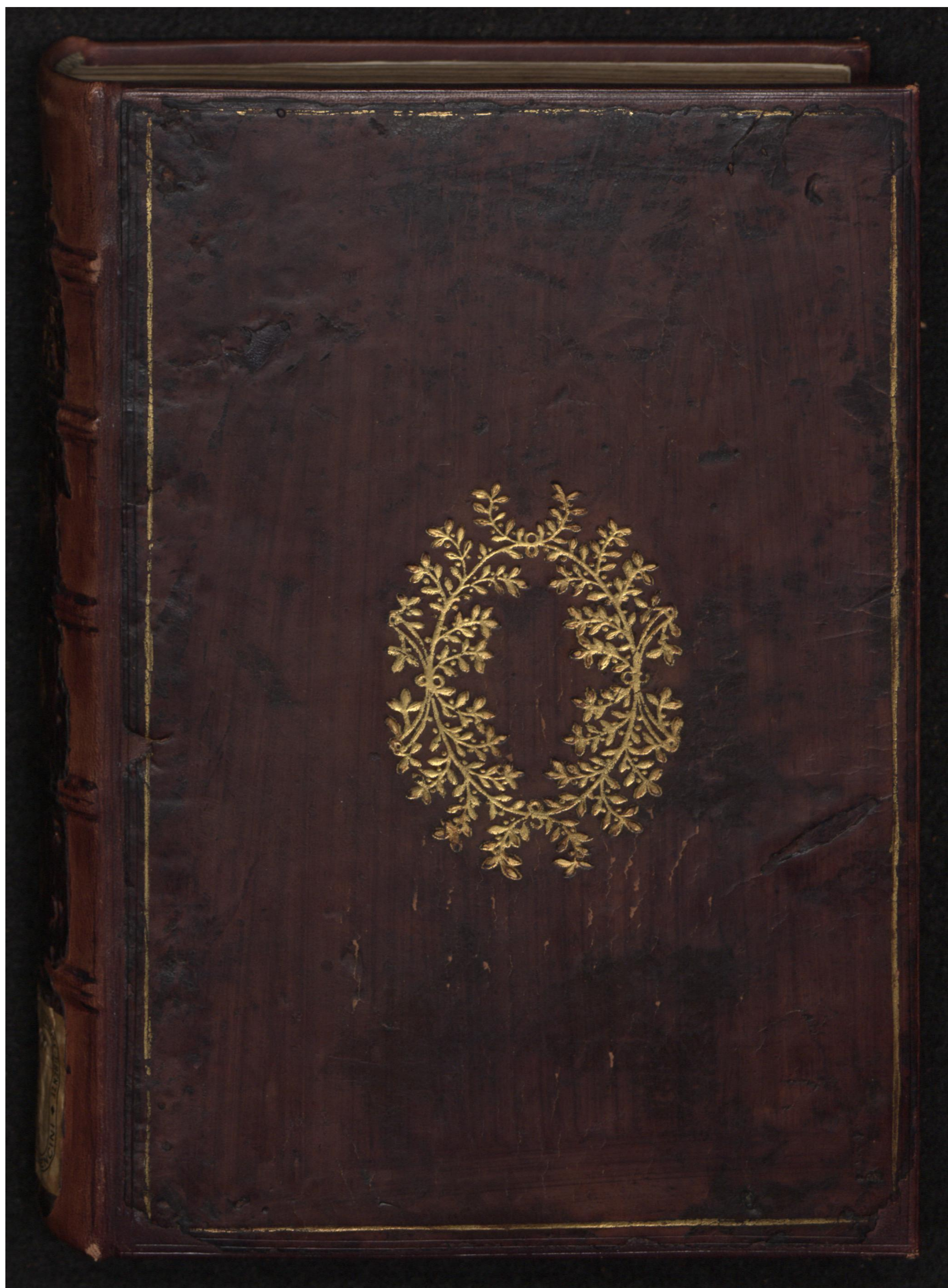

GREGOR.
NAZANZ.
GR·LAT
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE-FIRENZE
RACCOLTA NENCINI
ALDINE
I
5
39

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE-FIRENZE
ALDINI
I
5
39
RACCOLTA NENCINI

OTIVM
SINE LITERIS
MORS EST
Seneca.
Ex Libris Joannis Nencini
1874.

int.°

Emtus Avenione X° Kal. Feb. cIↄIↄcccIII

Aldus Romanus omnibus unà cum græcis literis, sanctos etiam mores discere cupientibus. S. P. D.

Gregorii episcopi Nazanzeni carmina ad bene, beateq; uiuendum utilissima nuper e græco in latinum ad uerbum ferè tralata imprimenda curauimus studiosi adolescentes, rati non parum emolumenti uobis futurum, si id genus tralationis cum græco diligenter conferatis, nam & græce simul discetis, & christiane uiuere, quandoquidem summa in illis & doctrina est, & gratia, & sanctis moribus mire instituunt adolescentes. Id uero ita sit, necne, conferendo cognoscite. Valete.

GREGORII THEOLOGI EPISCOPI NAZANZI DE REBVS SVIS CARMINA, PER QVAE HORTATVR LATENTER NOS AD CHRISTIANE VIVENDVM.

C Hriste Rex, qui puris olim eleuatis palmis
Cruciformibus Mosis in monte tui serui,
Declinasti Amalec pernitiosum robur, qui'q; tensis
Manibus in fouea a Daniele graues leonum
Hiatus, & horrendas unguium uinxisti acies,
Per quem & a magno cete exiluit Ionas
Precatus, & manibus intra uiscera extensis.
In flamma uero assyria roscida nebula circum occulit
Fidentes tres pueros, postquã manus expanderunt.
Qui olim supra totum feruens mare pedestris ingressus
Vndas, & uentorum Robur sopisti, ut discipulos
E pelago educeres agitato a flatibus,
Multis uero rursus, animas'que & membra soluisti a morbis
Vt pote deus, factus autem homo, mortalibus admixtus es.
Ex qbus, illud qdẽ eras a primordio, hoc uero postremo nobis apparuisti
Vt me deum efficeres, postq̃ mortalis ipse factus es.
Sic beate & mihi deus propitius, ut me salues,
Sic beate & mihi deus propitius ueni uocanti.
Veni manum ferens deus propitius, ut me salues
In bello, & feris, & in flamma, & uentis
Vexatum, & solum in cœlum oculum ferentem.
Et enim sane, feræ'q; & aspera unda maris,
Et pugna luctuosa, & ardentis ignis impetus,
Omnia mali sunt uitæ corruptores uiri.
Qui sane deum amanteis odere maxime.
Neq; iustitiam timentes in posterum occurentem,
Neq; mortalium curantes, quicunq; odere peccatorẽ,
Ab his me cohibe Christe, & decenter me serua

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΑΖΙΑΝΖΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΑΥΤΟΝ ΕΠΗ. ΔΙ' ΩΝ ΠΑΡΟΞΥΝΕΙ ΛΕΛΗΘΟΤΩΣ ΗΜΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΒΙΟΝ.

Χριστὲ ἄναξ, ὃς ἁγναῖς ποτ' ἀειρομέναις παλάμῃσι
Σταυροτύποις Μωσῆος ἐπ' οὔρεϊ σεῖο θεράποντος
Ἔκλινας Ἀμαλὴκ ὀλοὸν σθένος. ὅστε τα θείσαις
Χείρεσιν ἐν βόθρῳ Δανιὴλ ὑπὸ δεινὰ λεόντων
Χάσματα καὶ φικτὰς ὀνύχων ἐπέδησας ἀκωκάς.
Ὃν δ' αὖ καὶ μεγάλου ἀπὸ κήτεος ἔκθορ' Ἰωνᾶς
Ἐυξάμενος, καὶ χεῖρας ἐνὶ σπλάγχνοισι τανύσσας.
Ἐν φλογὶ δ' ἀσυνείῃ δροσερὸν νέφος ἀμφεκάλυψε
Θαρσαλέους τρεῖς παῖδας, ἐπεὶ χέρας ἐξεπέτασσαν.
Ὅς ποθ' ὅλην ξείουσαν ὑπεὶρ ἅλα πεζὸς ὁδεύσας,
Κύματα καὶ ἀνέμφορον μένος ηὔνασας, ὥσκε μαθηταῖς
Ἐκ πελάγοις ῥύσειας ὀρινομένους ὑπ' ἀήταις.
Πολλοῖς δ' αὖ ψυχάς τε καὶ ἅψεα λύσαο νούσων
Οἷα θεός. κρανθεὶς δὲ βροτὸς, θνητοῖσιν ἐμίχθης.
Ὢν τὸ μὲν ἦσθα ἄνωθε, τὸ δ' ὕστατον ἄμμι φαάνθης,
Ὥς με θεὸν τελέσειας, ἐπεὶ βροτὸς αὐτὸς ἐτύχθης.
Ὦ δὲ μάκαρ καὶ ἐμοὶ θεὸς ἵλαος, ὥς με σαώσῃς.
Ὦ δὲ μάκαρ καὶ ἐμοὶ θεὸς ἵλαος ἐλθὲ καλοῦντι.
Ἔλθ' ὧδε χεῖρα φέρων θεὸς ἵλαος, ὥς με σαώσῃς
Ἐν πολέμῳ, καὶ θηρσί, καὶ ἐν φλογί, καὶ ἀνέμοισι
Τειρόμενον, καὶ μοῦνον ἐς οὐρανὸν ὄμμα φέροντα.
Καὶ γὰρ δὴ θῆρές τε, καὶ ἄγριον οἶδμα θαλάσσης,
Καὶ δήϊος στονόεσσα, καὶ αἰθομένου πυρὸς ὁρμή,
Πάντα κακοὶ τελέθουσι βίου δηλήμονες ἄνδρες.
Οἵ ῥα θεὸν φιλέοντας ἀπεχθαίρουσι μάλιστα.
Οὔτε δίκην ζομέοντες ἐς ὕστερον ἀντιόωσαν,
Οὔτε βροτῶν ἀλέγοντες, ὅσοι στυγέουσιν ἀλιζόν.
Τῶν μ' ἀποέργαθε χριστὲ, καὶ ἐνδυκέως με φύλαττε,

2

Ἀ μφω ἴσ' ἔχων πτερύγεσσι τεαῖς. τὰ κήδεα λυγρὰ
Σ εῖο ἄναξ θεράποντος ἑκὰς βάλε. μὴ δὲ βαρεῖαι
Μ έρμηραι δονέοιεν ἐμὸν νόον, ἃς ὅδε κόσμος
Κ αὶ κόσμου μελέων ἀλλοῖος μερόπεσσιν ἐγείρει,
Δ άπτων οἷα σίδηρον ἰὸς θεοειδέα μορφὴν
Ἔ νδοθι, συμφυέα τε πιθεὶς χθονὶ κρείσσονα μοίρην,
Ὥ ς μὴ χοῦν ἐρύσειεν ἄνω βριθόν τ' ἐνθάδε γαῖαν
Ψ υχή. χοῦς δὲ βάλοι ψυχὴν πτερόεσσαν ἔραζε
Δ ύσμορον, ἰλυόεσσαν ἐν ἔργμασι σαρκωθεῖσαν.
Δ οιαὶ γάρ τε πύλαι θνητοῖς στυγεροῦ θανάτοιο.
Κ αὶ ῥ' οἱ μὲν κακίης δολερὴν φρεσὶν ἔνδοθι πηγὴν
Τ ίκτουσιν. τοῖς αἰὲν ἀτάσθαλα ἔργα μέμηλε.
Κ αὶ δέμας, ὑβριστής τε κόρος, καὶ κήδεα λυγρά.
Ο ἵ σφέας ὀτρύνοντες ὑπερβασίην ἐς ἅπασαν
Τ έρπον τ' ἀμπλακίῃ, σφέτερον μόρον ἀμφαγαπῶντες.
Ο ἱ δὲ θεὸν καθαρῇσι νόου λεύσσοντες ὀπωπαῖς,
Κ αὶ κόσμου στυγέοντες ἀναιδέος ἔκγονον ὕβριν,
Λ υπροῦ ἐκὰς ζώουσιν βιότου σκιοειδέϊ σαρκί.
Κ αὶ γαῖαν πατέουσιν ἐλαφροτέροισι πόδεσσιν,
Ἑ σπόμενοι καλέοντι θεῷ, καὶ πνεύματι κοῦφοι
Μ ύσται κρυπτομένης ζωῆς χριστοῖο ἄνακτος.
Ὥ ς κεν καμπομένης ὅτ' ἐς ὑγρὸν ἀσπαλιῶσιν.
Ἀ λλὰ καὶ ὣς βιότοιο κακοῖς πείρονται ἀκάνθαις
Χ ερσὶ ἀναγκαίῃ, καὶ ἔκτοθι μυρία δαίμοσιν
Λ υσσήεις κακοεργὸς ἐμήσατο κέντρα μόροιο,
Ἆ μελέοις θνητοῖσι. καὶ εἴδεϊ πολλάκι κεύθων
Ἐ σθλῷ λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' ἀντίβια πτολεμίζων
Χ άζηται. τοῖον γὰρ ἐπ' ἀνθρώποισι λοιγὸν ὑφαίνει,
Ο ἷον ὑπ' εἴδεϊ χαλκὸς, ὅτ' ἰχθύσι κῆρα φέρησιν.
Ὃ ι ζωὴν ποθέοντες, ἐνὶ σπλάγχνοισιν ὄλεθρον
Ἔ ιρυσαν ἀπροΐδη, σφέτερον μόρον ἀμφιχανόντες.
Ὥ ς τε ἐμοὶ δολόμητις, ἐπεὶ ζόφον ὄντα μιν ἔγνων,
Ἑ σσάμενος χρόα καλὸν ἐπήλυθε φωτὶ ἐοικώς.
Α ἴ κέν πως ἀρετὴν ποθέων κακίῃ πελάσαιμι,
Κ λεπτομένου πρὸς ὄλεθρον ἐλαφροτέροιο νόοιο.
Ο ὔ με γάμος δ' ἐπέδησε, βίου ῥόος, ὅν τε μέγιστον

Circum continens alis tuis, & dolores molestos
Tui rex serui longe iacito, neque graues
Curæ agitent meam mentem, quas hic mundus,
Et mundo imperans miseris mortalibus excitat,
Lanians ueluti ferrum rubigo deiformem formam
Interius, cognatam'q; ponens terræ præstantiorem partem
Ne puluerem trahat supra grauantem in terram
Anima, puluis uero prosternat animam alatam humi
Infelicem luteis in operibus incarnatam.
Duæ etenim ianuæ mortalibus odiosæ mortis.
Et hi quidem uitii turbidum intra mentes fontem
Pariunt, quibus semper iniusta opera curæ sunt,
Et corpus, contumeliosa'q; satietas, & consilia mala.
Qui se hortantes præuaricationem in omnem,
Delectantur errore, suam mortem peramantes.
Illi uero deum puris mentis intuentes oculis,
Et mundi perosi impudentis filiam contumeliam
Molesta longe uiuunt a uita umbratili carne,
Et terram calcant leuioribus pedibus
Sequentes uocantem deum, & spiritu leues
Sacerdotes occultæ uitæ Christi regis,
Vt splendente olim in posterum fulgeant.
Sed & sic uitæ malis uexantur spinis
Necessitate urgente & exterius infinitos dæmon
Rabidus, maleficus machinatus est aculeos mortis,
Ah miseris mortalibus, & specie sæpenumero occulens
Bona pernitiem malam, cum aduersum pugnans
Cedat, talem enim in uiris pernitiem tegit,
Qualem sub aqua metallum, cum piscibus mortem affert.
Qui uitam cupientes intra uiscera pernitiem
Traxere improuisam, suam mortem absorbens
Sic & mihi doliconsultus, postq̃ tenebras esse eum noui,
Amictus pulchrum corpus accessit uiro assimilatus,
Siquo pacto uirtutem cupiens uitio adhærerem.
Occlusa ad pernitiem leuiori mente
Non me nuptiæ deuinxerunt, uitæ fluxus, quodq; maximum

3

Vinculum in hominibus materia iecit oneris principium,
Neque sumpsi serum pulchras texturas, neq; mensam
Admiratus sum splendidam percapacem uentrem pascens
Libidinis parentem. pernitiosum. neq; domibus
Habitare in magnis, ac splendidis concupiui.
Non musæ mollibus in sonis animum oblectaui.
Neque unguentorum mollis me percurrit muliebris uapor
Aliorum uero rursus, aurum'q; & argentum, qui soliti
Innumeris facultatibus insidendo curas habere,
Paruum oblectamentum habent, multũ laborem, uerũ mihi sane
Panis biscoctus amicus, dulce autem obsonium, sales, rudis mẽsa,
Sobria uero ad hæc aqua potus. hæ optimæ
Diuitiæ mihi, & Christus meam mentem semper eleuans,
Non terræ triticiferæ iugera, & nemora pulchra,
Neque boum armenta, neque greges pingues ouium,
Neque cari serui meum genus, quos sane tyranni's
Scidit uetus, & nomen imposuit duplex,
Nobiles, seruos'q; una e terra creatos,
Vel terra uel Deo, lex autem insecuta est erronea,
Nequaquam mihi opus est flatu celerrime fluente
Virili honore, & gloria pereunte.
Non magnum a rege habere honorem intra aulam.
Neque me iudicii tribunaliũ unquam cepit desideriũ, quibus de/
Inclytus præsidens supra supercilia eleuationẽ tollere. (berem
Neque me sane in ciuitatibus habere robur, uel ciuibus
Delectatum falsis, & infirmis insomniis
Alias ad alium euntibus, circum, uolitantibusq; similiter.
Vel manibus carpentem præter ruentia fluenta,
Vel umbram ut solidam, inque nebula manus mittentem,
Aut umbram in manibus habere, aut nebulam attrectare.
Talis enim est hominum generatio. tales uero & diuitiæ.
Diuitiæ infirmissimis similes uestigiis nauis
Ante impressis & pereuntibus retro.
Sola mihi amica erat disciplinarum gloria, quas collegerunt
Ortus'que, occasus'que, & greciæ gloria Athenæ
In quibus multum laboraui longum tempus. sed & ipsas

Δεσμὸν ἐπ' ἀνθρώποισιν ὕλη βάλεν ἄχθεος ἀρχήν.
Οὐ γ' ἕλεν ἠπείρων καλὰ κτήματα, οὐδὲ τράπεζαν
Ηγάθεην λιπαρήν, πολυχανδέα γαστέρα βόσκων
Μαχλοσύνης μήτειραν ἀτάσθαλον. οὐδὲ δόμοισι
Ναίειν ἐν μεγάλοισι καὶ αἰγλήεσσι φίλησα.
Οὐ μούσης ἀταλοῖς ἐνὶ κρούμασι θυμὸν ἰαίνειν.
Οὐδὲ μύρων μαλακή με διέδραμε θῆλυς ἀϋτμή.
Ἄλλων δ' αὖ χρυσός τε καὶ ἄργυρος. οἱ φιλέοντες
Νηρίθμοις κτεάτεσσιν ἐφεζόμενοι μελεδαίνειν,
Βαιὸν τέρψιν ἔχουσι. πολὺν πόνον. αὐτὰρ ἔμοιγε
Μάζα φίλη. γλυκὺ δ' ὄψον ἅλες. λιτὴ δὲ τράπεζα.
Νηφάλιον δ' ἐπὶ τοῖσιν ὕδωρ ποτόν. οὗτος ἄριστος
Πλοῦτος ἐμοί. καὶ Χριστὸς ἐμὸν νόον αἰὲν ἀείρων.
Οὐ γῆς πυροφόρου γυῖαι καὶ ἄλσεα καλά.
Οὐδὲ βοῶν ἀγέλαι, καὶ πώεα πίονα μήλων.
Οὐδὲ φίλοι θρέψαντες ἐμὸν γένος, ὅς ῥα τυραννὶς
Ἔσχισεν ἀρχαίη, καὶ οὔνομα θήκατο δισσὸν,
Εὐγενέας δμῶάς τε μιῆς χθονὸς ἐκγεγαῶτας,
Ἠ χθονὸς ἠὲ θεοῖο. νόμος δ' ἐπέασσε τ' ἀλιτρός.
Οὐδέ τι μοι χρεὼ πνοιῆς ὤκυτα ῥεούσης
Ἀνδρομένης τιμῆς, καὶ κύδεος ὀλλυμένοιο.
Οὐ μέγα παρ βασιλῆος ἔχειν γέρας ἔνδοθεν αὐλῆς,
Οὐδὲ δίκης με θρόνων πόθ' ἕλεν πόθος, οἷσιν ἔμελλον
Κλεινὸς ἐφεδρήσσων ὑπὲρ ὀφρύας ὕψος ἀείρειν.
Οὐδέ με γ' ἐν πολέεσσιν ἔχειν σθένος, ἢ πολιήταις,
Τερπόμενον ψεύστῃσι, καὶ ἀδρανέεσσιν ὀνείροις
Ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἰοῦσιν, ἀμφιπεπταμένοισί θ' ὁμοίως.
Ἠ παλάμαις μάρπτοντα πταΐσσοντα ῥέεθρα,
Ἢ σκιὰν ὡς στρεβλῶ. ἐπεί τ' ἀχλύϊ χεῖρας ἰόντα.
Ἢ σκιὰν ἐν χείρεσσιν ἔχειν, ἢ ἀχλὺν ἀφάσσειν.
Τοίη γὰρ μερόπων γενεή. τοῖος δὲ καὶ ὄλβος.
Ὄλβος ἀφαυροτάτοισιν ὁμοίϊος ἴχνεσι νηός,
Πρόσθε χαρασσομένοισι καὶ ὀλλυμένοισιν ὄπισθεν.
Μοῦνον ἐμοὶ φίλον ἔσκε λόγων κλέος, οὓς συνάγειραν
Ἀντολίη τε, δύσις τε, καὶ Ἑλλάδος εὖχος Ἀθῆναι.
Τοῖς ἔπι πόλλ' ἐμόγησα πολὺν χρόνον. ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς

4

Πρὶν ἑὸν ἐν δαπέδῳ Χριστοῦ προπάροιθεν ἔθηκα
Εἴξαντας μεγάλοιο θεοῦ λόγῳ. ὅς ῥα καλύπτει
Πάντα φενὸς βροτέης στρεπτὸν πολυειδέα μῦθον.
Ἀλλὰ τὰ μὲν ὑπάλυξα. τὸ δ' οὐ φύγον ἔχθος ἄπιστον,
Δυσμενέος λοχόωντος ἐν εὐμενέοντι προσώπῳ.
Ἐξερέω δ' ἀναφανδὸν ἐμὴν πάντεσσιν ὀϊζύν.
Ὥς κέν τις σκολιοῖο νοήματα θηρὸς ἀλύξῃ.
Ὠϊόμην τοκέεσσι παρήμενος, ὦ ἄνα Χριστὲ,
Γήραΐ τε στυγερῷ καὶ πένθεϊ τειρομένοισιν,
Οἷς μοῦνος τεκέων περιλείπομαι ἐλπὶς ἀμυδρὴ,
Λαμπάδος ἐκ μεγάλης τυτθὸν σέλας οὐκέτ' ἐούσης,
Σοί, μάκαρ, ἠδὲ νόμοισι τεοῖς κεχαρισμένα ῥέζειν.
Ὡς θνητοῖς ἐπίκουρον ἔχειν σθένος ἧας ὅπασσας,
Καὶ ζομβροῖσ' ἅτε βάκτρον ὑπὸ μελέεσσιν ἐρείδειν.
Καὶ γὰρ δὴ πάντων περιώσιον, οἷσι ἵκωσιν,
Εὐσεβίῃ τε μέλοιτο, καὶ ἀργαλέου βιότοιο
Πήματ' ἀλευόμενοι, προμνήστια σοῖσιν ἀνῆψαν
Ἀχράντοις θεσμοῖσι. σὺ δ' ἔσφισι τέρμα καὶ ἀρχή.
Ἡ μὲν ἄρ' ἐκ πατέρων θεοτερπέα πίστιν ἄγουσα,
Σειρὴν χρυσείην περιβάλλετο παισὶν ἑοῖσιν
Ἄρσενα θυμὸν ἔχουσα ἐν εἴδεϊ θηλυτεράων.
Ἧσσον ἐφαπτομένη γαίης, κόσμου τ' ἀλέγουσα,
Τόσσον ἐς οὐρανίην ζωὴν ὤσαθ' ἅπαντα
Τόνδε βίον. κούφη δὲ πρὸς αἰθέρα ταρσὸν ἀείρει.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀγριέλαιος ὑπ' εἰδώλοισι πάρος ἦεν
Ζώων, ἀλλ' ἐπάγη καλῆς ὑπὸ πυθμέν' ἐλαίης.
Καὶ τόσον εὐγενέος εἴξησ' χάδεν, ὥστε καλύψαι
Δένδρεα, καὶ πολλοὺς κορέσαι μελιηδέϊ καρπῷ.
Ἀμφότερον πολιός τε νόον, πολιός τε κάρηνον,
Μείλιχος, ἡδυεπής, Μωσῆς νέος, ἤ τις Ἀαρὼν,
Μεσσηγὺς μερόπων τε, καὶ οὐρανίοιο θεοῖο
Ἑστηκὼς, καθαροῖς τε τελέσμασι καὶ θυέεσσιν
Ἡμετέροις, οἷά τε θύει νόος ἔνδοθεν ἁγνὸς
Θνητοὺς, ἀθάνατόν τε θεὸν μέγαν εἰς ἓν ἀγείρων.
Τοίου παιδὸς ἐγὼ καὶ μητέρος, οἷσιν ἐρίζειν
Οὐ θέμις. ἀλλήλοισι δ' ἐριζέμεν ὅττι μεγαίρω.

P ronas in solo ante christum posui
C edentes magni dei uerbo, qui sane tegit
O mnem mentis mortalis uersilem multiformem sermonem,
S ed illa quidem subterfugi, nõ fugi aũt inimicitiã insidã
H ostis insidiantis in beneuola persona,
E disseram autem palam meam omnibus molestiam,
V t quis obliquæ cõmenta feræ effugiat,
E xistimabam parentibus assidens o rex christe,
S enectuteq; odiosa & luctu uexatis,
Quibus solus ex filiis relinquor spes tenuis,
F ace ex magna parua lux non amplius existente,
T ibi o beate & legibus tuis grata facere,
Qui mortalibus adiutorium habere robur filios præbuisti,
E t tremulis ueluti baculum sub membris firmare,
E tenim sane omnium maxime, qui te uenerantur,
P ietatiq; curæ sunt, & difficilis uitæ
D etrimenta fugiunt, rudentes tuis alligarunt
I mmaculatis legibus, tu autem illis finis es & principium.
Mater quidẽ igitur ex parentibus deo delectabilẽ fidẽ ducens
C athenam auream circumiecit filiis suis
M arem animum habens in specie mulierum.
Quantum attingens terram, mundiq; curam gerens,
T antum in celestem uitam cõpelleret omnem
H anc uitam, leuis uero ad ætherem calcem tollere.
A t uero pater oleaster sub simulachris antea erat
A nimalium, sed impactus est pulchræ sub fundo oleæ,
A c tantum generosæ radicis cepit, ut occuleret
A rbores, & multos saturaret melliformi fructu.
V trũq; ciuitatisq; mens, ciuitatisq; caput,
B landus. iucũdiloquus, Moses nouus, aut Aron,
M edius, hominumq; & cælestis dei
S tans, purisq; operibus, & sacrificiis
N ostris, qualiaq; sacrificat mens interius munda
M ortales, immortalẽq; deum magnum in unum colligens.
T ali patre ego & matre, quibus cum certare
Haud fas, inter se autem certare minime inuideo

5

Hos quidem ego alens & tegens laborantes
Spebus fouebam meam mentem, ueluti optimũ quid
Peragens, naturæque fero debitum, erat uero utique illud
Verum, q̄ peccatoribus plena uia est ad barathrum.
Quando sane & mihi malum euenit ex bono.
Etenim frequentes me & difficiles curæ
Pascentes animãque & membra nocte & die.
E cœlo deducunt in humum matrem meam,
Primũ quidem seruis imperare, quod pernitiei
Rete, qui amaros quidem semper odere dominos,
Sacros autem calcant impudentes, neque malis
Mites, neque bonis obtemperantes, utrisque autem
Aculeos iræ spirantes supra mentem, uerum deinde
Facultatemque gubernare, & cæsaris onus in humeris
Semper habere uiolentasque ferre factoris minas,
Distributio enim hominibus liberum diem offendit
Insequens facultates, compes autem in labris sedet,.
Circaq; pleni fori turbam, atque tribunalia
Celsa mortalibus iurisdictionibus curæ habita
Versari, confessionibusque inferre perturbationem aduersariis
Atque lege uersilibus in retibus molestias pati,
Vbi pugnaq; laborq;, malique etiam plus habeat
Bonis, ac legum fautores, utrisq;
Venales, si uero malus qspiam habuerit plus, hic optimus.
Quis uero falsitates multas nectidolosq; effugiat
Sine deo? huiusmodi cum uiris, aut enim necesse est
Profligatim fugiendo malis omnia excutere,
Vel & erroribus denigrari amicum cor
Vt ignis uehementis malo adherentes uapori
Aut ignis aut fumi signa perniciosa ferentes.
Sed hæc qdem toleranda. illud uero molestius mihi sane ulcus
Quot fratre uitam hanc relinquente
Sustinui, & pati adhuc quidem spero, qui enim inspatis
Nocumentis inhæserunt, meliora non expectant.
Hoc sane ego uiuente habebam gloriã singularẽ præ ceteris
Non enim meas utiq; diuitiæ cepe mentes, neq; uis aliqua.

6

Τοὺς μὲν ἐγὼ κομέων τε καὶ ἀμφιέπων μογέοντας,
Ἐλπωρῇσιν ἔθαλπον ἐμὸν νόον, ὥς τι φέριστον
Ἐκτελέων, φυσίος τε φέρων χρέος. ἦν δ' ἄρ' ἐκεῖνο
Ἀζεκές, ὡς ἁλιζοῖο πλείη ὁδὸς ἐστὶ βερέθρων,
Ὁππότε δὴ καὶ ἐμοὶ κακὸν ἤλυθεν ἐξ ἀγαθοῖο.
Καὶ γὰρ πυκιναί με καὶ ἀργαλέαι μελεδῶνες
Βοσκόμεναι ψυχήν τε καὶ ἄλγεα νύκτα καὶ ἦμαρ,
Οὐρανόθεν κατάγουσιν ἐπὶ χθόνα μητέρ' ἐμεῖο.
Πρῶτον μὲν δ' ἡμώεσιν ἀνασχέμεν, οἷον ὀλέθρου
Δίκτυον, οἳ πικροὺς μὲν ἀεὶ στυγέουσιν ἄνακτας,
Τοὺς δ' ἱεροὺς πατέουσιν ἀναιδέες. οὔτε κακοῖσιν
Ἤπιοι, οὔτ' ἀγαθοῖσιν ὑπειθέες. ἀμφοτέροις δὲ
Κέντρα χόλου πνείοντες ὑπὲρ νόον. αὐτὰρ ἔπειτα
Κτῆσιν τ' ἀμφιέπειν, καὶ καίσαρος ἄχθος ἐπ' ὤμων
Αἰὲν ἔχειν, κρατερήν τε φέρειν πρηκτῆρος ὁμοκλήν.
Δασμὸς γὰρ μερόπεσσιν ἐλεύθερον ἦμαρ ἀΐζει
Ἑσπόμενος κτεάτεσσι. πέδη δ' ἐπὶ χείλεσι κεῖται,
Ἀμφί τε πληθούσης ἀγορῆς θρόον, ἢ δὲ θώκοις
Ὑψηλοῖς, θνητῇσι δικασπολίῃσι μέλοντας
Στρωφᾶσθαι, ῥήτραις τε φέρειν κλόνον ἀντιπάλοισιν,
Ἢ δὲ νόμῳ στρεπτῇσιν ἐν ἀρκύσιν ἄλγεα πάσχειν.
Ἔνθα μόθος τε πόνος τε, κακοὶ δ' ἔτι πλεῖον ἔχουσιν
Ἐσθλῶν. οἱ δὲ νόμων ἐπιτάρροθοι, ἀμφοτέροισιν
Ὤνιοι. ἢν δὲ κακός τις ἔχοι πλέον, οὐκ ὅσ' ἄρ' ἴσον,
Τίσκων ψεύδεα πολλὰ δολοπλοκίαις τ' ἀλέοιτο
Νόσφι θεοῦ, κρίσις δὲ μετ' ἀνδράσιν. ἢ γὰρ ἀνάγκη
Προτροπάδην φεύγοντα κακοῖς ἀπὸ πάντα τινάξαι,
Ἠὲ καὶ ἀμπλακίῃσι μελαίνεσθαι φίλον ἦτορ.
Ὥστε πυρὸς μαλεροῖο κακῇ πελάσοντας ἀϋτμῇ,
Ἢ πυρὸς, ἠὲ καπνοῦ σημήϊα λυγρὰ φέροντας.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κ' ἐπίφυκτα. τὸ δ' ἄλγιον ἕλκος ἔμοιγε.
Ὅσσα κασιγνήτοιο βίον ἀπὸ τυνδὲ λιπόντος
Ἔτλην, καὶ παθέειν ἔτι γ' ἔλπομαι. οἱ γὰρ ἀέλπτοις
Πήμασιν ἐμπελάσαντες, ἀρείονα οὐ δοκέουσι.
Τοῦ μὲν ἐγὼ ζώοντος ἔχον κλέος οἷον ἀπ' ἄλλων.
Οὐ γὰρ ἐμὰς ποτε πλοῦτος ἐλέφηνας, οὐδέ τις ἀλκή.

Ἄ λγεα δὲ στοναχάς τε ἐπεὶ θάνε μοῦνος ἐδέγμην.
Χ ρήματα δ' ὅσσ' ἐπέπαστο, τὰ μὲν, λάβε γαῖα χανοῦσα
Ν ικαίης βρασμοῖσιν ὅτ' ἤρειπεν. ἄλλα δ' ἀλιτρῶν
Ἁ ρπάγδην παλάμῃσιν ἐλώρια θήκατο δαίμων.
Ἀ υτὸς δὲ κρυφθεὶς, μόρον ἔκφυγεν οὐρανίοιο
Χ εῖρα θεοῦ τανύσαντος ὑπὲρ τέγος, ἔνθάπερ ἦεν.
Ὤ μοι καισαρείοιο, πάρος γε μὲν ἐν βασιλείοις
Ἀ στὴρ ὥς τις ἔλαμπεν ἑωσφόρος, οὔνομα σεμνὸν,
Ἄ κρα φέρων σοφίης τε καὶ ἤθεος ἱμερόεντος,
Κ αὶ πολλοῖς σθεναροῖς τε φίλοισι κομῶν ἑτάροισι.
Π ολλοῖς μὲν μογεροῖς ἄκος ἔπλεο σώμασι νούσων.
Π ολλοῖς δ' αὖ πενίης λύσιν ὤπασας αἴσιμα ῥέζων.
Ν ῦν δὲ θανὼν, πολλοὺς κόρεσας κύνας, οἳ μὲν ὑλάουσι
Π αντόθεν ἑστάμενοι, πτωχῶν δέ μοι οὔτις ἀρήγει.
Π αῦροι δ' αὖ φιλέουσιν, ὁμοίϊα δυσμενέεσσι
Π είν τι λαβεῖν τίουσιν, ἀτὰρ στυγέουσι λαβόντες,
Ὡ ς δρυὸς ὑψικόμοιο βίαις ἀνέμοιο ῥιπούσης,
Κ λῶνας ἀφαρπάζουσι περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος,
Ἢ μεγάλην φαγμοῖο διαρραισθέντος ἀλωὴν
Ν ηλέως ζυγόωσι παραζοχόωντες ὁδῖται,
Κ αὶ δρυμόθεν μονόφορβος ἑῷ δηλήσατ' ὀδόντι.
Ἀ υτὰρ ἐμοὶ πόνος ἐστὶν ἀγάστονος. ὅττι κορέσσαι
Π αύτας ἔτι σθένος ἐστὶν ἐμῆς χερὸς, οὔτ' ἀπερύκειν.
Ἐ ξ οὗ γὰρ πρόφυσον ἀποτμήξας βιότοιο
Ψ υχὴν οὐρανίοισι νοήμασι μίξα φαεινοῖς,
Κ αί με φέρων νόος αἰπὺς ἀπόπροθι σαρκὸς ἔθηκεν,
Ἔ νθεν ἀναστήσας, σκηνῆς δέ με κρύψε μυχοῖσιν
Ο ὐρανίης, τείως δὲ φάος περίλαμψεν ὀπωπὰς
Ἡ μετέρας, τῆς οὔτι φαάντερον εἰσενόησα
Ὑ ψιθρόνου, ξυνιόντι σέλας καὶ ἄφραστον ἰείσης,
Ἥ τ' ἀρχὴ πάντεσσιν, ὅσα χρόνος ὑψόθεν ἔργει,
Ἐ κ τοῦ δὴ κόσμῳ τ' ἔθανον, καὶ κόσμος ἐμοί γε.
Κ αὶ νέκυς ἔμπνοός εἰμι. τὸ δὲ σθένος οἷον ὀνείρων.
Ζ ωὴ δ' ἄλλοθι μοι. στενάχω δ' ὑπὸ σαρκὶ παχείῃ,
Τ ὴν ῥα σοφοὶ καλέουσι νόου ζόφον. ἰσχανόων δὲ,
Τ ῆς δὲ λυθεὶς βιοτῆς τε καὶ ὄψιος ἀχλυοέσσης,

D olores autem luctusq; postq̃ interiit solus recepi
F acultates aũt quascũq; possederat, partim q̃dẽ cepit terra hiãs
N icææ cum quassationibus corruit, alias uero peccatorum
D ireptim manibus laceramenta proposuit fortuna,
I pse uero tectus, mortem aufugit cœlesti
M anum deo tendente supra tectum, ubi erat,
H ei mihi ob Cæsarium. antea equidem in regiis
A strũ ueluti q̃ddam splendebas lucifer, nomen uenerabile
S ũma ferens sapientiæq; & moris desiderabilis,
E t multis ualidisque amicis elatus sociis,
M ultis q̃dẽ laboriosorũ medelã adiuenisti corporibus morborũ,
M ultis uero rursus pauptatis solutionẽ præbuisti fausta agens,
N unc aũt mortuus, multos saturasti canes, q me oblatrant
V ndique stantes, affiniũ autem mihi nullus opitulatur.
P auci uero rursus amant, eodem modo atque hostes
P riusq̃ qcq̃ accipiunt, colunt, uerum odere cum acceperint,
V eluti quercus celsicomæ uiribus uenti prostrata,
R amos arripiunt circũstanter aliunde alius,
V el magnam sepe discissa aream
C rudeliter uindemiant prætereuntes uiatores,
E t e silua aper solus pascens suo læsit dente.
V erum mihi dolor est luctificus, neque saturare
O mnes amplius uis est meæ manus, neque prohibere,
Ex quo enim primum diuellens a uita
A nimum cælestibus intellectionibus ĩmiscui illustribus
E t me ferens mens alta seorsum a carne posuit,
I nde erigens, scenæ autem me abscondit penetralibus
C œlestis, trinitatis autem lux illustrauit aspectus
N ostros, qua nihil lucidius intellexi
C elsisedis, cõmunẽque splendorem & indictum emittentis,
Quæ & principiũ omnibus est, quæcũque tẽpus desup cohibet
E x illo igitur, mundoque interii, & mundus mihi quoque,
E t cadauer spirans sum, robur aũt cuiusmodi somniorum,
V ita uero alibi mihi, lugeo autẽ sub carne crassa,
Quã sapientes uocant mentis tenebras. cupio autem
H ac solutus uitaq; & uisu nebuloso

A tq; humi incedentibus decipientibus, deceptisq;,
S tantem intueri purius, non amplius tenuibus
C ommixtim simulachris inuolutum ut prius,
Quibusq; & acutissimæ mẽtis decipiuntur aspectus,
I psam uero ueritatem puræ mentis oculo uidens.
S ed hæc quidem postea. ea uero quæ hic, fumus uilis,
A ut puluis, qui uita magnam uitam permutarunt
C elsam terrena, & firmam intereunte,
Quapropter & in me omnes irruebant, neq; uolunt
Cedere, festinantes paratissima m ad prædam.
H eu heu cæsarius autem tristis puluis, qui a me
T urbam omnem prohibebat dans omne onus effugere,
H onorans sicut nõdũ quis fratrẽ alius honorauit,
V eneransq;, ut siquis suum patrem adamans.
V erum ego non tantum lugeo, non uita
D issipata socium habere desiderauı pauperibus,
T anq̃ & ipse ens peregrinus hic profugus,
I n manum autem altissimi respiciens datricẽ bonorũ,
N on omnibus mortalibus inimicæ causa offensionis,
Quæ & mitem uirũ ira implet celerrime,
N eq; fratrum causa, quos mihi sepulchrum occulit
C ita morte, omnibus hominibus admirandos,
Quantũ meã animam deploro, ueluti reginam quandam,
P ulchramq;, magnamq;, & e nobilibus regibus,
I ntuens ualidis compedibus laborantem,
Quam lancea hostes ceperunt, grauiq; deuinxere
S eruitio, & mœsta in humum lumina figit.
H æc passus sum, taleq; etiam habeo sub corde uulnus.
V etus fama est, cum admouerit dentem
A mara uipera maleficium in uiro pestilens ulcus,
S olis hunc uelle dicere, quibus similem
P ernitiosa uipera ignea ira impressit pestem,
H anc enim sane & solam nosse, malus dolor,
Quemadmodum & ego illis meum laborem edisseram,
Quibus cõmunis amor, cõmune malum, dolor similis.
S oli etenim meum amice excipiant uerbum,

Καὶ χαμαὶ ἐρχομένων πελαζόντων πελαζομένων τε,
Ἔστ' ὅτ' εἰσορόωσαν καθαρώτερον, οὐκέτ' ἀμυδροῖς
Μίγδην εἰδώλοισι πεφυρμένον ὡς τὸ πάροιθεν,
Οἷς τε καὶ ὀξυτάτοιο νόου πλάζονται ὀπωπαί,
Αὐτὴν δ' ἀτρεκίην καθαροῦ νοὸς ὄμματι λεύσσων.
Ἀλλὰ τὰ μὲν μετόπισθε, τὰ δ' ἐνθάδε καπνὸς ἄτιμος,
Ἠ κόνις, οἳ βιότοιο μέγαν βίον ἠμάλδυντο
Ὑψηλὸν χθονίοιο, καὶ ἔμπεδον ὀλλυμένοιο.
Τοὔνεκα μοὶ καὶ πάντες ἐπέχραον. οὐδ' ἐθέλουσι
Χάζεσθαι σπεύδοντες ἑτοιμοτάτην ἐπὶ θήρην.
Αἰαῖ καισάρειος δὲ λυπρὴ κόνις, ὅς τις ἐμοῖο
Ὄχλον ἅπαν τ' ἀπέεργε διδοὺς ἅπαν ἄχθος ἀλύσκειν,
Τίων ὡς οὔπω τις ἀδελφεὸν ἄλλος ἔτισεν.
Αἰδόμενός θ' ὡς εἴ τις ἑὸν πατέρ' ἀμφαγαπάζων.
Αὐτὰρ ἐγὼν οὐ τόσσον ὀδύρομαι, οὐ βιότοιο
Σκιδναμένου τὸν ξεινὸν ἔχειν ἐπόθησα πενιχροῖο,
Οἷα τε καὐτὸς ἐὼν ἐπιδήμιος ἐνθάδ' ἀλήτης,
Ἐς χέρα δ' ὑψίστου ὁρόων τε δότειραν ἑάων,
Οὐ πᾶσι θνητοῖσιν ἀπεχθέος εἵνεκα λώβης,
Ἦ τε καὶ ἤπιον αἴθεα χόλου πίμπλησι τάχιστα,
Οὔτε κασιγνήτων, οὕς μοι τάφος ἀμφικαλύπτει
Ὠκυμόρους, πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀγητούς,
Ὅσσον ἐμὴν ψυχὴν ὀλοφύρομαι, ὥς μιν ἄνασσαν
Καλήν τε μεγάλην τε, καὶ εὐγενέων βασιλήων
Εἰσορόων σιβαρῇσιν ἀλυκτοπέδαις μογέουσαν.
Ἣν δὲ δυσμενέοντες ἕλον, χαλεπῇ δ' ἐνέδησαν
Δουλοσύνῃ, καὶ συγνὰ κατὰ χθονὸς ὄμματ' ἔρεισαν.
Τοῖα παθόν. τοῖον δ' ἄρ' ἔχω κατακάρδιον ἕλκος.
Ἀρχαίη φάτις ἐστὶν, ὅτ' ἐγχρίμψησιν ὀδόντα
Πικρὸς ἔχις κακοεργὸν ἐπ' ἀνέρι, λοίγιον ἕλκος,
Μούνοις τόνδ' ἐθέλειν ἀγορευέμεν, οἷσιν ὁμοῖον
Λυγρὸς ἔχις πυρόεντι χόλῳ ἐνομόρξατο λοιγόν.
Τὸν γὰρ δὴ καὶ μοῦνον ἐπίστασθαι κακὸν ἄλγος.
Ὣς καὶ ἐγὼ κείνοισιν ἐμὸν πόνον ἐξαγορεύσω,
Οἷσιν ξεινὸς ἔρως. ξυνὸν κακόν. ἄλγος ὁμοῖον.
Μοῦνοι γάρ κεν ἐμοῖο φίλοις δέξαιατο μύθους,

Καὶ γοερῆς κραδίης μυστήρια γνοῖεν ἄεισα,
Οἳ σταυροῦ ποθέοντες ἐπωμαδὸν ἄχθος ἀείρειν,
Καὶ μεγάλου βασιλῆος ἐν ἴχνεσι μοῖραν ἔχοντες,
Εὐοδίην στέργουσι, καὶ οἰκτείρουσι πεσόντας.
Τοῖσ δ' ἄλλοις κενεοῖ μετέλθος ἐμὰ κήδεα βάζων,
Ὧν πίστις κραδίην ἄκρην ἐχάραξεν ἐλαφρή.
Οὐδὲ διὰ σπλάγχνων ἦλθ' ἵμερος ὀξὺς ἀνάγκης.
Ζώουσι δ' ἐνθάδε μοῦνον ἐφημέρια φρονέοντες.
Ἀλλ' οἱ μὲν φθινύθοιεν, ἐπεὶ πάντεσσιν ὁμοίως
Γλῶσσαν ἐφοπλίζουσιν ἐχθρότατον βέλος ἄλλοις
Ἐσθλοῖς, ἠδὲ κακοῖσιν. ἐγὼ γε μὲν οὔτι γόοιο
Λήξω, πρὶν στονόεσσαν ὑπεκφυγέειν κακότητα,
Καὶ μαλεροῖσι παθέεσσι νόου κληῖδ' ἐπιθεῖναι.
Τοῖς νῦν πάντα θύρετρα πικρὸς σατὰν ἐξεπέτασσε,
Πρόσθεν ἐεργομένοισιν, ὅτ' ἔσκεπε χείρ με θεοῖο.
Οὐδ' εἶχεν κακίη πρόφασιν πέλας, ἦρα τάχιστα
Ἅπτεται, ὡς καλάμης τε πυρὸς μένος ἐξ ὕος ἐσσῆς,
Ἄχρι καὶ ἐξ ἀνέμοιο πρὸς ἠέρα πυρσὸς ἀερθῇ.
Ὡς ὄφελον κρημνοῖσι καὶ οὔρεσι καὶ σκοπέλοισι
Κρύψαι τῶνδε πάροιθεν ἐμὸν δέμας. ἧκεν ἅπαντα
Τόνδε βίον, βιότου τε φυγών, σαρκός τε μερίμνας,
Χριστὸν ὅλον φορέεσκον ἐνὶ φρεσὶν οἶος ἀπ' ἄλλων
Ναιετάων, οἷά τε θεῷ νόον ἁγνὸν ἀείρων,
Μέσφ' ὅτε καὶ κούφησι σὺν ἐλπίσι τέκμαρ ἐπέσπω.
Ὤφελον. ἀλλὰ πόθος με φίλων κατέρυκε τοκήων,
Ἕλκων δία τάλαινον ἐπὶ χθόνα. οὔτι πόθος γε
Τόσσον, ὅσον μυελόν τε καὶ ἔγκατα πάντα δαΐζων.
Οἶκτος, ὅπις παθέων ἀγανώτατός ἐστιν ἁπάντων.
Οἶκτος μὲν πολιῆς θεοειδέος. οἶκτος ἀνίης.
Οἶκτος ἀπαιδίης. οἶκτος δέ τε καὶ περὶ παιδός.
Ὧρα περιζομένουσι γλυκὺν πόνον αἰὲν ἔχοντες,
Ὀφθαλμὸν βιότοιο, καὶ ἄλγεσιν ἀσχαλόωντα.
Ὦ βίβλοι τὸ πάροιθε μέλον. τὰς, πνεῦμ' ἐχάραξεν
Εὐαγγέλων γλώσσῃσι, καὶ ἔνδοθι γράμματος ἐσθλοῦ,
Πνεύματος ἀστράπτουσα χάρις, καὶ κρυπτὸν ὄνειαρ
Οἵοισιν καθαροῖσι φαεινόμενον μερόπεσσιν.

E t lugubris cordis mysteria nouerint optima,
Qui crucis cupientes in humeros onus tollere,
E t magni regis in septis partem habentes,
P rosperitatẽ amant, & miserantur qui ceciderint.
A liis autem essem risus meos mœrores dicens,
Quorum fides cor summum imptessit leuis,
N eq; per uiscera uenit desiderium acre regis,
V iuunt autem hic solum temporaria sentientes.
S ed hi quidem pereant, postq̃ in omnes eodem modo
L inguam armant paratissimum iaculum aliis
B onis, atq; malis, ego tamen minime a luctu
D esinam. priusq̃ luctuosam effugiam malitiam,
E t uoracibus affectibus mentis clauem imponam,
Quibus nunc omnes amarus Satan adaperuit
A ntea cohibitis cum integebat manus me dei,
N eq; habebat uitiũ occasionẽ ꝓpe, quod q̃dem celerrime
A ttingit, ueluti stipulam ignis robur prope existentem,
E atenus ut a uento in aerem fax eleuetur,
A tq; utinam præcipitiis & montibus & scopulis
O cculissem ante hæc meum corpus. quippe omnem
H anc uitam, uitæq; fugiens carnisq; curas
C hristum totum ferrem in mentibus solitarius ab aliis
H abitans, soliq; deo mentem puram attollens
V sq; dum & leuibus cum spebus finem traherem,
V tinam. sed desiderium me caroꝶ continuit parentum,
T rahens ueluti trutinam in humum, nec desiderium sane
T antum, quantum medullamq; & uiscera omnia scindens
M iseratio, quæ affectuum mitissima est omnium,
M iseratio quidem cani ciei deiformis. miseratio mœroris.
M iseratio orbitatis. miseratio uero est etiã de filio,
C ui magnopere timent iucundũ dolorẽ semꝑ habentes
O culum uitæ, & doloribus mœrentem.
C ui libri antea curæ erant, quos spiritus impressit
Sanctorum linguis, & intra literam bonam,
S piritus fulgurans gratia, & cælata utilitas
S olis puris apparens hominibus.

9

ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ·

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ, ἐγένετο οὐδὲν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι᾽ αὐτοῦ, οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς ἀλλ᾽ ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ᾽ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς, πλήρης χάριτος, καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε λέγων, οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέ μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη. ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

Τῇ δευτέρᾳ μετὰ τὸ πάσχα.

Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε. ὁ μονογενὴς υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς, καὶ λευίτας πρὸς αὐτὸν, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν, σὺ τίς εἶ; καὶ ὡμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο. καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν. τί οὖν, Ἠλίας εἶ σύ; καὶ λέγει οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη οὔ. εἶπον οὖν αὐτῷ, τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς. τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ. ἔφη; ἐγὼ φωνὴ βοῶντος

ἐν τῇ

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

IN SANCTA ET MAGNA DOMINICA PASCHAE EVANGELIVM SECVNDVM IOANNEM.

In pricipio erat uerbũ,& uerbũ erat apđ deũ,& de⁹ erat uerbũ. Hoc erat i pricipio apud deũ. Omnia ꝑ ipsum facta sunt,& sine i pso factũ est nihil,quod factũ est. In ipso uita erat,& uita erat lux hominum, & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus adeo, nomẽ ei Ioães. Hic uenit i testimoniũ,ut testimoniũ phiberet de lumine,ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium phiberet de lumine. Erat lux uera que illuminat oẽm hominẽ uenientẽ in hũc mundum. In mundo erat, & mundus ꝑ ipm factus est,& mundus eum non cognouit. In propria uenit,& sui eũ nõ receperũt. Quotquot aũt receperũt eum,dedit eis potestatem filios dei fieri, iis, qui credunt in nomine eius. Qui nõ ex sanguinibus,neq; ex uolũtate carnis, neq; ex uoluntate uiri, sed ex deo nati sunt. Et Verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Et uidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a patre, plenum gratiæ & ueritatis. Ioães testimoniũ phibet đ ipso,& clamat dicens,hic erat, quem dixi,q post me uenturus ẽ, ante me factus est, quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus, & gratiam pro gratia. quia lex per Moysen data est. gratia,& ueritas per IESVM Christum facta est.

SECVNDA.S.DIE.POST PASCHA.

Deum nemo uidit unq̃. Vnigenitus filius.qui est in sinu patris, ipse enarrauit. Et hoc est testimonium Ioannis, quãdo miserũt iudæi ab Hierosolymis sacerdotes,& leuitas ad eũ,ut interrogarẽt eum. Tu quis es? Et confessus est,& non negauit. Et cõfessus ẽ,q̃a nõ sum ego Christus. Et iterrogauerunt eum,quid ergo,Helias es tu? Et dixit, Non sum. Propheta es tu? Et respõdit,nõ. Dixerũt ergo ei,Quis es?ut respõsum demus iis, q miserunt nos. Quid dicis de teipso? Ait, Ego uox clamantis in

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

10

P recesq; luctusq; amici & noctes insomnes.
A ngeliciq; chori, psalmis deum qui cōmouent
S tantes, animas deo mittentes in cantibus,
M ultis ex oribus cōmunem uocem eloquentes.
V entrisq;, mali authoris labor, & mensuræ risus,
Quies linguæq; & oculi, atq; iræ
F urentis habenæ. ratio autem continebat erronem
I n omnem partē obseruantē, mentem aūt cōuertit ad christū
S pebus cœlestibus, ratio autem in omnibus aderat
I maginē agens ad regem. deus aūt delectatur motu
P ro facultatibus uero mihi & molestis tumultibus,
Qui me & nocturnis malis irritant insomniis,
C uris enim diuinis similia sunt uisa noctis,
E rat in oculis dei lumen, piarumq;
A nimarum persplendens chori institutioq; & gloria,
N unc uero sane recessere thesauri omnes a me
A nimæ, quæ antea conuersabatur cum omnibus optimis.
S olum a ūt intus mansit desiderium, & dolor inspiratus.
Quapropter lugeo, in crastinum aūt non apte scio,
S i me deus regredientem in mores pristinos reducet
S oluens a curis, oneraq; omnia excutiens,
V el ante mediis in doloribus inde aget
P riusq̄ serenitatē uideā, priusq̄ uulneribus medicamēta īponā
I nfelix, cupiens lucem postremam post noctem.
T unc lugentibus frustra quis auxilium ferat,
Hic medicina est hominibus postrema uero deuincta omnia.
Iam mihi canumq; caput, & membra rugata
D eclinarunt uitæ in uesperam miseræ.
S ed nondum talem tantumq; dolorem sustinui.
N eq; quādo insanis obluctantem uentis
T erra ex pharia in A chaiam pontum secui
O rtu tauri, quem horruere maxime
N autæ hiberni, pauciq; etiā rudendes soluerunt,
H ic ego noctesq; & dies uiginti totos
N auis in puppe iacebam deum celsi regem
V ocans precibus. spumabat autē unda in nauim

Εὐχαί τε στοναχαί τε φίλαι καὶ νύκτες ἄυπνοι.
Ἀγγελικοί τε χοροὶ, ψαλμοῖς θεὸν οἵγ᾽ ἐρέθουσιν
Ἱστάμενοι, ψυχάς τε θεῷ πέμποντες ἐν ὕμνοις,
Πολλῶν ἐκ στομάτων ξυνὴν ὄπα γηρύοντες.
Γαστρός τ᾽ ἀρχεκάκοιο μόγος, καὶ μέζα γέλωτος,
Ἀζεμίη γλώσσης τε καὶ ὄμματος, ἠδὲ χόλοιο
Μαινομένοιο χαλινά. λόγος δ᾽ ἔσφιγξεν ἀλήτην
Πάντοσε παπταίνοντα, νόον γ᾽ ἐπὶ δ᾽ ἔστρεφε Χριστῷ
Ἐλπίσιν οὐρανίῃσι. λόγος δ᾽ ἐπὶ πᾶσιν ἐκείνου
Εἰκὼν ἄγχιν πρὸς ἄνακτα. θεὸς δ᾽ ἐπιτρέπετ᾽ ἐρωῇ.
Ἀντὶ δέ μοι κτεάνων καὶ ἀργαλέων ὀρυμαγδῶν,
Οἷμος ἐπ᾽ ἐννυχίοισι κακοῖς βρέθουσιν ὀνείροις,
Φροντίσιν ἡματίοις γὰρ ὁμοίϊα φάσματα νυκτός,
Ἧεν ἐν ὀφθαλμοῖσι θεοῦ σέλας, εὐσεβέωντε
Ψυχῶν παμφανόωσα χοροστασίη τε κλέος τε.
Νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε κειμήλια πάντ᾽ ἀπ᾽ ἐμοῖο
Ψυχῆς, ἣ τὸ πάροιθεν ὁμίλεε πᾶσιν ἀρίστοις.
Οἶος δ᾽ ἐντὸς ἔμεινε πόθος, καὶ ἄλγος ἄελπτον.
Τοὔνεκεν αἰάζω. τὸ δ᾽ ἐσαύριον οὐ σάφα οἶδα,
Εἴ με θεὸς παλίνορσον ἐς ἤθεα τὰ πρὶν ἀνάξει
Λύσας ἐξ ἀχέων, ἀπὸ δ᾽ ἄχθεα πάντα τινάξας.
Ἢ ἐπάρος με σάχοισιν ἐν ἄλγεσιν ἔνθεν ἐλάσσει,
Πεινῇ αἰθερίην ἰδέειν, πρὶν χ᾽ ἕλκεσι φάρμακα θεῖναι
Δύσμορον, ἱμείροντα φάους πυμάτην μετὰ νύκτα.
Τῆμος ὀδυρομένοισιν ἐπώσια τίς κεν ἀμύναι.
Ἔνθα δ᾽ ἄκος μερόπεσσι. τὰ δ᾽ ὕστατα δέσμια πάντα.
Ἤδη μοι πολιόν τε κάρη, καὶ ἄψεα εἰκνά
Ἔκλινθη βίοτοιο πρὸς ἕσπερον ἀλγινόεντος.
Ἀλλ᾽ οὔπω τοιόνδε τοσόνδε τε ἄλγος ἀνέτλην.
Οὐδ᾽ ὅτε μαινομένοισι κορυσσόμενον γ᾽ ἀνέμοισι
Γαίης ἐκ Φαρίης ἐπ᾽ Ἀχαιΐδα, πόντον ἔτεμνον
Ἀντολίῃ ταύροιο. τὸν ἐρρίγασι μάλιστα
Ναῦται, χειμερίου. ταῦροι δέ τε πείσματ᾽ ἔλυσαν.
Ἔνθα δ᾽ ἐγὼ νύκτας τε καὶ ἤματα εἴκοσι πάντα
Νηὸς ἐπὶ πρυμνῇ κείμην θεὸν ὑψιμέδοντα
Κικλήσκων λιτῇσι. τὸ δ᾽ ἄφεε κῦμ᾽ ἐπὶ νῆα

Οὔρεσιν ἢ σκοπέλοισιν ὁμοίϊον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Πολλὸν δ' ἐντὸς ἔπιπτε. τινάσσετο δ' ἄρμενα πάντα,
Ὀξέα συρίζοντος ὑπὸ προτόνοισιν ἀήτου.
Αἰθὴρ δ' ἐν νεφέεσσι μελαίνετο, καὶ στεροπῇσι
Λάμπετο, καὶ κρατεραῖς περιάγνυτο πάντοσε φωναῖς.
Τῆμος ἐμαυτὸν ἔδωκα θεῷ, καὶ πόντον ἄλυξα
Ἄγριον εὐαγέεσσιν ὑποσχεσίῃσι πεσόντα.
Οὐδ' ὅτε παλλομένης γε θεμείλια σεῖστο πάντα
Ἑλλάδος εὐρυχόροιο, κακοῦ δ' οὐ φαίνετ' ἀρωγή.
Αὐτὰρ ἐγὼν ζομέεσκον, ἐπεὶ ψυχὴν ἀτέλεστον
Εἶχον ἔτ' οὐρανίοιο χαρίσματος, εὖτε λοετρῷ
Ἕλκεται ἀνθρώποισι χάρις καὶ πνεύματος αἴγλη.
Οὐδ' ὅτε νοῦσος ἔπλησεν ἐμὸν στόμα πνεύματι λάβρῳ,
Καὶ πνοιῆς στείνωσε πόρους, ζωῆς τε κελεύθους.
Οὐδ' ὁπότ' ἀφαίνοντι νόῳ λυγρὸν ἀμφὶς ἑλίξας,
Οὔτι ἑκὼν βλεφάρου πλημηγία κανθὸν ἄμυξα,
Αἱμάσσοντα δ' ἔθηκα. φάος δ' ἐμὸν οἷα φονῆος
Ὤλετο. ἀμπλακίην δὲ πικρὴν μέγα πένθος ἔτειμεν.
Οὐδὲ θεῷ παλάμῃσιν ἐμῆς ἀνέπεμψα θυηλὴν
Πνεύματος, οὔτι πάρος γε, πρὶν ἔκλυσα δάκρυσι πῆμα.
Ψαύειν μὴ καθαρῷ γὰρ ἁγνοῦ κακόν, ὡς πυρόεντος
Ἀδρανὲς ὄμμα φορέειν κατεναντίον ἠελίοιο.
Ἀλλά τι πολλ' ἐμόγησα, τίς ἂν τάδε μυθήσαιτο,
Οἷς με θεὸς πείρωντε καὶ εὐμενέων ἐκάλεσσεν.
Ἀλλ' οὔπω τοιοῖσδε κακοῖς πάρος ἀντεβόλησα,
Οἵοισι πυμάτοισιν ἐμὴ ἐνέκυρσε τάλαινα
Ψυχή. καὶ ποθέω ποτ' ἐλεύθερον ἦμαρ ἰδέσθαι,
Πάντ' ἀποδυσαμένη, γυμνὴ φλόγας ὥς κε φύγῃσι,
Καὶ κόσμου κρατεροῖο λαβάς, καὶ χάσμα πέλωρον
Ἀμφιχανεῖν μεμαῶτος ἑαῖς γενύεσσι δράκοντος,
Ὅν κε λάβῃ. βελίη γὰρ ἐμὸς νόος οὐκ ἐστὶν ἐδητύς.
Τίς δώσει κεφαλῇ πηγῆς ῥόον ἢ βλεφάροισιν,
Ὡς δακρύων ὀχετοῖσι μολύσματα πάντα καθήρω,
Κλαύσας ὡς ἐπέοικεν ἁμαρτάδας. ἢ γὰρ ἄριστον
Δάκρυον ἐστὶ βροτοῖσιν, ἄκος ψυχαῖς τε μελαίναις.
Καὶ κόνις αἰθαλόεσσα, καὶ ἐν χθονὶ σάκκος ὀβριμνός.

Montibus aūt scopulis similis hinc & inde,
Multa autem intro cadebat, quatiebantur uero uela omnia
Acute sibilante in rudentibus flatu.
Aether aūt in nebulis denigrabatur, & fulgetris
Illustrabatur, & grauibus obtundebatur undiq; uocibus.
Tunc me ipsum dedi deo, & pontum effugi
Ferum sanctis pollicitationibus cadentem.
Neq; cum uibrata qdem fundamenta quatiebantur omnia
Græciæ latæ, mali autem non appparebat auxilium.
Verum ego intremiscebam, quoniam animam imperfectam
Habebam adhuc cœlestis gratiæ. quando lauacro
Trahitur hominibus gratia, & spiritus splendor ,
Neq; cum morbus repleuit meum os spiritu copioso,
Et spirationis angustos reddidit meatus, & uitæ uias,
Neq; cum delirante mente uimen circumuoluens,
Minime uoluntarius palpebræ circūductilē angulū laniaui,
Cruētumque reddidi, lux autem mea ut occisoris
Periit. erratū aūt amarum magnus luctus offendit.
Neque deo manibus meis emisi sacrificium
Spiritus, minime equidem, priusq̄ obrui lachrymis damnum,
Nā tangere impuro purum, malum. ueluti igneum
Imbecillem oculum ferre contra solem,
Multa quoque alia laboraui. quis hæc dixerit,
Quibus me deus uexansque & benigne affectus uocauit
Sed non dum talibus malis antea incurri,
Qualibus ultimis mea incidit misera
Anima & cupit olim liberum diem uidere
Omnia exuens, nuda flāmas ut effugiat,
Et mundi potentis ansas, & hiatum monstrosum
Deuorare meditantis suis maxillis draconis
Quem ceperit. iaculationi enim mea mens est cibus.
Quis dabit capiti fontis fluuium? aut palpebris?
Vt lachrymarum riuis maculas omnes mundem,
Deplorans ut decet peccata, quippe enim optima
Lachryma est mortalibus medicina, animabusq; nigris,
Et puluis ardens, & in terra saccus ater,

12

Vt me aliquis inspiciens intremiscat, & melior sit
Fugiens ægypti nigrum solum, operaque amara,
Et pharaonem regē, patriam aūt ad diuinam gradiatur.
Neque maneat babylonis in asperis campis
Captiuus, ripis assidens fluuii,
Cantus instrumenta omnia deuitans inconcusse
Lachrymabundus, festinet per sacram ad fines terram
Seruile ex assyria fugiens iugum. q̄ prius uexabat,
Et templi magni fundamenta manibus iaciat,
Hanc ego infelicissimus postq̄ reliqui, nunq̄ desii
Desiderare, molestum aūt affectum senectus infundebat.
Et procumbo in terrā in mentibus luctum laturus
Veritus mortalesque & immortalem regem
Vestimentisque cordeque mœrens, & mutus
Trahens misericordiam regis dolore, qui humilibus
Bene affectus omnibus superbos uilipendet.
Quēadmodum aūt e sacra solymo℞ descendentē urbe
Hierichi oppidum ad inclytum, ut aiunt
Fures offenderunt mali insidiantes uiatori,
Hi quidem hunc, uerberibus indecentibus concidentes
Vestimentaq; exuentes quæ ipsum tegebant, immiti animo
Liquere expirantem, continuo autem occurrere uiatores,
Leuita sacerdosq; liquereque ipsum immiti animo,
Atqui Samaritano℞ q̄dā aduenit, q ipsum est miseratus
Et ipsum ducens deuinxit, & uulneribus medicamēta reliq̄t
Et mercedem alenti, ostentum magnū, quo pacto samaritanus
Hunc intuens miseratus ē, quē non sunt miserati optimi.
Non enim ego apte scio quid cælatur imagine hac,
Qualia deus sapientia mysteria occulit.
Et in his quidē propitius sit. talibus aūt ego incurri
Damnis, & me concidit simul animabus inuadens
Prædo uitæ præstanti descendentem ex urbe,
Et christi me exuit gratia, & nudum reddidit,
Quēadmodum Adam prius pulueris & casus principium.
Quem gustus detrusit in terram, cuius genus erat,
Sed mei o rex miserere, & ex morte seruato,

Ὥστις ἔμ' εἰσορόων ζομένη, καὶ φόρτορος εἴη
Φεύγων Αἰγύπτοιο μέλαν πέδον, ἔργα τε πικρὰ,
Καὶ Φαραὼ βασιλῆα, πάτρην δ' αὖθι θεῖαν ὁδεύῃ,
Μηδὲ μένῃ Βαβυλῶνος ἐνὶ κραναοῖς πεδίοισι
Δειλαλής, ὄχθῃσι παρεζόμενος ποταμοῖο,
Ὠδῆς ὄργανα πάντα παρακλίνας ἀτίνακτα
Δακρυόεσσ', σπεύδῃ δ' ἑξῆς αὖθι τέρματα γαίης
Δούλιον ἀσσυρίηθε φυγὼν ζυγὸν, ὅς πρὶν ἔτειρε,
Καὶ νηοῦ μεγάλοιο θεμείλια χερσὶ βάληται.
Τὼ μὲν ἐγὼ παναπότμος ἐπεὶ λίπον, ὄφρ' ἔληξα
Ἱμείρων. χαλεπὸν δὲ πάθος κατὰ γῆρας ἔχευε.
Καὶ κύπτω ποτὶ γαῖαν ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἀέξων,
Ἀζόμενος θνητούς τε καὶ ἀθανάτους βασιλῆας
Ἥμασί τε κραδίῃ τε κατηφιόων, καὶ ἄναυδος
Ἕλκων οἶκτον ἄνακτος ὀϊζύϊ, ὃς χθαμαλοῖσιν
Εὐμενέων πάντεσσιν ὑπερφιάλοις ἀθερίζει.
Οἷον δ' ἐξ ἱερῆς σολύμων κατιόντα πόληος
Ἱερειχοῦς πτολίεθρον ἐς κλυτὸν, ὥς ἐνέπουσι,
Φῶρες ἐδηλήσαντο κακοὶ λοχόωντες ὁδίτην,
Οἱ μὲν τὸν, πληγῇσιν ἀεικελίῃσι τεμόντες,
Εἵματά τ' ἐκδύσαντες ἄμυν σκέπε, νηλέϊ θυμῷ
Λεῖψαν ἀποψύχοντα, θοῶς δ' ἐνέκυρσεν ὁδῖται,
Λευΐτης ἱερεύς τε, λίπον τέ ἑ νηλέϊ θυμῷ.
Καί που σαμαρέων τις ἐπήλυθεν, ὅς σφ' ἐλέηρε.
Καί μιν ἄγων κατέδησε, καὶ ἕλκεσι φάρμακ' ἔλειπε,
Καὶ μισθὸν κομέοντι. τέρας μέγα. πῶς σαμαρείτης
Τὸν δ' ἐσιδὼν ἐλέηρεν, ὃν οὐκ ἐλέηραν ἄριστοι.
Οὐ γὰρ ἐγὼ σάφα οἶδα τί κεύθεται εἰκόνι τῇδε.
Οἷα θεὸς σοφίῃ μυστήρια ἀμφικαλύπτει.
Καὶ τὰ μὲν ἱλήκοι. τοίοις δ' ἐγὼ ἀντεβόλησα
Πήμασι. καί μ' ἐδάϊξεν ὅμαδος ψυχῆσι μεγαίρων
Λῃστῆς βιότου κεδνῆς καταβάντα πόληος,
Καὶ Χριστοῦ μ' ἀπέδυσε χάριν, καὶ γυμνὸν ἔθηκεν,
Ὥσπερ Ἀδὰμ τὸ πρόσθε χοὸς καὶ πτώσιος ἀρχήν.
Ὃν γεῦσις κατέθηκεν αὖθι χθόνα. τῆς γενὸς ἴσεν.
Ἀλλά μ' ἄναξ ἐλέαιρε, καὶ ἐκ θανάτοιο σάωσον,

Ὃν λεῖψαν ἱερῆες, ἐπεὶ μογέοντ' ἐνόησαν.
Ἕλκεά τ' ἐγκατέδησεν, ἄγεν τ' ἐς πανδοκεῖον οἶκον.
Αὖθις δ' εἰς ἱερὴν περιώσιον πόλιν ἀρτεμέοντα.
Ἔμπεδον ἔνθα μένοιμι. κακοὺς δ' ἀπὸ φῶρας ἐρύκοις,
Καὶ τρίβον ἀργαλέην, καὶ θαύματα, καὶ προδότας
Κηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' εὐσεβίῃ κομόωντας.
Πυνθανόμην ὡς δύο φῶτε, μέγα πνείων φαρισαῖος,
Ὅς γε θεῷ πάντων προφερέστατος, ἠδὲ τελώνης
Κέρδεσιν οὐχ ὁσίοισι τετυμμένος ἔνδοθεν ἦτορ,
Ἱερὸν εἰσαναβάντες, ὁ μὲν τὰ ἕκαστ' ἀγόρευε,
Νηστείας δεκάτας τε νόμου. τρεμέζεε δ' αὐτὸν
Ἀνδράσι γε προτέροισι. λόγοις δ' ἀθέριζε τελώνην.
Αὐτὰρ ὁ δακρυχέων καὶ στήθεα χερσὶ πατάσσων,
Οὐδ' αὐτὴν μεγάλοιο θεοῦ θρόνον οὐρανὸν εὐρὺν
Εἰσορόων, λιτάων δὲ κατ' οὔδεος ὄμμασι δούλοις,
Τηλόθεν ἑστηὼς δ' ἐλιτάζετο. ἵλαος εἴης.
Ἵλαθι σῷ θεράποντι βοῶν βεβριθότι κακοῖσιν.
Οὐ νόμος, οὐ δεκάται μ', οὐκ ἔργματα καλὰ σαώσει.
Οὐδ' ὅγ' ἐπεσβολέων ψεύστης. καὶ νηὸν ἔγωγε
Αἰδέομ' οὔτι πάροιθεν ἐπιψαύων ὁσίοισι.
Σὴ δὲ χάρις, σὸς δ' οἶκος ἐμοὶ στάξειε βεβήλῳ.
Ἣν μούνην δ' ἀλλοῖσιν ἄναξ πόρες ἐλπίδ' ἀλιτροῖς.
Ὣς φάτο. ἀμφοτέρων δὲ θεὸς κλύε. καί ῥ' ἐλέησεν
Ὃν μογέοντ' ἐνόησεν. ὑπερμενέοντα δ' ἄτισεν.
Ὡς ἴδες, ὡς ἐδίκασσας, ἐμοὶ θεὲ θάρσος ὀπάζων.
Οὗτος ἐγώ σοι κεῖνος ὁ πάγκακός εἰμι τελώνης.
Ὡς δὲ βαρυστενάχω, σὴν δ' ἐπέλπομ' ἀρωγήν.
Λίσσομαι, εἴ ποτε δῆσε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ εὐχωλῇσιν ἔτισαν,
Ἤπια τοι κτεάνων τριτάτην ἀπὸ μοῖραν ἔνειμαν,
Ἠδὲ θυσίαις καθαρῇσι καὶ εὐαγέεσσι γέραιραν,
Οὐ γὰρ ἐγώ ποτε σεῖο ἐπάξιον οὐδὲν ἔρεξα,
Τῶν μνῆσαι. ἢ ἄλαλκε. κακὰς δ' ἀπόπεμπε μερίμνας.
Μηδέ με συμπνίξειαν ἑοῖς περὶ ὄρθοισιν ἄκανθαι,
Μηδ' ἄρ' ἐπειγόμενον θείην ὁδὸν ἀντερύκοιεν,
Ἄλκαρ ἐμὸν περιώσιον δέμ' ἀπήμονα. σὸς γὰρ ἔγωγε

Quem reliquere sacerdotes, postq̃ laborantem intellexerunt.
Vulneraque bene obliga ducens ad hospitalem domum,
Rursus uero in sacram mittas ciuitatem sanatum,
Firme ubi maneam, malos autem fures prohibeas,
Et uiam difficilem. & uulnera, & uiatores
Immitem animũ habentes, in impietate superbientes.
Audio q̃ duo homines, magnopere inflatus phariseus,
Qui quidẽ deo omniũ erat præstantissimus, atque publicanus
Lucris nefariis contritus intus cor
Templum ingressi, ille quidem omnia edicebat
Ieiunia decimasque legis, comparabat autem se
Viris sane prioribus, uerbis aũt despiciebat publicanum,
Verum hic lachrymans & pectora manibus pulsans,
Neque ex aduerso magni dei sedem cœlum latum
Intuens, aspiciens autẽ in terram oculis seruilibus,
Longe autem stans supplicabat. propitius sis
Propitiare tuo seruo clamans grauato malis,
Non lex, non decimæ me, non opera bona seruabunt,
Neque hic futilis mendax, & templum ego sane
Vereor, minime pedibus attingens iustis,
Tua autem gratia, tuaque misericordia mihi stillet ꝓfano,
Quam solam miseris rex præbuisti spem peccatoribus,
Sic dixerunt. ambos autem deus audiit, atque miseratus est
Quem laborantem nouit, superbientẽ autem spreuit,
Vt uidisti, sic iudicasti, mihi o deus fiduciam præbens,
Ipse ego tibi ille pessimus sum publicanus,
Quam autem grauiter lugeo, tale autem spero auxilium,
Supplico, si unq̃ sane te pater & ueneranda mater
Lachrymis & luctibus & precationibus coluerunt,
Aut si quam tibi ex facultatibus partem parum tribuerunt
Aut sacrificiis puris & sanctis honorarunt,
Non enim ego unq̃ dignum aliquid egi,
Quaꝝ reꝝ memineris, & opitulare, malas aũt discute curas,
Neque me suffocent suis ramis spinæ,
Neque etiam festinantẽ in diuinã uiam retro ꝓhibeant,
Adiutoriũ meũ, mittas uero me illæsum, tuus enĩ ego

Cultor·tua aūt sors. tu uero mihi es deus solus a primordio.
Tibi uero me a uisceribus mater obtulit ferens
Die illo, cum puerum suis in genibus ponere
Filium cupiens, sacræ Annæ imitata est uocem.
Puerum ego quidem uideam, tu uero septū intra contineas
Christe rex partus mei germinantem fructum.
Dixit, deus aūt annuisti, secutū est aūt diuinū somnium
Nomen matri ferens. postea uero puerum dedisti.
Hæc me tuis templis nouum obtulit Samuel.
Si quando eram, nunc uero rursus adnumeratus sum ꝑfanis
Eli tui serui gloriosi filiis uoracibus
Qui in sacrificia pura irruerunt stulto animo,
Manibus attingentes diuinos gulosis lebetes.
Quapropter & molestum nacti sunt uitæ finem,
Sed illa sane spebus melioribus partem tribuit
Tibi filiorum, libris autem meas manus lustrauit sacris·
Et me complectens, tali allocuta est uerbo.
Iam quidam carum filium diuinitus datum duxit ad arā
Festinantem ad sacrificium sacrum bonum optimus,
Sarræ tardiperæ sobolem, radicemq; generis,
Quam spes imprimebat, promissioque dei.
Abraam erat sacerdos, agnus autem gloriosus Isaac.
Verum ego uiuū te deo donū, quemadmodum promisi,
Largior, tu uero mihi matris perficias desiderium,
Qua peperi supplicata te, & precor esse optimum·
Has ego tibi diuitias mi fili bonus præbeo
Hic & postea, ultima autem longe præstantiora·
Matris quidem desiderium hoc. ego uero cessi desideriis
Puer adhuc existens. tenera aūt nouam suscepit formam
Pietatis anima, sigillum autem seruabatur christi
Nutibus, qui certe palam conuersabatur cum suo seruo.
Temperantia aūt me uinxit amica, & carnē obstrinxit,
Et calidum sapientiæ diuinæ inspirauit amorem·
Et solitariæ uitæ, uitæ futuræ primitias
Costa non indigentis suum corpus amante,
Verbisq; blandis amaram ad gustationem inducente·

Λ άτρις. σὸν δὲ λάχος. σὺ δέ μοι θεὸς οἶος ἀνώθεν.
Σ οὶ δέ μ' ἀπὸ σπλάγχνων μήτηρ ἀνέθηκε φέρουσα
Ἤ ματι πρώτῳ, ὅτε κοῦρον ἑοῖς ἐπὶ γούνασι θεῖναι.
Π αῖδα ποθεῦσ', ἱερῆς Ἄννης ἐμιμήσατο φωνήν.
Κ οῦρον ἐγὼ μὲν ἴδοιμι. σὺ δ' ὄρκιος ἐντὸς ἐόργοιο
Χ εῖσε ἄναξ ὠδῖνος ἐμῆς ἐριθηλέα καρπόν.
Ἔ ιπε. θεὸς δ' ἐπένευσας. ὁ δ' ἕσπετο θεῖος ὄνειρος
Ὄ νομα μητρὶ φέρων. μετέπειτα δὲ κοῦρον ἔδωκας.
Ἡ δέ με σοῖς ἱεροῖσι νέον ἀνέθηκε Σαμουήλ.
Ἔ ιπω τέλος. νῦν δ' αὖτ' ἐναρίθμιός εἰμι βεβήλοις
Ἠ λεὶ τοῦ θεράποντος ἀγακλέος υἱέσι μάργοιο.
Ὃ ι θυσίαις καθαρῇσιν ἐπέχραον ἄφρονι θυμῷ,
Χ ερσὶν ἐφαπτόμενοι θείων λίχνῃσι λεβήτων.
Τ οὔνεκα καὶ χαλεποῖο κύρησαν βιότοιο τελευτῆς.
Ἀ λλ' ἦγ' ἐλπωρῇσιν ἀμείνοσι μοῖραν ἔνειμε
Σ οὶ τεκέων. βίβλοισι δ' ἐμὰς χέρας ἥγνισε θείαις.
Κ αί μ' ἀγαπαζομένη, τοίῳ προσεφώνεε μύθῳ.
Ἤ δὲ τις φίλον ἦα θεόσδοτον ἤγαγε βωμῷ,
Σ πεύδοντες θυσίην ἱερήϊον ἐσθλὸν ἄριστος.
Σ άρρας ὀψιτόκοιο γόνον, εἵζαντε γενέθλης.
Ἣ ν ἐλπὶς ἐχάραξεν ὑποσχεσίῃ τε θεοῖο.
Ἀ βραὰμ τῷ ἱερεύς. ἀμνὸς δέ τε κύδιμος Ἰσαάκ.
Ἀ ντὰρ ἐγὼ ζώοντι θεῷ γέρας, ὥσπερ ὑπέστην,
Δ ῶρον ἐμοῦ. σὺ δέ μοι μητρὸς τελέσειας ἐέλδωρ.
Ἣ τέκον εὐξαμένη, καὶ εὔχομαι εἶναι ἄριστον.
Τ οῦτον ἐγώ σοι πρῶτον ἐμὸν τέκος ἐσθλὸν ὀπάζω
Ἔ νθαδε καὶ μετέπειτα. τὰ δ' ὕστατα πολλὸν ἀρείω.
Μ ητρὸς μὲν πόθος οὗτος. ἐγὼ δ' ὑπέδεξα πόθοισι
Π αῖς ἔτ' ἐών. ἁπαλὴ δὲ νέην ὑπεδέξατο μορφήν
Ἐ υσεβίης ψυχή. σφραγὶς δ' ἐφυλάξατο χριστοῦ
Ν εύμασιν. ὅσ ῥ' ἀναφανδὸν ὁμίλεεν ᾧ θεράποντι.
Σ ωφροσύνη δέ μ' ἔδησε φίλη, καὶ σάρκα πέδησε.
Κ αὶ θερμὸν σοφίης θείης ἐπέπνευσεν ἔρωτα.
Κ αὶ μοναχοῦ βιότοιο βίου μέλλοντος ἀπαρχήν
Π λευρᾶς οὐ χατέοντος ἑὸν δέμας ἀμφαγαπῶσας.
Ῥ ήμασί θ' αἱμυλίοισι πικρὴν ἐπὶ γεῦσιν ἄγουσι.

15

Ἀλλὰ θεῷ τέμνοντες ἁγνὸν πόθον, οὐδὲ γυναικί.
Καὶ χριστῷ τέμνοντες, ὅλον θεοῦ ἐκγεγαῶτα.
Ὅρμε διὰ στεινῆς τε καὶ ἀργαλέης περὶ λεπτὴν
Τείνων ἀτραπιτοῖο πύλην σὺν ἀρείονι πομπῇ,
Οὔτι βατὴν πολλοῖσι, θεῷ θεὸν ὕψ' ἀπὸ γαίης
Τυκτὸν οὐ γεγαῶτα, καὶ ἄφθιτον ἐκ θανάτοιο
Εἰκόνι σὺν μεγάλοιο θεοῦ, καὶ σῶμ' ἐπίπρωτον
Ἕλκων, οἷα μάγνησσα λίθος αἴθωνα σίδηρον.
Ὤ μοι ἐγών. ὢ λυγρὰ καὶ αἴπυτα ἔργα παθοῦσα
Ψυχή. ὢ θνητοὶ κενεαυχέες, ὡς ἐτεόν γε
Λεπταλέαις αὔρῃσιν ἐοικότες οἳ γινόμεσθα.
Ἠὲ καὶ ὀνειρείοιο παλιμπλάγκτοισιν ἐρωαῖς
Στρωφώμεθ' ὧδε γαῖαν ἐπώσια φυσιόωντες.
Κοὐδὲν ἀνθρώποισιν ὁμοίϊον ἐς τέλος ἐστὶν,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν. ὁδοὶ δ' ἄγχιστα ἔασιν.
Οὐδ' ὁ κακὸς τό γε οἶδεν ἐς ὕστερον, ὁππόθι λήξει.
Οὔτ' ἐσθλοῖς ἀρετὴ μένει ἔμπεδον, ἀλλὰ κολούει,
Ὡς τάρβος κακίην. ἀρετὴν φθόνος. ἀμφοτέροις δὲ
Κάμπτεσθ' ἡμερίων χριστός γ' ἐκέλευσε γενέθλην.
Ὤσκεν ἀνώνυμοι μὲν ἐὸν σθένος εἰσορόωντες.
Κεῖνος δ' ἐστὶν ἄριστος, ὃς ἰθείην ὁδὸν ἕλκει.
Οὐδὲ μεταστρέφεται ἐς δεύτερον περὶ τέφραν ἐρήμην.
Ἣν δι' ἀφροσύνην ξείνῳ πυρὶ δῃωθέντων.
Φεύγει δ' ἐσσυμένως ἐς ὄρος. πάτρης δὲ λέλησται.
Μὴ μῦθος καὶ λᾶας ἁλὸς μετόπισθε λίπηται.
Μάρτυς ἐγὼ παθέεσσιν ἐμοῖς βροτέης κακότητος.
Παῖς μὲν ἐὼν, ὅτε τυτθὸν ἐνὶ στήθεσσι νόημα,
Οἴῳ δὴ σκιόεντι λόγῳ, καὶ ἤθεσι κεδνοῖς
Ἑσπόμενος προσέβαινον ἄνω λάμποντι θοώκῳ,
Ἴχνεσιν ἀπλανέεσσιν ἰὼν βασιλήϊον οἶμον.
Νῦν δ' ὅτε μῦθον ἄγειρα, βίου δ' ὧδε τέρμαθ' ἱκάνω,
Οἷα μεθυπλανέεσσι τάλας ποσὶ δόχμια βαίνω.
Καί με ταλαντεύει σκολιοῦ μόθος ἑρπυστῆρος,
Λάθρα καὶ ἀμφαδίην κλέπτων φρένας ἐσθλὰ νοεῦσας.
Ἄλλοτε μέν τε θεῷ τείνω νόον. ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἕλκομαι ἐς κόσμοιο κακὴν χύσιν. οὐκ ὀλίγην δὲ

Sed deo mittentis purum desiderium, neque fœminæ
Et Christo cedentis, totum e deo genitum,
Qui me per angustum'q; & difficile ad tenuem
Dirigens callis ianuam cum meliori pompa,
Minime accessam multis deo deum adduxit abhumo
Factum non genitum, & incorruptum ex morte
Cum imagine magni dei, & corpus auxilii socium
Trahens, ut magnes lapis candens ferrum,
Hei mihi, o malas & uindicandas res passa
Anima, o mortales inaniter gloriabundi. ut uere
Tenuibus auris similes, qui geniti sumus.
Vel & euripi retro cedente impetu
Voluimur in terra inaniter inflati.
Et nihil hominibus simile ad finem est,
Non malum, neque uero bonum. uiæ autem proxime sunt,
Neque malus hoc nouit in posterum quando desinet.
Neque bonis uirtus manet firmiter, sed mutilat,
Vt timor uitium, uirtutem inuidia. utrisque autem
Flecti hominum Christus quidem iussit genus.
Vt supra uergamus suum robur inspicientes.
Ille autem est optimus qui rectam uiam trahit,
Neque uolutatur sodomorum in cinerem solitariam,
Suam propter libidinem magno igne depopulatorum.
Fugit autem irruenter in montem, patriæ autem oblitus est,
Ne fabula & lapis salis in posterum relinquatur.
Testis ego, affectibus meis mortalis malitiæ.
Puer quidem existens, cum paruus in pectoribus intellectus
Solam umbratilem rationem & mores elegantes
Sequens, conscendebam supra splendentem sedem,
Vestigiis non errantibus proficiscens regia uia.
Nunc uero cum uerbum collegi, uitæ autem ad fines uenio,
Veluti ebrietate errantibus miser pedibus, oblique incedo.
Et me ponderat obliqui labor serpentis,
Clam & aperte occultas mentes bona intelligentes.
Interdum uero deo intendo mentem, interdum uero rursus
Trahor in mundi malum fluxum, non paruam autem

16

Partem meæ animæ læsit mundus infinitus.
Verum ego & si me mala occulit nigra,
Et atrum antea uenenum infundit hostis mis,
Veluti sepia uomens super aqua, sed tamen
Tantum adhuc inspicio & uideo, quantum optime
Sciam, quis existens, & quo desiderans ruere,
Vbi iaceo infelix, quantum'que in terram lapsus sum,
Aut etiam sub terra in lata barathra.
Neque consolationibus delector, neque sermonibus
Decipior, qui affectibus sunt auxiliatores, neque mensuris
Alieni uitii delector, ut quis optimus
Quæ enim incisis gratia laborantibus ferro
Aliorum incisorum uidere molestiorem dolorem?
Aut quæ malis utilitas sceleribus deteriorum?
E bonoq siquidem aliquis prestantiore bonus fructum ceperit,
Ita etiam malus, & enim aliquis uidens cæcis est adiumentum.
Delectari autem malis, perfectioris est malitiæ.
Si uero aliquis existentem malum existimat esse optimum,
Molestia est mihi, & cælatus in pectoribus luctus.
Melius est optimum existentem uideri malum, q̃ pessimum
Gloriam habentem boni, Sepulchrum mendax hominibus
Esse, quod marcentibus cadaueribus intus olens
Extrinsecus splendet calce & coloribus iucundis.
Oculum magnum tremamus, qui & infra terram
Aspicit, & ponti magnum profundum, & quæcunq; occulit
Mens hominum, secat autem nihil tempus, sed adsunt
Omnia deo. quopacto quis suum malum occultet?
Die autem supremo ubi occulemus nos ipsos?
Aut quis auxiliabitur? quopacto latebimus oculum dei?
Cum ignis discernet purgatorius actiones omnium,
Depascens uitii leuem naturam, siccam'que?
Hanc ego horreo, & timeo nocte, ac die
Intuens animam a deo decidentem humi,
Et puluerem prope accedentem, quem effugere cupiebam.
Ac ueluti cum hiberni in ripis fluuii
Aut pinum, aut platanum toto anno comantem

Μοῖραν ἐμῆς ψυχῆς λωβήσατο κόσμος ἀπείρων.
Αὐτὰρ ἐγὼ εἰ καί με κακὴ ἐκάλυψε μέλαινα,
Καὶ δνοφερόν περ πάροιθεν ἰὸν χέεν ἐχθρὸς ἐμεῖο,
Σκοτίη ὡς ἐμόγωσα καθ' ὕδατος, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Τόσσον ἔτ' εἰσορόω τε δέρκομαι, ὅσσον ἄριστα
Ἴδμεναι, ὅστις ἐὼν, καὶ οἱ παθέων ἀνορεῦσαι,
Οἰκεῖ μοι δύστηνος. ὅσον τ' ἐπὶ γαῖαν ὄλισθον
Ἠ καὶ γῆς ὑπένερθεν ἐς εὐρώεντα βέρεθρα.
Οὔτε παραιφασίῃσιν ἰαίνομαι, οὔτε λόγοισι
Κλέπτομαι, οἳ παθέεσσιν ἀρηγόνες. οὔτε μέζοισιν
Ἀλλοτρίης κακίης ἐπιτέρπομαι, ὥς τις ἄριστος.
Τίς γὰρ τεμνομένοισι χάρις μογέουσι σιδήρῳ
Ἄλλων τεμνομένων ὁράαν χαλεπώτερον ἄλγος;
Ἢ τί κακοῖσιν ὄνειαρ, ἀτασθαλίῃσι χερείων;
Ἐσθλοῦ μὲν γάρ κέν τις ἀρείονος ἐσθλὸς ἐπαύροι.
Ὧς δὲ κακός. καὶ γάρ τις ὁρῶν τυφλοῖσιν ὄνειαρ;
Τέρπεσθαι δὲ κακοῖσι, τελειοτέρης κακότητος.
Εἰ δέ τις ὄντα κάκιστον ὀΐεται ἔμμεν ἄριστον,
Ἄχθος ἐμοί. καὶ κρυπτὸς ἐνὶ στήθεσσιν ὀδυρμός.
Κρεῖσσον ἄριστον ἐόντα δοκεῖν κακὸν, ἢ κάκιστον
Κῦδος ἔχοντ' ἀγαθοῖο τάφον τε δύστην μερόπεσσιν
Ἔμμεναι. ὃς μυδόωσι νεκροῖς ἔνδοθεν ὀδωδώς,
Ἔκτοθεν ἀστράπτει κονίῃ καὶ χρώμασι τερπνοῖς.
Ὄμμα μέγα τρομέω μὲν, ὃ καὶ γαίης ὑπένερθε
Λεύσσει, καὶ πόντοιο μέγαν βυθὸν, ὅσσα τε κεύθει
Νοῦς μερόπων. τέμνει δ' οὐδὲν χρόνος. ἀλλὰ πάρεστι
Πάντα θεῷ. πῶς κέν τις ἐὸν κακὸν ἀμφικαλύπτοι.
Ἤματι δ' ὑστατίῳ πού κεύσομεν τὸ μέγ' αἶσχος.
Ἦ τίς ἀλεξήσει. πῶς λήσομεν ὄμμα θεοῖο,
Ἤν ἵνα πῦρ κρίνῃσι καθάρσιον ἔργματα πάντων,
Βοσκόμενον κακίης κοῦφον φύσιν, αὐαλέην τε.
Τῷ μὲν ἐγὼ τρομέω καὶ δείδια νύκτα καὶ ἦμαρ
Εἰσορόων ψυχὴν θεόθεν περιπτοιοῦσαν ἔραζε,
Καὶ χοὸς ἆσσον ἰοῦσαν. ὃν ἐκφυγέειν μενέαινον.
Ὡς δ' ὅτε χειμερίοιο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο
Ἠ πίτυν ἢ πλατάνιστον ἐπηετανὸν κομόωσαν,

17

Ῥηγνύμενος εἴξῃσι ῥόος δὲ κε λήθεται γείτων.
Τῆς δή τοι πρῶτον μὲν ὑπέχματα πάντα τίναξε.
Καὶ κρημνῷ μὲν ἔθηκεν ἐπήωρον. αὐτὰρ ἔπειτα
Βαιῇσι εἴξῃσιν ἐρυκομένην προθέλυμνον,
Κρημνοῦ ἀπορρήξας μεγάλαις ἐνὶ κάββαλε δίναις.
Καί μιν ἄγχι μεγάλῳ παταγῷ πέζῃσιν ἔδωκεν.
Ἔνθα δέ μιν ὄμβρος καὶ ἀφυσγετὸς αἰὲν ἐρείδων,
Σήψαν. ἀτιμότατον δὲ ξύφος παρὰ χείλεσι κεῖται.
Ὣς καὶ ἐμὴν ψυχὴν Χριστῷ θαλέθουσαν ἄνακτι,
Λάβρος ἐπαΐσσων χαμάδις βάλεν ἐχθρὸς ἀπειρής.
Ἧς πλεῖστον μὲν ὄλεσσε. μικρὸν δὲ τὸ λείψανον αὔτως
Πλάζεται ἔνθα καὶ ἔνθα. θεός γε μὲν αὖθις ἐγείραι.
Ὅς ῥα καὶ οὐδὲν ἐόντας ἐπήξατο. καὶ μετέπειτα
Λυομένους πήξει τε, καὶ ἐς βίον ἄλλον ἐρύσσει,
Ἢ πυρὸς, ἠὲ θεοῖο φαεσφόρου ἀντιάσοντας.
Εἴδε θεοῦ, καὶ ἅπαντας ἐς ὕστερον ἄλλοθι κεῖσθω.
Χεῖρες ἄναξ, εἰ καί με νεκρὸν καὶ ἀναλκίδα φωτὸς
Δυσμενέες καλέουσι, λάθρη δ᾽ ἐπιμυχθίζουσι,
Κινυμένας κεφαλῇσιν ἐμὴν πελόωντες ὀϊζύν,
Μή με λίπῃς χείρεσσιν ὑπ᾽ ἀντιβίοισι δαμῆναι.
Πρῶτα μὲν οὐρανίῃσιν ἐν ἐλπίσιν αὖθις ἐρείδοις.
Καί μοι σβεννυμένῳ τυτθὴν στάξειας ἐλαίου
Ἰκμάδα διψαλέῳ λύχνῳ φωστῆρος ἀρωγόν.
Ὥς κεν ἐγειρομένοιο πυρὸς, παλινάγρετον ἔλθῃ
Φῶς ἀναθηλήσαν. ζωῆς δὲ τύχοιμι φαεινῆς.
Δεύτερον ἄχθεα πάντα δίδοις ἀνέμοιο θυέλλαις
Ῥίψασθαι ἐμέθεν. πνοιὴν δ᾽ ὁπάσειας ἐλαφρὴν,
Οἷσιν ἄδην ἐδάμασσας ἐμὸν κέαρ. εἴτε με πικρῆς
Τινύμενος κακίης, εἴτ᾽ ἄλγεσιν, ὥς ὅτε πολλῶν
Παντοίοισι δρόμοισι, καὶ ἠλιβάτοισι δαμάζων.
Εἴτε τιν᾽ ὄγκον ἐμῆς ἴσχων φρενός. ὅς ῥα τάχιστα
Φύεται εὐσεβέεσσιν, ὅσοι νόον εἰσὶν ἐλαφροί.
Οἳ κακὸν ἐξ ἀγαθοῖο θεοῦ τῦφον ἁρπάζουσιν.
Εἴτε κακοῖς ἐθέλων σωτῆρα λόγον ἡμετέροισι
Παιδεῦσαι θνητοὺς βιότου στυγερὴν κακότητα
Ὣς οὐχ ἱσταμένου, πᾶσιν δ᾽ ἰθὺ πήματ᾽ ἄγοντος

Ἐσθλοῖο

Infractum radicibus fluentum lesit uicinum.
Huius sane primum quidem substentacula omnia quatiit,
Et præcipitio ipsam posuit pendentem, uerum deinde
Paruis radicibus se continentem, ramis conuolutam
E præcipitio abscindens medios iniecit in uortices,
Atque ipsam agens magno fragore saxis tradidit.
Vbi uero ipsam imber, & colluuies semper incumbens
Putrefecerunt, uilissimum autem frustrum in ripis iacet,
Sic & meam animam Christo germinantem regi
Vehemens irruens humi proiecit inimicus indomitus,
Cuius plurimum quidem perdidit, parua autẽ reliquia temere
Errat hinc & inde, Deus autem rursus excitet.
Qui sane & nihil existentes fixit, & in posterum
Solutos figet'q;, & in uitam aliam trahet,
Aut ignem, aut deum Luciferum offensuros.
Si uero deum, & omnes in posterum alibi positum sit
Christe Rex, & si me mortuum & imbellem uiri
Infensi uocant, clam autem subsannant
Motis capitibus meam ridentes miseriam,
Ne me dimiseris manibus ab aduersariis domari,
Primum quidem cœlestibus in spebus rursus firmes,
Et mihi extincto paruum instilles olei
Humorem sitibundæ lucernæ luminis auxiliatorem,
Vt excitato igne, reuertens ueniat
Lux repululans, uitam autem sortiar splendidam.
Secundo autem onera omnia des uenti procellis
Proiiciens a me, spiritum autem præbeas leuem,
Quibus abunde domitasti meum cor, siue me ab amaro
Vindicans uitio, siue doloribus, quemadmodum quãdo pullum
Variis cursibus, & arduis domitans,
Siue molem quandam meæ cohibens mentis, quæ sane celerrime
Innascitur piis, quicunq; mente sunt leues.
Qui malam ex bono deo superbiam arripiunt,
Siue malis uolens oseruator uerbum nostris
Erudire mortales, uitæ odisse malitiam
Velut non consistentis, omnibus autem calamitates inducentis

18

Bonis, atq; malis, uitam autem ad aliam festinare
Firmam, immotam, melioremq; piis,
Sed hæc quidem, sapientiæ magnis in profundis iacent.
Quæcunque ferunt uolubilis uitæ erudimenta mortalibus
Bona & deteriora, ratione autem omnia optima sunt,
Et si plura diffugiunt mentis crassitudinem nostræ.
Moues autem hinc & inde sapienter gubernacula mundi,
Quibus acti aspere scopulis malis
Vndam magnam traiicimus insidiossimæ uitæ,
Verum ego laborans, & calamitatibus omnigenis
Vexatus, flecto tibi genua. mitte mihi sane
Digito humenti siccam flãmam Lazarum cito
Linguam refrigeraturum. chaos autem me ne amplius prohibeat,
Neq; ab Abraam magnis finibus longe iaciat
Ditem in passionibus, tuam uero manum fortem
Immiseris. dolorum auté præbueris medicinam, me autem in oĩa
Miracula & monstroꝝ ostenderis robur, quemadmodum antea.
Dic & sanguineus fluxus desinat celerrime
Dic & in furorem agat suum gregem legionis
Spiritus, & in pelagis cadat, cedat autem a me,
Et lepram abigas iniucundam, & lux ueniat
Oculis non uidentibus, & aures uocem audiant,
Et siccam distendas meam manum, uinclaq; linguæ
Fregeris, sistas autem pedum incessum infirmũ
E pane autem saties pauco, straueris uero mare
Terribile, fulgeas autem clarius sole,
Consolides autem mẽbra grauata, e mortuis autem
Rursus suscitaueris graueolentem, neq; me infructuosum
Veluti ficum antea conspicatus, siccum perficias.
Alius quidem aliis auxiliatoribus Christe confidit
Sanguini & cineri, & supercilio hodie existenti,
Quidamque alio indigent auxiliatore nullius momenti.
Tibi uero ego soli, rex maxime solus derelictus sum,
Qui omnibus dominaris, & mihi robur es maximum.
Non me Vxor excolens immedicabiles dolores soluet,
Quæque & dolentem consolationibus oblectat

Ἐσθλοῖσ', ἡ δὲ κακοῖσι. βίον δ' αὖθι ἄλλον ἐπείγειν,
Ἔμπεδον, ἀστυφέλικτον, ἀρείονά τ' εὐσεβέεσσιν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν σοφίης μεγάλοις ἐνὶ βένθεσι κεῖται,
Ὅσσα φέρει στρεπτοῖο βίου παιδεύματα θνητοῖσ
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια, λόγῳ δέ τε πάντα φέρεισα,
Κὴν πλείω φεύγησι νόου πάχος ἡμετέροιο.
Νωμᾷς δ' ἔνθα καὶ ἔνθα σοφῶς οἰήϊα κόσμου,
Οἷσιν ἐλαυνόμενοι ζηχὺ ἀπλάδεσσι κακῇσι,
Λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωμεν ἀπιστοτάτου βιότοιο.
Αὐτὰρ ἐγὼ μογέων, καὶ πήμασι παντοδαποῖσι
Τειρόμενος, κάμπτω σοὶ γούνατα. πέμψον ἔμοιγε
Δακτύλῳ ἱκμαλέῳ ξηρὴν φλόγα λάζαρον ὥσπερ
Γλῶσσαν ἀναψύξοντα. χάος δέ με μηκέτ' ἐρύκοι.
Μὴ δ' Ἀβραὰμ μεγάλων κόλπων ἀποτηλόθι βάλλοι
Πλούσιον ἐν παθέεσσι. τεὴν δ' ἐπὶ χεῖρα κραταιὴν
Πέμψειας. ἀχέων δὲ πόροις ἄκος. εἰς δέ με πάντα
Θαύματα καὶ τεράτων δείξαις σθένος, ὡς τὸ πάροιθεν.
Εἶπε, καὶ αἱμαρρέεσσα ῥύσις λήξειε τάχιστα.
Εἶπε, καὶ ἐκ μὲν ἔφε συῶν ἀγέλην λεγεῶνος
Πνεῦμα, καὶ ἐν πελάγεσσι πέσοι. χάζοιτο δ' ἐμεῖο.
Καὶ λέπρην ἐλάσειας ἀτερπέα. καὶ φάος ἔλθοι
Ὄμμασιν οὐχ ὁρόωσι. καὶ οὔατα φθόγγον ἀκούοι.
Καὶ ξηρὴν τανύσειας ἐμὴν χέρα. δεσμά τε γλώσσης
Ῥήξειας. στήσαις δὲ ποδῶν βάσιν ἀσθενέουσαν.
Ἐκ δ' ἄρτου κορέσαις ὀλίγου. στορέσαις δὲ θάλασσαν
Δειμαλέην. στράψαις δὲ φαάντερον ἠελίοιο.
Πήξαις δὲ μέλη βεβαρηότα. ἐκ νεκύων δὲ
Αὖθις ἀναστήσειας ὀδωδότα. μὴ δέ μ' ἄκαρπον
Οἷα συκῆν τὸ πάροιθεν ἰδὼν ξηρὸν τελέσειας.
Ἄλλος μὲν τ' ἄλλοισιν ἀρηγόσι χριστὲ πέποιθεν
Αἵματι καὶ τέφῃ, καὶ ὀφρύϊ σήμερον οὔσῃ,
Οἱ τ' ἄλλου χατέουσιν ἀρηγόνος οὐτιδανοῖο.
Σοὶ δ' ἄρ' ἐγὼ μούνῳ βασιλεῦ τά τε μοῦνος ἐλείφθην,
Ὃς πάντων κρατέεις, καί μοι σθένος ἐστὶ μέγιστον.
Οὔ μ' ἄλοχος κομέουσα δυσαλθέα κήδεα λύσει,
Ἤ τε καὶ ἀσχαλόωντα παρηγορέῃσιν ἰαίνει.

Οὐδὲ φίλοις παίδεσσιν ἀγάλλομαι, οἷς τόδε γῆρας
Ὀρθοῦται νεαροῖσιν ὑπ' ἴχνεσιν αὖθις ὀλισθόν.
Οὐδὲ κασιγνήτοισ' ἐπὶ τοῖς πόνοις μου, ἀλλ' ἑτάροισι.
Τοὺς μὲν γὰρ στυγερὸς μόρος ἥρπασεν. οἱ δὲ φιλοῦντες
Νηνεμίην, ἑτάρων ὀλίγην φῖκα ζομέουσι.
Ξεῖνον τὴν πολλὴν οἴην ἔχον, ὥς ὅτε πηγὴν
Διψαλέῃ ψυχῇ ἔλαφος χυδὸν, αὐδήσας ἀρίστοις
Χεισοφόρους ζώοντας ἐνὶ χθονὶ σαρκὸς ὕπερθεν,
Πνεύματος ἀενάοιο φίλοις, ἐπὶ λάτρειας ἐσθλοὺς,
Ἀζυγέας, κόσμοιο περίφρονας. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Μαρνάμενοι περὶ σεῖο διακριδὸν ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἵστανται. ζῆλος δὲ θεοῦ λῦσε θεσμὸν ἀθέσμως,
Ἁρμονίην τ' ἀγάπης, ἧς οὔνομα μοῦνον ἐλείφθη.
Ὡς δ' ὅτε τις τε λέοντα λιπὼν ἄρκῳ πελάσειε
Μαινομένῃ, καὶ τήνδε φυγὼν ἐς δῶμα πέσῃσιν
Ἀσπασίως, καὶ χεῖρα ἑὴν πρὸς τοῖχον ἐρείσῃ,
Ἔνθεν δ' ἐκ προθορὼν μιν ὄφις τύψῃσιν ἀέλπτως,
Ὣς καὶ ἐμοὶ πολλοῖσιν ἐλαυνομένῳ παθέεσσιν,
Οὐδὲν ἄκος καμάτοιο. τὸ δ' ἄλγιον, ὅττι κεν εὕρω.
Πάντη δ' ἀθρήσας τε καὶ ἐν πάντεσσι μογήσας,
Ἔκ σέθεν εἰς σὲ μάκαρ λύσασθαι πάλιν, ἄλκαρ ἐμοῖο,
Γαντοκράτορ, ἀγένητε, καὶ ἀρχὴ, καὶ πάτερ ἀρχῆς
Υἱέος ἀθανάτοιο, φάος μέγα φωτὸς ὁμοίου
Ἐξ ἑνὸς εἰς ἓν ἰόντος ἀτεκμάρτοισι λόγοισιν.
Υἱὲ θεοῦ, σοφίη, βασιλεῦ, λόγε, ἀτρεκίητε,
Εἰκὼν ἀρχετύποιο, φύσις γεννήτορος ἴση,
Ποιμὴν, ἀμνὲ, θύος τε, θεὲ, βροτὲ, ἀρχιερεῦ τε,
Πνεῦμα θ' ὃ πατρόθεν εἶσι νόου φάος ἡμετέροιο
Ἐρχόμενον καθαροῖσι, θεὸν δέ τε φῶτα τίθησιν,
Ἵλαθι, καί μοι ὄπασσον ἐπιπλομένοις ἐνιαυτοῖς,
Ἔνθα δὲ καὶ μετέπειτα ὅλῃ θεότητι μιγέντα,
Γηθοσύνως ὕμνοισι σε διηνεκέεσσι γεραίρειν.

ΠΑΡΘΕΝΙΗΣ ΕΠΟΣ.

Παρθενίην στεφάνοις ἀναδήσομεν ἡμετέροισιν
Ἐκ καθαρῆς κραδίης καθαροῖς μέλποντες ἐν ὕμνοις.
Τοῦτο γὰρ ἡμετέροιο βίου ξεινήιον ἐσθλὸν,

N eqꝫ caris filiis exulto, a quibus ſenectus
E rigitur iuuenilibus ſub ueſtigiis rurſus gradiens.
N eqꝫ fratribus delector, neque ſociis,
I llos enim odioſa mors rapuit, hi uero amantes
T ranquillitatem, ſociorum paruum horrorem timent.
I llam oblectationem ſolũ habebã queadmodũ cũ fontẽ
S itibunda frigidum cerua prope eſt, uiros optimos
C hriſtiferos uiuentes in terra ſupra carnem,
S piritus perennis amicos, & cultores bonos,
I niugatos, mundi deſpectores, ſed & ipſi
P ugnantes pro te egregie hinc & inde
S tant, emulatio autẽ dei ſoluit legẽ illegitime,
C ompagem caritatis, cuius nomen ſolum eſt relictum.
A c ueluti cum quis leone relicto urſæ adhæſerit
I nſanienti, & hanc effugiens intra domum ruerit
L ibenter, & manum ſuam ad parietem firmarit,
I nde proſiliens ipſum ſerpens percuſſerit inſperate,
S ic & mihi multis agitato affectibus
N ullum medicamẽtũ laboris. dolẽtius ãt ẽ qđcũqꝫ offendero,
V ndiqꝫ autem aſpiciensqꝫ & in omnibus laborans
A te in te beate aſpicio rurſus, auxilium meum
O mnipotens. ingenite, ſine principio & pater principii
F ilii immortalis, lux magna lucis ſimilis
A b uno in unum euntis incõiectabilibus rationibus
F ili dei, ſapientia, rex, uerbum, ueritaſqꝫ,
I mago archerypi, natura genitoris æqualis,
P aſtor, agne. uictimaqꝫ deus, mortalis, pontifexqꝫ,
S pirituſqꝫ qui a patre procedit, mentis lux noſtræ
V eniens puris, deum autem hominem efficit,
P ropitiare, & mihi præbeas uertentibus annis,
H ic & poſtea toti diuinitati admixtum
L ætabunde hymnis te continuis honorare.

VIRGINITATIS CARMEN.

u Irginitatem coronis deuinciamus noſtris
Ex puro corde puris concinentes in hymnis,
Hoc enim noſtræ uitæ munus eſt bonum

Auroq; & electro lucidius,atq; elephante
Quibus uitam terrenam humi proiecit uirgineus stimulus.
A d deum celsiregem mentis pennas inde eleuans,
I ncepto autem hymno una delectemini sane puri
C ommunis enim omnibus hymnus est honos sanctis,
I nuidi autem foribus obstruamini aures,
S i uero aliquis aperuerit,lustretur mentem uerbo.
V irginitas magnopere salue,adeo data,datrix bonorum,
M ater innocentiæ,Christi sors,cœlestibus
P ulchritudinibus iniugatis coniugata,iniugati nãq;
P rimũ deus· deinde uero dei chorus semper existentis
Quippe hic quidem,fons luminum,lumen neq; nominabile
N eq; prehensibile,fugiensque mentis pnicitatẽ,ppe euntis
S emper subexcurrens omniũ mentes,ut desyderiis
T rahamur in altum semper nouum,q autẽ lumina
S ecunda sunt ex trinitate regiam gloriam habente.
P rima uirginitas est sancta trinitas,quippe ex inexorso
P atre,filius rex neq; alicunde progresso,
I pse enim omnibus est uia & radix & principium,
N eque filium hominum more procreantis,
S ed uelut ex luce lux uenit,ex filio uero
N on amplius filius amabilis similem gloriam trahens.
V t hic quidem maneat genitor totus·ut uero ille filius
V eluti & solius solissimus in unum conuenientes
S piritu cum magno,quod ex patre procedit simile,
V nus deus in tribus apertus luminibus
T alis quidem est trinitatis pura natura,ex illa aũt utique
A angeli nitentes,informes,qui sedem
Circa magnam conuenientes,quoniam mentes sunt leues,
I gnis & spiritus diuini per aerem perniciter Currentes,
C onfestim magnis subeunt mandatis,
H is quidem neque nuptiæ,neque dolores, non curæ,
N on affectuũ turbulentia grauis pnitiosa,non membris
S cinduntur,neque domiciliis concordes in uicem
S ibi autẽ idem unusqsque,una natura,unaque intellectio,
V num desiderium circa regem deũ magnũ,neq; qcq̃ filiis

Χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε φαάντερον, ἠδ' ἐλέφαντος.
Οἷος ζωὴν χθονίην χαμάδις βάλε παρθένος οἶστρος,
Πρὸς θεὸν ὑψιμέδοντα νόου πτερὸν ἔνθεν ἀείρων.
Ἀρχομένου δ' ὕμνοιο συνιαίνοισθε μὲν ἁγνοί.
Ξεινὸν γὰρ πάντεσσιν ὕμνος τέρας εὐαγέεσσιν.
Οἱ φθονεροὶ δὲ, θύρησιν ἐπιφράσσοισθε ἀκουάς.
Εἰ δέ τις ἀμπετάσειεν, ἀγνίζοιτο φρένα μύθῳ.
Παρθενίη μέγα χαῖρε, θεόσδοτε, δῶτορ ἑάων,
Μήτηρ ἀπημοσύνης, Χριστοῦ λέχος, οὐρανίοισι
Καλλέεσιν ἀζυγέεσσιν ὁμόζυγε. ἀζυγέες γὰρ,
Πρῶτα θεὸς, μετέπειτα θεοῦ χορὸς αἰὲν ἐόντος.
Ἤτοι ὁ μὲν, πηγὴ φαέων, φάος οὔτ' ὀνομαστὸν,
Οὔθ' ἑλετὸν, φεύγον τε νόου τάχος ἐγγὺς ἰόντος,
Αἰὲν ὑπεκπροθέον πάντων φρένας, ὥς κε ποθοῖσιν
Ἑλκόμεθα πρὸς ὕψος ἀεὶ νέον. οὐδέ τε φῶτα
Δεύτερα ἐκ τριάδος βασιλήϊον εὖχος ἔχουσιν.
Πρώτη παρθένος ἐστὶν ἀγνὴ τριάς. ἐκ μὲν ἀνάρχου
Πατρὸς, υἱὸν ἄναξ οὔτ' ἔκποθεν ὁρμηθέντος,
Αὐτὸς γὰρ πάντεσσιν ὁδὸς καὶ ῥίζα καὶ ἀρχὴ,
Οὔτε πάϊν θνητοῖσιν ὁμοίϊα γεινομένοιο,
Ἀλλ' ὡς ἐκ σέλαος σέλας ἔρχεται. ἐκ δ' ἄρα παιδὸς,
Οὐκέτι παῖς ἀγαπητὸς ὁμοίϊον εὖχος ἐφέλκων.
Ὥς κεν ὁ μὲν μίμνῃ γενέτης ὅλος. αὐτὰρ ὅ γ' υἱὸς
Οἷον καὶ μούνοιο μονώτατος εἰς ἓν ἰόντε
Πνεύματι σὺν μεγάλῳ, τὸ, πατρόθεν εἶσιν ὁμοῖον.
Εἷς θεὸς ἐν τριάσιν ἀνοιγόμενος φαέεσσι.
Τοίη μὲν τριάδος καθαρὴ φύσις. ἐκ δ' ἄρ' ἀκείνης,
Ἄγγελοι αἰγλήεντες, ἀειδέες, οἵ ῥα θόωκον
Ἀμφὶ μέγαν βεβαῶτες ἐπεὶ νόοι εἰσὶν ἐλαφροὶ,
Πῦρ καὶ πνεύματος θεῖα δι' ἠέρος ὦκα θέοντες,
Ἐσσυμένως μεγάλῃσιν ὑποδρήσσουσιν ἐφετμαῖς.
Τοῖσι μὲν οὔτε γάμος, οὔτ' ἄλγεα, οὐ μελεδῶναι,
Οὐ παθέων κλόνος αἰνὸς ἀτάσθαλος, οὐ μελέεσσι
Σχίζοντ', οὐδὲ δόμοισιν ὁμόφρονες ἀλλήλοισιν.
Αὐτῷ ταὐτὸς ἕκαστος. ἴη φύσις, ἕν τε νόημα,
Εἷς πόθος ἀμφὶ ἄνακτα θεὸν μέγαν. οὐδέ τι παισὶ

Τέρπον τ', οὔτ' ἀλόχοισι, γλυκὺν πόνον ἀμφιέποντες.
Οὐ πλοῦτος κείνοισιν ἐράσμιος, οὐδ' ὅσα θνητοῖς
Γαῖα φέρει κακίης μελεδήματα. οὐκ ἀρόουσιν,
Οὐ πελάγει πλώουσιν ἀπειρέος εἵνεκα γαστρός.
Γαστρὸς ἀρχεκάκοιο. σοφὴ μία πᾶσιν ἀρίστη
Δαίνυσθαι μεγάλοιο θεοῦ νόον, ἠδὲ φαεινὸν
Ἕλκειν ἐκ τριάδος σέλας ἄπλετον. οἰόβιοι δὲ
Ζώουσιν καθαροῖο θεοῦ καθαροὶ θεράποντες,
Ἁπλοΐ τε, νοεροί τε, διαυγέες. οὔτ' ἀπ' ἐρήμων
Ἀρχόμενοι, σάρκες γὰρ ἐπεὶ πάγεν, αὖθις ὀλοῦνται,
Οὔτ' ἐπὶ σάρκας ἰόντες, ὅπερ δ' ἐγένοντο μένοντες.
Τοῖς μετὰ παρθενίη θεοείκελος οἶμος ἐστὶ μὲν
Γρὸς θεὸν, ἑσπομένη τε νοήμασιν ἀθανάτοιο
Νωμῶντος μεγάλοιο σοφῶς οἰήια κόσμου.
Ἐν δὲ καὶ οὐρανίδην χθόνιον μεγαλήτορα θνητοῖς,
Ἀνθρώπων μογεράων ἱερὸν γένος, εὖχος ἄνακτος.
Εἰδ' ἁγνῶν ἔργῳ μυστήρια κεδνὰ θεοῖο,
Παρθενίη τε χρόνοισιν ὅπως πυμάτοισιν ἔλαμψεν.
Ἦν ποτ' ἐὼν, ὅτε πάντα κελαινὴ νὺξ ἐκάλυπτεν.
Οὐδ' ἄρ' ἐὼν υἱὸς ὁρατὸν φάος. οὐδὲ κέλευθον
Ἠέλιος πυρόεσσαν ἐπέσσυτ' αἰγλήεντος.
Οὐ μήνη κερόεσσα φαείνετο, νυκτὸς ἄγαλμα.
Πάντα δ' ἅμ' ἀλλήλοισι φορεύμενα, μάψ τ' ἀλάληντο
Πρωτογόνου χάεος ζοφεροῖς δεδμημένα δεσμοῖς.
Ἀλλὰ σὺ Χριστὲ μάκαρ πατρὸς μεγάλου φαείνῃσι
Πειθόμενος, τὰ ἕκαστα διέκρινας εὖ κατὰ κόσμον.
Ἦτοι μὲν πρώτιστα φάος γένεθ', ὥς κεν ἅπαντα
Ἔργα πέλοι χαρίεντα φάους πλέα. αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανὸν ἀστερόεντα κυκλώσαο θαῦμα μέγιστον,
Ἠελίῳ μήνῃ τε διαυγέα. τοῖσιν ἔθηκας,
Τῷ μὲν ἀριπρεπέειν ἐπ' ἀνθρώποισι φαείνειν
Φωτὸς ἀπειρεσίοιο ῥοαῖς, καὶ ὥρας ἐλίσσειν.
Τῇ δὲ κνέφας σελάειν, καὶ δεύτερον ἦμαρ ὀπάζειν.
Τῷ δ' ὑπὸ γαῖαν ἔθηκας ἐμὸν πέδον. ἐν δὲ θάλασσαν
Γαίης ἀγκαλίδεσσιν ἔδησας. γῆν δὲ θαλάσσῃ
Ὠκεανοῦ κόλποισι περίρρυτον. ὡς δὲ τὰ πάντα

D electantur,neque uxoribus, dulcem laborem fouentes,
N on diuitiæ illis amabiles,neqꝫ quæcũqꝫ mortalibus
T erra fert uitii meditamenta,non arant.
N on maria nauigant indomiti causa uentris
V entris,originis mali,cibus unus omnibus optimus
V esci dei magni mentem,atqꝫ illustri
T rahere ex trinitate lucem infinitam,solitarii autem
V iuunt puri dei puri serui,
S implicesqꝫ,intellectualesqꝫ,splendidi,neqꝫ a carnibus
I ncipientes,carnes enim postq̃ cõpactæ sunt rursus peribunt,
N eqꝫ ad carnes ꝓficiscentes,quod aũt facti sunt manentes,
C um his uirginitas deo similis,uia parata
A d deum,sequensqꝫ intellectiones immortalis
V ersantis magni sapienter gubernacula mundi
Intra uero & cæleste terrenum magnanimũ mortale,
H ominũ laboriosorum sacrum genus,gloriam regis,
S ed age nunc dicam mysteria gloriosa dei
V irginitasqꝫ temporibus quomodo postremis effulxit,
E rat olim erat,cum omnia atra nox occulebat,
N eqꝫ uero erat auroræ amabilis lux,neque iter
S ol igneum agitabat ab exortu,
N on luna cornigera apparebat,noctis effigies.
O mnia aũt simul in uicem lata temere errabant
P rimigeni chaus tenebrosis domita uinclis.
S ed tu Christe beate patris magni consiliis
P arens,singula discreuisti bene secundum ornatum,
Quippe primum lux facta est, ut omnia
O pera cessent gratiosa luce plena,uerum deinde
C œlum sydereum rotundasti,miraculum maximum,
S ole & luna splendens,quibus dixisti,
I lli quidem auroram in hominibus monstrare
L ucis infinitæ fluxibus.& horas uoluere.
H uic uero obscuritatem illuminare,& secundũ diẽ præbere,
Sub hoc terram posuisti meum solum,atqꝫ mare
T erræ finibus deuinxisti. terram autem mari
O ceani finibus circũfluam,sic autem omnia

22

O rnatus erat, terraque & cœlum, atque mare,
C œlum, cœleſtibus exultans luminibus
P ontus aũt natatilibus, pedeſtribus autem terra celſa
I nſpiciens uero tunc deinde & apta omnia intelligens
D electabatur filii regis concordibus in operibus,
Quærebat & ſapientiæ ſcium parentis omnium,
E t terrenorũ regem deiformem, & hoc dixit.
I am quidem puri & perpetui ſerui
C œlum latum obtinent, ſanctæ mentes, angeli boni.
C antatores, cõcinentes meã gloriam nunq̃ deſinentem,
T erra uero adhuc animalibus exultat inconſultis.
M ixtum adhuc utrinque mihi genus placuit cõponere
M ortaliũ imortaliũque itellectualẽ hominẽ intermedium.
D electantẽ meis opibus, & mente præditum ſacerdotem
C œleſtiũ, terreſtriumque magnum impiũ, angelũ alium,
E terra, cantorẽque mearũ uirium, mentiſque,
S ic igitur dixit, & partem capiens nup cõpactæ terræ.
M anibus imortalibus meam conſtituit formam,
Huic uero ſuam uitam impertitus eſt, immiſit enim
S piritum, qui ſane diuinitatis ppetuæ eſt pars abſciſa,
E x puluere aũt ſpirituque, homo factus eſt immortalis
I mago, & enim regina mentis natura utrique.
Quapp & e uitis hanc quidem amo ob terram
I llius uero deſiderium in pectoribus gero diuinã ob partem.
V erũ poſtq̃ diuinum qdem in terra figmentum apparuit
E t terræ in cauitatibus ſemper germinantis paradiſi,
H uius nõdum aliquis auxiliator ſimilis erat uitæ,
T unc uero cõſulti uerbi hoc miraculum maximum,
M ortalem quem fabricarat ſui admiratorem mundi,
R adicem meam, & ſemen multifidæ uitæ,
B ifariam partiens magna uiuaci manu
C oſtam ex ilibus unam tulit, mulierem quippe
F abricatus, & amorem in pectoribus temperans
A mbobus, mandauit inuices ferri,
N on omnibus neque ad oẽs, terminũ aũt ĩpoſuit deſyderiis,
Quẽ ſane nuptias uocant, materiæ imodicæ habenas,

Κόσμος ἔην, γαίη τε, καὶ οὐρανὸς, ἠδὲ θάλασσα.
Οὐρανὸς, οὐρανίοισιν ἀγαλλόμενος φαέεσσι.
Πόντος δὲ πλωτοῖσι. πεζοῖς δέ τε γαῖα πέλωρη.
Ἀθρήσας τότ' ἔπειτα καὶ ἀρτιμένα πάντα νοήσας,
Τέρπετο παιδὸς ἄνακτος ὁμοφρονέουσιν ἐπ' ἔργοις.
Ἵζετο καὶ σοφίης ἐπιΐστορα μητρὸς ἁπάντων,
Καὶ χθονίων βασιλῆα θεούδεα, καὶ τόδ' ἔειπεν.
Ἤδη μὲν καθαροὶ καὶ ἀείζωοι θεράποντες
Οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, ἁγνοὶ νόες, ἄγγελοι ἐσθλοί,
Ὑμνοπόλοι, μέλποντες ἐμὸν κλέος οὔποτε λῆγον.
Γαῖα δ' ἔτι ζώοισιν ἀγάλλεται ἀφραδέεσσι.
Μικτὸν ἔτ' ἀμφοτέρωθεν ἐμοὶ γένος εὔαδε πῆξαι
Θνητῶν τ' ἀθανάτων τε νοήμονα φῶτα μεσηγὺ,
Τερπόμενόν τ' ἔργοισιν ἐμοῖς, καὶ ἐχέφρονα μύστην
Οὐρανίων, χθονίων τε μέγα κράτος, ἄγγελον ἄλλον,
Ἐκ χθονὸς ὑμνητῆρα τ' ἐμῶν μενέων τε, νόου τε.
Ὣς ἄρ' ἔφη. καὶ μοῖραν ἑλὼν νεοπαγέος αἴης,
Χείρεσιν ἀθανάτῃσιν ἐμὴν ἐστήσατο μορφήν.
Τῇ δ' ἄρ' ἑῆς ζωῆς μοιρήσατο, ἐν γὰρ ἧκε
Πνεῦμα, τὸ δὴ θεότητος ἀειδέος ἐστὶν ἀπορρώξ.
Ἐκ δὲ χοὸς πνοιῆς τε, βροτὸς γένετ' ἀθανάτοιο
Εἰκών. ἡ γὰρ ἄνασσα νόου φύσις ἀμφοτέροισι.
Τοὔνεκα καὶ βιότῳ τὸν μὲν στέργω διὰ γαῖαν,
Τὸν δ' ἕτερον ἐν στήθεσσιν ἔχω θείην διὰ μοῖραν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ θεῖον μὲν ἔτι χθονὶ πλάσμα φαάνθη,
Καὶ χθονὸς ἐν γυάλοισιν ἀειθαλέος παραδείσου,
Τοῦ δ' οὔπω τις ἀρωγὸς ὁμοίιος ἔσκε βίοιο,
Δὴ τότε μητιέταο λόγου τόδε θαῦμα μέγιστον,
Τὸν βροτὸν, ὅν περ ἔτευξεν ἑοῦ θηήτορα κόσμου,
Ῥίζαν ἐμὴν, καὶ σπέρμα πολυχρονέος βιότοιο,
Ἄνδιχα μοιρήσας μεγάλῃ ζωαρκέϊ χειρὶ
Γλευρὴν ἐκ λαγόνων μούνην ἕλε, τὴν ῥα γυναῖκα
Δειμάμενος, καὶ φίλτρον ἐνὶ στέρνοισι κεράσσας
Ἀμφοτέροις, ἐφέηκεν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρεσθαι,
Οὐ πᾶσ' οὐδ' ἔτι πάντας, ὅρον δ' ἐπέθηκε πόθοισιν,
Ὅν ῥα γάμον καλέουσ', ὕλης ἀμέτροιο χαλινόν,

23

Ὣς μὴ μαιμώωσα, καὶ ἄχθεα μὴ γαίνουσα,
Γροφονέως ἀγεληδὸν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντων
Ῥήξειεν μερόπων ἱερὸν γένος ἐκ φιλότητος
Ἀζυγέος, πολέμους δὲ καὶ ἄχθεα πᾶσιν ὀρίνῃ
Οἶστρος ἀσημάντοισι φορεύμενος ἀφραδίῃσιν.
Ὄφρα μὲν οὖν μήτειρα βροτῶν ἐπεδεύετο γαῖα,
Οὐδ' εἶχεν κόσμον τὸν ὑπέρτατον, ὥσπερ ἔμελλεν,
Ἀλλὰ καὶ ὁ πρώτιστος ἀτασθαλίῃσιν ἑῇσι,
Βασκανίῃ τε δράκοντος ἀδευκέος ἐκ παραδείσου
Βληθεὶς ἀνδροφόνοιο φυτοῦ διὰ γεῦσιν ἀλιτρὴν,
Δερματίνοισι χιτῶσιν ἑὴν ἔβρισ' ἐπὶ γαῖαν,
Τόφρα δὲ καὶ δυὰς ἦεν ἐν ἀνθρώποισιν ἀρίστη,
Καὶ γάμος, ἀνδρομέης γενεῆς φύσις, ἄλκαρ ὀλέθρου.
Ὥς κεν ἀπολλυμένων τε καὶ ἐρχομένων μετόπισθεν
Εἴληται μερόπων ζεπτὸν γένος, οἷα ῥέεθρον,
Ἄστατον ἐκ θανάτοιο, καὶ ἱστάμενον τεκέεσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κόλποι τε, καὶ εὐρέα πείρατα γαίης,
Ἀντολίη τε δύσις τε, νότου πλευρὴ, βορέου τε
Γλῆθεν ἐφημερίων, ὕβριν δ' ὑπέζεσεν ἰλὺς,
Καὶ πολλοῖσι πάρος παιδεύμασι πλάσμα δαημαθὲν
Γλώσσαις τεμνομένῃσι, καὶ ὕδασι, καὶ πυρὸς ὄμβροις,
Καὶ γραπτοῖο νόμοιο διδάγμασιν, ἠδὲ προφήταις,
Οὐκ ἔθελε πρωτίστης κακίης ἀπὸ δεσμὰ τινάξαι,
Ἀλλ' αἰεὶ στερεοῖσιν ἐν ἅμμασιν εἴχετο σαρκὸς,
Μαχλοσύναις τε μέθαις τε καὶ εἰδώλοισι μεμηνὼς,
Ὕστατιον τοίησδε φίλον γένος ἔμμορε τιμῆς
Νεύμασιν ἀθανάτοιο πατρὸς καὶ ἔργμασι παιδὸς.
Θεὸς, ὅσον βροτέῳ ἐνὶ σώματι κάτθετο μοίρης
Οὐρανίης, λυσάτων κακίης ὑπὸ θυμοβόροιο
Δαπτόμενον, σκολιόν τε βροτῶν μεδέοντα δράκοντα,
Ὥς κεν ἀναστήσειεν ἑὸν λάχος, οὐκέτι νοῦσον
Ἄλλοισιν ἐφέηκεν ἀρηγόσιν, οὐ γὰρ ἐπαρκὲς
Τοῖς μεγάλοις πάθεεσσι μικρὸν ἄκος, ἀλλὰ κενώσας
Ὃν κλέος, οὐράνιός τε καὶ ἄζοπος οὐρανίοιο
Εἰκὼν, ἀνδρομέοις τε καὶ οὐ βροτέοισι νόμοισι
Σεμνοῖς ἐν σπλάγχνοισιν ἀπειρογάμοιο γυναικὸς

N e insaniens, & libere furens
P rompte gregatim inter se coeuntium
Rumperet hominum sacrum genus ex amore
I niugato, bella autem & molestias omnibus agitaret
S timulus indesignatis delatus temeritatibus.
Quousq; igitur mater mortalium indigebat terra
N eq; teneb at ornatum supremum, ut debebat,
S ed & primus sceleribus suis
I nuidiaq; draconis immitis e paradiso
E iectus homicidæ plantæ ob gustum erroneum,
P elliceis tunicis suam onerauit terram,
E ousq; & duitas fuit in hominibus optima,
E t nuptiæ, humanæ sobolis natura, remedium perniciei.
V t pereuntibusque & uenientibus retro
T raheretur hominum mutabile genus ueluti fluentum,
I nconst ans e morte, & consistens filiis,
V erum postq̃ sinusque, & lati fines terræ,
O rtusq;, occasusq;, austri latus boreæque
I mpleta sunt hominibus, contumeliam autẽ efferbuit cœnũ,
E t multis antea rudimentis figmentum domitum
L inguis sectis, & aquis, & ignis hymbribus,
E t scriptæ legis documentis, atque prophetis,
N oluit primæ malitiæ uincla excutere,
S ed semper solis in nexibus tenebatur carnis,
A dulteriisq; ebrietatibusq; & idolis insaniens
P ostremo talem amicum genus sortitus est honorem
N utibus immortalis patris & operibus filii,
D eus quantum mortali in corpore deposuit partis
C œlestis, uidens a malitia animiuora
L aceratum, & malignũ hominibus dominantẽ draconem,
V t erigeret suam sortem, non ulterius morbum
A liis permisit curatoribus, non enim sufficiens
M agnis affectibus parua medela, sed exinaniens
S uam gloriam, cœlestisque & immutabilis cœlestis
I mago, humanisq; & non mortalibus legibus
V enerandis in uisceribus intemeratæ mulieris

I ncarnatus, o miraculum imbecillissimis incredibile,
V enit deus, mortalisq;, naturas duas in unũ congregans,
I llam quidem occultam, hanc uero manifestam hominibus.
E x q̃bus deus illa q̃dẽ erat, hæc aũt postremo nobis fabricata est
T unc cum in uisceribus mixtus est deus humanis,
V nus deus utrinq;, quoniam diuinitate temperatus,
E t mortalis ex diuinitate rex & Christus substitit,
N oua aũt extitit mixtio, quoniam priorem uilipendi.
P rimum ego spiritum diuinum sortitus sum, postremo autem
C hristus meam animamq; & membra omnia suscepit.
I llum adam primum liberum, qui nudus erat
A peccato, priusq̃ serpentemq; uideret, fructumq; gustaret,
E t mortem, animũ aũt conceptibus nutriebat simplicibus
C ælestibus, sacerdosq; dei, diuinorumq; splendidus,
H unc q̃dem reformans, mortalem deus in naturam uenit,
V t luctatusque, & e morte interemptorem
S uperans gustumque felle, & manus illicitas
C lauis, cruceq; plantam, & altitudine terram
A d uitam rediuiuam adam & gloriam reduceret,
T erminus autem explicans sacrum corpus suũ, mortalẽ ipse
E finibus collegit & in unum deuinxit hominem
E t magnæ diuinitatis in ulnis posuit,
Sanguine quidem agni maculamenta omnia expurgans,
V iæ autem cœlestis mortalibus scelus inde leuans.
O rex quis uero tuam mentem & profunditatem inueniat,
Qui guttarum pluuiæ, & qui marinæ arenæ
N ostri numerum omnem, & qui uenti uias,
Quis uero rursus nouerit tuæ beatæ uestigia uoluntatis,
A lte regens. qui omnia intueris, & omnia gubernas,
A euum quot occulit infinitum, in te autem intendens
M ens hominum paruam lucem uidet, ueluti celerrime
F ulgetram fugientem ab aere, sed hoc tamen
V erum est, quod passionibus tuis mortalem inde tollens
I n uitam aliam posuisti liberam pro mala
A ntea quidem parturiebat uita & mundus humi
E t terrestrium regem multus circumstabat populus.

Σ αρκωθεὶς, ὦ θάμβος ἀφαυροτάτοισιν ἄπιστον,
Ἦ λθε θεὸς θνητός τε, φύσεις δύο εἰς ἓν ἀγείρας,
Τ ὴν μὲν, κευθομένην, τὴν δ' ἀμφαδίην μερόπεσσιν.
Ὧ ν θεὸς ἡ μὲν ἔην, ἡ δ' ὕστατον ἄμμιν ἐτύχθη,
Τ ῆμος, ὅτ' ἐν σπλάγχνοισι μίγη θεὸς ἀνδρομέοισιν.
Ε ἷς θεὸς ἀμφοτέρωθεν. ἐπεὶ θεότητι κεραθεὶς,
Κ αὶ βροτὸς ἐκ θεότητος ἄναξ καὶ χριστὸς ὑπέστη.
Κ αινὴ δ' ἔπλετο μίξις, ἐπεὶ προτέρην ἀθέριξα.
Π ρῶτον ἐγὼ πνοιῆς θείης λάχον, ὑστάτιον δὲ
Χ ριστὸς ἐμὴν ψυχήν τε καὶ ἅψεα πάνθ' ὑπέδεκτο.
Κ εῖνον Ἀδὰμ τὸν πρόσθεν ἐλεύθερον, ὃς γυμνὸς ἦεν
Ἀ μπλακίης, πρὶν ὄφιν τε ἰδεῖν, καρπόν τε πάσασθαι,
Κ αὶ θανάτου, θυμὸν δὲ νοήμασιν ἔτρεφεν ἁπλοῖς
Ο ὐρανίοις, μύστης τε θεοῦ, θείων τε φαεινός,
Τ ὸν μὲν ἀναπλάσσων, βροτέην θεὸς ἐς φύσιν ἦλθεν,
Ὥ ς κεν ἀεθλεύσας τε, καὶ ἐκ θανάτοιο φονῆα
Ν ικήσας, γεῦσιν τε χολῇ, καὶ χεῖρας ἀθέσμους
Ἥ λοισι, σταυρῷ τε φυτὸν, καὶ ὕψει γαῖαν,
Π ρὸς ζωὴν παλίνορσον Ἀδὰμ καὶ κῦδος ἀνάξῃ.
Γ έρασι δ' ἁπλώσας ἱερὸν δέμας ὃν, βροτὸν αὐτὸς
Ἐ κ περάτων συνάγειρε, καὶ εἰς ἓν δήσατο φῶτα,
Κ αὶ μεγάλης θεότητος ἐν ἀγκοίνῃσιν ἔθηκεν,
Ἅ ιματι μὲν ἀμνοῖο μολύσματα πάντα καθήρας,
Ο ἴμου δ' οὐρανίης θνητοῖς ἄγος ἔνθεν ἀείρας.
Ὦ ἄνα τίς δέ κε σεῖο νόον καὶ βένθος ἀνεύροι,
Ὃ ς σταγόνων ὑετοῖο, καὶ ὃς ἀλίης ψαμάθοιο
Ο ἶδας ἀριθμὸν ἅπαντα, καὶ ὅσ' ἀνέμοιο κελεύθους;
Τ ίς δέ κεν αὖ γνώσαιτο τεῆς μάκαρ ἴχνια βουλῆς;
Ὑ ψιμέδων, ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντα κυβερνᾷς.
Ἀ ιὼν ὅσσα κέκευθεν ἀπείριτος. ἐς δέ σε τείνων
Ν οῦς μερόπων τυτθὸν λεύσσει σέλας, οἷα τάχιστα
Ἀ στεροπὴν φεύγουσαν ἀπ' ἠέρος. ἀλλὰ τό δ' ἔμπης
Ἀ ζεκὲς, ὡς παθέεσσι τεοῖς βροτὸν ἔνθεν ἀείρας.
Ἐ ς βίον ἄλλον ἔθηκας ἐλεύθερον ἀντὶ κακοῖο.
Π ρόσθε μὲν ὠδίνεσκε βίος καὶ κόσμος ἔραζε,
Κ αὶ χθονίων βασιλῆα πολὺς ἀμφίστατο λαὸς,

Οἷς μεγάλου βασιλῆος ἀφήρπασε κερδοσύνῃσι.
Νῦν δ' αὐτῆς κακίης Χριστὸς ἄπο χειρὸς ἐρύσσας,
Ἂψ ἀνάγει πρὸς ἄνακτα μέγαν, καὶ κόσμον ἀρείω.
Κεῖνο γάμος μερόπεσσι· τὸ δ' ἀζυγίη θεοφιλής.
Κόσμος ὁ μὲν, γαίης, ἡ δ' οὐρανίοιο θεοῖο.
Ὡς δ' ἄπνοα πινάκεσσιν ἀνὴρ εἴδωλα χαράσσων,
Βαιοῖς μὲν πρώτιστον, ἀμυδροτέροις τε τύποισιν
Εἶδος ὑποσκιάει πειρώμενος, αὐτὰρ ἔπειτα
Χρώμασι παντοδαποῖσιν ὅλην ἐστήσατο μορφήν,
Ὣς ἄρα παρθενίη Χριστοῦ λάχος αἰὲν ἐόντος,
Πρόσθε μὲν ἐν παύροισι φαείνετο, καὶ σκιόεσσα,
Μέσφ' ὅτε καὶ βασίλευε νόμος χρώμασιν ἀφαυροῖς
Φαινομένοις, κρυπτὸν τ' ὀλίγοις ὑπελάμπετο φέγγος.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ Χριστὸς ἁγνῆς διὰ μητρὸς ὁδεύσας
Παρθενικῆς, ἀλέχοιο, θεουδέος, ἀχράντοιο,
Νόσφι γάμου καὶ πατρὸς, ἐπεὶ χρέος ἦε γενέσθαι,
Ἥγνισε θηλυτέρας, Εὔαν δ' ἀπεπέμψατο πικρήν,
Καὶ σαρκὸς ἀπέπεμψε νόμους, μεγάλοις τε λόγοισι
Πνεύματι γράμμ' ὑπόειξε, καὶ ἡ χάρις ἐς μέσον ἦλθεν,
Δὴ τότε παρθενίη στράψεν μερόπεσσι φαεινὴ
Λυομένη κόσμοιο, λύουσά τε κόσμον ἀφαυρόν,
Τοσσάτιον προφέρουσα γάμου, βιότοιό τε δεσμῶν,
Ὁσσάτιον ψυχὴ προφερεστέρη ἔπλετο σαρκὸς,
Καὶ χθονὸς οὐρανὸς εὐρὺς, ὅσον βιότοιο ῥέοντος
Ἑστηὼς μακάρεσσιν, ὅσον θεὸς ἀνδρὸς ἀρείων,
Καὶ χορὸς ἀμφὶ ἄνακτα φαεσφόρον ἴσα τ' ἀμεμφής,
Οὐράνιος γαίηθεν ἐπειγόμενος θεὸς εἶναι,
Χειροφόρος, σταυροῖο λάτρεις, κόσμοιο περίφρων,
Τεθνηὼς χθονίοισιν, ἐπουρανίοισι μεμηλώς.
Λαμπτῆρες κόσμοιο, διαυγέα φωτὸς ἔσοπτρα,
Οἱ θεὸν εἰσορόωσι, καὶ ὢν θεὸς, οἵ τε θεοῖο.
Δεῦρ' ἄγ' ὅσαι πολυεργῆσιν ὁμόφρονες, ἠδὲ γάμοιο
Μύστιδες, ὑψικάρηνα καὶ ὄμματα γοργὰ φέρουσαι,
Καὶ χρυσὸν λιθάκεσσι μεμιγμένον αὐχενέεσσι,
Καὶ μαλακοὺς ἁπαλοῖσι περὶ ῥεθέεσσι χιτῶνας,
Λέξαθ' ὅσα θνητοῖσι γάμος καὶ δεσμὸς ὀπάζει

Quos a magno rege abstulit dolis
Nunc autem grauis malitiæ Christus e manu trahens,
Retro reducit ad regem magnum,& mundum meliorem,
Illud nuptiæ sunt hominibus,hoc uero iniugatio deiformis,
Mundus ille quidem,terræ,hæc uero,cœlestis dei,
Quéadmodũ aũt inspirantia tabellis uir simulachra imprimés,
Paruis quidem primum,obscurioribusq; formis
Speciem adumbrat labora, uerum deinde
Coloribus omnimodis totam statuit formam,
Sic utiq; uirginitas Christi fors semper existentis,
Prius quidem in paucis apparebat,& umbratilis,
Quousq; & regnabat lex coloribus debilibus
Apparentibus,occultumq; paucis subsplendebat lumen
Verum postq̃ & Christus puram per matrem profectus
Virgineã,nõ ligatã,deiformem,immaculatã,
Sine nuptiis & patre,quoniam debitum erat fieri,
Mundauit fœminas,Euam uero extrusit amaram,
Et carnis expulit leges, magnisque sermonibus
Spiritui litera cessit,& gratia in medium uenit,
Tunc igitur uirginitas fulsit hominibus splendida
Soluta a mundo,soluensque mundum imbecillem,
Tantum excedens nuptias,uitæque uincula,
Quantum anima præstantior exstitit carne,
Et terra cœlum latum,quantum uita fluente
Consistens beatis,quantum deus uiro est præstantior,
Et chorus circa regem luciferum stabat inreprehensibilis,
Cœlestis e terra festinans deus esse,
Christigerus,Crucis cultor,mundi despector,
Mortuus terrestribus,supercælestibus curæ existens,
Faces mundi,fulgentia lucis specula
Qui deum inspectant,& quorum est deus,quiq; dei sunt.
Huc age,quæcũque costis concordes,atque nuptiarum
Celebratrices,celsa & lumina cita ferentes
Et aurum lapillis mixtum nobilibus,
Et molles mollia circum membra tunicas,
Dicite quot mortalibus nuptiæ & uinclum præbet

26

ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προ-
φήτης. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν φαρισαίων. καὶ ἠρώτησαν
αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ, τί οὖν βαπτίζεις. εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστὸς, οὔτε
Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης; ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰωάννης λέγων, ἐγὼ βα-
πτίζω ἐν ὕδατι, μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. αὐτός
ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰ-
μὶ ἄξιος, ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. ταῦτα μὲν
ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

Τῇ ἐπαύριον τῶν Φώτων, εἰς τὴν σύναξιν τοῦ Προδρόμου.

Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει, ἴ-
δε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός ἐστι περὶ
οὗ ἐγὼ εἶπον, ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅ-
τι πρῶτός μου ἦν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν. ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ
Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. καὶ ἐμαρτύ-
ρησεν Ἰωάννης λέγων, ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περι-
στερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ'
ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ
πνεῦμα καταβαῖνον, καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων
ἐν πνεύματι ἁγίῳ. κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα, ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

Τῇ τετάρτῃ μετὰ τὸ πάσχα, καὶ εἰς τὴν μνήμην
τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου.

Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.
καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει, ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ
θεοῦ. καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολού-
θησαν τῷ Ἰησοῦ. στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀ-
κολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, τί ζητεῖτε. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, ῥαβ-
βί. ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε, ποῦ μένεις; λέγει αὐ-
τοῖς, ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. ἦλθον δὲ καὶ εἶδον ποῦ μένει. καὶ παρ' αὐ-
τῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. ἦν Ἀνδρέας ὁ
ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ
Ἰωάννου,

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

in deserto, dirigite uiam domini sicut dixit isaias prophe-ta. Et qui missi fuerant erant ex pharisæis. Et interrogauerunt eum, & dixerunt ei, Quid ergo baptizas si tu non es xp̄us, neq; helias, neq; propheta? Respondit ei Ioannes dicens, Ego baptizo in aqua, medius autē uestrū stetit quem uos nescitis. Ipse est q post me uenturus est, qui ante me factus ē, cuius ego nō sū dignus ut soluam eius corigiā calciamenti. Hæc in bethania facta sunt trans iordanē, ubi erat ioānes baptizās.

Crastina die luminum in aduentum præcursoris

Altera die uidit ioannes Iesum uenient ad se, & ait, Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccata mundi. Hic est de quo dixi. Post me uenit uir, qui ante me factus est, qui a prior me erat, & ego nesciebam eum. Sed ut manifestetur in israel, propterea ueni ego i aqua baptizās. Et testimoniū peribuit ioannes dicens, Quia uidi spiritum descendentē quasi colūbam de cælo, & mansit super eum & ego nesciebam eum, sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit, Sup quē uideris sp̄m descendentē, & manentem super eum, hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego uidi & testimoniū perhibui. quia hic est filius dei.

Quarta die post pascha. In memoriam
Sancti Apostoli Andreæ.

Altera die iterum stabat ioannes, & ex discipulis eius duo. Et respiciens Iesum ambulantem dixit. Ecce agnus dei & audierunt eum duo discipuli loquentem, & secuti sunt iesum. Conuersus autem iesus & uidens eos sequentes se, dicit eis. Quid quæritis? Qui dixerunt ei. Rabbi quod dicitur interpretatum magister ubi habitas? Dicit eis. Venite & uidete, Venerunt & uiderūt ubi maneret & apud eum mãserūt die illo. Hora aūt erat q̄si decia. Erat aūt Andreas fratris simonis petri unus ex duobus, qui audierat a Ioanne

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

27

Lucra,& postea uocabimus iniugatam sortem.
H æ igitur dicent uolubiliter inflatæ,
A udite iam cari filii connubii terrestrium regis,
N os quibus curæ est connubium & uincula uitæ,
Quam filius immortalis patris statuit legem
H umanæ sobolis,& sanguinis nostri,
E x eo adhuc,cum primum adam costæ deuinxit,
Fructum ab homine esse mortalem,ex prole autem
Quamuis mortalem existentem,manere pullulantem filiis.
H anc legem colentes,iugationemque amabilem
I nuicem congressæ sumus,quoniam e puluere genitæ sumus.
P ulueris legem atque dei antiquissimam complexæ.
E t enim naturæ qdem quæcũque sortitæ sunt cœlum latum
Iniugatæ,passionibusque & difficilibus curis
S uperiores,mortalibus aũt nuptiæ & uinculũ adiumentũ est
V trunque, ramorumque carorum, fructuumque amabilium.
R adixque,& uitæ mellitæ bonum firmamentum
P rimum deus omnium genitor & propitiare Christe
T uis legibus puris plusq̃ antea.
I n hoc est uinculum amoris,quoniam & terra & æther
E t pontus filiis nuptiarum donis germinauit.
S i autem uerum est palmis desyderii lex celsicomis
M ixtas fœminamque & marem ueris tempore
R amicomorum manibus pululare racemiformẽ fructum.
S i uero & ex duitate lapillorum lapis in unum coeunte
G ignitur,ut aiunt lapidum periti uiri,
E st & inanimatis connubium & uinculum amoris.
S ed quid mihi externorum cupido est uerborũ & desyderiorũ,
A spice quæ hominibus nuptiæ præbuere prudentes.
Quis sapientiam docuit caram? & profunda adinuenit?
Quæcũque terra, quæcũque mare cœlum intra continet?
Quis ciuitatibus posuit leges? & ante has
Quis urbes erexit? & adinuenit consiliis artes?
Quis impleuit fora & domicilia? & quis certamina?
Quis exercitum in bellis? & in conuiuiis mensas?
Quis chorum celebratorem redolenti struxit templo?

Κέρδεα, καὶ μετέπειτα καλέσσαμεν ἄζυγα μοίρην.
Αἱ μὲν γὰρ ἐρέουσιν ἐπίζυγα φυσιόωσαι,
Κέκλυτε δὴ φίλα τέκνα γάμου χθονίων βασιλῆος,
Ἡμεῖς, ἧσι μέμηλε γάμος καὶ δεσμὰ βίοιο,
Ὃν παῖς ἀθανάτοιο πατρὸς ἐστήσατο θεσμὸν
Ἀνδρομένης γενεῆς, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
Ἐξέτι τοῦ, ὅτε πρῶτον Ἀδὰμ πλευρῇ συνέδησε,
Κάρτερον ἀπ' ἀνθρώποιο πέλειν βροτόν. ἐκ δὲ γόνοιο,
Καίπερ θνητὸν ἐόντα, μένειν σταχύοντα τέκεσσιν.
Τόνδε νόμον τίουσαι, ὁμοζυγίην τ' ἐρατεινὴν,
Ἀλλήλαις συνέβημεν, ἐπεὶ χοὸς ἐκγενόμεσθα,
Χοῦ νόμον ἠδὲ θεοῖο παλαίτατον ἀμφιέπουσαι.
Καὶ γὰρ δὴ φύσιες μὲν ὅσαι λάχον οὐρανὸν εὐρὺν
Ἀζυγέες, παθέων τε καὶ ἀργαλέων μελεδώνων
Κρείσσονες. ἡμετέροις δὲ γάμος καὶ δεσμὸς ὄνειαρ.
Ἀμφοτέρων, πτόρθων τε φίλων, καρπῶν τ' ἐρατεινῶν,
Ῥίζα τε, καὶ βιότοιο μελίφρονος ἐσθλὸν ἔρεισμα,
Γρῶτα θεὸς πάντων γενέτης. καὶ ἵλαθι χριστὲ
Σεῖο νόμοις καθαροῖσι πρότερον ἢ τὸ πάροιθεν.
Τῷ δ' ἔπι δεσμὸς ἔρωτος, ἐπεὶ καὶ γαῖα καὶ αἰθὴρ
Καὶ πόντος τεκέεσσι γάμου δώροισι τέθηλεν.
Εἰ δ' ἐτεὸν φοίνιξι πόθου νόμος ὑψικόμοισι
Πιγνυμένους θήλεσσί τε καὶ ἄρσενα εἴαρος ὥρῃ
Ἐρνοκόμων παλάμῃσι βρύειν βοτρυώδεα καρπὸν,
Εἰ δὲ καὶ ἐκ δυάδος λιθακῶν λίθος εἰς ἓν ἰούσης
Τίκτεται, ὡς ἐνέπουσι λίθων ἐπιίστορες ἄνδρες,
Ἔστι καὶ ἀψύχοισι γάμος καὶ δεσμὸς ἔρωτος.
Ἀλλὰ τί μοι ξείνων φιλότης μύθων τε πόθων τε,
Δέρκεο τὰ, μερόπεσσι γάμος φέρεσιν ἐχέφρων.
Τίς σοφίην ἐδίδαξε φίλην, καὶ βένθε' ἀνεῦρεν,
Ὅσα χθὼν, ὅσα πόντος, ὅσ' οὐρανὸς ἐντὸς ἐέργει;
Τίς πτολίεσσιν ἔθηκε νόμους, καὶ τῶνδε πάροιθεν
Τίς πτόλιας δ' ἀνέγειρε, καὶ ηὕρετο μήδεσι τέχνας;
Τίς πλῆσεν ἀγορὰς τε καὶ δώματα, καὶ τίς ἀγῶνας;
Τίς στρατὸν ἐν πολέμοισι, καὶ εἰλαπίνῃσι τραπέζας;
Τίς χορὸν ὑμνητῆρα θυώδει πήξατο νηῷ;

Τ ίς θηρῶν κατέλυσε βίον, καὶ γαῖαν ἀρόσσεν,
Κ αὶ φυτοεργείην ἐδιδάξατο, καὶ πελάγεσσι
Ν ῆ' ἐπαφῆκε μέλαιναν ἐπειγομένην ἀνέμοισι;
Τ ίς γαῖαν τε πόντον ὑγρῇ συνέδησε κελεύθῳ
Ν όσφι γάμου; τὰ δὲ πολλὸν ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἄγειρε;
Κ αὶ τὰ μὲν ἔνθαδε, τοῖα. τὰ δ' ὑψόθι, πολλὸν ἀρείω.
Ἀ λλήλοισι χέρες τε καὶ οὔατα καὶ πόδες ἐσμὲν
Σ υζυγίῃ, διπλοῦν δὲ γάμος καὶ ἄναλκιν ἔθηκε,
Χ άρμα μέγ' εὐμενέεσσιν, ἄχος δέ τε δυσμενέεσσι.
Ξ υναὶ καὶ μελεδῶναι ἐλαφρίζουσιν ἀνίας.
Ξ υναὶ δ' εὐφροσύναι γλυκερώτεραι ἀμφοτέροισι.
Τ ερπνότερος μὲν πλοῦτος ὁμοφρονέουσι τέτυκται.
Τ ερπνοτέρη πλούτοιο δ' ὁμοφροσύνη χατέουσι.
Κ ληῖς δ' ἀμφοτέροισι σαοφροσύνης τε πόθων τε
Σ υζυγίη, καὶ σφρηγὶς ἀναγκαίης φιλότητος.
Ε ἷς πῶλος φιλίης σκιρτήμασι θυμὸν ἰαίνων.
Ἓ ν ποτὸν οἰκιδίης πηγῆς ξείνοισιν ἄγευστον,
Ο ὔτ' ἐκτὸς προρέον, οὔτ' ἔκτοθεν ἄλλον ἀγεῖρον.
Σ υμφυέες σάρκεσσιν ὁμόφρονες, εὐσεβίης τε
Κ έντρον ἐν ἀλλήλοισι πόθῳ θήγοντες ὅμοιον.
Ο ὐ δὲ γὰρ οὐδὲ θεοῖο γάμος ἀπάνευθε τίθησιν.
Ἀ λλ' ἔχεται μᾶλλόν τις, ἐπεὶ καὶ μᾶλλον ἐπείγει.
Ὠ ς δ' ὀλίγην μὲν νῆα μικρὸς προΐησιν ἀήτης
Λ αίψεσι πεπταμένοισι δι' οἴδματος ὦκα θέουσαν,
Ἠ ὲ χέρες πέμπουσιν ἐπειγομένην ὑπ' ἐρετμοῖς,
Π ολλὴν δ' οὐκ ὀλίγη πνοιὴ φέρει, ἀλλὰ βαρεῖαν
Π όντου ἐπερχομένην στερεώτερος οὖρος ἐπείγει,
Ὥ ς ῥα καὶ ἀζυγέες μὲν ἐπεὶ ζώουσιν ἐλαφροί,
Κ ουφοτέρης μεγάλοιο θεοῦ χατέουσιν ἀρωγῆς.
Ὃ ς δ' ἀλόχου τε φίλης καὶ κτήσιος ἀμφιβέβηκε,
Κ αὶ τεκέων, τέμνει δὲ πολὺ μέγα λαῖτμα βίοιο
Χ ρειοῖ πλειοτέρῃ, πλεῖον θεὸν ἀμφαγαπάζει.
Τ οῖα γάμος. πικρὸς δὲ βίος φιλότητος ἄνευθε,
Ν ηλής, ἀπροτίοπτος, ἀνέστιος, οὔρεσι φοίτης.
Ο ὐκ ἄλκαρ παθέων, οὐ γήραος ἀδρανέοντος
Φ άρμακον, ἠ βαύσκοντος ἑοῖς τεκέεσσι τοκῆος,

Quis ferarum soluit uitam, & terram arare
E t plantarum opus edocuit, & maribus
N auem immisit nigram festinan tem uentis?
Quis terram & pontum humenti conuinxit itinere
S ine nuptiis? longe aũt a se remota in unum conduxit?
E t quæ hic sunt, huiusmõi sũt, q̃ uero ĩ excelso, multo p̃stãtiora
I nuicem manusq; & aures & pedes sumus
I ugatione, duplices autem nuptiæ etiam debilem effecere.
G audium magnum beneuolis, dolorem autem hostibus,
C ommunes etiam curæ leuant mœrores,
C ommunes autem lætitiæ dulciores utrisq;,
I ucundiores q̃dem diuitiæ concordibus effectæ sunt,
I ucundior autem diuitiis concordia carentibus,
C lauis aũt utrisq; temperantiæq; cupiditatumq;
C oniugatio, & sigillum necessarii amoris,
V nus pullus amicitiæ saltibus animum oblectans,
V na potio domestici fontis alienis ingustata,
N eq; exterius p̃fluens, neq; extrinsecus alium congregans,
C ognati carnibus concordes, pietatisque
A culeum interse desiderio acuentes similem,
N eq; enim a deo nuptiæ seorsum ponunt.
S ed continet magis quis, quoniam & magis urget
Quéadmodum aũt paruam q̃dé nauem paruus emittit flatus
V elis apertis per undam celeriter curren tem,
V el manus mittunt acceleratam a remis,
M agnam autem non parua spiratio fert, sed grauem
M are ineuntem ualidior uentus urget,
S ic certe & iniugari quidẽ quoniam uiuunt leues
L euiori magni dei indigent auxilio,
Qui autem & uxorem caram & facultatem iniit,
E t filios, secat autem longe magnã undam uitæ
V su maiori, plus deum complectitur,
Hæc nuptiæ, uidua autem uita amore sine,
I mmitis, improuida, sine penatibus, montiuaga,
N on medicinam affectuum, nõ senectutis infirmæ
R emedium, pubescentes suis filiis parentes,

N on compositio uitæ mellitæ, non foris
D electantur, non conuiuiis, sine risu extra mundum,
Qu i e uita nati sunt, & non amant uitæ
R adices, non hominibus concordem animum habent.
S i uero uirtutem desyderans quis sperauit amorem,
N eq; uirtus amoris est sine, non quod solum
O mnibus antea connubium carum fuit piis,
S ed quod & amoris benigni sunt soboles,
E t Christi passionum gnari, atq; professores,
P atriarchæ, Sacerdotes, munerigeri, reges
O mnigenis uirtutibus ornati, non enim produxit
T erra bonos, quẽadmodum aiunt celsas gentes gigantum,
S ed nuptiarum sunt soboles & gloria omnes,
Quis deum hominibus summe dominantem ostendisset
Quãuis longe existentibus, mentem autem impleſset amoris
D iu nioris, & inde abduxisset in uitam aliam,
Quis animas expurgauit totis hominibus splendidis?
Fides Enoch transposuit uero ex aquis seruauit
M undum totum animabus paucis & seminibus natantibus
N oe magnus, A braam uero pater urbiumq; & gentium,
E t uictimam Christo ad aram filium uinciens.
M oses duxit populum ab ægypto graui
M iraculis cum magnis, legem autem excepit tabulis
E xalto lapideis, deum autem inspexit ex aduerso.
F idus inter priores sacerdos erat A aron.
L unæ autem soliq; cursum tenuit bonus iesus
L ongiorem, hostibus cedem; & dolores struens.
E t tu beate unctis ferens cornu sancte Samuel.
D auid inter reges celebris erat omnes,
E t Solomon sapientiæ prima gloria, neq; prophetarum
O bliuiscar. E liam uero in cœlum rapuit currus,
Quis autẽ legis medium & spiritus non est admiratus
L ucis I oannem, magnisonum precursorem summæ?
Quis uero duodecimam inclytorum postea discipulorum?
Quis pauli robur magnanimi cœliuagi,
A liosque qui geniti sunt, & qui nunc sunt optimi?

Οὐ πτύξεις βιότοιο μελίφρονος. οὐκ ἀγορῇσι
Τέρπον τ᾽, οὐ θαλίῃσιν, ἀμεμφέες ἔκτοθι κόσμου.
Οἱ βιότου γεγάασι, καὶ οὐ στέργουσι βίοιο
Ῥίζας, οὐ μερόπεσσιν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν.
Εἰ δ᾽ ἀρετὴν ποθέων τὶς ἀτιμάζει φιλότητα,
Οὐδ᾽ ἀρετὴ φιλότητος ἀπόπροθεν, οὐχ ὅτι μοῦνον
Πάντεσσι τὸ πάροιθε γάμος φίλον εὐσεβέεσσιν,
Ἀλλ᾽ ὅτι καὶ φιλότητος ἐνηέος εἰσὶ γενέθλη,
Καὶ Χριστοῦ παθέων ἐπιίστορες, ἠδ᾽ ὑποφῆται,
Πατριάρχαι, ἱερῆες, ἀεθλοφόροι βασιλῆες,
Παντοίαις ἀρετῇσι κεκασμένοι. οὐ γὰρ ἀνέχει
Χθὼν ἀγαθούς, ὥς φασι πελώρια φῦλα γιγάντων,
Ἀλλὰ γάμου τελέθουσι γόνος καὶ κῦδος ἁπάντων.
Τὶς θεὸν ἀνθρώποισι μέγα κρατέον θ᾽ ὑπέδειξε
Καὶ πατέρα τηλόθ᾽ ἐοῦσι, νόον δ᾽ ἔπλησεν ἔρωτος
Θειοτέρου, καὶ ἔνθεν ἀπήγαγεν ἐς βίον ἄλλον;
Τὶς ψυχὰς ἐκάθηρεν ὅλοις μερόπεσσι φαεινοῖς;
Γίσις Ἐνὼχ μετέθηκεν. ὁ δ᾽ ἐξ ὑδάτων ἐσάωσε
Κόσμον ὅλον ψυχαῖς ὀλίγαις καὶ σπέρμασι πλωτοῖς
Νῶε μέγας. Ἀβραὰμ δὲ πατὴρ πτολίων τε καὶ ἐθνῶν,
Καὶ θυσίην Χριστοῦ προβάλμιον υἷα πεδήσας.
Μωσῆς ἤγαγε λαὸν ἀπ᾽ Αἰγύπτοιο βαρείης
Θαύμασι σὺν μεγάλοισι, νόμον δ᾽ ὑπεδέξατο πλαξὶν
Ὑψόθε λαϊνέῃσι, θεὸν δ᾽ εἰσέδρακεν αὐτήν.
Πιστὸς ἐνὶ προτέροισι θυηπόλος ἔσκεν Ἀαρών.
Μήνῃ δ᾽ ἠελίῳ τε δρόμον σχέθεν ἠὺς Ἰησοῦς
Μακρότερον, δηΐοισι φόνον καὶ κήδεα τεύχων.
Καὶ σὺ μάκαρ Χριστοῖσι φέρων κέρας ἁγνὲ Σαμουήλ.
Δαυὶδ ἐν βασιλεῦσιν ἀοίδιμος ἦεν ἅπασι,
Καὶ Σολομὼν σοφίης πρῶτον κλέος. οὐδὲ προφητῶν
Λήσομαι. Ἠλίαν δὲ πρὸς οὐρανὸν ἥρπασεν ἅρμα.
Τὶς δὲ νόμοιο μέσον καὶ πνεύματος οὐχὶ τέθηπε
Φωτὸς Ἰωάννην ἐριηχέα πρόδρομον ἄκρου;
Τὶς δὲ δυωδεκάδα κλεινῶν μετέπειτα μαθητῶν;
Τὶς Παύλοιο μένος μεγαλήτορος οὐρανοφοίτου;
Ἄλλοις θ᾽ οἳ γεγάασι, καὶ οἳ νῦν εἰσὶν ἄριστοι;

Ἕρμα λόγου, κόσμου τε κλέος, λαοῦ τε θέμεθλα.
Τοὺς πάντας μερόπεσσι γάμος καὶ Χριστὸς ἔδωκεν.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ γυναῖκες ἐπ' εὐσεβίῃ κομόωσαι,
Ὧν μέγας ἐν βίβλοισι θεοπνεύστοισιν ἀριθμός,
Νόσφι γάμου καὶ σαρκὸς ἐϋκλείης ἐπέβησαν.
Εἴπω μείζονα μῦθον ἐμὴν τίων φιλότητα.
Καὶ Χριστὸς καθαροῖς μὲν, ἀτὰρ σπλάγχνοισιν ἐμίχθη
Ἀνδρομέοις, μνηστῆς δὲ διωλίσθησε γυναικός,
Ἥμισυ συζυγίης μίξας βροτέης θεότητι.
Ἓν δ' ὧδε πᾶσι μέγιστον ἐμὸν κράτος, ἣν κρατέωσιν
Ἄζυγες, καὶ οἱ γὰρ ἐμὸν γένος, ὥσπερ ἅπαντες.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀγάμων γεγαμηκότες, ἐκ δὲ γάμοιο
Ἄζυγες, τεκέεσσιν ἀνώγομεν, ἴσχετ' ἀγῶνα.
Εἰ καὶ μὴ πατέρες, πατέρων γε μὲν ἐξεγένεσθε.
Τοῖα γάμος. μετέπειτα κατηφιόωσα προῆλθε
Ἐν τρυχίνοισι ῥακέεσσι, καὶ ἅψεσιν ἀδρανέουσι,
Νήλιπος, αὐαλέη τε, κατὰ χθονὸς ὄμματ' ἔχουσα
Παρθενίη, τυτθὸν δὲ διαστέλλουσα ἣν αἰδοῖ
Χείλεα, φοινίσσουσα παρήϊον αἵματι σεμνῷ,
Ἀκ κεφαλῆς βρύουσα σιγῇ κρυπτοῖο καλύπτρῃ.
Τὴν δ' ἄρα παρπεπίθοιμι ἐγὼ τοίοις δ' ἐπέεσσιν.
Ὦ τέκος οὐρανίοιο, καὶ ἔνδοθι κυδήεσσα,
Ὦ μεγάλοισι χοροῖσι παρισταμένη μεδέοντος
Ὑμνοπόλοις, εἰ καί σε δέμας καὶ γαῖα κατίσχει,
Δεῦρ' ἴθι, καὶ φάθι μῦθον. ἐγὼ δὲ σέο προπάροιθεν
Στήσομαι. ἦ γὰρ ἔμοιγε θεόσδοτος ἤλθες ἄνασσα.
Ἤλυθες. ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἔοις, καὶ ἵλαος εἴης.
Τίς με καὶ οὐκ ἐθέλουσαν ἄγει πρὸς τόνδε θόωκον;
Τίς δ' ὕβροις μεμαυῖαν ἐμὸν θεὸν ἀζεμένη τε
Τίειν, ἠματίοις τε πόνοις, νυχίοισι τ' ἀοιδαῖς,
Καὶ δακρύων πηγῇσι, καὶ εὐαγέεσσι καθαρμοῖς
Εἰς δῆριν καλέειν κενεὴν, καὶ νείκεα μύθων;
Οὐ γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐμὸν κράτος. οὐδὲ λόγοισιν
Εὔστροφος, οὔτ' ἀγοραῖς ἐπιμίσγομαι. οὐδὲ δικαστῶν
Εὐμενέων ψήφοισιν ἀγάλλομαι, οἷσι μέμηλε
Παῦρα μὲν εὐδικίης, παύροις δ' ἔτι. πολλάκι δ' αὖτε

T utamen uerbi, mundique decus, populique fundamenta.
Quos omnes hominibus nuptiæ & Christus dederunt,
N eque etiam mulieres in pietate elatæ,
Quarum magnus in libris a deo inspiratis numerus,
S ine nuptiis & carne gloriam inierunt,
D icam maius uerbum meum honorans amorem.
E t Christus puris quidem, attamen uisceribus admixtus est
H umanis, e sponsa autem dilapsus est muliere,
D imidium coniugationis miscens mortalis diuinitati
V nũ aũt post omnia maximũ meũ imperiũ, si uincant
I niugati, & hi enim meum sunt genus, quẽadmodũ omnes.
N eque enim ex innuptis nupti, ex nuptiis uero
I niugati, filiis præcipimus, continete contentionem.
S i non patres estis, e patribus tamen geniti estis,
Hæc nuptiæ. postea mœrebunda gena
I n pilaceis pannis, & membris infirmis
S ine calceis, arensqne, in terram oculos tenens
V irginitas, paulum aũt diducens cum uerecundia
L abra, colorans genam sanguine uenusto,
E t e capite trahens clam occuleret tegmentum,
H anc igitur adhorter ego huiusmodi uerbis.
O filia cœlestis, & interius gloriosa,
O magnis choris assistens regnatoris
C antoribus, & si te corpus & terra continet,
H uc ades, & fare uerbum, ego uero ante te
S tabo, quippe enim mihi diuino munere uenisti regina.
V enisti, sed magis adhuc uenias, & propitia sis,
Quis me & nolentem ducit ad hanc sedem,
Quis uero operibus meditantem meum deum quieteque
C olere, diurnisq; laboribus, nocturnisq; cantibus,
E t lachrymarũ fontibus, & sanctis purgationibus
I n contentionẽ uocare inanem, & discordias uerborũ?
Non enim i hominibus ẽ meũ imperiũ, neque sermonibus
V olubilis, neq; foris im misceor, neque iudicum
B enignorum suffragiis exulto, quibus curæ est
P arum qdem iustitia, paucisque ẽt, sæpenumero aũt rursus

31

Hinc & inde examen declinant iustitiæ
A liis res uitæ in pretio sint, at uero mihi
V na lex. una intellectio, temperatum amorem
E rga deum celsiregem luciferum inde proficisci,
A liorũ autem bonorũ me tantum mentes cupido tollit,
Quibus inanes superbiunt temere inflati,
C ito aduenientibus, & pereuntibus celerrime
Quantulum fumi & uaporis, atque fluentis
A uræ, & arenæ concussæ uentis,
V ndiq; tractæ, aut supra mare nauis uiæ,
V ellem spreta inter homines existens,
Paruam inter celestes habere gloriã semp existentes
Quam omnibus imperans, a deo cedere seorsum.
S ed tamen horreo ac timeo, ne quis eleuatus
V irginitatis nouipactam alam in æthere mouens,
H is sermonibus in terram labatur celerrime.
Quoniam in medium ueni meorum filiorum adiutrix
V erbum auxiliare dei cum manu ferens,
M atri uero meæ primum dicam quæcũq; decent.
I llud quidem uere dixisti, & numerasti,
I ugatio grata, & laudaui, quippe enim ego
I ncipiam unde desiit tua oratio, quod innuptis
R adix est cõnubium, & enim est & radix & principium.
Quis uero inficietur modestus parentes,
N on tamen omnia dixisti uera, sed excipias
Quamuis mater sis sapiens & prudens uerbum,
E t magnæ sapientiæ mysteria circa generationem,
Quam latebræ ostenderunt mihi magni dei,
N on totius hominis pater est mortalis, ut aiunt.
S ed quantum carnisq; & sanguinis. utrisq; autem
P ereuntibus, anima uero dei regnantis est flatus
E xtrinsecus incidens, pulueris figmento nouit qui miscuit
Quomodo primum inspirauit, & imaginẽ miscuit terræ.
T estis meorum uerborum & tuum desideriũ, semipsectus enim
A mans non animas filiorum, sed corpora sola.
Quibus moreris laborantibus, & quibus uirentibus gaudes.

Ἔνθα καὶ ἔνθα τάλαντον ἐπικλίνουσι θέμιστος.
Ἄλλοισιν βιότοιο τὰ τίμια. αὐτὰρ ἔμοιγε
Εἷς νόμος, ἓν δὲ νόημα, κραδασαμένην φιλότητα
Πρὸς θεὸν ὑψιμέδοντα φαεσφόρον ἔνθεν ὁδεύειν.
Τῶν δ' ἄλλων ἀγαθῶν με τόσον φθίνας ἵμερος αἱρεῖ,
Οἷς κενεοὶ φρονέουσιν ἐπώσια φυσιόωντες,
Ὧν κατ' ἐπερχομένοισι, καὶ ὀλλυμένοισι τάχιστα,
Ὁσσάτιον καπνοῖο καὶ ἀλμίδος, ἠδὲ ῥεούσης
Αὔρης, καὶ ψαμάθοιο τινασσομένης ἀνέμοισι,
Παύεσι συρομένης, ἢ ὑπεὶρ ἅλα νηὸς ἀταρποῦ.
Βουλοίμην κεν ἄτιμος ἐν ἀνθρώποισιν ἔσεσθαι,
Τυτθὸν ἐν οὐρανίοισιν ἔχειν κλέος αἰὲν ἐοῦσιν,
Ἣ πάντων κρατέουσα, θεοῦ ἐπίπνειν ἀπάνευθεν.
Ἀλλ' ἔμπης ζομέω, καὶ δείδια, μή τις ἀερθεὶς,
Παρθενίης νεόπηκτον ἐπὶ πτερὸν αἰθερίνω μερῶν,
Τοῖς δὲ λόγοις ἐπὶ γαῖαν ὀλισθήσειε τάχιστα.
Τοὔνεκεν εἰς μέσον ἦλθον ἐμῶν τεκέων ἐπίκουρος
Μῦθον ἀοσσητῆρα θεοῦ σὺν χειρὶ φέρουσα.
Μητεὶ δ' ἐμῇ τὰ πρῶτα μυθήσομαι ὅσσ' ἐπέοικε.
Κεῖνο μὲν ἀζηκέως μυθήσαο, καὶ κατέλεξας,
Συζυγίην χαρίεσσαν. καὶ ᾔνεσα. οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἄρξομ' ὅθεν κατέληξε τεὸς λόγος, ὡς ἀγάμοισι
Ῥίζα γάμος. καὶ γάρ τε πέλει καὶ εἶζα καὶ ἀρχή.
Τίς δέ κεν ἀρνήσαιτο σαοφρονέων γενετῆρας;
Οὐ μὰν πάντ' ἀγόρευσας ἐτήτυμα. ἀλλὰ δέχοιο
Καὶ μήτηρ περ ἐοῦσα σοφὸν καὶ ἐχέφρονα μῦθον,
Καὶ μεγάλης σοφίης μυστήρια ἀμφὶ γενέθλην,
Ἣν κευθμῶνος ἔδειξεν ἐμοὶ μεγάλοιο θεοῖο.
Οὐχ ὅλου ἀνθρώποιο πατὴρ βροτὸς, ὡς ἐνέπουσιν,
Ἀλλ' ὅσσον σαρκός τε καὶ αἵματος. ἀμφοτέρων μὲν
Ὀλλυμένων, ψυχὴ δὲ θεοῦ κρατέοντος ἄημα
Ἔκποθεν εἰσπίπτουσα, χοὸς πλάσει οἶδεν ὁμίξας
Πῶς τὸ πρῶτον ἔπνευσε, καὶ εἰκόνα μίξατο γαίης.
Μάρτυς ἐμῶν ἐπέων καὶ σὸς πόθος. ἡμιτελὴς γὰρ
Στέργειν οὐ ψυχὰς τεκέων, τὰ δὲ σώματα μοῦνα.
Οἷς δάκνη μογέουσι, καὶ οἷς θαλέθουσι γέγηθας.

Πλείονα γὰρ τυτθῇσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ὧν τεκέων ἀλέγησιν ἑὸν κατὰ δαίμονα τοῦ ἦτορ,
Ἢ μεγάλοις ψυχῶν κακίαις καὶ χείροσι λώβαις.
Τῶν μὲν γὰρ κήδουσι, τῶν δ' οὐ τελέθουσι τοκῆες.
Εἰ δέ σε μήτηρ ἐγὼ καλέω καίπερ χείρονι μοίρῃ,
Πῶς σύ γ' ἀρειοτέρου φθονέεις παιδὸς ἠϊθέοισιν.
Ὡς μεγάλῳ γενετῆρι βροτῶν ἐθέλουσ' ὑποείκει
Παρθενίην εἴκουσα θεὸν πατέρ' ἀμφιέπουσαν.
Μητέρι μὲν δὴ τοῖα, καὶ ἄρκιος ἐνθάδε μῦθος.
Αὐτὰρ ἐγὼ φίλα τέκνα θεοῦ, πάντων βασιλῆος,
Τόνδε νόμον τίουσα, ὁμοφροσύνην ἐρατεινὴν,
Πρὸς θεὸν οἷον ἔμιξα. χρόος δ' ἀπέλιπον ἔρωτα,
Ὃν παῖς ἀθανάτοιο πατρὸς ἔστησα τ' ἄνωθεν
Ἐκ γενεῆς ἀδύτοιο, καὶ ἄφθιτος οὐ φθινύθοντος,
Ἐξέτι τοῦ, ὅτε πρῶτον Ἀδὰμ θέτο ἐν παραδείσῳ
Ἄζυγα, καὶ μετέπειτα διδοὺς νόμον ἤγνισε λαόν,
Κάρτει τοὺς ἐκάθηρε νόμῳ, καὶ νηὸν ἔτισε
Σώμασιν ἁγνοτάτοισιν ἀμοιβαδίων ἱερήων.
Μάρτυς Ἰωάνναο πατὴρ μέγας, οὔ τι πάροιθε
Σπερμήνας φίλον υἷα, τὸν ἔνδοθι δέξατο νηοῦ,
Τὸν χριστοῦ μεγάλοιο προάγγελον ἡμερίοισι,
Πρίν γε θεῷ τελέσαι μυστήρια ἤμασιν ἁγνοῖς.
Τοῦ δὲ νόμοιο τέλος χριστὸς, μερόπεσσι κερασθεὶς
Παρθενικῆς ἀπὸ γαστρὸς, ὅπως γάμος ἐς χθόνα νεύσῃ.
Καιρὸς μὲν ὡς ὑπόδεξεν, ὁ δ' ἔγρετο κόσμος ἀρείων.
Καὶ μόρος ἀρχεγόνοιο λυτῆς διὰ σαρκὸς ὀδυνῶν,
Ῥοιῇ τικτομένοισι, καὶ ὀλλυμένοισι γενέθλῃ,
Παρθενίῃ ἐνέκυρσε, καὶ ὤλετο, ὡς ὅτε πέτρῃ
Ἀγχιάλῳ μέγα κῦμα, καὶ ὕδατι βοσκομένη φλόξ.
Πρὸς τάδε τίς πολίεσσι καὶ ἀθανάτοισι νόμοισι;
Τίς δ' ἀπορρῆσι γέγηθε, καὶ οἴδμασι, καὶ τίς ἀητῶσιν,
Ὃς μύθοισι συνέπλεξεν ἐπ' ὠκυμόροισιν ἐφήβοις;
Τίς στρατὸν ἐν πολέμοισι, καὶ ἐν θαλίῃσι σπατάλας
Ἤνεσε; τίς σοφίην κενεαυχέα, ἥτ' ἐνὶ χερσὶν,
Ἥτ' ἐν ἀραχναίοισι λόγοις καὶ πλέγμασι κεῖται
Αὐτοῦ τικτομένοισι, καὶ ἠειλυομένοισι;

P lus enim paruis pater & ueneranda mater
S uorum filiorum iacturis proprium domitat cor,
Quam magnis animarũ uitiis & deterioribus iacturis,
I llorum enim parentes, harum aũt nõ sunt parentes,
S i uero te matrẽ ego uocabo & in deteriorem partem.
Quo pacto tu prestantioris inuides patris pueris.
Quare magno genitori mortalium uolens cede
V irginitatem honorañs deum patrem complexum.
M atri quidem talia, & sufficiens hic uerbum,
V erum ego cari filii dei, omnium regis,
H anc legem colens, concordiam amabilem,
A d deum solum miscui, pulueris aũt reliqui amorem,
Quem filius ĩmortalis patris statuit desuper
G enitus ex adyto, & indeficiens ex indeficiente
Ex eo adhuc cum primum Adam posuit in paradiso
I niugatum, & postea data lege lustrauit populum,
E t soboles purgauit lege, & templum honorauit
C orporibus sanctissimis uicissitudinariorum sacerdotum.
T estis ioannis pater magnus, minime antea
P rocreans carum filium, quem intra ceperat templum,
C hristi magni prænuntium hominibus.
P riusq̃ deo perageret mysteria diebus sanctis.
L egis autem finis christus. hominibus commistus
V irginali ex utero, ut nuptiæ in terram uergerent
A tq; hic qdem sic cessit, excitatus est aũt mundus p̃stantior.
E t mors primigenam solubilem per carnem proficiscens,
F luxu genitis, & pereuntibus generationi,
V irginitati occurrit, & periit, quẽadmodum cum saxo
M aritimo magna unda, & aquam depascens flamma.
A d hæc quis urbibus & infirmis legibus?
Quis foro gauisus est, & fluctibus, & quis certaminibus,
Quæ uerba composuerunt in cito morituris ephebis?
Quis exercitum in bellis, & in conuiuiis mensas
L audauit? quis sapientiam inanem, quæq; in manibus,
Quæq; in tenuibus sermonibus, & nexibus posita est
I bi genitis, & aeri solutis?

33

Quis uero utique delectatus est plantationisque laboribus
N auisque celeris cursu uelocibus a uentis?
Hæc quidẽ nequaq̃ nuptiæ & documẽta sunt, q̃s uero Adæ
V ltionis antiquæ paruam partem, quibus subserpit
C alcem meum credens amarus serpens, si uero nuptiarum
V aleat, neque enim mihi cõmercia ad uitam aliam
H inc festinanti, beata autem omnia peribunt
H odie, uel mundi cum inconstanti fluento.
F luxibilis enim fluxibilis traiicis uitæ
P arum attingensque, & percurrens currentem.
S i uero sapientibus gaudes, quoniã ex te geniti sunt,
E xcipe & peccatorum malitiã, quorũ radix extitisti.
R adix Cain, sodomorumque, & quos dispersit in turri
C hristus pnitiosa machinãtes, cõtumeliãque quã extixit imber
E cœlo terrã omnem una cum spirantibus expurgans,
Quis Pharaonem maliconsultũ, A chaab audaciã, assyriorũque
A marissimos reges educauit? quis uero iustum
S anguinem ĩ cõuiuio libidinosis motionibus dantem filiæ
S celestum Herodem puericidam, atque interfectores
Christi omnium regis, quique extitere insecutores
A nte & postea, & postremis temporibus,
Quorũ ultimum primumque malum Beliæ barathrum
G raue Iuliani imperium animarum perditoris,
C uius a deo pcussi,, quoniã pugnã attollebat Christo,
C alidũ adhuc feruens puluis, magnus horror peccatoribus est,
A liosque, quos dedit uitæ cõnubiũ, atque etiã dabit,
Mendaces, homicidas, obliquos, peierationẽ iurantes,
R aptores alienorum, externi corruptores lecti,
Quis numeraret? quoniã hoc omnibus ostensum est,
Quod plus est auro puluis, plures que pessimi
B onis sunt, etenim uias transeunt inæquales.
His enim plana & cursilis est malis,
A t uero boni secant accliuẽ. quapropter bonis
Quã plurimum deteriores præstantiores sunt numero
S i quidem igitur desieris exultans filiis
E t orbam uocans uitam diuinitatis sociam,

Τίς δ' ἀρότροισι γέγηθε φυτοσκαφίης τε πόνοισι,
Νηός τ' ὠκυάλου δρόμῳ κραιπνοῖς ὑπ' ἀήταις;
Ταῦτα μὲν ἔτι γάμοιο διδάγματα, τῆς δ' Ἀδάμοιο
Τίσιος ἀρχαίης τυτθὸν μέρος, ᾗσιν ὑφέρπει
Πτέρναν ἐμὴν δονέων πικρὸς ὄφις. εἰ δὲ γάμοιο,
Ἐρρέτω. οὐ γὰρ ἔμοιγε συνέμπορα πρὸς βίον ἄλλον
Ἔνθεν ἐπειγομένῳ, τὰ δέ γ' ὄλβια πάντ' ἀφελεῖται
Σήμερον, ἢ κόσμοιο σὺν ἀστατέοντι ῥεέθρῳ.
Ῥευστὸς γὰρ ῥευστοῖο διεκπεράας βιότοιο
Βαιὸν ἐφαπτόμενός τε, παραζοχέων ζοχέοντα.
Εἰ δὲ σοφοῖσι γέγηθας, ἐπεὶ σέθεν ἐξεγένοντο,
Δέξαι καὶ ἀλιτρῶν κακίην, ὧν εἶξα τέτυξαι.
Ῥίζα κακῶν, σὺ δόμησας τε, τοὺς ἐσκέδασ' αὐθὶ πύργῳ
Χειστοὺς ἀτασθαλέοντας, ὕβριν θ' ὧν ἔσβεσεν ὄμβρος
Οὐρανόθεν χθόνα πᾶσαν ὁμοῦ πνείουσι καθήρας.
Τίς Φαραὼ κακόμητιν, Ἀχαὰβ θράσος, ἀστυείων τε
Πικροτάτοις βασιλῆας ἐθρέψατο; τίς δὲ δίκαιον
Αἷμα πολλῷ μαλχοῖς κινήμασι δόντα θυγατρὸς
Οὔλιον Ἡρῴδην παιδοκτόνον, ἠδὲ φονῆας
Χριστοῦ παμβασιλῆος, ὅσοι τ' ἐγένοντο διῶκται
Πρόσθεν καὶ μετέπειτα, καὶ ὑστατίοισι χρόνοισι,
Τῶν πύματον πρῶτόν τε κακὸν βελίαο βέρεθρον
Δεινὸν Ἰουλιανοῖο κρατερὸς ψυχῶν ὀλετῆρος,
Οὐ θεόθεν πληγέντος, ἐπεὶ μόθον ἤρατο Χριστῷ,
Θερμὸν ἔτι ζείουσα κόνις, μέγα τάρβος ἀλιτροῖς,
Ἄλλους θ' ὅσους περ ἔδωκε βίῳ γάμος, ἠδ' ἔτι δώσει,
Ὑβριστὰς, ἀνδροφόνους, σκολιοὺς, ἐπίορκον ὀμοῦντας,
Ἅρπαγας ἀλλοτρίων, ξείνης δηλήμονας εὐνῆς,
Τίς κεν ἀριθμήσειεν; ἐπεὶ τόδε πᾶσι πέφανται,
Ὡς πλείων χρυσοῖο κόνις, πλείους δὲ κάκιστοι
Τῶν ἀγαθῶν. καὶ γάρ τε τρίβους πορόωσιν ἀνίσους.
Τοῖς μὲν γὰρ χθαμαλὴ καὶ ἐπίρροχος ἐστὶ κακοῖσιν.
Οἱ δ' ἀγαθοὶ τέμνουσι προσάντεα. τοὔνεκεν ἐσθλῶν
Πλεῖστον, ὅσον κακίους προφερέστεροι εἰσὶν ἀριθμῷ.
Εἰ μὲν δὴ λήξειας ἀγαλλομένη τεκέεσσι,
Καὶ στηρὸν καλέουσα βίον θεότητος ἑταῖρον,

Στῆσον μὲν ἐνθάδε μῦθον. ἔχεις κλέος ἀμφήριστον.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ' αὐτῇ φθονέω χθονίῳ γενετῆρι.
Εἰ δὲ θεοῖο λαχοῦσα τὰ δεύτερα πρῶτα δέδορκας,
Φθέγξομαι ἀτρεκέως μὲν, ἀτὰρ θυμαλγέα μῦθον.
Τίς πάντων μερόπων ὅδ' ἐμήσατο τέκνον ἄριστον
Σπερμῆναι; τί δὲ μῆχος ἀνάρσιον υἷα φυτεῦσαι;
Εἰκόνα μὲν γράψειεν ἴσως ἀπ' εἰκόνος οὔτι χερείω.
Καὶ πλάστης ἐτύπωσεν ἐοικότα πλάσματα μορφῆς.
Καὶ χρυσὸν παλάμῃσιν, ὅπῃ νόος ἤλασε, τέχνη.
Καὶ στάχυν ἐξ ἀγαθοῖο γεωμόρος ἐσθλὸν ἄμησε
Σπέρματος. οὐδ' ἀτύχησε τέλους πόθος, οἷον ἔελπει.
Θνητὸς δ' οὐ σάφα οἶδε γόνου φύσιν, εἰς ὅ, τι λήξει,
Οὐ κακὸς, οὐδὲ μὲν ἐσθλός. οὐδ' εὔχεται ἐσθλὸς ἀρείω,
Εἰ Παῦλός τις ἐὼν χριστοκτόνον υἷα φυτεύσει,
Ἄνναν τε Καϊάφαν ἀτάσθαλον, ἠὲ τὸν Ἰούδαν.
Οὐδ' εἴ τις κακίαν πεφυκὼς υἱός περ Ἰούδας,
Ἠ Παύλου ζαθέου κεκλήσεται, ἢ ὅγε Πέτρου,
Πέτρης ἀρραγέος γενέτης κληῗδα λαχόντος.
Οὐδὲ γὰρ εἰ φίλον υἷα φιτύσεται ἠὲ θύγατρα,
Οἶδε πατήρ. ὕβριν δὲ χόος μόνον ἔσβεσεν εὐνῆ.
Ἐκ δ' ἑνὸς ἀρχεγόνοιο Κάϊν τε Ἄβελ ὑπέσαν,
Ζηλήμων, θυσίης τε θεουδέος ἐσθλὸς ἀρητήρ.
Ἰσακίδαι δ' Ἠσαῦ τε κακὸς, Ἰακὼβ τε φέριστος.
Καὶ πλέον, ἐκ γὰρ ἑνὸς δίδυμος γόνος οὐδὲν ὁμοῖος.
Καὶ Σολομὼν τὰ πρῶτα σοφὸς, μετέπειτα κάκιστος,
Ἡνίκα θηλυτέρῃσιν ἐφωμάρτησεν ἀλιτραῖς.
Ἔμπαλιν αὖ Παύλοιο μέγα σθένος ἀμφοτέρωθεν,
Ὃς Χριστὸν μὲν ἄτιζεν, ἔπειτα δὲ πᾶσιν ἔφηνε
Τρέψας εἰς ἀγαθὸν ζῆλον πυρόεσσαν ἐρωήν.
Τούτων συζυγίη δὲ τί δώσομεν; οὐδὲν ἔοργε.
Οὐ γὰρ ζευγνυμένοισι κατὰ θυμὸς ἕσπεται εἰκών.
Ἀλλ' ὥς τις στρεπτοῖσιν ἰαινόμενος φρένα πεσσοῖς,
Πεσσοὺς μὲν προέηκε, τὸ δ' ἄρτιον ἠὲ περισσὸν
Οὐ κέρδει, αὐτόμαται δὲ λίθων στροφάλιγγες ἔθηκαν,
Ὣς ῥα γάμος τεκέων ἀρότης πινυτούς τε κακούς τε
Οὐ τέκεν, ἀλλ' ἐξέδειξε βροτῶν φύσις ἠὲ μάθησις.

Εἰ δ' ἑτεὸν

S istemus hoc loco uerbum, habes gloriam concertabilem
N eqꝫ enim ipsa inuideo terrestri genitori.
Quod si dei secundas partes sortita primas aspicis,
L oquar uere quidem, uerum molestum uerbum.
Quis omnium hominum hoc cogitauit filium optimum
S erere, quod autem remedium incõmodum filium gignere,
I maginẽ quidem pinxit quis ab imagine non deteriorem.
E t fictor expressit similia figmenta formæ,
E t aurum manibus, ubi mens, excusit ars
Et spicam ex bono agricola bonum messuit
S emine, neqꝫ frustratum est a fine desiderium, qualẽ sparauerat
M ortalis aũt nõ manifeste nouit filii naturã, in quod desinet,
N on bonus, neqꝫ etiã malus, neqꝫ gloriat̃ bonus præstãtiorem
S i paulus quis existens Christicidã filium procreabit,
A nnam aut Caiapham pnitiosum, aut aliquẽ iudam,
N eqꝫ siqs natura malus qualis iudas,
V el pauli diuini uocabitur, uel hic petri,
P etræ infractæ genitor clauem sortiti.
N eqꝫ enim si carum filium procreabit uel filiam,
N ouit pater, contumeliam aũt pulueris solũ extinxit lecto,
E x uno autem autore generis Cain & Abel manarunt,
A emulator, sacrificiiqꝫ deiformis bonus cultor,
I sacidæ autem Esauqꝫ malus, Iacobque optimus,
Et plus, ex uno enim gemellus partus nihilo similis,
E t solomon primo sapiens, deinde pessimus,
C um fæminas secutus est peccatrices.
C ontra rursus pauli magnum robur utrinqꝫ
Qui Christum qdem illudebat, deinde uero oĩbus demõstrauit
V ertens in bonam æmulationem igneum impulsum.
H orum coniugio quid dabimus? nihil ego equidem.
N on enim iugatos iucunda sequitur imago,
S ed ueluti quis uolubilibus oblectatus mentem talis
T alos quidem proiecit, par autem aut impar
N on manus, fortuitæ autem lapillorum uolutationes tulere,
S ic certe nuptiæ filiorum aratrices prudentesqꝫ malosqꝫ
N on peperere, sed edocuit mortalium natura aut disciplina.

Grego. C

Quod si uerum desideras nosse sermonem, optimi quidem
S piritu, ac uerbo formante optimi.
S cintilla enim pietatis in hominibus cælata est,
Quẽadmodũ in non nullis lapidibus ignis robur, ut aũt ferrum
I ctibus e lapidibus emisit lucem, sic e mortalibus
P ietatem latentem ducit uerbum. pessimi autem
P otius coniugii sunt, hoc enim plus hic gignit,
E t mundi fluentis sodalis clauus humi
C arnem uinciens, animamq; infra præmens plumbago,
E t sors filiis similis hic manens,
S ed tamen filiis deuincimur, neq; tu dicere
B onos, proiiciamq; scelestos ego
A liis uero, quorum sancta uita est præstantior,
N oueris amorem dei, carnisq; grauis
S pectans. mundorũq; naturam & fines duplices,
S i enim uel paulum diffuderis intuitus,
A ut corruptionem sordentem a splendore, uel etiã nebulam.
E t pupillam aperueris ad splendores solis
N ostri, pura autem mente solueris omnia,
I nuenies uirginitatem qdem totam dedicationem dei
A uroq; electroq; lucidiorem, atque ebore
S pectabilem, serenantem, belle alatam, celsicipem,
L euem, splendentem, supra terram, immotam
T erræ in cauitatibus, in urbe latifunda
C œlesti, & a carne longe habitantem.
M anibus utrisque, hac quidem continentem insenescentem
V itam, altera uero diuitias & gloriam incessabilem,
N on quemadmodum domiferam sub pondere testaceo
T rahentem laboriose humidum corpus uestigiis pigris
N on Christo & carni partitam regi,
N eq; quemadmodum ambiuiis lex, & terrã habentem,
E t mollibus habitantem in aquis nocte & aurora
S ed deo mittentem totam mentem, ex deo autem
P ræstantioribus & filiorum peocreationibus florentem
S pe, purisque intellectionibus ex puro,
C oniugium uero rursus penitus a christo currens

Εἰ δ' ἐτεὸν ποθέεις γνῶναι λόγον, οἱ μὲν ἄριστοι
Πνεύματος, ἢ δὲ λόγοιο διαπλάσσοντες ἄριστοι.
Σπινθὴρ εὐσεβίης γὰρ ἐν ἀνθρώποισι κέκρυπται,
Ὥς τισιν ἐν λαγέεσσι πυρὸς μένος. ὡς δὲ σίδηρος
Κρούμασιν ἐκ λιθακῶν ἧκε σέλας, ὣς ἀπὸ θνητῶν
Εὐσεβίην λοχόωσιν ἀεὶ λόγος. οἱ δὲ κάκιστοι,
Μᾶλλον συζυγίης. ἡ γὰρ πλέον ἐνθάδε τίκτει,
Καὶ κόσμοιο ῥέοντος ὁμόστολος ἦλθεν ὄβραζε
Σάρκα διέων, ψυχήν τε κάτω βρίθουσα μολυβδίς.
Καὶ κλῆρος τεκέεσσιν ὁμοίιος ἐνθάδε μίμνων.
Ἀλλ' ἔμπης τεκέων προσδώμεθα, μή τε σὺ βάζειν
Τοὺς ἀγαθούς, εἴ πω τε ἀτασθαλέοντας ἔργῳ γε.
Τοῖς δ' ἄλλοις, ὁππόσων ἁγνὸς βίος ἐστὶν ἀρείων.
Γνοίης κεν φιλότητα θεοῦ, σαρκός τε βαρείης,
Σκεψαμένη κόσμου τε φύσιν καὶ τέρματα δισσά.
Εἰ γάρ τι καὶ μικρὸν ἀποσκεδάσειας ὀπωπῆς,
Ἢ λύμην ῥυπόωσαν ἀπ' αὔγεος, ἤ σύ γ' ὁμίχλην,
Καὶ γλήνην πετάσειας ἐς αὐγὰς ἠελίοιο
Ἡμετέρου, καθαρῷ δὲ νόῳ λύσειας ἅπαντα,
Δήεις παρθενίην μὲν ὅλην ἀνάθημα θεοῖο,
Χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε φαάντερον, ἠδ' ἐλέφαντος.
Εὔσκοπον, εὐειδόωσαν, εὔπτερον, ὑψικάρηνον,
Κούφην, παμφανόωσαν, ἄνω χθονός, ἀστήρικτον
Γαίης ἐν γυάλοισιν, ἐν ἄστεϊ εὐρυθεμέθλῳ
Οὐρανίῳ, καὶ σαρκὸς ἀπόπροθι ναιετάουσαν,
Χώρων ἀμφοτέρων τῇ μὲν, κατέχουσαν ἀγήρῳ
Ζωῇ, τῇ δ' ἑτέρῃ, πλοῦτον καὶ κῦδος ἄπαυστον.
Οὐχ ὡς δὴ φερέοικον ὑπ' ἄχθεϊ ὀστρακόεντι
Ἕλκουσαν μογερῶς ὑγρὸν δέμας ἴχνεσι νωθροῖς,
Οὐ χριστῷ καὶ σαρκὶ μεριζομένην βασιλῆϊ,
Οὐδ' ὡς ἀμφιβίοισι νόμοις, καὶ χέρσον ἔχουσαν,
Καὶ μαλακοῖς ναίουσαν ἐν ὕδασι νυκτὶ καὶ ἠοῖ,
Ἀλλὰ θεῷ πέμπουσαν ὅλον νόον, ἐκ δὲ θεοῖο
Κρείσσοσι καὶ τεκέων γεννήμασιν εὐθαλέουσαν
Ἐλπωρῇ, καθαροῖς τε νοήμασιν ἐκ καθαροῖο.
Συζυγίην δ' αὖ πάμπαν ἀπὸ χριστοῖο θέουσαν

Βράσμασιν ἀλλομένοισι χορὸς, κόσμου τε μετ' ἰμνύαις
Παντοίαις, ἢ βαιὸν ἐφαπτομένην γε θεοῖο.
Ὡς γὰρ ὁμοῦ λάμπουσα κάρη δύο, ἠὲ πρόσωπα,
Ἠὲ καὶ ἐν σελίδεσσι γεγραμμένα γράμματα δισσὰ,
Οὐχ ὅλον ἀτρεκέως τύπον ἥρπασεν ἱεμένη περ,
Ἀλλὰ τὸ μὲν κατέμαρψε, τὸ δ' ἔκφυγεν ὄψιν ἀραιὴν
Σκιδναμένην, ὡς οἶστρος ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἀφαυρὸς,
Κόσμῳ τε, χριστῷ τε, ὁ δ' ἔμπεδος εἰς ἓν ἀτείνων.
Ἦν γοῦν χριστὸν ἔχων τις ὅλον ἀλόγησε δάμαρτος,
Ἧ τίων φιλότητα χροὸς, χριστοῖο λέλασται.
Ἤδη καί τιν' ὄπωπα λιθοξόον, ἠέ τιν' ἔργων
Ἴδριν δουρατέων, πανυχοὺς τε φαιδίμονας ἄνδρας,
Ἰθείην στάθμησιν ἐπὴν διατεκμήρωνται,
Ὡς φαέων ἕτερον ἀπὸ βλεφάροισιν ἔδησαν,
Τῷ δ' ἑτέρῳ πέμψαντες ὅλον φάος εἰς ἓν ἄγερθεν,
Ἀτρεκίης ἔτυχησαν, ὁ δ' ἀμαρτῆσε σίδηρος,
Ὧς πόθος εἰς ἓν ἰὼν, χριστοῦ πλέον ἐγγὺς ἐλαύνει.
Ὃς ποθέει ποθέοντα, καὶ εἰσορόωντα δέδορκεν,
Εἰσορόωντα δέδορκε, καὶ αὐτίκα δὴ προσιόντι.
Ὅσσον τίς ποθέει, καὶ δέρκεται. ὅσσον ὄπωπεν,
Τόσσον καὶ ποθέει. κύκλος ἀνελίσσεται ἐσθλός.
Τὸν μὲν ἐγὼ ποθέουσα, λίπον βίον. οὐ δὲ δύναμαι θη
Ὄμμα βαλεῖν ἑτέρωσε, γλυκὺς δέ με δεσμὸς ἐρύκει
Κάλλεος ἰχανόωσαν, ὅμως φθόνος ἐπτοίησε
Δερκομένης, ἐπ' ἐμοὶ δὲ τινάξατο παμφανόωντα
Γυρσὸν, ὅλην καλήν τε καὶ αἰγλήεσσαν ἔθηκε.
Μοῦνος γὰρ ποθέων, καὶ κάλλεος αὔξαν ἀγείρει
Ἐξ ἑτέρου ποθέοντι. ὁ δ' ὄλβιος, ὅς τις ἔδεκτο.
Ἀλλὰ σύ. καὶ πόθον ἄλλον ἐνὶ στήθεσσιν ἄεξε,
Καὶ φονέουσ', ὡς μᾶλλον ἐπ' οὐρανίοις πελάουσα,
Εἵνεκα φῆς τεκέων καὶ κτήσιος ἢ δὲ χοιήνων,
Ὡς ἐλαφρῶν, ἐλαφρῶν δὲ σοφῇ πόθος ἐστὶν ἀδερκής.
Νηῦς ὀλίγη, βαιός τε φόρος, καὶ κέρδος ἐλαφρὸν
Τῶν οὐχ ἱσταμένων. τοῖς δὲ πλόος οὗτος ἀπείρων.
Καὶ πορθμὸν περόωσα, ἐπευχομένων πορεύειν
Ἱστία κολπώσασα δι' οἴδματος ἰονίοιο.

Feruoribus pernitiosis pulueris, mundiq; curis
O mnigenis, uel parum quidem pertingentem deum,
V eluti enim uidens capita duo, uel facies.
V el & in paginis scriptas literas duplices,
N on totam uere formam rapuit quamuis cupiens,
S ed hoc quidem prehendit, illud uero effugit uisum rarum
D issipatum, ueluti stimulus in utrisq; imbecillis
M undoq; Christoq; firmus autem est in unum tendens.
Aut enim Christum habens quis totum, neglexit uxorem.
A ut colens amorem pulueris, Christi oblitus est.
I am & quédam uidi lapicidam, aut aliquem operum
G narum ligneorum, prudentes & intelligentes uiros,
R ectam mensionem cum coniectati fuerint,
V t oculorum alterum sub supciliis deuinxerunt,
A ltero uero mittentes totam lucem in unum congregarunt,
V eritatem assecuti sunt, insecutum autem est ferrum.
S ic desyderium in unum ueniens, Christo ꝓximius agit,
Qui desyderat desydetantem, & intuentem uidet
I ntuentem uidet, & occurrit accedenti.
Quantum quis desyderat, & uidet, quantum intuitus est,
T antum & desyderat. circulus uoluitur bonus.
H unc ego desyderans reliqui uitam, neq; potui
O culum iacere alio, iucundum autem me uinculũ continet
P ulchritudinem prehendentem, quæ meas mentes occupauit
I ntuentis, in me autem concussit splendentissimam
F acem totam pulchramq; & lucidam reddidit
S olus enim desyderans, & pulchritudinis partem congregat
E x amabili desyderanti, beatus autem est, qui excepit
S ed tu & desyderium aliud in pectoribus duces.
E t superbis, ut magis super cœlestibus appropinquans.
C ausa ais filiorum & facultatis atq; parentum,
V t leuium, leuium uero sapienti desyderium est inspectatum,
N auis parua, paruusq; meatus, & lucrum leue
N on consistentium, tibi uero nauigatio hæc infinita,
E t fretum traiiciens, precare pontum meare
V ela sinuans per undam ioniam.

37

V entus hæc fert,& melior,siquis præstantior.
S i uero & occurrens,parua mors hic mori.
A nimæ autem nauigatio est magna & flatus boni
C ui sane timens plus Christum apprehendi
N on solum,desydero autem quãuis serenans tamen
C hristũ meũ desyderium sanctum,qui firmus est desyderãtibus
Qui uero rursus indigens aspicit ad manum dei,
N on indigere existimans occasionis desyderiũ statim omisit.
N am si feriat tuam mentem Christus desuper,
E t mediam uulneret refrigeranti sagitta,
V trosq; amores inspiciens utrinq;,
N oueris stimulus regis quantum dulcior est.
Quid plus filiis reuirescentibus parentes
S enectæ alumnis,uxoriq; maritus,uxorq; marito,
Communes autem lætitiæq; & dolores & curæ
L euiores,claudicanti aũt aliqs gradiẽs magnũ ẽ firmamentũ.
V erum mihi parentes sunt,quicũq; bonum docuerunt,
F ilii uero,quos docui,coniugem autem solum accepi
Christum,qui iniugatos complectitur supra cæteros,
E t si omnibus fixus est,crucemq; ob omnes substulit.
Quo & cachinnans,& si oblectamenta iecerit,
G audeo,& me efficit leuiorem & mœstitia,
V t aurum fundibulis expurgatum sordens,
T emperantiæ uero quam tibi nuptiæ & uinculum continet,
H uius quidem ego non carnem,rationẽ aũt auxiliatricẽ posui
E t desyderium,ꝙ dominans alienum extraposuit,
V eluti quidam leuioribus leo feris insistens,
C arnes enim sunt concordes in affectibus,
Quapropter & quædam sciunt ferre gratiam mutuo.
T ibi grauis est mensa, frustum autem me paruum nutriit,
V eluti & milia christus magnus olim in solitudinibus.
T ibi potus est ex cultis uitibus,meum aũt merũ diues semper,
F ontes,& fluuii,& putei longi fluunt,
T ibi pinguentes facies,& uestimenta mollia,
O rnatus mihi sorpens coma,& uestimenta molesta.
V estimentum fero aureis excussum texturis

Πνοιὴ ταῦτα φέρει, καὶ βέλτερον εἴ τις ἀρείων.
Εἰ δὲ καὶ ἀντιόωσα, μικρὸς μόρος ἐνθάδε θνήσκειν.
Ψυχῆς δὲ πλόος ἐστὶ μέγας καὶ πνεύμαχος ἐσθλοῦ.
Τῆ ῥα περιζομένουσα, πλέον χριστοῖο δέδραγμαι,
Οὐκ οἶον, ποθέω δὲ καὶ εὐδιόωσά περ ἔμπης
Χριστὸν ἐμὸν πόθον ἁγνὸν, ὃς ἔμπεδός ἐστι ποθεῦσιν.
Ὅστις δ' αὖ χατέων λεύσσει πρὸς χεῖρα θεοῖο,
Οὐ χατέειν δοκέων καιροῦ πόθον αἶψα λέλοιπεν.
Εἰ γὰρ ὀϊστεύσειε τεὴν φρένα χριστὸς ἄνωθεν,
Καὶ μετὰ τὴν ζώσειεν ἀναψύχοντι βελέμνῳ,
Ἀμφοτέρους κεν ἐρῶντας ἐπιπτύουσ' ἑκάτερθεν,
Γνοίης κεν ζὸν ἄνακτος ὅσον γλυκερώτερόν ἐστι.
Τί πλέον ἠέεσιν ἀναχλοάζουσι τοκῆες
Γηροκόμοιο, ἀλόχῳ τε πόσις, ἄλοχός τε ἀκοίτῃ.
Ξυναὶ δ' εὐφροσύναι τε, καὶ ἄλγεα καὶ μελεδῶναι
Κουφότεραι. σκάζοντι δέ τις βεβαῶς μέγ' ἐρείσμα.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τεκέων μὲν, ὅσοι καλὸν ἐξεδίδαξαν.
Παίδων δ' οὓς ἐδίδαξα. ὁμόζυγα δ' οἶον ἐδέγμην
Χριστὸν, ὃς ἀζυγίας προσπτύσσεται ἔξοχον ἄλλων,
Εἰ καὶ πᾶσι πάγη, σταυρὸν τ' ἔνθ' πᾶσιν ἄειρεν.
Ὧι καὶ καγχαλόωσα, καὶ ἣν ἀποθύμια βάλλῃ,
Χαίρω, καί με τίθησιν ἐλαφροτέρην καὶ ἀνίῃ,
Ὡς χρυσὸν χοάνοισι καθαιρόμενον ῥυπόωντα.
Σωφροσύνης δ' ἣν σοί γε γάμος καὶ δεσμὸς ἔεργει,
Τῆς μὲν ἐγὼν οὐ σάρκα, λόγον δ' ἐπίκουρον ἔθηκα,
Καὶ πόθον, ὃς κρατέων ἀλλότριον ἐκτὸς ἔθηκεν,
Ὥς τις ἐλαφροτέροισι λέων θήρεσσιν ἐπιστάς.
Σαρκὸς γὰρ τελέθουσιν ὁμόφρονες ἐν παθέεσσι.
Τοὔνεκα καί τιν' ἴσασι φέρειν χάριν ἀλλήλῃσι.
Σοὶ βέβριθε τράπεζα, τῦφος δ' ἐμὲ μικρὸν ἔθρεψεν,
Ὥς καὶ χιλιάδας χριστὸς μέγας ἔν ποτ' ἐρήμοιο.
Σοὶ ποτὸν ἠμείδων, τοῦ δ' ἐμὸν μέθυ πλούσιον αἰεὶ,
Κρῆναι, καὶ ποταμοί, καὶ φρέατα μακρὰ ναίουσι.
Σοὶ λιπόωντα πρόσωπα, καὶ εἵματα σιγαλόεντα,
Κόσμος ἐμοὶ ῥυπόωσα κόμη, καὶ εἵματα λυπρά.
Εἷμα φέρω χρυσοῖσι τινασσόμενον θυσάνοισι

38

Χειστόν, ἐμῆς ψυχῆς κρυπτὸν περικαλλέα κόσμον.
Εὐνή σοι μαλακή, τὰ δὲ ῥήγεα σάκκος ἔμοιγε,
Καὶ στιβὰς ἐν δαπέδῳ, καὶ δάκρυσι δευομένη χθών.
Σοὶ τιμήεις χρυσός, ἐμοὶ κόνις ἱμερόεσσα.
Μόσσου γαυροτέρη σύ, κατηφιόωσα νένευκα.
Καγχάζεις γελόωσα, παρήϊον οὔποτ' ἔλυσα.
Κύδεος ἱμείρεις, τὸ δ' ἐμὸν κλέος οὐκ ἐπὶ γαίης.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα διαθρήσῃς καὶ ἴδηαι,
Ἄθρει καὶ τὰ γάμοιο προσέντεα λάτρεισι σαρκός.
Ὤνιος οὐδὲ δάμαρτι πόσις, καὶ τοῦδε χέρειον
Πολλάκις οὐδ' ἀγαθός. καὶ ὤνιος ὤνιος ἀκοίτη.
Πολλάκι καὶ ξυνορὴ τυχὸν κακόν, οὐδ' ἀπόπεμπτον.
Εἰ μὲν γὰρ ἐσθλοὶ καὶ ὁμόφρονες, εἰς ἓν ἰόντων,
Εἰ δὲ κακοί, φθόνος ἔνδον ἐφέστιος, ἔχθος ἄπαυστον,
Θήσομεν οὔτε κακοὺς καὶ ὁμόφρονας, ἀλλὰ βαρεῖα
Πολλάκι καὶ νεόνυμφον ἐπὶ ξυγὸν ἤλυθε μοίρη.
Νυμφίος, εἶτα νέκυς. θάλαμος, τάφος. ἄμμιγα τερπνοῖς
Ἄλγεα. μικρὸν ἄεισμα, παροίτερον ἐσθλὸν ἀϋτοῦ.
Ἄλλος πυρσὸν ἀνῆψε γαμήλιον, ἔσβεσεν ἄλλος.
Ἄλλον τις δ' ὀνόμηνε πάϊς πατέρ', ἄλλος ἄτεκνος
Ἐξαπίνης, ὄρπηξ τις ὅπως ἀνέμοιο τιναχθείς.
Ἄρτι κόρη, μετέπειτα γυνή. μετέπειτα δὲ χήρη.
Νυκτὶ μιῇ τάδε πάντα, καὶ ἤματι πολλάκι μούνῳ.
Ἑλκομένη πλοκάμοιο, κόσμον τ' ἀποτῆλε βαλοῦσα
Νυμφίδιον, δρύπτουσα παρήϊα χερσὶν ἀραιαῖς,
Αἰδῶ παρθενίης πικροῖς παθέεσσι λιποῦσα,
Αἰνόμορον καλέουσα πόσιν, καὶ οἶκον ἔρημον
Μυρομένη, χῆρόν τε λέχος, καὶ πένθος ἄωρον.
Σιγήσω τοκετοῖο βέλη, καὶ ἄχθεα νεκρὰ
Μήδης ἐν λαγόνεσσι, πικρὸν καὶ ἀμήτορα καρπὸν,
Οὐ τεκέων, τεκέων τε τάφους πάρος, εἶτα τεκοῦσας,
Πρεσβυτέρους τοκέεσσι μόρους, ἄλοχόν τε λοχείην.
Σιγῶ δ' ἡλικόμηνα, καὶ ἔκφονα, καὶ παράσημα,
Λώβην ἀνδρομένης γενεῆς, καὶ παίγνια σαρκός.
Ταῦτα παλαντεύοι τις, ὅπῃ πλάστιγγος ἐρωὴ
Δερκόμενος, καὶ πολλὸν ἐμὸς βίος ὕψος ἀνέλκοι.

Christum, meæ animæ occultum pulchetrimum ornatum.
L ectus tibi mollis, stragula autem saccus mihi quidem,
E t cespes in solo, & lachrymis madens humus,
T ibi pretiosum est aurum, mihi puluis exoptatus
V itulo petulantior tu tristis demissa sum.
Cachinaris ridens, genam nunquam solui,
G loriam cupis, mea autem gloria non est in terra,
V erum cum hæc dispexeris & uideris,
S pecta & nuptiarum difficultates cultoribus carnis,
V enalis est uxori maritus, & quod hoc est deterius
Sæpenumero neq; bonus, & uenalis uxor marito.
Sæpe & odiosa fabricatum malum, neq; reiectabile.
S i enim boni & concordes, in unum euntibus,
S i autem mali, labor intus domesticus, inimicitiæ incessabiles,
P onemus neq; malos neq; concordes, sed grauis
S epe & nouum in iugum uenit parca.
S ponsus, deîde mortuus. thalamus, sepulchrũ, mixtim iucũdis
D olores, paruus cantus, prius bonum molesto.
A lius facem accendit nuptialem. extinxit alius
A lium uero quis nominauit filius patrem, alius orbatus
S tatim, ramus quis ueluti a uento concussus.
N uper puella, post mulier. post uero uidua
N octe una hæc omnia, & die sæpenumero uno.
T rahens crines, ornatumq; longe proiiciens
S ponsalem, lacerans genas manibus raris,
P udorem uirginitatis amaris affectibus linquens,
G rauiter peuntem uocans maritũ, & domum desolatam
L ugens, uiduamq; sortem, & luctum intempestiuum.
T acebo partus iacula, & onera mortua
M atris in ilibus, amarum & sine matre fructum,
N on parẽtum, filiorumq; sepulchra antea, deinde parientes,
A ntiquiores partu mortes, & sine puerperio puerperium.
T aceo, errilunia, & fatua, & adulterina,
I acturam humani generis, & ludibria carnis
H æc pensat quis, ubi lancis est motus
A spiciens, & multam mea uita altitudinem attrahit

39

A d deum celsiregem. omnibus conspicua optimis.
O pprobria autem mutua tacebimus ut enim uidetur
V irginitatis os graue uerbositates effugere,
S i uero tu uirginitati obicis deiformi calumnias.
S icubi quis & parum meum deturpauit incessum,
E t Christi tunicam imaculatam turpitudini miscens.
T uorum bonorum primum in erroribus subiens
S ero nubens, sanctequ fugitiuus magnæ uitæ.
M eminero & ego furtiui turpissimi lecti.
Quem peccatores subducunt dei calcantes minas
H oc enim in mortalibus malorum pernitiosissimum est
O mnium, & candenti igne plus dilanians.
C um quis alieno adhærens maleficus lecto.
E t sobolem dubiam habet, & uinculum amoris.
S ed te quidem adulteri & corruptores nequaq̃ a nuptiis
P rohibent. nubit autem & qui ensem immisit
H ostis lateri, adultericidam. adhuc cruore
S tillans uirili. & qui subter fugit aciem.
M e uero quis a christi desyderiis longe ponet
I nsanus calculus autem paruus fluxum latum prohibebit.
N on fas est, nequ decet, quoniam longe melius est
S ublatis pluribus cadere aliquos, si fas est dicere
Hunc sermonem linguis contrarium, quam humi
M anere timentes, ne forte ala in terram fluat.
B oni etenim, Christi gloria. pessimi autem,
V eluti lapidem mittentes in cœlum fatuitatibus.
S uscipiunt uitiũqu & uituperia suis capitibus.
A ngelus erat antea lucifer, sed cum cecidisset.
C œlestibus pmansit sua gloria, quéadmodũ uero discipulis
N ullum fuit iudas opprobriũ cũ cecidit. sed hic qdem cito
E numero electorum illi uero undecim manebant optimi.
E t pontus aliquem perdidit. ille uero uelis pansis
N auigat naufragi uidens sepulchrum. uel a sepulchro
R udentes soluens. funes uero inde alligauit.
M ater mea iubes me linquere uitam sic ascendentem.
V el orationem sistamus quoniam uictoria est natæ

Πρὸς θεὸν ὑψιμέδοντα, πᾶσι περίφαντος ἀρίστοις.
Αἴσχεα δ' ἀλλήλων στήσομεν. ὡς γὰρ ἔοικε
Παρθενίης στόμα σεμνὸν ἐπεσβολίας ἀλιείνειν.
Εἰ δὲ σὺ παρθενίῃ προφορῇς θεοειδέϊ μώμοις,
Εἴ πού τις καὶ βαιὸν ἐμὴν ᾔσχυνε πορείην,
Καὶ χριστοῖο χιτῶνα τὸν ἄσπιλον αἴσχεϊ μίξας,
Σῶν ἀγαθῶν τὸ πρῶτον ἐν ἀμπλακίῃσιν ὑποστάς
Ὀψίγαμος, ἀγνοῦ τε φυγὰς μεγάλου βιότοιο.
Μνήσω δὲ καὶ ἐγὼ κλοπίης παντοίσχεος εὐνῆς,
Ἣν ἀλιτροὶ κλέπτουσι θεοῦ πατέοντες ἀπειλάς.
Τοῦτο γὰρ ἐν θνητοῖσι κακῶν ὀλοώτατόν ἐστι
Πάντων, καὶ μαλεροῖο πυρὸς πλέον ἔγκατα δάπτον.
Εὖτέ τις ἀλλοτρίῃ πελάων κακομήχανος εὐνῇ,
Καὶ γόνον ἀμφήριστον ἔχει, καὶ δεσμὸν ἔρωτος.
Ἀλλά σε μὲν μοιχοὶ καὶ ἀλάστορες οὔτι γάμοιο
Εἴργουσιν. γαμέτης δὲ καὶ ὃς ἐνὶ φάσγανον ἧκε
Δυσμενέος πλευρῇ, μοιχοκτόνον, εἰ σέ τι λύθρου
Στάζων ἀνδρομέοιο, καὶ ὃς ὑπάλυξεν ἀκωκήν.
Τὸν δέ με τίς χριστοῖο πόθων ἀποτηλόθι θήσει
Ἀσφαλέων, ψηφὶς δὲ μικρὴ ῥόον εὐρὺν ἐφέρξει;
Οὐ θέμις, οὐδ' ἐπέοικεν, ἐπεὶ πολὺ λώϊόν ἐστιν
Αἰρομένων πλεόνων πίπτειν τινάς, εἰ θέμις εἰπεῖν
Τόνδε λόγον γλώσσῃσιν ἐναντίον, ἠὲ χαμᾶζε
Μίμνειν δειδιότας, μήπου πτερὸν ἐς χθόνα ῥεύσῃ.
Οἱ μὲν γὰρ ἐσθλοί, χριστοῦ κλέος. οἱ δὲ κάκιστοι,
Ὥς τε λίθον πέμποντες ἐς οὐρανὸν ἀφραδίῃσι,
Δέχνυνται κακίην τε καὶ αἴσχεα οἷσι καρήνοις.
Ἄγγελος ἦν τὸ πάροιθεν ἑωσφόρος. ἀλλὰ πεσόντος,
Οὐρανίοις περ ἔμιμνεν ἑὸν κλέος. ὡς δὲ μαθηταῖς
Οὐδὲν Ἰούδας ὄνειδος ἐπεὶ πέσεν, ἀλλ' ὅμως, ὦκα
Ἐξ ἀριθμοῦ δεκάδων, οἱ δ' ἔνδεκα μίμνον ἄριστοι.
Καὶ πόντος τιν' ὄλεσσεν, ὁ δ' ἱστία λευκὰ πετάσσας,
Πλώει ναυηγοὺς λεύσσων τάφον, ἢ ἀπὸ τύμβου
Πείσματα λυσάμενος, πρυμνήσια δ' ἔνθεν ἀνῆψε.
Μῆτερ ἐμὴ κέλεαί με λιπεῖν βίον ὧδ' ἀνιόντα,
Ἠὲ λόγον στήσωμεν, ἐπεὶ κρατερός ἐστι θυητρός,

Κάρτος ἐμὸν, τοκέων δὲ καὶ ὥς κράτος. εἰ δ' ἔτι μήτηρ
Παρθενίης σὺ γέγηθας ὅσον κλέος ἐστὶν ἐμοῖο,
Οὐκ ἀΐεις ἔτι πάντες, ὅσους κατέλεξας ἀρίστους
Ἐκ τοκέων, τοκέων δὲ δικαιότεροι καὶ ἀρείους.
Καὶ χρυσὸς Μαρίνος μὲν, ἀτὰρ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Οὐκ οἷον Μαρίνος τε, καὶ ὃς περὶ σάρκες ἔχουσιν,
Ἀλλὰ καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὅσους νόας ἀμφικαλύπτει.
Καὶ στάχυς ἐξ ὀλίγου μὲν, ἀτὰρ στάχυς ἐβλάστησε
Σπέρματος. ἐκ ψαμάθου δὲ μέγ' ἔξοχος ἔπλετο χρυσός.
Ἡ δὲ λόγοιο κορωνὶς, ἐπ' ἀμφοτέροισι βίοισιν
Ἀζυγίῃ τε γάμῳ τε, τὶν εἰκόνα μῦθος ἐφεύροι.
Ὧδέ κεν ἀθρήσειας ἐμοῦ μύθοιο τελευτήν.
Χειμέριαι νιφάδες, ταὶ δ' ἔγ' ἄνθεα εἴαρος ὥρῃ,
Καὶ πολιὴ ῥικνοῖο, τὸ δὲ σθένος ἡβώοντος.
Ἤδη δ' ἄνθεα μὲν ἐνὶ χείματι, χειμέριαι δὲ
Ὤφθησαν νιφάδες ποτ', ἐν ἤμασιν εἰαρινοῖσι.
Καὶ πολιὴν ἀνέτειλε νέος, καὶ γῆρας ἐλαφρὸν
Ἔδρακεν, ἀρτιχνόοιο πολὺ σθεναρώτερον ἀνδρός.
Ὧς ἄρα συζυγίη μὲν ἔφυ χθονὸς, ἀζυγίη δὲ
Χριστοῦ παμβασιλῆος ὁμόζυγος. ἀλλὰ σὺ ἔμπης,
Γαῦρα κε παρθενίη μὲν ἰθὺ χθόνα νεῦσε βαρεῖαν.
Συζυγίη δ' ἤϊξε πρὸς οὐρανόν. ἔνθεν ἀέλπτως
Ἄμφω ψευδόμεναι, ἡ μὲν γάμον, ἡ δὲ χερείην.
Ἀλλὰ φίλοι χνέου τε καὶ ἄζυγες εἰσέτι κοῦροι,
Μέχρι τίνος χθαμαλοῖσιν ἐοικότες ἠὲ χελώναις,
Ἢ καὶ λοξοβάμοισι καὶ ὀκταπόδεσσι παγούροις,
Ἢ δολιχῶν ὀφίων σκολιοῖς μηρύμασι γαστρὸς,
Ζώοις τε στυγεροῖς βεβαρηότες ἄχθεϊ σαρκός;
Δεῦρ' ἄγε καὶ Χριστοῖο παραιφασίην ἀΐοντες,
Κάλλος, ἐϋκλείην, πλοῦτον, γένος, ὄλβον, ἅπαντα
Ῥίψαντες, κακότητος ἀπηνέος ἔκγονα τερπνὰ,
Ἔνθεν ἀνεγρόμενοι, ζωῆς ἐπιβῶμεν ἐλαφρῆς
Ἁγνότατοι καθαροῖσιν ὁμόφρονες οὐρανίοισιν.
Ὧς κεν δὴ μεγάλοιο θεοῦ τελέθοντες ὀπηδοὶ,
Γηθόσυνοι μέλπωμεν ἑόρτιον ὕμνον ἄνακτι.
Εἰς δὲ γάμον λήξαντες ἀπ' ἀγλαΐης παραδείσου,

V ictoria mea. parentũ aũt & sic est uictoria. si uero quod mater
V irginitatis tu gaudes quanta sit mea gloria,
N on intelligis quod omnes, quos connumerasti optimos
E parentibus, parentibus autem iustiores & præstantiores.
Et Christus q̃dem ex Maria q̃dem uerum lõge p̃stantior est.
N on ueluti mariæq;, & quos carnes continent,
S ed & cœlum latum quos intellectus circumocculit.
E t spica ex paruo quidem, uerum spica germinauit
S emine, ex arena aũt magnopere excellens extitit aurum.
O rationis autem summa, in utrisque uitis
I niugationiq; nuptiisq;, aliquã imaginẽ sermo inuenerit.
H oc pacto spectaueris mei sermonis finem.
H ybernæ niues, flores uero ueris tempore,
E t canus curui, robur autem pubescentis.
I am uero flores quidem in hyeme, hybernæ uero
V isæ sunt niues tunc in diebus uernis,
E t canum eduxit iuuenis, & senium leue
I nspexi, lanuginem nuper emittentis longe robustiorẽ uir
S ic igitur coniugiũ q̃dem natũ est e terra, iniugatio autem
C hristo omniregi coniugata, sed tamen,
P aucies uirginitas quidem in terram declinauit grauem.
C oniugatio autem ruit in cœlum, unde insperato
A mbæ mentitæ, hæc q̃dem nuptias, illa uero choream.
S ed amici, parentesq; & iniugati adhuc pueri,
Quousq; humilibus similes uel testudinibus,
A ut obliquiuagis & octipedibus cancris,
A ut longorum serpentium obliquis tractibus uentris,
V iuiq; odioso grauati pondere carnis,
Huc agite & Christi monitum audientes,
P ulchritudinem, gloriam, diuitias, genus, opes omnia
P roiicientes, malitiei imitis posteros iucundos,
I nde excitati, uitam meamus leuem
S anctissimi puris concordes cœlestibus.
V t scilicet magni dei existentes sectatores,
L ætabundi concinnamus celebrem hymnum regi.
I n nuptias autem desinentes a nitore paradisi,

41

Et terram laboriosam, quæq; sequuntur mortuos.
Contra ex illigata uita ad gloriam eamus,
Et plantam nemoris bonam, unde cecidere temeritatibus.
Talia & iniugatio dei similis, iudices uero
Coniugium desyderantes, tamen coronabunt caput
Virginitatis, christus autem dans præmium utrisque,
Hanc quidem, dextræ adstituet prope manu
Alteram uero leuæ, gloria autem & hæc maxima,

DOCVMENTA VIRGINIBVS,

Victoria quidem igitur tua, & qui magnopere carnis amicus
Sic iudicium iudicabit, paulum uero uerbis meis
Virgo gloriosa, & splendidi consilii sapientissima,
Aures admouens & in mentibus tuis iacias
Sermonem meum, canitiei aūt monitus est optimus.
Ne te mens uulneret superuolantem motibus.
Sæpe enim casus quidem a terra in altum tulit,
In terram autem altitudinem posuit, deo hæ leges positæ sunt
Beneuolum esse lugubribus, super bos autem minuere.
Neq; paruis mensuris tuam ponderans uiam,
Siquem prætereas extra cursum, seu pessimum,
Finem esse uirtutis hoc existima, non enim optimum
Paucis præferre, modus autem tibi est præceptio,
Et deus quo tu longe, & si celerior aliis,
Animaduerte non supra quot, quot autem infra
Stans. in uia præstantissimus gloriaris esse.
Cœlum latum desuper, tu uero in planis tolleris,
Audiui quod piscibus in aqua uidentur
Lunaq; Solq; & astra. non tamen hi quidem
Surda autem ueritatis simulachra intuentes,
Delectantur ut luminaribus tenuissimis formis.
Nunq̃ enim humeris cani maris emergentes.
Vere splendores spectarunt antea.
Quippe cito animaduertissent lucem & lusus lucis.
Vt quidam non enim regis ueram uidere celsitudinem.
Paulum exilientes. habere se existimant omnem celsitudinem
Sed tu illud quidē prendisti. hoc uero spera. illud uero cōscēde

Καὶ γαῖαν πολύμοχθον, ἅθ' ἕσπεται ὀλλυμένοισιν.
Ἔμπαλιν ἐξ ἀλιτροῖο βίου πρὸς κῦδος ἴωμεν,
Καὶ φυγὼν ἄλσεος ἐσθλὸν, ὅθεν πέσον ἀφραδίῃσι.
Τοία τ' ἀζυγίη θεοείκελος. οἱ δὲ δικασταὶ
Συζυγίην προθέοντες, ὅμηρος στέψουσι καρήνων
Παρθενίης. Χριστὸς δὲ διδοὺς γέρας ἀμφοτέροισι,
Τὴν μὲν, δεξιτερῇ παραστήσεται ἐγγύθι χειρί,
Τὴν δ' ἑτέρην λαιῇ. κῦδος δέ τε καὶ τὸ μέγιστον.

ὙΠΟΘΗ͂ΚΑΙ ΠΑΡΘΈΝΟΙΣ.

ἰκὴ μὲν δὴ σεῖο. καὶ ὃς μάλα κεδνὸς ἑταῖρος,
ν Ὧδε δίκην δικάσειε. μικρὸν δ' ἐπέεσσιν ἐμοῖσι
Παρθένε κυδήεσσα, καὶ ἀγλαόμητι πείθεο φῶν,
Ὄνατα παρθεμένη καὶ ἐνὶ φρεσὶ σῇσι βαλέσθαι
Μῦθον ἐμόν. πολιῆς δὲ παραίφασις ἐστὶν ἀρίστη.
Μή σε νόος ζάλῃ σείσειεν ὑπερνεφέουσιν ἐρωαῖς.
Πολλάκι γὰρ πτώσεις μὲν ἀπὸ χθονὸς ὕψος ἄειρεν,
Ἐς χθόνα δ' ὕψος ἔθηκε. θεῷ τάδε τέθμια κεῖται
Εὐμενέειν στεροῖσιν, ὑπερφιάλοις δὲ κολάζειν.
Μὴ δὲ μικροῖς μέζοισι τεὴν σταθμώμενος οἶμον,
Εἰλύνα παρθρέξασα ἀπόδρομον, ἠὲ κάκιστον,
Τέρμα πέλειν ἀρετῆς τόδ' ὀΐεο. οὐ γὰρ ἄριστον
Τῶν ὀλίγων προφέρειν, μέζον δέ τοι ἐστὶν ἐφετμὴ,
Καὶ θεὸς, οὐ σύ γ' ἄπωθε, καὶ εἰ ζοχαλώτερος ἄλλων.
Σκέπτεο μὴ καθύπερθεν ὁδὸν, ὁπόσον δ' ὑπένερθεν
Ἑστηὼς, πάντα προφερέστατος εὔχεαι εἶναι.
Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε, σὺ δ' ἐν χθαμαλοῖσιν ἀείρῃ.
Ἔκλυον, ὡς νεπόδεσσι καθ' ὕδατος αὐγάζονται,
Μήνη τ' ἠέλιός τε καὶ ἀστέρες. οἱ μὲν ἄρ' οἵγε
Κωφὰ, δ' ἀληθείης ἰνδάλματα εἰσορόωντες,
Τέρπονθ' ὡς φωστῆρσιν ἀφαυροτάτοισι τύποισιν.
Οὔποτε γὰρ ναίτων πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδύντες,
Ἀζεκέως λαμπτῆρας ἐθηήσαντο πάροιθεν.
Ἦ τάχ' ἂν ἐσκέψαντο φάος καὶ παίγνια φωτὸς,
Ὥς κεῖνοι. οὐ γὰρ ἄνακτος ἐτήτυμον ἔδρακον ὕψος.
Μικρὸν ἀναθρώσκοντες, ἔχειν δοκέουσι πᾶν ὕψος.
Ἀλλὰ σὺ τὸ μὲν ἔμαρψας, ὃ δ' ἔλπεο, τοῦ δ' ἐπιβαινε

Β αθμοῖς ἐν πλεόνεσσιν, ἀεὶ τὸν πρόσθε δεδορκώς.
Κ αὶ στάσις ἐστὶ κάκιστον. ἐπείγεο δ' ὡς καταμάρπτων
Μ έχρις καὶ πυμάτην ἤδη βαθμίδα χριστὸς ἀνάξει.
Μ ὴ δέ σε μῶμος ὄπισθε βάλοι, καὶ γλῶσσα κακίστη
Ἰ ὸν ἐχιδναῖον πέμπουσ' ἤδη τοῖσι καλοῖσι.
Δ οιαὶ γὰρ μερόπεσσιν ὁδοὶ, καὶ δισσὸν ὄνειδος.
Ἣ μὲν γάρ τε κακὴ, καὶ ἐς τέλος ἶσον ἄγουσα.
Ἣ δ' ἀγαθὴ, καὶ τῇσδε φίλον τέλος, ὡς ἐπέοικε.
Μ ῶμος δ' ἀμφοτέρῃσιν, ἐπεὶ γλώσσης τίκεν ἧεν
Φ έρτερον, εἰ μούνοισιν ἐπέχραε τοῖσι κακίστοις;
Ν ῦν δ' ἡ μὲν πάντεσσιν ὁμῶς ἀγαθοῖς τε κακοῖς τε
Λ ύσσα πέλει. σὺ δέ μοι φαλμῶν καὶ ἐπίσκοπος εἶναι
Ἀ μφοτέρων. καὶ τὴν μὲν ὀπίζεο, ἥτις ἀλιτροῖς
Ἕ σπεται, ὡς κακότητα φυγῇς, τὴν γλῶσσα χαλέπτει.
Τ ῆς δ' ἑτέρης μοι τόσσον ἔχειν δέος, τὴν ἀγαθοῖσιν
Ἐ χθρὸς ἐφοπλίζει πικρὴν κακὸς, ὅσσον ἀήτου
Ἀ γχίαλος πέτρη καὶ κύματος ἀγνυμένοιο.
Μ ήτ' αἰσχρόν ποτε μηδὲν, ὃ πλείοσιν εὔαδε, ῥέξῃς,
Μ ήτ' ἀγαθοῦ λήξειας, ὅκεν στυγέωσι κάκιστοι.
Ἔ ρδειν δ' εὐκλειὲς μὲν ἐπάξια. τὴν δ' ἀπέησι,
Μ ή σέ γε ἀνιάτω ψεύστης λόγος, ἀλλ' ἴθι πρόφρων
Τ ὴν δ' ὁδόν. οἱ δ' ὑλάοιεν ἐπώσια, οὐδὲν ἐρῶντος
Θ ατέρου βλάπτουσιν. ὁ δὲ φθόνος ὄμματα τήκοι.
Μ ὴ δὲ σύ γ' ἐκ Σοδόμων προφυγὼν, καὶ τέφραν ἀλύξας
Τ οῦδε βίου, θείου τε πυρὸς στονόεσσαν ἀπειλὴν,
Ε ἰς Σόδομα βλέψαιο, ἐπεὶ λίθος αὐτίκα παγήσῃ,
Σ τήλη καὶ κακίης, καὶ ἀργαλέου θανάτοιο.
Μ ὴ δ' ἐκ μὲν Σοδόμων κλέψῃς πόδας, ἐν πεδίοις δὲ
Γ είτοσι δηθύνειν ἆσσον πυρὸς, ἀλλὰ τάχιστα
Σ ώζεσθαι πρὸς ὄρος, μή σε πυρὸς ὄμβρος ἐπίσπῃ.
Μ ήτε λίην τρομέειν σαρκὸς φύσιν, ὡς ἀδάμαντος.
Ο ὐ θεόθεν γὰρ τάρβος, ὃ δέσμιον ἄνδρα τίθησι.
Μ ήτε λίην σάρκεσσιν ἐφιέμεναι μαλακῇσι,
Μ ή σε κατὰ κρημνῶν εἴψῃ κόρος οὐ δοκέοντα.
Π ρόφρων μὲν τρηχεῖαν ἴθι τρίβον. εἰ δ' ἐπιβαίνης,
Σ κέπτεο μή τις ὄλισθος, ὅπως ἤδη τέρμα πελάσσῃς

G radibus in pluribus, semper priorem intuens.
Et statio est pessimum, festina ut prensurus,
Quousq; te & ultimum in gradum Christus adducat,
N eq; te uituperatio retro iaciat, & lingua pessima
V irus echidnæum mittens ob tua bona.
D uæ enim hominibus uiæ, & duplex obprobrium.
H æc enim mala est, & ad finem æqualem agens.
A lia uero bona, & huius amicus finis, ut decet,
V ituperatio autem utrisque, quoniam lingue aliquid fuerit
P ræstantius, si solis occurrit pessimis,
N unc uero hæc omnibus simul, bonisq;, malisque
R abies existit. tu uero mihi considerator & inspector esse
V trorunque, & hanc quidem animaduertas, quæ peccatores
I nsequitur, ut uitium fugias, quod lingua minuit.
A lterius uero mihi tantum habere timoris, quam bonis
I nimicus armat amarum malus, quantum flatus
M aritimum saxum, & undæ infractæ.
N eque turpe unq̃ aliquid, quod pluribus placuit agas,
N eque a bono desieris, quod odio habuerint pessimi.
F acere autem gloriæ digna, si autem absit,
N e te dolore afficiat falsus sermo, sed eas promptus
H ac uia, illi uero latrent inania, nihil amoris
D iuinioris offendent, inuidia autem oculos liquefaciat.
N eque uero tu ex sodomis ausugiens, & cinerem effugiens
H uius uitæ, diuinique ignis lugubres minas.
I n sodoma respiciens, quoniam lapis statim dirigueris,
C olumna & uitii, & molestæ mortis.
N eque etiam ex sodomis q̃dem subtrahas pedem, i cãpis aũt
V icinis moram trahere prope ignem. sed celerrime
S eruari in montem, ne te ignis imber insectetur.
N eque nimium horrere carnis naturam. ueluti indomitam,
N on enim adeo est timor, qui uinctum hominem facit,
N eque nimium carnibus cedere mollibus.
N e te per præcipitia iaciat sacietas non expectantem.
P romptus q̃dem asperam eas uiam. si autem meas.
A nimaduerte ne sit lapsus aliquis, ut ad finem accedas

43

Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ, εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, εὑρήκαμεν τὸν μεσίαν, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, χριστός. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ. σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.

Τῇ κυριακῇ πρώτῃ τῶν νηστειῶν, καὶ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου.

Τ ῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀκολούθει μοι. ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδὰ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου, καὶ Πέτρου. εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ, ὃν ἔγραψε Μωυσῆς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν τὸν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ, τὸν ἀπὸ ναζαρέθ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ, ἐκ ναζαρὲθ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος, ἔρχου καὶ ἴδε. εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ, πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ, ῥαββὶ, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ σὺ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι εἶπόν σοι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς πιστεύεις, μείζω τούτων ὄψει. καὶ λέγει αὐτῷ, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπάρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγότα. καὶ ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Περὶ τοῦ ἐν κανᾶ γάμου. τῇ δευτέρᾳ τοῦ ἀντίπασχα.

Κ αὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, γάμος ἐγένετο ἐν κανᾶ τῆς γαλιλαίας. καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον, καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν. οἶνον οὐκ ἔχουσι. καὶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις. ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

Ioanne & secuti fuerant eum. Inuenit hic primus fratrem suum Simonem & dicit ei. Inuenimus Messiam quod est interpretatum Christus. Et adduxit eum ad Iesum. Intuitus aūt eū iesus dixit. Tu es Simon filius Ioana, tu uocaberis cephas, quod interpretatur Petrus.

Dominica prima ieiunorum & sancti apostoli Philippi.

In crastinum uoluit exire in Galileam, & inuenit Philippum. Et dicit ei Iesus, Sequere me, Erat autem Philippus a Bethsaida ciuitate Andreæ & Petri. Inuenit Philippus Nathanahel, & dicit ei, Quem scripsit Moyses in lege & prophetæ inuenimus Iesum filium Ioseph a Nazareth. Et dixit ei Nathanahel, a Nazareth potest aliquid boni esse? Dicit ei Philippus. Veni, & uide. Vidit iesus Nathanahel uenientem ad se, & dicit de eo. Ecce uere israhelita, in quo dolus non est. Dicit ei Nathanahel, Vnde me nosti? Respondens Iesus, & dicit ei, Priusq̄ te Philippus uocaret, cum esses sub ficu uidi te, Respondit Nathanahel, & ait, Rabbi tu es filius dei, tu es rex israhel. Respondit Iesus & dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu credis, maius his uidebis. Et dicit ei, Amen amen dico uobis amodo uidebitis cœlum apertum, & angelos dei ascendentes & descendentes supra filium hominis.

De in Cana nuptiis secunda pro pascha.

Et die tertia nuptiæ factæ sunt in cana galileæ, & erat mater Iesu ibi. Vocatus est autem Iesus & discipuli eius ad nuptias. Et deficiente uino, dicit mater Iesu ad eum, Vinum non habent. Et dicit ei iesus. Quid mihi & tibi, ē mulier? Non dū uenit hora mea. Dicit mater eius ministris. Q̄dcū q; dixerit uobis facite. Erāt āt ibi lapideæ hydriæ sex positæ

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

44

S ine casu ,angustum uero peragas uestibulum.
V bi luxq; gloriaq;,malorumq; respiratio omnium.
S i times stipulam fauillam quod pauca excitat,
C onfide,imber desuper refri gerabit flammam multam,
V otaque,luctusque,& dies lachrymosi,
E t nocturnæ curæ,amorque totus erga regem.
T alia sunt temperantiæ bona medicamenta, quibus tu optime
N eque simulachra desyderiis deterioris unq̃ facies
T uis in mentibus,puram autem & mentem habueris,
V t nauis magnæ dei & spiritus splendore.
V irgo,uirgo sis & auribus, & oculis,
E t lingua.omnibus facile inest peccatum.
A ures quidem pennatæ sint solis bonis sermonibus,
T urpibus autem fores & temerariis tendantur.
O culi uero in uirginum habitaculis tuis superciliis trahantur
T emperati, neque lasciuis motibus stimulum excitent.
Labra uero rursus folliculis similia uincula iacebat.
E t uerbum desyderetur.pedes uero superbe euntes,
M entitores uirginitatis,& motiões gressum habeat quẽdam,
L aceram autem tunicam,& non delicata capita
V ereare,non serum pulchras texturas,margarita aliam
E xornet,& aurum affulgens membris.
Quorum & pictæ facies,terrenarum figmenta manuum,
I maginis cœlestis aliena,imagines turpes,
L ibidinis columnæque,& non loquentes redargutiones,
M otæ tabellæ,mysteria noctis benignæ,
T urpitudines splendentes,sepulchra occulentia dolorem.
A b his longe eas adstatrix gloriosa
P ulchritudine celata sponsa Christi regis.
O culos autem oculis misce,sermonẽ sermoni,sancta & sanctis
N unq̃ neque risu ridens,& fiduciæ fiduciam.
E x his enim malus hominibus lapsus.
M ascula omnia fuge,aduentitium uero maxime.
M erræ amaram aquam,& pareas uirgo sancta,
E t si auro fuerit purior,uel adamante
S olidior,duplex enim adest timor,si tu parueris

Ἄπτωτος, ξεινὸν δέ τ' ἐξελάσῃς πυλεῶνα.
Ἔνθα φαῦλος τε κλέος τε, κακῶν τ' ἄμπνευσις ἁπάντων.
Εἰζομένῃς καλάμην σπινθὴρ ὀλίγος τυτθὸς ἀνάπτει,
Θάρσει. ὄμβρος ἄνωθεν καταψύξει φλόγα πολλήν.
Εὐχαί τε, στοναχαί τε, καὶ ἤματα δακρυόεντα,
Καὶ νύχιαι μελεδῶναι, ὄρθρος θ' ὅλος ἀμφὶ ἄνακτα.
Τοῖα σαοφροσύνης καλὰ φάρμακα, οἷς σὺ φέριστε.
Οὐδ' εἴδωλα πόθοιο χερειοτέρου ποτὲ θήσεις
Στῆσιν ἐνὶ πραπίδεσσιν, ἁγνὸν δέ τε καὶ νόον ἕξεις,
Ὡς νηὸς μεγάλοιο θεοῦ καὶ πνεύματος αἴγλης.
Παρθένε, πρὸ θεοῖο ἴσθι, καὶ οὔασι, καὶ φαέεσσι,
Καὶ γλώσσῃ. πᾶσιν γὰρ ἐπίζοχός ἐστιν ἁμαρτάς.
Οὔνατα μὲν προβόοιτο μόνοις ἐσθλοῖσι λόγοισιν,
Αἰσχροῖσι δὲ θύρετρα καὶ ἀφραδέεσσι πετάσθω.
Ὄμματα δ' ἐν νυμφῶσι τεοῖς βλεφάροισιν ἐρύχθω
Σώφρονα, μηδὲ μάχλοις κινήμασι κέντρον ἐγείροι.
Χείλεα δ' αὖ καλύκεσσιν ὁμοῖα δέσμια κείσθω,
Καὶ μύθοις ποθέοιτο. πόδες δ' ὑπέροπλον ἰόντες,
Ψύσται παρθενίης, καὶ ἴθματα πόρον ἔχει τι.
Ῥωγαλέον δὲ χιτῶνα, καὶ οὐ ζυφόωντα κάρηνα
Ἄιδε, μὴ στερεῶν καλὰ νήματα. μάργαρος ἄλλην
Κοσμείτω, καὶ χρυσὸς ἐπαστράπτων μελέεσσιν.
Ὦν καὶ γραπτὰ πρόσωπα, χθονίων πλάσματα χειρῶν,
Εἰκόνος οὐρανίης ἀλλότρια, εἰκόνες αἰσχραί,
Μαχλοσύνης στῆλαι τε, καὶ οὐ λαλέοντες ἔλεγχοι,
Κινύμενοι πίνακες, μυστήρια νυκτὸς ἐνοῦσ,
Αἵματα μαρμαίροντα, τάφοι κρύπτοντες ὀϊζύν.
Τῶν ἄπο τηλόθ' ἴοιο πρασάλι κυδήεσσα
Καλλεῖ κρυπτομένῳ νύμφη Χριστοῖο ἄνακτος.
Ὄμματα δ' ὄμμασι μίσγε, λόγον λόγῳ, ἁγνὰ δ' ἁγνοῖς.
Μήτε μηδὲ γέλωτι γέλων, καὶ θάρσεϊ θάρσος.
Ἐκ γὰρ δὴ τοιῶνδε κακὸς μερόπεσσιν ὄλισθος.
Ἄρσενα πάντ' ἀλέεινε, συνείσακτον δὲ μάλιστα.
Μεῤῥάσσ σπιρὸν ὕδωρ. ναὶ πείθεο παρθένος ἁγνή.
Κλῶ χρυσοῖο πέλῃ καθαρώτερος, ἢ ἀδάμαντος
Στερρότερος. διπλοῦν γὰρ ἔπι δέος, εἰ σὺ πέποιθας.

Σ αρκὶ τεῇ, τίς πιστὸς ὁμοφροσύνῃσι μελέεσσι.
Μ ήσσοι μὲν καθαρόν τε καὶ ἄσπιλον ὄμμα νόος τε,
Φ ρὴν δ' ἑτέρη κεύθοι τι χοὸς, καὶ πνεῦμα διαίθοι.
Ἐ κ σαρκῶν ἤδη πνεῦμα μετήλυθες, ἔνθεν ἀέρθης.
Γ ὼς αὖθις σάρκεσσιν ὁμὸν βίον αἰνήσασα,
Ν υμφίον ἱδρώοντα τεῆς ζηλήμονα μορφῆς
Ἀ ισχύνεις, μή πού σε κεδνῆς φιλότητος ἀμέρσῃ,
Ὠ ς διαπὴν σκάζουσαν ἐπ' ἀμφοτέροισι πόδεσσι.
Χ ειστὸν ἔχεις ἀγαπητὸν, ἀπόπτυσσον ἄνδρας ἅπαντας.
Τ ί χρῄζεις ἐπίκουρον ἔχειν χατέον τ' ἐπικούρου;
Γ ῶλοι μὲν πώλοισι φίλοι, ἔλαφοί τ' ἐλάφοισι,
Κ αὶ θῆρες θήρεσσιν, ἀγνῷ δέ τε ὕμιος ἀγνός.
Ἀ λλ' ἔμπης κακὸν μῆτιν ἀλεύεο, μή σε δολώσῃ,
Κ αὶ πινυτόν περ ἐόντα. σοφοῖς δέ τε καὶ πλέον ἔχθει.
Π ολλάκις ἐξ ἀγαθοῖο κακὸν πόρεσσε καὶ ἐσθλοῖς.
Ν ῦ φάος, εἶτα σκότος. ἔνδον μόρος, εἶδαρ ὕπερθεν.
Κ αὶ σμήνει γλυκεροῖσι, καὶ ὄλλυσι κευθομένοισι.
Γ ολλάκι μὲν συνάγειρεν ὁμόφρονας ἀλλήλοισι
Γ νεύματι, καὶ φάος ἦλθεν, ἐπωνυμίην τέ γε σεμνὴν,
Τ ὴν ἀγάπην καλέουσιν, ὑπήλυθεν. αὐτὰρ ἔπειτα
Ἐ κ κραδίης ἤδη σάρκας ἄγχι πόθον ἐγγὺς ἐούσας,
Ἦ πῦρ, ἠὲ πυρὸς σημήϊα λυγρὰ δίδωσιν.
Ἔ ιτοι μὴ δὲ πυρὸς σημήϊον, ἀλλὰ τάχιστα
Π λήξειας εἰσορόωντας. ἐχιμότεροι δέ τε πάντες
Ἐ ις κακίην τελέθουσι. ῥόος δ' ἤδη πρηνὲς ὁδεύει.
Ἀ λλὰ δεσμοὶ καὶ εἷμα. ζαπέζαι τε, ἀδρανίη τε,
Γ ήραος ἀργαλέοιο τό δ' ἤγαγεν αἶσχος ἀρωγόν.
Χ ρύσεα χαλκείων διαμείβεαι, εἰ γανόωντος
Ἀ ντὶ βίου μικρὴν καὶ ἀφνέα τέρψιν ἑλέξω.
Ὀ υ δ' εἴ μοι χρυσεῖο, καὶ ἠλέκτροιο τάλαντα,
Κ αὶ πεδία χλοάοντα καὶ οὔρεα πώεα δοίης,
Κ αὶ δόμον αἰγλήεντα, καὶ ἀλκινόοιο ζαπέζαν,
Ὀ υ δ' εἴ μοι βίον ἄλλον ἀγήραον αὐτὶ πρόνχος,
Ὀ υδέκεν ὣς λιπόχριστον ἐγὼ βίον αἰσχρὸν ἑλοίμην.
Ἄ ρχος ἐμοὶ στείνοιτο, τὸ τὸν ὕδωρ ποθέοιμι.
Φ ύλλα συκῆς μ', ὡς πρόσθεν Ἀδὰμ Εὖαν τε καλύπτοι.

C arni tuæ, quis fidus contubernalibus membris.
N e tibi quidem purumq; & imaculatum oculum intellectusq;
M ens uero tegat aliquid pulueris, & spiritum sectetur,
E x carnibus ad spiritum transisti, unde sublatus es,
Quomodo rursus carnibus cognatam uitam collaudans,
S ponsum sacratum tuæ æmultatorem formæ
D eformas, ne forte glorioso amore priuetis,
Quoniam duplicem claudicantem in utrisq; pedibus,
C hristum habens amabilem, despue uiros omnes,
Quid quæris auxiliatorem habere indigentem auxiliatore,
P ulli quidem pullis amici, ceruique ceruis,
E t sturni sturnis, puro autem pretiosus est purus.
S ed tamen malum consultorem fuge, ne te decipiat,
Quamuis prudentē existentē, sapiētibus aūt & plus inimicitia
S ępe ex bono malum ministrauit & bonis.
N unc lucem, deinde tenebras intus mortem, escam desuper.
E t blanditur dulcibus, & perdit occultis.
S æpenumero quidem congregarunt concordes inter se
S piritu, & lux uenit, cognomen autem graue,
Quam charitatem uocant, subiit, uerum postea
E corde ad carnes agens desyderium prope existentes,
A ut ignem, aut ignis signa molesta dat,
S i neq; ignis signum, sed celerrime
P ercuties intuentes, paratiores autem omnes
I n uitium sunt, fluxus autem in pronum uadit,
S ed des mihi & uestem, mensaq;, imbecillitasque,
S enectutis difficilis hanc duxit turpitudinem auxiliatricem,
A urea æneis permutas, si splendenti
P ro uita paruam & indecentem delectationem suscepisti.
N eque si mihi auri, & electri talenta,
E t agros uirentes & lata pecora dederis.
E t domum splendentem, & alcinoi mensam.
N eque si mihi uitam aliam insenescentem pro præsenti,
N eq; sic Christi relictricem ego uitam turpem eligerem.
P anis mihi suspiretur, potus aqua desyderetur,
F olia ficus me, ut prius Adam Euamque tegant.

46

E t cauernas habeam saxorum, domum aut aliquam fagi
L atebram, illaboratamq; uitam, & feris similem.
V el aliquod apud uestibulum proiectus pondus terræ
V iri superbi, pauper, & Lazarus alius,
T raham uitamq; molestam & corpus ægrum.
N unc hæc, hiatus deinde, & inhonoratu omnia iucunda.
T ibi satietas, dolor mihi sane paruus, & omnia oblita sunt.
V nũ omnes post sepulchrum, sola puluis, æquus locus
S eruis & regibus, plus autem non est inferni.
Quapropter neq; bonis delectare præsentibus,
N eq; nimium laboriosis lædere mentem huius uitæ.
Quippe enim una cum iucundis & dolores oẽs relinques
N on post, quid autem est magnum temporariæ uitæ,
H ospes uero sis habitator in aliena terra gradiens,
V nde educet deus in patriam tuam,
P aulum colluctatum, laboribus autem maius est, præmium.
E t tu amicus filiis Ionadab egregie consilio,
D iuitias insequens supremas in hominibus,
H anc legem uerbumq; locuta es, filii mei,
A gite patris accipite, quas non dedit diuitias mihi quidem,
N eq; alii unq̃ filio pater carus firmas semper.
N e domum habitetis circunscriptam membris.
N e terram aretis, quæ uero uitis uobis utilitas,
I n tentoriis habitetis, merum & dulcis potio
N unquam in uestro gutture, ne filii fundatur,
S ed deo uiuatis, deum uero diuitias habeatis
S olum semper uincentem, similem inconcussum,
S ic igitur inquit, filii ueri patris peregere mandatum.
N oui autem ego & populum promissionem in terra
O ptantem, cuius, antea ignis stylus dux erat,
E t nebulæ trahentis obscuram per solitudinem.
C ui pontus cessit, & cœlum escam dedit,
E t petra pululauit aquam, ille uero cessit retro
L ate fluens fluuius, & sol continuit currum,
E t manibus tropæum uir erexit extensis
C rucem adumbrans, fides autem obstruxit acies. Io

Κ αὶ σπήραγγας ἔχοιμι πετρῶν, δόμον, ἤ τινα φηγοῦ
Κ ευθμῶνα, χθόνιόν τε βίον, καὶ θηρσὶν ὁμοῖον.
Ἤ τινα παρ' πυλεῶνα βεβλημένος ἄχθος ἀρούρης
Ἀ νδρὸς ὑπερφιάλοιο, πένης, καὶ λάζαρος ἄλλος,
Ἕ λκοιμι ζωήν τε λυγρὴν, καὶ σῶμα πονηρόν.
Ν ῦν τάδε, χάσμα δ' ἔπειτα, καὶ αὔτιτα πάντα τερπνά.
Σ οὶ κόρος, ἄλγος ἔμοιγε μικρὸν, καὶ πάντα λέλησται.
Ἓ ν πάντες μετὰ τύμβον. ἴη κόνις. ἶσος ὁ χῶρος
Δ μώεσι καὶ βασιλεῦσι. τὸ δὲ πλέον οὐκ ἀΐδαο.
Τ οὔνεκα μή τ' ἀγαθοῖσιν ἰαίνεο τοῖς παρεοῦσι,
Μ ήτε λίην μογεροῖσιν ἄσαι φρένα τοῦδε βίοιο.
Ἦ γὰρ ὁμοῦ τερπνοῖσι καὶ ἄλγεα πάντ' ἀπολεῖται
Ὀ υ μετά. τί δὲ μακρὸν ἐφημερίοιο βίοιο;
Ξ εῖνος δ' ἴσθι πάροικος ἐπ' ἀλλοτρίης χθονὸς ἕρπων.
Ἔ νθεν ἀναστήσει σε θεὸς ἐς πατρίδα σεῖο,
Μ ικρὸν ἀεθλεύσαντα, πόνων δέ τε μεῖζον ἄεθλον.
Κ αὶ σὺ φίλος τεκέεσσιν Ἰωναδὰβ ἔξοχε μῦθον,
Ὄ λβον ἐπιπροδιδῶν τὸν ὑπέρτατον οἷ μερόπεσσι,
Τ όνδε νόμον μῦθόν τ' ἐφθέγξαο, παῖδες ἐμοῖο,
Δ οῦτε πατρὸς δέξασθε, τὸν, οὐ πόρε πλοῦτον ἔμοιγε,
Ο ὔτ' ἄλλῳ ποτὲ παιδὶ πατὴρ φίλος ἔμπεδον αἰεί.
Μ ὴ δόμον οἰκήσητε περίγλυπτον μελέεσσι,
Μ ὴ γαίην ἀρόσητε. τί δ' ἄμπελος ὔμμιν ὄνειαρ;
Ἐ ν σκηναῖς ναίοιτε, μέθυσμα καὶ γλυκὺ πῶμα
Μ ήποτ' ἐφ' ὑμετέρῳ λαιμῷ, μὴ τέκνα χέοιτο,
Ἀ λλὰ θεῷ ζώοιτε, θεὸν δέ τε πλοῦτον ἔχοιτε
Μ οῦνον ἀεὶ ζώοντα, ὁμοίϊον, ἀστυφέλικτον.
Ὣ ς ἄρ' ἔφη. παῖδες δὲ πατρὸς ἐτέλεσσαν ἐφετμήν.
Ο ἶδα δ' ἐγὼ καὶ λαὸν ὑποχρυσίης ἰθὺ γαῖαν
Ἱ έμενον, τοῦ, πρόσθε πυρὸς στῦλος ἡγεμόνευε,
Κ αὶ νεφέλης ἕλκοντος ἀσημάντου δι' ἐρήμης.
Ὧ πόντος ὑπόειξε, καὶ οὐρανὸς εἶδαρ ἔδωκε,
Κ αὶ πέτρη βλάστησεν ὕδωρ, ὃ δ' ἐχάσσατ' ὀπίσσω
Ἐ υρὺ ῥέων ποταμὸς, καὶ ἥλιος ἔσχεθε δίφρον,
Κ αὶ παλάμῃσι τρόπαιον ἀνὴρ ἔστησε ταθείσαις
Σ ταυρὸν ὑποσκιάων. τίσις δ' ἐπέδησεν ἀκωκάς.

Ἠλίας δὲ κόραξι τράφη, καὶ γραῖαν ἔθρεψε
Σιδονίην, τυτθῇσιν ἐνὶ ψεκάδεσσι βίοιο,
Οὔποτέ γ' ἐν πενιχρῇ σιπύῃ λήγοντος ἀλεύρου,
Καὶ κεραμίοιο βρύοντος ἀεὶ τόσσον ὑγρὸν ἔλαιον,
Ὅσσον ἀφύσσετο χερσὶ φιλοξείνοιο γυναικός.
Ἑβραῖοι δέ τε παῖδες ἑὴν σώζοντες ἐδωδὴν,
Ὄφρα κε μὴ βασιλῆος ἐνὶ χραίνωσι τραπέζῃ,
Ἀσβείης καθύπερθε φλογὸς χαίροντες ἔβησαν.
Ἔνθεν ἀναψύχοντες, ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἵκοντο.
Καὶ Δανιὴλ λείουσιν ἐφεὶς βορὰ μαινομένοισι,
Θρέψε μὲν ὅττι λέοντας, ἐπεὶ χέρας ὑψ' ἐπέτασσεν,
Ἀερίην δ' ἐνὶ χερσὶν ἐδέξατο δαῖτα προφήτου.
Σπλάγχνων δ' ἐκ μεσάτων ἀπερεύξατο θεῖον Ἰωνᾶν
Θὴρ ἀλὸς, οἷον ἔδεκτο τριήμερον. ὢ μέγα θαῦμα.
Πίστις γὰρ συνέεργε καὶ ἐν σπλάγχνοισι προφήτην.
Ἀκρὶς Ἰωάννου δὲ τροφὴ καὶ κηρίον ἦεν
Ἄγριον, ὑψιλόφων τε τρίχεος ἔσθημα καμήλων,
Καὶ δόμος οὐρανὸς εὐρὺς, ἐρημαῖαί τε χαμεῦναι.
Τίς Θέκλαν ἐσάωσεν ὑπ' ἐκ πυρὸς, ἤ τις ἔδησε
Θηρῶν ὠμοβόρων κρατερὸν μένος. ἦ μέγα θαῦμα.
Παρθενίη καὶ θῆρας ἐκοίμισεν, οὐδ' ἐπάλαξαν
Παρθενικῆς δέμας ἁγνὸν ἑαῖς γενύεσσι μιῆναι.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ἁγνῆς ἐπιλήσομαι, οὐ γὰρ ἔοικε,
Σωσάννης, εἰ καί μιν ἀπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνὴρ,
Σωφροσύνης ἢ τόσσον ἔχε πόθον, ὥστε φυγοῦσα
Χεῖρας ἀθεσμοτάτας, ψήφοις τ' ἀδίκοισι δικαστῶν,
Ἐς μόρον ἑλκομένην ποθ' ὑπ' ἐκ θανάτοιο σάωσε
Πνεῦμα νέου, πολιοῖο φρένας, καὶ μήδεα πυκνὰ
Ὁπλοδίκου, δήσαντος ἀπὸ σφετέροισι λόγοισι
Πρεσβυτέρους βαβυλῶνος, ἀλιτροτάτους, ἀθεμίστους.
Παύλου δ' αὐτὸς ἄκουσας, ὅσσης κακότητος ἄεθλον,
Ὅσσα τίων μόχθων τε καὶ ἀργαλέων μελεδώνων
Ἐμφυλίοις, ἐχθροῖς τε, καὶ εἰν ἁλὶ, καὶ κατὰ γαῖαν
Ἤρατο. καὶ τριτάτοιο πόλου πρὸς χῶρον ἱκέσθαι,
Καὶ θεῖναι γλυκερῇσιν ἐν ἀρκιοῖς κόσμον ἅπαντα.
Κεῖνος καὶ λυπροῖσιν ἀγάλλεται, ὁππόσσον οὔτις

E lias autem coruis nutritus est, & anum aluit
Sidoniam paruis in guttis uitæ,
N unq̃ sane in paupere arca desinente farina,
E t texta germinante semper tantum humidum oleum,
Quantum hauriretur manibus hospitalis mulieris.
H ebræi uero pueri suum desyderantes cibum,
N e regis immaculentur mensæ,
A ssyriam supra flammam gaudentes iuere,
V nde recreati sua ad domicilia iuere,
E t Daniel leonibus proiectus esca furentibus,
A luit qdem minime leones, postq̃ manus expandit,
A erium autem in manibus accepit epulum prophetæ.
V isceribus autem e mediis eructauit diuinum Ionam
F era maris, qualem susceperat triũ dierum, o magnũ miraculũ,
F ides enim continebatur & in uisceribus a propheta.
Locusta Ioanni autem cibus & fauus fuit
A grestis, celsicomorumq; pili uestis camelorum.
E t domus cœlum latum, solitariaq; humi stramenta.
Quis T heclam seruauit ex igne, quæ uinxit
F erarũ crudiuora℞ robustũ animũ, quippe magnũ miraculũ,
V irginitas & feras sopiuit, neq; sustinuerunt
V irginis corpus sanctum suis genis maculare,
N eq; uero neq; sanctæ obliuiscar, non enim decet,
S osanne, tam & si ipsam subiugum duxit uir,
T emperantiæ quæ tantum habebat desyderium, ut fugientem
M anus illegitimas, suffragiisq; iniustis iudicum,
A d mortem tractam olim a morte seruauit
S piritum iuuenis, cani mentes, & consilia densa
R ecti iudicis, uincientis suis sermonibus
S eniores Babylonis. delinquentissimos, infandos,
P aulum autem & ipse audisti, quantæ malitiæ certamen,
Quantulorum laborumq; & difficilium curarum,
C iuilibusq;, inimicisq;, & in mari & in terra
S ustulit, & tertii poli in locum ire,
E t ponere dulcibus in retibus mundum omnem.
I lle & molestis exultat quantum nemo

48

D exteris, media autem malorum uirtus posita est,
V t rosa in odiosis & acutis spinis,
Quorum tu memor, serua uitam puram regi
P enitus in spebus melioribus, ne te circumueniat
I ndigentia, quæ celerrime & prudentem uirum domat.
Quapropter & dolosus, cum christi regis
In tentationem descendit, deum mortalem simul uidens
E surientem, iussit lapides in cibum mutare,
V t indigentem, in retibus suis caperet,
S ed a deo quidem aberrauit, te autẽ mortalẽ pnitiose decipit,
V t deum, sed dei quidem existas, & longe insecteris
H ostem, tota manens dei, & carnem supra.
N eq; quẽadmodum in nexi chori rotundo circulo,
Hunc quidem dextra contineas, alium uero leua,
P ariter attingens, & discissa a diuinitate,
D imidium quidem christi, dimidium uero carnis existens,
V el pelagus secans celeri & integra naue
F latu stante & serene undantis,
C ontinere anchoris celerem nauigationem uel a terra
T rahi, segnemq; per undam uiam incedere,
V trunq; mariuagis & pediuagis similem,
N eq; tuæ uitæ iniicere remoram carnem,
Quæ quãuis cupientem, tamen nauem compressit,
S ed ueluti quis angusti meatus per fluentum uadens
S tridule, plumbi rotundi in fundis
T ractu repleto quantum cepit, & ad accliue
V inctum salit cito coactum retro,
S ic iubeo tuum aculeum in mentibus tuis
S trictum, Christi ex aduerso sursum ferri,
S iue pulchram pinguem inundare aliquam terram.
S i uero tu hinc & inde fuderis arenis profundis,
A nt in saxis, aut prati, aut fossæ,
P eriit tibi fluxus bonus in cõnexus, nulla utilitas.
S i quidem tibi pater uiuit carus, qui te in lucem
E duxit, aut mater dulcis, & stimulus indamnandus,
S i tu fratribus inniteris beneuolis,

Δεξιτεροῖς, μεσάτην δὲ κακῶν ἀρετὴ κατάκειται,
Ὥς ῥόδον ἐν συνεχῆσι καὶ ὀξείῃσιν ἀκάνθαις.
Τὴν σὺ μνωομένη, τὴν ἐς βίον ἁγνὸν ἄνακτην
Γάμπαν ἐν ἐλπωρῇσιν ἀμείνοσι, μή σε δολώσῃ
Χρῶς, ἥτε τάχιστα καὶ ἔμφρονα φῶτα δαμάζει.
Τοὔνεκα καὶ δολόμητις, ἐπεὶ Χριστοῦ βασιλῆος
Εἰς πεῖραν καθῆκε, θεὸν βροτὸν ἄμμιγα λεύσσων
Γεινάμενόν τ', ἐκέλευσε λίθοιο εἰς εἶδαρ ἀμεῖψαι,
Ὥς κεν χρηΐζοντα, ἐν ἄρκυσιν ᾗσιν ἕλῃσιν.
Ἀλλὰ θεοῦ μὲν ἅμαρτε, σὺ δὲ βροτὸν οὔλια φεῦγε,
Ὡς θεόν. ἀλλὰ θεοῦ γε τέλειος, καὶ τῆλε διώκοιο
Ἐχθρὸν, ὅλη μίμνουσα θεοῦ, καὶ στερκὸς ὕπερθεν.
Μὴ δ' ὡς ἐν πλεκτοῖο χοροῦ περιηγέϊ κύκλῳ,
Τὸν μὲν, δεξιτερῇ κατέχοις, ἄλλον δέ τε λαιῇ,
Ἶσον ἐφαπτομένη, καὶ χαζομένη θεότητος,
Ἥμισυ μὲν Χριστοῖο, τὸ δ' ἥμισυ σαρκὸς ἐοῦσα,
Ἢ πέλαγος τέμνουσα θοῇ καὶ ἐπαρτέϊ νηῒ
Πνεύματος ἱσαμένοιο καὶ οὔδια κυμαίνοντος,
Ἴχνιν νηοπέδησι ταχὺν πλόον, ἢ ἀπὸ γαίης
Ἕλκεσθαι, νωθρήν τε δι' οἴδματος οἶμον ὁδεύειν,
Ἄμφω ποντοπόροις καὶ πεζοπόροισιν ὁμοίην.
Μὴ δὲ τεῇ ζωῇ βαλέειν ἐχενηΐδα στέρκα,
Ἥτε καὶ ἱεμένην περ, ὁμῶς κατὰ νῆα πέδησεν.
Ἀλλ' ὥς τι στεινοῖο πόρου διὰ ῥεῖθρον ὁδεῦον
Ῥηξηδὸν, μολίβου περιηγέος ἐν κενεῶσιν
Ὅλκοιο πλήθοντος ὅσον χάδε, καὶ πρὸς ἄναντες
Δέσμιον ἅλλεται ὦκα βιαζόμενον καθύπερθεν,
Ὣς κέλομαι σέο φίλτρον ἐνὶ πραπίδεσσι τεῇσι
Σφιγγόμενον, Χριστοῖο κατ' ἀντίον ὕψι φορέεσθαι,
Ἢ ἐκ καλλῶ πίειραν ἐπικλύζειν τὴν ἄρουραν.
Εἰ δὲ σύ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα χέοιο ψαμάθοισι βαθείαις,
Ἢ κατὰ πετραίων, ἢ λείμακος, ἠὲ χαράδρης,
Ὤλετό σοι ῥόος ἐσθλὸς ἀσυνδετος, οὐδὲν ὄνειαρ.
Εἰ μὲν σοί γε πατὴρ ζώει φίλος, ὅς σε φυλάσσει
Ἤγαγεν, ἢ μήτηρ γλυκερή, καὶ φίλτρον ἀμεμφές,
Εἰσὶ κασιγνήτοισιν ὁρέεσθαι εὐμενέουσιν,

Εἰ τοκέων τοκέεσσιν ἀρηγόσιν, ἢ καὶ ἀρωγῆς
Δευομένοις, τούτοις μὲν ὁμὸν βίον ἀμφαγαπάζειν.
Οὐ φθόνος, οὐ δὲ πικρὸν καὶ ἀνάρσιον ἐνθάδε μῶμος
Ὄμμα βαλεῖ, τρίζειν καὶ σάνδαλα πολλάκι φάσκων.
Ἔστι δὲ καὶ τόδ᾽ ὄνειαρ ἐμοὶ κακὸς ὄμματα βάλλων.
Κεῖνος μὲν βαλέει, τὸ δ᾽ ἐμὸν κέαρ ἔμπεδον ἔσται.
Τῶν δ᾽ ἄλλων μοι τόσσον ἀλεύασθαι φιλότητα,
Ἤτοι μὴ φιλίην γε, συνωροφίην δ᾽ ἀλεγεινήν,
Ἣ θάρσος δολερόν τε καὶ εὐθαλέεσσιν ἄπιστον,
Ὁσσάτιον χρυσοῖο πέλει δράσσεσθαι ἔοικεν
Ἔμπεδον ἐμπεφυῦιαν ἀειζώοισι πόθοισι.
Μὴ δὲ σὺ παρθενίης μὲν ἔχειν πόθον ἱμερόεσσης,
Τοῖς δ᾽ ἄλλοις παθέεσσι τεὴν φρένα πάμπαν ἀνοίγειν
Σωφροσύνη κομόωσα, κακὸν δέ τε τοῦτο χέρειον
Τίκτεσθαι ἐξ ἀγαθοῖο κακὸν φθονεροῖο δόλοισιν.
Οὐ γὰρ τόσσον ἔμοιγε γάμος, οὐδ᾽ ἔργα γάμοιο
Φύξιμος, ὧν γε θεὸς θνητῶν γένος αἰὲν ἀέξει,
Ὅσσ᾽ ἐν ἐμοῖς παθέεσσιν ἄκος καὶ ἄλκαρ ἀνεῦρον
Παρθενίην. ἣν εἰ μὲν ἐλεύθερον ἦμαρ ἔχοιμι,
Ἔστι καὶ ἀζυγίης τις ἐμοὶ χάρις. εἰ δὲ θύρετρα
Θήρεσιν ἀμπετάσαιμι, φίλην φραγμοῖσιν ἀλωὴν
Εἴρξας, ἢ φραγμοῖο τὸ μὲν πυκινῶς ἀραροιμι,
Τῷ δὲ τρίβους οἴξαιμι παρατροχάουσιν ὁδίταις,
Τί πλέον. ἢ γοῦν ὁμῶς δηλήσατο ἐχθρὸς ἀλωὴν
Γ αὐτόθεν εἰσοπίπτων. καὶ γὰρ σέο πάντα δοκεύει,
Ἔκποθεν ὅττι βάλησι, καὶ ἔνδοθεν ὅττι λάβησιν,
Ἀμφαδίην, λοχόων τε, τίς ἂν κακότητ᾽ ὑπαλύξαι
Ῥηϊδίως, μὴ χρυσὸν ἔχων ἐπιτάρροθον αἰεί;
Μὴ μικρὸν ἐν κακίῃ θείης ποτέ, μὴ δὲ τὸ μικρὸν
Τυτθοῖο αὐξόωσα, χερείοσιν οὔποτε κύρσεις.
Ὅσσα φέρεις ἀΐοις, καὶ φθέγγεο, ἄσσα δὲ βάζεις,
Λεύσσοις προφρονέως. ὄψις δ᾽ ἰθὺ ἔργον ἐλαύνοι.
Πάντα σὺν ἀλλήλοισι, τέλος, λόγος, ὄψις, ἀκουή.
Φεύγειν σπέρμα πονηρόν, ὅπως στάχυν ἐσθλὸν ἀγείρῃς.
Μὴ δὲ σὺ μοιχιδίην κλέπτειν φιλότητα βίοιο.
Κλέπτει δ᾽ ὅστις ἔδεκτο κακοῦ καὶ εἴζαν ἐλαφρήν.

S i parentum parentibus auxiliatoribus, uel & auxilio
I ndigentibus, his quidem concordem uitam complecti
Non est inuidia, neq; amarum & incõmodum hic Momus
O culum iaciet, stridere & calciamenta sepe inquiens.
Est autem & hoc utilitas mihi malus oculos iniici ens.
I lle quidem iaciet, meum autem cor firmum erit.
A liorum uero mihi tantum effugere amorem,
S i qd amicitiam qdẽ, contubernium uero molestum,
V el audaciam dolosamq; & uirentibus infidam,
Quantulum christi circum prendere uidetur
F irmum innatum semper uiuentibus desyderiis.
N eq; tu uirginitatis quidem habere desyderiũ amabilis
A liis uero affectibus tuam mentem penitus aperire
T emperantia superbiens, malum uero hoc est deterius
P ari ex bono malum inuido dolis.
N on enim tantũ mihi qdem cõnubiũ, neq; effectus cõnubii
F ugiendi, quo qdem deus mortalium genus auget,
Quantum meis affectibus medelam & auxilium inueni
V irginitatem, quorũ siqdem liberum diem habeam,
E st & in iugationis quædã mihi gratia, si uero fores
F eris aperuerim, amicam sepibus aream
C ohibens, uel sepis id quidem dense componam,
I lli uero calles aperiam prætereuntibus uiatoribus,
Quid plus, qppe enim simul læsit hostis aream
V ndiq; irruens, etenim tue omnia intuetur,
E xtrinsecus quod feriat, & interius quod capiat,
A perte insidiatusq;, quis malitiam effugiat
F acile, non christum habens auxiliatorem semper?
N e paruum in uitio posueris unquam, neq; paruum
P aruis obuians, deterioribus nunq̃' occurreris
Quæcũq; optima audieris & loquere, quæ aũt l oqueris,
V ideas prompte, aspectus autem ad opus agat.
O mnia simul inuicem sunt, finis, oratio, uisus, auditus,
F uge semen malum, ut spicam bonam colligas.
N eq; tu adulterum furare amorem uitæ
Furatur autem qsquis excepit mali & radicem leuem.

50

E radice enim multifidi rami
Hinc & inde funduntur, ab humore sanguineo,
E t paruus coegit succus magnum fluuium lactis,
E t calculus stantem in aquam ruens,
C ontinuo confudit totum formosum fontem
M ultis circulis agitatum a centro
Semper super coeuntibus & externis pereuntibus,
I nflexum est autem pcussi totum corpus in doloribus
T ractum, gustus autem paruus & mortuus ego
H ac enim secuta sunt peccata, ut cum optimo
A rmiger exercitus, alius cum murum ceperit,
C lypei non magna percussio, dat aũt statim morti
S oporæ, & iucunda expirantibus mors.
Quare, ne mihi sordentem mentem, neque in paruis
V enter claustra ferens, fortasse uitio fugerit
C arentem autem foribus timeo, nequa pulueris iniuria accidat
C orpori domito, simul domatur stimulus impudens.
V inum uirginibus ira plus est uituperium.
I ra autem rursus furore, uia autem omnia sunt mortis,
V irgo delitieris mihi, neque in sordentibus tunicis,
E st & in uilitate aliquid malorum uidentes delectare.
N eque genarum saltationibus inimicum excites,
T urpitudine ferueant, quibuscũque rectum est reclusum,
G audio salientibus. tibi uero benigna sensim gena
S oluatur, rubor aũt suboriatur celerrime
F urans oblectationem, pudor autem est uidentibus rubor,
L oqui quidem decet de deo pauca mulieres,
T antum quantum trinitatis uenerandã naturã nosse solum,
T rinam in diuinitate, unam gratiam, non enim bonum est.
T acere pietatis etiam uerba. auscultare autem
P lura, & tremulis ambo mentibus sancteque,
E t supra ferre pudorem tegumentum, alii uero pugnent
V erbis contrariis sapientes dissipantes infidos,
N e tibi rapiatur deus odiosis curis,
Quæ & alte currentem celeriter in terram miserunt.
N eque mens adhæreat exportata hinc & inde

Ἢ γάρ τοι ῥίζης γε πολυσχίστοισι κλάδεσσιν
Ἔνθα καὶ ἔνθα χέονται ἀπ' ἰκμάδος αἱματοέσσης,
Καί τι πλῆθος συνέδησεν ὅπερ μέγα χεῦμα γάλακτος,
Καὶ ψηφῖδας στεθροῖο καθ' ὕδατος ἀΐστωσε,
Ἐξαπίνης συνέχευεν ὅλην περικαλλέα πηγὴν
Γολλοῖσιν κύκλοισιν ἐλαυνομένην ἀπὸ κέντρου
Αἰὲν ἐπιφλιάζουσι καὶ ἔκτοθι λυομένοισι.
Ἰνδάλλει δὲ τυπέντος ὅλον δέμας ἀμφ' ὀδύνῃσιν
Ἑλκόμενον, γεῦσις δ' ὀλίγη, καὶ νεκρὸς ἔσω γε.
Ἤδη γοῦν ὁμαρτήσασιν ἁμαρτάδες, ὡς ὅτ' ἀρίστῳ
Αἰχμητῇ στρατός, ἄλλος ἐπὴν διὰ τεῖχος ἔλῃσιν,
Ἀσπίδος ἢ μέγα τύμμα, δίδωσι δέ γ' αὐτίκα πότμῳ
Ὑπναλέῳ, καὶ τορπνὸς ἀποπνείουσιν ὄλεθρος.
Τῷ, μή μοι ῥυπόωσαν ἔχειν φρένα, μὴ δ' αὖθι τυπτοῖς
Γαστὴρ κλεῖθρα φέρουσα, τάχ' ἂν κακότητι φύγῃσι.
Τὴν δ' ἄθυρον ζομέω, μή πως χρόος ὕβρεος ἐπέλθῃ.
Σῶμα δὲ δαμναμένῳ, συνδάμναται οἶστρος ἀναιδής.
Οἶνος παρθενικῇσι χόλου πλέον ἐστὶν ὄνειδος,
Θυμὸς δ' αὖ μανίας. οἶμος δέ τε πάντα μόροιο.
Παρθένε θρύπτεό μοι μὴ δ' ἐν ῥυπόωσι χιτῶσιν.
Ἔστι καὶ εὐτελίης τι κακὸν ὁρόωντας ἰαίνειν.
Μὴ δὲ περιάλλων σκιρτήμασιν ἐχθρὸν ἐγείροις.
Ἄγχι καχλάζοισιν, ὅπως τέγος ἀκλήϊστον,
Χάρματι παλλομένοις. σοὶ δ' ἵλαος ἦκα παρειὴ
Λυέσθω, τὸ δ' ἔρευθος ὑπαντέλλοιτο τάχιστα
Κλέπτον ἐϋφροσύνην. αἰδὼς δ' ὁρόωσιν ἔρευθος.
Φθέγγεσθαι μὲν ἔοικε θεοῦ πέρι παῦρα γυναιξί,
Τόσσον, ὅσον τε λάθοιτο πὴν φύσιν ἴδμεναι οἷον,
Τριασὴν ἐν θεότητι, μίαν χάειν. οὐ γοῦν ἄμεινον
Σιγᾶν εὐσεβίης καὶ ῥήματα, εἰσαΐειν δὲ
Πλείονα, καὶ ζομεραῖς ἀμφῶ φρεσὶν εὐαγέως τε,
Καὶ καθύπερθε φέρειν αἰδοῦς σκέπας. οἱ δὲ μαλχοίντο
Μύθοις ἀντιθέτοισι σοφοὶ σκεδάοντες ἀπίστου.
Μήσοι γ' ἁρπάζοιτο θεὸς συγορῇσι μερίμναις,
Αἵ τε καὶ ὕψι θέοντα θοῶς αὖθι χαμαὶ ἀνέηκαν.
Μὴ δὲ νόος πελάζοιτο φορεύμενος ἔνθα καὶ ἔνθα

Τ έρματος, διά τε πῶλος ἀεθλοφόρος ἀδάμαστος
Τ ῆλε θέων, χρυσοῖο μέγα κλέος. εἰ δ' ἔσσι πικρὸς
Κ λέψαι βελίατα πλαγκτῆσ νόος ὅττι τάχιστα
Κ αμπτόμενος, πρὸς νύσσαν ἴοις δρόμον ἰθὺν ἐπελθών.
Κ ερκὶς σοί γε μέλοι, καὶ εἴρια, καὶ μελεδῶναι
Θ είοις ἐν λογίοις, σοφίη, καὶ ἄσματα θεῖα
Λ επταλέης φωνῆς, ἔμφρων θρόος, οὐκ ἐπίδεικτος.
Ἧ σ πλέον ἐν πραπίδεσσι, μικρὸν δ' ἀμφὶ χείλεσι κεύθω.
Π ολλάκι καὶ κωφοῖσι δι' οὔατος ἔθορεν ἐχθρός.
Μ ὴ δὲ σὺ συζυγίην τε καὶ ἄχθεα θηλυτεράων
Θ οτέροισι πόθοισι φυγοῦσ' ὦ πάντα σαόφρων,
Ἀ λλοτρίους μεθέπειν θαλάμους καὶ ἔργα γάμοιο,
Ἀ ντὶ δὲ παρθενικῆς γε, γυνὴ ζυγίη καλέεσθαι.
Μ ὴ δὲ δόμοις ξείνοισι παρέζεο, μὴ δὲ τραπέζαις.
Μ ὴ δὲ μέσῃ δμώων τε καὶ οἰκιδίων ὀρυμαγδῶν
Σ τωφᾶσθαι. μὴ θῶπα φέρειν λόγον ἀντὶ κόροιο.
Μ έτρα φιλοξενίης ἀσπάζεο, εἴ τις ἄριστος
Ὃ ι γε προφρονέως ἐλαχὺν δόμον, εἴ τις ὅμιλος
Τ ηλόθεν εὐμενέοι. σοὶ δὲ κλέος οἶκος ἐρυμνός.
Λ αΐον ἀξενίη πουλυξείνοιο δόμοιο
Π αρθενικαῖς. αἰδὼς γὰρ ἐνὶ πλεόνεσσιν ὀλεῖται.
Κ αὶ τοῖς, παρθενίηκεν ἐφυβρείζοιτο φαεινή.
Τ ῷ, μή μοι περάτων γαίης ἄπο πᾶσιν ἀπείρων.
Ἄ ιδεό μοι πολιὴν, καὶ ἕσπεο ἤθεσι κεδνοῖς.
Π λεῖον γάρ τι φέρει πολιὴ νεότητος ἐχέφρων.
Μ ὴ δὲ μὲν εὐσεβέουσα περίδρομον ἔνθα καὶ ἔνθα,
Γ ολλάκις οὐ κατὰ κόσμον ἅμ' ἀνδράσι κουφοτέροισι
Σ ὸν πόδα δινεύειν ἱεροὺς σπεύδων τ' ἀμφὶ χώρους,
Κ αἴπερ τηλόθ' ἐόντας. ἐφέστιος ἐστὶν ἅπασι
Χ ριστὸς ἄναξ πελάων τε, καὶ ἐν κραδίῃ φιλέοντος.
Ἵ ζεό μοι πρωτίστα θεὸν, μετέπειθ' ἱερῆα
Χ ριστὸν ἐπιχθόνιον, ζωῆς σημάντορα σεῖο.
Ὦ πελάειν πτερόεσσα, καὶ ὣς σπεῦσ' ὑπείκειν.
Ὦ γήθειν αἰνοῦσα, καὶ ὣς ῥέουσ' ὑποείκειν.
Ὥ ς κεν ὑποτρομέουσα, παλίσσυτος ὕψι φέρηαι.
Ἄ λλοις τέθναθι πᾶσιν, ἐπεὶ τόδε λώϊον ἐστὶ
παρθενικαῖσι,

A fini ueluti pullus certaminiger indomitus
L onge currens, Christi magna gloria, si uero te amarus
F uretur belia ab errabunda mente q̄ celerrime
Flexus, ad nyssam eas cursum rectum iniens
R adius tibi quidem curæ sit & lanæ & curæ
D iuinis in oraculis, sapientia & cantilenæ diuinæ
T enuis uocis, prudens uox, non exceptitias.
C uius plus in mentibus, parum autem in labiis iaceat,
S epe & surdis per aurem irruit inimicus,
N eque tu coniugium & molestias fœminarum
D iuinioribus desyderiis fugiens omnibus temperans
A lienos complectare thalamos & opera nuptiarum,
P ro uirgine autem, mulier iugalis uocari.
N eque domibus externis assideas, neque mensis,
N eque media seruorũque & domesticorum tumultuum
V olutari, ne adulatorem ferre sermonem pro satietate,
M odos hospitalitatis complectare, siqs sit optimus
A peri prompte paruam domum, siquis a turba
L onge beniuolus sit, tibi uero est gloria domus munita,
M elior est inhospitalitas multi hospita domo
V irginibus pudor enim inter plures peribit,
A tque his, uirginitas offendatur illustris,
Quare, ne mihi a finibus terre fidem colligere.
V ereare mihi canitie, & sequere mores elegantes.
P lus enim affert canitie iuuentute prudens,
N eque quidem pietaté colens circum cursantem hinc & inde,
S epe non secundum decorum una cum uiris leuioribus
T uum pedem uolutare sacros festinantem ad locos,
Quamuis longe existentes, domesticus est omnibus
Christus rex hærensque, &'in corde amantis.
C ole mihi primum deum, deinde sacerdotem
Christum terrestrem, uitæ ducem tuæ,
C ui adhærere alata, & cui tacens cedere,
Quo gaudere coalescens, & cui fluens cedere.
V t sub intremiscens, rediens in altum ferare,
A liis mortua sis omnibus, quoniam hoc melius est

52

V irginibus, quam nudam habere uitam, intectamq;,
Laudo ex uirginibus, quas mares neq; norunt,
V iuunt aũt lõge a uita, deo aũt occulta manifesta sunt.
S atis pietatem colere, nimium autem non efferri,
G loriam cupiens, cito gloriam bonam perderes,
V irisq; spectabilem pereat aũt fœminæ collum,
E mulatione accipiaturq; dem bonus, odio aũt habeat pessimus
I nuidere bonis par est, amareq; pessimos.
N eq; malos uidens prosperantes, a uia
C ontinete, neque bonis mentem mordens flexis,
T ali hæc uitæ sunt, ultima autem inspice omnia,
G audere serenata, stare autem non aperte scis,
N e forte quis mortiferus inspirarit flatus.
Quare aut tremere, aut prætremere uita.
C adente autem malo, tuum pedem magis firma.
S i uero & bene currente, adhuc magis, si enim optimi
C adunt, illabilem habere uitam, nõ satis facile est.
C arbones sunt pedibus omnis uita, non nimium leues,
E t latentia retia semper supra incedis.
T imeo ne uitæ fundamentum in arenis
P roiectum habens, imbri fluuiisque, uentisque disiiciar.
V el ut semen in terram ueniens siccam & sterilem,
C ito quidem exoriar, celerrime autem siccum sim,
S olis iactibus percussum, & iacturis paruis.
N eque mihi dormienti malum semen intermisceat
Z izaniorum aratorque malorum, & inuidus inimicus.
C um uero ardentibus sanctorum denarius in facibus
V irgines euigilantes insopitis luminibus
V t splendidæ fulgenti occurrant uenienti,
N e me in uacuis mente & fatuis posueris,
N eque imbecille facum lumen oculis uidens,
I am forsan Christo affuturo laborantibus,
S ero lucis uitæ humidum desyderem oleum.
N eque me clausæ nuptiis expellant fores,
V bi ratio puris cupiditatis magnis sub legibus
D ensum desiderabilem deum, expectent regem

Παρθενικαῖς, ἢ γυμνὸν ἔχειν βίον, ἀσκεπέα τε.
Ἀινῶ θηλυτέρων, ταῖς ἄρσενας οὐδὲ ἴσασι.
Ζῶσι δ' ἑκὰς βιότοιο, θεῷ δέ τε κρυπτὰ πέφανται.
Λίην δυσσεβέην, λίην δέ τε μὴ βλεμεαίνειν.
Κῦδος ἱμείρουσα, τάχ' ἂν κλέος ἐσθλὸν ὀλέσσαις.
Ἀνδράσι τε περίφαντον, ὄλοιτο δὲ θῆλεος αὐχήν.
Ζῆλος δ' αὐτῷ μὲν ἄριστος, ὁ δὲ στυγέοιο κάκιστος.
Τὸ φθονέειν ἀγαθοῖσ' ἴσον, στέργειν τε κακίστοις.
Μήτε κακοὺς ὁρόωσα γαληνιόωντας ὁδοῖο
Ἴσχω, μήτ' ἀγαθοῖσι φρένα δάπτεο καμπτομένοισι.
Πεσσοὶ ταῦτα βίοιο, τὰ δ' ὕστατα δέρκεο πάντα,
Χαίρειν εὐδιόωσα. τὸ δ' ἔσται μὲν οὐ σάφα οἶδας,
Μή πού τις βροτολοιγὸς ἐπιπνεύσειεν ἀήτης.
Τοὔνεκεν ἢ ζομέειν, ἢ προζομέειν βιότοιο.
Ῥίπτοντος δὲ κακοῖο, τεὸν πόδα μᾶλλον ἐρείδειν.
Εἰ δὲ καὶ εὐδρομέοντος, ἔτι πλέον. εἰ γὰρ ἄριστοι
Πίπτουσιν, ἀνώλισθον ἔχειν βίον, οὐ μάλ' ἐλαφρόν.
Ἄνθρακες εἰσὶ πόδεσσιν ἅπας βίος, οὐ μάλ' ἐλαφροί.
Καὶ κρυπτῶν παγίδων αἰεὶ καθύπερθεν ὁδεύεις.
Δείδω μὴ βιότοιο θεμείλιον ἐν ψαμάθοισι
Βαλλόμενος, ὄμβρῳ, ποταμοῖς τ', ἀνέμοισί τε κεδασθῶ.
Ἢ σπόρος ὡς ᾧδε γαῖαν ἰὼν ξηρὴν καὶ ἄκαρπον,
Ὦκα μὲν ἀντείλαιμι, τάχιστα δὲ αὖος ἔοιμι,
Ἠελίοιο βολῇσι τυπεὶς, καὶ πήμασι τυτθοῖς.
Μὴ δέ μοι ὑπνώοντι κακὸν σπόρον ἐγκαταμίξῃ
Ζιζανίων ἀρότης τε κακῶν, καὶ βάσκανος ἐχθρός.
Ἠνίκα δ' αἰθομένας ἁγνῶν δεκὰς ἐν δαΐδεσσι
Παρθένοι ἐγρήσσουσαι ἀκοιμήτοις φαέεσσι
Νυμφίον ἱμερόεντα θεὸν δοκέωσιν ἄνακτα,
Ὧς λαμπραὶ γανόωντι ὑπαντήσωσιν ἰόντι,
Μή μ' ἐνὶ ταῖς κενεῇσι νόον καὶ ἄφροσι θείης,
Μή δ' ὀλιγοδρανέον δαΐδων σέλας ὄμμασι λεύσσων.
Ἤδη που χριστοῖο παρεσσομένου μογέουσαις,
Ὀψὲ φάους ζωῆς ὑγρὸν ποθέοιμι ἔλαιον.
Μὴ δέ με κληϊσθέντα γάμου ὤσαιτο θύρετρα,
Ἔνθα λόγος καθαρῇσι πόθου μεγάλοις ὑπὸ θεσμοῖς

DD

53

Μιγνύμενος κραδίῃσι, σέλας καὶ κῦδος ὀπάζει.
Ἔστι γάμος, τὸν παιδὶ πατὴρ φίλος ἐσθλὸς ἀρίστῳ
Δαίνυσι καγχαλόων. τοῦ δ' ἀντιάσαιμι ἔγωγε.
Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντιάσαιμι, καὶ ὅς φίλος ἐστὶν ἔμοιγε.
Μίμνοι δ' ἔκτοθι κεῖνος, ὅτις πρὸ γάμοιο τίθησιν
Ἢ ἀγρὸν, ἠὲ βοῶν ζεῦγος νέον, ἠὲ δάμαρτα.
Μὴ δ' ἐνὶ δαιτυμόνεσσι γαμήλιον εἶδος ἔχουσιν,
Εἵματ' ἔχων ῥυπόωντα, δεθεὶς χεῖρας τε πόδας τε,
Νυμφῶνος τε, φίλων τε, γάμων τ' ἀποτῆλε πέσοιμι.
Ἐκ δὲ γάμων παλίνορσος ἄναξ ἐμὸς εὖτ' ἂν ἐπέλθῃ,
Ἐξαπίνης δοκέουσι καὶ οὐ δοκέουσιν ἐπιστὰς,
Εὕροιμ' ἐν δοκέουσι, καὶ αἰνήσειε φόβοιο
Ὡς ἀγαθὸν θεράποντα καὶ ἤπιον ἀρχομένοισι.
Καὶ σίτοιο δοτῆρα λόγου στερεοῖο δίκαιον.
Παρθενίῃ μὲν ἔοικα πατὴρ ὡς ἠπιόμητις
Ἐκ θυμοῦ φιλέων ἐπιτέλλομαι. ἀλλὰ θύγατρες
Καὶ παῖδες, καὶ τέκνα φίλου πατρὸς εἰσαΐοιτε.
Εἴ που τίς καὶ ἔμοιγε θεοῦ χάρις, ὥσπερ ἔολπα.
Μὴ δ' ὡς ἠλεῖσθαι πατρὸς ἀτίσητε ἐφετμὴν.
Μὴ τέκνα, μὴ κείνοισιν ὁμοίϊον οἶτον ἕλησθε.
Τοῖος δ' ἄλλοις ὅδε μῦθος. ἀπηλεγέως δ' ἀγορεύω
Ἶσον ἐπ' ἀμφοτέροισι λόγον καὶ σταθμὰ τιταίνων,
Ἀζυγίῃ τε γάμῳ τε. θεὸς δ' ἐπιμάρτυρος ἔστω.
Ὅσσον παρθενίη προφερεστέρη ἐστὶ γάμοιο,
Τόσσον παρθενίης ἁγνὸς γάμος ἀμφιβίοιο.
Τοὔνεκεν ἢ καθαρὴν ἀσπάζεο πάμπαν ἄριστε
Παρθενίην, εἴ σοί γε μένος καὶ θυμὸς ὄρωρεν,
Ἠὲ γάμον στέργειν τὸν ὁμοίϊον, ὡς ἐνέπουσι,
Δεύτερον ἐκ πρώτοιο καλὸν πλόον. ἀμφοτέρων δὲ
Φεύγειν ἀζυγέος τε βίου ζυγίου τε πρόσωπον
Μιγνῦντας μέλιτί τε χολὴν, καὶ βόρβορον οἴνῳ,
Καὶ σολύμοισ σαμάρειαν ἀλιτροτάτην ἱεροῖσιν.
Οὐ δὲ γὰρ ὥσπερ ὁδοῖο τιταινόμενον καθύπερθεν
Ἀψ ἰέναι πόνος ἐστὶν ἐτώσιος, οὐδ' ἰθὺ τάρβος
Ἠὲ βέλος πέμποντα μικρὸν προπάροιθε ποδοῖιν
Ῥίψαι. μὴ δ' ἰθὺ τέρμα καὶ ἐς σκοπὸν ἄκρον ἱκέσθαι.

Mixta cordibus, lumen & gloriam præbet.
Sunt nuptiæ, quas filio pater carus bonus optimo
Celebrat ridens, huius compos ego sim sane,
Huius ego compos sim, & qui mihi amicus est,
Maneat autem extra ille, qui nuptiis præponit,
Aut agrum aut boum iugum nouum, aut uxorem.
Neq; inter conuiuas nuptialem speciem habentes,
Vestes habens sordentes, uinctus manibusq; pedibusq;,
Cubiliq;, amicorumq;, nuptiarumq; longe cadam.
A nuptiis autem reuertens rex meus cum aduenerit.
Statim expectantibus, & non expectantibus astans,
Inueniat me inter expectantes, & laudet ob timorem,
Veluti bonum seruum & mitem subiectis,
Et frumenti datorem rationis ualide iustum.
Virginitati quidem talia ut pater benignus
Ex animo amans præcipio, sed filiæ
Et natæ, & filii carum patrem auscultate,
Si qua & mihi dei est gratia, quemadmodum speraui.
Neq; sicut elidæ patris paruipendatis mandatum.
Ne filii, ne illis similem mortem capiatis,
Aliis uero hoc uerbum, aspere autem dicam
Parem in utrisq; orationem, & lancem pendens,
Iniugationi, coniugioq;, deus autem testis adsit.
Quantum uirginitas præstantior est coniugio,
Tantum uirginitate sanctæ nuptiæ ancipitis uitæ.
Quapropter uel puram complectere penitus optime
Virginitatem, si animus tibi quidem & uoluntas cõmota est,
Vel nuptias amare similes, ut aiunt,
Secundam ex prima pulchram nauigationem, utrorũq; autem
Fugere iniugatæq; uitæ, iugatæq; faciem
Miscentes, melliq; fel, & cœnum uino,
Et solymis Samariam peccacissimam sacris,
Neq; enim ueluti uiæ retro tendentem
Retro ire labor est inanis, neq; in timorem
Aut sagittam mittentem paruam ante pedes
Proiicere. neq; ad finem & scopulum summum peruenire.

N on sicut uirginitatem Christo regi proponentem,
E t rationale sacrificium, uictimam sanguinem citra
A d nuptias rursus uenire iactura solum est, sed maximus
C asus est, mortem prope, insuper autem turpitudo indesinens
E i similis, ut siquis in monte abrupto,
Quem plurimis laboribus conscendit aurum fodiens,
A ut uenationem complexus iucundum laborem, improuisus
R epente in terram labatur pedibus.
Quis uero audiens sapphiram pernitiosum, A naniamque,
L ucro qui suo malam mortem permutarunt,
N on timet, & parum promissionis quiddam minuere.
E t linguam auream quis postquam priuauit clam
V iris in prioribus, præter mentem ducis,
V estemque, pecuniæque parum, uniuerso obfuit populo
T alis uirginitatis retro cursus, uel deterior.
Quantulum præstat pars spiritalis, ut pereat
I ugatio, quam minime nuptialis aptauit lex,
S ed qui animas semper anterius euntes
R etro trahit humilibus ut pluribus imperet
P rimus a cœlesti gloria in terram tractus,
S uis superbiis uituperii iugum trahens
H ic, ubi semper stimulum cauens esse.
I am & parentibus ego dicam optima,
Quorum uita in manibus & uituperia & gloria bona
V irginum, affinibusque temperantibus, & curis.
N on fas est, neque decet uiolare magni
F igmentum dei, omnes enim unius genus. qui regnans,
Qui regnatis adnumeratus, qui sine diuitiis,
Qui multa possidens, celsithronus, in terram uergens.
Qui canis confidit, & qui iuuentute gaudet,
O mnes unius, omnibus unus spiritus, in unum omnes
V ergimus, ut uero deus omnibus mortalis par effectus est,
E t mortuus est, & suscitauit, & cœlum latum dedit
Quare nemo carnibus ferens gratiam inconsultis,
V irginem inuitam ducat in lectos & cubile
P rehendentem Christum, desyderio uiuentem optimo.

Οὐχ ὡς παρθενίην Χριστῷ βασιλῆϊ προθέντα,
Καὶ λογικὴν θυσίην, ἱερήϊον αἵματος ἐκτὸς,
Εἰς γάμον ἄντ᾽ ἰέναι θεὸν μόνον, ἀλλὰ μέγιστον
Γνῶμα τέλει, θανάτοιο πέλας. πρὸς δ᾽ αἶσχος ἄληκτον,
Τῷ ἴκελον, ὥς εἴ τις ἐπ᾽ οὔρεος ἀκροτόμοιο,
Ὦ πλείστοισι μόγοις προσεβήσατο χρυσὸν ὀρύσσων,
Ἢ θήρης μεθέπων γλυκερὸν φόνον, ἀπροτίοπτος
Ἐξαπίνης ἰθὺ γαῖαν ὀλισθήσειε πέδεσσι.
Τὶς δ᾽ ἀΐων Σαπφεῖραν ἀτάσθαλον, Ἀνανίην τε,
Κέρδεος οἳ σφετέροιο κακὸν μόρον ἠλλάξαντο,
Οὐ τρομέει καὶ μικρὸν ὑποσχεσίης τι κολούειν.
Καὶ γλῶσσαν χρυσῆν τις, ἐπεὶ νοσφίσσατο λάθρη
Ἀνδράσιν ἐν προτέροισι, παρεκνόον ἡγεμονῆος,
Εἵματά τε, χρήματά τε βαιὸν, ὅλῳ δηλήσατο λαῷ.
Τοῖος παρθενίης ὀπίσω δρόμος, ἠὲ χερείων.
Ὀσσάτιον προφέρει λάχος ἔμπνοον, ὡς ἀπόλοιτο
Συζυγίη, τὴν οὔτι γαμήλιος ἥρμοσε θεσμὸς,
Ἀλλ᾽ ὅστις ψυχὰς αἰεὶ προπάροιθεν ἰοῦσας
Ἀνδρὶ δέ, χθαμαλοῖσιν ὅπως πλεόνεσσιν ἀνάσσῃ
Γραπτὸς ἀπ᾽ οὐρανίοιο κλέους ἰθὺ γαῖαν ἐλυσθείς,
Ἦ σ᾽ ὑπεροπλίῃσιν ἀτιμίης ζυγὸν ἕλκων
Ἐνθάδε, τοῦ πάρ ἀεὶ κέντρον πεφυλαγμένος εἶναι.
Ἥδη καὶ κτεάτεσσιν ἐγὼ μυθήσομ᾽ ἄριστα,
Ὧν βίος ἐν χείρεσσι καὶ αἶσχος καὶ κλέος ἐσθλὸν
Γαρθενικῶν, πηοῖς τε σόφοισι, καὶ μελεδῶναις.
Οὐ θέμις, οὐδ᾽ ἐπέοικε βιάζεσθαι μεγάλοιο
Πλάσμα θεοῦ. πάντες γὰρ ἑνὸς γένος. ὅς τις ἀνάσσων,
Ὅς τις ἀνασσομένοις ἐναρίθμιος, ὅς τις ἄνολβος,
Ὅς τις ἐρικτήμων, ὑψίθρονος, ἐς χθόνα νεύων.
Ὃς πολιῇσι πέποιθε, καὶ ὃς νεότητι γέγηθε.
Γάντες ἑνός. πάντεσσι πνοὴ μία. εἰς ἕνα πάντες
Νεύομεν. ὡς δὲ θεὸς πᾶσι βροτοῖς ἴσος ἐτύχθη,
Καὶ θάλπε, καὶ συνέγειρε, καὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔδωκε.
Τῷ μήτις σάρκεσσι φέρων χέειν ἀσφαλέεσσι,
Παρθενικὴν ἀέκουσαν ἄγοι πρὸς λέκτρα καὶ εὐνὴν
Δρασσομένην Χριστοῖο, πόθον βιόωσαν ἄριστον,

55

Πούλυπον ἐκ θαλάμης πέτρῃ κοτύλῃσιν ἔχοντα,
Ἢ ἑλὼν ὄρνιν ἀοιδὸν, ἀπ' εὐτύκτοιο καλιῆς.
Ἀλλ' εἰ μὲν φιλόχριστον ἔχεις κέαρ, ἤ σέ γε δεσμοῖς
Θειοτέροισιν ἔδησε θεὸς, κόσμου τ' ἀναείρας,
Στήσεις προφρονέως Χριστῷ περικαλλέα νύμφην,
Ἢ κοῦρον, φιλότεκνος ὅπως πάρος Ἄννα Σαμουήλ.
Σῶν καθαρῶν λαγόνων ἱερὸν γόνον, ἔμπνοον, ἱρὸν,
Γαύτων πρωτοτόκων ἱερώτερον, ἀσταχύων τε,
Καὶ βοτρύων, οὓς κεῖρεν ἀπάργματα γηπόνος ἐσθλός.
Εἰ δὲ σύ γε Χριστοῖο μέσος, κόσμοιό τε βαίνεις,
Ἶσον συζυγίῃ τε καὶ ἀζυγίῃ ζυγὸν ἕλκειν.
Ἀμφοτέρων δ' ὅσα καλὰ, καὶ ὅσ' ἀντίξοα λέξας
Εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ τέρματα δισσὰ χαράξας,
Ἔσσεο τῆκεν ἴοι θερμὸς πόθος, ἢ δ' ἐπάρηγε,
Τῇ μὲν δουλοσύνῃ, τῇ δ' οὐρανίοισι πόθοισιν.
Ἤτις δ' ὥριός ἐστι γάμῳ, καὶ σώφρονι βουλῇ.
Καὶ δεσμὸς ἀλόχῳ μὲν ἀνὴρ, τοκέες δὲ θυγατρί.
Χεῖρον δ' ἀμφοτέροισι φόβος, φίλτρον δ' ἀγάμοισι.
Μή τε λιλαιομένην ἀνδρὸς ἀποέργαθε κούρην,
Μή τε θεῷ πελάουσαν ἐς ἀνέρος οἶκον ἔπειγε,
Ἄχρι καὶ ἀζεκίης, πειρᾶν γε μὲν οὔτι μεγαίρω.
Εἰ δέ γε συζυγίῃ μὲν ὅλην φρένα χεῖρά τε δοίης,
Καὶ στήθεσσι θαλάμοιό τε χοροιτυπίας τε φίλοιό τε
Καγχαλόων, καὶ γῆρας ἀποξύσειε μὲν οἰνή,
Παρθενικὴ δ' ἀπὸ σεῖο φυγὰς πρὸς Χριστὸν ἀνέλθοι,
Ὥς τε δίκη τοπάροιθε βοὸς κταμένου ἀροτῆρος,
Δείδια μὴ κοτέῃσι θεὸς ψήφοις ἀνίσοισι,
Τῷ ὑποδέμνα θ' ἅπασα χοὸς φύσις, ὡς πυρὶ κηρὸς
Πινόμενος. τάρβος δὲ θεοῦ κατὰ σάρκ' ἐπέδησεν.
Ἔστι καὶ οὐρανίοισιν ὁμοίϊος ἐνθάδε λάτρις.
Ἔστι καὶ ἐν θνητοῖσι νόος θεότητι πελάζων.
Ἤλιτε δ' ὅστις ἔμιξε φύσιν σάρκεσσιν ἄσαρκον,
Ἀγγελικῶν τε πόθων κρατεροὺς ἀνέηκε γίγαντας,
Καὶ γαῖαν ἐκάθηρεν ἁμαρτάσιν οὐρανιώνων.
Ἐλλιώων τάδε παισὶν, ἐπεὶ πάθεν ἐκεῖνοι
Ἄλκαρ ἐμητίσαντο, θεοὺς στήσασθαι ἀλιτρούς,

P olypum ex cubili saxum acetabulis tenentem,
A ut aliquam auem cantatricem, a structo nido,
S ed si Christi amicum habes cor, uel te quidem nexibus
D iuinioribus deuinxit deus, & mundo sustulit,
S tatues prompte Christo pulchram sponsam,
A ut puerum, amator filiorum ueluti Anna Samuel.
T uorum seruorum ilium sacram prolem, spiritalem, sacrum,
O mnium primogenitorum sacratiorem, aristarumque
E t racemorum, quos cepit primitias agricola bonus,
S i uero tu Christi medius, mundique uadis,
P ar coniugioque & iniugationi iugum trahere,
V trorumque autem quæcũque bona contraria dicens
B ene & scienter. & fines duplices imprimens
S equere quo iuerit calidum desyderium, atque adiuua,
P artim quidem seruituti, partim uero cœlestibus desyderiis.
Quæ autem tempestiua est nuptiis, & temperanti consilio,
E t uinculum uxori quidem uir, parentes autem filiæ.
C hristi uero utrisque timor, A mor autem innuptis,
N eque cupientem uirum cohibe puellam,
N eque deo hærentem in uiri domum urgere,
V sque & ad ueritatem, tentare tamen non inuideo.
S i uero qdem cõnubio totam mentem manumque dederis,
E t statueris, thalamosque, chorosque, & potiones
C achinans, & senium ab raserit cura,
V irgo autem abste fugiens ad christum ascenderit,
V eluti iustitia antea boue interfecto aratore,
T imeo ne succenseat deus suffragiis imparibus,
Quo domitatur uniuersa pulueris natura, ut igne cæra
E bibita, timor autem dei carnem euinxit.
E st autem & cœlestibus similis hic cultor.
E st & in mortalibus mens diuinitati accedens,
E rrauit autem qsquis naturam carnibus incarneam,
A ngelicorumque desyderiorum fortes emisit gigantes,
E t terram expurgauit erroribus cœlestium.
G ræcorum hæc filiis, quoniam affectibus illi
M edelam cõmenti sunt, deus statuere peccatores,

56

Fures Androgynos.adulteros,deceptores uirorum.
Homicidas,filiorum offensores,atq; parentum.
Non solum,affectuum aút & ipsorum templa effecerunt.
Animaduerte uero primum quot extitit libidinibus
Taurus,olor,serpens,aurum,uir,cuncta uolucris.
Quæcũq; ipsum celer iussit amor,puerq; leuis.
Illi uirginitatem spreuerint amabilem,
Carnis compedem,illis infidissimus pulueris splendor,
Qui suis metiuntur perniciebus omnes,
Non est autem puræ pupillæ,tristia astra uidere
Et terra firma est,caligantibus autem infidum,
Nobis autem non fas est uituperationem infundere
Virginitati,ꝙ uero infidum amorem Christi regis
Sopire,mortaliaque desyderia & carnis motiones,
Vt prius sanguineum fluxum continuit sanguifluentis
Contactæ,latuit enim sponte deus,at uero fluentorum
Siccus fons tunc pululauit,cum emacruit.
Aut ignis,ensiumque,& aquæ,molestisque
Feris lacerantibus amaris membrorum cornibus.
Animus Christianis superior,cum insectatrix
Occasio urgeat de deo contentionem excitans.
Non in somnis illis uita.& sine penatibus æuum,
Votaque,eiulationesque inflexæ,non lachrymis
Molliuntur,non nocturnis ac diurnis cantibus.
Inde exiliunt uitam & carnem relinquentes,
Non paucis scintillis spiritus prohibetur cibi,
Non cauitates habent domos,& strata saxum,
Atq; molles herbas,& aridos ramos,
Non feris habitant contubernales crudiuoris,
Vt uitium pulueris & uincula subterfugiant,
Vt uero auem phœnicem fama morientem iuuenescere
In igne productam multorum annorum post circulos
Veteris pulueris externam prolem sese generantem,
Sic hi sane morientes semper uiui existunt.

Κλέπτας, ἀνδρογύνους, μοιχούς, ἀλιτήμονας ἀνδρῶν.
Ἀνδροφόνους, τεκέων δηλήμονας, ἠδὲ τοκήων.
Οὐκ ὅσιον, παθέων δὲ καὶ αὐτῶν ἱερὰ τέλεσσαν.
Ἄθρει δὴ πρώτιστον ὅσ᾽ ἔπλετο ματαιοσύνῃσι,
Ταῦρος, κύκνος, ὄφις, χρυσός, πόσις, ὄρνις, ἅπαντα
Ὅσσα μὲν ὠκὺς ἄυξεν ἔρως, κοῦρος τ᾽ ἀλαπαδνός.
Κεῖνοι παρθενίην μὲν ἀτιμάζουσιν ἐραννήν,
Σαρκοπέδην. κείνοισιν ἀπιστοτάτη χροὸς αἴγλη.
Οἱ σοφίῃ μεθείουσιν ἀτασθαλίῃσιν ἅπαντας,
Οὐ καθαρῆς γλήνης δὲ κατηφέα τείρεα λεύσσειν.
Καὶ χθὼν ἔμπεδός ἐστιν, ἰλιγγιόωσι δ᾽ ἄπιστοι.
Ἣ μὲν δ᾽ οὐ θέμις ἐστὶν ἐλεγχείην καταχεῦαι
Παρθενίης. τί δ᾽ ἄπιστον ἔργον χριστοῦ βασιλῆος
Εὐνάζειν βροτέους τε πόθοιο καὶ σαρκὸς ἐρωάς,
Ὡς πάρος αἱματόεντα ῥόον σχέθεν αἱμορροούσης
Ἀψαμένης. κλέφθη γὰρ ἑκὼν θεός. ἡ δὲ ῥεέθρων
Ἀναλέη πηγὴ τῆμος θάλλεν, οὔτ᾽ ἐμιάνθη.
Ἠὲ πυρός, ξιφέων τε, καὶ ὕδατος, ἀργαλέων τε
Θηρῶν δαπτομένων πικροῖς μελέων κεράεσσι.
Θυμὸς χριστιανοῖσιν ὑπέρτερος, οὔτε διώκτης
Καιρὸς ἐπιπαρέρχησι θεοῦ πέρι δῆριν ἐγείρων.
Οὐκ ἄυπνος κείνοισι βίος, καὶ ἀνέστιος αἰών;
Εὐχαί τε, στοναχαί τε ἀκαμπέες; οὐ δὲ κρύοισι
Τήκοντ᾽; οὐ νυχίῃσι καὶ ἠματίῃσιν ἀοιδαῖς,
Ἔνθεν ἀναθρώσκουσι βίον καὶ σάρκα λιπόντες;
Οὐκ ὀλίγοισι σὺν θῆρσι πνοὴ κατόρυκτ᾽ ἐδωδῆς;
Οὐ σπήραιας ἔχουσι δόμους, καὶ δέμνια πέζης,
Ἠδ᾽ ἁπαλὰς ποίας τε, καὶ αὐαλέους κλαδεῶνας;
Οὐ θηρσὶ ναίουσιν ὁμέστιοι ὠμοβόροισιν,
Ὥς κεν ὑπεκ κακότητα χροὸς καὶ δεσμὰ φύγωσιν,
Ὡς δ᾽ ὄρνιν φοίνικα φασὶ θνήσκοντα νεάζειν
Ἐν πυρὶ τικτόμενον πολλῶν ἐτέων μετὰ κύκλα,
Γηραλέης κονίης ξεῖνον γόνον αὐτογένεθλον,
Ὣς οἵ γε θνήσκοντες ἀείζωοι τελέθουσι,

Δαιόμενοι πυρόεντι πόθῳ Χριστοῦ βασιλῆος.
Ἐν δ' ὀλιγοδρανίῃ κεῖται σθένος εὐσεβέεσσι.
Ταῦτά τις εἰσορόων, οὐ σπένδεται ἠϊθέοισι
Γηθόσυνος σέρκεσσιν, ἐπεὶ ζέσεν οἶστρος ἀρείων.
Ὦ φύσι παμμήτειρα, σὺ δ' οὐκ ἐμὰ θαύματα λέξω.
Ὅσσα καὶ ἐν χέρσοισι καὶ ἐν πελάγεσσιν ἔθηκας.
Πενθαίνομ' ὡς πτερόεσσα ξυνῶν ξυγόνος φιλίοιο
Χηρωθεῖσ', ὁμόλεκτρον ἑὸν ποθέουσα σόφων,
Οὐ δέχεται πόσιν ἄλλον ἑῆς καθύπερθε καλιῆς.
Ὄρνι σοφή. μερόπεσσι δ' ἁγνὸς βίος, ὅσσον ἀρείων.
Οὐ δὲ μὲν οὐ λακέρυζα μελάγχροος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
Ζώει κουριδίοιο πόθου τμηθεῖσα κορώνη,
Πάντα πόσιν στυγέουσα, ἐπὴν φίλον εὖνιν ὀλέσσῃ.
Ἰχθύσι δ' εἰναλίοισι νόμος, παύροις μὲν ἄθεσμος
Ἀμφὶ γάμοις, πολλοῖς δὲ σαοφροσύνης τε μέμηλε,
Καὶ θαλάμων, ἀλόχων τε. δίκη δέ τε κἀνθάδ' ἀνάσσει.
Ἄλλοι δ' οὐ πλεόνεσσιν ἑνὸς μογέουσι τόκοιο,
Ἄλλοι δ' εἰσαεὶ μουνῇ φιλότητι γάνυνται.
Καὶ πλεόνων. μεῖζον δὲ φύσις ἐπέθηκε πόθοισι.
Καιρὸς δ' αὖ φιλότητος ἐνηέος ἐστὶν ἅπασιν,
Ἠερίοις, ἁλίοις τε, καὶ ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν ὁδεύει.
Οὐ δ' ἐκτὸς προχέουσιν ὅρου πόθον, ἀλλὰ δέονται
Ὥρεια μαργαίνοντες, ἐπὴν σφέας εἶαρ ἐγείρῃ.
Καί ῥ' οἱ μὲν μιγάδεσσιν ἐπαΐσσουσι γάμοισι,
Τοῖσ δ' ἄλοχοί τε μένουσι φίλαι, καὶ θεσμὸς ἄτρωτος.
Ὀιοτόκος δ' ἄλλοισιν ἐπάρκιος ἔπλετο μίξις,
Ὥς τινες, οἳ ζώων τε γόνους καὶ πάντ' ἐφάλεγξαν.
Εἰ δὲ καὶ ἀφαλέεσσι σαοφροσύνης τι μέμηλε,
Πλάσμα θεοῦ, σὺ δὲ σαρκὸς ὅλον νόμον οὔτι πεδήσεις
Ἢν ἐθέλῃς; ἐκτὸς δὲ λόγῳ βρόχος, ὡς πυρὶ χαλκός.
Εἰ δ' οὐ σαρκὸς ἄνασσα λόγου φύσις, ὥς μ' ἐθέωσεν
Εἰκὼν, τί πλέον ἡμῖν ὁμοιΐα κινυμένοισιν,
Εἴ γοι καὶ πλεόνων φύσις ἄσχετος; ἀλλὰ τόδ' ἴσμεν
Πολλάκι καὶ ξυνῆς φύσιος κρατέουσαν ἐφετμήν.

I ncensi ignito desyderio Christi regis,
I n imbecillitate autem positum est robur piis,
H æc quis intuens, non pacificatur iuuenibus
L ætabundus carnibus, postq̃ ferbuit stimulus præstantior.
O natura omnium parens, tua uero, nõ mea miracula dicam.
Quot & in terris & pelagis fecisti,
A udio quo daligera turtur turture caro
V iduatus, coniugem suum desyderans castus,
N on recipit maritum alium suum supra nidum.
A uis sapiens. hominibus autem sancta uita, quanto præstãtior,
N eq; uero & garrula nigricolor, sed & ipsa
V iuit iuuenili desyderio priuata cornix,
O mnem maritum posa, postq; carum coniugem perdiderit.
P iscibus autem marinis lex est, paucis quidem illegitima
E rga nuptias, multis uero temperantiæ cura fuit,
E t cubilium, uxorumq;, iustitia uero & hic regnat.
A lii uero non pluribus uno laborant partu,
A lii uero uerno solo amore delectantur.
E t plures. modum autem natura imposuit desyderiis,
T empus uero rursus amoris placidi est omnibus,
A eriis, marinisq;, & quæcũq; terram ingrediuntur,
N eq; extra effundunt termini desyderium, sed indigent
T empestiue lasciuientes, cum ipsos, uer excitet.
E t hi quidem mixtis irruunt nuptiis,
I llis uero & uxores curæ sunt caræ, & lex amoris.
S olifœta antem aliis sufficiens extitit mixtio,
V t nonnulli, qui animaliumq; genituras & oĩa cõsyderarunt,
S i uero & irrationalibus temperantiæ aliqua cura fuit,
F igmentum dei, tu uero carnis totam legem non deuincies
S i uolueris, cedens autem rationi homo, ut igni æs.
S i uero non est carnis domina rationis natura, ut me deificauit
I mago, quid plus nobis similiter agitatis,
S i & plurium natura irretentibilis, sed & hoc scimus
S æpe & cõmunis naturæ superiorem præceptionem

Etenim mihi corpus est simile, sed me ligauit
Crux capiens, cui carnem ferens annexui grauem.
Cum christo enim mori cupio, ut simul eleuer
Omnia ferens christi, rationem, corpus, clauum, surrectionem.
Aliis uero spontaneus est carnis nexus, non ab amore
Diuiniore, quam minime temperantiam uocant.
Sed tamen præmium est diuinitus datum iniuriam extra
Viuere, serenamq; habere mentem, atq; incōcussam,
Alius uero rursus uinum copiosum egre tulit, alius cibum,
Quem alii amant, odit, alii uaporem.
Alii uero rursus hominibus inimicum animum habentes,
Extremos agros incolunt, mortalibus autem e lōge currunt
Prompte, tu uero infidam mentem habes iniugatis.
Non equidem infidam ego sane existimo, sed ad timorem
Confugis, coniugii autem malorum oblitus es tunc.
Neq; ignem candentem excurrit, ueluti terram
Saliens humilibus pedibus parua salamandra,
Piscis autem igneus est, & non igne domatur infido
Igneus, ardens autem, medio resplendet mari,
Neq; lapis magnes ferreum mortarium attrahit,
Neq; adamas indomitus, hic uero non lucem misit ferro
Percussus, alius uero lucescit aqua parua.
A qua qdem lucem emisit, & obscuratus est autem oleo.
Quot uero & rursus his priora miracula sunt,
Quis enumeraret, quoniam licet multa dicere?
Ludit enim ratio alta in speciebus omnimodis
Commixta, ut uult mundum totum hinc & inde,
Pauca aūt e pluribus dicam, quorum alia quidem ipse
Vidi, aliorum autem libri, aliorum aures fidem dederunt.
Non unus quidem fluuiis infra fluxus est omnibus,
Vna autem lex maribus in litoribus annecti,
Vnus aūt ignis flammantis sursum cursus saltibus crebis,
Sed tamen fluuius amarum transmeat sal,
Et fluuius quāuis existens, neq; aquæ admiscetur aqua.

Καὶ γάρ ἐμοὶ δέμας ἐστὶν ὁμοίϊον. ἀλλά μ' ἔδησε
Σταυρὸς ἑλών, ᾧ σάρκα φέρων προσέδησα βαρεῖαν.
Χριστῷ συνθανέειν γὰρ ἐέλδομαι, ὡς συναερθῶ
Πάντα φέρων Χριστοῖο, λόγον, δέμας, ἦλον, ἔγερσιν.
Ἄλλοις δ' αὐχμαλέη βαρεῖα δέσις, οὐχ ὑπ' ἔρωτος
Θεοτέρου. τὴν, ἥν τε σαοφροσύνην καλέουσιν.
Ἔμπαγε μὴν γέρας ἐστὶ θεόσδοτον ὕβριος ἐκτὸς
Ζωήν, εὐθύνοντά τ' ἔχειν νόον, ἠδ' ἀτίνακτον.
Ἄλλος δ' αὖ μέθυ λαρὸν ἀπήχθετο, ἄλλος ἐδωδὴν
Τὴν, ἄλλοι φιλέουσιν, ἀπέστυγεν. ἄλλος ἀϋτμήν.
Ἄλλοι δ' αὖ μερόπεσσιν ἀπεχθέα θυμὸν ἔχοντες,
Ἐσχατιὰς ναίουσι, βροτῶν δ' ἄπο τῆλε θέουσι
Προφρονέως. σὺ δ' ἄπιστον ἔχεις νόον ἀζυγέεσσιν.
Οὐ μὲν ἄπιστον ἔγωγε οἴομαι. ἀλλ' ἴθι τάρβος,
Φεύγεις, συζυγίης δὲ κακῶν ἐπελήσαο τῆμος.
Οὐ δὲ πυρὸς μαλεροῖο διαστέχει, ἠΰτε γαίης
Σκαίρουσα χθαμαλοῖσι ποσὶν τυτθὴ σαλαμάνδρη.
Ἰχθὺς δ' ἔμπυρός ἐστι, καὶ οὐ πυρὶ δάμνατ' ὀπίσω
Ἔμπυρος. αἰθόμενος δὲ, μέσην διαλάμπεται ἅλμης.
Οὐ δὲ λίθος μαγνῆσσα σιδήρεον ὅλμον ἀνέλκει.
Οὐ δ' ἀδάμας ἀδάμαστος, ὃ δ' οὐ σέλας ἧκε σιδήρῳ
Θεινόμενος. ἄλλος δὲ σελάσσεται ὕδατι βαιῷ.
Ὕδατι μὲν σέλας ἧκεν, ἀπημυγάθη δ' ἄρ' ἐλαίῳ.
Ὅσσα τε δ' αὖ καὶ τῶνδε περίτροπα θαύματ' ἔασι,
Τίς κεν ἀριθμήσειεν, ἐπεὶ πάρα πόλλ' ἀγορεύειν.
Παίζει γὰρ λόγος αἰπὺς ἐν εἴδεσι παντοδαποῖσι
Κιρνάς, ὡς ἐθέλει κόσμον ὅλον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Παῦρα δ' ἀπὸ πλεόνων μυθήσομαι. ὧν τὰ μὲν, αὐτὸς
Ἔδρακον. ὧν δὲ βίβλοι, ὧν δ' οὔατα πίστιν ἔδωκαν.
Οὐχ εἷς μὲν ποταμοῖσι κάτω ῥόος ἐστὶν ἅπασιν;
Εἷς δὲ νόμος πελάγεσσιν ἐπ' ἠϊόνεσσι δέδεται;
Εἷς δὲ πυρὸς φλογόεντος ἄνω δρόμος ἅλμασι πυκνοῖς;
Ἀλλ' ἔμπης ποταμὸς πικρὴν διανήχεται ἅλμην,
Καὶ ποταμὸς περ ἐών. οὐδ' ὕδατι μίσγεται ὕδωρ.

59

Ναῦται δ' ἐκ πελάγοιο γλυκερὸν ποτὸν ὑδρεύονται,
νῆα ῥόῳ πελάοντες ἐπειγομένῳ ποτὶ γαῖαν.
Εὐβοίης δ' ἄρ' ὄπισθε Παθρασίων πόρον, οὐδ' ἐπίφαστον
πορθμὸν ἁλὸς κληῗδα παλισσύτοισι ῥεέθροις
μαινόμενον. πόντος δὲ ῥέει, καὶ ῥεῖθρον ἀΐσσειν
Ὠκεανὸς δ' οὐχ ἕλκει τ' ἀπὸ χθονός, εἶτ' ἰθὺ χέρσον
ἔρχετ' ἐπειγομένοισι μεταΐσσων ῥοθίοισι.
Καὶ πεδίον καὶ πόντος ἐπ' ἠϊόσι κιμμερίοισιν.
Ἄλλος δ' αὖ ῥόος ἐστί, πυρὸς φλόγες, εἰ ἐτεόν γε
Αἰτναίων σκοπέλων ἀπερεύγεται ὁλκὸς ἄπιστος
Πυρποταμός. τὰ δ' ἄμικτα, μίγη χρυσοῖο θέλοντος.
Ποῖα καὶ ἐν βαιοῖσιν ὁμοίϊα θαύματ' ἀεῖσαι.
Ἔστι τις ἐν καρποῖσι κερασβόλος, ὥς ἐνέπουσιν,
ὃς μοῦνος τῶν, ὅσα φύει ζείδωρος ἄρουρα,
σκληρὸς καὶ ἄτεγκτον ἔχων δέμας, οὔτ' ἐνὶ γαίῃ
λύεται, οὔτ' ὄμβροισι πιαίνεται, ἀλλὰ πέπηγεν
αὐαλέος, κεράων στερεώτερος ἤματα πάντα.
Οὗ τὸ κέρας βέβληκε βοὸς κέρας, οὔτ' ἀροτῆρος
δεξιτερὴ προχέῃσιν ἑὴν ἐς καρπὸν ἄρουραν.
Ἔνθεν ὅγ' ἐκ κεράων καὶ οὔνομα καὶ φύσιν ἔσχεν,
εἴτε τιν' ἄλλον ἴσασι σοφοὶ λόγον. οὐ γὰρ ἔγωγε.
Ταῦτα φύσις. σὺ δ' ἄκουε καὶ ὅσσ' ἐβιήσατο τέχνη.
Ψῆρας μὲν καλέουσιν ὁμοίϊον ἀνθρώποισι,
φωνῆς ἀλλοτρίης ζηλήμονας, ἣν ἐδίδαξεν
εἴδωλον ξεστοῖο κατ' ἐσόπτροιο φανθὲν
ψηρός. κρυπτάδιον τε ἱεὶς ὄπα κερδαλέος φώς,
καὶ κόρακες κλέπτουσιν ὁμῶς ὄπα. ὡς δ' ὀρθαβόχρως
ὑπτιακὸς ἀγκυλόχειλος ἔσω πλεκτοῖο δόμοιο,
ἀνδρόμεον φωνῆσε, καὶ ἤπαφεν ἀνδρὸς ἀκουήν.
Ἵπποισιν δὲ καὶ λόφους ἀπήοροι, ὧν καθύπερθεν
βαίνουσιν. συγκερὴ δὲ δι' ἠέρος ἀρήκτος ὁδεύει.
Ἐν δὲ δίκης θώκοισι δικασπόλος ὥς τις ἐχέφρων,
ἑζομένη, νεμέσει δίκης ἰθεῖα τάλαντα,
ὡς δοκέει παλάμῃσι. νόον δ' ἐδύσατο καὶ θήρ.

N autæ a utem e mari dulcem potum aquantur,
N auem fluento admouentes festinanti ad terram,
E ubœæ uero uidi audacem meatum, neq; dicibilem
F retum maris clauem retro cedentibus fluxi bus
F urens pontus uero fluit, & fluentum redit.
O ceanus uero non trahitur a terra, deinde ad terram
V enit festinantibus ruens fluxibus,
E t solum & pontus in littoribus cimmeriis.
A lius uero rursus fluxus uenit, ignis flammæ, si uerum q̄dē est
A etnæis scopulis eructatur tractus incredibilis
I gnis, fluuius, I mmiscibilia uero mixta sunt Christo uolente.
S cio & in paruis similia miracula cantare.
E st quidam in fructibus corniger, ut dicunt,
Qui solus ex his quæ terra gignit uita donatrix,
A ridum & immite habens corpus, neq; in terra
S oluitur, neq; imbribus pinguescit, sed diriguit
A ridus, cornibus solidior dies omnes
C uius cornu iecit bouis cornu, cum aratoris
D extra fundit in suam fructum terram,
V nde hic ex cornibus & nomen & naturam habuit,
S iue aliquam aliā rationē sapientes sciūt, nō enim ego quidē.
H æc natura. tu uero audi & quo coegit ars.
S turni quidem loquuntur simile hominibus,
V ocis alienæ æmulatores, quam docuit
I mago polito in speculo apparens
S turni, clādestinamq; mittens uocem astutus homo,
E t corui furantur simul uocem, ut autem amoricolor
P sitacus curuilabrus intra plexam domum.
H umanum locutus est, & fefellit hominis auditum.
E quis autem funes suspensi sunt, quorum desuper
G radiuntur. odiosa autem per aerem ursa incedit.
I n iudicii uero sedilibus. iudex ueluti prudens
S edens pendit iustitiæ recta examina.
V t uidetur manibus. mentem autem mentita est fera.

κειμέναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἰουδαίων χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. καὶ λέγει αὐτοῖς. ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ, ἤνεγκαν. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστιν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, καὶ λέγει αὐτῷ, πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι. καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω. σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ ἰησοῦς, ἐν κανᾶ τῆς γαλιλαίας. καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ. καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

περὶ τῶν ἐκβληθέντων ἐκ τοῦ ἱεροῦ. τῇ παρασκευῇ τῆς μετὰ τὸ πάσχα.

μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς καπερναοὺμ αὐτὸς, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων. καὶ ἀνέβη εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς. καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα, καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς, καθημένους. καὶ ποιήσας φραγγέλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ. τά τε πρόβατα, καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα. καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε. καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν. ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν. μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, οἶκον ἐμπορίου. ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστιν. ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ. τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι. τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς. καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ ἰησοῦς. ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ. πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες τὰ
αὐτοῖς;

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἑξῆς τετραδίου.

positæ, secundum purificationẽ iudæorum, capiẽtes singulæ metretas binas uel ternas. Dicit ei Iesus. Implete hydrias aqua, & impleuerunt eas usq; ad summũ. Et dicit ei Iesus haurire nũc & ferte architriclino, & tulerunt. Vt autem gustauit architriclinus aquam uinum factum, & non sciebat unde esset, ministri autem sciebant qui hauserant aquam, uocat spõsum architriclinus, & dicit ei. Omnis homo primum bonum uinũ ponit, & cũ iebriati fuerit, tũc id, qđ deterius ẽ. Tu ãt seruasti bonum uinum usq; adhuc. Hoc fecit initium signorum Iesus in Cana galileæ, & manifestauit gloriam suam, & crediderunt in eum discipuli eius.

De eiectis e templo. in parasceue post pascha.

Post hæc descẽdit Capharnaũ ipse & mater eius, & frater ei⁹ & discipuli eius, & ibi manserunt non multis diebus. & prope erat pascha iudæorum, & ascendit Iesus hierosolymam, & inuenit in templo uendentes oues & boues, & columbas, & numularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellũ de funiculis omnes eiecit de templo oues quoque & boues, & numulariorum effudit æs, & mensas subuertit. Et his, qui columbas uendebant dixit. Auferte ista hinc, & nolite facere domum patris mei domũ negociatiõis. Recordati sũt discipuli ei⁹, qa scriptum est zelus domus tuæ comedit me. Responderũt ergo iudæi, & dixerũt ei, Quod signũ ostẽdis nobis qa hæc facis? Respondit Iesus & dixit eis, Soluite templum hoc, & in trib⁹ diebus excitabo illud. Dixerũt ergo iudæi. Quadragita & sex annis edificatum est templum hoc, & tu in tribus diebus excitabis illud. Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cũ ergo ĩsurrexisset a mortuis, recordati sũt discipuli eius, quia hoc dicebat, & crediderunt scripturæ, & sermoni quem dixit Iesus. Cum aũt eẽt hierosolymis ĩ pascha in die festo, multi crediderunt in nomine eius uidentes signa

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

61

E t mortalis edocuit, quæ non natura, ut uero leonis
V idi supra dorsum leonis magistrum fortis
C onsidentem. feræ autem robur edomabat manu.
A tq; hic quidem aurigabatur. ducebatur aũt fremebunda fera
I aciens pestiferum anhelitum. & suo blandiebatur regi.
V t uero & albidentem grauem magnam feram
I ndus agit desuper puer paruo sub stimulo.
M ouens qualiter nauem corpus robusti elephantis,
A udens qui primus commentus est feram domare.
E t iugum collo imposuit, & duxit currum excelsum.
S ed tu & feris tribuis plus, quam hominibus.
S i ferarũ quidem flexit uis naturam, hi uero indociles
S unt honesti, & uerbum impendens prope habentes.
E fferate, quomodo tu tantum offendis magni
F igmentum dei, quis tantum suam odit generationem,
S ed non talis mihi quidem mens pura sentienti,
S ed noui, cœlestesq; intelligenti, & corpore sanctos
V iros, fœminasq;, plus enim in membris,
C õmunes autem utrisq; uirtutes. communis uero uia
I n uitam excelsam, plus autem desyderantis
H æc manus, tu uero infidam habes mentem iniugatis,
N on tamen infidum ego quidem existimo, sed ad timorem
F ugis, coniugii autem malorum oblitus es tantorum.
A ffinibus quidem hæc mando cœliuadens
V irginitas, tu uero mihi cures, ut munita
V ndique bene ingrediens deo, & integra sis.
M argarita in lapillis, lucifer in luminibus.
I n uolatilibus columba, in nemoribus ramos oliuæ
E t lilium in campis, & in pelagis tranquilitas.
V irgo ornatum omnem & quæcũque iucunda uitæ
R epellens, Christum prope consistas splendentem.
E t manu manũ capiens, tuum age cubiculum intra,
I ucundum, bene spiratum. odoratum, ut unguentis
C õmisceas cœlestibus unguentum tuum, ubi effusis

Καὶ βρόχος ὑψελίδ' ἔδειξεν, ἃ μὴ φύσις. ὡς δὲ λέοντος
Εἶδον ὑπὲρ νώτοιο λεοντοκόμον βελαρόιο
Ἑζόμενον, θηρὸς δὲ μένος ὑπεδάμνατο χειρί,
Καὶ ῥ' ὅμεν ἡνιόχευεν, ὁ δ' ἥπετο βρυχαλέος θὴρ
Ῥίψας λοίγιον ἄσθμα, καὶ ὃν σαίνεσκεν ἄνακτα.
Ὧς δὲ καὶ ἀργιόδοντα βαρὺν μεγακήτεα θῆρα
Ἰνδὸς ἄγει καθύπερθε παῖς ὀλίγῳ ὑπὸ κέντρῳ,
Νωμῶν δινεῖ τε νῆα δέμας κρατεροῦ ἐλέφαντος,
Τολμήεις, ὅσ πρῶτος ἐμήσατο θῆρα δαμάσσαι,
Καὶ ζυγὸν αὐχένι θῆκε, καὶ ἤγαγεν ἅρμα πέλωρον.
Ἀλλὰ σὺ καὶ θήρεσσι νέμεις πλέον ἢ μερόπεσσιν,
Εἰ θηρῶν μὲν ἔκαμψε βίη φύσιν. οἱ δ' ἀδίδακτοι
Εἰσὶ καλοῦ, καὶ μῦθον ἐπὶ ῥοπὴν ἐπ' ὗσ ἔχοντες.
Ἄγριε, πῶς ἄρα σὺ κόσμον ἐφυβρίζεις μεγάλοιο
Γλάσμα θεοῦ. τίς κόσμον ἑλὼν ἤχθηρε γενέθλην;
Ἀλλ' οὐκ οἶος ἔμοιγε νόος καθαρὰ φρονέοντι.
Ἀλλ' οἱ δ' οὐρανίους τε νοήματα, καὶ δέμας ἁγνοὺς
Ἄνδρας, θηλυτέρας τε. τὸ γοῦν πλέον ἐν μελέεσσι.
Ξυναὶ δ' ἀμφοτέροις ἀρεταί. ξυνὴ δὲ κέλευθος
Ἐς βίον αἰπήεντα. τὸ δὲ πλέον ἱεμένοιο
Τοῦτο γέρας. σὺ δ' ἄπιστον ἔχεις νόον ἀζυγέεσσιν.
Οὐ μὲν ἄπιστον ἔγωγε οἴομαι, ἀλλ' ἰθὺ τάρβος
Φεύγεις. συζυγίης δὲ κακῶν ἐπελήθεο κόσμων.
Ποίησι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι οὐρανοφοιτῶν.
Παρθενίη, σὺ δέ μοι περικήδεο, ὥς κεν ἐρυμνὴ
Γαίηθεν εὖ βεβαυῖα θεῷ καὶ ἄρτιος εἴησ
Μάργαρος ἐν λιθέεσσιν, ἑωσφόρος ἐν φαέεσσιν.
Ἐν πτηνοῖσι πέλεια, ἐν ἄλσεσιν ἔρνος ἐλαίης.
Καὶ κρίνον ἐν πεδίοισι, καὶ ἐν πελάγεσσι γαλήνη.
Παρθένε, κόσμον ἅπαντα, καὶ ὁππόσα τερπνὰ βίοιο
Ὠσαμένη, χριστοῦ πέλας ἵστασο λαμπετόωντος.
Καὶ χεῖρ χειρὸς ἑλοῦσα, τεῆς ἄγε παστάδος εἴσω,
Τερπνῆς, ἡδυπνόοιο, θυώδεος. ὥς κε μύροισι
Μίξαις οὐρανίοισι μύρον τεόν. ἔνθα χυθεῖσιν

Ἀφαύστοισι ἀέθλοισι πόθοιο, καὶ κάλλεϊ κάλλος,
Κρυπτὸν κρυπταδίῳ, καὶ αἰγλήεντι φαεινὸν,
Χειρὸν ἔχοις μορφῆς ὑπερικυδέος ἐσθλὸν ὑπαστὴν,
Χειρὸν ἐεδνωτήν. Χριστὸς δ' ἀνέῳξε καλύπτρην,
Καὶ θάμβησεν ἰδὼν κεδνὴν περικαλλέα νύμφην,
Ἐσθλὴν, μητρ' ἀγαείεσαν, εὔθρονον, ὑψικάρηνον.
Καί σε καλὴν περ ἐοῦσαν, ἔτι χαρίεσσαν ἔθηκε.
Χειρὸς καγχαλόωσαν ἑὰ πρὸς δώματ' ἀνάξει,
Καὶ θήσει τοι δαῖτα γαμήλιον ἐν μεγάλοισιν
Ἀχράντοισι χοροῖσι, καὶ οὐρανίῃσιν ἀοιδαῖς.
Καὶ στέψει χαρίτεσιν ἀειθαλέεσσι κάρηνον,
Καὶ στήσει κρητῆρα μεθύσματος ἡδυπνόοιο.
Καὶ δείξει σοφίης μυστήρια, τῆς, ἐν ἐσόπτρῳ
Εἰκόνας ἐνθάδ' ὁρῶμεν, ἐτήτυμα φῶτα νόοιο
Γυμνοτέρου. σάρκες γὰρ ὑποείξουσι παχεῖαι,
Πνεύματι. ἠέριαι δὲ, βίον δέξονται ἀγήρω.
Ἀλλὰ φίλοι μέλπωμεν, ὅσοις πόθος ἁγνὸς ἀνάκτος.
Ἠίθεοι, κοῦραί τε, θεοῦ γάμον οὐρανίωνος
Λαμπάδας ἁψάμεναι θείου μιμήματα φωτὸς,
Ἀσβέστοις, νοερᾶς τε, ἀεὶ πλέον ἐν καθαρῇσι
Πρήξεσιν ἠδὲ λόγοισιν ἐπιζομένας μεγάλῃσιν
Ἄχρι καὶ οὐρανίοιο. σὺ δ' ἵλαος ἄμμιν ἐπέλθοις,
Ἵλαος ἵλαος ἄμμιν, ἁγνὴ τριὰς εἰς ἓν ἰοῦσα
Ἐξ ἑνὸς, ὀφθαλμοῖσιν ὑπαυγάζουσα φαεινοῖς
Σήμερον, ὕστατον δὲ φαάντερον, οἷσιν ἔλαμψας.
Εἷς θεὸς ἐκ γενέταο δι' υἱέος ἐς μέγα πνεῦμα,
Ἱσταμένης θεότητος ἐνὶ τελέοισι τελείης.

I ndicibilibus desyderiis desyderia, & formæ formam,
C œlatam cœlatæ, & splendenti lucidam,
C hristum habeas formæ gloriosæ bonum amatorem,
C hristum sponsum. Christus uero aperuit tegmentum
E t admiratus est uidens illustrem pulcherrimam sponsam,
B onam, margaritis ornatã, bonisedã, celsicipitem.
E t te licet pulchram existentem, insuper gratiosam reddidit.
C hristus ridentem sua ad domicilia adducet,
E t ponet tibi epulas nuptiales in magnis
I mmaculatis choris, & cœlestibus cantibus.
E t coronabit gratiis semper uirentibus caput,
E t statuet craterem meri iucunde spirantis,
E t ostendet sapientiæ mysteria, cuius in speculo
I magines hic uidemus, uera lumina mentis
N udioris, carnes enim cedent crassæ,
S piritui, aeriæ aũt uitam accipient insenescentem.
S ed amici canamus, qbuscũque est desyderium sanctum regis.
P ueri, puellæque, dei nuptias cœlestis
F aces accendentes diuini imitationes luminis,
I nextinguibiles, intellectiuasque, semper plus in puris
A ctionibus atque sermonibus refocillatas magnis
V sque, & ad cœlestem, tu uero propitia nobis accesseris,
P ropitia propitia nobis, sancta trinitas in unũ ueniens
E x uno, oculis sublucens illustribus
H odie, ultimo autem clarius, quibus splenduisti,
V nus deus ex genitore per filium in magnum spiritum,
S tante diuinitate in perfectis perfecta.

63

LVCTVS DE EIVS ANIMAE PASSIONIBVS.

INfelix qualia passus sum, q mihi luctus dignus erit
Qui fons lachrymarũ sufficiens, quales cantus,
Neq; mortem filiorum quis suorum plorauit tantũ,
Aut illustrium parentum, aut caræ uxoris.
Non patriam dulcem uehementi igne exustam,
Non morbo odioso membra uexata,
Quantum ego animam deploro grauia passam.
Heu miser, pereunte imagine cœlesti.
Quippe enim uero magni dei & figmentum & imago
Homo, diuinitus in deum proficiscens.
Quisqs sursum uergens, & spiritu carnem uinciens,
Christum habet uitæ propitium ducem,
Facultatem suam, linguamq;, & aures, & mentem ipsam,
Et robur, uenienti omnia dans uitæ.
Rapiens a mundo multicapace, quæcũq; continebat
Raptor alienorum, aduersarius dei belias,
In cellasq; ferens longe præstantiores his quæ in terra sunt,
Quæ furtis distrahuntur aut dissoluuntur.
Ipsum spectare regem deum & spiritum fieri,
Carne exuta & crassitie renitente,
Angeliciq; chori sortiri statum lucentis
Maius magnorum præmium habens laborum,
Non amplius uidens scenæ tenuem figuram, ut prius,
Neq; legis scriptam imaginem soluentem se,
Ipsam autem ueritatem puræ mentis oculo intuens,
Canensq; ex ore uocem festiuam.
Hic finis mortalis uitæ existit, in hoc attrahit
Christi passionum contumelia terrestres,
Qui serui formam suscepit, & mortem
Gustauit, & uitæ secundo occurrit
Existens deus. existens uitæ custos, æuum supra,
Imago immortalis ubiq; patris tota,
Vt me a seruituteq; solueret, mortisq; uinculis,
Præstantiorem ad uitam rursus proficiscentem.

ΘΡΗ͂ΝΟΣ ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΤΗ͂Σ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΨΥΧΗ͂Σ ΠΑΘΩ͂Ν.

Ὕσμορος οἷα πάθον. τίς μοι γόος ἄξιος ἔσται.
δ Τίς πηγὴ δακρύων ἄρκιος, οἷα μέλη.
Οὔτε μόρον παίδων ὓς ἑῶν ἐκλαύσατο τόσσον,
Ἢ κεδνῶν τοκέων, ἠὲ φίλης ἀλόχου,
Οὐ πάτρην γλυκερὴν μαλερῷ πυρὶ τεφρωθεῖσαν,
Οὐ νούσῳ στυγερῇ ἄλγεα τειρόμενα,
Ὅσσον ἐγὼ ψυχὴν ὀλοφύρομαι αἰνὰ παθοῦσαν.
Φεῦ τάλας, ὀλλυμένης εἰκόνος οὐρανίης.
Ναὶ γὰρ δὴ μεγάλοιο θεοῦ καὶ πλάσμα καὶ εἰκὼν
Ἄνθρωπος, θεόθεν ἐς θεὸν ἐρχόμενος.
Ὅς τις ἄνω νεύσας, καὶ πνεύματι σάρκα πεδήσας,
Χριστὸν ἔχει ζωῆς ἵλαον ἡγεμόνα,
Κτῆσιν ἑὴν, γλῶσσάν τε, καὶ οὔατα, καὶ νόον αὐτὸν,
Καὶ σθένος, ἐρχομένῳ πάντα διδοὺς βιότῳ,
Ἁρπάζων κόσμου πολυχανδέος, ὅσσα κατεῖχεν
Ἅρπαξ ἀλλοτρίων, ἀντίθεος βελίας.
Ἐς δὲ ταμεῖα φέρων πολὺ φέρτερα τῶν ἐπὶ γαίης,
Τῶν διακλεπτομένων, ἢ καταλυομένων,
Αὐτὸν ἀθρῆσαι ἄνακτα θεὸν καὶ πνεῦμα γενέσθαι,
Σαρκὶ ἀποδυσάμενος καὶ πάχος ἀντίτυπον,
Ἀγγελικοῦ τε χοροῖο λαχεῖν στάσιν αἰγλήεντος
Μεῖζον τῶν μεγάλων ἆθλον ἔχων καμάτων,
Μηκέθ' ὁρῶν σκιῆς ἐλαφρὸν τύπον, ὥς τοπάροιθεν,
Μὴ δὲ νόμου γραπτὴν εἰκόνα λυομένην,
Αὐτὴν δ' ἀτρεκίην καθαροῦ νοὸς ὄμματι λεύσσων,
Μέλπων τ' ἐκ στομάτων ἦχον ἑορτάσιον.
Τοῦτο τέλος βροτέης ζωῆς πέλει, ἐς τόδ' ἀνέλκει
Τῶν Χριστοῦ παθέων ὕβρεος ἐπιχθονίους.
Ὅς δούλου μορφὴν ἀνεδέξατο, καὶ θανάτοιο
Γεύσατο, καὶ ζωῆς δεύτερον ἦν τίασιν
Ὢν θεὸς, ὢν ζωῆς ταμίης, αἰῶνος ὕπερθεν,
Εἰκὼν ἀθανάτου πάντοτε πατρὸς ὅλη.
Ὄφρα με δουλοσύνης τε λύσῃ, θανάτοιό τε δεσμῶν,
Κρείσσονα πρὸς ζωὴν ἔμπαλιν ἐρχόμενον.

Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐφύλαξα θεοῦ μυστήρια κεδνά,
μύστιν ἔχων ψυχὴν οὐρανίης ἀνόδου,
Ἀλλὰ κάτω βρίθει με χοὸς πάχετος. οὐδ' ἐδυνάσθην
ἰλύος ἐξαναδὺς, ἐς φάος ὄμμα βαλεῖν.
Ναὶ βάλλον. ἀλλὰ μέσον νέφος ἵστατο ὅστε καλυπτόν,
σὰρξ ἐπανισταμένη πνεύματι σὺν χθονίῳ.
Πολλὰ μὲν ἐν κραδίῃ μελεδήματα ἔνθα καὶ ἔνθα
στρωφᾶται κενεὰ πλαζομένοιο νόου,
Χριστὸν ἑκὰς βάλλοντα, θεὸν λόγον. οὐ δέχεται γὰρ
μίγνυσθαι ψυχῇ νυμφίος ἀλλοτρίῃ.
Πολλὰ δ' ἐνὶ γλώσσῃ κέαται κακὰ φάρμακ' ὀλέθρου.
Γλῶσσα γὰρ ἀνθρώποις ἥμισυ τῆς κακίης,
Θυμὸν ἐρευγομένη γυμνὸν κακόν. ὅς τε μάλιστα
λάβρος ἐπιζείων, ἐκ νόος ἄνδρα φέρει.
Ἢ δολερὸν κεύθουσα ἐνὶ στήθεσσι νόημα,
λεῖα δ' ἄρ' ἐξ ἁπαλοῦ φθεγγομένη στόματος.
Εἴθε δὲ ἦν τι θύρετρον ἐπ' ὀφθαλμοῖσιν ἐμοῖσιν,
οὔασί τ' οὐκ ἀγαθῶς πάντοσε πεπταμένοις.
Ὡς τὸ μὲν ἐσθλὸν ὁρᾶν τε καὶ εἰσαΐοντα δέχεσθαι,
κλείεσθαι δὲ κακοῖς ἀμφότερ' αὐτομάτως.
Χειρῶν τ' ἔργον ἄριστον ἐς οὐρανὸν αἰὲν ἀείρειν
ἁγνὰς, καὶ τρέχειν οὐρανίοισι νόμοις.
Ὡς δὲ ποδῶν ἰέναι λείην ὁδὸν, οὐκ ἐπ' ἀκάνθας,
οὐ δὲ κατὰ σκοπέλων, καὶ τρίβον οὐχ ὁσίην.
Νῦν δὲ θεὸς μὲν ἔδωκεν ἅπαν μέλος ἐσθλὸν ἐπ' ἐσθλοῖς,
εὕρατο δ' ἡ κακίη ὅπλον ἐμοὶ θανάτου.
Τίς νόμος οὗτος ἐμοί. πῶς δέσμιος εἰμ' ἐνὶ γαίης
σαρκός. πῶς δ' ἐλαφρῷ πνεύματι σῶμα μίγη.
Οὔθ' ὅλος εἰμὶ νόος, καθαρὴ φύσις, οὔτε χερείων
χοῦς ὅλος. ἐκ δ' ἀμφοῖν ἄλλό τι, κἀμφοτέρων.
Τοὔνεκα καὶ πολέμοιο φέρω κλόνον αἰὲν ἄπαυστον,
σαρκὸς καὶ ψυχῆς ἀντικαθεζομένων.
Εἰκὼν εἰμὶ θεοῖο, καὶ ἕλκομαι ἐς κακότητα,
κρείσσονι μαρναμένου χείρονος οὐχ ὁσίως.
Ἢ φεύγω κακότητα, καὶ ἵσταμαι οὐκ ἀμογητὶ,
πολλὰ διαθλήσας χειρὶ σὺν οὐρανίῃ.

Sed ego non seruaui dei mysteria gloriosa,
Sacerdotem habens animam cœlestis ascensus,
Sed infra grauat me pulueris crassities, neq; potui
E luto emergens, in lucem oculum iacere.
Quippe ieci, sed media nebula stetit oculos occulens.
Caro insurgens spiritu cum terreno.
Multæ quidem in corde cogitationes hinc & inde
Vertuntur inania errante mente,
Christum minus iacientes, deum uerbum non capit enim
Misceri animo sponsus alieno.
Multa autem in lingua posita sunt mala medicamēta pnitiei,
Lingua enim hominibus dimidium est malitiei.
Iram eructans nudum malum, qui maxime
Copiosus efferuens e mente uirum educit,
Vel dolosum occultans in pectoribus intellectum,
Leuia uero e molli loquens ore.
Vtinam uero esset aliquod operculum in oculis meis,
Auribusq; non bene ubique apertis.
Vt bonum quidem uiderem & audiens reciperem,
Clauderentur autem malis utraque sponte.
Manuúque opus optimum in cœlum semper tollere
Sanctas, & præbere cœlestibus legibus.
Vt autem pedum incedere leui uia, non supra spinas,
Neq; per scopulos, & callem non sanctum.
Nunc uero deus quidé dedit omne mēbrú bonum ad bona,
Inuenit autem uitium telum mihi mortis.
Quæ lex hæc mihi, quo pacto uinctus sum in terra
Carnis quomodo aút leui spiritui corpus īmixtum est.
Neq; totus sum mens, pura natura, neq; deterior.
Puluis totus, ex ambobus autem aliud quidam & utrunq;.
Quare & belli fero tumultum semper inquietum,
Carne & anima contra sedentibus.
Imago sum dei, & trahor in malitiam,
Præstantiori aduersante deteriore non sancte.
Vel fugio uitium, & sto non sine labore,
Multa decertans manu cum cœlesti.

65

Est enim est mihi duplex mens, quarum hæc quidē bona,
Sequensq; bonum, at illa deterior,
Sequensq; mala hæc quidem mens est parata
Parere Christo in lucem proficiscens.
Alia uero rursus, carnisq; & sanguinis, est aūt prompta
Suscipere beliam in tenebras tracta.
Quippe hæc quidem terrestribus delectatur, uelutiin bonis,
Quæ non stant, sed præteruolantibus.
Et amat cōmessationesq;, & inimicitias, & satietatē grauem,
Operumq; obscurorum turpitudines, lucrationes.
Lata autem uia incedit, sua autem gaudet pernitie
Stultitiæ obscuram nubem induta.
At illa cœlestibus exultat, non præsentibus
Speratis, & deum solum habet
Spem uitæ, res uero hic fumum uilem
Alias sub alio iacentes casu.
Et amat paupertatemq;, & onera, & curas
Bonas, & angusta incedit uia uitæ.
Pugnantibus autem his obseruator uenit desuper
Spiritus dei magni, & menti dedit manum,
Corporis difficilis soluens pugnam, atq; nigrorum
Sopiens affectuum æstum insurgentem,
Atq; & sic rabidum habet robur, neq; desinit
Caro a bello, uergit autem hinc & inde pugna.
Interdum qdem mente puluis domatur, iterdū uero rursus
Carnem mens fortem sequitur in uita,
Sed hoc quidem cupit quod melius est, quod uero odit
Faciens, seruitutem dolet grauem.
Patrisq; authoris generis errorem, & matris deceptricem
Fraudem, nostræ matrem libidinis.
Et obliqui draconis pernitiosum sanguiniuori
Mendacium, qui hominum delectatur erroribus,
Et lignum, atq; plantæ hominum offensorem fructum,
Gustumq; pernitiosum, & mortis portas
Nudationem membrorum turpissimam, & a paradiso,
Atq; e planta uitæ eiectionem turpissimam.

66

Ἔστι γὰρ ἔστιν ἐμοὶ διπλοῦς νόος. ὧν ὁ μὲν ἐσθλὸς,
Ἑσπόμενός τε καλῷ. αὐτὰρ ὁ χειρότερος,
Ἑσπόμενός τε κακοῖσιν. ὁ μὲν νόος ἐστὶν ἕτοιμος
Πείθεσθαι Χριστῷ πρόσφαος ἐρχόμενος.
Ἄλλος δ' αὖ σαρκός τε καὶ αἵματος. ἔστι δὲ πρόφρων
Δέχνυσθαι βελίαν πρὸς ζόφον ἑλκόμενος.
Ἤτοι ὁ μὲν χθονίοισιν ἰαίνεται, ὥσπερ ἐπ' ἐσθλοῖς
Τοῖς οὐχ ἱσταμένοις, ἀλλὰ παραιπταμένοις.
Καὶ φιλέει κώμους τε, καὶ ἔχθεα, καὶ κόρον αἰνὸν,
Ἔργων τε σκοτίων αἴσχεα, κερδοσύνας.
Εὐρεῖαν δ' ὁδὸν εἶσιν, ἕως δ' ἐπιτέρπετ' ὀλέθρῳ
Ἀφροσύνης δνοφερὴν ἀχλὺν ἐφεσσάμενος.
Αὐτὰρ ὅ γ' οὐρανίοισιν ἀγάλλεται, οὐ παρεοῦσι
Τοῖς ἐλπιζομένοις, καὶ θεὸν οἷον ἔχει,
Ἐλπωρὴν βιότοιο. τὰ δ' ἔνθαδε καπνὸν ἄημον
Ἄλλοθ' ὑπ' ἀλλοίῃ κείμενα συντυχίῃ.
Καὶ φιλέει πενίην τε, καὶ ἄχθεα, καὶ μελεδῶνας
Ἐσθλὰς, καὶ στεινὴν εἶσιν ὁδὸν βιότου.
Μαρναμένοισι δὲ τοῖσιν, ἐπίσκοπον ἦλθεν ἄνωθεν
Πνεῦμα θεοῦ μεγάλου, καὶ νοῒ δῶκε χέρα,
Σώματος ἀργαλέοιο λῦον κλόνον, ἠδὲ κελαινῶν
Εὔναζον παθέων οἶδμ' ἐπανιστάμενον.
Ἡ δὲ καὶ ὡς λυσσῆεν ἔχει μένος, οὐδ' ἀπολήγει
Σὰρξ πολέμου, κλίνει δ' ἔνθα καὶ ἔνθα μάχῃ.
Ἄλλοτε μέν τε νόῳ χοῦς δάμναται, ἄλλοτε δ' αὖτε
Σαρκὶ νόος κρατερῇ ἕσπεται οὐκ ἐθέλων.
Ἀλλὰ τὸ μὲν ποθέει, τό γε βέλτερον. ὃ στυγέει δὲ
Ἔρδων, δουλοσύνην μύρεται ἀργαλέην.
Πατρός τ' ἀρχεγόνοιο πλάνην, καὶ μητρὸς ἀλιτρὴν
Παρφασιν, ἡμετέρης μητέρα μαργοσύνης.
Καὶ σκολιοῖο δράκοντος ἀτάσθαλον αἱμοβόροιο
Ψεῦδος, ὃς ἀνθρώπων τέρπεται ἀμπλακίαις.
Καὶ ξύλον, ἠδὲ φυτοῖο βροτῶν δυσλήμονα καρπὸν,
Γεῦσιν τ' οὐλομένην, καὶ θανάτοιο πύλας.
Γύμνωσιν μελέων τε παναίσχεα, καὶ παραδείσου
Ἡ δὲ φυτοῦ ζωῆς εἶρξεν ἀτιμοτάτην.

Ταῦτα νόος κάμνων ὀλοφύρεται. ἡ δέ νύ μοι σάρξ,
Δρύκεται ἐς προγόνους, καὶ φυτὸν ἀνδροφόνον.
Πᾶσιν τε γλυκερὴν ἀσπάζεται αἰὲν ἐδωδὴν,
Ἣν ὀλοὸς σίνων δείκνυσι πικρὸς ὄφις.
Ἦ μὴν καὶ γοάω, καὶ εὐχωλῇσιν ἄνακτα,
Ὃς πάντων κρατέει, καὶ ζυγὰ πᾶσι φέρει,
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ σώματος. ἀμφοτέροισιν
Εὐμενέως δικάσαι, καὶ πόλεμον σκεδάσαι
Κρείσσονι, ἣ θέμις ἐστὶν, ὑποκλίναντα χέρειον.
Τοῦτο γὰρ οὐκ ὀλίγῳ λώϊον ἀμφοτέροις.
Μὴ χοῒ βριθομένην ψυχὴν ἔτι γαῖαν ὁδεύειν,
Ὥς τε μολυβδαίνην ἐς βυθὸν ἑλκομένην.
Πνεύματι δὲ πτερόεντι καὶ εἰκόνι χοῦν ὑποεῖξαι,
Ὡς κηροῖο πυρὶ τηκομένης κακίης.
Τοῖα δὲ λισσόμενος, καὶ φάρμακα σαρκὶ παχείῃ
Πολλὰ φέρω, χαλεπὴν ὄφρα νόσον σκεδάσω.
Καὶ μένος, οἷά τε θηρὸς ἀπειστοτάτοιο κραταιοῖς
Δεσμοῖσιν κατέχω, οἶδμα κακὸν τρομέων.
Γαστέρι κλεῖθρα τίθημι, δυσαλθεῖ θυμὸν ἀνίῃ
Δάπτω, καὶ δακρύων ἐκ προχέω λιβάδας.
Κάμπτω γόνατ' ἄνακτι τετρυμένα, νύκτας ἀΰπνους
Ἕλκω, καὶ ῥυπόω πένθιμον ἔσθος ἔχων.
Ἄλλων εἰλαπίναι τε, χοροστασίαι τε, γέλως τε,
Καὶ κῶμοι, χλοερῆς παίγνιά θ' ἡλικίης.
Ἄλλοι δ' αὖτ' ἀλόχοισι καὶ υἱέεσσι γάνυνται,
Καὶ πλούτου κρατεροῦ κύδεϊ λυομένῳ.
Ἄλλοι δ' αὖτ' ἀγοραῖς τε καὶ ἄλσεσιν, ἠδὲ λοετροῖς
Τέρπονται, καὶ πνεῖν ἐν πολίεσσι μέγα.
Εὐφήμοις τε λόγοισι καὶ ἑσπομένων ὀρυμαγδῷ
Πεμπόμενοι, σοβαροί θ' ὑψόθεν ἐκ σανίδων.
Πολλαὶ γὰρ θνητοῖσι πολυσχιδέος βιότοιο
Τέρψιες. ἐν δὲ κακοῖς, κέκραται εὐφροσύνη.
Αὐτὰρ ἐγὼ τέθνηκα βίῳ. βαιὸν δ' ἔτι γαίης
Ἆσθμα φέρω. φεύγω δ' ἄστεα καὶ μέροπας.
Θήρεσι καὶ σκοπέλοισιν ὁμιλῶν, οἶος ἀπ' ἄλλων
Ναιετάω λυπρὴν ῥωγάδα καὶ χέδιον.

Hæc mens ægra luget, caro uero mihi quidem
Respicit in maiores, & plantam homicidam,
Omnemque dulcem complectitur semper escam,
Quam pernitiosus blandiens ostendit amarus serpens,
Quippe & lugeo, & precationibus regem,
Qui omnibus dominatur, & iuga omnibus fert,
Supplico pro anima & corpore, utrisque
Benigne iudicium ferre, & bellum dissipare
Præstantiori, qua fas est, submittentem deterius.
Hoc enim non paruo præstantius est utrisque.
Non puluere grauatam animam in terra ire,
Veluti plumbaginem in profundum tractam.
Spiritui autem alato & imagini puluerem cedere,
Veluti cæra igne liquescente uitio
Talia rogans, & medicamenta carni crassæ,
Multa fero, molestum ut morbum dissipem.
Et robur, ueluti feræ, infidissimæ ualidis
Vinculis continuo, undam malum timens.
Ventri claustra pono, immedicabili animum dolore
Lacero, & lachrymarum profundo guttas.
Flecto genua regi uexata, noctes insomnes
Traho, & sordeo lugubrem uestem habens.
Aliorum, epulæque, chorique institutiones, & risus,
Et cōmessationes, uiridisque lusus ætatis.
Alii uero rursus uxoribus & filiis exultant,
Et diuitiarum fortium gloria soluta.
Alii uero rursus forisque & nemoribus, & balneis
Oblectantur, & spirare in ciuitatibus magnum,
Faustisque sermonibus & insequentium turbarum.
Emissi, grauesque ex alto ex tabulis.
Multæ enim mortalibus multifidæ uitæ
Oblectationes, in malis autem immixta est delectatio.
Verum ego mortuus sum uitæ, paruum autem in terra
Spiritum fero, fugio autem urbes & homines.
Feris & scopulis conuersans, solus ab aliis
Habito asperam scissuram, & ratem.

Sola tunica, excalceatus, sine penatibus, spe sola
Viuens, & damnum omnibus sum mortalibus.
Lectus mihi torus est, uestis aũt saccus munitus,
Et puluis in solo lachrymis madens.
Multi quidem lugent ferreis sub uinculis.
Alios uero rursus cinerem audio cibum habere,
Alios uero, potum lachrymis permixtum dolorosis,
Alios hybernis percussos niuibus
Noctes quadraginta & dies arboribus æque
Stare corde a terra erectos,
Et deum solum habentes in mentibus, alius uinxit
Labra linguæ imposuit habenas ferens.
Non tamen omnes habenas, hymnis autem remisit solis,
Spirantem ueluti citharam spiritu pulsatam.
Et Christo caput quis suum dedicauit seruans,
Precationis sanctæ causa intonsum.
Oculos autem alius compegit, & auribus posuit ualuas
Ne quis lateret incidens stimulus intus mortis,
Talia quidem a me medicamenta pulueri inimicæ
Iam & canities auxilium est meorum affectuum.
Multa autem nolentem procellæ improuisæ
Versant, molestis doloribus uexatum.
Verum hic neq; rationibus paret, neq; laboribus
Domatur, neq; tempore flectitur horrendus,
Sed semper uitæ ex aduerso oculis cæcis
Festinat, & præcipitia, ut legio cupit.
Si uero quid paruum cesserit dei
Terroribus, aut laboribus, aut diuinitus oraculis,
Vt planta manibus traducta comantis,
Voluitur priorem rursus in malitiam.
O miseri mortis mortalium genus, ut malis
Lacerati, insania lætamur nostra.
Neq; rationem reueriti, quam intus genitis
Posuit deus uitæ semen largitus.
Neq; legem trementes, quam olim in lapideis
Scriptura ueritatem Christus adumbrans

Οἰοχίτων, ἀπέδιλος, ἀνέστιος, ἐλπίδι μούνῃ
    ζώων. καὶ λώβη πᾶσι πέλω χθονίοις.
Εὐνή μοι στιβάς ἐστι, τὰ ῥήγεα σάκκος ἐρυμνός,
    Καὶ κόνις ἐν δαπέδῳ δάκρυσι δευομένη.
Πολλοὶ μὲν στεναχοῦσι σιδηρείοισ' ὑπὸ δεσμοῖς.
    Ἄλλους δ' αὖ τέφρην πυνθάνομ' εἶδαρ ἔχειν.
Τοὺς δὲ, ποτὸν δακρύοισι μεμιγμένον ἀλγινόεσσαν.
    Ἄλλους χειμερίαις βαλλομένους νιφάσι
Νύκτας τεσσαράκοντα καὶ ἤματα δενδρέσιν ἶσα
    Ἑστάμεναι, κραδίῃ γῆς ἀπανισταμένους,
Καὶ θεὸν οἶον ἔχοντας ἐνὶ φρεσίν. ἄλλος ἔδησε
    Χείλεα, καὶ γλώσσῃ θῆκε χαλινὰ φοβερῶν.
Οὐ μὰν πάντα χαλινά. ὕμνοις δ' ἀνέηκε μόνοισιν,
    Ἔμπνοον ὡς κιθάρην πνεύματι κρουομένην.
Καὶ Χριστῷ κεφαλήν τις ἑὴν ἀνέθηκε φυλάσσων,
    Εὐχῆς εὐαγέος εἵνεκ' ἀκερσικόμην.
Ὄμματα δ' ἄλλος ἔπηξε, καὶ οὔασι θῆκε θύρετρα,
    Μήτι λάθῃ πέμψας κέντρον ἔσω θανάτου.
Τοῖα μὲν ἐξ ἐμέθεν καὶ φάρμακα δυσμενέοντι
    Ἤδη καὶ πολιὴ ἄλκαρ ἐμῶν παθέων.
Πολλὰ δ' οὐκ ἐθέλοντα καταιγίδες ἀπροΐοπτοι
    Στρωφῶσιν, χαλεποῖς ἄλγεσι πειρόμενον.
Αὐτὰρ ὅ γ' οὔτε λόγοις ἐπιπείθεται, οὔτε μόγοισι
    Δάμναται, οὔτε χρόνῳ κάμπτεται ὀκρυόεις,
Ἀλλ' αἰεὶ ζωῆς κατεναντίον ὄμμασι τυφλοῖς
    Σπεύδει, καὶ κρημνοὺς ὡς λειεῶν ποθέει.
Εἰ δέ τι που καὶ βαιὸν ὑπείξειε θεοῖο
    Δείμασιν, ἠὲ πόνοις, ἢ θεόθεν λογίοις,
Ὥστε φυτὸν παλάμῃσι μεθελκόμενον κομέοντος,
    Γυροῦται προτέρην ἔμπαλιν ἐς κακίην.
Ὦ μέλεοι θανάτοιο βροτῶν γένος, ὡς ῥα κακοῖσι
    Δαπτόμενοι, μανίῃ τερπόμεθ' ἡμετέρῃ.
Οὔτε λόγον τίοντες, ὃν ἔνδοθι γινομένοισι
    Θῆκε θεὸς ζωῆς σπέρμα χαριζόμενος.
Οὔτε νόμον ζομέοντες, ὃν ἔν ποτε λαϊνέῃσι
    Γράμματι ἀξεινὴν χριστὸς ὑποσκιάων

Πλαξὶν ἄναξ ἐχάραξε, καὶ ὕστατον ἐν κραδίῃσιν
  Ἡμετέραις, αἴγλη πνεύματος εὐαγέος.
Καὶ Χριστοῦ παθέεσσιν ἐναντία μητιόωντες,
  Οἷσιν μὲν παθέων εἵλκυσεν ἀργαλέων
Σάρκα λαβὼν, σταυρῷ τε παγεὶς, πήξας τε μέλαιναν
  Πλάσματος ἀμπλακίην καὶ βελίαο κράτος.
Ὄφρα πάλιν νέοι τε, καὶ ἐκ τύμβοιο θορόντες,
  Χριστῷ σὺν μεγάλῳ κῦδος ἔχωμεν ἄνω.
Πολλὰ μὲν δὴ πᾶσιν ἐπιχθονίοισι θεοῖο
  Δῶρα τὰ, καὶ γλώσσης κρείττονα ἡμετέρης.
Καὶ γάρ με πληγῇσιν ἀτασθαλέοντα δαμάζων,
  Ἕλκει πρὸς ζωὴν, καὶ φίλα μητιόων.
Πάντα γὰρ εὐμενέοντι νόῳ μερόπεσσι κυβερνᾷ,
  Εἰ καὶ κρυπτὸν ἑῆς βένθος ἔχει σοφίης.
Καὶ πολὺς ἡμετέρης γενεῆς ζόφος ἠδὲ θεοῖο
  Ἵσταται ἐν μεσάτῳ, ὃν πόρρωσ' ὀλίγοι
Ὄμμασιν ὀξυτάτοισι διαυγέες ἐκ βιότοιο,
  Καὶ καθαροὶ καθαρῆς ἁπτόμενοι σοφίης.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Χριστὸς πολιώσιον εὖχος ὀπάζων,
  Πρῶτα μὲν εὐξαμένῃ νεόθεν ἐκ κραδίης,
Μητέρι δῶρον ἔδωκε, καὶ ἐκ χερέων ὑπέδεκτο
  Δῶρον, ἐπεὶ τέκνον φέρτερον οὐδὲν ἔχων
Ἐν πᾶσι κτεάτεσσιν. ἔπειτα δὲ θεῖον ἔρωτα
  Φάσμασιν ἐννυχίοις σώφρονος ἧκε βίου.
Εἰσ' ἄγε νῦν ἀΐοιτε θεόφρονες, οἱ δὲ βέβηλοι
  Ψυχὰς, ὑμετέροισ' οὔασι θέσθε θύρας.
Παῖς μὲν ἔην ἁπαλὸς, παΐσ' οὐ μάλα. ἡνίκα δὲ φρὴν
  Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν εἰκόνας ἐγγράφεται,
Οὔπω μὲν στερεοῖσι νοήμασιν εἶδος ἔχουσα,
  Ἤθεσι δ' ἀλλοτρίοις πρῶτα χαρασσομένη.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τοκέες νόον ἔγραφον οὔτι κακοῖσι
  Χρώμασι, τῆς δ' ἀρετῆς ἐσθλὰ διδασκομένῳ.
Καὶ γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀγητοὶ
  Ἔσκον, ἐπ' εὐσεβίῃ θυμὸν ἔχοντες ἕνα,
Ἶσον ἐμοῦ πολιῆτε, καὶ ἤθεσι κυδαλίμοισιν,
  Ἀνδρομένης ζωῆς ὄλβιοι ἀφενέες,

Μέσσα

T abellis rex impressit, & postremo in cordibus
N ostris, splendore spiritus sancti.
E t Christi passionibus contraria cogitantes,
Quibus me ex passionibus traxit molestis,
C arnem accipiens, crucicꝫ impactus, figensqꝫ nigrum
Figmenti errorem, & beliæ uictoriam,
V t regenitiqꝫ, & e sepulchro exilientes,
Christo cum magno gloriam habeamus superius.
M ulta quidem igitur omnibus terrestribus dei
Munera, quæ & linguæ præstantiora sunt nostra.
E tenim me ꝑcussionibus pernitiosa agentē domitans,
T rahit ad uitam, & amica cogitans.
O mnia enim beneuola mente hominibus gubernat,
Si & cœlatā suæ profunditatem habet sapientiæ.
E t multa nostræ generationis obscuritas, atqꝫ dei
Stat in medio, quam transeunt pauci
O culis acutissimis lucentes e uita,
Et puri puram attingentes sapientiam.
V erum mihi Christus maximam gloriam præbens,
P rimum quidem precanti intrinsecus ex corde
M atri donum dedit, & a parentibus accepit
D onum, quoniam filium nullum præstantiorem habens
I n omnibus facultatibus, deinde uero diuinum amorem
V isis nocturnis castæ misit uitæ.
E ia uero agite, auscultate dei sapi, atqꝫ prophani
A nimis, uestris auribus ponite portas.
P uer quidem erat tener, puer non nimis, cum uero mens
B onorum, atqꝫ malorum imagines inscribit.
N ondū qdem solidis intellectionibus speciem habens,
Moribus autem alienis primum impressa.
V erum mihi parentes mentem pingebant, neqꝫ qua malis
Coloribus, sed uirtutis bona discenti.
E tenim sane omnibus terrenis admirandi
Erant, ob pietatem animum habentes unum,
P ar mei canicieqꝫ, & moribus gloriosis,
V irilis uitæ beati infirmi

Grego. E

M odos ptranſeuntes, hic quidem olim longe a mandra
Stans magna, cui nunc maxime dominatur,
N on ouis, deinde ouium præſtantiſſimus, ex ouibus autem
Paſtores, nunc autem pater, & paſtorum paſtores,
M inime quidem in fructuoſam aream matutinus profectus,
Multum occulens priores laboribus.
A tq; ſacrorum parentum, ſacra planta, ſanctæq;
Radicis, & ramorum matris ſanctorum,
N ihilo uilior priorum, quæ Chriſtum regem
Exceperunt, atq; ſepulchro uiderunt ſurgentem.
P arum quidem ſpirantes in terra carnis neceſſitate,
Maiorem autem uitæ partem habentes ſupra,
H is quidem ego mollem admoui mentem, & nup coagulatus
V eluti caſeus, quali accipiebam ſtatim formam.
E t olim mihi dormitanti affuit tale inſomnium,
T rahens faciliter in deſyderium incorruptionis.
D uæ mihi uidebantur in ueſtimentis pullis
Splendere uirgines prope ſtantes.
A mbæ quidem pulchræ, & æquales, ambabus autem
Ornatus, inornatio, pulchritudo, quæ fœminis
N on aurum collum exornabat, neq; hyacinthus,
Neq; habebant ſerum texturas tenues
N eq; lini mollis circa membra tunicas,
Non pictis palpebris poculum reſplendentem.
Neq; quæcũq; artificioſi in formis mulierum
V iri excogitarunt medicamenta laſciuiæ.
N on flaui crines ſupra humeros fuſi
Ludebant una cum flatibus temperatorum uentorum.
C ingulo quidem his pulchra ſtringebatur ueſtis,
V ſq; etiam talos in pedes tracta.
C apitis ornamento autem deſuper capita, atq; genas
Obtectæ, in humum ſtantia lumina habebant.
P udoris in utriſq; decebat pulcher rubor,
Quantum bene textis uidebatur ex ueſtibus.
S ilentio autem utriſq; clauſa labra iacebant,
V elutiq; roſcidis in folliculis roſa.

Μέζα πρᾶξον χαίροντες, ὁ μέν ποτε τηλόθι μάνδρης
Ἑστηὼς μεγάλης, ἧς μέγα νῦν κρατέει,
Οὐκ ὄϊς, ἀλλ' οἴων προφερέστατος. ἐξ οἴων δὲ,
Ποιμήν. νῦν δὲ πατὴρ, καὶ νομέων νομέας.
Οὔτι μὲν ἐς πολύκαρπον ἀλωὴν ὄρθριος ἐλθὼν,
Πουλὺ δ' ἀποκρύψας τοὺς προτέρους καμάτοις.
Ἡ δ' ἱδρῶν χρεὼν, ἱερὸν φυτὸν, εὐαγέος τε
Ῥίζης, καὶ πατέρων μητέρος εὐαγέων.
Οὐδὲν ἀλιτροτέρη προτέρων, αἳ Χριστὸν ἄνακτα
Δέξαντ', ἡ δὲ τάφου λεύσσαν ἀνεγρόμενον.
Βαιὸν μὲν πνείοντες ἐπὶ χθονὶ σαρκὸς ἀνάγκῃ,
Πλείονα δὲ ζωῆς μοῖραν ἔχοντες ἄνω,
Τοῖς μὲν ἐγὼν ἁπαλὴν πλάσθην φρένα, καὶ νεότητος
Οἷα τυρὸς, ταλάρου λάμβανον αἶψα τυπῶν.
Καί ποτέ μοι κνώσσοντι παρίστατο τοῖος ὄνειρος,
Ἕλκων ῥηϊδίως ἐς πόθον ἀφθορίης.
Δοιαί μοι δοκέεσκον ἐν εἵμασιν ἀργυφέοισι
Στράπτειν παρθενικαὶ πλησίον ἱστάμεναι.
Ἄμφω μὲν καλαὶ, καὶ ὁμήλικες. ἀμφοτέραις δὲ
Κόσμος, ἀκοσμίη, κάλλος, ὃ θηλυτέραις.
Οὐ χρυσὸς δειρὴν κατεκόσμεεν, οὐδ' ὑάκινθος,
Οὐδ' εἶχον σηρῶν νήματα λεπταλέα.
Οὐ δὲ λίνου μαλακοῖο περὶ ῥεθέεσσι χιτῶνας,
Οὐ γραπτοῖς βλεφάροις ὄμμ' ὑπολαμπόμενον.
Οὐδ' ὅσα τεχνήσαντες ἐπ' εἴδεσι θηλυτεράων
Ἄνδρες ἐμήσαντο φάρμακα μαχλοσύνης.
Οὐ ξανθαὶ πλοκαμῖδες ὑπὲρ νώτοιο χυθεῖσαι
Παῖζον ἅμα πνοιαῖς εὐκραέων ἀνέμων.
Ζώνη μὲν τῇσίν γε καλὸς ἐσφίγγετο πέπλος,
Ἄχρι καὶ ἀστραγάλων ἐς πόδας ἑλκόμενος.
Κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καρήατα ἠδὲ παρειὰς
Κρυψάμεναι, κατὰ γῆς ἑσταότ' ὄμματ' ἔχον.
Αἰδὼς ἀμφοτέρῃσιν ἐπέπρεπε καλὸν ἔρευθος,
Ὅσσον ἐϋννήτων φαίνεθ' ὑπ' ἐκ φαρέων.
Σιγὴ δ' ἀμφοτέρῃσι μεμυκότα χείλεα κεῖχε,
Οἷόν τε δροσεραῖς ἐν καλύκεσσι ῥόδον.

Τὰς μὲν ἐγὼν ὁρόων, μέγ' ἐγήθεον. οὐ γὰρ ἔφασκον
Κρείσσονας ἡμβροτίων ἔμμεναι οὐκ ὀλίγον.
Αἱ δέ με καὶ φιλέεσκον, ἐπεί σφισι θυμὸν ἰαίνθην
Χείλεσιν, οἷα φίλον ὡς ἀγαπαζόμεναι.
Καί μοι εἰρομένῳ τίνες ἢ πόθεν εἰσὶ γυναῖκες,
Ἡ μὲν ἁγνείαν ἔφη, ἡ δὲ, σαοφροσύνην.
Αἱ Χριστῷ βασιλῆϊ παρασταδὸν ἑστήκαμεν,
Κάλλεσιν οὐρανίων τερπόμεθ' ἀζυγέων.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο τέκος, μίξον τεὸν ἡμετέρῃσι
Καὶ πραπίδεσσι νόον, καὶ δαΐσιν δαΐδα,
Ὄφρα σε παμφανόωντα δι' αἰθέρος ὑψιφέρουσαι,
Στήσωμεν Τριάδος πὰρ σέλας ἀθανάτου.
Ὣς φαμέναι, φορέοντο δι' αἰθέρος. ὄμμα δ' ἐμεῖο
Ἕσπετ' ἀφιπταμέναις. καὶ μὲν, ὄνειρος ἔην,
Δηθὰ δ' ἐμὴ κραδίη σεμνοῖσ' ἰνδάλμασι νυκτὸς
Τέρπετο, καὶ φαεινῆς εἰκόσιν ἀφθορίης.
Ἄρτι μοι ἐς φρένα μῦθος ἀγείρετο, οὔτε νόημα
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν πήγνυται ἀζηκέως.
Καὶ νόος ἡγεμόνευε πόθου, καὶ κάλλος ἀμυδρὸν
Ὄψιος ἐννυχίης φαίνετ' ἀειπρεπέως.
Ὡς δ' ὅτε καρφαλέην καλάμην σπινθὴρ ἀΐδηλος
Ἔνδοθι βοσκόμενος, λάμπεται ἐξαπίνης
Φλὸξ ὀλίγη τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ πυρσὸς ἀέρθη
Ἄσπετος, ὣς καὶ ἐγὼ φάσματι δαιόμενος,
Ἦχ' ὑπέλαμψεν ἔρωτα, σέλας δέ τε πᾶσι φαάνθη,
Οὐκέτ' ἐνὶ ψυχῆς βένθεσι κρυπτόμενον.
Πρῶτα μὲν εὐσεβέεσσιν ὁμίλεον, οἵ ῥα γάμοιο
Δεσμὰ φύγον, κόσμου λυόμενοι χθονίου,
Ὡς Χριστῷ πτερόεντες ἅμ' ἕσπωνται βασιλῆϊ,
Ἔνθεν ἀπορνύμενοι κύδεϊ σὺν μεγάλῳ.
Τοὺς μὲν ἐγὼ φιλέων τε καὶ ἀμφιέπων περὶ κῆρι,
Ἐλπίδος ἡγεμόνας εἶχον ἐπουρανίης.
Αὐτὰρ ἔπειτα γάμοιο βαρὺν ζυγὸν ἐκτὸς ἔθηκα,
Ὑψηλὴν ποθέων μοῖραν ἀειθαλέων.
Καὶ γοῦν δὴ φύσιες μὲν, ὅσαι λάχον οὐρανὸν εὐρὺν,
Ἀζυγέες, παθέων κρείσσονες ἀργαλέων.

Has quidē ego uidens magnopere gaudebā, qppe enim dicebā
Præstantiores mortalium esse non parum.
Illæ uero me & osculabantur, postq̄ ipsis animum delectaui
Labris, filium carum ueluti complectentes.
Et mihi interroganti quæ aut unde essent mulieres,
Hæc quidem sanctimoniā inqt, illa uero temperantiam.
Quæ Christo regi assistenter stantes,
Pulchritudinibus cœlestium delectamur iniugatorum.
Sed age huc fili misce tuam nostris,
Et mentibus mentem, & facibus facem,
Vt te penitus splendentem per ætherem alte ferentes,
Statuamus trinitatis apud lucem immortalis,
Sic locutæ ferebantur per ætherem, oculus autem meus
Sequebatur euolantes, & hæ quidem insomnium erant,
Longe autem meum cor uenerandis simulachris noctis
Delectabatur, & splendidæ imaginibus, incorruptionis.
Nunc mihi in mentem uerbum colligebatur, cum intellectus
Bonorum atq; malorum solidatur uere,
Et mens duxerat desyderii, & pulchritudo obscura
Aspectus nocturni uidebantur maxime decenter,
Vt autem siccam stipulam scintilla obscura
Intra depascens, splendet continuo
Flamma parua primum, deinde uero fax eleuata est
Immensa, sic & ego uiso incensus,
Statim subillustrabam amorem. fax autem omnibus apparuit,
Non ulterius in animæ profunditatibus cœlata,
Primum quidem piis conuersabar, qui quidem nuptiarum
Vincula effugere, a mundo soluti terreno,
Vt Christum alati simul sequantur regem,
Inde commoti gloria cum magna,
Hos quidem ego, amansq; & complectens ualde animo
Spei duces habebam cœlestis.
Verum postea nuptiarum graue iugum extra posui,
Excelsam desyderans partem semper uirens,
Etenim naturæ qdem, quæcūq; sortitæ sunt cœlum latum,
Iniugatæ, affectibus superiores sunt difficilibus.

71

Lucidus primum deus magnus, ut dei autem
Cultores celsithroni prope stantes,
Qui primum radium dei puri ferentes,
Lucentissimi, mortalibus lucem largientes,
Quicunque aũt ex anima & corpore in unum congregati sunt,
Et duitas sunt pulueris, proles impugnantis,
Coniugium cupiunt, & in corpus sunt parati
Serere, sed ratio præstantiorem partem ducens,
Carne seorsum posuit, erroneo aũt cohercuit a mundo,
Vitam autem immortalium posuit illigatam prope,
Quo me misit desyderium magnanimum, neque in terra
Figi humili uestigium imbecillum.
Sed ueluti dulce gustans uel lac
Vel mel, firmæ ibi tripudiationis,
Nolui amaram mihi escam prope ire,
Animi uoræ malitiæ hic genitæ,
Neque mihi quicquam conuiuia, & quæ iuuentuti curæ sunt,
Non uestis mollis, neque delicata coma,
Non turpium uerborum ingrata gratia, neque risus
Incontinentes, carnes feruores inimici
Amici erant, scopulos autem & montes, & hinnientes
Equos, atque canum fericidarum cœtum,
Aliis omisi, omnia autem beata excutiens,
Collum sub solida posui temperantia,
Quæ me educabatque & amabat, & in magnã gloriã augebat,
Imponebatque in christi manibus prompte
Sed pater, patrisque uerbum, & spiritus lucidus,
Vitæ nostræ firmamentum malestantis,
Ne me linquas manibus sub difficilibus domari
Hostis, tuæ spei aduersarii,
Neque ut nauem nigram, bene nauigantem, recte currentem,
Iam & portus prope uolantem,
Velis explicatis irruens procella
Molestorum uentorum confestim retro
Mittat retrocedentem in lata dorsa uitæ,
Hinc & inde malis feruentem magnis

Αἴγλης ἧς προέστα θεὸς μέγας. ὡς δὲ θεοῖο
 Λάτριες ὑψιθρόνου πλησίον ἑστάοτες,
Οἱ πρὸ τὴν ἀκτῖνα θεοῦ καθαροῖο φέροντες,
 Γαμφαέες, θνητοῖς φῶτα χαριζόμενοι.
Ὅσσοι δ᾽ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος εἰς ἓν ἀγέρθεν,
 Καὶ δυάς εἰσι χοὸς, ἔκγονα μιγναμένου,
Συζυγίῳ ποθέουσι, καὶ ἐς δέμας εἰσὶν ἐχοῖ μοι
 Σπείρειν, ἀλλ᾽ ὁ λόγος κρείσσονα μοῖραν ἄγων,
Σαρκὸς νόσφιν ἔθηκε, παλαίου δ᾽ ἀποέργαθε κόσμου,
 Ζωῆς δ᾽ ἀθανάτων θῆκ᾽ ἀδέτοιο πέλας.
Ἔνθα μ᾽ ἔπεμπε πόθος μεγαλήτορα, οὐδ᾽ ἔτι γαίης
 Ἤρεισεν χθαμαλῆς ἴχνιον ἀδρανέον.
Ἀλλ᾽ ὥς τε γλυκεροῖο γεγευμένος ἠὲ γάλακτος,
 Ἢ μέλιτος, σταθερῆς κεῖθι χοροστασίης,
Οὐκ ἔθελον πικρῆς μοι ἐδητύος ἆσσον ἱκέσθαι,
 Θυμοβόρου κακίης ἐνθάδε κειμένης.
Οὐδ᾽ ἔτι μοι θαλίαι τε, καὶ ἃ νεότητι μέμηλεν,
 Οὐκ ἔσθος μαλακὸν, οὐδὲ χλιδῶσα κόμη,
Οὐκ αἰσχρῶν ἐπέων ἄχαρις χάρις, οὐδὲ γέλωτος
 Ἀκρατέες, σαρκὸς βρώσματα δυσμενέα
Ἔς κε φίλα. σκοπέλοις δὲ καὶ οὔρεα, καὶ χρεμέθοντας
 Ἵπποις, ἡ δὲ κυνῶν θηροφόνων ὅμαδον,
Ἄλλοισιν προέηκα. τὰ δ᾽ ὄλβια πάντα τινάξας,
 Αὐχέν᾽ ὑπὸ στερεῇ θῆκα σαοφροσύνῃ,
Ἥ μ᾽ ἐκόμισε τ᾽ ἐφίλει τε, καὶ ἐς μέγα κῦδος ἄεξεν,
 Ἐν δ᾽ ἐτίθει Χριστοῦ χείρεσι προφρονέως.
Ἀλλὰ πάτερ, παιδός τε λόγος, καὶ πνεῦμα φαεινὸν,
 Ζωῆς ἡμετέρης ἕρμα κακοσταθέος,
Μή με λίποις χείρεσσιν ὑπ᾽ ἀργαλέῃσι δαμῆναι
 Δυσμενέος, τῆς σῆς ἐλπίδος ἀντιπάλου.
Μὴ δ᾽ ὡς νῆα μέλαιναν, ἐΰπλοον, ὀρθὰ θέουσαν,
 Ἤδη καὶ λιμένων πλησίον ἱπταμένην,
Λαίφεσι πεπταμένοισιν ἐπαΐξασα θύελλα
 Λευγαλέων ἀνέμων ἐξαπίνης ὀπίσω
Πέμψειεν παλίνορσον ἐπ᾽ εὐρέα νῶτα βίοιο,
 Ἔνθα καὶ ἔνθα κακοῖς βρασσόμενον μεγάλοις,

Μήπου καὶ κρυπτῇσιν ἐπὶ πραπίδεσσιν ἐάλξῃ.
Τοῖος γὰρ βελίου τοῦ φθονεροῖο νόος,
Αἰὲν ἀπεχθαίρει μερόπων γένος, οὐδ' ἀπὸ γαίης
Βούλεται οὐρανίους ἔμμεναι, οὐρανόθεν
Αὐτὸς ἐὼν ἀλλὰ μή τιν ἐπὶ χθόνα τήνδε λίνα χεείς.
Δύσμορος, ὃς πρῶτος κάλλεος εὖχος ἔχειν
Ἱέμενος, μεγάλην τε θεοῦ βασιληΐδα τιμήν,
Ἀντὶ φάους στυγερὴν ἀμφέσσατο σκοτίην.
Τοὔνεκα καὶ σκοτίοισιν ἰαίνεται αἰὲν ἐπ' ἔργοις,
Καὶ ζοφερῆς κακίης ἐνθάδε καρπὸς ἔχει.
Διπλοῦς δ' αὖ μορφὴν τελέθει, σκολιός τε νόημα,
Ἄλλοτ' ἐπ' ἀλλοίην ἐρχόμενος παγίδα.
Ἤτοι ὁ μὲν σκότος ἐστὶν ὑπέρτατον. ἢν δέ μιν εὕρῃς,
Ἄγγελον ἐς φωτὸς ὦκα μεταστρέφεται.
Καί ῥ' ἁπαλὸν γελόων, σαίνει φρένας. ἔνθα μάλιστα
Φραδμόνος, ἀντὶ φάους μὴ θανάτῳ πελάσαι.
Τὴν μὲν γὰρ κακότητα φυγεῖν, καὶ χείρονος ἀνδρός.
Πολλοῖς γὰρ κακίη ἔχθεται ἀμφαδίην.
Αἰνῶ δ' ὃς λοχόωντα, καὶ ὃς ἀΐδηλον ἐλέγχει,
Γνούμαχος ὀξυτάτοις ὄμμασι δερκόμενος.
Ἀλλὰ σέω καὶ γῆρας ἐμὸν πολιόν τε κάρηνον,
Τέρμα φέροις ζωῆς ἵλαος, ὥς με πάρος
Ἐνδυκέως ἀγάπαζες, ἐπ' ἤματι δ' ἦμαρ ἄριστον
Ἦγες, χρηστοτέραις ἐλπίσι πρόσθε φέρων.
Καί μ' ἐκ δυσμενέων τε καὶ ἀργαλέων μελεδώνων,
Εὔδιον ἐς λιμένα σῆς βασιλείας ἄγοις.
Ὄφρα σε σὺν φαέεσσιν ἀεξῴοισι γεραίρων,
Κύδιος οὐρανίου μοῖραν ἔχοιμι ἄναξ.

ΣΧΕΤΛΙΑΣΤΙΚΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΥΤΟΥ ΠΑΘΩΝ.

Πολλάκι χριστὸν ἄνακτα κακοῖς μογέων μεγάλοισιν,
Ὠνοσάμην. καὶ γάρ τις ἄναξ θεράποντος ἔθηκε
Δούλιον ἐν στομάτεσσι λαλούμενον ἤρεμα θυμόν.
Ὡς δὲ πατὴρ ἀγαθὸς καὶ ἄφονος υἱὸς ἑοῖο,
Πολλάκις ἀμφαδίων ἐπέων θράσος ἤχ' ὑπέδεκτο,
Τοὔνεκα καὶ σὺ λόγοισιν ἐμοῖς θεὸς ἵλαος εἴης.

Necubi, & occultis in scopulis frangatur.
Talis est enim beliæ inuidi mens,
Semper odio habet hominum genus, neq; a terra
Vult cœlestes esse, cœlitus
Ipse suum ob consilium in terram hanc excussus,
Infelix, qui primus pulchritudinis gloriam habere
Desyderans, magnumq; dei regium honorem,
Pro luce odiosam induit obscuritatem,
Quapropter & obscuris delectatur semper in rebus,
Et tenebrosi uitii hic imperium habet.
Duplex autem forma existit, obliquusq; mente,
Alias ad alium ueniens laqueum,
Quippe hic quidẽ obscuritas est suprema, si aũt ipsum iueneris,
In angelum lucis cito transmutatur.
Atq; molle ridens, blanditur mentibus, ubi maxime
Consulti est, pro luce morti non appropinquare,
Vitium enim fugere, & deterioris est hominis.
Multis enim uitium odio est aperte.
Laudo autem qui insidiantem, & qui obscurum arguit,
Spiritus acutissimis oculis intuens,
Verum serua meamq; senectutem canumq; caput,
Finem feras uitæ propitius, quẽadmodum me antea
Conuenienter amabas, in die uero diem optimum
Ducebas, melioribus spebus ante ferens.
Et me ex inimicisq; & difficilibus curis,
Serenum in portum tui regni ducas,
Vt te cum luminibus æternis honorans,
Gloriæ cœlestis partem habeam rex.

COMMISERATIVVM DE IPSIVS AFFECTIBVS.

s Aepe Christum regem malis laborans magnis,
Paruifeci, etenim aliquis rex serui tulit
Seruile in oribus loquens sensum murmur.
Vt autem pater bonus, & stulti filii sui,
Sæpenumero apertorum uerboꝝ audaciam silentio excepit,
Quapropter & tu sermonibus meis deus propitius sis.

Quos tibi dolenti corde mitissime mittet
P aruam medelam passionibus eructans mentis dolor.
C hriste rex, quid tot me malis depopulatus es desuper?
E x quo e matre mea delapsus sum in matrem terram,
N isi & in ilibus obscuris deuinciens,
Quid nam tantis mœroribus & in mari & in terra?
I nimicisq;, amicisq;, & ducibus pessimis.
E xternis, nostratibusq;, & aperte, uel insidiantibus,
V erbisq; oppositis, & lapideis niuibus
P ercussus sum, quis omnia separatim ediceret?
S olus ego omnibus celebris, neq; in uerbis,
N eq; in robore manus habens supra alios.
D olores autem, elamentationesq; circumstanter, utq; leonem
V ndiq; oblatrãt mali canes, miserabilis cantus,
O rtuiq;, occasuiq;, fortasse aliquando & hoc fiat,
V el aliquis uir conuiuiis soluens mentem, uel aliqs uiator,
V el aliquis rectisonæ citharæ digitos imponens
V ocibus non loquentibus meorum dolorum fabulator.
G regorii meminerit, quem educauit Cappadocibus
D iocæsarensium parua urbs. sed laboriosas
A liis diuitias præbuisti infinitas, filios aliis
B onos, pulcher alius, hic uero fortis, hic contionator.
A t mihi gloria est in doloribus, in me autem omnes
T uæ dulcis dextræ amaras uacuasti sagittas.
A lius I ob nouus sum, causa autem non amplius similis.
N on enim certantem me ducis beate, ueluti aliquem optimũ
A duersarium certatoris imitis robori fidens,
V t optime se gerenti præmium & gloriam tribuas.
N ondum tantus ego quidem, neq; doloribus gloria inest.
P œnam autem erroris soluo hæc, quis uero peccator
Quæro in pluribus, hic tibi odio est plus cæteris.
E dicam omnibus quod mihi mens intus cohibet.
Quippe cito occuleret peccatum uerbum mutum.
E xistimabam cum iam te caram sortem, ueluti acceperam,
O mnem simul uitæ colluuionem in mare proiiciens,
E t mentem cœlsiuagam tuæ diuinitati admouens,

Ὤ τοι ἀκηχεμένῃ κραδίῃ ἀγανώτατε πέμπεις
Βαιὸν ἄκος παθέεσσιν ὀδυρομένῃ φρενὸς ὠδίς.
Χριστὲ ἄναξ, τί τόσοισί με κακοῖς δὴ ἐπέβρισας ἄνωθεν,
Ἐξότε μητρὸς ὄλισθον ἐμῆς ἐπὶ μητέρα γαῖαν.
Εἰ μὴ καὶ λαγόνεσσιν ἐνὶ σκοτίῃσι πέδησας,
Τίπτε τόσοις ἄχεσσι καὶ εἰν ἁλὶ καὶ κατὰ γαῖαν
Ἐχθροῖσίν τε, φίλοισί τε, καὶ ἡγεμόνεσσι κακίστοις,
Ξείνοις, ἢ μεσάτοισί τε, καὶ ἀμφαδὸν, ἢ λοχόωσι,
Μύθοις τ' ἀντιθέτοις, καὶ λαϊνέαις νιφάδεσσι
Βέβλημαι. τίς ἅπαντα διακριδὸν ἐξαγορεύσει;
Μοῦνος ἐγὼ πάντεσσιν ἀοίδιμος. οὐ δ' ἐπὶ μύθοις,
Οὐδ' ἐπὶ κάρτεϊ χειρὸς ἔχων περιώσιον ἄλλων,
Ἄλγεα δὲ στοναχάς τε περισταδόν. ὥς τε λέοντα
Γ αὐτόθεν ἀμφυλάουσι κακοὶ κύνες, οἰκτρὸν ἄεισμα,
Ἀντολίῃ τε, δύσει τε, τάχ' αὖ ποτε καὶ τό, γένοιτο,
Ἤ τις ἀνὴρ θαλίῃσι λύων φρένα, ἢ ὅς ὁδίτης,
Ἢ ὃς εὐκρέκτῳ κιθάρῃ ἐπὶ δακτύλια βάλλων,
Φθόγγοις οὐλαλέουσιν ἐμῶν ἀχέων ὀαριστύς,
Γρηγορίου μνήσαιτο. τὸν, ἔτρεφε Καππαδόκεσσιν
Ἡ Διοκαισαρέων ὀλίγη πόλις. ἀλλ' ἐπὶ μόχθον
Ἄλλοις πλοῦτον ὅπασσας ἀπείριτον. ἠέ σ' ἄλλοις
Ἐσθλὸς. κάλλιμος ἄλλος. ὁ δ' ἄλκιμος. ὃς δ' ἀγορητής.
Αὐτὰρ ἐμοὶ κλέος ἐστὶν ἐπ' ἄλγεσιν. ἐς δέ με πάντας
Σῆς γλυκερῆς παλάμης πικροὺς ἐκένωσας ὀϊστούς.
Ἄλλος Ἰὼβ νέος εἰμί. τὸ δ' αἴτιον οὐκέθ' ὁμοῖον.
Οὐ γὰρ ἀεθλεύοντά μ' ἄγεις μάκαρ, ὡς τὸν ἄριστον
Ἀντίον ἀθλητῆρος ἀπηνέος ἀλκὶ πεποιθώς,
Ὥς κεν ἀριστεύσαντι γέρας καὶ κῦδος ὀπάσσῃς.
Οὔπω τόσσος ἔγωγ', οὐδ' ἄλγεσι κῦδος ἔπεστι.
Ποινὴν δ' ἀμπλακίης τίνω τάδε. τίς δέ θ' ἁμαρτὰς
Δίζημ' ἐν πλεόνεσσιν, ὅ, σοι πλέον ἄχθεται ἄλλων.
Ἐξερέω πάντεσσιν ὅμοι νόος ἐντὸς ἐόργει.
Ἦ τάχα κεν κρύψειεν ἁμαρτάδα μῦθος ἄναυδος.
Ὠϊόμην ὅτε δή σε φίλον λάχος οἷον ἐλέγμην,
Γ αὖτ' ἄμυδις βιότοιο ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα ῥίψας,
Καὶ νόον ὑψιβιβάντα τεῇ θεότητι πελάζων,

Σ αρκὸς νόσφιν ἔθηκα. λόγος δέ μοι ἡγεμονεύει,
Π άντων μὲν κρατέειν, πάντων δ᾽ ὑπὲρ αἰθέρα τέμνειν.
Χ ρυσείαις πτερύγεσσι, τό, μοι φθόνον αἰὲν ἄγειρε,
Κ αί με κακοῖς ἐπέδησεν, ἀφυκτοτάτῃσί τ᾽ ἀνίαις.
Σ ὸν κλέος ὕψος ἄειρε. κλέος δὲ σὸν ἐς χθόν᾽ ἔθηκεν.
Ἀ ιὲν ἀγηνορίῃσιν ἄναξ κοτέεσσι μεγάλῃσι.
Κ εἴνου γ᾽ ἠμὲν ἄϊοιτε, καὶ ἐσσομένοισι γράφοιτε,
Λ αοί θ᾽, ἡγεμόνες τε, ἀπεχθέες, εὐμενέες τε,
Π ατρὸς ἐμοῦ μεγάλοιο φίλον θρόνον οὐκ ἀθέριξα.
Ὀ υκ ἔστ᾽, οὐδ᾽ ἐπέοικε θεοῦ θεσμοῖσι παλαίειν.
Κ είνῳ θεσμὸς ἔδωκεν, ἐγὼ δέ τε χειρὶ γεραιῇ
Χ εῖρα νέην ὑπέρεισα, πατρὸς δ᾽ ὑπόειξα λιτῇσι.
Π ατρὸς ἐμοῦ. τὸν, ἔπειτα, καὶ ὃς μάλα τηλόθι μαίνδρης,
Ἀ ζόμενος πολιήν τε, καὶ ἥλικα πνεύματος αἴγλην.
Ἀ υτὰρ ἐπεὶ ζωῆς σημαίνετο καὶ τόδ᾽ ἔαδεν
Ἡ μετέρης, ἄλλοις με λόγον καὶ πνεῦμ᾽ ἀναφῆναι
Ξ είνοις ζηχαλέοισιν, ἀκανθοφόροισιν ἀρούραις
Β αιὴ μὲν ψεκάς εἰμι, πολὺν δέ τε λαὸν ἐπῆρσα.
Κ αὶ τόδε γ᾽ αὖθις ἔασε παλίμπορον ἔνθαδε πέμψαι
Ν ούσῳ τε στυγερῇ καὶ ἀργαλέαις μελεδῶναις
Τ εχθέντ᾽ ἐξαπίνης. ἰὸς δέ τε ἀνδρὶ μέριμνα.
Β αιὸν δὲ χρόνον ἔσκον ἐμοῖς μελέεσσιν ἀρήγων,
Π οιμένι κῶ σύ εἶτα βοηθόον ἐσθλὸν ὀπάσσας,
Μ ή πως ἐμοῖς μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν
Ἐ χθρὸς, ἑὴν πλήσειεν ἀναιδέα γαστέρα φορβῆς.
Ἀ υτὰρ ἐπεὶ δονέοντο ἀγροὶ, δονέοντο δὲ λαοὶ
Ἡ γεμόνος τε ποθῇ καὶ θήρεσιν ὀλομένοισιν,
Ὁ ι θεὸν ἀνδρομέοισιν ἐνὶ σπλάγχνοισι παγέντα,
Ἔ κνοον ἦτορ ἔχοισι νόου δίχα μορφώσαντες,
Π ολλοὶ μὲν ζύζεσκον ἐμοῖς παθέεσσιν ἄπιστοι.
Κ αί μ᾽ ὑπεροπλίῃσι θεουδέα λαὸν ἀτίζειν,
Ἦ φασαν, ἢ νόος εἶχε. θεῷ γε μὲν ἄλγος ἔφαινον.
Π ολλοὶ δ᾽ αὖ νυχίοισιν ἐμὲ κρίνεσκον ὀνείροις,
Ζ ωγράφος ὧν πόθος ἦεν ἀθύρματα πολλὰ χαράσσων,
Ἣ θεὸς ἐξεκάλυπτεν, ἐμοὶ τέλος ἐσθλὸν ὀπάζων,
Ὄ φρα κε μὴ χαλεπῇσιν ἐν ἐλπωρῇσι δαμείην,

A carne seorsum posui, ratio autem mihi duxerat,
O mnia quidem uincere, supra autem omnia ætherē incidere
A ureis pennis, quod mihi inuidiam semper collegit,
E t me malis alligauit, ineuitabilissimisq; doloribus,
T uam gloriam in altum tolle, gloriam autē tuā ī terrā posuit,
S emper superbiis rex irasceris magnis.
I llud tamen audiatis, & futuris scribatis,
P opuliq; ducesq;, inimici, beneuoliq;,
P atris mei magni caram sedem non uilipendi.
N on est, neq; conuenit dei legibus obluctari.
I lli lex dedit, ego uero manui senili
M anum iuuenilem supposui, patris autem cessi precibus.
P atris mei, quem colui, & qui ualde longe a mandra,
V eneratus canumq;, & æqualem spiritus splendorem.
V erum postq̃ uitæ rectori, & hoc placuit
N ostræ, aliis me uerbum & spiritum reuelare
E xternis asperis, spiniferis aruis,
P arua quidem gutta sum, multum autem populum aptaui.
E t hoc rursus placuit retrocedentem huc mittere,
M orboq; odioso & difficilibus curis
E ditum statim, uenenum autem est homini cura.
P aruum autem tempus eram meis membris auxilians,
P astoralem fistulam auxiliatricem bonam præbens,
N equis meis ouibus in gubernatis irruens
I nimicus, suum impleret impudentem uentrem cibo.
A t postquā uolutabantur duces, uolutabantur autem populi,
D ucisq; desyderio & feris pernitiosis.
Qui deum humanis in uisceribus compactum,
D emens cor habent mente sine formantes,
Multi quidē murmurabant meis passionibus infidi,
E t me superbiis deiformem populum spernere,
A ut dicebant, aut mens habuit, deo tamē dolorē ostendebam
M ulti uero rursus nocturnis iudicabant somniis,
P ictor quorum desyderium erat, lusus multos effingens,
V el deus abscondit, mihi finem bonum præbens,
V t non cum molestiis spebus domitarer,

75

E gressiuam malitiam indutus uitæ,
Quapropter collum inflexi, tuam autem sub manum fortem
V inctus uenio ego equidem. iustitia autem aliis curæ sit.
N ullum iuuamen mihi sane cludicatæ uitæ.
E o me Christe feras, ubi carum est, doloribus flexus sum
C etariis ilibus uexatus sum propheta.
T ibi præbeo uitæ hanc reliquiam, sed miserare
P arum adhuc spirantem, quid me doloribus tantū agitas?
N eq; bonis solis mortuus & deus, cum in terram
V enisti, qppe magnū miraculū, deus mortalis sanguīe spargēs
A nimas nostras, & corpora, neque pessimus
S olus ego, multis deterioribus gloriam præbuisti.
T res libris tuis gloriosissimi sunt publicani,
M atthæusq; magnus, & in templo lachrymas linquens,
Z acchæusq; post hos, quartus ipse sim.
T res autem soluti membris, quiq; cubabat, quiq; in fonte,
Quamq; spiritus uinxit, quartus ego sim.
T res aūt tibi a mortuis lucem inspexere, ita enim iussisti.
I mperantis filia, uiduæ filius, e sepulchro autem
L azarus semisectus, quartus ego sim,
E t nunc medicamenta habeam doloricida, & postea
V itam imutabilem bone tuæ magnope gloriæ exultans.
O uilis dux fui dei sapi, si autem solutus sim
P astorem hi sortiantur meliorem, si uero similem,
M inoris in passionibus beatissime, non enim conuenit
M orborum agitatorem, malis doloribus colluctari.

DE VITAE STVLTITIA, ET PERFIDIA, ET COMMVNI OMNIVM FINE.

u Ellem uel columba pēnitenda, uel hirundo
Esse, ut fugerem mortalium uitā, aut aliquā solitudinē
Habitare feris contubernalis, hæ enim sunt
F ideliores hominibus, & diurnam uitam trahere
S ine luctu, sine pœnis, sine dolore, unum hoc iefferatum
S olum habere, diuinitatis gnaram mentem, cœliuagam,
V t serenæ uitæ lucem semper congregarem,

Ἐ ξολίην κακότητα ἐφεσσάμενος βιότοιο.
Τ ούνεκεν αὐχέν᾽ ἔκαμψα, τεὴν δ᾽ ὑπὸ χεῖρα κραταιήν
Δ έσμιος ἔρχομ᾽ ἔγωγε. δίκην δ᾽ ἄλλοισι μεμήλοι.
Ο ὐδὲν ὄνειαρ ἔμοιγε διχαζομένης βιότητος.
Τ ῆ νῦν Χριστὲ φέροις με, ὅπῃ φίλον. ἄλγεσι κάμφθην.
Κ ητείαις λαγόνεσσι πεζυμένος εἰμὶ προφήτης.
Σ οὶ προφέρω ζωῆς τόδε λείψανον. ἀλλ᾽ ἐλέαιρε
Μ ικρὸν ἔτι πνείοντα. τί μ᾽ ἄλγεσι τόσσον ἐλαύνεις;
Ο ὔ τ᾽ ἀγαθοῖσι μόνοισι θάνεν θεός, οὔτ᾽ ἐπὶ γαῖαν
Ἤ λυθεν. ἦ μέγα θαῦμα, θεὸς βροτὸς αἵματι ῥαίνων
Ψ υχὰς ἡμετέρας καὶ σώματα. οὔτε κάκιστος
Μ οῦνος ἐγώ. πολλοῖσι χερείοσι κῦδος ὄπασσας.
Τ ρεῖς βίβλοισι τεῇσι μεγακλέες εἰσὶ τελῶναι,
Μ ατθαῖός τε μέγας, νηῷ τ᾽ ἔνι δάκρυα λείψας,
Ζ ακχαῖός τ᾽ ἐπὶ τοῖσιν. ὁ τέτρατος αὐτὸς ἔοιμι.
Τ ρεῖς δ᾽ ἄρα λυσιμελεῖς, ὅ, τε λέκτειος, ὅς τ᾽ ἐπὶ πηγῇ,
Ἤ ν τε πνεῦμ᾽ ἐπέδησεν. ὁ τέτρατος αὐτὸς ἔοιμι.
Τ ρεῖς δέσσοι ἐκ νεκύων φάος ἔδρακον. ὡς γὰρ ἄνωγας.
Ἄ ρχοντος θυγάτηρ, χήρης παῖς. ἐκ δὲ τάφοιο,
Λ άζαρος ἡμιδάϊκτος. ὁ τέτρατος αὐτὸς ἔοιμι.
Κ αὶ νῦν φάρμακ᾽ ἔχοιμ᾽ ὀδυνήφατα. καὶ μετέπειτα
Ζ ωὴν ἄζοφον ἐσθλὲ τεῷ μέγα κύδεϊ γαίων,
Π οίμνης ἥ γε μένουσα θεόφρονος. εἰ δὲ λυθείην,
Γ οιμένος οἵδε τύχοιεν ἀρείονος. εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ὁμοίου,
Ἥ σσονος ἐν παθέεσσι μακάρτατε. οὐ γὰρ ἔοικε
Τ ὸν νούσων ἐλατῆρα, κακοῖς ἀχέεσσι παλαίειν.

ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΤΟΥ͂ ΒΊΟΥ ΜΑΤΑΙΌΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ἈΠΙΣΤΊΑΣ, ΚΑῚ ΚΟΙΝΟΥ͂ ΠΆΝΤΩΝ ΤΈΛΟΥΣ.

Θ έλον ἢ ἐ πέλεια τανύπτερος, ἢ ἐ χελιδὼν
ἤ Ἔ μμεναι, ὥς κε φύγοιμι βροτῶν βίον, ἤ τιν᾽ ἐρημόν
Ν αιετάειν θήρεσσιν ὁμέστιος. οἳ γὰρ ἔασι
Π ιστότεροι μερόπων. καὶ ἤματιον βίον ἕλκειν,
Ν ηπενθῆ, νήποινον, ἀκηδέα. ἓν τόδ᾽ ἄθυρον
Μ οῦνον ἔχειν, θεότητος ἴδριν νόον, οὐρανοφοίτην,
Ὥ ς κε γαληνιόωντι βίῳ φάος αἰὲν ἀγείρον.

Ἤ τινος ἠερίης σκοπιῆς καθύπερθεν ἀερθεὶς,
Βροντάων πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀϋτῶ.
Ἄνθρωποι θνητοὶ, ῥοιῆς γένος, οὐδὲν ἐόντες,
Οἳ θανάτῳ ζώοντες, ἐτώσια φυσιόωμεν,
Μέχρι τίνος ψεύστῃσι καὶ ἠματίοισιν ὀνείροις
Παιζόμενοι, παίζοντες, ἐπὶ χθονὶ μὰψ ἀλάλησθε.
Ἄθρει δὴ μετὰ παίδεσσι τεαῖς ἔπι πάντας ὀλλύων
Ὣς καὶ ἐγὼ, δὴ γάρ με θεὸς μέγαν ἴδριν ἔθηκεν
Ἐσθλῶν τε στυγερῶν τε, νόος δ' ἐπὶ πάντα φορεῖται.
Οὗτος ἔην θαλερός τε καὶ ἄλκιμος, ἔξοχος ἑταίρων,
Ὑψιβιβὰς, μελέεσσιν ἐειζώοισι τεθηλώς.
Οὗτος κάλλιμος ἦεν ἑωσφόρος, ὄμματα πάντων
Ἕλκων, εἴαρος ἄνθος ἐν ἀνδράσιν. οὗτος ἀγῶσι
Κύδιμος. ἔντεσιν οὗτος ἀρήϊος. οὗτος ἄριστος
Θηροφόνων σταδίοισι, καὶ οὔρεσι καρτερὸς ἐτείρων.
Οὗτος δ' αὖ θαλίῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι μεμηλὼς,
Γαίῃ καὶ πελάγεσσι καὶ ἠέρι γαστέρα φέρβων,
Νῦν ῥικνὸς, καὶ ἄναλκις. ἀπήνθησεν γὰρ ἅπαντα.
Γῆρας ἔβη. τὸ δὲ κάλλος ἀπέπτατο. νεκρὰ τὰ γαστρός.
Βαιὸν ἔτ' ἐν μερόπεσσι. τὸ δὲ πλέον, εἰν ἀΐδαο.
Οὗτος δ' αὖ μύθοις πνείων μέγα παντοδαποῖσιν.
Οὗτος δ' εὐγενέτης τύμβοις φονέων μεγάλοισιν,
Ἠ δέλτοις ὀλίγῃσι νεόγραφον αἷμα λελογχώς.
Οὗτος καρτερόμητις, ἐνὶ πτολίεσσι μέγιστος,
Γανδήμοις στομάτεσσι βοώμενος. οὗτος ἄμετρον
Πλοῦτον, τὸν μὲν, ἔχων, τὸν δὲ, φρεσὶν ἔνδον ἀέξων.
Οὗτος δ' ὑψιθρόνοιο δίκης πλάστιγξι γέγηθεν.
Οὗτος δ' αἱματόεντι ῥάκει, δεσμῷ τε καρήνου
Γαίης κάρτος ἔχων, καὶ οὐρανὸν αὐτὸν ἀτίζει,
Θνητὸς, ἐν οὐ θνητοῖσι μετήορος ἐλπωρῇσι.
Νῦν τάδε. μικρὸν ἔπειτα κόνις. καὶ πάντες ὁμοῖοι,
Δμῶες, σκηπτοφόροι, θῆτες, πλούτῳ κομόωντες.
Εἷς ζόφος. εἷς δὲ δόμος. τόσον πλέον ὀφρυόεσσιν,
Ὅσσον κλεινοτέροιο γόου, τύμβου τετυχῆσθαι,
Οὔνομά τ' ἐν λάεσσι λιπεῖν ἐπικήδειον οἰκτροῖς.
Ὀψὲ μὲν, ἔμπα δὲ πᾶσιν ἴσον θνητοῖσι τάλαντον.

Vel alicuius aeriæ speculæ desuper eleuatus,
T onabundum omnibus hominibus inclamē.
H omines mortales, fluxus genus, nihil existentes,
Qui morti uiuentes, inania inflamus,
Quousq; mendacibus & diariis somniis
D elusi, ludentes, in terra temere erratis,
A spice uero mentibus tuis in omnes profectus
Quēadmodum ego, iam enim me deus magnū scientē effecit.
B onorúque odiosorumq;, mens autem ad omnia fertur
H ic erat, uiridisq; & fortis, gloria sociorum,
C elsiuadens, membris uiuacibus germinans,
H ic pulcher erat lucifer, oculos omnium
T rahens, ueris flos in uiris, Hic certaminibus
G loriosus armis hic martius. hic optimus
F ericidarum stadiis. & montibus robur excitans.
H ic uero rursus conuiuiis & epulis curam im pendens.
T erra & pelagis & aere uentrem nutriens,
N unc curuus & infirmus, defloruere enim omnia.
S enectus uenit. pulchritudo aūt euolauit, mortuæ res uentris
P arum adhuc inter homines, plus autem in inferno.
H ic uero rursus uerbis spirans magnum omnimodis.
H ic autem nobilis sepulchris superbiens magnis.
A ut pugillaribus paruis nuper scriptū sanguinē sortitus.
H ic ualidus consultor, in bellis maximus,
V niuersis oribus celebratus. hic immensas
D iuitias, has quidem habens. has uero. mētibus ītus cumulās,
H ic celsisedis iustitiæ examinibus delectatur.
H ic uero sanguinolenta lacerna. uinculoque colli
T erræ robur habens. cœlum ipsum uilipendit.
Mortalis, in non mortalibus sublimis sp. bus.
N unc hæc. paulopost puluis & omnes similes.
S erui. Sceptriferi, pauperes, diuitiis superbientes.
V næ tenebræ. una uero domus. tanto plus superciliosis,
Quanto celebriorem luctum, sepulchrumq; sortiri,
N omenq; in saxis relinquere funereum miserandis.
S ero quidem. Tamen uero omnibus æqua mortalibus lanx

77

σημεῖα αὐτοῦ ἃ ἐποίει. αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευσεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντα. καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Τῇ πέμπτῃ μετὰ τὸ πάσχα περὶ Νικοδήμου.

Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ ἄρχων τῶν Ἰουδαίων. οὗτος ἦλθε πρὸς αὐτὸν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ῥαββὶ, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἦ ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι. ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν μή; δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν, καὶ γεννηθῆναι; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος, καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστι, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά ἐστι· μὴ θαυμάσεις ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις. ἀλλ᾽ οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπάγει. οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος· ἀπεκρίθη Νικόδημος, καὶ εἶπεν αὐτῷ, πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι, ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις, ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι. ὅτι οἴδαμεν, λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε.

Τῇ πρὸ τῆς ὑψώσεως κυριακῇ.

Καὶ οὐδεὶς ἀνέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. ἵνα πᾶς

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἑξῆς τετραδίου.

signa eius, quæ faciebat. Ipse autem Iesus nõ credebat semetipsũ eis, eo q̃ ipse nosset omnes, & quia opus ei non erat, ut quis testimoniũ phiberet de homine. Ipse eni sciebat qd eẽt in homine.

Quinta post pasca. De Nicodemo.

Erat autem homo ex phariseis Nicodemus nomine princeps iudæorum. Hic uenit ad Iesum nocte & dixit ei, Rabbi scimus quia a deo uenisti magister. Nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit deus cum eo. Respondit Iesus & dixit ei, Amen amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit denuo non potest introire in regnum dei. Dicit ad eum Nicodemus, quomodo potest homo nasci cum sit senex. Nunquid potest in uentrem matris suæ iterato introire & renasci? Respondit Iesus. & dixit ei. Amen amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua, & spiritu sancto non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne caro est, & quod natum est ex spiritu spiritus est. Non mireris quia dixi tibi, oportet uos nasci denuo. Spiritus ubi uult spirat, & uocem eius audis, sed nescis unde ueniat, aut quo uadat, Sic est omnis qui natus est ex spiritu. Respondit Nicodemus & dixit ei. Quomodo possunt hæc fieri? Respondit iesus & dixit ei, Tu es magister in israel & hæc ignoras? Amẽ amẽ dico tibi, qa qđ scim⁹ loqmur. & quod uidimus testamur, & testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi uobis & non creditis, quomodo si dixero uobis cælestia credetis?

Dominica ante exaltationem

Et nemo ascendit in cœlum nisi qui descendit de cœlo, filius hominis, qui est in cœlo. Et sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, ut oĩs

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

Ossa omnes debilia, hiantia, nuda capita.
D esiit superbia. paupertatẽ aũt labor liqt, morbus ĩprouidus,
I nimicitiæ, peruersitas. plurium cupido, libido indomita.
O mnia interiere mortuis simul, & omnia clausa sunt.
Quousq; expergefactis cõmercata hinc uenerint.
H æc igitur inspicientes, meis parete uerbis
F ilii mei filii enim, quantum plurem traxi spiritum.
H uc age mundum omnem, & quæcũq; hic errant,
P roiicientes uitia terrestri regis.
R aptoris alienorum, læsoris, homicidæ,
D iuitias, gloriam, sedes, genus, opes infidas.
P rompte fugiamus in cœlum, ubiq; multæ
P ulchritudines splẽdentes lumen circa trinum ĩconsyderabile,
A lii uero tesseris similes hinc & inde
C adant, tesserarumq; uolutationibus oblectamentũ habeant.
V el obscuram tenebrositatem suis obiectam habentes oculis,
M uros attrectantes, in se ipsos eant.

LAMENTATIO SVORVM LABORũ, ET AD CHRISTVM ROGATIO DE SOLVTIONE IPSIVS VITAE.

T Erra cara, & ponte, patriæ solum, alienæq;,
Et iuuentus, canusq; uitæ occa sus, & pennata
Verba, labor supuacue, & quos peperit spiritus illustris,
E t urbes, scopuliq; meum tegmentum, quos per omnes
I ui cupiens Christi diuinitati propinquare,
Quomodo solus asperam iui uiam hinc & inde,
V oluens difficilis uitæ figuram, neque potui,
N eq; quantum olim leue in terra uestigium figere,
S ed semper me laboribus labores mittunt malis,
O sapientia, tu doce unde tantum onus mihi sane.
Quo pacto labor piis, & non labor pereuntibus.
N um aliqua erroris pœna hæc sunt? num uitæ
C arbones ut auri purgati fornacibus?
Num me rabidus & inuidus uelut aliquem Iob
I n contentionem uocat? tu uero unguento tuũ me luctato rem
Terẽs, cum antea magnum nudas ad certamen,

Ὀστέα πάντως ἀμαυρά, σεσηρότα, γυμνὰ καρήνων.
Λῆξε τῦφος. πενίην δὲ μόγος λίπε, νοῦσος ἄϊστος,
Ἔχθος, ἀτασθαλίη, πλεόνων πόθος, ὕβρις ἀπειρής.
Πάντ' ἔθανε φθιμένοισιν ὁμοῦ, καὶ πάντα μέμυκεν,
Ἄχρις ἂν ἐγρομένοισι συνέμπορα ἔνθεν ἵκηται.
Ταῦτ' οὖν εἰσορόωντες, ἐμοῖς πείθεσθ' ἐπέεσσι
Γαῖδες ἐμοί. παίδεσσι γὰρ, ὅσσον πλέον εἴρυσα πνεῦμα.
Δεῦρ' ἄγε κόσμον ἅπαντα, καὶ ὁππόσα τῇδ' ἀλάληται,
Ῥίψαντες κακότητας ἐπιχθονίου βασιλῆος,
Ἅρπαγος ἀλλοτρίων, δειλήμονος, ἀνδροφόνοιο,
Πλοῦτον, εὐκλείην, θώκους, γένος, ὄλβον ἄπιστον,
Προζοπάδην φεύγωμεν ἐς οὐρανὸν, ἧχί τε πολλὰ
Κάλλεα μαρμαίροντα φάος περὶ τειρὸν ἄφαστον.
Οἱ δ' ἄλλοι πεσσοῖσιν ἐοικότες ἔνθα καὶ ἔνθα
Γίπτοιεν, πεσσῶν τε κυλίσμασι τέρψιν ἔχοιεν.
Ἢ δνοφερὴν σκοτόμαιναν ἑοῖς ἐπικείμενοι ὄσσοις·
Τοίχους ἀμφαφόωντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἴοιεν.

ΘΡΗ͂ΝΟΣ ΔΙᾺ ΤΩ͂Ν ΑὙΤΟΥ͂ ΜΌΓΩΝ, ΚΑῚ ΠΡῸΣ ΧΡΙΣΤῸΝ ΔΕΉΣΙΣ ΠΕΡῚ ΛΎΣΕΩΣ ΤΟΥ͂ ΑὙΤΟΥ͂ ΒΊΟΥ.

γ Αῖα φίλη, καὶ πόντε, πάτρης πέδον, ἀλλοδαπῆς τε,
Καὶ νεότης, πολιή τε, βίου δύσι, καὶ προρόοντες
Μῦθοι, μόχθε πολλαστὲ, καὶ οὓς τέκε πνεῦμα φαεινόν,
Καὶ πτόλιες, σκόπελοί τε ἐμὸν σκέπας, ὧν διὰ πάντων
Ἤλυθον, ἰχανόων Χριστοῦ θεότητι πελάσσαι,
Πῶς μοῦνος ζηχεῖαν ἔβην ὁδὸν ἔνθα καὶ ἔνθα,
Σζωφῶν ἀργαλέοιο βίου τύπον. οὐδ' ἐδυνάσθην
Οὐδ' ὅσσον ἔναρτ' ἐλαφρὸν ὑπὲρ χθονὸς ἴχνος ἐρεῖσαι,
Ἀλλ' αἰεί με μόγοισι μόγοι πέμπουσι κακοῖσιν.
Ὦ σοφίη, σὺ δίδαξον ὅθεν τόσον ἄχθος ἔμοιγε.
Γῶς μόγος εὐσεβέεσσι, καὶ οὐ μόγος ὀλλυμένοισιν.
Ἦρά τις ἀμπλακίης ποινὴ τάδε; ἦρα βίοιο
Ἄνθρακας ὡς χρυσῖον καθαιρομένου χοάνοισιν;
Ἦρά μ' ὁ λυσσώδης καὶ βάσκανος οἷά τιν' Ἰὼβ
Ἐς δῆριν καλέει; σὺ δ' ἀλείφεις ὅν με παλαιστὴν
Τείψας, οὔτε πάροιθε μέγαν γυμνοῖς πρὸς ἀγῶνα,

Ὥς κεν ἀεθλεύοντι γέρας καὶ κῦδος ὀπάσσῃς.
Ταῦτα μὲν αὐτὸς ἄναξ οἶδας λόγε. καὶ γὰρ ἅπαντα
Κόσμον ἄγεις, μεγάλοισι λόγοις κρυπτοῖσιν ἑλίσσων.
Ὧν ὀλίγη τις πάμπαν ἐς ἡμέας ἔρχεται αὐγή
Πηλὸν ἐπειλυμένους, καὶ ὄμματα νωθρὰ φέροντας.
Αὐτὰρ ἐγὼ κέκμηκα βίῳ, τυτθὸν δ' ἐπὶ γαίης
Ἆσθμα φέρω, πολλῇσιν ἐλαυνόμενος κακότῃσι,
Δυσμενέων, φιλίων τε. τὸ, καὶ περιώσιον ἄλγος.
Τοὔνεκεν αἰάζω. σοὶ πίπτω δ' ὑπὸ γούνασι σεῖο.
Δὸς λύσιν βιότοιο νεκρῷ σέο. δὸς καμάτοιο
Ἄμπνευσιν. ζωῆς δ' ἐμὲ ἐλαφροτέρης ἐπίβησον,
Ἧς χαίρειν ἀγαλλόω, καὶ κήδεα μυρί' ἀνέτλην.
Ἀγγελικοῖς δὲ χοροῖσι φέρων πελάσειας ὁδίτην
Οὐρανίου πυλεῶνος, ὅθι κλέος ἀστράπτοντος
Τριαστῖς ἐν φαέεσσιν ἑνὸς μεγάλοιο θεοῖο.

ΠΡῸΣ ἙΑΥΤῸΝ ΚΑΤᾺ ΠΕΥ͂ΣΙΝ ΚΑῚ ἈΠΌΚΡΙΣΙΝ.

οῦ δὲ λόγοι πτερόεντες; ἐς ἠέρα. ποῦ δὲ νεότητος
ϖ Ἄνθος ἐμῆς; ἀπόλωλε. τὸ δὲ κλέος; ᾤχετ' ἄϊστον.
Ποῦ σθένος εὐπαγέων μελέων; κατὰ νοῦσος ἔκαμψε.
Ποῦ κτῆσις καὶ πλοῦτος; ἔχει θεός. ἀλλὰ δ' ἀλιτρῶν
Ἁρπαλέαις παλάμῃσι πόρε φθόνος. οἱ δὲ τοκῆες,
Ἠδὲ κασιγνήτων ἱερὴ δυὰς, ἐς τάφον ἦλθον.
Μούνη μοι πάτρη περιλείπετο. ἀλλ' ἄρα καὶ τῇ
Ὄρσας οἶδμα κελαινὸν ὁ βάσκανος ἤλασε δαίμων.
Καὶ νῦν ξεῖνος ἔρημος ἐπ' ἀλλοτρίης ἀλάλημαι
Ἕλκων ζωήν τε λυπρήν, καὶ γῆρας ἀφαυρόν.
Ἄθρονος, ἀπτολίεθρος, ἄπαις, τεκέεσσι μεμηλὼς,
Ζώων ἦμαρ ἐπ' ἦμαρ ἀειπλανέεσσι πόδεσσι.
Ποῖ ῥίψω τόδε σῶμα; τί μοι τέλος αὖ τι βολήσει;
Τίς γῆ; τίς δὲ τάφος με φιλόξενος ἀμφικαλύψει;
Τίς δ' ὄσσοισι μινυνθαδίοισιν ἐμοῖς ἐπὶ δάκτυλα θήσει;
Ἦ ῥά τις εὐσεβέων Χριστοῦ φίλος; ἦ ῥα κακίστων;
Ταῦτα μὲν αὖρα φέροι. τυτθῆς φρενὸς ἥδε μεληδών.
Εἴτε τάφῳ δώσει τις ἐμὸν δέμας, ἄπνοον ἄχθος.
Εἴτε καὶ ἀκτέριστον ἕλωρ θήρεσσι γένοιτο,

Vt certanti præmium, & gloriam præstes.
Hæc quidem ipse rex nosti uerbum, etenim omnem
Mundum agis, magnis rationibus absconsis uoluens,
Quorum parua quæpiam omnino ad nos uenit lux
Lutum adhuc uolutante, & oculos segnes ferentes.
Verum ego defeci uitæ, paruum uero in terra
Spiritum fero, multis agitatus uitiis,
Hostium, amicorumque, quod & maximus est dolor,
Quapropter lugeo, cado autem sub genibus tuis.
Des solutionem uitæ mortuo tuo, des laboris
Respirationem uitæ, aut leuiori me inducas,
Cuius gratia doleo. & dolores infinitos sustinui.
Angelicis autem choris ferens admouens uiatorem
Cœlestis uestibuli. ubi gloria est fulgurantis
Triplicibus in luminibus unius magni dei.

AD SEIPSVM PER INTERROGATIONEM ET RESPONSIONEM.

u Bi uero uerba pennata. in aerem ubi iuuentutis
Flos meæ. periit. gloria autem abiit obscura.
Vbi robur bene cõpactorum mẽbrorum. morbus iflexit.
Vbi possessio & diuitiæ. habet deus alia uero peccatorum
Rapacibus manibus præbuit inuidia, parentes uero,
Et fratrum sacer binarius. in sepulchra abierunt.
Sola mihi patria relicta est. Sed & huic
Impellens undam nigram inuidus ægit dæmon,
Et nunc hospes solitarius in aliena erro
Trahens, uitamq; molestam, & senium debile,
Sine sede, sine urbe, sine filiis, filiis curæ existens,
Viuens diem in diem errabundis pedibus,
Quo iaciam hoc corpus? qui mihi finis occurret?
Quæ terra? quod uero sepulchrum hospitale occulet?
Quis uero oculis deficientibus meis digitos imponet?
Num quis piorum Christi amicus? num pessimus?
Hæc quidem aura ferat, paruæ mentis, atq; cura.
Siue sepulchro dabit quis meum corpus, inspirans onus.
Siue imparentatum cibus feris fiat,

80

Feris, siue canibus laniamentum, aut uolatilibus,
Si uero uis, igne combustum in aerem manibus spargas,
Vel in scopulis magnis proiicias insepultum,
Aut fluuiis marcescat, & pluuialibus fluxibus.
Non enim obscurus ego solus ero, neq; incolligibilis
Quando utinam, multis hoc melius, sed simul omnes
Vltimus dies agit a finibus nutibus diuinis,
Sicubi & cinis aliqua, demortuaq; membra morbo.
Vnum autem hoc lugeo, & timeo tribunal dei,
Et fluuios igneos, obscuraq; grauia barathra.
Christe rex, tu uero mihi patria, robur, opes, omnia.
Tibi uero utiq; recreem uitam, & dolores permutans.

IN SOMNIŪ DE ANASTASIA ECCLESIA, quam STRVXIT IN CONSTANTINI VRBE.

d Ormiebam sane dulcē sōnū, anastasiā uero somnium
Statuit meis ferens diurnis desyderiis,
Quæ prima uerbum excelsum in radicibus manens
Duxit in uerticem montis summum.
Quapropter anastasiam id cognomento uocant
Templum, meæ dextræ opus optimi laboris.
Sedere uidebar supersedens, non superciliis elatus,
Neq; enim, neq; in somnis honorabam superbiam,
Mihi autem utrinq; subsidebant senes,
Ouilis duces, electa ætas.
At uero suffectores in uestibus clarissimis
Stabant, angelici imagines nitoris.
Populi autem alii quidem fusi erant circumstanter, ut apes
Cancelli, erat enim certamen proximius accedere.
Alii uero sacris uestibulis circūangebantur fluentes,
Auribus, ac pedibus æque festinantes
Alios uero rursus, foraque, multifidæque simul uiæ,
Pedibus pulsatæ, mittebant meis sermonibus.
At uero ab excelsis tectis ornatum auditum
Sanctæ uirgines, declinabant una cum benenuptis.
Atque hic noctis lusus, præcipue stabat populus
Verba nostra exaudire cupiens.

Θήρεσιν ἠὲ κύνεσσιν ἑλώριον, ἢ πετεηνοῖς.
Εἰ δ' ἐθέλεις, πυρίκαυστον ἐς ἠέρα χείρεσι πάσσοις,
Ἠὲ κατὰ σκοπέλων μεγάλων ῥίψειας ἄτυμβον,
Ἢ ποταμοῖσι πύθοιτο, καὶ ὑετίοισι ῥοῇσιν.
Οὐ γὰρ ἄϊστος ἐγὼ μόνος ἔσσομαι, οὐδ' ἀσύνακτος.
Ὢ ὄφελον. πολλοῖς τόδε λώϊον. ἀλλ' ἅμα πάντας
Ὕστατον ἧμαρ ἄγει περάτων ἀπὸ νεύμασι θείοις,
Εἴπου καὶ σποδιῆς, ὀλωλότα θ' ἅψεα νούσῳ.
Ἒν δὲ χὸδ' ἀΐξω, καὶ δείδια βῆμα θεοῖο,
Καὶ ποταμοὺς πυρόεντας, ἀφεγγέα τ' αἰνὰ βέρεθρα.
Χριστὲ ἄναξ, σὺ δέ μοι πάτρη, σθένος, ὄλβος, ἅπαντα.
Σοὶ δ' ἄρ' ἀναψύξαιμι βίον καὶ κῆδε' ἀμείψας.

ἘΝΎΠΝΙΟΝ ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ἈΝΑΣΤΑΣΊΑΣ ἘΚΚΛΗΣΊΑΣ, ἫΝ ἘΓΉΞΑΤΟ ἘΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΌΛΕΙ.

Ὕδον δὴ γλυκὺν ὕπνον, ἀναστασίαν δέ τ' ὄνειρος
ἐ Στῆσεν ἐμοῖσι φρενῶν ἱματίοισι πόθοις.
Ἣ πρώτη λόγον αὖτις ἐνὶ προπόδεσσι μένοντα,
Ἤγαγεν ἐς κορυφὴν οὔρεος ἀκροτάτην.
Τοὔνεκ' ἀναστασίαν μιν ἐπίκλησιν καλέουσι
Νηὸν, ἐμῆς παλάμης ἔργον ἀριστοπόνου.
Ἥζεσθαι δοκέεσκον ὑπέρθρονος, οὐχ ὑπέροφις,
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ὄναρ τοῖον ἀγηνορίην.
Οἱ δέ μοι ἀμφοτέρωθεν ὑφεδριόωντο γεραιοὶ,
Ποίμνης ἡγεμόνες, ἔκκριτος ἡλικίη.
Οἱ δ' ἄρ' ὑποδρηστῆρες ἐν εἵμασι παμφανόωσιν
Ἕστασαν, ἀγγελικῆς εἰκόνες ἀγλαΐης.
Λαοὶ δ' οἱ μὲν, ἔχυντο περισταδὸν, ὥς τε μέλισσαι
Κιγκλίδος. ἦν γὰρ ἀγῶν ἀσσοτέρω πελάσαι.
Οἱ δ' ἱεροῖς προθύροισι περιστείνοντο ῥέοντες,
Οὔασιν ἠδὲ ποσὶν ἶσον ἐπειγόμενοι.
Ἄλλοις δ' αὖτ' ἀγοραί τε πολυσχιδέες θ' ἅμ' ἀγυιαὶ,
Ποσσὶ κροαινόμεναι, πέμπον ἐμοῖσι λόγοις.
Αἱ δ' ἄρ' ἀφ' ὑψηλῶν τεγέων εὔκοσμον ἄκουον
Ἁγναὶ παρθενικαὶ, κλῖνον ἅμ' ἐσθλογάμοις.
Καὶ τὸ δὲ νυκτὸς ἄθυρμα. διακριδὸν ἵστατο λαὸς
Μύθων ἡμετέρων εἰσαΐειν ποθέων.

81

Ὃς μὲν δὴ χθαμαλὸν καὶ ἐπίδρομον ἤπιε μῦθον.
  Οὐ γὰρ ἄνω νεύειν ἤθελεν, οὐδ' ἐδάη.
Αὐτὰρ ὅ γ' ὑψιθέοντα καὶ εὔστροφον, οἷσι μεμήλει
  Βένθε' ἀνιχνεύειν ἀμφοτέρης σοφίης,
Ξείνης θ', ἡμετέρης τε, βοὴ δ' ἑκάτερθεν ὀρώρει
  Ἑλκομένοιο λόγου μαρναμένοισι πόθοις.
Αὐτὰρ ἐμοὶ στομάτων τριὰς ἔρρεεν ἡ μονόσεπτος
  Λαμπομένη τριάδος κάλλεσιν οἰγομένοις,
Φωνῇ τε στιβαρῇ, καὶ πνεύματος αἰθομένοιο
  Οἴδματι, καὶ μύθων ἅλμασιν ἀντιπάλων.
Καί ῥ' οἱ μὲν, πάλλοντο, καὶ ᾔνεον. οἱ δὲ, σιωπῇ
  Θάμβεον. οἱ δὲ, λόγῳ ξύζον. ἔθ' οἱ δὲ, νόῳ
Θνησκούσης ὠδῖνος ἀναιδέος. οἱ δὲ, μάχοντο
  Οἷα καθισαμένου κύματος ἐξ ἀνέμων.
Πάντας δ' εὐεπίη κατεκήλεεν, εὐφραδέας τε,
  Καὶ μύθων ἱερῶν ἴδμονας εὐσεβέων.
Ἠ μετρίους τε, νόθους τε, καὶ οἳ μάλα τηλόθι μάνδρης
  Τλήμονες εἰδώλων λάτρεις ἀδρανέων.
Ὡς δὲ βότρυς λιαρῇσιν ὑπ' ἀκτίνεσσι μελαγχθεὶς,
  Οὔτ' ὄμφαξ καθαρῶς ἠρέμα λυόμενος,
Οὔθ' ὅλος ὥριός ἐστι, τὸ μὲν, μέλαν, ἄλλο δ' ἐρυθρὸς,
  Ἄλλο δ' ἄρ' αἰθαλόεις, ὄμφακα δ' ἄλλο ἔχει,
Ὣς οἱ δηϊόωντο πεπαινομένης κακότητος,
  Ἤδη καὶ λῴοις γήθεον εὐρυτέροις.
Ταῦτ' ἔχον. ἐκ δέ μοι ὕπνον ἀπὸ βλεφάρων ἐτίναξε
  Γῆρυς ἀλεκτρυόνων. ὢ δ' ἅμ' ἀναστασίαν.
Φάσμα δὲ φάσματος εἶχον ἐπὶ χρόνον, αὐτὰρ ἔπειτα
  Καὶ τὸ, φύγε κραδίην ἦκα μαραινόμενον.
Μοῦνον δ' ἄλγος ἔμεινεν ἐμοὶ, καὶ γῆρας ἀνιηρόν.
  Ὤμοι ἐμῆς τριάδος. ὤμοι ἐμῶν τεκέων.
Ὦ φθόνε, τίπτε μ' ἔοργας. ἔχεις τόσον. ἄλλο χέρειον
  Μή τι βάλῃς ἐπ' ἐμῷ δυσθανέϊ βιότῳ.
Ἦ μὲν δὴ πολλοῖσιν ἀγαλλομένη, μεγάλοις τε
  Κάλλεσι δαιδαλέοις ἡ βασίλεια πόλις,
Νηοῖς οὐρανίοισιν ἀγάλλεται ἔξοχον ἄλλων.
  Νηοῖς, τοῖς ποτ' ἐμοῖς, νῦν γε μὲν ἀλλοτρίοις.

Qui sane humile, & cursile petebat uerbum.
Non enim sursum uergere uolebat, neque doctus fuit.
At hic cælsicurrentem & uolubilem, qbus curæ fuerat
Profunda inuestigare utriusque sapientiæ.
Externæque nostræque, uox autem utrinque ruerat
Tracto sermone, pugnantibus desyderiis.
Verum mihi oris trinitas effluebat solicola
Splendens triplicibus pulchritudinibus apertis,
Voceque ualida, & spiritus ardentis
Vnda, & uerborum saltibus aduersariorum,
Atque hi quidem, uibrabantur, & laudabant, hi uero silentio
Admirabant̃, alii uero oratione susurrabāt, hi uero ēt mēte.
Mortuo dolore in uocali, alii uero pugnabant,
Veluti quiescente unda a uentis.
Omnes autem benedicentia demulcebat, beneloquentesque,
Et uerborum sacrorum gnaros piorum.
Nostrosque, spuriosque, & qui ualde longe a mandra
Miseri simulachrorum cultores infirmorum.
Vt autem racemus calidis sub radiis denigratus,
Neque acerbus pure sensim solutus,
Neque totus maturus est, id qdem niger, aliud uero rubeus
Aliud autem igneus, acerbum autem aliud habet,
Sic hi dissidebant maturescente uitio,
Iam & torcularibus gaudebant latioribus.
Hæc habebam, mihi uero somnū a palpebris excussit
Vox gallorum, cum hocque simul anastasiam.
Visum autem uisi habebam ad tempus, uerum deinde,
Et hoc fugit cor sensim flaccescens.
Solus autem dolor mansit mihi, & senectus dolorosa.
Heu meam trinitatem, heu meos filios.
O inuidia, qd nā mihi fecisti? habes tantum, aliud deterius.
Nequid misceris in mea male pereunte uita.
Quippe quidem multis exultans, magnisque
Pulchritudinibus uariis regina urbs,
Templis cœlestibus exultat supra alia.
Templis olim meis, nunc uero alienis.

82

Cum quibus, & gloriosum solum Christi discipulorum,
Lateribus cruciformibus quatrifariam sectum.
Sed non tantum mihi certe desyderium, & dolor illorum,
Quantum anastasiæ, Bethleem ultimæ,
Quippe multa laboraui, & in mari & per terram,
Inimicis & amicis, pastoribus, atq; lupis,
Morboq; odioso, & senio curuo,
Nullus autem antea mihi talis euenit dolor,
Non tantum Assyriis, cum ducebatur longe a patria
Populus captiuus, templum luxit magnum.
Neq; uero neq; arcam, cum alienigenis imixta fuit,
Neque Iacob antea filium subreptum carum.
Non leo barbatus uenatoribus domitos
Catulos, neque gregem bubulcus pereuntem,
Neq; hospitalis planta desuper nidum
Auis relinquens inuita, non polypus cubile,
Quantum ego nuper constructum lugeo etiam nunc
Templum, quod alius habet fructum meorum laborum,
Si quando tui obliuiscatur meum cor, siue quid lingua
Antea ferat apud me, Christus mei obliuiscatur,
Sæpenumero & magnis sacrificiis sine, atque mensa,
Populum anastasiæ lustraui longe manens,
Statuens in mentibus incorporeum intus templum,
Lachrymas delibans uisis diuinioribus,
Iniugati, cantoresque, chorique amabiles
Hospitum nostratium ex aspectu opposito,
Viduæque, orfanicique, errabundi, imbecillesque,
Aspicientes ad meas ut dei palmas,
Domusque dulces, senii alumnæ, nunq̃ ego sane
Obliuiscar, neque uolens uestræ amicitiæ,
Si uero quidquam & mei multa tolerantis relictum est
Memoriæ inter uestros, hæc gratia est trinitatis.
Multi enim temporibus accõmodatum cor habent,
In solis autem pudor oculis leuiorum,
Illud tamẽ desydero ueneranda trinitas, semp inobliuiscibilis
Animabus nuper plantatis tui maneat diuinitas.

Σὺν χριστῷ, καὶ μεγάλαυχον ἔδος χριστοῖο μαθητῶν,
Πλευραῖς σταυροτύποις τέτραχα τεμνόμενον.
Ἀλλ' οὐ τόσσος ἔμοιγε πόθος καὶ ἄλγος ἐκείνων,
Ὅσσος ἀναστασίης, βηθλεὲμ ὑστατίης.
Ἦ μὲν πολλ' ἐμόγησα καὶ εἰν ἁλὶ καὶ κατὰ γαῖαν,
Ἐχθροῖς καὶ φιλίοις, ποιμέσιν ἠδὲ λύκοις,
Νούσῳ τε στυγερῇ, καὶ γήραϊ καμπυλόεντι.
Οὔτι δὲ πρόσθεν ἐμοὶ τοῖον ἐπῆλθεν ἄχος.
Οὐ τόσσον ἀστυείοισιν, ὅτ' ἤγετο τηλόθι πάτρης
Λαὸς δουριαλής, νηὸν ἔκλαυσε μέγαν,
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ κιβωτόν, ὅτ' ἀλλοφύλοισιν ἐμίχθη,
Οὔτ' ἰακὼβ τὸ πάροσ υἷα κλαπέντα φίλον,
Οὐ λὶς ἠϋγένειος ἐπακτήρεσσι δαμέντας
Σκύμνους, οὐδ' ἀγέλην βουκόλος ὀλλυμένην,
Οὐδὲ φιλοξείνοιο φυτοῦ καθύπερθε καλιὴν
Ὄρνις ἀφεὶς ἀέκων, οὐ πολυπτοίο θαλάμην,
Ὅσσον ἐγὼ νεόπηκτον ὀδύρομαι εἰσέτι καὶ νῦν
Νηόν, ὃν ἄλλος ἔχει καρπὸν ἐμῶν καμάτων.
Εἴποτε σεῖο λάθοιτο ἐμὸν κέαρ, εἴ τέ με γλῶσσα
Πρόσθε φέροι παρ' ἐμοί, χριστὸς ἐμεῖο λάθοι.
Πολλάκι καὶ μεγάλων θυέων δίχα, ἢ δὲ τραπέζης,
Λαὸν ἀναστασίης ἤγνισα τηλεμένων,
Στήσας ἐν πραπίδεσσιν ἀσώματον ἔνδοθι νηόν,
Δάκρυ ἐπισπένδων φάσμασι θειοτέροις.
Ἄζυγες, ὑμνοπόλοι τε, χοροστασίαι τ' ἐρατειναί
Ξείνων ἠμεδαπῶν τ' ἐξ ὀπὸς ἀντιθέων,
Χῆραι τ', ὀρφανικοί τε, ἀλήμονες, ἀδρανέοντες,
Λεύσσοντες πρὸς ἐμὰς ὥς τε θεοῦ παλάμας,
Οἶκοί τε γλυκεροί, γηροτρόφοι, οὔποτ' ἔγωγε
Λήσομαι, οὐδ' ἐθέλων ὑμετέρης φιλίης.
Εἰ δέ τι που καὶ ἐμεῖο πολυτλήτοιο λέλειπται
Μνῆστις ἐν ὑμετέροις, ἠδὲ χάρις τριάδος.
Πολλοὶ γὰρ καιροῖσιν ἐπίρροπον ἦτορ ἔχουσιν,
Ἐν δὲ μόνοις αἰδὼς ὄμμασι κουφοτέρων.
Κεῖνό γε μὴν ποθέω σεπτὴ τριάς, αἰὲν ἄληστος
Ψυχαῖς ἀρτιφύτοις σεῖο μένοι θεότης.

χαίρετε ὦ βασιλῆες ἐμῶν παθέων ἐπιτάρροθοι.
  χαῖρέ μοι ἀντολίη καὶ δύσι μαρνάμεναι.
χαῖρε τέ μοι ἱερῆες ἐπ᾽ ἀλλήλοισιν ἰόντες.
  χαῖρε πρόεδρε τύφε. χαῖρε πόλις μεγάλη.
Αὐτὰρ ἐγὼ χθονίων μὲν ὑπέρτερός εἰμι θοώκων.
  Ἱμείρω δὲ μόνου κύδεος ἀθανάτου.
Ἀλλὰ καὶ σάω με φίλη τριάς. ὑστάτιον δὲ
  ὀψό με θ᾽ οὗπερ ἁγνῆς θῶκος ἀναστασίης.
Γρηγορείου γόος οὗτος ἀναστασίην ποθέοντος,
  τῆς περ τέ μιν φθονερὴ νόσφισεν ἀδρανίη.

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΒΊΟΥ ΔΙΑΦΟΡΩ͂Ν,
ΚΑῚ ΚΑΤᾺ ΨΕΥΔΙΕΡΈΩΝ.

ωγράφος ἐστὶν ἄριστος, ὃς ἐν πινάκεσσι χαράξας
ζ μορφὰς ἀτρεκέας, ἔμπνοα δερκομένας.
  Οὐχ ὃς χρώματα πολλὰ καὶ εὔχροα μὰψ ἐπιμίξας,
  ἀμμορφῶνα γραπτὸν δείκνυσιν ἐκ πινάκων.
Νῆα δὲ ποντοπόρειαν ἐπήνεσα, ἣ παρασήμοις
  κάλλεσιν, ἢ πρυμνῆς αἴθεσι λαμπομένην,
Ἀλλ᾽ ἣν ναυπηγοῖο χερὸς γόμφοισιν ἄριστα
  Δῶκαν πηξάμεναι κύμασι θαρσαλέην.
Καὶ στρατὸς ἐστὶν ἄριστος ἀρήϊος αὐτὶ καλοῖο,
  καὶ δόμος αἰγλήεις δεύτερος εὐπαγέος.
Ὣς δὲ βίων βροτέων, ὁ μὲν, ἄμβροτος, ὅν τινα Χριστῷ
  Τάρβος ἄγει, πλεκτῆς ἀλλότριον κακίης,
Ἔμπεδον, ἀστυφέλικτον, ἀπενθέα. ὃς δὲ κάκιστος,
  Ἔνδοθεν ἀδρανέων, ἔκτοθε κάρτος ἔχων,
Ὠκύμορον, φρενοπλῆξιν ὁμοίϊον, οἷσιν ἅπαντα
  Δινήεντα πέλει ἀστατέουσι νόον,
Τοῖος καὶ Χριστοῖο μεγακλέος ἀρητῆρσι
  Θυμός. ὁ μὲν, βροτέου λάτρις ἀσθενέος,
Κλινόμενος καιροῖσι, δόναξ πολύκαμπτος ἀήταις,
  Παντοίης κακίης οὐκ ἄκος, ἀλλὰ τύπος.
Αὐτὰρ ὅ γε ζομβρῆσι καὶ εὐαγέσιν παλάμῃσι
  Δῶρον ἄγει, Χριστοῦ σαρκὶ χαριζόμενος,
  Καὶ μεγάλοισι παθέεσσιν, ἅπερ θεὸς ἐνθάδ᾽ ἀνέτλη,

V alete o reges meorum affectuum auxiliatores,
V ale mihi exortus & occasus pugnantes.
V alete mihi sacerdotes in suosipsos euntes.
V ale præses superbia, uale urbs magna,
V erum ego terrestrium quidem superior sum sedium,
C upio autem solam gloriam immortalem.
S ed & serues me cara trinitas, postremo autem
Videbimus ubi sanctæ sedes est anastasiæ,
G[regorii luctus hic anastasiam cupientis,
Qua olim illum inuida priuauit infirmitas.

DE VITAE DIFFERENTIIS ET CONTRA FALSOS SACERDOTES.

P Ictor est optimus, qui in tabellis imprimit
Formas ueras, spirantia uisus,
N on q colores multos bene coloratos statim imiscẽs,
P ratum pictum ostendit & tabellis,
N auem autem mariuagam laudaui, non adulterinis
Pul chritudinibus, non puppis floribus splendentem,
S ed quam structoris manus clauis optime
D ederunt fabricantes undis fidentem.
E t exercitus est optimus martium pro pulchro,
E t domus splendida secunda est bene compactæ,
V t uitarum mortalium, ea quidem imortalis, quã christo
T imor ducit, implicati aliena uitii,
F irmam, inconcussam, illugubrem, quæ uero pessima est
I ntus infirma, extra robur habens
C eleris mortis, mente captis similis, quibus omnia
V ertiginosa sunt inconstantibus mente,
T alis & Christi gloriosi cultoribus
A nimus, ille quidem mortalis cultor semper potentis,
V ergens temporibus, harundo multiflexi uentis,
O mnimodi uitii non medela, sed figura,
V erum hæc tremulis & sanctis palmis
D onum ducit, Christi carni gratificata,
E t magnis passionibus, quas deus hic tolerauit,

Liberamentum pristinarum nostrarum passionum.
Cui uiuit soli, & delectatur, cui certe diuidit
Animum a terrestribus inde erigens.
Hominibus autem bonis dat mentem, malis autem
Flectitur, quantum lapis horrendus adamas.
Neq; hic curam habet diuitiarum, magnarumq; sedium,
Non gloriæ mortalis hic tractæ.
Neq; pellem regis habens fortis leonis,
Cælat uulpinam intus seruitutem.
Mortiuorus, dolosus, pernitiosus, alius inter alios
Variis malitiæ formis occultatus.
Sed mentem puris intellectionibus semper augens,
Iam & trinitatem attingit cœlestem,
Cuius formam affixit in mentibus suis,
Gloria una in tribus pulchritudinibus uisa,
Et populum sacrificiis puris deiformem struens.
Postremo animæ sacrificia exanguia fert.
Horum ego cupiens unus esse, non occultabo
Iam & uestibula intra calcem habens.
Vt uidi infanda opera, machinamentumq; molestum
Retrocedens, extra posui pedem.
Quippe multa laboraui & in aliis incredulis,
Quibus inest linguæ sonus adhuc nostræ
Lapides mei, illorum autem trinitas diuinitas nuper cōpacta.
Talibus inuicem suscepimus muneribus,
Sed & sic cessi relinquens sermonem non amplius incredulum,
Vndiq; nostris undis iactatus.
Iaceo, supergredere, supergredere mala inuidia, certe cito iā te
Continebo, & ultimis finibus occultatus,
Et feræ obscuris in uisceribus cohercitus
Cetis marinis, quēadmodum olim Ionas ingressus est,
Corpus qdem in uisceribus, mens uero solutis motibus
Ibit quo uoluerit, quamuis cohercita.
Hoc bonorum solum est liberum, neq; continibile,
Neq; captabile, Christo mens eleuata,
Non mortalis regis contubernalis, ut prius

Ῥύσιον ἀρχεγόνων ἡμετέρων παθέων.
Ὧ ζώει μούνῳ, καὶ τέρπεται. ᾧ ῥα κε αὐτῇ
Θυμὸν ἀπὸ χθονίων ἔνθεν ἀνιστάμενος.
Ἀνθρώπων δ᾽ ἀγαθοῖσι δίδοι φιλία, τοῖς δὲ κακοῖσι
Κάμπτεται, ὅσα λίθος ὀκρυόεις ἀδάμας.
Οὐδ᾽ ὅγ᾽ ἐπιστρέφεται πλούτου, μεγάλων τε θοώκων,
Οὐ δόξης βροτέης ἐνθάδε συρομένης.
Οὐδὲ δορὴν βασιλῆος ἔχων βριαροῖο λέοντος,
Κεύθει κερδώην ἔνδοθι δουλοσύνην.
Νεκροβόρος, δολόμητις, ἀτάσθαλος, ἄλλος ἐν ἄλλοις
Παντοδαποῖς κακίης εἴδεσι κλεπτόμενος.
Ἀλλὰ νόον καθαροῖσι νοήμασιν αἰὲν ἀέξων,
Ἤδη καὶ Τριάδος ἅπτεται οὐρανίης,
Ἧς τύπον ἐστήριξεν ἐνὶ πραπίδεσσιν ἑῇσι,
Κῦδος ἓν ἐν τρισσοῖς κάλλεσι δερκόμενος.
Καὶ λαὸν θυέεσσιν ἁγνοῖς θεοφιλέα τεύχων,
Ὑστάτιον ψυχῆς θῦμα τ᾽ ἄγαλμα φέρει.
Τῶν μὲν ἐγὼ ποθέων εἷς ἔμμεναι, οὐκ ἐπικυδὴς
Ἤδη καὶ προθύρων ἔνδοθι ταρσὸν ἔχων.
Ὡς ἴδον αἴσυλα ἔργα, κακορραφίην τ᾽ ἀλεγεινὴν,
Ἂψ ἀναχασσάμενος, ἐκτὸς ἔθηκα πόδα.
Ἦ μὴν πολλ᾽ ἐμόγησα καὶ ἐν ἄλλοισιν ἀπίστοις,
Οἷσιν ἐνὶ γλώσσῃ ἦχος ἔθ᾽ ἡμετέρης.
Λαὸς ἐμοὶ, κείνων δὲ Τριὰς θεότης νεόπηκτος.
Τοίοις ἀλλήλους ξεινίζομεν, ξενίοις.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ὑπέδεξα λιπὼν λόγον οὐκ ἔτ᾽ ἄπιστον,
Πάντοθεν ἡμετέροις κύμασι βαλλόμενος.
Κεῖμ᾽, ἐπίβαιν᾽, ἐπίβαινε κακὲ φθόνε. ἦ τάχα δή σε
Σχήσω, καὶ πυμάτοις πείρασι κευθόμενος,
Καὶ θηρὸς ζοφεροῖσιν ἐνὶ σπλάγχνοισιν ἐρεχθεὶς
Κήτεος εἰναλίου, ὥσπερ τ᾽ Ἰωνᾶς ἔδυ,
Σῶμα μὲν ἐν σπλάγχνοισι, νόος δ᾽ ἀδέτοισιν ἐρωαῖς
Βήσεται οἷ κ᾽ ἐθέλῃ, καὶ πτερ᾽ ἐγειρόμενος.
Τοῦ τ᾽ ἀγαθῶν μόνον ἐς ἐλεύθερον, οὔτι καθεκτὸν,
Οὔθ᾽ ἑλετὸν, Χριστῷ νοῦς ἀναφερόμενος.
Οὐ θνητοῦ βασιλῆος ὁμέστιος, ὥς τε πάροιθεν

Γηραλέος θυλάκῳ ἦρα φέρων ὀλίγην,
Κείμενος ἐν μέσσοισι κατηφιόων καὶ ἄναυδος,
Ἄπνοον ἆσθμα φέρων, δούλια δαινύμενος.
Οὐχ ἕδρη τίσει με δικασπόλος, ἢ συνέδρῳ,
Ἠὲ χαμοιπετέϊ πνεύματι μέζα νέμων.
Οὐδὲ χέρας φονίους προσπτύξομαι, οὐδὲ γενείου
Δράξομ', ὥς τ' ὀλίγης ἀντιτυχεῖν χάριτος.
Οὐδ' ἱερὴν οὔτε δαῖτα γενέθλιον ἠὲ θανόντος,
Ἤ γ' ἀνὰ νυμφιδίην ξὺν πλεόνεσσι θέων.
Πάντα τὰ μὲν, γναθμοῖσιν ἐλώρια. τὰ δ' ἄρ' ὀπηδοῖς
Θήσομαι ἁρπαλέαις βεβαρηότα παλάμαις.
Ὀψὲ δὲ φορτίδ' ἄγων, τάφον ἔμπνοον, ἄψ οὔτε δῶμα
Ἕλξω τὴν μογερὴν γαστέρα τειρόμενος,
Ἆσθμα κόροιο φέρων. ἄλλην οὔτε δαῖτα παχεῖαν
Σπεύδων, πρὶν προτέρην ὕβριν ἀποσκεδάσαι.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ πρόεδρος ἐὼν ἱεροῖς ἐνὶ χώροις,
Ἢ μόνος ἢ πλεόνων εἷς ἐν ἀγειρομένων,
Φθέγξομαι οὔασι τερπνὰ, τὰ πνεύματος ἐκτὸς ῥίψας,
Ὥς κεν ἔοιμι πρόφρων, φίλτρον ἔχων πλεόνων.
Τερπόμενός τε κρότοισι, καὶ ἐνθεάζοισι χορεύων,
Κρημνοβάτης ἐπέων αὐτικορυσσομένων,
Ἀθλοφόροισιν ὁμοῖα, πολυγνάμπτοισί τε λάβροις,
Ἢ καὶ μαινομένοις ἀντίπαλ' ἡνιόχοις,
Οὐχ ὅλον αἰχμάλωτον, οὐ σώματος αἰθομένοιο
Λύσσαν ἐπιψύξας, οὐ χέρα μαινομένην
Πᾶσιν ἐπ' ἀλλοτρίοισι λόγου δεσμοῖσι πεδήσας,
Οὐ ψευδῆ κραδίης δόξαν ἀποσκεδάσας,
Οὐ τύφον οἰδαίνοντα διδάγμασιν ἐς χθόνα ῥίψας,
Οὐ πηγαῖς δακρύων δάκρυον ἐκκαλέσας,
Ἀλλ' ἓν φάρμακον αἰνὸν ἔχων θηρήτορα τιμῆς
Θυμὸν, καὶ θανάτου φάρμακον ἀζηκέως.
Οὐδέ τί που συνόδοισιν ὁμόθρονος ἔσσομ' ἔγωγε
Χηνῶν ἢ γεράνων ἄκριτα μαρναμένων.
Ἔνθ' ἔρις, ἔνθα μόθος τε, καὶ αἴσχεα κρυπτὰ πάροιθεν
Εἰς ἕνα δυσμενέων χῶρον ἀγειρόμενα.
Τοῦδε γὰρ εἵνεκ' ἔγωγε μέσος χθαμαλοῖσι κάθημαι

Ἥσσος

Gregorius arcæ oblectamen ferens paruum
I acens in mediis mœstus & mutus
I nſpirantem ſpiritum ferens, ſeruilia comedens,
N on ſedes honorabit me iudicatoria, uel conſenſu,
V el humili ſpiritu modos tribuens.
N eq; manus mortiferas complectar, neq; barbam
A ttingam, ut paruam contra ſortior gratiam.
N eq; ſacrum ad epulum natale, aut mortui,
A ut aliquod ſponſalitium cum pluribus currens,
O mnia hæc quidẽ, rapacibus laniamẽta, hæc uero ſequacibus
P onam rapacibus B riarei manibus.
S ero autem onerariam agens, ſepulchrũ ſpirans, ſero domũ
T raham laborioſum uentrem uexatus,
S piritum pueri ferens, aliud ad epulum pingue
Feſtinans, priuſq́ priorem contumeliam diſſipem,
N eque uero, neque præſes exiſtens in ſacris locis,
A ut ſolus aut pluribus in unum congregatis,
L oquar auribus iucunda, res ſpiritus extra proiiciens,
V t ſim promptus, amorem habens plurium,
D electatuſque plauſibus, & in theatris tripudians
P ræcipiti uadens uerbis colluctatis,
P ræmiorum latoribus ſimiliter, multiplicibusque iacturis,
V el et furentibus contra aurigis,
N on totum oppugnans, non corporis ardentis
Rabiem refrigerans, non manus furentem
O mnibus in alienis rationis uinculis, uinciens,
N on falſam cordis opinionem diſſipans,
N on ſuperbiam inflantem documentis in terram proiiciens,
N on fontibus lachrymarum lachrymam euocans,
S ed unum medicamentum graue habens uenatorem honoris
A nimum, & mortis remedium uere,
N eque uero congredientibus ſocius ſedis ero ego ſane
A nſerum aut gruum temere pugnantium,
V bi contentio, ubi bellumque, & obprobria cælata ante
I n unum hoſtium locum congregata.
H orum enim cauſa ego quidem medium humilibus ſedeo

86

Medicus affectuum, ipse sine morbis existens.
N on enim meæ canitiei ludere, & cultorem indecenter
Esse pro sedibus, pro quibus pugnantes
S cinduntur, & mundum totum secant illegiptime,
Heu heu, magnorum nostrorum dolorum,
H æc quidem quibus amicum, & cercopum robur sit,
A st ego Christo implebor quiescens
S i uero malum populi dei sapi habenas proiicere,
Stent capita excutientium,
V t quẽadmodum celerem equum expuitorem habenarum
Furor agat precipitiis, haud scopulis ferens,
P recor, ut omnia deo cara his curæ sint,
Si uero deteriora· longe aures habere.

AD EPISCOPOS·

Sacrificia mittentes incruentas sacerdotes
O animarum custodes gloriosi, o magni
F igmentum dei manib us in uestris ferentes,
O deum hominibus ualde excellentem in unum ducentes,
O mundi fundamenta, uitæ lux, columen uerbi,
S acerdotes uitæ infinibilis splendidæ,
C hristiferi, sedibus insidentes optimis,
E xcelsi, theatris gaudentes decentibus,
Sceniuagi, membris insistentes ligneis,
I nfirmiter hiantes in alienis personis,
P ietatis aũt quæcũq; sunt intus, similia omnibus habentes.
V os quidem ludatis, quæ & luditis indecenter,
E t grauiter loquamini, quæ facitis ut ualde leuia.
V erum ego, & si me malum & incõmodum uirum
O mnes simul ponatis, a choro autem procul pellatis
V estro, iacientes frequentibus sagittis,
M anifestis, absconsisq;, quod & amicius uobis,
S ed tamen quæ me animus compellit & iubet
L oquar nolens quidem, uerum sermonẽ extra rumpam
A nimum, ut cum unda coacta extra uehem enti
V ento, & cauernas subiens, non uisibiliter
F eruet, & quid certe decidit, soli,

Ἰητρὸς παθέων αὐτὸς ἄνουσος ἐών.
Οὐ γὰρ ἐμῆς πολιῆς παίζειν, καὶ λάτρειν ἀεικῶς
Ἔμμεναι ἀντὶ θρόνων, ὧν πέρι μαρνάμενοι
Σχίζονται, καὶ κόσμον ὅλον τέμνουσιν ἀθέσμως.
Αἰαῖ τῶν μεγάλων ἡμετέρων ἀχέων.
Ταῦτα μὲν, οἷσι φίλον, καὶ κερκώπων κράτος εἴη.
Αὐτὰρ ἐγὼ Χριστοῦ πλήθομαι ἀζεμέων.
Εἰ δὲ κακὸν λαοῖο θεόφρονος ἡνία εἶναι,
Ἔστωσαν κεφαλαὶ τῶν ἀποσεισαμένων,
Οὓς φάκεν ὡς θοὸν ἵππον ἀποπτυστῆρα χαλινῶν
Θυμὸς ἄγει κρημνοῖς, ἢ σκοπέλοισι φέρων.
Εὔχομαι, ὥς κεν ἅπαντα θεῷ φίλα τοῖσδε μεμήλοι.
Εἰ δὲ χερειότερα, τηλόθεν οὔατ' ἔχειν.

ΕἸΣ ἘΠΙΣΚΌΠΟΥΣ.

Θυσίας πέμποντες ἀναιμάκτους ἱερῆες,
ὦ Ὦ ψυχῶν ταμίαι μεγακυδέες, ὦ μεγάλοιο
Πλάσμα θεοῦ χείρεσσιν ἐν ὑμετέρῃσι φέροντες,
Ὦ θεὸν ἀνθρώποισι μέγ' ἔξοχον εἰς ἓν ἄγοντες,
Ὦ κόσμοιο θέμεθλα, βίου φάος, ἕρμα λόγοιο,
Μυστοπόλοι ζωῆς ἀτελευτήτοιο φαεινῆς,
Χριστοφόροι, θώκοισιν ἐνεδριόωντες ἀρίστοις,
Ὑψηλοῖς, θεάτροισι γεγηθότες εὐπρεπέεσσι,
Σκηνοβάται, κοίλοισιν ἐφεσταότες ξυλίνοισιν,
Ἀδρανέως χάσκοντες ἐν ἀλλοτρίοισι προσώποις,
Εὐσεβίης ὅσα δ' ἐντὸς, ὁμοίια πᾶσιν ἔχοντες,
Ὑμεῖς μὲν παίζοιτε, τά περ καὶ παίζετ' ἀεικῶς,
Καὶ σοβαρὸν φθέγγοισθε, τὰ δ' ἔρδετε ὡς μάλ' ἐλαφρά.
Αὐτὰρ ἐγὼν, εἰ καί με κακὸν καὶ ἀνάρσιον ἄνδρα
Γάντες ὁμοῦ θεῖτε, χοροῦ δ' ἄπο τηλεδίοιο
Ὑμετέρου, βάλλοντες ἐπασσυτέροισιν ὀϊστοῖς,
Ἀμφαδίοις, κρυπτοῖσί τε, τό περ καὶ φίλτερον ὕμμιν,
Ἀλλ' ἔμπης τά με θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
Φθέγξομαι, οὐκ ἐθέλων μὲν, ἀτὰρ λόγον ἔκτοθε ῥήξω
Ψυχῆς, ὡς ὅτε κῦμα βιαζόμενον ἔκχυθι λάβρῳ
Πνεύματι, καὶ σήραγγας ὑπεξέχον, οὐκ ἐπίοπτα
Καχλάζει, καί πού τι διεκπίπτει δαπέδοιο,

FF

87

Ῥ ηγνυμένης ὠδῖνος ἀνάστομα. οἷα πέπονθα.
Ο ὐ δύναμαι χαδέειν ἐντὸς χόλον. ἀλλὰ δέχεσθε
Ε ἴ τινα καὶ δάκε θυμὸν ἐμῶν λόγον, ἰὸν ἀϋτῆς.
Φ άρμακον ἄλγεος ἔστι καὶ ἤδει μῦθον ἐνισπεῖν.
Σ ῶμα μέγα Χριστοῖο, τὸ τίμιον εὖχος ἄνακτος,
Λ αὸς ὅλης γαίης βασιλήϊος, ἔθνος ἄπιστον,
Ἦ ν ὅτε ἦν. νῦν αὖτε θεοῦ κτέαρ ἔνθα καὶ ἔνθα
Σ είεται, οἷά τε κῦμα πολυσμαράγοιο θαλάσσης,
Ἠ ὲ φυτὸν ζαμενέσι τινασσόμενον ἀνέμοισι.
Λ αὸς ὅδ', ᾧ θεὸς ἦλθεν ἀπ' οὐρανίοιο θοώκου,
Κ ῦδος ἑὸν θνητοῖσιν ἐνὶ σπλάγχνοισι κενώσας,
Κ αὶ μίχθη μερόπεσσι, θεὸς βροτὸς εἰς ἓν ἀγερθείς,
Κ αὶ μέγαν ὦνον ἔδωκε παθὼν δέμας, αἵματι θεῖον
Ῥ ύσιον ἡμετέρης κακίης χέεν. ἄλλα τε πολλὰ
Θ ύματα, τοὺς μετέπειτα λόγον σπείραντας ἅπασι,
Κ αὶ γλυκεροῦ θανάτοιο πικρῆς χερὸς ἀντιάσαντας,
Ὥ ς κε λόγῳ τίωσι λόγον θεὸν, αἵματι δ' αἷμα.
Τ ίς δονέει τόδε σῶμα; πόθεν τόσον ἄχθος ἔμοιγε;
Π ῶς δέ τε σῦς μονόφορβος ἐμὴν δηλήσαθ' ἀλωήν;
Π ῶς μήνη σκοτόεσσα τὸ σὸν κλέος ἀμφεκάλυψε;
Λ υσσήεις, κακοεργὸς, ἐπεὶ μερόπεσσι μεγαίρων
Ἐ ξέτι τοῦ, ὅτε πρῶτον Ἀδὰμ βάλεν ἐκ παραδείσου,
Ζ ωῆς τ' ἀθανάτου κλέψας δηλήμονι καρπῷ,
Κ αὶ πολλοῖς κρατεροῖσί τε τινάγμασιν αἰὲν ἀτίζων,
Ο ὐδένεν ὡς ἐθέεσκεν ὅλον γένος, οἷσι δόλοισι
Γ νὺξ βαλέειν. σπινθὴρ δὲ λόγου, καὶ πυρσὸς ἀερθείς,
Π ᾶσαν ἐπέδραμε γαῖαν ἀοίδιμος. οἱ δὲ διῶκται,
Κ αὶ πλέον ἐστήριξαν ἀεθλοφόροισι παγέντας.
Δ εύτερον εὕρατο μῆχος ἐπίκλοπον, ὡς στρατὸν ἔγνω
Κ αρτερὸν, ἡγητῆρσιν ὀλοίϊον ἔμβαλεν ἔχθος.
Κ αὶ γὰρ ἀγοῦ πίπτοντος, ὅλος στρατὸς ἐς χθόνα νεύει.
Γ οντοφόρον δέ τε νῆα κακὸς ἐπρώιξεν ἀήτης,
Ἢ σκοπέλοισιν ἔαξε, κυβερνητῆρος ἄτερθεν.
Ὣ σ δὲ δόμοις τε, πόλεσί τε, χοροὺς, βόας, ἅρματα, πῶϋ,
Β λάπτεν ἀϊδρείη σημάντορος. εἰδόσι μῦθος
Ἡ μετέρην κακίην, ὁππόσοι λαοῖο πρόεδροι.

Fracto dolore per os talia passus sum,
Non possum capere intus iram, sed suscipite
Si quem & mordacem dicam sermonem, filium doloris,
Medicamentum doloris est, & aeri uerbum dicere,
Corpus magnum Christi, prætiosam gloriam regis,
Populus totius terræ regius, gens infida,
Erat cũ erat nunc rursus dei possessionem hinc & inde
Excutit, utque unda multifragi maris,
Aut planta robustis concussa uentis.
Populus hic, cui deus uenit a cœlesti sede,
Gloriam suam mortalibus in uisceribus exhauriens,
Et mixtus est hominibus, deus mortalis in unum collectus,
Et magnam utilitaté dedit passus corpore, sanguinéque diuinũ
Liberatiuum nostri uitii fudit, aliaque multa
Sacrificia posteaque sermones, qui disseminarunt omnibus,
Et dulcis mortis amaram manum offenderunt,
Vt uerbo honorarent uerbum deũ, sanguine autem sanguinẽ.
Quis agitat hoc corpus? unde tantum onus mihi quidem?
Quomodo autem sus solipascus meum offendit pomerium?
Quomodo luna tenebrosa tantam gloriam occultauit?
Rabidus, maleficus, quoniam hominibus inuidens
Ex eo adhuc, cum primum Adam eiecit e paradiso,
Vitaque immortali subducens noxio fructu,
Et multis, ualidisque concussionibus semper turbans,
Non ualuit ut cupiebat totum genus, suis dolis
Genuatim iacere, scintilla autem uerbi, & fax eleuata,
Omnem percurrit terram celebris, insecutores autem,
Et plus firmarunt præmiseris impactos.
Secundam excogitauit machinam dolosam, ut exercitũ nouit
Fortem, ducibus pernitiosam iniecit inimicitiam,
Etenim duce cadente, totus exercitus in terram uergit,
Mariuagusq; uero nauem malus, pnam statuit flatus,
Aut scopulis fregit, gubernatore sine.
Vt autem domosq;, urbesq;, choros, boues, currus, oues.
Læsit ignorantia gubernatoris, scientibus uerbum
Nostrum uitium, quicũq; populi præsides.

P rimum quidem homicidis fugæ urbes dispositæ erant,
E t regio quædam erat remissiciis sacrificiis,
Et quædam & amaritudinis & sanguinis postremis
D iebus, quod christi malisapi euacuarunt
Mercedem inhonorati malam & paruam habentes.
Minime qdem ex inuito, quoniam deus est imprensibilis
Manibus, cum uoluerit. uerum quidem euacuarunt.
N unc autem unum locum sciunt, pernitieiq́; mortisq́;
O mnes, quicúque hospites, & septi nostri,
V enerandum antea sapientum sedile, septum optimorum,
T ribunal hoc angelicis choris germinans,
C ancellum medium mundorum duorum, & manentis,
Et præter uolantis, deorum terminum, hominumque,
E rat cum erat, nunc rursus ridiculum, cum omnibus
I ntra inclausam portam cursus, ut uideor mihi
P reconem clamantem in mediis audire,
H uc agite quicúq; uitii conscensores, opprobria hominum,
V entrosi, latitendi, impudentes, superciliosi,
M eribibi, erronei, conuitiatores, delicati uestibus,
D eceptoresq́;. iniuriatores, celeriter peierationem iurantes,
P lebiuori, facultates in alienas intangibiles
I acientes manus, inuidi, dolosi, & infidi,
B landitores potentium humiles, humilibus leones,
Circumpositi, temporis uolubilis cultores
P olypodes, saxis assimilatico ore sermone,
N ouinubi, feruentes, adhuc florentes lanugine,
A ut furatores naturalis ignis, luminibus habentes
A ereum amorem, cum aperte fugeritis,
N aides cœlestium, nouiluci, flammantes
S piritu splendenti, conuenientis uitii,
H uc agite audaces, omnibus sedes lata parata est,
H uc agite dextris nouos inclinetis tendones.
O mnibus prompte, & non cupientibus distenti sunt
M anna rursus externus hymber, omnis finibus colligatis,
Qui plus, quiq; iminutum mea gratia. si uero uolueritis,
N eq; sancto parcatis deiformi diei ocioso,

Πρόσθε μὲν ἀνδροφόνοισι φυγῆς πτολίεθρα τέτακτο,
Καὶ χῶρός τις ἔην ἀποπομπαίοις θυέεσσι,
Καί τις καὶ πικρίης καὶ αἵματος ὑσταλέοισιν
Ἤμασιν, ὃ Χριστοῖο κακόφονοι ἐξεκένωσαν
Μισθὸν ἀτιμήτοιο κακοῦ καὶ τυτθὸν ἔχοντες.
Οὔτι μὲν ἐξ ἀέκοντος, ἐπεὶ θεός ἐστιν ἄληπτος
Χείρεσιν, οὔτ' ἐθέλησιν. ἀτάρ γε μὲν ἐξεκένωσαν.
Νῦν δ' ἄνα χῶρον ἴσασιν ἀτασθαλίης τε μόρου τε
Πάντες, ὅσσοι ξεῖνοί τε, καὶ ἕρκεος ἡμετέροιο,
Τὸ σεπτὸν τ' ἐπάροιθε σοφῶν ἕδος, ἕρκος ἀρίστων,
Βῆμα τὸ δ' ἀγγελικῇσι χοροστασίῃσι τεθηλὸς,
Κιγκλίδα τὴν μεσάτην κόσμων δύο, τοῦ τε μένοντος,
Τοῦ τε παραπταμένοιο, θεῶν ὅρον, ἡμερίων τε,
Ἦν ὅτε ἦν. νῦν αὖτε γελοίιον, ἦν ἵνα πᾶσιν
Ἐντὸς ἀκληΐστοιο θύρης δρόμος, ὥς δοκέω μοι
Κήρυκος βοόωντος ἐνὶ μεσάτοισιν ἀκούειν.
Δεῦρ' ἴθ' ὅσοι κακίης ἐπιβήτορες, αἶσχα φωτῶν,
Γαστέρες, εὐρυτένοντες, ἀναιδέες, ὀφρυόεντες,
Ζωροπόται, πλαγκταί, φιλοκέρτομοι, ἁβροχίτωνες,
Ψευσταί θ', ὑβρισταί τε, θοῶς ἐπίορκον ὀμοῦντες,
Δημοβόροι, κτεάτεσσιν ἐπ' ἀλλοτρίοισιν ἀάπτους
Βάλλοντες παλάμας, φθονεροὶ, δολόεντες, ἄπιστοι,
Θῶπες ἐρισθενέων, χθαμαλοὶ χθαμαλοῖσι λέοντες,
Ἀμφίθετοι, καιροῖο πολυτρέπτου θεράποντες,
Πουλυπόδες πέτρῃσιν ἐειδόμενοι χρόα μύθῳ,
Ἀρτίγαμοι, ζείοντες, ἔτι χνοάοντες ἴουλον,
Ἢ κλέπται φυσικοῖο πυρὸς, φαέεσσιν ἔχοντες
Ἠερίην φιλότητα, ὅτ' ἀμφαδίην ἀλέασθε,
Νηΐδες οὐρανίων, νεολαμπέες, αἰθαλόεντος
Πνεύματι αἰγλήεντι, συνερχομένης κακότητος.
Δεῦρ' ἴτε θαρσαλέοι, πᾶσι θρόνος εὐρὺς ἕτοιμος.
Δεῦρ' ἴτε δεξιτερῇσι νέους κλίνοι τε τένοντας,
Πᾶσι προφρονέως καὶ μὴ ποθέουσι τέτανται.
Μαίνα πάλιν ξεῖνος ὄμβρος, ἅπας κόλποισι λέγοι τε,
Ὅς πλέον, ὅς τ' ἐπιδευὲς ἐμὴν χάριν. εἰ δ' ἐθέλοι τε,
Μή δ' ἀγροῦ φείδοιτο θεουδέος ἤματος ἀργοῦ.

Ἢ τάχα καὶ παλάμῃσιν ἐν ἀπλήστοισι πύθοιτο.
Ξυνὸς μὲν πάντεσσιν ἀήρ, ξυνὴ δέ τε γαῖα,
Ξυνὸς δ' οὐρανὸς εὐρύς, ὅ τ' οὐρανὸς ὄμμασι φαίνει,
Ξυνὴ δ' αὖ πόντοιο χάρις, ξυνοί τε θόωκοι.
Θαῦμα μέγ', οὐδὲ Σαοὺλ χάριτος ξένος, ἀλλ' ὑποφήτης.
Μή τέ τις οἴῳ ἀροτὴρ, μὴ τέκτων, μὴ σκυτοεργός,
Μὴ θήρῃ μεθέπων, μή τ' ἔμπυρον ἔργον ἐλαύνων,
Τῆλε μένοι, μὴ δ' ἄλλον ἔχοι σημάντορα θεῖον.
Κρεῖσσον γὰρ κρατέειν, ἠὲ κρατέοντι πιθέσθαι.
Ἄλλος μὲν ἐκ χειρῶν πέλεκυν μέγαν, ὃς δ' ἄρ' ἐχέτλην
Ῥίψας, ὃς δὲ δορήν, ὃς δούρεα, ὃς δὲ πυράγρην,
Ἔνθαδ' ἴσοι, θείην δὲ παρ' ἀθλίβοισθε τράπεζαν,
Στεινόμενοι, στεῦντες, ὁ δ' ἄλκιμος ἄλλον ἐλαύνοι.
Πολλάκι καὶ τὸν ἄριστον ἐνιδρυνθέντα θρόνοισι
Γηραιόν, στέρκεσσί τε ζυμένον, οὐρανοφοίτην,
Κόσμον ἀτιμάζοντα, θεοῦ μέτα μοῖραν ἔχοντα,
Καὶ νέκυν ἐν ζωοῖσι, θυηπόλον ἐσθλὸν ἄνακτος.
Εἰκὼ μέν τις ἔγραψεν ἀπ' εἰκόνος ἀρχετύποιο
Στησάμενος προπάροιθε, πίναξ δ' ὑπεδέξατο μορφήν.
Ὑμᾶς δ' εἰσορόων τις, ἐναντίον οἷμον ὁδεύοι.
Καὶ τόδε μοῦνον ὄνειαρ ἀφ' ὑμετέρης κακότητος.
Κῆρυξ μὲν δὴ τοῖα βεβήλοις. αὐτὰρ ἔγωγε
Δείδια μὲν Μωσῆος ἀγακλέος οἷον ἄκουσα,
Ὃς μοῦνος νεφέλης εἴσω θεὸν ἔδρακεν αὐτήν,
Τοὺς δ' ἄλλους ἐκέλευσεν ἀπὸ προπόδεσσι μένοντας,
Ἁγνοτάτους ἁγνοῖσιν ἐν εἵμασι καὶ ζομέοντας,
Μούνης εἰσαΐειν θείης ὀπός. οὐ γὰρ ἄμεινον
Οὐδ' αὐτοῖς θήρεσσι πατεῖν πέδον οὐρανίοιο,
Μὴ καὶ ῥηγνυμένοισιν ἀπὸ σκοπέλοισι δαμεῖεν.
Δείδια δ' αὖ παίδων Ἀαρὼν μόρον, οἳ ῥα θυηλὰς
Θέντες ὑπὸ ξείνοιο πυρός, ξείνως καὶ ὄλοντο.
Αὐτίκα καὶ θυέων χῶρος θανάτοιο τελέσθη.
Καὶ παῖδές περ ἐόντες Ἀαρὼν μεγάλοιο, δάμασθεν.
Ὣς δὲ καὶ Ἠλείδῃσιν ἐπέχραε λυγρὸς ὄλεθρος.
Ἠλείδαις, ὅτι μάργον ἔχον νόον. ἢ γὰρ ἔβαλλον
Ὀγχιδράς παλάμαις ἱερῶν καθύπερθε λεβήτων.

V el fortasse & palmis in insatiabilibus audiat.
C õmunis quidem omnibus aer, communisq; terra,
C õmune etiã cœlum latum, quæq; cœlum oculis ostendit,
C õmunisq; rursus ponti gratia, cõmunesq; sedes,
Miraculum magnum, neq; Saul gratiæ hospes, sed minister,
N ullus igitur arator, non faber, non solearius,
N on uenationem exercens, neq; igneum opus agitans,
L onge maneat. neque alium habeat rectorem diuinum.
Melius est enim imperare, quam imperanti parere.
Sed hic qdem e manibus securim magnam, ille aũt stiuam
I aciens, ille uero pellem, hic ligna, ille uero forcipem,
H uc ueniat, diuinam uero circũteratis mensam,
C onstipati, constipantes, fortis autem alium abigat.
Sæpe etiam optimum insudantem sedibus
Senem, carnibus attritum, cœliuagum,
Mundum spernentem, cum deo sortem habentem.
E t mortuum inter uiuos sacerdotem bonum regis
I maginem qdem quis pinxit ab imagine archetypa
S tatuens ante. tabella autem suscepit formam.
V os autem inspiciens quis. contrariam uiam uadat.
E t hanc solam utilitatem a uestro uitio.
P reco quidem talia. grauiclamus. uerum ego sane
T imeo quidem Mosem gloriosum ut audii.
Qui solus nubem intra deum uidit ex aduerso,
A lios uero iussit sub radicibus manentes.
Purissimos puris in uestibus & quietos.
S olam auscultare diuinam uocem. non enim melius
N eque ipsis feris calcare solum cœlestis.
N e & fractis sub scopulis domitentur.
T imeo uero rursus filiorum Aaron mortẽ q certe sacrificia
P onentes in externo igne. extraneę, & perierunt.
S tatim & sacrificiorum locus mortis effectus est.
E t quãuis filii existentes Aaron magni. domiti sunt.
V t autem & elidis irrupit molesta pernities.
E lidis quoniam uoracẽ habebant mentem, qppe enĩ iaciebãt
N on sacras manus sacris desuper ahenis,

N eque uero neque eli iram fugit. sed & ipsum
N on sanctus uenter filiorum iminuit iustum
Quamuis semper grauem iurgatoriis uerbis.
S i uero tanta talibus peccatis ira inest,
Quantæ timor est in pluribus malis,
E t te arcam reginam, qui fundauit manu prophana
Inclinatam, mortuus est statim, dei uero templum posuit
Intactum manibus, munimentaq; extra parietes,
Quapropter lugeo, cado autem sub tuis pedibus
C hriste rex, ne mihi aliquis occurrat dolor
C edenti, defeci lupis læsoribus gregis,
P astoribus pugnans longũ tempus, e membris autem
C uruis, euolauit animus, respiro autem parum quid.
V exatus laboribus, & opprobriis nostris,
Quoꝝ alii qdem, pro sedibus sacris certamen habentes,
A duerse fluctuantes, frequentibus malis
I actati iactantes, indomiti sunt pugnatores,
P acem clamantes. in sanguine gloriantes,
V t utinam gethæum explerent dolorem,
I udicialem, sedilem, in sede ultionem habentes.
H i igitur his utrinq; partiti, uolutant,
O rtumq; occasumq;, deus autem in carnes desiit,
A quibus pugnantibus, & nomen & bellum aliis
P aulus meus, P etrus uero tuus, illius uero A pollos
S unt dii, Christus autem frustra clauis confixus est.
N on enim a Christo uocamur, ex hominibus autem,
I llius & manibus & sanguine gloriam habentes.
T antus amor lumina obnubilauit nostra,
A ut gloriæ inanis, aut possessionis, aut inuidia grauis,
L iquator gaudi malus, ominosum dolorem habentibus.
E t prætextus est trinitas. uerum autem, inimicitia infida.
D uplex est unusqsq;, ouis lupum circũocculens,
E t æs seruans amaram piscibus escam.
T alia quidem duces, sequitur autem prope populus.
P rompti in uitium, & duce sine,
N eq; ulla est boni distinctio, neq; mali,

Οὐδὲ μὲν οὐδ' Ἠλεὶ χόλον ἔκφυγεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν
Οὐχ ὁσίη γαστὴρ παίδων ἐχάλεψε δίκαιον,
Καίπερ ἀεὶ βρίσαντα ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Εἰ δὲ τόσην κρίησιν ἁμαρτάσι μῆνις ἕπεσιν,
Ὅσσα τίνος δέος ἐστὶν ὑπὲρ πλεόνεσσι κακοῖσι,
Καὶ σὲ κιβωτὸν ἄνασσαν, ὃς ἥδρασε χειρὶ βεβήλῳ
Κλινομένην, θανέειν αἶψα, θεοῦ δέ τε νηὸν ἔθηκεν
Ἄψαυστον παλάμῃσιν, ἐρείσματα τἄκτοθι τοίχων,
Τοὔνεκεν αἰάζω, πίπτω δ' ὑπὸ σεῖο πόδεσσι
Χριστὲ ἄναξ, μή μοι τις ἀπαντήσειεν ἀνίη
Χαζομένῳ. κέκμηκα λύκοις δηλήμοσι ποίμνης,
Ποιμέσι μαρνάμενος δηρὸν χρόνον. ἐκ μελέων δὲ
Ῥικνῶν ἔπτατο θυμός. ἀναπνείω δ' ὀλίγον τι
Τειρόμενος καμάτοισι, καὶ αἴσχεσιν ἡμετέροισιν.
Ὧν οἱ μὲν, θώκων ἱερῶν πέρι δῆριν ἔχοντες,
Ἀντία κυμαίνοντες, ἐπασσυτέροισι κακοῖσι
Βαλλόμενοι, βάλλοντες, ἀπειρέσιοι εἰσὶ μαχηταὶ,
Εἰρήνην βοόωντες, ἐφ' αἵματι κυδιόωντες,
Ὡς ὄφελον γελθαίαν ἀναπλήσαιεν ἀνίην,
Ἔνδικον, ἑδρήεσσαν, ἐφ' ἕδρῃ τίσιν ἔχοντες.
Οἱ δ' ἄρα τοῖς ἑκάτερθε μεριζόμενοι, κλονέουσιν
Ἀντολίην τε δύσιν τε, θεὸς δ' ἐς σάρκας ἔληξεν.
Ὧν ἄπο μαρναμένων, καὶ οὔνομα καὶ μόθος ἄλλοις.
Παῦλος ἐμὸς, πέτρος δὲ τεὸς, κείνου δέ τ' ἀπολλῶς
Εἰσὶ θεοί. χριστὸς δὲ μάτην ἥλοισι πέπαρται.
Οὐ γὰρ ἀπὸ χριστοῖο καλούμεθα, ἐκ μερόπων δὲ,
Κείνου καὶ χείρεσσι καὶ αἵματι κῦδος ἔχοντες.
Τόσσος ἔρως φαέεσσιν ἐπήχλυσεν ἡμετέροισιν,
Ἢ δόξης κενεῆς, ἢ κτήσιος, ἢ φθόνος αἰνὸς,
Τηκεδανὸς, κακόχαρτος, ἐναίσιμον ἄλγος ἐχθροῖς.
Καὶ πρόφασις τελαὸς ἐστί. τοῦ δ' ἀξενὲς, ἔχθος ἄπιστον.
Διπλόος ἐστὶν ἕκαστος, ὅις λύκον ἀμφικαλύπτων,
Καὶ χαλκὸς λοχόων πικρὴν νεπόδεσσιν ἐδωδήν.
Τοῖα μὲν ἡγητῆρες, ὁ δ' ἕσπεται ἐγγύθι λαός.
Πρόφρονες ἐς κακίην, καὶ ἡγητῆρος ἄνευθεν.
Οὐδέ τις ἐστ' ἀγαθοῖο διάκρισις, οὐδὲ κακοῖο,

Οὐ πινυτῆς πολιῆς, οὐκ ἀφραδέος νεότητος,
Οὐ μογεροῦ βιότοιο θεουδέος, οὐ μαλακοῖο.
Εἷς νόμος οὗτι, κάκιστον ἔχειν πλέον. ὡς ἀπόλοιτο
Κεῖνος ἀνήρ, ὃς πρῶτος ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀλιτρούς.
Αὐτῶν κόσμος ἔοι, αὐτῶν θεός, ὅσσά τ' ἀρίστοις
Ἕσπεται ὑστατίοισιν ἐν ἤμασιν ἀμφιτάλαντα.
Οἱ δ' ἀγαθοί, μογέοιεν ἐπώσια. τοῖα δικασταῖς
Εὔαδεν ἢ μετόροισι. δίκη φυγὰς ἔνθεν ἀπέλθοι.
Ἓν δ' ἄρα πάντα πέλοι, χρυσός, βροτός, ἥλιος, ἀστήρ,
Φῶς, σκότος, ἄγγελος ἐσθλός, ἑωσφόρος, οὐκέτι λάμπων.
Πέζῳ δ' ἶσα φέροιτο θεοκτόνος Ἰσκαριώτης,
Καὶ Σολύμοις ἱεροῖσιν ἀλιτροτάτη Σαμάρεια.
Ἶσα δ' ἔχοι χρυσός τε καὶ ἄργυρος, ἠδὲ σίδηρος.
Μάργαρος ὀκρυόεντι λίθῳ, πηγαῖς δὲ χαράδραι.
Πάντα δ' ἄμ' ἀλλήλοισι πεφυρμένα εἰς ἓν ἄγοιτο,
Ὥς ποτ' ἔην, ὅτε κόσμος ἔην πρωτόκτιστος ὕλη,
Κόσμον ἔτ' ὠδίνουσα διακριδὸν οὐ βεβαῶτα.
Ἦν δ' ὅτε Μωαβίταις νηὸς μέγας οὐ βατὸς ἦεν,
Οὐδὲ μὲν Ἀμμανίτῃσιν, ἐπεὶ στρατὸν ἤκαχον ἠΰν.
Ἄλλους δ' ὑδροφόροισιν ἐνείθμησεν Ἰησοῦς,
Καὶ ξυλοφορτηγοῖσιν, ἐπεί ῥά μιν ἐξαπάφησαν.
Ταῦτα κακοῖς. Λευὶ δὲ γόνον μεγάλοιο γέρηραν.
Σκηνῆς γάρ μιν ἔθηκαν ἐπουρανίης θεράποντα.
Κἀνθάδ' ὅροι θυέων τε, καὶ οὔδεος, ἠδὲ πόνοιο.
Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ χέρας εἶχον ἐπ' ἔργοις,
Ὅσσα τ' ἔην νηοῖο καὶ ἔκτοθεν ἐγκονέοντες.
Κεῖνοι μὲν τοίοισι νόμοις ἀρετῆς προμάχιζον.
Ἡμεῖς δ' αὖ κακίῃ γέρα θήκαμεν. ὢ θανάτοιο.
Τίς τάδε θρηνήσειε γόων πολυΐδριος ἀοιδός;
Σχέσθε φίλοι. λήξωμεν ἀτασθαλίῃ μογέοντες.
Ὀψέ ποτ' εὐαγέεσσι θεὸς τίοιτο θυηλαῖς.
Εἰ μὲν δὴ πεπίθοιμεν, ὀνησόμεθ'. εἰ δὲ καλύπτοι
Μῦθον ἐμὸν πολιῶν τε νέων θρασὺς ἠὲ κολοιῶν,
Οὖλον ἐπικρώζοντες ἐμοὶ νέφος ἀφραδίῃσι,
Μαρτύρομ' ἀθανάτοιο θεοῦ χέρα, καὶ τὸ κελαινὸν
Ἦμαρ, ὅτ' ἣν κούφην πυρὶ βόσκεται ὕστατον ὕλην,

N on ſapientis cani, non inconſultæ iuuentutis,
N on laborioſæ uitæ deiformis, non mollis.
V na lex eſt peſſimum habere plus, ut pereat
I lle uir, qui primus adduxit huc peccatores.
I pſorum mundus ſit, ipſorum deus, quæcũq; optimos
S ecuntur poſtremis in diebus utrinq; librata.
B oni uero laborent inania, talia iudicibus
P lacuere noſtris, iuſtitia extorris inde abeat.
V num uero utiq; omnia ſint, Chriſtus, mortalis, ſol, ſydus,
L ux, tenebræ, angelus bonus, lucifer, non amplius ſplendens.
P etro autem æqua ferat deicida iſcariota,
E t ſolymis ſacris peccaciſſima Samaria.
A equa autem habeat aurumq; & argentum, atq; ferrum.
Margarita horrenti lapidi, fontibus aũt foſſæ.
O mnia autem inter ſe ſimul cõmixta in unum agantur,
V t olim erat cum mundus erat primigena materies,
Mundum adhuc parturiens ſeorſum non conſiſtentem,
E rat autem cum Moabitis templum magnũ nõ acceſſibile erat
N eq; qdem Amanitis, quoniam exercitum offenderunt bonũ,
A lios uero aquiferis adnumerauit I eſus,
E t ligniferis, quoniam quidem illum deceperant.
Hæc malis, Leui autem natum magni honorarant.
S cenæ enim illum poſuerunt cœleſtis cultorem.
E t hic termini ſacrificiorumq;, & liminis, atq; laboris,
A lius enim aliis uir manus habebat in operibus,
Quæcũq; erant templi, & extra feſtinantes,
I lli quidem talibus legibus uirtutem defenſabant.
N os uero rurſus uitio præmia poſuimus, o mortem,
Quis hæc lugeret luctuum gnarus poeta?
C ontinete amici, deſinamus pernicie laborantes,
S ero olim ſanctis deus honoretur ſacrificiis.
S i quidem igitur pareamus, iuuabimur, ſi uero cœlet
V erbum meum, canumq; iuuenum audacia ſeu graculorum,
P ernitioſam crocitantes mihi nubem temeritatibus,
T eſtor immortalis dei manum, & nigrum
D iem, qui leuem igne depaſcitur ultimam ſyluam,

92

Non ego quidem illis sedis socius, nec socius operum,
Neq; qdq̃ cõsultor, nõ socius nauigationis, nõ conuiator,
Sed illi quidem, pagant suam uiam, uerum ego sane
Quæro Noe arcam, ut mortẽ grauem effugiam.
Verum postea fugiam longe a malis manens,
Et sodomorum igneum amarum & infandum imbrem,
Quoq; hoc uinculum habet errantem mẽtem intus cõgregans
Intus omnis uidens, ridens uitæ procellas,
Quæ sane & prudentum turpiter puluerant faciem,
Semperq; mentibus intelligentias diuinas figurans,
Deterioribus nõ admixta, dilucida, lumini appropinquans,
Triluminis diuinitatis properantibus desyderiis,
Propitiam ĩmortalis dei ad sedem proficiscar.
Vbiq; omnia manifesta, plus autem æquilibre
Tunc, cum in manibus dei examen recti iudicis.

AD CONSTANTINOPOLIS SACERDOTES ET IPSAM VRBEM.

O Sacrificia mittentes incruenta sacerdotes,
Et magnæ unitatis cultores in trinitate,
O leges, o reges in pietate superbientes,
O Constantini inclyta solum magni,
Iunior Roma, tantum excellens urbes,
Quantum terram cœlum sydereum,
Vos pios uocabo, qualia me fecit
Inuidia, ut a sacris longe iecit filiis
Diu certantem, certantem luciferum cœlestibus
Placitis, & e saxo effundentem fluentum,
Talia iustitia laborem quidem mihi, & terrorem fieri
Vrbi pietate primum figurata.
Alium uero rursus laboribus meis subit animum oblectare
Elatum statim sedem ad alienam.
Cui deus me supermisit, deiq; boni cultores,
Hæc morbus odiosus, hæc dei cultores,
Qui contentionem lugubrem inter se habentes
Christe rex, non mihi hæc intelligunt cara.

Οὐ μὲν ἐγὼ κείνοισιν ὁμόθρονος, οὐχ ὁμοεργός,
Οὐδέ τι συμφάλαμον, οὐ σύμπλοος, οὐ συνοδίτης.
Ἄλλοι μέν, προρόωσιν ἑὴν ὁδόν. αὐτὰρ ἔγωγε
Ζητῶ Νῶε κιβωτόν, ὅπως μόρον αἰνὸν ἀλύξω.
Αὐτὰρ ἔπειτα φύγοιμι κακῶν ἄπο τηλόθι μίμνων,
Καὶ Σοδόμων πυρόεντα πικρὸν καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον.
Ὧν ὅδε δεσμὸς ἔχει πλαγκτὴν νόον οὐδὲν ἀγείρας.
Εἴσω πᾶς ὁρόων, γελόων βιότοιο θυέλλας,
Ἄιρά τε καὶ πινυτῶν αἰσχρῶς κονίουσι πρόσωπα,
Αἰέ τε πνευματόεσσι νοήματα θεῖα χαράσσων,
Χείροσιν οὐκ ἐπίμικτα, διαυγέα, φωτὶ πελάζων
Τρισσοφαοῦς θεότητος ἐπειγομένοισι πόθοισιν,
Ἵλαον ἀθανάτοιο θεοῦ πρὸς θῶκον ἱκοίμην,
Ἔνθα τε πάντ' ἀναφανδά. τὸ δὲ πλέον ἰσοτάλαντον
Τῆμος, ὅτ' ἐν χείρεσσι θεοῦ ζυγὸν ὀρθοδίκοιο.

ΓΡῸΣ ΤΟῪΣ ΤΗ͂Σ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΌΛΕΩΣ ἹΕΡΈΑΣ, ΚΑῚ ΑΥ̓ΤῊΝ
ΤῊΝ ΠΌΛΙΝ.

Θυσίας πέμποντες ἀναιμάκτους ἱερῆες,
ὦ Καὶ μεγάλης μονάδος λάτρεις ἐν τριάδι,
Ὦ νόμοι, ὦ βασιλῆες ἐπ' εὐσεβίῃ κομόωντες,
Ὦ Κωνσταντίνου κλεινὸν ἕδος μεγάλου,
Ὁπλοτέρη Ῥώμη, τόσσον προφέρουσα πολήων,
Ὅσσάτιον γαίης οὐρανὸς ἀστερόεις,
Ὑμέας εὐσεβέας ἐπιβώσομαι, οἷά μ' ἔοργεν
Ὁ φθόνος, ὡς ἱερῶν τῆλε βάλεν τεκέων
Δηρὸν ἀεθλεύσαντα, φαεσφόρον οὐρανίοισι
Δόγμασι, καὶ πέτρης ἐκπροχέοντα ῥόον.
Τοῖα δίκη μόχθον μὲν ἐμοὶ καὶ δεῖμα γενέσθαι,
Ἄστεος εὐσεβίῃ πρῶτα χαρασσομένου.
Ἄλλον δ' αὖ μόχθοισιν ἐμοῖς ἐπὶ θυμὸν ἰαίνειν,
Ἀρθέντ' ἐξαπίνης θῶκον ἐπ' ἀλλότριον.
Οὗ με θεός τ' ἐπέβησε, θεοῦ τ' ἀγαθοὶ θεράποντες.
Ταῦτα νόσος στυγερή, ταῦτα θεοῦ θεράπες,
Οἳ δῆριν στονόεσσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἔχοντες.
Χριστὲ ἄναξ, οὔ μοι ταῦτα νόοισι φίλα.

Οὐ γὰρ ἰῆς γνώμης μοίρης θρασὺς ἀσπιδιώτης,
Οὐδ' ἔθελον Χριστοῦ ἄλλό τι πρόσθε φέρειν.
Ἀμπλακίη δ', ὅτι μηδὲν ὁμοίιον ἤμπλακον ἄλλοις,
Μή δ' ὡς νηῦς ὀλίγη φορτίδι συμφερόμην.
Ὣς καὶ κουφονόοισιν ἀπέχθομαι, οἵ ῥ' ἀνέηκαν
Βῆμα τόδ' οὐχ ὁσίως καιροθέοισι φίλοις.
Ἀλλὰ τὰ μὲν, λήθης κεύθοι βυθός. αὐτὰρ ἔγωγε
Ἔνθεν ἀφορμηθεὶς, τέρπομαι ἀζεμίη.
Πάντ' ἀμυδὶς, βασίλεια, καὶ ἄστεα, καὶ ἱερῆας
Ἀσπασίως προφυγὼν, ὡς πόθεον τὸ πάρος,
Ἔντε θεός μ' ἐκάλεσσε καὶ ἐννυχίοισιν ὀνείροις,
Καὶ πόνου κρυεροῦ δείμασιν ἀργαλέοις.
Τούνεκα καγχαλόων, φθόνον ἔκφυγον. ἐκ μεγάλου δὲ
Χείματος, ἐν σταθερῷ πεῖσμα βαλὼν λιμένι.
Ἔνθα νόου καθαροῖσι νοήμασι θυμὸν ἀείρων,
Θύσω καὶ σιγὴν, ὡς τὸ πάροιθε λόγον.
Οὗτος Γρηγορείοιο λόγος, τὸν, θρέψατο γαῖα
Καππαδοκῶν, Χριστῷ πάντ' ἀποδυσάμενον.

ΠΕΡῚ ΤῊΣ ἈΝΘΡΩΠΊΝΗΣ ΦΎΣΕΩΣ.

Θιζὸς ἐμοῖς ἀχέεσσι πιεζόμενος, οἷος ἀπ' ἄλλων
χ Ἥμην ἐν σκιερῷ ἄλσεϊ θυμὸν ἔδων.
Καὶ γάρ πως φιλέω τόδε φάρμακον ἐν παθέεσσιν,
Αὐτὸς ἐμῷ θυμῷ προσλαλέειν ἀκέων.
Αὖραι δ' ἐψιθύριζον ἅμ' ὀρνίθεσσιν ἀοιδοῖς,
Καλὸν ἀπ' ἀκρεμόνων κῶμα χαριζόμεναι,
Καὶ μάλα περ θυμῷ κεκαφηότι. οἱ δ' ἀπὸ δενδρῶν
Στηθομελεῖς, λιγυροὶ, ἠελίοιο φίλοι
Τέττιγες λαλαγεῦντες, ὅλον κατεφώνεον ἄλσος.
Πὰρ δ' ὕδωρ ψυχρὸν ἐσὺς ἔκλυζε πόδας
Ἦκα ῥέον δροσεροῖο δι' ἄλσεος. αὐτὰρ ἔγωγε
Τὼς ἐχόμην κρατερῶς ἄλγεος, ὡς ἐχόμην.
Τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζον, ἐπεὶ νόος οὔ τι πικραθῆ
Ἄλγεσιν, οὐκ ἐθέλει τέρψιος ἀντιάειν.
Αὐτὸς δὲ στροφάλιγξιν ἑλισσομένοιο νόοιο,
Τοίην ἀντιπάλων δῆριν ἔχων ἐπέων,

Non enim unius fui fati audax miles,
Neq; uolui Christo aliquid aliud ante ferre,
Error autem, quod nihil simile erraui aliis.
Neq; ut nauis parua onerariæ conferor,
Vt & mente leuibus inimicor, qui sane remiserunt
Tribunal hoc non sancte temporariis dei amicis,
Sed hæc qdem obliuionis occulat fundũ, uerũ ego quidem
Inde commotus, delectabor quiete.
Omnia simul, regia, & urbes, & sacerdotes
Libenter effugiens, ut cupiebam antea,
Cum deus me uocauit & nocturnis somniis,
Et maris horrendi terroribus molestis,
Quapp cachinans, inuidiam fugi, ex magna autem
Tempestate, in stabili funem ieci portu,
Vbi mentis puris intellectibus animum tollens,
Sacrificabo & silentium, ut antea sermonem.
Hic Gregorii sermo, quem aluit terra
Cappadocum Christo omnia exuentem.

DE HVMANA NATVRA.

h Esternus meis doloribus uexatus, solus ab aliis
Fueram in umbroso luco animum edens.
Etenim quodãmodo amo hãc medicinã ĩ affectiõibus
Ipse meum animum alloqui mutescens.
Aure uero insusurrabant una cum auibus cantricibus
Pulchrum a ramis somnum largientes,
Et quãuis ualde animo mœrenti, atq; ab arboribus
Pectimodulæ stridulæ solis amicæ
Cicadæ garrientes, totum personabant lucum,
Iuxta uero aqua frigens prope alluebat pedes
Sensum fluens roscidum per lucum, uerum ego quidem
Sic habebar fortiter dolore, ut habebar.
Horum quidem minime curã agebã, qm̃ mens cũ referta sit
Doloribus, non uult oblectamentis occurrere.
Ipse uero uolutamentis inuoluta mente,
Talem contrariorum pugnam habens uerborum,

ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

τῇ τρίτῃ τῆς ἀντιπάσχα.

Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν. ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται. ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις. ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸν κόσμον, ἢ τὸ φῶς. ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς. ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν τῷ θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.

Ζήτησις περὶ καθαρισμοῦ. τῷ σαββάτῳ, τῆς μετὰ τὸ πάσχα.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰουδαίαν γῆν. καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτιζεν. ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ σαλήμ. ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ. καὶ παρεγίνοντο, καὶ ἐβαπτίζοντο. οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν Ἰωάννης. ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐτῷ. ῥαββὶ, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει. καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν, οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. αὐτοὶ ὑμεῖς μαρτυρεῖτε, ὅτι εἶπον οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός. ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν. ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει, διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστι, καὶ ἐκ τῆς

γῆς

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

95

ut omnis q̄ credit in ipsũ, nõ pereat, sed habeat uitam æternam·

Tertia ante Pascha·

Sic enim deus dilexit mundum·, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat uitam æternam. Non enim misit deus filium suum in mundũ, ut iudicet mundũ, sed ut saluetur mũdus per ip̄m. Qui credit in eũ, nõ iudicatur. Qui aũt nõ credit, iã iudicatus ẽ, qa nõ credit in nomine unigeniti filii dei. Hoc est autem iudicium, quia lux uenit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras, q̄ lucem· Erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui male agit, odit lucem, & non uenit ad lucem, ut ñ arguant opera eius· Qui autem facit ueritatem, uenit ad lucem, ut manifestentur opera eius, quia in deo sunt facta.

Quæstio de purificatione· sabbato post pascha

Post hæc uenit Iesus & discipuli eius, in terram iudæam, & illic morabatur cũ eis, & baptizabat. Erat autem & Ioannes baptizans in ænon iuxta Salim, quia aquæ multæ erant illic, & ueniebant, & baptizabantur. Non dum enim missus fuerat Ioannes in carcerem. Facta est aũt quæstio ex discipulis Ioannis cum iudæis de purificatione. Et uenerunt ad Ioannem, & dixerunt ei, Rabbi, qui erat tecum trans Iordanẽ, cui tu testimoniũ perhibuisti, ecce hic baptizat, & oẽs ueniunt ad eum. Respondit Ioannes, & dixit, Non potest homo accipere quicq̃, nisi fuerit ei datum de cœlo. Ipsi uos mihi testimoniũ phibetis q̄ dixeri, nõ sũ ego xp̃s, sed qa missus sum ante illum· Qui habet sponsam, sponsus est, amicus autem sponsi, qui stat, & audit eum, gaudio gaudet propter uocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est. Illũ oportet crescere, me autẽ minui. Qui desursum uenit, super omnes est. Qui de terra est, de terra est, & de terra

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

95

Quis fui, quisq; sum, quis uero ero, non aperte scio,
Neq; equidem qui me plenior sapientia,
Sed sic nube cœlatus hinc & inde
Erro nihil habens, neq; insomnis eorum, quæ cupio.
Omnes enim humiles & errones, quibus crassæ
Carnis annexa est atra nebula.
Ille uero est me sapientior, qui plus aliis
Decepit sui cordis mendacium ueriloquum,
Sum, dic quid hoc, illud quidem præteriit mei.
Aliud uero nunc sum, qui autem ero, siquidem ero,
Firmum nihil, ego quidem fluxus turbidi fluuii
Semper aduenıens, stans nihil habens,
Quid me horum dices · quid uero tibi plus sum, doceto,
Et nunc sic manens, uide ne te fugiam.
Neq; bis quem prius fluxum fluuii traiicies
Econtra, neq; mortalem aspicies, quem prius.
Eram prius in corpore patris, postea me suscepit mater,
Communem autem utrorumq;, inde postea caro
Sine iudicio minime homo, deformitas sine specie, neq; rõnis,
Neque mentis particeps, matrem sepulchrum habens,
Bis sepulti uiuentes ad interitum, quam enim peragro
Vitam, hanc uideo annorum impendium,
Quæ mihi senium infudit pernitiosum. si uero me ibi
Aeuũ non interiens suscipiet, ut fama est,
Animaduerte ne uita quidem habeat mortem, finis autem,
Vita tibi contra existat, quam existimas.
Nihil natus sum, quid malis domor, ut quid compactum?
Hoc enim mortalium immutabile est solum
Cognatum, inquassabile, insenescens, ex quo sinibus
Matris lapsus primam emisi lachrymam.
Quantulis, qualibusq; occursurus eram
Damnis lachrymans priusq̃ uitam attingam,
Regionem quidẽ quandã sine feris audimus, ut olim Cretam,
Et quandam & frigidis alienam niuibus,
Mortalium autem nunq̃ quis hoc iactauit, quod indomitus
Huius uitæ odiosis inde abiit laboribus.

Τίς γενόμην, τίς δ' εἰμί, τί δ' ἔσσομαι, οὐ σάφα οἶδα.
Οὐ δὲ μὲν ὅστις ἐμοῦ πλειότερος σοφίην.
Ἀλλ' αὔτως νεφέλῃ κεκαλυμμένος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πλάζομαι οὐδὲν ἔχων, οὐδ' ὄναρ ὧν ποθέω.
Πάντες γὰρ χθαμαλοί τε καὶ ἀλήμονες, οἷσι παχεῖης
Σαρκὸς ἐπικρέμαται κυανέη νεφέλη.
Κεῖνος δ' οὖν ἐμεῖο σοφώτερος, ὃς πλέον ἄλλων
Ἤπαφεν ἧς κραδίης ψεῦδος ἑτοιμολόγον.
Εἰμί. φράζε τί τοῦτο. τὸ μὲν παρέθρεξεν ἐμεῖο,
Ἄλλο δὲ νῦν τελέθω. ὃς δ' ἔσομ', εἴγ' ἔσομαι,
Ἔμπεδον οὐδέν, ἐγὼ γε ῥόος θολεροῦ ποταμοῖο
Αἰὲν ἐπερχόμενος, ἑσταὸς οὐδὲν ἔχων.
Τί πρέ με τῶν δ' ὀρέεις; τί δέ σοι πλέον εἰμί, δίδαξον.
Καὶ νῦν τῇδε μένων, δέρκεο μή σε φύγω.
Οὔτε δὶς ὃν τὸ πάροιθε ῥόον ποταμοῖο περήσεις
Ἔμπαλιν, οὔτε βροτὸν ὄψεαι, ὃν τὸ πάρος.
Ἦν πάρος ἐν χροΐ πατρός, ἔπειτά μ' ἐδέξατο μήτηρ,
Ξυνὸν δ' ἀμφοτέρων. ἔνθεν ἔπειτα κρέας
Ἄκριτον, ἄβροτον, αἶσχος ἀνείδεον, οὔτε λόγοιο,
Οὔτε νόου μετέχον, μητέρα τύμβον ἔχον.
Διεσταφέες, ζώοντες ἰδίῃ φθορῇ. ἦν γὰρ ὀλοιὴν
Ζωὴν, τὴν δ' ὁρόω τῶν ἐτέων δαπάνην,
Ἧ μοι γῆρας ἔχευεν ὀλίγιον. εἰ δέ με κεῖθι
Αἰὼν οὐ φθινύθων δέξεται, οἷα φάτις,
Φράζεο μὴ ζωὴ μὲν ἔχῃ μόρον, ἡ δὲ τελευτὴ,
Ζωὴ σοί γε πέλῃ ἔμπαλιν, ἣν δοκέεις.
Οὐδὲν ἔφυν. τί κακοῖσι δαμάζομαι, ὥς τι περισσός;
Τοῦτο γὰρ ἡ μερόπων ἄτροπον ἐστι μόνον.
Συμφυὲς, ἀστυφέλικτον, ἀγήραον. ἐξότε κόλπων
Μητρὸς ὀλισθήσας πρῶτον ἀφῆκα δάκρυ,
Ὅσσατίοις, οἵοισί τε συναντῆσαι ἔμελλον
Πήμασι, δακρυχέων πρὶν βιότοιο θίγω.
Χαίρω μὲν τὶν ἄθυρον ἀκούομεν, ὥς ποτε κρήτην,
Καί τινα καὶ κρυερῶν ἀλλοτρίην νιφάδων.
Θνητῶν δ' οὔπω τίς τό δ' ἐπεύξατο, ὡς ἀδάμαστος
Τοῦ δὲ βίου συνεργῶν ἔνθεν ἀπῆλθε μόρων.

Ἀφραδίη, πενίη τε, τόκος, μόρος, ἔχθος, ἀλιτροί,
 Θῆρες ἁλὸς, γαίης, ἄλγεα, πάντα βίος.
Πήματα μὲν, καὶ πάμπαν ἀταρπιτὰ πολλ' ἐνόησα,
 Τῶν δ' ἀγαθῶν, οὐδὲν πάμπαν ἄμοιρον ἄχους,
Ἐξέτι τοῦ, ὅτε μοι πικρὴν ἐπομόρξατο ποινὴν,
 Γεῦσίς τ' οὐλομένη, καὶ φθόνος ἀντιπάλου.
Σοὶ μὲν δὴ σὰρξ ξοῖα δυσαλθεῖ εὐμενέοντι
 Ἐχθρῷ, καὶ πολέμῳ οὔποτε λυομένῳ
Θηρὶ ψυχρῷ, καὶ σαίνοντι, πυρὶ ψύχρῷ τι τὸ θαῦμα.
 Θαῦμα μέγ', εἴποτ' ἔμοιγ' ὕστατον εὐμενέεις.
Ψυχὴ, σοὶ δ' ἄρ' ἔπειτα λελέξεται ὅσσ' ἐπέοικε,
 Τίς, πόθεν, ἢ τί πέλεις; τίς δέ σε νεκροφόρον
Θήκατο, καὶ στυγερῆσι πέδαις ἐνέδησε βίοιο;
 Ἐς χθόνα βριθομένην πάντοθε πῶς ἐμίγης;
Πνεῦμα πάχει, σαρξὶν δὲ νόος, καὶ ἄχθεϊ κούφη.
 Ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις μάρναται ἀντιθέτως.
Εἰ μὲν δὴ σάρκεσσιν ὁμόσπορος ἐς βίον ἦλθες,
 Ὤ μοι συζυγίης τηλόθεν οὐλομένης.
Εἰκὼν εἰμὶ θεοῖο, καὶ αἴσχεος υἱὸς ἐτύχθην,
 Αἰδέομαι τιμῆς μητέρα μαχλοσύνην.
Φύσις γάρ μ' ἐφύτευσεν, ὁ δ' ἔφθιτο. νῦν βροτὸς, αὖθις
 Οὐ βροτὸς, ἀλλὰ κόνις. ἐλπίδες ὕστατιαι.
Εἰ δὲ σύ γ' οὐρανίη τίς, ὅθεν; ποθέοντα δίδαξον.
 Εἰ μὲν ἄημα θεοῦ καὶ λάχος ὡς φονέεις,
Ῥίψον ἀτασθαλίην, καὶ πείθομαι. οὐ γὰρ ἔοικε
 Τοῦ καθαροῦ ῥυπαρὴν ἔμμεναι, οὐδ' ὀλίγον.
Οὐδὲ γὰρ ἠελίοιο λάχος σκότος, οὐδὲ πονηροῦ
 Πνεύματος αἰγλῆεν ἔκγονον ἐξεφάνη.
Πῶς δ' ὀλοοῦ βελίαο τινάγμασι τόσσον ἐλαύνῃ,
 Καὶ πρὸς ἐπουρανίῳ πνεύματι κιρναμένη;
Εἰ γὰρ τοῖον ἔχουσα βοηθόον ἐς χθόνα νεύεις,
 Αἰαῖ τῆς ἀκράτου σῆς ὀλοῆς κακίης.
Εἰ δ' οὔ μοι θεόθεν σὺ, τίς ἡ φύσις; ἢ μέγα τάρβος,
 Μήποτε μαψιδίῳ κύδεϊ φυσιόω.
Πλάσμα θεοῦ, παράδεισος, ἐδέμ, κλέος, ἐλπὶς, ἐφετμὴ,
 Ὄμβρος ὁ κοσμολέτης, ὄμβρος ὁ πυρσοπόλος.

Imbecillitas, paupertasq́, fœnus, mors, inimicitia, peccatores
Feræ maris, terræ, dolores, omnia uita.
Calamitates q̃dem, & penitus iniucunda multa intellexi.
Bonorum autem, nihil penitus expers doloris,
Ex quo adhuc, cum mihi amaram impressit pœnam,
Gustusq́ pernitiosus, & inuidia aduersarii.
Tibi quidem caro talia male medicabili benigno
Inimico, & bello nunq̃ soluto
Feræ frigidæ, & blandienti, igni frigenti miraculum.
Miraculũ magnũ, si q̃n mihi q̃dẽ postremo beneuolus es.
Anima, tibi uero postea dicentur quæcũq́ cõueniunt,
Quis? unde? aut quid existis? quis uero te mortiferum
Effecit, & odiosis compedibus illigauit uitæ?
In terram grauatam ubiq́ quo pacto es admixtus?
Spiritus crassitiei, carnibus autem mens, & oneri leuis,
Hæc enim inter se pugnant opposite,
Siquidẽ igitur carnibus simul satus in uitam uenisses,
Heu mihi ob coniugationem eminus pernitiosam
Imago sum dei, & turpitudinis filius fabricatus sum,
Vereor honoris parentem libidinem
Fluxus.n. me plãtauit, hic uero iteriit, nũc mortalis, rursus
Non mortalis, sed puluis, spes supremæ,
Si uero tu cœlestis quædam, unde? desyderantem doce,
Si quidem spiratio dei & sors, ut sentis
Proiice scelus, & credo, non enim conuenit
Puri sordidam esse, neq́ parum.
Neq́ enim solis sors obscuritas, neq́ mali
Spiritus splendens soboles producta est,
Quomõ aũt p̃nitiosi Beliæ quassationibus tantum agitaris,
Quamuis cœlesti spiritu mixta?
Si enim talem habes auxiliatorem in terram annuis
Heu heu, meræ tuæ pernitiosæ malitiei.
Si uero nõ mihi diuinitus tu, quæ natura? certe magnus terror,
Nũq̃ tandem inani gloria intumeo,
Figmentum dei, paradisus, ædem, gloria, spes, præceptum,
Imber mundi perditor, imber igniuagus,

97

Verum postea lex, scripta medicina, at postea
Christus suam formam nostræ admiscens;
Vt meis passionibus passus deus opem præbeat,
Et me deum faciat, forma mortali.
Sed tamen indomitum habeo robur, in ferrum autem
Propriicida furore festinamus, ut sues,
Quod nam bonum uitæ, dei lux, sed utiq; & huius,
Cohibet me inuidia & odiosa obscuritas,
Nihil plus mihi quidem, quid non plus est malis,
Vtinam enim æquum haberem, & quãuis ualde laborans
Iaceo imbecillis, timor autem diuinus me flexit.
Attritus sum diurnis curis, & nocturnis·
Hic grauicollus, me & supinum compulit retro.
Calcibus insiluit, tu uero mihi timores omnes dic,
Tartarum tenebrosum, ignita uerbera,
Dæmonas, qui animarum actores nostrarum.
Fabula omnia malis, ꝙ cõminus autem solum optimum.
Nihil curat tormentum uitium.
Melius erat peccatoribus in posterum esse inulta,
Quam me nunc uitii damnis dolere.
Sed quid mihi mortaliũ, qd uero mihi tãtũ dolores canere?
Nostræ generationis omnibus inest dolor·
Non mihi terra inconcussa, sed uolutant flatus,
Tempora autem mutuo cessere ruentibus
Nox diem finiit, obnubilauit aũt aerẽ tempestas.
Syderibus sol, soli autem nubes
Pulchritudinem minuit, reuiuiscens autem luna,
Verum semiparens, cœlum sydereum.
Et tu olim angelicis lucifer fuisti choris
Inuide, nunc autem decidisti turpitudo a cœlestibus·
Propitiere mihi regina gloriosa trinitas, neq; tu penitus
Linguam mortalium effugisti inconsultorum.
Primum pater, postea filius magnus, uerum postea
Spiritus dei magni percutitur iniuriis
Quo statues me ferens, temeraria inde cura?
Siste. omnia deo secunda. Cede rationi.

Αὐτὰρ ἔπειτα νόμος, γραπτὸν ἄκος. αὐτὰρ ἔπειτα
Χριστὸς ἑὴν μορφὴν ἡμετέρῃ κεράσας,
Ὥς κεν ἐμοῖς παθέεσσι παθὼν θεὸς ἄλκαρ ὀπάζοι,
Καί με θεὸν τελέσῃ, εἴδεϊ τῷ βροτέῳ.
Ἀλλ' ἔμπης ἀδάμαστον ἔχω μένος, ἐς δὲ σίδηρον
Αὐτοφόνῳ μανίῃ σπεύδομεν, ὥστε σύες.
Τί πλέον ἀγαθὸν βιότοιο; θεοῦ φάος. ἀλλ' ἄρα καὶ τοῦ,
Εἴργει με φθονερὴ καὶ στυγερὴ σκοτίη.
Οὐδὲν πλεῖον ἔμοι γε. τί δ' οὐ πλέον ἐστὶ κακοῖσιν;
Αἴθε γὰρ ἶσον ἔχον, καὶ μάλα περ μογέων.
Κεῖμ' ὀλιγοδρανέων. τάρβος δέ με θεῖον ἔκαμψε.
Τείρουσ' ἠματίαις φροντίσι καὶ νυχίαις.
Οὐχ ὅς ὁ βεισαύχην με καὶ ὕπτιον ὦσεν ὀπίσσω.
Λὰξ ἐπέβη. σὺ δέ μοι δείματα πάντα λέγε.
Τάρταρον ἠερόεντα, πυριφλεγέθοντας ἱμάσθλας,
Δαίμονας, οἳ ψυχῶν πλάκτορές ἡμετέρων.
Μῦθος ἅπαντα κακοῖσι, τὸ δ' ἐν ποσὶ μοῦνον ἄριστον.
Οὐδὲν ἐπιστρέφεται τῆς βασάνου κακίη.
Λώϊον ἣν ἀλιζοῖσιν ἐς ὕστερον ἔμμεν ἄτιτα,
Ἢ ἐμὲ νῦν κακίης πήμασιν ἀγαλλιᾶν.
Ἀλλὰ τί μοι βροτέων, τί δέ μοι τόσον ἀλγεάείδειν;
Ἡμετέρης γενεῆς πᾶσιν ἔπεστιν ἄχος.
Οὔ μοι χθὼν ἀτίνακτος, ἀλλὰ κλονέουσιν ἀῆται.
Ὧραι δ' ἀλλήλαις εἶξαν ἐπεσσυμέναις.
Νὺξ, ἡμέρη κατέπαυσε, τὸ δ' ἤχλυσεν ἠέρα χεῖμα.
Ἄστρασιν ἠέλιος, ἠελίῳ δὲ νέφος
Κάλλος ἀπημάλδυνε. παλίζωος δὲ σελήνη.
Αὐτὰρ ὅγ' ἠμιφανής, οὐρανὸς ἀστερόεις.
Καὶ σύ ποτ' ἀγγελικοῖσιν ἑωσφόρος ἦσθα χοροῖσι
Βάσκανε, νῦν δ' ἔπεσες αἶσχος ἀπ' οὐρανίων.
Ἵλαθί μοι βασίλεια κεδνὴ τριὰς, οὐδὲ σὺ πάμπαν
Γλῶσσαν ἐφημερίων ἔκφυγες ἀφραδέων.
Πρόσθε πατὴρ, μετέπειτα πάϊς μέγας, αὐτὰρ ἔπειτα
Πνεῦμα θεοῦ μεγάλου βάλλετ' ἐπεσβολίαις.
Ποῖ στήσεις με φέρουσα κακοφραδὲς ἔνθε μέριμνα;
Ἵστασο. πάντα θεοῦ δεύτερα. εἶκε λόγῳ.

Οὐδέ με μαψιδίως τεῦξεν θεός. ἔμπαλιν ᾠδῆς
Ἵσταμαι, ἡμετέρης χοῦ τ' ὀλιγοφανίης.
Νῦν ζόφος, αὐτὰρ ἔπειτα, λόγος. καὶ πάντα νοήσεις,
Ἢ θεὸν εἰσορόων, ἢ πυρὶ δαπτόμενος.
Ὥς μοι ταῦτ' ἐπάεισε φίλος νόος, ἄλγος ἔπαυσεν.
Ὀψὲ δ' ἀπὸ σκιεροῦ ἄλσεος οἴκαδ' ἔβην,
Ἄλλο τε μὲν γελόων ἑτερόφρονα, ἄλλο τε δ' αὖ τε,
Κῆρ ἀχέϊ σμύχων μαρναμένοιο νόου.

ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΤΟΥ͂ ἘΚΤῸΣ ἈΝΘΡΏ
ΠΟΥ ἘΥΤΕΛΕΊΑΣ.

τ Ις γενόμην; τίς δ' εἰμί; τί δ' ἔσσομαι οὐ μετὰ δηρόν;
Γῆ δὲ φθερῶν στήσεις πλάσμα μέγ' ἀθάνατε;
Εἴγε μέγ', ὡς μὲν ἔγωγ' οἴομαι, οὐδὲν ἐόντες,
Ὀφρὺν μαψιδίως τείνομεν ἡμέριοι.
Εἰ τόδε μοῦνον ἔοιμεν, ὅσον πλεόνεσσι πέφανται,
Ζωῆς δ' ὀλλυμένης, μηδὲν ἔχοιμι πλέον.
Γόρτις μὲν διαλυξεν ἐὸν κευθμῶνα τεκοῦσα,
Καὶ σκαίρει, γλυκερόν τ' οὖθαρ ἀνακραδάει.
Καὶ τελετῆς ζυγὸν ἦρε καὶ εἴρυσεν ἄχθος ἀπήνης,
Αὐχένα δ' αὐχενίῳ κάρτεϊ μίξε μέγαν.
Νεβρὸς δ' αἰολόδερμος, ἐπὴν διὰ γαστρὸς ὀλισθῇ,
Αὐτίκα μητρὸς ἑῆς πὰρ ποδὶ θῆκε πόδα,
Φεύγει δ' ὠμοβόρους τε κύνας, καὶ ἵππον ἐλαφρόν,
Καὶ λόχμης πυκινῆς κεύθεται ἐν λαγόσιν.
Ἄρκτοι δ', οὐλομένων τε συῶν γένος, ἠδὲ λέοντες,
Τίγρεις τ' ἠνεμόεις, παρδαλίων τε μένος,
Αὐτίκα φρίξεν ἔθειραν ἐπήν κε σίδηρον ἴδηται,
Φεῖξεν, καὶ κρατερὸς ἆλτ' ἰθὺ θηρολέτας.
Ἄρτι δ' ἔτ' ἄπτερος ὄρνις, εὔπτερος οὐ μετὰ δηρὸν
Ἠέρα δινεύει πολλὸν ὕπερθε δόμου.
Ξουθὴ δ' αὖ τε μέλισσα λίπε σπέος, οἶκον ἔτευξεν
Αὐτίθετον, γλυκεροῦ πλῆσε γόνοιο δόμον.
Πάντα δέ τ' εἴαρος ἐστὶν ἑνὸς πόνος, αὐτομάτη δὲ
Πᾶσι τροφὴ, γαίης δαῖτα χαριζομένης.

N eq; me temere struxit deus, contra cantum
Sto, nostræ hoc paucitatis mentium.
N unc tenebræ, uerum postea, ratio & omnia intelliges,
A ut deum intuens, aut igne laniatus.
Quando mihi hæc accinuit cara mens, dolor incidit.
Sero autem ab umbroso luco domum abii,
A lias quidem ridens, alia sentiendo, alias uero rursus
Cor dolore lacerans pugnante mente.

DE EXTRINSECA HOMINIS VILITATE.

q Vis fui? quis autem sum? qs aũt ero nõ multo post?
Quo aũt me ferens statues figmentũ magnũ ĩmortalis
S iquid est magnũ? ut qdẽ ego existimo, nihil existẽtes,
Supercilium temere intendimus diarii
i hoc solum essemus, quantum pluribus uisum est,
V ita autem pereunte, nihil haberem plus.
I uuenca quidem fugit suam latebram parentis,
E t salit, dulceq; uber uibrat,
Et trima iugum substulit, & traxit pondus currus,
C ollum aut collari robori miscuit magnum,
H i nullus autem uaricutis, cum per uterum lapsus fuerit
Statim matris suæ apud pedem posuit pedem.
F ugit autem crudiuorosq; canes, & equum leuem,
Et nemoris densi occulitur in ilibus.
V rsi uero, pernitiosorumq; suum genus, atq; leones,
T igrisq; uentosa, pantherarumq; robur,
S tatim inhorruit iubam cum ferrum uiderit
I nhorruit & fortes saliit in terricidas.
N uper uero in plumis auis, pennata non multo post
A erem uolutat multum supra domum,
S ima autem apes liquit speluncam, domum struxit
Oppositum, dulci repleuit sobole domum.
O mnia autẽ ueris sunt unius labor, spontanea autem
O mnibus esca, terra cibum largiente,

99

Non mare secant immite, non arant.
Non seruatores illis, neque aluearii feri,
Et ala autem nutriit celerem, & ualles feram,
Parum laborantes, cura diurna.
Leo autem magnus & feram una interemit, ueluti in uita,
Capiens, cibi sui relliquias odit.
Interdum uero epulatus est altero die, alias uero rursus
Cœpit potum fortiter uentri modos ferens.
Tantum illis illaboriosior uita est
Saxum & rametum, domes semper rudis
Integri, fortes, pulchri, si autem domitet
Morbus, illugentes fortem halitum reliquum
Non lugubribus membris circumstanter aliunde alius
Lugent, neque amici detonderunt crines.
Dicam maius uerbum, interriti hic perierunt,
Et nullum intremiscit fera malum cum pereat.
Specta & hominum timidum genus, ut hoc dixeris.
Quippe uere hominibus nihil est imbecillius.
Fuxus qdem proles sum, labori autem me genuit mater.
Educatus sum, multisq; odiosis laboribus.
Vlnis habebat mater me, dulcem laborem, uerum postea
Terram abrasi, doloribus uexatus.
Vnde ueni quadrupes in solo, unde sublatus sum
Incessibus in tremulis furatus palmis.
Vnde mente subsplendebam mutæ uestigiis uocis,
Vnde rursus uerborum lachrymis sub ducibus.
Vigenarius collegi robur, & calamitatibus multis
Prius occurri, ut quis certator.
Alia qdem mihi sunt sane, illa uero abiere, his uero laborabis,
Bene hoc mea anima scias traiiciens uitam,
Tractum infidissimum, fluxum ferum, æstum maris,
Hinc & inde densis spiritibus feruens.
Multum quidem stultitiis concutior, alia uero dæmon
Vitæ nostræ duxit aduersarius.
Si enim quæcũq; iucunda & quæcũq; molesta uitæ
Contra pendas media examina trahens.

Οὐ φυτὸν τέμνουσιν ἀπηνέα, οὐκ ἀρόουσιν,
  Οὐ ταμίαι κείνοις, οὐδὲ κυπελλοφόροι.
Καὶ πτερὸν ὄρνιν ἔθρεψε ταχύν, καὶ ἄγκεα θῆρα,
  Βουκαφονησαμένους, φοντὶς ἐπιματίη.
Λὶς δὲ μέγας καὶ θῆρα τὸν ἔκτανεν, ὥσπερ ἄκουσε,
  Λαίψας, δαιτὸς ἑῆς λείψαν ἀποσυγέει.
Ἄλλοτε μὲν δαίστα θ' ἑτερήμερος, ἄλλοτε δ' αὖτε
  Λάψε ποτὸν βειαρῶς, γαστέρι μέζα φέρων.
Τοσάδιον κείνοισιν ἀμοχθότερος βίος ἐστί,
  Πέζη καὶ κλαδεῶν, οἶκος ἀεὶ χύδιος.
Ἀρτεμέες. κρατεροί. πολυκαλλέες. ἦν δὲ δαμάσσῃ
  Νοῦσος, νηπενθεῖς ἄλκιμον ἄσθμα λίπον.
Οὐ γοεροῖς μελέεσσι περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος
  Μυρόντ', οὐδὲ φίλοι κέρσαν ἀπὸ πλοκάμους.
Εἴπω μείζονα μῦθον, ἀταρβέες ἔνθα δ' ὄλοντο,
  Κοὐδὲν ὑποζομένη θῆρ κακόν, οὔτε θανῇ.
Ἀθρεῖ καὶ μερόπων δειλὸν γένος, ὥς κε τὸ δ' εἴπῃς,
  Ἦρ' ἐτεὸν μερόπων οὐδὲν ἀκιδνότερον.
Ῥοιῆς μὲν γένος εἰμί, μόγῳ δέ με γείνατο μήτηρ.
  Ἐθρέφθην πολλοῖς καὶ στυγεροῖς καμάτοις.
Ἀγκὰς ἔχεν μήτηρ με, γλυκὺν ὕπνον, αὐτὰρ ἔπειτα
  Γαῖαν ἐπεξεόμην, ἄλγεσι τειρόμενος.
Ἔνθεν ἔβην τετράκωλος ἐπ' οὔδεος. ἔνθεν ἀέρθην
  Ἴθμασιν ἐν ζομεροῖς κλεπτόμενος παλάμαις.
Ἔνθεν νῦν ὑπέλαμπον ἀναυδέος ἴχνεσι φωνῆς,
  Ἔνθεν δ' αὖ μύθων δάκρυσ' ὑφηγεμόσιν.
Εἰκοσέτης συναγείρα μένος, καὶ πήμασι πολλοῖς
  Πρόσθεν ὑπηντίασα, ὥς τις ἀεθλοφόρος.
Ἄλλα μὲν ἐστὶν ἐμοί γε. τὰ δ' ὤχετο. τοῖς δὲ μογήσεις,
  Εὖτε δ' ἐμὴ ψυχὴ ἴδῃ περῶσα βίον,
Ὁλκὸν ἀπειρότατον, ῥόον ἄγριον, οἶδμα θαλάσσης,
  Τῇ καὶ τῇ πυκινοῖς πνεύμασι βρασσόμενον.
Πολλὰ μὲν ἀφραδίῃσι ζυνάσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
  Ζωῆς ἡμετέρης ἤγαγεν ἀντίπαλος.
Εἰ γάρ κεν ὅσα τερπνὰ καὶ ὁππόσα λυγρὰ βίοιο
  Ἀντιταλαντεύοις μέσσα τάλαντ' ἐρύων,

Πολλόν κεν βείθουσα κακῶν ἰθὺ γαῖαν ἵκοιτο
  Πλάστιγξ, ἡ δ' ἀγαθῶν, ἔμπαλιν ὕψι θέοι.
Δῆεις, πόντος, ἄργυρα, μόρος, ληΐστορες ἄνδρες,
  Κτῆσις, δασμογράφοι, πράκτορες, εὐρυβόαι,
Ῥήτορες, βίβλοι τε, δικασπόλοι, ἀρχὸς, ἀλιτρὸς,
  Πάντα τὰ δ' ἐστὶ βίου παίγνια λευγαλέου.
Δέρκεο καὶ ὄψε τερπνὰ, κόρος, βάρος, ἆσμα, γέλωτες,
  Τύμβος ἀεὶ πλήρης μυδαλέων νεκύων,
Ἕδνα, γάμος, γάμος ἄλλος ἐπὴν ὁ πρόσθεν ὄληται,
  Μοιχοὶ, μοιχολέται, παῖδες ὕποπτον ἄχος,
Κάλλος, φίλτρον ἄπιστον, ἀτάρβητον κακὸν αἶσχος,
  Φροντίδες εὐτεκνίης, ἄλγεα δυστεκνίης,
Πλοῦτος καὶ πενίη δισσὸν κακὸν, ὕβρεις, ἀνίη,
  Σφαῖρα νέων παλάμαις αὖτα ποπεμπομένη.
Ταῦτ' οὖν εἰσορόων, φρένα δάπτομαι, εἴ τις ἄριστον
  Οἴεται, ὧ τὸ κακὸν πλεῖον ἀρειοτέρου.
Οὐ δακρύεις αἰῶν ὁπόσ' ἄλγεα καὶ προτέροισιν;
  Οὐκ οἶδ' εἰ δακρύσεις ἢ γελάσεις αἰών.
Ἄμφω ἐπινυτοῖσιν ἐφήρμοσε ταῦτα πάροιθεν,
  Τῷ μὲν, κλαυθμὸς ἔην τἄνθαδε, τῷ δὲ, γέλως.
Ὡς Τρῶες καὶ ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες,
  Δῄουν ἀλλήλους εἵνεκα πορνιδίου.
Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ αἰτωλοὶ μενεχάρμαι,
  Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ, θειξί τε χοιρειδίαις.
Αἰακίδαι μέγ' ἄεισμα, θάνον γε μὲν, ὃς μὲν, ἐν ἐχθροῖς,
  Μαινομένῃ παλάμῃ, αὐτὰρ ὃ, μαχλοσύνῃ.
Ἀμφιτρυωνιάδαο μέγα κλέος, ἀλλὰ δαμάσθη
  Εἵματι σαρκοφάγῳ κεῖνος ὁ παντολέτης.
Κῦροί τε κροῖσοί τε κακὸν μόρον οὐχ ὑπάλυξαν,
  Οὐδὲ μὲν ἡμέτεροι χθιζὸν ἄνακτες ὅσοι.
Καί σε δρακοντιάδη μένος ἄχετε ὤλεσεν οἶνος,
  Ἡνίκ' ἀλέξανδρε γαῖαν ἐπῆλθες ὅλην.
Τί πλέον ἐν φθιμένοισιν; ἴη κόνις, ὀστέα μοῦνα,
  Ἥρως ἀτρείδης, ἶρος ἀλήτης βόρος.
Κωνσταντῖνος ἄναξ. θεράπων ἐμὸς, ὅστις ἄνολβος,
  Ὅς τις ἐπικτήμων. εἷς πλεόνεσσι τάφος.

M ultum quidem grauata malorum in terram iuerit
   Lanx, bonorum uero, contra sursum cucurrerit.
C ontentio, mare, terra, mors, prædones uiri,
   Possessio, tributi scribæ, exactores, laticlami,
R hetores, libriq; iudices, dominus. peccator,
   Omnia hæc sunt uitæ lusus molestæ.
R espice & quæcũq; sunt iucũda, satietas, grauitas, cantus, risus,
   Sepulchrum semper plenum, marcentium cadauerum.
S ponsalia, nuptiæ, nuptiæ aliæ cum priores perierint,
   A dulteri, adultericidæ, filii suspectus dolor,
Pulchritudo, amor infidus, intimendum malum deformitas,
   Curæ sobolis, dolores orbitatis.
D iuitiæ & paupertas duplex malum, libido, mœror,
   Pila iuuenum manibus contra remissa.
H æc igitur intuens, mentem laceror, siquis optimum
   Existimat, cui malum plus est meliori.
N on luges audiens quot dolores & prioribus,
   Nescio si lugebis, aut ridebis audiens.
A mbo & prudentibus conuenere hæc prius,
   Huic quidem, luctus fuere res hic, illi uero risus,
V t Troiani & A chiui in se inuicem ruentes,
   Populabantur se mutuo gratia meretriculæ,
C uretesq; pugnabant & ætoli pugna gaudentes,
   Pro suis capite, & crinibus suillis
A eacidæ magnus cãtus, piere tamen, ille qdem iter inimicos,
   Insanienti manu. at ille, libidine.
A mphitryonidæ magna gloria, sed domitus est
   V este carniuora, ille omniperda
Cyriq; crœsiq; malam mortem non subterfugerunt,
   Neq; qdem nostri hesterne imperatores quicũq;.
E t eracontiade robore inuicte perdidit uinum,
   Cum A lexander terram iniisti totam.
Quid plus in mortuis, sola puluis, ossa sola,
   H eros atrides. irus mendiciuorus.
C onstantinus imperator, seruus meus, qui pauper,
   Qui possidens multa. unum pluribus sepulchrum.

101

Et res quidem hic tales, res uero alibi, quis dixerit,
Quæcunque iniustis ultimus dies agit,
Ignis crepitans, tenebræ graues, longe a luce existentibus
Vermis, nostri memoria semper uitii.
Melius, si uitæ portas male tu non penetrasti.
Si autem penetrasti, totus feris æque solutus es.
An quod & hic habes tot dolores, & postea
Pœna deterior eorum, quot hic habes.
Vbi mihi primigeni magna gloria, periit esca.
Non Solomon prudens, sed mulieribus domitus est,
Vbi autem duodecimæ cônumeratus erat, cum Iudas
Lucro pro paruo circumobduxit tenebram.
Christe rex, rogó te malorum medelam statim præbeas
Inde erigens tuo cultori beate.
Vnum solum hominibus bonum & firmum est,
Spes cœlestes, quibus paulum quiddam spiro.
Aliorum auté bonorum multa satietas. quæcunque in terra
Trahuntur, hominibus omnia relinquere cupio.
Patriam, externamque, sedes, & ex sedibus gloriam
Prope, alienos, pios, deteriores.
Apertos, insidiantes, in inuidum oculum ferentes,
Propriicida uitio intra liquentes,
Aliis iucunda uitæ, ego uero promptus effugiam.
Hei mihi huius uitæ calamitatibus longioris.
Quousque stercoribus præbebor, quod omne bonum
Nostræ uitæ, bipatens est gratia,
Excipere, proiicereque dimensum diem in diem.
Paruum guttur habet, alia autem omnia aqsfluuium
Hyems rursus, æstas rursus, uicissim, uer, autumnus.
Dies & noctes, uisa duplicia uitæ.
Cœlum, terra. mare. nouius nihil mihi sane,
Neque quæcûque côpacta sût. neque quæcûque euertuntur.
Horum satietas. aliam mihi qdem uitam & ornatû præbeas.
Cui laborans. promptus calamitates omnes fero.
Vtinam mortuus fuissem. cû me matris in uisceribus uinxisti.
Statim mihi tenebræ lachrymas incipienti.

Καὶ τὰ μὲν ἐνθάδε, τοῖα. τὰ δ' ἄλλοθι, τίς κεν ἐνίσποι,
Ὅσσα τοῖς ἀδίκοις ὕστατον ἦμαρ ἄγει,
Πῦρ βρομέον, σκότος αἰνόν, ἀπόπροθι φωτὸς ἐοῦσι,
Σκώληξ, ἡ μετόπιν μνῆσις ἀεὶ κακίης.
Λώϊον, εἰ βιότοιο πύλας κακὲ μὴ σὺ περήσαις.
Εἰ δ' ἐπέρησας, ὅλος θήρεσιν ἶσα λυθῇς.
Ἢ ὅτι κἀνθάδ' ἔχεις τόσ' ἄλγεα, καὶ μετόπισθεν
Ποινὴ χειροτέρη τῶν, ὅσα ἐνθάδ' ἔχεις.
Ποῦ μοι Πορφυρογένοιο μέγα κλέος; ὤλετ' ἐδωδῇ.
Οὐ Σολομὼν πινυτός; ἀλλὰ γυναιξὶ δάμη.
Ποῦ δὲ δυωδεκάδος συναρίθμιος ἦν, ὅτ' Ἰούδας
Κέρδεος ἀντ' ὀλίγου ἀμφεχύθη σκοτίην;
Χριστὲ ἄναξ, λίτομαί σε κακῶν ἄκος αὐτίκ' ὀπάζοις,
Ἔνθεν ἀναστήσας σῷ θεράποντι μάκαρ.
Ἓν μόνον ἀνθρώποισι καλὸν καὶ ἔμπεδόν ἐστιν,
Ἐλπίδες οὐράνιαι, παῖς, ὀλίγον τε πνέω.
Τῶν δ' ἄλλων ἀγαθῶν πουλὺς κόρος. ὅσσ' ἐπὶ γαίης
Εὗρετ', ἐφημερίοις πάντα λιπεῖν ἐθέλω.
Παύζω, ἀλλοδαπήν τε, θρόνοις, καὶ ἀπόθρονον εὖχος
Ἔγγυθεν, ἀλλοτρίους, δυσσεβέας, κακίους,
Ἀμφαδίους, λοχόωντας, ἀβάσκανον ὄμμα φέροντας,
Αὐτοφόνῳ κακίῃ ἔνδοθι τηκομένους.
Ἄλλοις τερπνὰ βίοιο. ἐγὼ δὲ πρόφρων ὑπαλύξω.
Οἴμοι τοῦδε βίου πήμασι μακροτέρου.
Μέχρι τίνος κόπροισι παρέξομαι; ὡς ἅπαν ἐσθλὸν
Ζωῆς ἡμετέρης, δίσκος ὅς ἐστι χάριος,
Δέξασθαι, εἶλαι τε μεζόμενον ἦμαρ ἐπ' ἦμαρ.
Βαιὸν λαιμὸς ἔχει. τἆλλα δὲ πάντ' ἀμαυρῇ.
Χεῖμα πάλιν, θέρος αὖθις, ἀμοιβαδὸν εἶαρ, ὀπώρη,
Ἤματα καὶ νύκτες, φάσματα δισσὰ βίου.
Οὐρανός, αἶα, θάλασσα, νεώτερον οὐδὲν ἔμοιγε
Οὔθ' ὅσα πηκτὰ πέλει, οὔθ' ἃ περιζέπεται.
Τῶν κόρος. ἄλλον ἔμοιγε βίον καὶ κόσμον ὀπάζοις.
Τῷ, μογέων, πρόφρων πήματα πάντα φέρω.
Αἰθάνον, οὔτε με μῆζος ἐνὶ σπλάγχνοισιν ἔδηξας,
Εὐθὺς ἐμοὶ σκολιὴ δάκρυον ἀρχομένῳ.

Τίς βίος; ἐκ τύμβοιο θορὼν, ἤδη τύμβον ὁδεύω.
  Ἐκ δὲ τάφοιο, πυρὶ θάψομαι ἀπλεκέως.
Αὐτὸ δ᾽ ὅσον πνείω, ποταμοῦ ῥόος ὠκὰ θέοντος
  Αἰὲν ἀπερχομένου, ἐρχομένου τ᾽ ὄπιθεν,
Ἑστὸς οὐδὲν ἔχοντος, ὅλον κόνις, ὄμμα τ᾽ ἐμεῖο
  Βάλλῃς, ὥς κε θεοῦ τῆλε πέσω φαέων.
Τοίχους δ᾽ ἀμφαφόων, καὶ ἀλώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
  Ζωῆς τῆς μεγάλης ἐκτὸς ἔχοιμι πόδα.
Τολμήσω τινὰ μῦθον ἐπήτυμον, ὥς ῥα θεοῖο
  Παίγνιόν ἐστι βροτὸς, τῶν ἐν, ὅσα πτολίων,
Ἄλλο πρόσωπον ὕπερθεν, ὃ χεὶρ κάμεν. ἦν δ᾽ ἀρ᾽ ἀέρθῃ,
  Ἄζομαι, ἐξαπίνης ἐξεφάνη ἕτερος.
Τοῖος ἅπας μερόπων δειλῶν βίος, οἷσι μέμηλεν
  Ἐλπὶς ὀνειραίη. τοῦ τ᾽ ἔχετ᾽ εἰς ὀλίγον.
Αὐτὰρ ἐγὼ Χριστοῖο δεδραγμένος, οὔποτε λήξω
  Δεσμῶν τοῦδε βίου λυόμενος χθονίου.
Καὶ γὰρ διπλόος εἰμί. τὸ μὲν δέμας, ἔνθεν ἐτύχθη,
  Τοὔνεκα καὶ νεύει πρὸς χθόνα τὴν ἰδίην.
Ψυχὴ δ᾽ ἐστὶν ἄημα θεοῦ, καὶ κρείσσονα μοίρην
  Αἰὲν ἄγαν ποθέει τῶν ὑπερουρανίων.
Ὡς πηγῆς ῥόος ἐστὶν ἐπίδρομος, αἰθόμενον δὲ
  Πῦρ ὁδὸν οἶδε μίην ἄζοπον, ἄλλετ᾽ ἄνω,
Ὣς μέγας ἐστὶ βροτὸς, καὶ ἄγγελος. ἦν ἀπαΐξας,
  Ὥσπερ ὄφις στικτοῦ γήραος ἔνθεν ἴῃ.
Ὦ παλάμαι θ᾽ ἱδρῶτες. ἐγὼ θάνον. ὦ καὶ ἀλιτροὶ
  Γείτονες, οὐκέτι με φίξετε, ὥς τὸ πάρος.
Αὐτοῖς μὲν μέγαν οἶκον ἀεὶ ζώοντος ἄνακτος
  Φράσσετε, αὐτὰρ ἐγὼ πάντα λιπὼν, ἓν ἔχω,
Σταυρὸν ἐμῆς ζωῆς φανὸν ξύλον. ἦν δ᾽ ἀρ᾽ ἀέρθω
  Ἔνθεν, καὶ θυέων ἅψομ᾽ ἐπουρανίων,
Τοῖς, φθόνος οὐ πελάει, κρυπτὸν κακὸν, εἰ θέμις εἰπεῖν,
  Γήϊνα καὶ φθονερῶν ἄφθονος εὔξομ᾽ ὕπερ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΟΔΩΝ.

Τίς, πόθεν ἐς βίον ἦλθον; ἐπεὶ δέ με γαῖα καθέξει,
  Τίς πάλιν ἐκ κόνιος ἔσσομ᾽ ἀνιστάμενος;

Γῆ δέ με

Quæ uita, e ſepulchro ruens; ad ſepulchrū m uado.
E ſepulchro autem, igni ſepelibor atrociter.
I pſum autem quantū ſpiro, fluuii fluctum celeriter currentis
Semper abeunte, uenienteq; retro.
Stans nihil habentis, totum puluis, oculos meos
I acit, ut dei longe cadam a luminibus.
P arietes autem attrectans, & errans hinc & inde,
V itæ magnæ extra habeam pedem.
A udebo aliquod uerbum uerum, quod certe dei
Luſus eſt mortalis, unus quantum ciuitatum,
A lia perſona deſuper, quem manus elaborauit, ſi uero tollatur
V eneror, confeſtim apparui alius.
T alis uniuerſa hominum miſerorum uita, quibus curæ eſt
Spes ſomniaria, hæc habetis ad parum,
A ſt ego Chriſtum apprehendens, nunq̃ deſinam
A uinculis huius uitæ ſolutus terreſtris.
E tenim duplex ſum, id quidem corpus, unde fabricatum eſt,
Quare & uergit ad terram propriam.
A nima autem eſt ſpiraculum dei, & meliorem partem
Semper ſatis cupit ſupercœleſtium.
V t fontis fluxus eſt curſorius, ardens autem
I gnis uiam unam nouit imutabilem, ſalit ſupra,
Quam magnus eſt mortalis, & angelus, ſi ruens
V eluti ſerpens maculoſi ſenio inde eat.
O uibramini ſacerdotes. ego mortuus ſum, o & peccatores
V icini, non ulterius me timebitis, ut antea
V obis ipſis quidem magnam domum ſemper uiuentis regis
Proſpicite, aſt ego omnia linquens, unum habeo,
C rucem meæ uitæ clarum ſtylum, ſi uero elatus fuero
Inde, & ſacrificia attingam ſupercœleſtia,
Quibus inuidia non adhæret, occultum malum, ſi fas eſt dicere
Cum & inuidis non inuidens rogo pro,

DE VITAE ITINERIBVS.

q Vis? unde in uitā ueni? poſtq̃ aūt me terra continebit,
Quis rurſus ex puluere ero reſurgens,

Quo autem ferens statuet me deus magnus, nũ certe seruabit,
I nde suscitans serenum in portum?
Multæ quidem uitæ multa sustinentis uiæ.
A lius autem aliis calamitatibus confertur.
E t nihil in hominibus pulchrum, malitiæ ĩmixtum,
V tinam uero non mala maiorem partem haberent.
D iuitiæ quidem infidæ, sedes autem, supercilium somniorum.
Sub imperio esse autem labor, paupertas autem compes.
F orma autem fulguris, parua gratia, iuuentus autem,
Feruor temporis, canities, molestus occasus uitæ.
S ermones autem alati, aer gloria, sanguis antiquus,
N obiles, robur, & suis agrestioris,
I niuriatrix autem satietas. uinculum, nuptiæ, soboles autem,
C ura necessaria, orbitas autem, morbus.
F ora autem uitii meditamenta, quies autem,
I nfirmitas, artes humi reptantium,
A ngustus autem alienus panis, terram autem arare,
Labor, mariuagorum plus, in inferno.
P atria autem Barathrum proprium, hospitiũ aũt obprobriũ,
O mnia labor mortalibus, omnia hic, risus,
P uluis, umbra, uisum, ros, flatus, penna, uapor, somniu
V nda, fluxus, nauis uestigium, aura, puluis,
C irculus semper uolubilis similia omnia uoluens,
Stans, rotans, solutus, solidus,
T emporibus, diebus, noctibus, laboribus, mortibus, doloribus,
O blectamentis, morbis, casibus, discursionibus,
E t hoc tuæ genitor sapientiæ uerbum, instabilia
O mnia existere, stabilium, ut habeamus amorem.
O mnia mentis pennis percurri, quæcũq; uetera.
Quæcũq; noua, mortalibus autem nihil imbecillius.
V num tantum hominibus bonum & firmum est
H inc erumpere, crucem attollentes,
Lachrymæq;, luctusq;, mens diuinis curæ existens,
Spes & trinitatis illustratio supercœlestis
M ixtæ puris. pulueris solutio inconsultæ,
I maginis incorruptibilitas, quam sortiti sumus diuinitus.

Πῆ δὲ φορευμένῳ στήσει με θεὸς μέγας. ἦρα γ' ἀώσει
Ἔνθεν ἀναστήσας ὕστατον ἐς λιμένα;
Πολλαὶ μὲν βιότοιο πολυτλήτοιο κέλευθοι.
Ἄλλος δ' ἀλλοίοις πήμασι συμφέρεται.
Κοὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι καλὸν, κακότητος ἄμικτον.
Εἴθε δὲ μὴ τὰ λυγρὰ πλείονα μοῖραν ἔχειν.
Ὁ πλοῦτος μὲν ἄπιστος, ὁ δὲ θρόνος, ὀφρὺς ὀνείρων.
Ἄρχεσθαι δὲ μόγος, ἡ πενίη δὲ πέδη.
Κάλλος δ' ἀστεροπῆς, τυτθὴ χάρις. ἡ νεότης δὲ,
Βράσμα χρόνου. πολιὴ, λυπρὰ δύσις βιότου.
Οἱ δὲ λόγοι, πτερόεντες. ἀὴρ, κλέος. αἷμα παλαιὸν,
Εὐγενέται. ῥώμη, καὶ συὸς ἀγροτέρου.
Ὑβριστὴς δὲ, κόρος. δεσμὸς, γάμος. εὐτεκνίη δὲ,
Φροντὶς ἀναγκαίη. δυστεκνίη δὲ, νόσος.
Αἱ δ' ἀγοραὶ, κακίης μελεδήματα. ἠρεμίη δὲ,
Ἀδρανίη. τέχναι, τῶν χαμαὶ ἐρχομένων.
Στεινὴ δ' ἀλλοτρίη μάζα. τὸ δὲ γαῖαν ἀρόσσειν,
Μόχθος. ποντοπόρων τὸ πλέον, εἰν ἀΐδῃ.
Ἡ πάτρη δὲ, βέρεθρον ἐόν. ξενίη δὲ τ' ὄνειδος.
Πάντα μόγος θνητοῖς. ἰνδαλτὰ δὲ πάντα, γέλως,
Χνοῦς, σκιὰ, φάσμα, δρόσος, πνοιὴ, πτερὸν, ἀτμὶς, ὄνειρος,
Οἶδμα, ῥόος, νηὸς ἴχνιον, αὔρα, κόνις,
Κύκλος ἀειδίνητος ὁμοίια πάντα κυλίνδων,
Ἑστηὼς, τροχάων, λυόμενος, πάγιος,
Ὥραις, ἤμασι, νυξὶ, πόνοις, θανάτοισιν, ἀνίαις,
Τερπωλῇσι, νόσοις, πτώμασιν, εὐδρομίαις.
Καὶ τὸ δὲ σῆς γενέτερ σοφίης λόγε, ἀστατέοντα
Πάντα πέλειν, στασίμων ὡς κεν ἔχοιμεν ἔρον.
Πάντα νόου πτερύγεσσιν ἐπέδραμον, ὅσσα παλαιὰ,
Ὅσσα νέα. θνητῶν δ' οὐδὲν ἀκιδνότερον.
Ἓν μόνον ἀνθρώποισι καλὸν καὶ ἔμπεδόν ἐστιν,
Ἔνθεν ἀφορμᾶσθαι, σταυρὸν ἀειρομένους.
Δάκρυά τε, στοναχαί τε, νόος θείοισι μεμηλὼς,
Ἐλπὶς, καὶ τριάδος λάμψις ἐπουρανίης
Μιγνυμένης καθαροῖσι, χοὸς λύσις ἀφραδέοντος.
Εἰκόνος ἀφθορίη, τὴν, λάχομεν θεόθεν.

GG

ζώειν τ' ἀλλότριον ζωῆς βίον. ἀντὶ δὲ κόσμου
Κόσμον ἀμειβομένους, ἄχθεα πάντα φέρειν.

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΒΙΩΝ ΜΑΚΑΡΙΣΜΟΙ.

Ὄλβιος, ὃς ζῆς ἐρῆμον ἔχει βίον, οὐδ' ἐπίμικτον
Τοῖς χαμαὶ ἐρχομένοισ', ἀλλ' ἐθέωσε νόον.
Ὄλβιος, ὃς πολλοῖσι μεμιγμένος, οὐκ ἰθὺ πολλοῖς
Στρωφᾶτ', ἀλλὰ θεῷ πέμψεν ὅλην κραδίην.
Ὄλβιος, ὃς πάντων κτεάνων ὠνήσατο χριστόν,
Καὶ κτέαρ οἶον ἔχει σταυρόν, ὃν ὕψι φέρει.
Ὄλβιος, ὃς καθαροῖσιν ἑοῖς κτεάνοισιν ἀνάσσων,
Χεῖρα θεοῖο φέρει τοῖς ἐπιδευομένοις.
Ὄλβιος ἀζυγέων μακάρων βίος, οἳ θεότητος
Εἰσὶ πέλας καθαρῆς, σάρκ' ἀποσεισάμενοι.
Ὄλβιος, ὃς θεσμοῖσι γάμου τυτθὸν ὑποείξας,
Πλειοτέρην χριστῷ μοῖραν ἔρωτος ἄγει.
Ὄλβιος, ὃς λαοῖο φέρων κράτος, εὐαγέεσσι
Καὶ μεγάλαις θυσίαις χριστὸν ἄγει χθονίοις.
Ὄλβιος, ὃς τις ἑὸν ποίμνης τέκος οὐρανίοιο
Χώραν ἄγει χριστοῦ, θρέμμα τελειότατον.
Ὄλβιος, ὃς καθαροῖο νόου μεγάλῃσιν ἐρωαῖς,
Οὐρανίων φαέων δέρκεται ἀγλαΐην.
Ὄλβιος, ὃς χείρεσσι πολυκμήτοισιν ἄνακτα
Τίει, καὶ πολλοῖς ἐστι νόμος βιότου.
Πάντα τὰ δ' οὐρανίων πληρώματα ἔπλετο ληνῶν,
Αἳ καρπὸν ψυχῶν δέκτειαι ἢ μετέρων,
Ἄλλης ἀλλοίην ἀρετὴν ἰθὺ χῶραν ἀγούσης.
Πολλαὶ γὰρ πολλῶν εἰσι μοναὶ βιότων.
Ὄλβιος, ὃς πτωχὴν παθέων μέγα πνεῦμ' ἀνέδειξεν.
Ὅς τις ἔχει ζωὴν ἔνθαδε πενθαλέην.
Ὅς τις ἐπουρανίης αἰὲν ἀκόρεστος ἐδωδῆς.
Ὅς τις ἐνηείῃ κληρονόμος μεγάλων.
Ὃς σπλάγχνοισιν ἑοῖσι θεοῦ μέγαν οἶκτον ἐφέλκει,
Εἰρήνης τε φίλος, καὶ καθαρὸς κραδίην.
Ὃς πολλὰ χριστοῖο μεγακλέος εἵνεκ' ἀνέτλη
Ἄλγεα, καὶ μεγάλου κύδεος αὐγάσει.

Viuereq; alienam uitæ uitam, pro mundo autem
Mundum permutantes, onera omnia ferre.

DIVERSARVM VITARVM BEATIONES.

b Eatus, quisquis solitariam habet uitam. neq; admixtã
Humi reptantibus, sed deificauit mentem.
Beatus, qui multis admixtus, non in multis
Volutatur, sed deo misit totum cor.
Beatus, qui omnibus facultatibus emit Christum,
Et possessionem solam habet crucem, quam sursum fert,
Beatus, qui puris suis facultatibus imperitans,
Manum dei fert indigentibus.
Beata iniugatorum beatorum uita, qui diuinitatem
Sunt prope puram, carnem excutientes.
Beatus, qui legibus nuptiarum parum concedens,
Maiorem Christo partem amoris agit.
Beatus, qui populi ferens imperium, sanctis
Et magnis sacrificiis Christum agit terrestribus,
Beatus qsquis suam gregis sobolem cœlestis
Regionem ducit Christi, pecus perfectissimum,
Beatus, qui puræ mentis magnis motionibus,
Cœlestium luminum uidet splendorem,
Beatus, qui manibus multistruis regem
Honorat, & multis est lex uitæ.
Omnia hæc cœlestium explementa extiterunt torcularium,
Quæ fructus animarum exceptrices nostrarum,
Alia aliam uirtutem ad regionem ducente.
Multæ enim multarum sunt solæ uitarum.
Beatus, qui pauperem affectuum magnum, spiritum ostendit.
Quisquis habet uitam hic lugubrem.
Qui cœlestis semper insatiatus cibi.
Qui mansuetudine hæres est magnorum,
Qui uisceribus suis dei magnam misericordiam trahit,
Pacisq; amicus, & purus corde.
Qui multos Christi gloriosi causa tulit
Dolores, & magnæ gloriæ occurrit.

105

Horum, quãuis feces uiam, siquidem omnes,
Melius, si autem paucas, secundum, si uero unam,
Egregie & amicum, stationes tamen dignæ omnibus,
Perfectioribus atq; diminutioribus.
Et Raab non compositam habebat uitam, sed & hanc,
Inclytam suprema posuit hospitalitate.
Ex sola autem plus habuit pharifeo publicanus
Humilitate, magnopere elato.
Melius est iniugatio, quippe melius, sed admixta
Mundo, & terrena, deterior dualitate
Temperanti, inopium excelsa uita cœliuagorum.
Sed superbia & hos, sæpe posuit infra.
Non enim suam uirtutem aliis metientes optimis,
Iniudicatam in corde altitudinem habent cum.
Sæpenumero & feruenti mente pullis similia
Calidioribus, a termino longe ferunt pedem,
Quapropter aut alis tollere penitus lenibus,
Vel infra manens, tute currere,
Ne sane grauitas tui pennam in terram uergat,
Neq; cadas sublatus casu miserabilissimo
Nauis parua clauis compacta densis,
Onus agit magna maiorem inuincta.
Angusta quidem uestibuli uia diuini structa est.
Multi autem calles in unam uenientes,
Illi quidem, hanc transeant, qbuscũq; natura hic uergit,
Alii uero aliam, angustam solum attingentes.
Neq; una omnibus similiter cara extitit esca,
Neq; Christianis una uita congruens.
Lachrymæ omnibus optimum, uigilantiaq;, laboresq;,
Et rabiem affectuum difficilium continere.
Impugnareq; satietatem, Christiq; sub manum fortem
Iacere, & timere diem aduenientem.
Si autem summã pfecte gradiaris uiam, non amplius mortalis
Sed aliquis cœlestium. Gregorii leges.

Τούτων, ἣν ἐθέλῃσθα τάμνε τρίβον. εἰ μὲν ἁπάσας,
  Λώϊον. εἰ δ' ὀλίγας, δεύτερον. εἰ δὲ μόνην,
Ἔξοχα καὶ τὸ φίλον. σταθμὰ γε μὲν ἄξια πᾶσι,
  Τοῖσι τελειοτέροις, τοῖσί τε μειοτέροις.
Καὶ Ῥαὰβ οὐκ εὔκοσμον ἔχειν βίον, ἀλλ' ἄρα καὶ τὴν,
  Κλεινὴν ἀκροτάτη θῆκε φιλοξενίη.
Ἐκ δὲ μόνης πλέον ἔσχε φαρισαίοιο τελώνης
  Τῆς χθαμαλοφροσύνης, τοῦ μέγ' ἀειρομένου.
Βέλτερον ἀζυγίη. ναὶ βέλτερον, ἀλλ' ἐπὶ μικρὸς
  Κόσμῳ. καὶ χθονίη, χειροτέρη δυάδος
Σώφρονος. ἀκτεάνων αἰπὺς βίος οὐρεσιφοίτων.
  Ἀλλὰ τῦφος καὶ τοὺς, πολλάκι θῆκε κάτω.
Οὐ γὰρ ἑὴν ἀρετὴν ἄλλοις μετρέοντες ἀρίστοις,
  Ἄκριτον ἐν κραδίῃ ὕψος ἔχουσιν ὅτε.
Πολλάκι καὶ ζέοντι νόῳ πώλοισιν ὁμοῖα
  Θερμοτέροις, νύσσης τῆλε φέρουσι πόδα.
Τοὔνεκεν ἢ πτερύγεσσιν ἀείρεο πάμπαν ἐλαφραῖς,
  Ἠὲ κάτω μίμνων, ἀσφαλέως στοχάζευ,
Μή πού σε βριθοσύνῃ σεῖο πτερὸν ἐς χθόνα νεύσῃ,
  Μὴ δὲ πέσῃς ἀρθεὶς πτῶμ' ἐλεεινότατον.
Νηῦς ὀλίγη γόμφοισιν ἀρηραμένη πυκινοῖσι,
  Φόρτον ἄγει μεγάλης πλείονα τῆς ἀδέτου.
Στεινὴ μὲν πυλεῶνος ὁδὸς θείοιο τέτυκται.
  Πολλαὶ δ' ἀτραπιτοὶ ἐς μίαν ἐρχόμεναι,
Οἱ μὲν, τὴν περόωσιν, ὅσσοις φύσις ἔνθαδε νεύει,
  Οἱ δ' ἑτέρην, στεινῆς μοῦνον ἐφαπτόμενοι.
Οὔτε μίη πάντεσσιν ὁμῶς φίλον ἔπλετ' ἐδωδὴ,
  Οὔτε χριστιανοῖς εἷς βίος ἁρμόδιος.
Δάκρυα πᾶσιν ἄριστον, ἀϋπνίη τε, πόνοι τε,
  Καὶ λύσσαν παθέων ἀργαλέων κατέχειν.
Αἰχμάζειν τε κόρον, χριστοῦ θ' ὑπὸ χεῖρα κραταιὴν
  Κεῖσθαι, καὶ στομέειν ἦμαρ ἐπερχόμενον.
Εἰ δ' ἄκρην τελέως ἴοις τρίβον, οὐκέτι θνητὸς,
  Ἀλλά τις οὐρανίων. Γρηγορείοιο νόμοι.

ὌΡΚΟΙ, Ἢ ἘΠΑΓΓΕΛΊΑΙ ΔΙ' ὍΡΚΟΥ.

Μοσα τὸν λόγον αὐτὸν, ὅ μοι θεός ἐστι μέγιστος,
ὢ Ἐξ ἀρχῆς ἀρχὴ, παῖς πατρὸς ἀθανάτου,
Εἰκὼν ἀρχετύποιο, φύσις γεννήτορος ἴση.
Ὃς φθάσε καὶ μερόπων ἐς βίον οὐρανόθεν.
Ὤμοσα, μήτε νόῳ γε νόον μέγαν ἐχθρὰ νοήσας
Ῥίψειν, μήτε λόγῳ τὸν λόγον ἀλλοτρίῳ.
Εἰ τριάδος θεότητα διατμήξαιμι φαεινῆς
Ἑσπόμενος καιρῶν νεύμασιν ἀντιπάλων.
Εἰ δ' ἕδρη μεγάλη ποτ' ἐμὸν νόον οἰστρήσειεν,
Ἠὲ θρόνῳ δοίην ἀλλοτρίῳ παλάμην,
Εἰ δὲ θεοῦ προπάροιθε βροτὸν θείμην ἐπίκουρον,
Πέζης ἢ πεδανῆς πείσματ' ἀναψάμενος,
Εἰ δέ ποτ' ἐσθλὰ φέροντος ἀγήνορα θυμὸν ἔχοιμι,
Ἠὲ κακοῖς κύρσας, ἔμπαλιν ἀδρανέα,
Εἰ δὲ δίκην δικάσαιμι παρακλίνας τι θέμιστος,
Εἰ δὲ λάβοι τιμὴν ὀφρὺς ὑπὲρ θ' ὁσίων,
Εἰ δὲ κακοὺς ὁρόων τι γαληνιόωντας ὁδοῖο,
Σταίην δεξιτερῆς, ἢ ἀγαθῶν σκοπέλοις,
Εἰ φθόνος ἐκτήξειεν ἐμὴν φρένα, εἰ γλάσαιμι
Γτῶμα καὶ οὐχ ὁσίων, ὡς πόδα πηγὸν ἔχων,
Εἰ δὲ χόλῳ πλήθοντι πέσοι νόος, εἰ δ' ἀχάλινος
Γλῶσσα θέοι, μᾶλλον τ' ὄμμα φέροι κραδίην,
Εἰ δέ τιν' ἐχθαίροιμι μάτην, εἰ δ' ἐχθρὸν ἐμεῖο
Τισαίμην δολίως, ἠὲ καὶ ἀμφαδίην,
Εἰ κενεὴν πέμψαιμι δόμων ἄπο χεῖρα πένητος,
Εἰ φρένα διψαλέην οὐρανίοιο λόγου,
Ἄλλῳ χριστὸς ἔοι πλέον ἵλαος. αὐτὰρ ἐμεῖο
Τοὺς ἄχρι καὶ πολιῆς αὖρα φέροι καμάτους.
Τ οῖσ δὲ νόμοισιν ἔδησα ἐμὸν βίον. εἰ δὲ πόθοιο
Ἐς τέλος ἱκοίμην, ἄφθιτε σεῖο χάρις.

ΚΑΤᾺ ΣΑΡΚΌΣ.

Ἀρξ ὀλοὴ, βελίαο κακόφρονος οἶδμα κελαινόν,
σ Σὰρξ ὀλοὴ, παθέων ῥίζα πολυχιδέων,
Σὰρξ ὀλοὴ, κόσμοιο κάτω ῥέοντος ἑταίρη,
Σὰρξ ὀλοὴ, ζωῆς ἀντίπαλ' οὐρανίης,

107

IVRAMENTA VEL PROMISSIONES p iuramentū.

Vraui uerbum ipsum, q̄ mihi deus est maximus,
i E principio principium, a patre immortali,
Imago Archetypi, natura genitori æqualis,
Qui uenit & hominum in uitam cœlitus.
Iuraui, neq; mente sane mentē magnam inimica intelligens
Proiicere, neq; ratione rationem aliena.
Si trinitatis diuinitatem discinderem illustris
Sequens temporum nutus aduersariorum,
Si uero sedes magna olim meam mentem agitet,
Aut desyderio tradam alieno manum,
Si uero deum ante mortalem posuerim auxiliatorem,
Saxo debilis rudentes alligans,
Si uero unq̄ bona ferente superbum animum habeam,
Vel malis occurrens, contra infirmum,
Si uero iudicium iudicem declinans aliquid iuris,
Si uero accipiat honorem supercilium supra sanctos,
Si uero bonos uidens aliquid serenantes itineris
Stem dextri, aut bonorum scopulos,
Si inuidia liquefaciat meam mentem, si rideam
Casum & non sanctorum, ut pedem habens firmum,
Si uero ira plena ceciderit mens, Si uero effrenis
Lingua currat, lasciuum autem oculum ferat cor,
Si uero aliquem oderim frustra, si uero inimicum mei
Vlciscar dolose, uel etiam manifeste,
Si inanem mittam ab domibus manum pauperis,
Si mentem sitibundam cœlestis uerbi,
Alii Christus sit plus propitius, uerum mei
Vsq; ad caniciem aura ferat labores,
His legibus deuinxi meam uitam, si uero desyderii
Ad finem uenerim, immortalis tua gratia.

CONTRA CARNEM.

c Aro pernitiosa, Beliæ maligni fluctus ater
Caro pernitiosa, affectuum radix multifidorum,
Caro pernitiosa, mundi infra fluentis socia,
Caro pernitiosa, uitæ aduersaria cœlestis,

107

Caro inimica, amicaqꝫ, dulce bellum, bonum infidum'
Homicidã plantã semper gustans,
Cœnum, lutea compes, grauans plumbago,
Fera indomita, materiei proles pugnantis,
Feruor malus, & monimentum tuæ, & uinculum reginæ
Imaginis cœlestis, quam sortiti sumus diuinitus,
Non desinens a uitio impudenti, non concedes
Spiritui & cano malemoriens maleconsulta,
Quam Christus manibus suis formauit solam,
Cum inornatum materiæ ornamentum effecit uerbo,
Et postremum diuinitate permiscuit, ut seruaret
Figmentum carum, uitæ hæredem magnæ,
Vexatum affectibus mentiperdæ Beliæ,
Et morte a morte liberauit immiti,
Quapropter uereare mihi, & cohibe a libidinibus.
Neqꝫ in meam animam rabiem in finitam habere
Testor immortalis dei manum, & malum
Diem, qui res mortalium ultimus in unum agit,
Quod te impugnans & doloribus omnigenis
Flectens, & mortuorum faciam debiliorem,
Nisi mihi statueris, perniciemqꝫ, fluxumqꝫ
Pura Christi apprehendens lanificia.
Veni mihi o lachrimarumqꝫ expurgatrix interius fons,
Et uigilantia laboriosa corporis atqꝫ mentis,
Vt refrigeres meam mentem, & marcentem
Abstergas affectuum marcorem difficilium.
Et uenter remitte facietatem, & iacentia humi
Genua siccescant, & puluis esca sit,
Et asper mollibus circum membris tendatur
Saccus meæ animæ iuuamentum agitatæ.
Veni mœsta pulueris domitrix cura,
Semper aduenientia uerbera uidens,
Talia quidem temeritatis mea medicamenta, tui aũt Christe,
Et uita pura, & uita ex mortuis,
Quis authorem uitiiqꝫ & sanguinis nostri
Suscepit, postq̃ gustum luxit & fraudem,

Σὰρξ ἐχθρὴ, φιλίη τε, γλυκὺς μόθος, ἐσθλὸν ἄπιστον,
    Ἀνδροφόνοιο φυτοῦ πάντοτε γευομένη,
Βόρβορε, ἰλυόεσσα πέδη, βρίθουσα μολυβδίς,
    Θὴρ ἀδάμαστ', ὕλης ἔκγονε μαιναμένης,
Βράσμα κακὸν καὶ στῆμα τεῆς καὶ δεσμὸς ἀνάσσης
    Εἰκόνος οὐρανίης, τὴν λάχομεν θεόθεν,
Οὐ λήξεις κακότητος ἀναιδέος; οὐχ ὑπείξεις
    Πνεύματι καὶ πολιῇ δύσμορε κακοφραδές;
Ἣν Χριστὸς παλάμῃσιν ἑαῖς μορφώσατο μούνῃ,
    Ἥνι κ' ἄκοσμον ὕλης κόσμον ἔθηκε λόγῳ,
Καὶ πύματον θεότητι κεράσσατο, ὥς κε σαώσῃ
    Πλάσμα φίλον, ζωῆς κληρονόμον μεγάλης,
Τειρόμενον παθέεσσιν ἀμβροσινόου βελίαο,
    Καὶ θανάτῳ θανάτου ῥύσατ' ἀπειλεγέος.
Τοὔνεκεν ἄζεό μοι, καὶ ἴσχεο μαργοσυνάων.
    Μὴ δ' ἔτ' ἐμῇ ψυχῇ λύσσαν ἄληκτον ἔχειν.
Μαρτύρομ' ἀθανάτοιο θεοῦ χέρα, καὶ τὸ πόνηρον
    Ἦμαρ, ὃ τὰ θνητῶν ὕστατον εἰς ἓν ἄγει,
Ὥς σε καταιχμάζων, καὶ ἄλγεσι παντοδαποῖσι
    Κάμπτων, καὶ νεκύων θήσομ' ἀκιδνοτέρην,
Εἰ μή μοι στήσειας ἀτασθαλίην τε, ῥόον τε,
    Τῶν καθαρῶν Χριστοῦ δραξαμένη θυσάνων.
Ἐλθέ μοι ὦ δακρύων τε καθάρσιε νειόθι πηγὴ,
    Κἀγρυπνίη μογερὴ σώματος ἠδὲ νόου,
Ὄφρα καταψύξειας ἐμὴν φλόγα, καὶ μυδόωσαν
    Ῥύψειας παθέων σηπεδόν' ἀργαλέων.
Καὶ γαστὴρ ἀπόπεμπε κόρον, καὶ κείμενον ὕβραζε
    Γούνατα κατεσκλήκοι, καὶ κόνις εἶδαρ ἔοι.
Καὶ τρηχὺς ἁπαλοῖσι περὶ ῥεθέεσσι πετάσθω
    Σάκκος, ἐμῆς ψυχῆς ἄλκαρ ἐλαυνομένης.
Ἐλθὲ κατηφιόωσα χροὸς δμήτειρα μελεδὼν,
    Αἰὲν ἐπερχομένας μάστιγας ὀσσομένη.
Τοῖα μὲν ἀφραδίης ἐμὰ φάρμακα. σεῖο δὲ Χριστὲ
    Καὶ ζωὴ καθαρὴ, καὶ βίος ἐκ νεκύων.
Τίς πρόγονον κακίης τε καὶ αἵματος ἡμετέροιο
    Δέξατ', ἐπεὶ γεῦσιν μύρατο καὶ ἀπάτην;

Τίς σκολιὸν βασιλῆα γόοις ἐκάθηρε Μανασσῆ;
Τίς Δαυὶδ μεγάλης λύσατο ἀμπλακίης;
Τίς χθαμαλὴν θρηνοῦσιν ἰδὼν ἐσάωσε Νινευί;
Τίς δ' αὖθι παιδὶ βάλεν δάκρυον ὁπλοτέρῳ;
Τίς χείρων καθαροῖσιν ἑκὼς βάλεν οὐδὲ τελώνας;
Τίς πρόβατον ὤμοις αἴθερο πλαζόμενον;
Τίς λεπροὺς ἐκάθηρε, πικρὰς δ' ἀπόεργαθε νούσους,
Σώμασι καὶ ψυχαῖς ἐσθλὰ χαριζόμενος;
Σεῖο μάκαρ τάδε δῶρα, βροτῶν φάος. ἀλλ' ἐπιβαίης
Οἴδματος ἡμετέρου, καὶ σάλος αἶψα πέσοι.

ΚΑΤᾺ ΤΟΥ͂ ΠΟΝΗΡΟΥ͂.

Λύθεο ὦ κακοεργέ. νοήματα σεῖο γινώσκω.
ἤ Ἤλυθες, ὄφρα φάους με φίλης τ' αἰῶνος ἀμέρσῃς.
Δύσμαχε, πρὶν φάος ἤλυθεν, ἐὼν ζόφος; οὐκ ἀπατή
Ψ ευδόμενος. πῶς πικρὸν ἐμοὶ μόθον αἰὲν ἀγείρεις, (σεις
Ἀ μφαδίην λοχόωντι; τί δ' εὐσεβέεσσι μεγαίρεις;
Ἐ ξέτι τοῦ, ὅτε πρῶτον Ἀδὰμ βάλες ἐκ παραδείσου,
Π λάσμα θεοῦ, κακίῃ δὲ σοφὴν ἐλόχησας ἐφετμήν.
Κ αὶ πικρὴν γλυκέῃ ζωῇ πόρσυνας ἐδωδήν.
Π ῶς σε φύγω; τί δὲ μῆχος ἐμοῖς παθέεσσιν ἐφεύρω;
Τ υτθαῖς μὲν πρώτιστον ἁμαρτάσιν, οἷα ῥέεθρον
Ἐ μπίπτεις κραδίῃσιν. ἔπειτα δὲ, χῶρον ἀνοίγεις
Ἐ ὐρύτερον. μετέπειτα, ῥόος θολερός τε μέγας τε
Ἤ λυθες, ἄχρι χάος μεγάλοιο τεὸν, ἠδὲ βέρεθρον.
Ἀ λλ' ἀποχάζεο τῆλε, τεὰς δ' αὖθι χεῖρας ἰάλλοις
Ἔ θνεσιν ἢ πολίεσσιν, ὅσαι θεὸν οὐκ ἐνόησαν.
Ἀ ὐτὰρ ἐγὼ, χριστοῖο λάχος, νηός τε τέτυγμαι,
Κ αὶ θύος. αὐτὰρ ἔπειτα θεὸς, θεότητι μιγείσης
Ψ υχῆς. ἀλλ' ὑπόεικε θεῷ, καὶ πλάσματι θείῳ,
Ἀ ζόμενος μῆνίν τε θεοῦ, ψυχῶν τε χορείην
Ἐ ὐσεβέων, ἦχόν τε διηνεκέεσσιν ἐν ὕμνοις.

ἘΡΙΣΤΡΕΠΤΙΚῊ ΠΡῸΣ ΘΕ
ὸΝ ΝΟΥΘΕΣΊΑ.

Ἦ σε φέρων χριστοῖο χορῶν ἀπενόσφισε δαίμων
π Κ λεπτόμενον γλώσσῃ τε, καὶ οὔασι, καὶ φαέεσσι
Θυμὲ τάλαν; ποῦ φωτὸς ἐνηέος ἐκτὸς ἐλαύνεο,

Quis obliquum regem luctibus purgauit Manasse?
Quis Dauid, a magno soluit errore?
Quis planam luctibus aspiciens seruauit Niniue?
Quis autem in puero iecit lachrymam iuniori?
Quis gaudens puris longe iecit neque publicanos?
Quis ouem humeris imposuit errantem?
Quis leprosos mundauit? amarus autem prohibuit morbos,
Corporibus & animis bona gratificatus,
Tui o beate hæc dona, mortalium lux. sed conscendas
Vndam nostram, & salum continuo cadat.

CONTRA MALVM.

u Enisti o malefice, commenta tua cognosco,
Venisti, ut luce me amicoque æuo priues,
Inexpugnabilis. quō ī lucē uēisti obscuritas existēs, ñ dcipies
Mentiens. quomō amarum mihi bellū semper congregas,
Manifeste insidiansque, quid autem piis inuides?
Adhuc ex quo, cum primum Adam iecisti e paradiso,
Figmentum dei, uitio aūt sapienti insidiatus es mandato
Et amarum dulci uitæ præbuisti cibum.
Quomō te fugiam, quod aūt remediū mediis affectibus īueniā?
Paucis quidem primum peccatis, ueluti fluentum
Incidis cordibus, deinde uero locum aperis
Latiorem. postea, fluxus turbidusque, magnusque
Venisti, quousque chaos me capiat tuum, atque barathrum,
Sed recede longe, tuas autem manus immiseris
Gentibus, aut urbibus, quæcūque deum non intellexerunt
Ast ego, Christi sors templumque structus sum
Et incensum uerum postea deus diuinitati admixta
Anima, sed cede deo, & figmento diuino,
Veritus iramque dei, animarumque choream
Piorum, uocemque perpetuisque in hymnis.

CONVERSIVA ERGA DEVM ADMONITIO.

q Vo te ferens Christo tantum alienauit dæmon
Subtractum linguaque, & auribus, & luminibus
Anime infelix? quo lucem blandam extra impellis?

F eruensque desyderiis & difficilibus curis,
E t tenebrosum terrorem timens, deceptionibusque seruiens
L iquescens, diminutusque iræ feruentis motibus.
N e ulterius erres animæ mentis uortiginibus flatus,
N eque tuæ uitæ obliuiscaris carni adhærens,
C arnisque obscuris & apertis malis.
O mnia infra quatiantur malis uitæ procellis,
O mnia tempus tesseris similia hoc modo uolutet,
F ormam, gloriam, diuitias, imperium. opes infidas.
V erum ego, Christum apprehendens nunq̃ desinam
A spe, quousque uideam trinitatis lucem in unum euntis.
C um sors magni dei carnibus temperata,
I mago prior admiscebitur cœlestibus.

AMOTIO MALI, ET
CHRISTI INVOCATIO

f V gea meo corde, dolimachinator. fuge celerrime,
Fuge a meis membris, fuge a mea uita
F ur, serpés, ignis, belia, uitium, mors, hiatus, draco, fera,
Nox, insidia, rabies, chaos, inuidia, uiricida,
Qui & progenitoribus meis pestem immisisti,
Gustans malitiam pernitiose & mortem.
Christus rex iubet te fugere, fugere in undam maris,
A ut in scopulos aut in suum gregem,
V t legionem antea pernitiosam, sed cede,
N e te feriam cruce, cui omnia subtremiscunt.
C rucem meis membris feram, crucem autem incessui
Crucem corde, Crux mihi gloria,
N on desines insidians mihi maliuace, non in præcipitia,
N on Sodoma aspicies, non impiorum greges,
Qui magnam diuinitatem scindentes soluerunt,
S ed ad meam caniciem, sed ad meum cor,
S emper me atris intellectibus inimice denigras,
Neque deum timens, neque sacrificia,
Hæc & trinitatis mens fuit sonorus præco.
Et nunc finem respicit, Cœnum ne me turbes,
V t purus puris occurram luminibus.

110

Β ρασσόμενός τε πόθοισι καὶ ἀργαλέαις μελεδῶσι,
Κ αὶ σκιόεντα φόβον τρομέων, ἀπάταις τε λιχνευτῶν
Τ ηκόμενος, φθινύθων τε χόλου ζείοντος ὁρμαῖς.
Μ ηκέτι πλάζεο θυμὲ νόου στροφάλιγγιν ἀήτου.
Μ ὴ δὲ τεῆς ζωῆς ἐπιλήθεο σαρκὶ πελάζων,
Σ αρκός τε σκοτίοισι καὶ ἀμφαδίοισι κακοῖσιν.
Π άντα κάτω δονέοιτο κακοῖς βιότοιο θυέλλαις.
Π άντα χρόνος πεσσοῖσιν ὁμοίϊα τῇδε κυλίνδει,
Κ άλλος, εὔκλειαν, πλοῦτον, κράτος, ὄλβον ἄπιστον.
Α ὐτὰρ ἐγὼ, Χριστοῖο δεδραγμένος οὔποτε λήξω
Ἐ λπίδος, ἔστ' ἂν ἴδω Τριάδος σέλας εἰς ἓν ἰούσης.
Ε ὖτε λάτρις μεγάλοιο θεοῦ σάρκεσσι κερασθὲν,
Ε ἰκὼν ἡ προτέρη μιχθήσεται οὐρανίοισιν.

ἈΠΟΤΡΟΠῊ ΤΟΥ͂ ΠΟΝΗΡΟΥ͂. ΚΑῚ ΤΟΥ͂ ΧΡΙΣΤΟΥ͂ ἘΠΊΚΛΗΣΙΣ.

Φεῦγ' ἀπ' ἐμῆς κραδίης δολομήχανε, φεῦγε τάχι
Φ φεῦγ' ἀπ' ἐμῶν μελέων, φεῦγ' ἀπ' ἐμοῦ βιότου. (στα,
Κλῶψ. ὄφι. πῦρ. βελίη. κακίη. μόρε. χάσμα. δρά
Νύξ. λόχε. λύσσα. χάος. βάσκανε ἀνδροφόνε. (κον. θήρ.
Ὃς καὶ πρωτογόνοισιν ἐμοῖς ἐπὶ λοιγὸν ἐνῆκας,
Γεύσας τῆς κακίης οὖλε καὶ θανάτου.
Χριστὸς ἄναξ κέλεταί σε φυγεῖν ἐς λαῖτμα θαλάσσης,
Ἢ κατὰ σκοπέλων, ἢ ἐς συῶν ἀγέλην,
Ὡς λεγεῶνα πάροιθεν ἀτάσθαλον. ἀλλ' ὑπόεικε,
Μή σε βάλω σταυρῷ. τῷ, πᾶν ὑποτρομέει.
Σταυρὸν ἐμοῖς μελέεσσι φέρω. σταυρὸν δὲ πορείῃ.
Σταυρὸν δὲ κραδίῃ. σταυρὸς ἐμοὶ τὸ κλέος.
Οὐ λήξεις λοχόων με κακόσχολε; οὐκ ἐπὶ κρημνοὺς;
Οὐ σὸ δόμα βλέπεις; οὐκ ἀθέων ἀγέλας;
Οἳ μεγάλην θεότητα διατμήξαντες ἔλυσαν.
Ἀλλ' ἐπ' ἐμὴν πολιὴν, ἀλλ' ἐπ' ἐμὴν κραδίην.
Αἰεί με δνοφεροῖσι νοήμασιν ἐχθρὲ μελαίνεις.
Οὔτε θεὸν τρομέων, οὔτε θυηπολίας.
Οὗτος καὶ Τριάδος νόος ἔπλετο ἠχέτα κῆρυξ.
Καὶ νῦν τέρμα βλέπει. βόρβορε μή με θόλου,
Ὡς καθαρὸς καθαροῖσι συναντήσειε φαέεσσιν

οὐρανίοις, αἴγλαις δ' εὖτ' ἐπ' ἐμὴν βιοτήν.
τὰς δὲ χέρας τανύω, δέξαι θέμε. χαῖρε σὺ κόσμε.
χαῖρε μογηροφόρε, φείδεο τῶν μετ' ἐμέ.

ΘΡΗ͂ΝΟΣ.

Μοι ἐγὼν, ὅτι δή με πρὸς οὐρανὸν ἠδὲ θεοῖο
ὤ χῶρον ἐπειγόμενον, σῶμα τόδ' ἀμφὶς ἔχει.
οὐδέ τι ἔκβασίς ἐστι πολυπλανέος βιότοιο,
καὶ στυγερῆς κακίης, ἥ μ' ἐπέδησε κάτω,
Πάντοθεν ἀπροφάτοισι πολυκτυπέουσα μερίμναις,
βοσκομένοις ψυχῆς κάλλεα καὶ χάριτας.
Ἀλλά με λῦσον ἄναξ, λῦσον χθονίων ἀπὸ δεσμῶν,
καί με χοροστασίην τάξον ἐς οὐρανίην.

ΠΡῸΣ ΤῸΝ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΘΥΜΌΝ.

Υμὲ, βλέψον ἄνω, χθονίων δ' ἐπιλήθεο πάντων,
θ Μὴ δέ σε νικήσῃ πρὸς κακότητα δέμας.
τυτθὸς μὲν βίος οὗτος. ὁ δ' ὄλβιος, ὡς ἐν ὀνείρῳ
τέρπεται. ἀλλοίῃ δ' ἄλλος ἔκυρσε τύχῃ.
Μούνης δὲ ζωῆς καθαρῆς βίος ἔμπεδος αἰεὶ,
καὶ πολὺς, ὃν ζώειν ἐστὶν ἀριστότερον.

ΠΕΡῚ ΤΟΥ͂ ἘΠΙΚΉΡΟΥ ΤΗ͂Σ ἈΝΘΡΩ
ΠΊΝΗΣ ΦΎΣΕΩΣ.

Ὅσμε φίλ', οὐ φίλε πάντα, τί μ' ὡς βροχὸς ἀμφιέ-
κ Ῥοιζηδὸν φορέεις αἰπὺ περιδινόμενον, (λικτος
Μύρμηχ' ὥς ὀλίγον πικρὴν φορὰν ἀσχαλόωντα;
Ἔμπα γε μὴν φορέεις τόσον ἐόντα, τόσος.
Οἶδα μὲν ὡς θεόθεν σὺ θεοῦ κλέος. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς,
χεισοῦ δ' ἐχειεὶ πάγην πλεκτὸς ἀπ' ἀμφοτέρων,
οὐρανίων, χθονίων τε. τὸ μὲν δέμας, ἔνθεν ἐτύχθη.
ψυχὴ δ' αὖ, μεγάλου ἐστὶν ἄημα νόου.
Ἀλλὰ καὶ ὥς, πολλοῖσιν ἐλαύνομαι ἔνθα καὶ ἔνθα
Γήμασιν, ἐξ ἐμέθεν πήμασι δυσμενέος.
Δελφὶς δ' ὥς ἰθὺ χέρσον ἁλίδρομος, ἤει θνήσκω.
Κόσμε, παρῆλθον ἐγώ. λαὸν ἄζωτον ἄγοις.

ἌΛΛΟ.

ἀ Ἀλλήλοις μὲν ἐγώ τε καὶ ὁ χρόνος, ὡς πετεινὰ
Ἢ νέες ἐν πελάγει αἶψα παρερχόμεθα,

Cœlestibus, splendores quando in meam uitam·
Manus autem extendo, suscipite me, uale tu munde,
Vale laborifere. parce iis, qui sunt post me.

LVCTVS·

h Ei mihi, quod me ad cœlum, atq; dei
Locum festinantem, corpus hoc utrinq; tenet,
Neq; usquam excessus est errabundæ uitæ,
Et odiosi uitii, quod me deuinxit infra,
Vndiq; improuisis circumsonans curis,
Depascentibus animæ pulchritudines, & gratias·
Sed me solue rex, solue terrestribus a uinculis,
Et me chorum statuas in cœlestem.

AD SVVM ANIMVM.

a Nime aspice sursum, terrestriũ aũt obliuiscere omniũ,
Neq; te uincat, ad malitiam corpus.
Parua quidẽ uita hæc, hic beatus ut in somno
Delectatur, uariæ autem alius occurrit fortunæ,
Solius autem uitæ puræ uita firma est semper,
Et multa, quam uiuere est melius.

DE FATALI HVMANA NATVRA.

m Vnde amice, ñ amice i, oĩb⁹ qd me ut rota circũuolubilis
Sibilatim fers contra uenientem,
Formicam ut paruam amaram lationem dolentem,
Sed tamen fers tantum existentem tantus,
Scio quidem quod diuinitus tibi dei gloria, sed & ipse
Christi manu structus sum, contextus ex utrisq;,
Cœlestibus terrestribusq;, corpus quidem hinc fabricatũ est·
Anima autem rursus, magnæ est spiratio mentis.
Sed & sic multis agitor hinc & inde
Calamitatibus, ex me calamitatibus hoste.
Vt autem Delphis in terram mariuagus, in aere morior·
Munde, præterii ego, populum inuulneratum ducas.

ALIVD.

i Nuicem quidem ego que & tempus, ut uolucres,
Aut naues in pelago contra præterimur

γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστί· καὶ ὃ ἑώρακε, καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει· ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν, ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα· ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν· ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ, καὶ βαπτίζει, ἢ Ἰωάννης, καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς σαμαρείας.

Περὶ τῆς σαμαρείτιδος· τῇ πέμπτῃ
κυριακῇ ἀπὸ τοῦ πάσχα.

Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας, λεγομένην συχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου, ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ· ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ, ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη· ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, δός μοι πιεῖν· οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ σαμαρεῖτις, πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης σαμαρείτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι σαμαρείταις· ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν· λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθὺ, πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ, ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα

μὴ

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

terra loquitur, qui de cœlo uenit, super omnes est. Et qui uidit, & audiuit, hoc testatur, & testimonium eius nemo accipit. Qui auté acceperit eius testimonium signa/uit, quia deus uerax est. Quem enim misit deus, uerba dei loquitur. Non enim ad mensuram dat deus spiritum. Pa/ter diligit filium, & omnia dedit in manu eius. qui credit in filiũ habet uitã æternã, q auté icredulus ẽ filio nõ uidebit uitam, sed ira dei manet super eum. Vt ergo cognouit Ie/sus quia audierunt pharisæi, ꝙ Iesus plures discipulos facit & baptizat q̃ Ioannes, q̃q̃ Iesus non baptizaret, sed discipuli eius, reliquit iudæam, & abiit iterum in Galilæam. Oportebat auté eum transire per mediã Samariam.

De Samaritide. Quinta
dominica a pasca.

Venit ergo in ciuitatem Samariæ, quæ dicitur Sychar. iuxta prædiũ, quod dedit Iacob Ioseph filio suo. Erat autem ibi fons Iacob. Iesus autem fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontẽ. Hora autẽ erat q̃si sexta. Venit mulier de Samaria haurire aquam. Dicit ei Iesus da mihi bibere. discipuli enim eius abierant in ciuitatem ut cibos emerent. dicit ergo ei mulier illa samaritana. quomodo tu iudæus cũ sis biberẽ a me poscis, q̃ sũ mulier Samaritana? Nõ n. cõueniũt iudæi samaritanis. Respondit Iesus & dixit ei Si scires donum dei, & quis est, qui dicit tibi da mihi bibere, tu forsitan petisses ab eo, & dedisset tibi aquã uiuam. dicit ei mulier. domi/ne neq; ĩ quo haurias habes. & puteus altus ẽ, Vnde ergo habes aquam uiuã? Nunquid tu maior es patre nostro Iacob, qui dedit nobis puteum. & ipse ex eo bibit. & filii eius, & pecora eius. Respondit Iesus, & dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum. qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum, sed aqua, quam ego da/bo ei fiet in eo fons aquæ salientis in uitam æternam. dicit ad eum mulier. domine, da mihi hanc aquam. ut non

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

112

Stans nihil habentes, quod autem peccaui, non præteribit,
Sed manet, uitæ hoc laboriosissimum,
Neq; quod precer habeo, uiuere plus, an solui,
Timor in utrisq;. sic autem consydera mihi,
Vita mihi laboriosa peccatis, si autem moriar,
Heu heu, priorum nullum remedium passionum.
Si uita hoc tibi coniectat, cuius tantum est onus,
Neque solui solutionem habet laborum.
Præcipitiū aūt utrique, qd faciemus, qppe hoc est, optimum,
Aspicere ad te solum, tuamque mansuetudinem.

DE ERGA DEVM
DESYDERIO.

m Ater mea, quid me peperisti? quoniā laboriosū pepisti?
Quid me huic uitæ dedisti spinigeræ?
Si qdem tu igitur traiecisti īmolestā, ut qs in carneus
Miraculum est magnū, si uero domita es, nō amās pepisti.
Aliam quidem alius quis uir uitæ uiam
Seccat terricola, at ille mariuagus,
Fericida alius quis, ille hasta manum uibrans,
Atq; aliquis uaticinii gnarus, ille uero præmiigerus,
Ast mihi deus est sors, & dolores multi,
Et morbo odioso hic paruæ esse potentiæ,
Lania me, lania peccator ad tempus, statim enim te
Linquam cum difficilibus iacturis lætabundus,
Mater mea, quid me peperisti, quoniam deū neq; intelligere,
Neq; dicere possum tantum, quantum cupio?
Parua quidem quæpiā mihi mentis circūfulsit oculos
Aequilucæ trinitatis splendor cœlestis.
Plus autem effugit, habeo aūt dolorem, ut fulgur quoddam
Priusq̄ me luce satiet, celeriter præteruolans,
Si uero te inde capiam amica trinitas, non ulterius matris
Damnabo me ilia, in bonum genitus sum,
Sed serua me, serua me dei uerbum, ex amaro autem me
Luto extrahens, in uitam aliam ducas,
Vbi mens pura te lucidissimum circum tripudiat,
Non amplius sub umbratili cælata nebula.

113

Ἑστὸς οὐδὲν ἔχοντες. ὃ δ' ἤμπλακον, οὐ παραθρέξει,
Ἀλλὰ μενεῖ, ζωῆς τοῦτο μογηρότατον.
Οὐδ' ὅ,τι εὔξομ' ἔχω, ζῆσαι πλέον, ἠὲ λυθῆναι.
Τάρβος ἐπ' ἀμφοτέροις. ὧδε δὲ φράζεό μοι.
Ζωή μοι πολὺ μόχθος ἁμαρτάσιν. εἰ δὲ θάνοιμι,
Αἰαῖ, τῶν προτέρων οὐδὲν ἄκος παθέων.
Εἰ ζωὴ τόδε σοι τεκμαίρεται, ἧς τόσον ἄχθος,
Οὐδὲ τὸ λυθῆναι λύσιν ἔχει καμάτων.
Κρημνὸς δ' ἀμφοτέρωθε. τί ῥέξομεν. ἢ τὸ δ' ἄριστον,
Λεύσσειν πρὸς σὲ μόνον, σήν τ' ἀγανοφροσύνην.

ΠΕΡῚ ΤΟΥ͂ ΠΡῸΣ ΘΕῸΝ ΓΌΘΟΥ.

Ἦτορ ἐμὴ, τί μ' ἔτικτες, ἐπεὶ πολὺ μόχθον ἔτικτες;
μ Τίπτ' ἐμὲ τῷδε βίῳ δῶκας ἀκανθοφόρῳ;
Εἰ μὲν δὴ σὺ τέρηνας ἀκηδέα ὥς τις ἄσαρκος,
Θαῦμα μέγ'. εἰ δ' ἐδάμης, σὺ φιλέουσα τέκες.
Ἄλλῳ μὲν τ' ἄλλος τις ἀνὴρ βιότοιο κέλευθον
Τέμνει γειομόρος, αὐτὰρ ὅ, ποντοπόρος.
Θηρολέτης ἄλλος τις, ὁ δ' ἔγχεϊ χεῖρα κορύσσων.
Καί τις ἀοιδοσύνης ἴδρις, ὁ δ' ἀεθλοφόρος.
Αὐτὰρ ἐμοὶ, θεός ἐστι λάχος. καὶ ἄλγεα πολλὰ,
Καὶ νούσῳ στυγερῇ τῇ δ' ὀλιγοδρανέειν.
Δάπτε με, δάπτε μ' ἄλιστε πρὸς χρόνον, αὐτίκα γάρ σε
Λείψω ζῶν χαλεποῖς πήμασι γηθόσυνος.
Μῆτερ ἐμὴ, τί μ' ἔτικτες, ἐπεὶ θεὸν οὔτε νοῆσαι
Οὔτε φράσαι δύναμαι τόσον, ὅσον ποθέω;
Βαιὴ μέν τις ἐμοί γε νόου περιλάμπεται ὀπωπὰς
Ἰσοφαὴς τελέθουσα λάμψις ἐπουρανίης.
Τὸ πλεῖον δ' ὑπάλυξεν, ἔχω δ' ἄχος, ὡς στροπή τις
Πρίν με φάους κορέσαι, ὦκα παριπταμένη.
Εἰ δέ σε κεῖθεν ἕλοιμι φίλη τριὰς, οὐκέτι μηδὸς
Μέμψομ' ἐμῆς λαχέσιν, εἰς ἀγαθὸν γενομένην.
Ἀλλὰ σάω με, σάω με θεοῦ λόγε. ἐκ δέ με πικρῆς
Ἰλύος ἐξερύσαιο, ἐς βίον ἄλλον ἄγοις.
Ἔνθα νόος καθαρός σε φαάντατον ἀμφιχορεύει,
Μηκέτ' ἀπὸ σκιερῆς κρυπτόμενος νεφέλης.

ΘΡΗΝΗΤΙΚῸΝ ὙΠῈΡ ΤῆΣ ἈΥΤΟΥ͂ ΨΥΧῆΣ.

Πολλάκις ἱμερόεντα νέην θαλάμοισι προθεῖσα,
εἰσέτι παρθενικῇσι νέκυν ποσὶν αἰδομένην περ
ἀρτίγαμος στίλβουσα πικρὴν ἀνέβαλλεν ἀοιδήν.
Αἳ δέ νύ οἱ δμωαὶ καὶ ὁμήλικες ἔνθα καὶ ἔνθα
ἱστάμεναι γοάουσιν ἀμοιβαδίς, ἄλληκτ' αὐίης.
Καὶ μήτηρ φίλον υἷα νεόχνοον οὐκέτ' ἐόντα
μύρετ', ἐπ' ὠδίνεσσι νέας ὠδῖνας ἔχουσα.
Καί τις ἑὴν πάτρην ὀλοφύρεται, ἣν διέπερσε
Θοῦρος Ἄρης. δόμον ἄλλος, ὃν ὤλεσεν οὐρανίη φλόξ.
Ψυχή, σοὶ δὲ γόος τίς ἐπάξιος; ἣν κατέπεφνεν
Οὖλος ὄφις. πικρὸν δ' ἐνομόρξατο εἰκόνι λοιγόν.
Δάκρυε, δάκρυ' ἄλιζε, τό, σοι μόνον ἐστὶν ὄνειαρ.
Λείψω μὲν θαλίας τε, ὁμηλικίην τ' ἐρατεινήν.
Λείψω δ' αὖ μύθων τε μέγα κλέος, εὐγενέος τε
Αἵματος, ὑψορόφοις τε δόμοις, καὶ ὄλβον ἅπαντα.
Λείψω δ' ἠελίου γλυκερὸν φάος, οὐρανὸν αὐτόν,
Τείρεα παμφανόωντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Ταῦτα μὲν ἐσσομένοισιν. ἐγὼ δ' ὑπένερθε καρήνου
Δεσμὰ φέρων, νεκρός τε καὶ ἄπνοος ἐν λεχέεσσι
Κείσομαι, ὑστατίοισι γόοις γοάοντας ἰαίνων,
Αἶνον ἔχων καὶ φίλτρον ἀδήριτον οὐκ ἔτι δηρόν.
Αὐτὰρ ἔπειτα λίθος τε καὶ ἄμβροτος ἔνδοθι λώβη.
Ἀλλὰ καὶ ὥς, τούτων μὲν ἐμὸν κέαρ οὐκ ἀλεγίζει.
Μούνην δὲ τρομέω καθαρὴν πλάστιγγα θεοῖο.
Ὤμοι ἐγώ, τί πάθω, πῶς κεν κακότητα φύγοιμι
Βένθεσιν ἢ νεφέεσσι λαθὼν βίον; αἴθε γὰρ ἦεν
Ἀμπλακίης τις χῶρος ἐλεύθερος, ὥς τινα θηρῶν
Καὶ νούσων ἐνέπουσιν, ὅπως φυγὰς ἔνθεν ἵκωμαι.
Χερσῷ μέν τις ἄλυξε πικρὴν ἅλα, ἀσπίδι δ' ἔγχος,
Καὶ κρυεροῦ νιφετοῖο δόμος σκέπας. ἡ κακίη δὲ
Ἀμφίθετος, πολύχωρος, ἀφυκτοτάτη βασίλεια.
Ἠλίας πυρόεντι πρὸς οὐρανὸν ἤλυθε δίφρῳ,
Μωσῆς παιδοφόνου γε θ' ὑπέκφυγε δόγματα τυράννου,
Κητείων γενύων σκολιὸν μόρον ἁγνὸς Ἰωνᾶς,

LAMENTABILE PRO
IPSIUS ANIMAE.

S Aepe desyderatum puella cubilibus proponens
Adhuc uirgineis mortuum coniugem quáuis pudens
Noua nupta splendens amarum incepit cantum.
Seruæ uero ei & æquales hinc & inde
Stantes plorant alternatim, medicinam doloris.
Et mater carum filium nouipuberem non amplius existentem
Luxit, ad partus dolores nouos dolores habens.
Et quis suam patriam luget, quam depopulatus est
Ferus mars, domum alius quã pdidit cœlestis flamma.
Anima, tibi uero luctus quis dignus, quam interemit
Pernitiosus serpens, amaram autem impressit imagini pestem.
Lachrymare lachrymare peccator, hoc tibi solũ ẽ adiumentum
Linquamus conuiuiaq; ætatemq; desyderabilem.
Linquam uero rursus fabularũq; magnã gloriam, nobilisque
Sanguinis, celsasque domos, & opes omnes,
Linquam autem solis dulcem lucem, cœlum ipsum,
Sydera clarissima, quæq; cœlum coronatum est.
Hæc quidem secuturis, ego autem infra uerticem
Vincla ferens, mortuusq; & non spirans in lectis
Iacebo' postremis luctibus lugentes oblectans,
Laudẽ habens & stimulum amoris sine contentione non diu.
At post lapisque & immortalis intus iactura.
Sed et sic, horum quidem meum cor non curam gerit.
Solam autem timeo puram lancem dei.
Hei mihi quid agam, quo modo uitium fugiam
Profundis aut nebulis latens uitam, utinam enim esset
Erroris aliquis locus liber, ut aliquem feris,
Et morbis dicunt, ut exul hinc abeam,
Terra qdem quis fugit amarum mare, clypeo autẽ hastam,
Et frigidæ niuis domus tegmentum est, uitium autem
Vtrinq; positũ, multiuaga, ineuitabilissima regina.
Elias igneo ad cœlum profectus est curru,
Moses puericidæ olim subterfugit placitum tyranni,
Cæteorum ilium tenebrosam mortem purus Ionas,

Et feras Daniel, pueri flammas, at mihi quidem,
Quæ solutio uitii, Rex tu ne Christe serua.

LVCTVS.

Heu heu passionum, qdnam peccaui, nũ igitur solus
Tua pura sacrificia attingo non sancte,
Vel me icẽdis affectibus purgatorie, aut superbiã alioꝝ
Cohibes, an me fers nudum in aduersarium?
Hæc quidem ipse rex uersas uerbum, ast ego sane
Parum supra terram spiritum fero extremum.
Lachrymas oẽs exhausi, luctus uero opus mihi structum est,
Quousqꝫ manibus iacemus in impiorum.
Sed beate siste me, quamuis malum at sacerdotem,
Ne quis labatur calamitatibus nostris,
Periit gloria mihi sane, & dolores carnis pereant
Abiit Anastasia, desine & error.
Heu heu lachrymæ mihi libantur, intus cor
Pruinescit, duplicem morbum contine rex.
Morbum contine rex, periuimus. num igitur soli
Miseratio clausa est tuo cultori Gregorio?
Aut siste malitiam & propitiare tuo cultori,
Aut hoc, da animo miserabili omnia ferre.

SVPPLICATORIVM.

Christe lux hominum, ignea columna Gregorii
Animæ erranti amaram uitæ per solitudinem,
Cõtine Pharaonẽ maleuolũ, ĩpudẽtes opis ꝑsecutores
Et cœno me iniuncto, & Aegypto graui
Liberes, uerberibus indecoris domitans
Hostes, leuem autem præbeas uiam, si uero ostenderit
Inimicus urgens, tu uero mihi & mare rubrum
Seces, solidum autem traiiciam mare
Festinans in terram diuinã, meã sortẽ, quẽadmodũ ꝓmisisti.
Et fluuios sistas immensos, alienigenarumqꝫ
Declines furentem hastam luctuosam, si autem ineam
Terram sacram, concinam te perpetuis in hymnis.
Christe rex, quid me carnis in rhetibus his deuinxisti?
Quid nam uitæ horrenti, & lutoso barathro?

115

Καὶ θῆρας Δανιὴλ, παῖδας φλόγας. αὐτὰρ ἔμοιγε,
Τίς λύσις κακότητος. ἄναξ σύ με Χριστὲ σάωσον.

ΘΡΗ͂ΝΟΙ.

Ιαὶ τῶν παθέων. ὑπὲρ ἥλικον; ἦ ἄρα μοῦνος
ἀ Σῶν καθαρῶν θυέων ἅπτομαι οὐχ ὁσίως.
Ἤ με πυροῖς παθέεσσι καθάρσιε, ἢ τύφον ἄλλων
Ἴσχεις, ἤ με φέρεις γυμνὸν ἐπ᾽ αὐτὰ πάλῳ.
Ταῦτα μὲν αὐτὸς ἄναξ νωμᾷς λόγε. αὐτὰρ ἔγωγε,
Βαιὸν ὑπὲρ γαίης ἄσθμα φέρω πύματον.
Δάκρυα πάντ᾽ ἐκένωσα, γόος δέ μοι ἔργον ἐτύχθη.
Μέχρι τίνος παλάμαις κείμεθ᾽ ἐν ἀσεβέων;
Ἀλλὰ μάκαρ στῆσόν με. καὶ εἰ κακὸν, ἀλλ᾽ ἱερῆα,
Μή τις ὀλισθήσῃ πήμασιν ἡμετέροις.
Ὤλετο εὖχος ἔμοιγε, καὶ ἄλγεα σαρκὸς ὄλοιτο.
Οἴχετ᾽ ἀναστασίη, λῆγε καὶ ἀμπλακίη.
Αἰαῖ, δάκρυά μοι κατακείβεται, οὐδέ θεν ἦτορ
Παχνοῦται. διπλῶν νοῦσον ἐπίσχες ἄναξ.
Νοῦσον ἐπίσχες ἄναξ. διόλωλα μὲν. ἦ ἄρα μούνῳ
Οἶκτος ἀπεκλείσθη σῷ λάτρει Γρηγορείῳ;
Ἢ στῆσον κακότητα καὶ ἵλαθι σῷ θεράποντι,
Ἢ τό, δίδου, θυμῷ τλήμονι πάντα φέρειν.

ἹΚΕΤΗΡΙΟΝ.

χ Ριστὲ φάος μερόπων, πυρὸς στῦλε Γρηγορείοιο
Ψυχῇ πλαζομένῃ πικρῆς βιότου δι᾽ ἐρήμης,
Σχὲς φαραὼ κακόμητιν, ἀναιδέας ἐργοδιώκτας.
Καὶ πηλοῦ μ᾽ ἀδέτοιο, καὶ αἰγύπτοιο βαρείης
Ἐξερύσαις, πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας
Δυσμενέας. λείην δὲ πόροις ὁδόν. ἣν δὲ κίχῃσιν
Ἐχθρὸς ἐπιασέρχων, σὺ δέ μοι καὶ πόντον ἐρυθρὸν
Τμήξειας. στερεῇ δὲ διεκπεράοιμι θάλασσαν
Σπεύδων ἐς χθόνα δῖαν, ἐμὸν λάχος, ὥσπερ ὑπέστης.
Καὶ ποταμοὺς στήσειας ἀπείρονας, ἀλλοφύλων τε
Κλίναις θούριον ἔγχος ἀγάστονον. εἰ δ᾽ ἐπιβαίνω
Γῆς ἱερῆς, μέλψω σε διηνεκέεσσιν ἐν ὕμνοις.
Χριστὲ ἄναξ, τί με σαρκὸς ἐν ἄρκυσι τοῖσδ᾽ ἐνέδησας;
Τίπτε βίῳ κρυόεντι καὶ ἰλυόεντι βερέθρῳ,

Εἰ ἐτεὸν θεὸς εἰμὶ, λάχος δὲ σὸν, ὥσπερ ἄκουσα;
Ἐκ μέν μοι μελέων σθένος ὤλετο, οὐδ' ἔτι γοῦνα
Ἕσπεται, ἀλλά μ' ἔλυσε χρόνος, καὶ νοῦσος ἀνιγρὴ,
Τηκεδανή τε μέριμνα, φίλοι τ' ἄφιλα φρονέοντες.
Εἰκὴν δ' οὐκ ἐθέλουσιν ἁμαρτάδας, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Στείβουσ', ἀδρανέοντα κύνες δ' ὡς πτῶκα λαγωὸν,
Ἦκε μάλ' δ' ἀμφὶς ἔχουσι λιλαιόμενοι κορέσασθαι.
Ἦ στῆσον κακότητα καὶ ἵλαθι, ἤ μ' ὑπόδεξαι
Δηρὸν ἀεθλεύοντα, καὶ ἄλγεσι μέζον ἐπέσω,
Ἢ λήθης νέφος ἐσθλὸν ἐμὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.

ἘΠΙΤΆΦΙΟΣ ΚΑῚ ΣΥΝΤΟΜῊ ΤΟΥ͂ ΑὙΤΟΥ͂ ΒΊΟΥ.

Ριστὲ ἄναξ, τί με σαρκὸς ἐν ἄρκυσι ταῖσδ' ἐνέδησας;
Χ Τίπτ' ἐμὲ τῷδε βίῳ θῆκας ὑπ' αὐτε πάλῳ;
Πατρὸς μὲν γενόμην θεουδέος, οὐκ ὀλίγης δὲ
Μητέρος, ἐς δὲ φάος ἤλυθον εὐξαμένης.
Ἤυξατο, καί μ' ἀνέθηκε θεῷ βρέφος, ἀφθορίης δὲ
Θερμὸν ἔρωτα χέεν ὄψις ἐμοὶ νυχίη.
Χριστὸς μὲν δὴ τοῖα. τὰ δ' ὕστατα, κύμασι βράσθην.
Ἁρπαλέαις παλάμαις ἤρκεσα, σῶμα λύθην.
Ποιμέσιν οὐ φιλίοισι συνέδραμον, ἦυρον ἄπιστα.
Χηρώθην τεκέων, πήμασι χαζόμενος.
Οὗτος Γρηγορίοιο βίος. τὰ δ' ἔπειτα, μελήσει
Χριστῷ ζωοδότῃ. γράψατε ταῦτα λίθοις.

ΜΕΤΑΝΟΗΤΙΚῸΝ, ΚΑῚ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΌΝ.

Γὼ σ' ἀγαθὸν βιότοιο, κακὸν πλόον ἐξεπέρησα.
ε Ἤδη καὶ στυγερῆς τίσιν ὁρῶ κακίης.
Τάρταρ' ἠβρόοντα, πυρὸς φλόγα, νύκτα βαθεῖαν.
Τῶν νῦν κρυπτομένων, αἶσχος ἐλεγχομένων.
Ἀλλὰ μάκαρ ἐλέαιρε, καὶ ὀψέ περ ἐσθλὸν ὀπάζοις,
Ζωῆς ἡμετέρης λείψανον εὐμενέων.
Πολλὰ παθὼν, καὶ τάρβος ἔχω φρενὶ, μή με διώκῃ
Τῆς σῆς ἤρξατ' ἄναξ αἰνὰ τάλαντα δίκης.
Οἶδα μὲν τὸν ἐμὸν καὐτὸς μόρον ἔνθεν ὀδύσαο,
Εἶξας προφρονέως πήμασι θυμοβόροις.

S i uere deus sum ,sors autem tua,ut audiui,
E membris mihi quidem robur periit,neq; qcq̃ genua
Sequuntur,sed me soluit tempus,& morbus molestus,
L iquefaciensq; cura,amiciq; in amica sentientes,
C adere autem nolunt peccata,sed adhuc magis
I ncedunt,imbecillem canes ut cuniculum leporem,
A ut ceruam circum habent desyderantes satiari.
A ut siste malitiem & propitiare,aut me suscipe
D iutius certantem,& doloribus modus adsit,
A ut obliuionis nubes bona meas mentes circumocculat.

FVNEBRIS ET COMPENDIVM
EIVS VITAE.

C Hriste rex,quid me carnis in rhetibus iis deuinxisti?
Quidnam me huic uita posuisti sub aduersaria?
Patre quidem natus sum deiformi,non parua autem
Matre,in lucem autem ueni precata.
P recata est,& me dedicauit deo infantem,incorruptionis autẽ
Calidum amorem infudit aspectus mihi nocturnus.
Christus quidem mihi talia,postremo autem,undisefferbui.
Rapacibus manibus auxilium tuli,corpore solutus sum,
P astoribus non amicis concurri,inueni infida,
Viduatus sum filiis calamitatibus cedens.
Hæc Gregorii uita,postera uero,curæ erunt
Christo uitæ doctori,scribite hæc lapidibus.

PENITENTIARIVM ET
HORTATORIVM.

P Rope est certamen uitæ,malam nauigationem traieci,
I am & odiosi ultionem uideo uitii.
Tartarum obscurum,ignis flammam,noctẽ ꝓfundã
Nunc occultatorum,turpitudinem argutorum,
S ed Beate miserere,& quamuis sero bonam præbeas,
Vitæ nostræ reliquiam benigne affectus,
Multa passus sum,& timorem habeo mente,nũ me persequi
Tuæ cœperunt rex grauia examina iustitiæ.
F eram quidem meam & ipse mortem hinc proficiscens,
Cedens prompte calamitatibus animiuoris.

116

Vobis autem futuris mando, nulla utilitas
Huius uitæ uita solutionem habet uitæ.

CONTRA MALVM.

f Vgea linea o Barbare, ne me perturba.
Fuge malus omnis, Christus mihi scribitur
Ne me fugiat commentum coactum, ualete omnes,
Quos non Christus agit longe ab terrestribus.

DE LEGITIMIS LIBRIS DIVINITVS INSPIRATAE SCRIPTVRAE.

d Iuinis in oraculis semper, linguaq; menteq;
Volutamini, uel enim dedit deus laborũ hoc certamen,
Et aliquod uidere cœlatum lumen, uel hoc optimum
Pungi puri dei magnis præceptis,
Aut tertium, terrestrium abducit mentem his curis.
Vt autem non externis mentem surripiare libris,
Multæ enim existunt interscriptæ malitiæ,
Suscipe hunc mei adiudicatum o amice numerum
Historici quidem sunt libri duodecim omnes,
Antiquioris hebraicæ sapientiæ.
Primus, Genesis, deinde Exodus Leuiticũque.
Deinde Numeri, deinde secunda lex.
Deinde Iesus & iudices, Ruth, octauus.
At nonus, decimusq; liber, gesta regum,
Et prætermissa, ultimum Esdran habes.
At carmineæ quinq; quorum primum quidem Iob.
Deinde Dauid, deinde tres Solomonis.
Ecclesiastes, Cantus & Prouerbia.
Et quinq; similiter spiritus prophetici.
Vnam quidem sunt in scripturam, duodecim.
Osee Camos, & Michæas tertius,
Deinde Ioel, deinde Ionas, Abdias,
Naumq;, Abacucq;, & Sophonias.
Aggæus, deinde Zacharias, Malachias.
Vnus quidem hi, secundus autem Hesaias,
Deinde uocatus Hieremias ab infanti,
Deinde Ezechiel, & Danieli gratia.

Ὑμῖν δ' ἑσπομένοις ἐπιτέλλομαι, οὐδὲν ὄνειαρ
τοῦδε βίου· ζωὴ λῶσιν ἔχει βιότου.

ΚΑΤᾺ ΤΟΥ͂ ΠΟΝΗΡΟΥ͂.

Εὖ γ' ἀπὸ τῆς γραμμῆς ὦ βάρβαρε, μή με δ' ὄχλει.
Φεῦγε πονηρὸς ἅπας, χριστὸς ἐμοὶ γράφεται,
Μή με φύγῃ τὸ νόημα συνηγμένον. ἔρρετε πάντες,
Οἷς μὴ χριστὸς ἄγει τῆλ' ἀπὸ τῶν χθονίων.

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΓΝΗΣΊΩΝ ΒΙΒΛΊΩΝ ΤΗ͂Σ ΘΕΟΠΝΕΎΣΤΟΥ ΓΡΑΦΗ͂Σ.

Είοις ἐν λογίοισιν ἀεὶ γλώσσῃ τε νόῳ τε
Στρωφᾶσθ'. ἢ γὰρ ἔδωκε θεὸς καμάτων τόδ' ἄεθλον,
Καί τι κρυπτὸν ἰδεῖν ὀλίγον φάος, ἢ τόδ' ἄριστον,
Νύττεσθαι καθαροῖο θεοῦ μεγάλῃσιν ἐφετμαῖς.
Ἢ τρίτατον, χθονίων ἀπάγειν φρένα ταῖσδε μερίμναις.
Ὄφρα δὲ μὴ ξείνῃσι νόον κλέπτοιο βίβλοισι,
Πολλαὶ γὰρ τελέθουσι παρέγγραπτοι κακότητες,
Δέχνυσο τοῦτον ἐμεῖο τὸν ἔγκριτον ὦ φίλ' ἀριθμόν.
Ἱστορικαὶ μὲν ἔασι βίβλοι δυοκαίδεκα πᾶσαι,
Τῆς ἀρχαιοτέρης ἑβραϊκῆς σοφίης.
Πρωτίστη, γένεσις. εἶτ' ἔξοδος. λευιτικόν τε.
Ἔπειτ' ἀριθμοί. εἶτα δεύτερος νόμος.
Ἔπειτ' ἰησοῦς, καὶ κριταί. ῥοὺθ, ὀγδόη.
Ἡ δ' ἐνάτη δεκάτη τε βίβλοι, πράξεις βασιλήων,
Καὶ παραλειπόμεναι. ἔσχατον ἔσδραν ἔχεις.
Αἱ δὲ στιχηραὶ πέντε, ὧν, πρῶτός γ' Ἰώβ.
Ἔπειτα Δαυίδ. εἶτα, τρεῖς σολομώντειαι.
Ἐκκλησιαστής. ᾆσμα, καὶ παροιμίαι.
Καὶ πένθ' ὁμοίως πνεύματος προφητικοῦ.
Μίαν μέν εἰσιν ἐς γραφὴν οἱ δώδεκα.
Ὠσηέ. κ' ἀμὼς, καὶ Μιχαίας ὁ τρίτος.
Ἔπειτ' Ἰωήλ. εἶτ' Ἰωνᾶς. Ἀβδίας.
Ναοὺμ τε, Ἀββακοὺμ τε, καὶ Σοφονίας.
Ἀγγαῖος. εἶτα Ζαχαρίας. Μαλαχίας.
Μία μὲν οἵδε. δευτέρα δ' Ἡσαΐας.
Ἔπειθ' ὁ κληθεὶς Ἱερεμίας ἐκ βρέφους.
Εἶτ' Ἰεζεκιὴλ, καὶ Δανιήλου χάρις.

Ἀρχαίας μὲν ἔθηκα δύω καὶ εἴκοσι βίβλους,
Τοῖς τῶν Ἑβραίων γράμμασιν ἀντιθέτους.
Ἤδη δ' ἀρίθμει καὶ νέου μυστηρίου.
Ματθαῖος μὲν ἔγραψεν Ἑβραίοις θαύματα Χριστοῦ.
Μάρκος δ' Ἰταλίῃ, Λουκᾶς Ἀχαΐαδι.
Πᾶσι δ' Ἰωάννης κήρυξ μέγας, οὐρανοφοίτης.
Ἔπειτα πράξεις τῶν σοφῶν ἀποστόλων.
Δέκα δὲ Παύλου, τέσσαρές τ' ἐπιστολαί.
Ἑπτὰ δὲ καθολικαί. ὧν, Ἰακώβου μία,
Δύω δὲ Πέτρου. τρεῖς δ' Ἰωάννου πάλιν.
Ἰούδα δ' ἐστὶν ἑβδόμη. πάσας ἔχεις.
Εἴ τι δὲ τούτων ἐκτὸς, οὐκ ἐν γνησίαις.

ΜΆΣΤΙΓΕΣ ΑἸΓΥΠΤΟΥ.

Ἀστιγας αἰγύπτοιο κακόφρονος αἰὲν ἀρίθμει,
μ Ὥς κεν ὑποζομένῃς καρτεϊ τῷ μεγάλῳ.
Αἵματι μὲν πρώτιστον ὕδωρ ἐρυθαίνετο γαίης,
Δεύτερον αὖ βατράχοις ἔβρασεν οὐλομένοις.
Τὸ τρίτον αὖ, σκνίπεσσιν ἀὴρ καὶ γαῖα καλύφθη.
Καὶ κυνόμυια φάνη τέτρατον ἐξαπίνης.
Πέμπτον, τετραπόδεσσιν ἐπέχραε λοιγὸς ὄλεθρος.
Φλυκτίδες ἀνθρώπων σώμασιν, ἕκτον ἄχος.
Ἕβδομον, ὗσε χάλαζα μέσῃ πυρὸς ὄμβρος ἄμικτος.
Ὄγδοον, ἐξ ἀκρίδος ὤλετο χλωρὸν ἅπαν.
Εἴνατον, αἰγύπτοιο πέδον κατὰ νὺξ ἐκάλυψε.
Πρωτοτόκων δὲ μόρος ἡ δεκάτη βάσανος.

Ἡ ΤΟΥ͂ ΜΩΣΕΏΣ ΔΕΚΆΛΟΓΟΣ.

Ους δὲ νόμους ἐχάραξε θεὸς δέκα ἔν ποτε πλαξὶ
τ Λαϊνέαις. σὺ δέ μοι ἔγγραφε σῇ κραδίῃ.
Οὐ γνώσῃ θεὸν ἄλλον, ἐπεὶ σέβας οἷον ἑνός γε.
Οὐ στήσεις ἴνδαλμα κενὸν, καὶ ἄπνοον εἰκὼ.
Οὔποτε μαψιδίως μνήσῃ μεγάλοιο θεοῖο.
Σάββατα πάντα φύλασσε μετάρσια καὶ σκιόεντα.
Ὄλβιος, ἢν τοκέεσσι φέρῃς χάριν, ἣν ἐπέοικε.
Φεύγειν ἀνδροφόνον παλάμης ἄγος, ἀλλοτρίης τε
Εὐνῆς, κλεπτοσύνην τε κακόφρονα, μαρτυρίην τε
Ψευδῆ, ἀλλοτρίων τε πόθον, σπινθῆρα μόροιο.

A ntiquas quidem posui duo & uiginti libros
Hebræorum scripturis oppositos.
I am uero enumera & noui mysterii.
M atthæus quidem scripsit hebræis miracula Christi.
M arcus autem Italiæ, Lucas Achaidi.
O mnibus autem Ioannes præco magnus cœliuagus,
Deinde gesta sapientum apostolorum.
D ecem autem Pauli, quatuorq; epistolæ.
Septem autem catholicæ, quarum Iacobi una,
D uæ autem Petri, Tres autem Ioannis rursus.
I udæ autem est septima, omnes habes,
S i quid autem hæc extra sit, non inter legitimas.

VERBERA AEGYPTI.

u Erbera Aegypti malignæ semper numera,
V t subintremiscas robori magno.
Sanguine quidem primum aqua rubebat terræ,
Secundo rursus ranas efferbui pernitiosas.
T ertium rursus, culicibus aer, & terra obtecta est,
Et canina musca apparuit quartum statim.
Quintum, quadrupedibus incessit pestilens pernities
Pustulæ hominum corporibus, sextus dolor,
S eptimum, pluit grando media ignis imber imixtus,
O ctauum, ab locusta periit omne uiride.
Nonū, Aegypti solum nox occulit,
Primogenitorum mors, decimum tormentum.

MOSEI DECALOGVS.

h As leges impressit deus decem olim in tabulis.
Lapideis, tu uero mihi inscribe tuo cordi
Non cognosces deū alium, qm̄ cultus solus uni9 qdem
N on statues simulachrum inane, & non spirantē imaginem.
N unquam temere memineris magni dei.
S abbata omnia serua sublimia & umbrosa.
B eatus, si parentibus tuleris gratiam, quam decet,
F ugere homicidæ manus scelus, alieniq;,
C ubilis, furtum malignum, testimoniumq;
F alsum, alienorumq; desyderium, scintillam mortis.

118

DE DVODECIM PATRIARCHIS.

d Vodecim autem ex Iacob patre magno patriarchæ
Ruben,& Symeon,& Leui,ad hos autem Iudas,
Verum postea spurii,Dan,Nephthalem,Gadq;,Aserq;,
Rursus autem nobilis a sponsis, Isachar erat,
Zabulon,& Ioseph,& ultimus,Beniamin·

DE DVODECIM APOSTOLIS.

d Vodecim uero rursus Christi dei magni discipuli·
Petrus,Andreasq; Ioannesq;,Iacobus,
Quintus aũt fuit Philippus,sextus uero Bartholomeus,
Matthæus,Thomasq;,& Alphæi Iacobus·
Iudasq;, Simonq;,& non dicendus alius Iudas·

DE CHRISTI GE-NEALOGIA.

m Athæus unde dixit magnus,Lucasq; optimus,
Hanc quidẽ hic,ast ille,illã libris ĩposuit generationẽ,
Quæ christum deducunt a sanguine primigeno.
Quomodo aũt hic qdem ĩ pluribus,ille uero ĩ paucis desiit,
In Dauid quidem regem generis fluxus utrisq;
Insectus,postea fluit bifariam,ultimo autem,
Confertur,ut ad mare infinitum Christum proficiscens,
Cui autem aspicias, meo uero pare uerbo,
Dauidæ,Solomonq;,Nathanq; fuerant,quorũ hic qdẽ,traxit
Veluti fluxum magni fluuii, regium sanguinem·
At uero hic sanctorumq;,illustrissimorumq; sacerdotum.
Christus uero utrunq; fuit,rex magnus,pontifexq;.
Quapropter Matthæus quidem scripsit spiritu diuino,
Solomontiades, Lucas autem in Nathan uenit.
Ex duabus autem generationibus,hac qdem,plus, ex altera aũt
Paruius fluentum progredi,non magnum miraculum,
Non qdem paucius,generationũ aũt,non æquum numerum,
Sic primũ dissipati sunt,deinde uero,in unum conuenere.
Dic uero & hoc mihi,patrum duorum quomõ unquã Ioseph.
Lex erat Mosis, cum sine prole pereat
Hebræus,sororem aut aliquam mortui,aut aliquam affinium

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΔΥΟΚΑΊΔΕΚΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩ͂Ν.

ώδεκα δ' υἷες Ἰακὼβ παιδὸς μεγάλοιο πάτραρχοι,
δ Ῥουβεὶμ, καὶ Συμεὼν, καὶ Λευΐ. χριστὸς δ' ἔπ', Ἰούδας.
Αὐτὰρ ἔπειτα νόθοι, Δὰν, Νεφθαλεὶμ, Γὰδ τε, (Ἀσήρ τε.
Α ὖθις δ' εὐγενέες μνηστῶν ἄπο, Ἰσσάχαρ ἦεν,
Ζ αβουλὼν, καὶ Ἰωσὴφ, καὶ πύματος, Βενιαμίν.

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΔΏΔΕΚΑ ἈΠΟΣΤΌΛΩΝ.

ώδεκα δ' αὖ χριστοῖο θεοῦ μεγάλοιο μαθηταί.
δ Πέτρος τ', Ἀνδρέας τε, Ἰωάννης τ', Ἰάκωβος.
Πέμπτος δ' ἦε Φίλιππος. ὁ δ' ἕκτος, Βαρθολο(μαῖος,
Μ ατθαῖος, Θωμᾶς τε, καὶ Ἀλφαίου Ἰάκωβος.
Ἰ ούδας τε, Σίμων τε, καὶ οὐ φαῦλος ἄλλος Ἰούδας.

ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΤΟΥ͂ ΧΡΙΣΤΟΥ͂ ΓΕΝΕΑΛΟΓΊΑΣ.

ατθαῖος πόθεν εἶπε μέγας, Λουκᾶς τε φέριστος;
μ Τὴν μὲν ὅγ', αὐτὰρ ὁ, τήνδε βίβλον ἀνέθηκε γενέθλην,
Αἳ χριστὸν κατάγουσιν ἀφ' αἵματος ἀρχεγόνοιο.
Π ῶς δ' ὁ μὲν ἐν πλεόνεσσιν, ὁ δ' ἐν παύροισιν ἔληξεν;
Ἐ ς Δαυῒδ μὲν ἄνακτα γένους ῥόος ἀμφοτέροισιν
Ἄτμηνος. μετέπειτα ῥέεν δίχα. ὕστατον δὲ,
Σ υμφέρεθ', ὡς ἦλθε πόντον ἀπείρονα χριστὸν ὁ δεύων.
Ὧ δε λέγεν ἀθρήσειας, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
Δ αυΐδαι, Σολομῶν τε, Νάθαν τ' ἔσαν. ὧν ὁ μὲν, εἷλκεν
Ὥ ς τε ῥόον μεγάλου ποταμοῦ, βασιλήϊον αἷμα.
Α ὐτὰρ ὅγ' εὐαγέων τε φαεινοτάτων θ' ἱερήων.
Χ ριστὸς δ' ἀμφοτέρων ἔσκεν, ἄναξ μέγας, ἀρχιερεύς τε
Τ οὔνεκα Ματθαῖος μὲν ἐγράψατο πνεύματι θείῳ,
Τ οὺς Σολομῶντι παῖδας. Λουκᾶς δ' ἐς Νάθαν ὄρουσεν.
Ἐ κ δὲ δύω γενεῶν, τῆς μὲν, πλέον. ἐξ ἑτέρης δὲ,
Παυρότερον τὸ ῥέεθρον ἐπελθέμεν, οὐ μέγα θαῦμα,
Οὐ μὲν παυρότερον. γενεῶν δ' οὐκ ἶσον ἀριθμόν.
Ὧ δε τὰ πρῶτα κέαθεν. ἔπειτα δὲ, εἰς ἓν ἄγερθεν.
Φ ράζε δὲ καὶ τόδε μοι, πατέρων δύο πῶς ποτ' Ἰωσήφ.
Τ έθμιον ἦν Μωσῆος, ἐπὴν ἄσπερμος ὄληται
Ἑ βραῖος, κάσιν ἤ τιν' ὀλοφλότος, ἤ τινα πηῶν

Ἔνθεν, αὐτίκα δὲ μετὰ φίλην καὶ κτῆσιν ἔχοντα
Σπερμαίνειν, φθιμένῳ τε γόνον καὶ οἶκον ἀέξειν,
Ὄφρα κε μὴ νώνυμος ἐν ἀνθρώποισιν ὄληται.
Τοὔνεκα κρυπτὸν ὕπερθε θεοῦ βροτέου τό δ' αὔθυρον.
Ματθὰν ἐκ Σολομῶνος ἄγων γένος, ἠγάγετ' Ἐσθάν.
Τοῦ δ' ἄρ' ἀποφθιμένοιο, Ναθείδης οὔνομα Μελχί.
Καὶ τῷ μὲν, Ἰακὼβ, τῷ δ' Ἡλεὶ γείνατο παῖδας.
Ἡλεὶ δὲ φθιμένοιο ἐπεὶ γόνον οὔτιν' ἔλειπεν,
Αὐτίκα δόμον τε λέχος τε Ἰακὼβ οὐχ ὁμόπατρος
Δέξατο, καὶ τέκεν υἱὸν ἀδελφεῷ ἐσθλὸν Ἰωσήφ.
Οὕτω τοῦ μὲν, ἔην. τῷ δ' ἔγραφε θεσμὸς Ἰωσήφ.
Εὐαγγελιστῶν δ' ὃς μὲν, εἶπε τὴν φύσιν,
Ματθαῖος. ὃς δ' ἔγραψε Λουκᾶς τὸν νόμον.
Παῦσαι διοχλῶν τὴν καλὴν συμφωνίαν.
Πῶς Δαυὶδ ἐς ἄνακτα φέρει θεὸς, οὔτε φαάνθη
Μητέρος ἐκ βροτέης θεὸς ἄμβροτος; ἐκ μὲν Ἰωσήφ,
Πῶς ὅτε; παρθενικῆς γὰρ ἔην πάϊς. ἐκ Μαρίης δὲ,
Λευίδης. Μαριὰμ γὰρ ἀφ' αἵματος ἦεν Ἀαρών.
Μάρτυς δ' ἄγγελος ἄμμιν, ἐπεὶ προδρόμοιο γενέθλην
Ἀγγέλλων μεγάλοιο φανεὶς θεοειδέϊ μητρὶ,
Μητέρας ἀμφοτέρας ὅγ' ἀνήγαγεν ἐς μέγαν Ἀαρών.
Φρῆτραι δ' αὖ βασιλῆος ἀμιγέες, ἠδ' ἱερήων
Οὐκ ἔτυμον. φρῆτραι μὲν ἔσαν δίχα. πολλάκι δ' αὖ τε
Μίγνυντο. πρόσθεν μὲν Ἀρὼν μεγάλοιο θύγατρα
Ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα Ναασσών. ὃς δ' ἀπ' Ἰούδα
Ἔκτος ἔην. μετέπειτα δ' ἐπεὶ πόλιν ὤλεσεν αἰχμὴ
Ἀσσυρίων, Βαβυλῶνί τε τὰ τέθμια πάντα τίναξεν,
Οὐδὲ φυλῶν τιμὸς δὲ διακριδὸν αἷμα φυλάχθη.
Οὕτω μὲν διὰ μητρὸς ἀνέρχεται ἐς βασιλῆας.
Ἐκ δὲ πατρὸς δοκέοντος, ὅπως φράζεσθαι ἄνωγα.
Αὐγούστου βασιλῆος ἐπεὶ φόρος ἔγραφε πάντας,
Ἄλλοι μὲν τ' ἄλλῃσιν ἐνὶ πτολίεσσι γράφοντο
Πατρώαις, Δαυὶδ δὲ φίλον πέδον αὐτίκα κίχανον
Βηθλεέμ, ἣ κόλποισι μέγαν ὑπεδέξατο Χριστὸν,
Ἀμφότεροι, μνηστή τε φίλη, καὶ κεδνὸς Ἰωσὴφ
Γραψόμενοι. φρήτρης γ' οὖν ἰῆς ἔσαν. ᾧ δ' ἐνὶ φάτνῃ

Μήτηρ

P rope, statim coniugem caram, & possessionem habentem
P rocreare, defunctoq; prolem & domum augere,
V t non ignotus inter homines periret.
Quare cælatum supra deum mortale hoc adinueni.
Matthan ex Solomone ducens genus, duxit Esthan.
H oc uero itaq; mortuo, Nathides nomine Melchi,
E t huic quidem, I acob, illi uero Eli genuit filios.
E li aut mortuo postq̄ prolem nullam reliquebat.
S tatim domumq;, lectumq; I acob non compatrius
S uscepit, & genuit filium fratri bonum Ioseph
S ic huius quidem. erat. huius autem scribebat lex ioseph.
Euangelistarum autem. hic quidem. dixit naturam.
Matthæus. ille uero scripsit Lucas legem.
D esine perturbare pulchram concordiam.
Quomodo Dauid in regem fert deus. cum apparuit
M atre ex mortali deus immortalis. ex I oseph quidem
Quomodo hic. uirginis enim erat filius, ex Maria autem.
L euida. Mariam enim a sanguine fuit Aaron.
T estis autem Angelus nobis. quoniā præcursoris generationē
N untians magnæ lucis. deiformi matri.
Matres utrasque hic reduxit in magnum Aaron.
G entiles autem rursus regis immixti. atque sacerdotum
N on uerum. familiæ quidem erat bifariam. sæpe autem rursus
M iscebantur . prius enim Aaron magni filiam
D uxit in magnam domum Nason, qui uero ab I uda
S extus fuit. postea uero postq̄ urbem perdidit bellum
A ssyriorum. Babylonque iura omnia concussit.
N eq; tribuum, tunc uero segregatim sanguis seruatus est.
S ic quidem per matrem ascendit in reges.
E x patre autem apparenti. ut animaduertere iussi.
A ugusti regis postq̄ tributum scribebat omnes.
Alii quidem aliis in ciuitatibus scribebantur
P atriis, Dauid autem amicum solum statim offenderunt
Bethleem. quæ finibus magnum exceperat Christum.
V trique. sponsaque cara. & gloriosus I oseph
S cripti. tribus enim unius erant. sic in præsepio

120

M ater uirgo, mundi peperit totius regem.
S ic & per patrem ascendit ad reges.
C ontra quidem generationem Lucas magnus duxit uerbo
I n Adam a Christo, mihi aūt Adā uenit ad Christum.
M anu dei primus Adam factus est, ex Adamo autem,
S eth extitit, huius uero Enos, huius quartus fuit Cainan,
H uius erat Maleleel, huius Iared, qui genuit filium
I llum Enoch, qui uiuus in cœlum uenit sublatus.
H uius Mathusala fuit, qui filium genuit Lamech.
V erum hic, Noe pater, Sem, Noei filius illius.
E x hoc uero Arphaxath, Cainan, Sala. huius autem dicunt
F ilium Heber, Heberis aūt, Phalec filius, ex Phale uero rursus
F uit Ragab, ille uero, Seruch genuit, qui genuit Nachor.
A braam rursus post hos, filius Tharra, Nachoridæ.
A bramides uero Isaac, Iacob genuit, hic uero Iudam,
S ed hic, ex Thamara phares genuit, at hic, Esrom.
E srom, Aram, qui Aminadam, Hic autem, Naasson.
N aasson autē rursus, Salmon, Salmon, Booz, ex Booz Obed.
O bed, iesse, ex hoc autem magnus extitit Dauid.
D auides, autem, Nathan, qui Matthan filium genuit.
Qui, Mainam, Mainan, Melean genuit, hic autem Eliachim.
Qui ioannā, qui ioseph, qui iudam
G enuit, huius Simeon, huius Leui, ab hoc autem, Matthan.
Huius, iorem, huius eliezer, huius ioseph.
H uius, Hir, huius Elmod, huius aūt rursus filius fuit Cosam.
C osam, fuit Addi, huius Melchi, ab hoc, Neri.
A b hoc, Salathiel, Zorobabel, Rhesa, ionæ.
I udas, Osoc. Semeeq; rursus, Matthiasq;,
E t Maath. Nāgæ, & Elim, ab hoc. Naum,
A mos, Matthathias, & ioseph, atq; iannæ,
Melchi, atq; Leui, & Matthan. Eli. ioseph.
L ucas quidem sic, quomodo autē Matthæus magnus
E x Abraam quidem usq; Dauid, ut dixi.
I nde uero Lucas sacerdotalem dimittens
P rocreationem, ponit generis regum.
S unt autem quot & qui, dicetur,

Μήτηρ παρθενική, κόσμου τέκε παντὸς ἄνακτα.
Οὕτω καὶ διὰ πατρὸς ἀνέρχεται ἐς βασιλῆας.
Ἔμπαλι μὲν γενεὴν Λουκᾶς μέγας ἤγαγε μύθῳ
Εἰς Ἀδὰμ ἐκ Χριστοῖο. ἐμοὶ δ' Ἀδὰμ ἦλθ' ἐπὶ Χριστόν.
Χειρὶ Θεοῦ πρώτιστος Ἀδὰμ γένετ'. ἐκ δ' Ἀδάμοιο,
Σὴθ πέλε. τοῦ δ' ἄρ' Ἐνώς. τοῦ, πέμπτατος ἦε Καϊνάν.
Τοῦ δ' ἦν Μαλελεήλ. τοῦ δ' Ἰαρέδ, ὅς τέκε παῖδα
Κεῖνον Ἐνώχ, ὅς ζωὸς ἐς οὐρανὸν ἦλθεν ἀερθείς.
Τοῦ δὲ, Μαθουσάλα ἔσκεν, ὅσ υἱέα γείνατο Λάμεχ.
Αὐτὰρ ὁ, Νῶε πατήρ. Σὴμ, Νώεος υἱὸς ἐκείνου.
Ἐκ τοῦ δ' Ἀρφαξάδ. Καϊνάν. Σαλά. τοῦ δ' ἐνέποισιν
Υἱὸν Ἔβερ. Ἔβερος δὲ, Φαλὲκ πάϊς. ἐκ δ' ἄρα Φαλὲκ,
Ἔσκε Ῥαγάβ. κεῖνος δὲ, Σερούχ τίκεν, ὅς τέκε Ναχώρ.
Ἀβραὰμ αὖτ' ἐπὶ τοῖσδε, πάϊς Θάῤῥα, Ναχορίδαο.
Ἀβραμίδης δ' Ἰσαάκ, Ἰακὼβ τίκεν. ὅσ δ' ἄρ' Ἰούδαν.
Αὐτὰρ ὅ, ἐκ Θαμάρης Φαρὲς τίκεν. αὐτὰρ ὅ, Ἐσρώμ.
Ἐσρώμ, τὸν Ἀράμ, ὅς τὸν Ἀμιναδάμ. ὅσ δὲ, Ναασσών.
Ναασσὼν δ' αὖ, Σαλμών. Σαλμὼν, Βοόζ. ἐκ Βοόζ, Ὠβήδ.
Ὠβήδ, Ἰεσσαί. τοῦ δ' ἐκ μέγας ἔπλετο Δαυίδ.
Δαυίδης δὲ, Ναθάν, ὅσ Ματθὰν υἱὸν ἔτικτεν.
Ὅς, Μαϊνάν. Μαϊνὰν, Μελεὰν τέκε. ὅς δ' Ἐλιακείμ.
Ὅσ, τὸν Ἰωνάναν. ὅσ, τὸν Ἰωσήφ. ὅσ, τὸν Ἰούδαν
Γείνατο. τοῦ, Συμεών. τοῦ, Λευί. τοῦ ἄπο, Ματθάν.
Τοῦ δὲ, Ἰωρείμ. τοῦ δ' Ἐλιέζερ. τοῦ δὲ, Ἰωσήφ.
Τοῦ δ' Εἴρ. τοῦ δ' Ἐλμωδάμ. τοῦ δ' αὖ, πάϊς ἔπλετο Κωσάμ.
Κωσάμ, ἔην Ἀδδί. τοῦ, Μελχί. τοῦ δ' ἄπο, Νηρί.
Τοῦ δ' ἄπο, Σαλαθιήλ. Ζοροβάβελ. Ῥησά. Ἰωνάν.
Ἰούδας. Ὠσώκ. Σεμεείτ' αὖ, Ματθίασ τε,
Καὶ Μαάθ. Ναγγαί, καὶ Ἐλείμ. τοῦ δ' ἄπο, Ναούμ,
Ἀμώς, Ματταθίασ, καὶ Ἰωσήφ, ἠδὲ Ἰαννά.
Μελχί, καὶ Λευί, καὶ Ματθάν. Ἡλεί. Ἰωσήφ.
Λουκᾶο μὲν οὕτω. τῶσ δὲ Ματθαῖος μέγας.
Ἐξ Ἀβραὰμ μὲν μέχρι Δαυίδ, ὡς ἔφην.
Ἔνθεν δὲ Λουκᾶς τὴν ἱβραϊκὴν πρὸς
Σποράν, τίθησι τοῦ γένους ἀνακτόρων.
Εἰσὶν δ' ὅσοι τε καὶ τίνος, λελέξεται.

121

Δαυίδης, Σολομῶν, Ῥοβοάμ, Ἀβίας τε, Ἀσά τε.
Τοῦ δ' Ἰωσαφὰτ ἔσκεν. ὁ δ' ἕβδομος, ἦεν Ἰωράμ.
Ὀζίας, ἠδ' Ἰωαθάμ, ἠδ' Ἄχαζ, Ἐζεκίας τε,
Καὶ Μανασσῆ, καὶ Ἀμώς, Ἰωσίας. αὐτὰρ ἔπειτα,
Ἰεχονίας, ἁλωτὸν ὃν ἤγαγον ἐς Βαβυλῶνα.
Σαλαθιήλ. Ζοροβάβελ. Ἀβιούδ, ἠδ' Ἐλιακείμ.
Ἀζώρ. τοῦ δέ, Σαδώκ. τοῦ δ' Ἀχίν. τοῦ δ' Ἐλιούδ.
Τοῦ δ' Ἐλιέζερ ἔην. τοῦ, Ματθάν. τοῦ δ' Ἰακώβ.
Ὕστατος ὃς δοκέεσκε πατὴρ Χριστοῖο, Ἰωσήφ.

ΤᾺ ΤΟΥ͂ ΧΡΙΣΤΟΥ͂ ΘΑΥ͂ΜΑΤΑ ΚΑΤᾺ ΜΑΤΘΑΙ͂ΟΝ.

Ληθείης βίβλοιο τὰ θαύματα, ὁπόσσ' ἔρεξε
μ Χριστὸς ἄναξ βροτέῳ σώματι κιρνάμενος.
Πρῶτον μὲν λεπροῖο πικρὴν ἀπεσείσατο νοῦσον,
Εἶθ' ἑκατοντάρχου παιδὸς ἔπηξε μέλη.
Τὸ τρίτον αὖ, Πέτρου ἑκυρῆς φλόγα ἔσβεσε χειρί.
Τέτρατον, οἶδμα μέγα δάμνασε καὶ ἀνέμους.
Δαίμονας ἧκε σύεσσι τὸ πέμπτον, ἐν Γεργεσηνοῖς.
Ἕκτον, ἑὴν κλίνην ἦρε βαρὺς μέλεσιν.
Ἕβδομον, ἁψαμένης πηγὴν σχέθεν αἱμορροούσης.
Ἄρχοντος θυγάτηρ, ὄγδοον εὗρε φάος.
Εἴνατον αὖ, τυφλοῖσι πόρεν φάος. ἐκ δ' ἐλαθέντος
Δαίμονος, οὐ λαλέων ῥῆξε λόγον δέκατον.
Σαββάτῳ ἐνδέκατον, ξηρὴν χέρα λύσατο δεσμῶν.
Ὦσε δὲ δαιμονίου, κούατα δωδέκατον.
Ἐκ δεκάτοιο τρίτον, κοφίνους δυοκαίδεκα πλῆσε,
Κἀνδρῶν χιλιάδας πέντ' ἀπὸ πέντ' ἀκόλων.
Τέτρατον ἐκ δεκάτου δέ, κιχήσατο νῆα πόδεσσι.
Τοῖς δ' ὑπόειξε μέγας πόντον ὀρινόμενος.
Πέντε δὲ καὶ δέκατον, Χαναναίας πνεῦμ' ἐδίωξε
Μητρὶ χαριζόμενος πολλὰ λιταζομένῃ.
Ἕκτον καὶ δέκατον, σπυρίδας λίπον ἑπτ' ἀπὸ ἑπτὰ
Ἄρτων, χιλιάδες τέσσαρες, ἦν τε κόρος.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκατον, θείην ἤλλαξατο μορφήν,

Dauides, Solomon, Roboam, Abiasq;, Asaq;.
Huius Iosaphat fuit. septimus autem fuit Ioram,
Ozias, atq; Ioatham, atq; Achaz, Ezechiasq;,
Et Manasse, & Amos, Iosias, uerum deinde,
Iechonias, captiuum quem duxere in babylonem,
Salathiel, Zorobabel, Abiud, atq; Eliacim,
Azor, huius Sadoc, huius Achim, huius Eliuda,
Huius Eliezer fuit, huius Matthan, huius Iacob,
Vltimus qui uidebatur pater Christi, Ioseph,

CHRISTI MIRACVLA SECVNDVM MATTHAEVM.

m Atthei libri miracula, quæcũq; fecit
Christus rex mortali corpori mixtus,
Primum quidem lepræ amarum excussit morbum,
Deinde Centurionis filii firmauit membra.
Tertium rursus Petri socrus flammam extinxit manu.
Quartum, undam magnã sedauit, & uentos.
Dæmonas imisit suibus quintum in Gergesenis.
Sextum, suum lectum sustulit grauis membris,
Septimum, attingentis fontem cohibuit sanguinẽ fluentis,
Magistratus filia octauum inuenit lucem.
Nonum rursus, cæcis præbuit lucem, ex abacto autem
Dæmone, non loquens fregit sermonem decimum,
Sabbato undecimum siccam manum soluit a uinculis,
Oculos autem dæmonii, & aures duodecimum,
Decimumtertium, cophinos duodecim impleuit,
Et uirorum millia quinq;, quinq; panibus,
Quartum decimum autem inuenit nauem pedibus,
His autem cessit magnus pontum agitans,
Quintum autem & decimum. Chananeæ spiritũ insecutus est
Matri gratificatus multum precanti.
Sextum & decimu mcophinos liquerunt septem e sept em
Panibus, millia quatuor, fuitq; satietas,
Septimum aũt & decimum, diuinam imutauit formam,

122

Fulgens suis amicis sole plus.
O ctauum & decimum autem, lunæ a morbo,
Vt rogauit pater, soluit filium carum,
N onum & decimum, lumen oculis ex Hiericho
Cæcis uiariis dedit incedens,
V igesimum autem lumina præbuit oculis, mutilaq; soluit
Genua, e templo piacula omnia abigens,
M iraculum autem e Bethania ueniens fecit maximum,
Siccam statim ficum, q ipsam infructuosam uidit.
E cruce autem fusæ sunt profundæ tenebræ, pereunte
Luce, & templi pars lati scissa est.
T erra autem uibrata, supra terram scidit saxa
Et mortui sepulchra liquere excitati.
V erum hic tertio in die sepulchrum aperiens,
Rursus suis amicis in Galilæa apparuit.

EIVSDEM PARABOLAE
ET AENIGMATA.

e I a age & obscurorum scirpos inspice uerborum,
Domum in arena positam infirma,
Et sementem, quod in terram similis uenit inæqualis,
Et semen, cui bonæ semina inimica mixta sunt,
E t arbor, paruum sinapis semen, deinde in farina,
Fermentum cælatum, uenalem agrum insuper,
Thesauri gratiam, & margaritam pretiosam,
Mercator quam omnibus emit facultatibus,
E t piscium trahentem omne genus e mari rete,
Tollentemq; humeris errantem ouem,
E t amaro seruo de debito, amarum dominum,
Et primis ultimos mercedem habentes parem,
Missosque filios ad uitem nihil similes,
Et hæredem pellentes morte,
E t rudes sponsali cubiculo amicam cōplentes celebritatem,
I nde uigiles in facibus puellas,
E t dominum seruis tribuentem non æqua talenta.
Contra rursus, pecoribus stantes hedos.

Στράψας οἷσι φίλοις ἠελίοιο πλέον.
Ὀκτωκαιδέκατον δὲ, σεληναίης ἀπὸ νούσου
Ὡς ἱκέτευσε πατὴρ, λύσατο παῖδα φίλον.
Ἐννεακαιδέκατον, φάος ὄμμασιν ἐξεκέχευσε
Τυφλοῖς εἰνοδίοις δῶκε πορευόμενος.
Εἰκοστὸν δ' αὐγὰς πόρεν ὄμμασι, πηρά τ' ἔλυσε
Γούνατα, ἐξ ἱεροῦ λύματα πάντ' ἐλάσας.
Θαῦμα δὲ Βηθανίηθεν ἰὼν ποίησε μέγιστον,
Ξηρὴν αἶψα συκῆν, ὥς μιν ἄκαρπον ἴδεν.
Ἐκ δ' ἐχύθη σταυροῖο βαθὺ σκότος, οἰχομένοιο
Φωτὸς, καὶ νηοῦ εὐρὺ πέτασμα ῥάγη.
Γαῖα δὲ παλλομένη, γαίης ὕπερ ἔσχισε πέτρας,
Καὶ νέκυες τύμβους λεῖψαν ἀνεγρόμενοι.
Αὐτὰρ ὅγε, τριτάτῳ ἐνὶ ἤματι τύμβον ἀνοίξας,
Αὖθις ἑοῖσι φίλοις ἐν γαλιλαί' ἐφάνη.

ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΠΑΡΑΒΟΛΑῚ,
ΚΑῚ ΑἸΝΊΓΜΑΤΑ.

Ἴδ' ἄγε καὶ σκολιῶν αἰνίγματα δέρκεο μύθων.
ἐ Οἶκον ἐπὶ ψαμμοῦ κείμενον ἀσθενέος.
Καὶ σπόρον, ὡς ἐπὶ γαῖαν ὁμοίϊος ἦλθεν ἀνίσως.
Καὶ σπόρον, ᾧ καλῷ σπέρματα ἐχθρὰ μίγη.
Καὶ δένδρον, ὀλίγον ναπυος σπόρον. εἶτ' ἐν ἀλεύρῳ,
Ζύμην κρυπτομένην. ὤνιον ἀγρὸν ἔχε
Θησαυροῖο χάριν. καὶ μαργαρείτην πολύτιμον,
Ἔμπορος ὃν πάντων ἐπρίατο κτεάνων.
Καὶ νεπόδων ἕλκουσαν ἅπαν γένος ἐξ ἁλὸς ἄρκυν.
Αἰρόμενόν τ' ὤμοις πλαζόμενον πρόβατον.
Καὶ πικρῷ θεράποντι χρέους πέρι, πικρὸν ἄνακτα.
Καὶ πρωΐοις πυμάτοις μισθὸν ἔχοντας ἶσον.
Γενομένους θ' ἥκας εἰς ἄμπελον οὐδὲν ὁμοίους,
Καὶ τοὺς κληρονόμον ὠσαμένους θανάτῳ.
Καὶ χωδίους νυμφῶνι φίλῳ πλήσαντας ἑορτήν.
Ἔνθεν ἀκοιμήτοις ἐν δαΐδεσι κόρας.
Καὶ κύριον δούλοισι νέμοντ' οὐκ ἶσα τάλαντα.
Ἔμπαλιν αὖ, προβάτοις ἱσταμένους ἐρίφους.

ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΘΑΎΜΑΤΑ ΚΑΤᾺ ἾΩΆΝΝΗΝ.

Αὖρα δ' Ἰωάννου δήεις ἱερῇ ἐνὶ βίβλῳ
ϖ Θαύματα δὴ, πολλοὺς δὲ λόγους χριστοῖο ἄνακτος.
Ἦν γάμος. οἰνοχόοι δ' ἐκέρων ἐξ ὕδατος οἶνον.
Εἶπε, καὶ υἱὸς ἄνουσος ἔην κάμνων βασιλίσκου.
Εἶπε, λέχος δ' ἀνάειρεν, ὃς οὐ φύγε δέσμα λοετροῖο.
Πέντε δ' ἔπειτ' ἄρτων τέλεσεν τέρας. ἔνθεν ὅδευε
Πόντον ὑπὲρ ζείοντα, καὶ ἐξεσάωσε μαθητάς.
Τυφλὸν δ' ἐκ γενετῆς ἰήσατο πηλὸν ἀλείψας.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ Λάζαρος ἔγρετο τύμβου.
Αὐτὰρ ὃ, καὶ νέκυσσι θάνεν, καὶ ζῶσιν ἀναστὰς,
Χριστὸς ἄναξ ἀναφανδὸν ὁμίλεεν οἷς ἑτάροισι.

ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΘΑΎΜΑΤΑ ΚΑΤᾺ ΛΟΥΚΑ͂Ν.

Ουκᾶς δ' ἄλλα δὶς ἑπτὰ θεοῦ τάδε θαύματ' ἔγραψε
λ Παύλῳ, θαρσαλέος χριστοῦ μεγάλῳ θεράποντι.
Δαίμονα, καὶ πυρετὸς, καὶ λέπρην, καὶ παραλυτοῖο,
Εἶξε λόγῳ. καὶ χεὶρ τείνατο καρφαλέη.
Εἶθ' ἑκατοντάρχοιο λελυμένον ἤδρασε παῖδα.
Χήρης τ' ἐκ νεκύων ἐν Ναῒμ υἷα πόρε.
Τὴν δὲ μύρῳ χρίσασαν ἁγνοὺς πόδας, ἥγνισε μύθῳ.
Καὶ στῆσεν ἀνέμους, καὶ λεγεῶνα μέγαν.
Αἵματος ἔσχε ῥύσιν, καὶ Ἰαείροιο θύγατρα
Ἤγαγεν ἐς ζωήν. πέντε δ' ἄρ' ἐξ ἀκόλων
Καὶ δύο ἰχθυδίων, ἐν ἐρήμῳ πέντε περ τ' ἀνδρῶν
Θρέψεν χιλιάδας. εἴδεος ἧκε σέλας.
Δαίμονα τηλυγέτοιο πικρὸν ἀπόεργαθε παιδός.
Καὶ τὸν ἰθὺ γλάφατης ἤμυνον. ὡς δὲ πάλαι
Ἑβραίην συναγωγῇ νούσῳ κλίναντα γυναῖκα,
Ναὶ μὴν καὶ ὕδρωπος ὄγκον ἀπεσκέδασε.
Καὶ λεπροὺς ἐκάθηρε δέκα. τῶν, εἷς σαμαρείτης.
Τυφλῷ τ' ἐξ ἱεριχοῦς φάος ὤρεν εἰνοδίῳ.
Οὖατά τ' ἀποψύχοντος ἴδον σημήϊα χριστοῦ.
Ἠδ' ὡς ἐκ νεκύων οἷσι φίλοισι φάνη.

EIVSDEM MIRACVLA SECVNDVM IOANNEM.

P Auca autem Ioannis disces sacro in libro
Miracula sane, multos autem sermones Christi Regis.
Erant nuptiæ, pincernæ aūt fundebant ex aqua uinum,
D ixit, & filius sine morbo fuit ægrotans reguli,
D ixit, lectum autem sustulit, qui non fugit uincula balneis
Quinq; deinde panum fecit ostentum, inde gradiebatur
M are efferuens, & seruauit discipulos.
C æcum autem a natiuitate curauit lutu ungens.
T ertius dies erat, & Lazarus excitatus est e sepulchro,
V erum hic & ob mortuos periit, & uiuentibus resurgens
C hristus rex manifeste conuersabatur suis sociis.

EIVSDEM MIRACVLA SECVNDVM LVCAM.

l Vcas uero alia bis septem dei hæc miracula scripsit
Paulo, fidens Christi magno seruo,
D æmon, & febris, & lepra, & paralysis,
Cessit uerbo, & manus extensa est sicca,
D einde Centurioni solutum firmauit filium,
Viduæque a mortuis in Naim filium præbuit,
V nguento autem ungentem sanctos pedes, lustrauit uerbo,
Et firmauit uentos, & legionem magnam.
S anguinis cohibuit fluxum, & sacerdotis filiam
Duxit in uitam, quinq; autem ex panibus
E t duobus pisciculis in solitudine olim quinq; uirorum
Aluit millia, speciei emisit lucem,
D æmonem a Caro amarum prohibuit puero,
Et qui in lingua sedebat, ut autem iam diu
H ebræam odioso morbo acclinantem mulierem,
Quippe etiam & hydropis tumorem dissipauit,
E t leprosos expurgauit decem, quorum unus Samarita,
Cæcoq; ex hierico lucem præbuit uiario,
Quæcūq; morientis uiderunt signa Christi,
Atque ut a mortuis suis amicis apparuit,

124

EIVSDEM PARABO-
LAE PER IAMBOS.

P Rouerbiorum autem Lucas mentionem fecit tot,
Eius qui posuit sedem tutam supra petram,
Et eius qui passus erat bene plus, & plus
A mantis, deinde seminis in quatuor
N aturas cadentis terræ, deinde uiatoris
Prædonibus incidentis, deinde intempesta ad fores
P rofectus quis petit, & non mala accipit.
I mpurus deinde spiritus uero introducitur
S eptem cum aliis, & frustra quis spebus
F ructuum delectatus est, ignorans quo stabit.
E nuptiis autem uenienti, uigilandum est
C hristo, beneq; seruitio utendum.
F icumq; sterilem stercoribus adiuuare
S inapi, fermentumq;, & pauperes in nuptiis,
Gaudiumque drachmæ inuentione, & pecoris,
Paterque puerorum cadenti compatiens,
D einde dispensator aliquid debitorum largitur
F urum prouidenter, Lazarus & diues.
I nde uiduæ rogatio ualida.
D einde rursus publicanus, & pharissæi superbia,
E t minarum partitio, æqualis numero decem,
Mali agricolæ, & interemptores domini.

CHRISTI MIRACVLA
SECVNDVM MARCŪ.

A rcus uero ausoniis dei hæc miracula scripsit
m Petro fidens Christi magno seruo.
Dæmon, & febris, & lepra, & resolutio membrorum
C essit uerbo Christi, postea uero, manus extensa est
Sicca, & uentorum desiit furor atque maris,
E t legio cessit, & sanguinolentum sedauit
F ontem, & filiæ uitam præbuit Iairi.
Quinque uero panibus, multi alti sunt, inde uinxit
P ontum superambulans, post uero spiritum expulit
A Phœnissa, Tyriis ostentum & Sidoniis,

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΔΙ' ΙΑΜΒΩΝ.

Ἀροιμιῶν δὲ Λουκᾶς ἐμνήσθη τόσων,
π Τοῦ θέντος ἕδραν ἀσφαλῆ πέτρης ὕπερ,
Καὶ τοῦ παθόντος εὖ πλέον, καὶ τὸ πλέον
Στέργοντος. εἶτα τοῦ σπόρου εἰς τέσσαρας
Φύσεις πεσόντος γῆς. ἔπειθ᾽ ὁδοιπόρου
Λῃσταῖς πεσόντος. εἶτ᾽ ἀωρὶ πρὸς θύρας
Ἐλθόντος αἰτεῖν, κοὐ πονηρὰ λαμβάνειν.
Ἀκάθαρτον εἶτα πνεῦμα δ᾽ εἰσοικίζεται
Ἑπτὰ ξὺν ἄλλοις. καὶ μάτην τις ἐλπίσι
Καρπῶν γέγηθεν, ἀγνοῶν οἷ στήσεται.
Ἐκ τῶν γάμων δ᾽ ἥκοντι, γρηγορητέον
Χειστῷ. καλῶς τε τῇ θεραπείᾳ χρηστέον.
Συκῆν τ᾽ ἄκαρπον ταῖς κόπροις ἐπωφελεῖν.
Νάπυ. ζύμη τε. καὶ πένητος ἐν γάμῳ.
Χαρά τε δραχμῆς εὑρέσει, καὶ θρέμματος.
Πατήρ τε παίδων τῷ πεσόντι συμπαθής.
Εἶτ᾽ οἰκονόμος τις τῶν χρεῶν χαρίζεται
Κλεπτῶν προμηθῶς. Λάζαρος καὶ πλούσιος.
Ἐκεῖθε χήρας ἀξίωσις εὔτονος.
Εἶτ᾽ αὖ τελώνης, καὶ φαρισαίου τύφος;
Καὶ μνῶν μερισμὸς, ἰσάριθμος τοῖς δέκα.
Κακοὶ γεωργοὶ καὶ φονεῖς τοῦ δεσπότου.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

Ἄρκος δ᾽ αὐσονίοισι θεοῦ τάδε θαύματ᾽ ἔγραψε,
μ Πέτρῳ θαρσαλέος Χριστοῦ μεγάλῳ θεράποντι.
Δαίμων, καὶ πυρετὸς, καὶ λέπρα, καὶ παραλυτὸς
Εἶξε λόγῳ Χριστοῦ. μετέπειτα δὲ, χεὶρ ἐτανύσθη
Ξηρή. καὶ ἀνέμων λῆξε μένος, ἠδὲ θαλάσσης.
Καὶ λεγεὼν ὑπόειξε, καὶ αἱμαῤῥέουσαν ἔπαυσε
Πηγὴν, καὶ θυγατρὶ ζωὴν πόρεν Ἰαείροιο.
Πέντε δ᾽ ἄρ᾽ ἐξ ἄρτων, πολλοὶ τράφεν. ἔνθεν ἔδησε
Πόντον ἐπιστείβων. μετέπειτα δὲ, πνεῦμ᾽ ἐδίωξε
Φοινίσσης, τυρίοισι πέρας καὶ σιδονίοισι,

Κωφόν τ' οὐ λαλέον. θρέψεν πάλιν ἐπτ' ἀκόλοισιν
Ἀνδρῶν χιλιάδας. καὶ τυφλὸς ἴδεν φάος. εἶτα
Καὶ μορφῆς ἀπέπεμψε σέλας, καὶ δεσμὸν ἔλυσε
Γλώσσης πνεῦμ' ἐλάσας. Βαρτιμαῖός τε φάος δὲ
Τυφλὸς ἐξ ἰδριχοῶντος ἐσέδρακεν. ὡς δὲ ἄκαρπον
Εὗρε συκῆν χαιτέων, νεκρὰν ἔθηκε λόγῳ.
Τυφλοὺς δ' αὖ χωλούς τε ἰήσατο ἐγγύθι νηοῦ.

ΠΑΡΑΒΟΛΑῚ ΤΩ͂Ν ΤΕΣΣΆΡΩΝ ΕὐΑΓΓΕΛΙΣΤΩ͂Ν.

Εἴδω μὴ βιότοιο θεμείλιον ἐν ψαμάθοισι
Βαλλόμενος, ποταμοῖσι καὶ ἐν ἀνέμοισι κεδασθῶ.
Ἢ σπόρος ὡς ἐπὶ γαῖαν ἰὼν ξηρὴν καὶ ἄκαρπον,
Ὦκα μὲν ἀντείλαιμι, τάχιστα δὲ αὖος ἔοιμι
Ἠελίοιο βολῇσι τυπείς, καὶ πήμασι τυτθοῖς.
Ἢ με φάγοι πετεηνά, καὶ ἐκθλίψειαν ἄκανθαι.
Μὴ δέ μοι ὑπνώοντι κακὸν σπόρον ἐγκαταμίξῃ
Ζιζανίων ἀρότης τε κακῶν, καὶ βάσκανος ἐχθρός.
Μὴ δ' ἄρ' ὁμοῦ χλοάουσι βαλὼν ἐπὶ χεῖρα φυτοῖσιν
Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσι, πρὶν ἐν σταχύεσσι σταθῆναι,
Σύν που ζιζανίοισι καλὸν φυτὸν ἐξολέσαιμι.
Γαιάων γὰρ τοῖσδε νοήμονα χεῖρ' ἐπιθεῖναι,
Ἔνθ' ἀρετὴ κακίη τε διάνδιχα ναιετάουσαι,
Ἀγχίθυροι γεγάασι. κακὸν δ' ἐπιτέλλεται ἐσθλῷ.
Αἰνῶ τὸν ὀλίγον νάπυος σπόρον, ὃς ὀλίγος μὲν,
Δενδροῦται δὲ τάχιστα, καὶ ἐς τόσον ὕψος ὀδεύει,
Ὥς τε καὶ ὀρνίθεσσι πέλειν σκέπας ἠερίοισι.
Μάργαρε τιμήεις καὶ κύδιμε, σοῦ δ' ἄρ' ἔγωγε
Κάλλεος ἱμείρων, μέγας ἔμπορος αἴθε γενοίμην.
Πάντων δ' ὅσσα μοι ἐστὶ μέχρις πυμάτοιο χιτῶνος,

Surdumq; non loquentem. aluit rursus septem panibus
Virorum millia, & cæcus uidit lucem. deinde
Et formæ remisit splendorem & uinculum soluit
Linguæ, spiritum agens, Bartimæusq; lucem
Cæcus ex Hierichunte uidit. ut autem sterilem
Inuenit ficum indigens, mortuam fecit uerbo.
Cæcos uero rursus, claudosq; curauit prope templum.

PARABOLAE QVATVOR EVANGELISTARVM.

t Imeo ne uitæ fundamentum in arenis
Iaciens, fluuiis & a uentis dissiper
Vel semen ut in terram ueniens siccam & sterilem,
Celeriter quidem exoriar, celerrime autem siccus sim
Solis iactibus percussus, & damnis paruis.
Aut me edant uolatilia, & atterant spinæ.
Neq; mihi dormitanti malum semen imisceat
Zizaniorum, aratorq; malorum, & inuidus inimicus.
Neq; uero simul uirentibus iniiciens manum plantis
Bonis, atq; malis prius, q̃ in spicis stet,
Cum zizaniis forte pulchram plantam perdam.
Paucorum enim est huiusmodi intelligentē manū imponere,
Vbi uirtus uitiunque bipartito habitantes,
Propinqui fores natæ sunt, malum autem exoritur bono,
Laudo paruum sinapis semen, quod paruum quidem,
Arborescit autem celerrime, & in tantam altitudinē ꝓficiscitur
Vt & auibus sit tegumentum aeriis.
Margarita pretiosa & gloriosa, tuam uero ego quidem
Pulchritudinem desyderās magnus mercator utinam fiam,
Omnium autem quæcūq; mihi sunt usque ad extremā tunicā,

126

V enalem prendam caram facultatem, ut omnes
D iuitiis superem, possidens tanq̃ ab aliis,
A ut thesaurum agri latebris in absconsum existentem,
S cio ego & mundum intro cadentem rete.
Cui Christi regis subministrans præceptis,
H ominum piscatores suum filum circumposuerunt,
V t maris extrahant profunditatibus, præbeant aūt Christo.
Natantes amaris in undis huius uitæ,
S ed cum iudicaueris marinam, in duas partes seces,
N e me longe abieceris, inutilem ueluti piscem,
V asibus autem impone seruatum regi,
I n magnam autem dei pulchram pululans uineam,
M atutinus quidem ueni, & plus laboris toleraui,
M ercedem autem ultimis æquam, & gloriam habeam,
Quæ inuidia, si laboribus desyderium deus opponit?
M itte pater filios ad uitem, ut alant,
Priorem prius, hic uero promptus excepit,
Non tamē pfecit patris desyderiū, quēadmodū pollicitus est,
A t hic non suscepit, & perfecit mandatum
I unior, præstantior quidem mihi, dulcior autē parenti,
A mborum, qui excepit, & perfecit desyderium,
Hæredem autem perderent, quicūq; ignis, extrauineam
S unt nuptiæ, quas filio pater carus bonus optimo
E pulatur lætabundus, his occurram ego sane,
H is ego occurram, & qui amicus est mihi quidem,
Maneat autem extra ille. quisq; ante nuptias ponit,
A ut agrum, aut boum iugum nouum, aut uxorem.
N eq; in conuiuiis nuptialem speciem habentibus,
V estes habens sordentes, uinctus manusq;, pedesq;,
Cubiculiq;, nuptiarumq;, amicorum a longe cadam,
Cum autem accensis sanctarum decas in facibus
V irgines uigilantes, insedatis luminibus
S ponsum desyderabilem deum expectent regem,
V t splendide nitenti occurrant uenienti,
N e me inter uacuas mente, & fatuas posueris,
Neq; infirmum facum lumen oculis spectans,

Ὤνιον αὐτίκα λάβοιμι φίλον κτέαρ, ὥς κεν ἅπαντας
Πλούτῳ νικήσαιμι, πεπαμμένος οἷον ἀπ' ἄλλων,
Ἢ θησαυρὸν ἀγροῖο μυχοῖς ἔνι κρυπτὸν ἐόντα.
Οἶδα δ' ἐγὼ καὶ κόσμον ἔσω πίπτοντα σαγήνης,
Ὣς Χριστοῦ βασιλῆος ὑποδρήσσοντες ἐφετμαῖς,
Ἀνθρώπων ἁλιῆες ἑὸν λίνον ἀμφὶς ἔθηκαν,
Ὡς ἁλὸς ἐξερύωσι βυθῶν, ὀπάσωσι δὲ Χριστῷ
Νηχομένους πικροῖς ἐνὶ κύμασι τοῦδε βίοιο.
Ἀλλ' ὁπόταν κείνης ἁλίῳ, διαύδιχα τέμνης,
Μή μ' ἀπὸ τῆλε βάλοις, ἀχρήϊον οἷά περ ἰχθύν.
Ἄγγεσι δ' ἐγκατάθειο φυλασσόμενον βασιλῆϊ.
Ἐς μεγάλην δὲ θεοῖο καλὴν ἐριθηλέ' ἀλωὴν,
Ἠῶος μὲν ἔβην, καὶ πλείονα μόχθον ἀνέτλην.
Μισθὸν δ' ὑστατίοισιν ἶσον, καὶ κῦδος ἔχοιμι.
Τίς φθόνος, εἰ μόχθοισι πόθον θεὸς ἀντιφερίζει;
Πέμπε πατὴρ υἷας ἐς ἄμπελον, ὡς κομέοιεν,
Τὸν πρότερον, πρότερον. ὁ δ' ἄρα πρόφρων ὑπέδεκτο,
Οὐ μὴν ἐξετέλεσσε πατρὸς πόθον, ὥσπερ ὑπέστη.
Αὐτὰρ ὅ γ' οὐχ ὑπέδεκτο, καὶ ἐξετέλεσσεν ἐφετμὴν
Ὁ πλότερος. κρείσσων μὲν ἐμοὶ, γλυκίων δὲ τοκῆϊ
Ἀμφοτέρων, ὃς ἔδεκτο, καὶ ἐξετέλεσσεν ἔελδωρ.
Κληρονόμον δ' ὀλέσειεν, ὅσοι πυρὸς, ἐκτὸς ἀλωῆς.
Ἔστι γάμος, τὸν, παιδὶ πατὴρ φίλος ἐσθλὸς ἀρίστῳ
Δαίνυσι καγχαλόων. τοῦ δ' ἀντιάσαιμι ἔγωγε.
Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντιάσαιμι, καὶ ὅς φίλος ἐστὶν ἐμοί γε.
Μίμνοι δ' ἔκτοθι κεῖνος, ὅς τις πρὸ γάμοιο τίθησιν
Ἢ ἀγρὸν, ἠὲ βοῶν ζεῦγος νέον, ἠὲ δάμαρτα.
Μὴ δ' ἐνὶ δαιτυμόνεσσι γαμήλιον εἶδος ἔχουσιν,
Εἵματ' ἔχων ῥυπόωντα, δεθεὶς χεῖράς τε πόδας τε,
Νυμφῶνός τε, γάμου τε, φίλων τ' ἄπο τῆλε πέσοιμι.
Ἡνίκα δ' αἰθομένῃσιν ἁγνῶν δεκὰς ἐν δαΐδεσσι
Παρθένοι ἐγρήσσουσιν, ἀκοιμήτοις φαέεσσι
Νυμφίον ἱμείροντα θεὸν δοκέωσιν ἄνακτα,
Ὡς λαμπραὶ γανόωντι ὑπαντήσωσιν ἰόντι,
Μή μ' ἐνὶ ταῖς κενεῇσι νόον, καὶ ἄφροσι θείης,
Μὴ δ' ὀλιγοφραγέον δαΐδων σέλας ὄμμασι λεύσσων,

Ἤδη που χρυσοῖο πεπειρασμένου μογέουσα,
Ὀψεφαοῦς ζωῆς ὑγρὸν ποθέοιμι ἔλαιον.
Μὴ δέ με κληϊσθέντα γάμου ὤσειε θύρετρα,
Ἔνθα λόγος καθαρῆσι πόθου μεγάλοιο ὑπὸ δεσμοῖς
Μιγνύμενος κραδίαις θάρσος καὶ κῦδος ὀπάζει.
Ἐκ δὲ γάμου παλίνορσος ἄναξ ἐμὸς οὔτ' ἂν ἐπέλθῃ,
Ἐξαπίνης δοκέουσι καὶ οὐ δοκέουσιν ἐπιστάς,
Εὕροι μ' ἐν δοκέουσι, καὶ αἰνήσειε φόβοιο
Ὡς ἀγαθὸν θεράποντα, καὶ ἤπιον ἀρχομένοισι.
Καὶ σίτοιο δοτῆρα, λόγου στερεοῖο φέριστον.
Σχιζομένων τ' ἐρίφων καὶ οἰῶν ἤματι πικρῷ,
Ἀνδρῶν δυσσεβέων τε καὶ οὐχ ὁσίων ἑκάτερθεν,
Στήσαις μή μ' ἐρίφοις ἐναρίθμιον, ἀλλ' οἴεσσι
Δεξιτερὴν παρὰ χεῖρα. μένοιτ' ἐνὶ χείρεσι λαιή.
Λύχνος δή τις ἔμοιγε φαεσφόρος ἔκποθι λάμποι
Λυχνίης καθύπερθε. καλὸν δέ τι καὶ θεὸν οἷον
Ἴδμεναι, ὃς πάντεσσιν ἐπίσκοπον ὄμμα τίθησιν.
Αἰεὶ δὲ στέργοιμι θεὸν πλέον, εἴτε τι πικρὸν,
Εἴτ' ἀγαθὸν προέχοι. πᾶν γὰρ καλόν. εἰ δὲ τυπείην
Ληϊσταῖς, μεγάλης κατιὼν ἀπὸ χριστοπόληος,
Μή με λίποις χείρεσσιν ὑπ' ἀνδροφόνοισι δαμῆναι.
Εἰ δὲ πνεῦμ' ἐλάσεις ψυχῆς ἄπο, μηκέτ' ἀέθλων
Εὑρὼν τὴν πλεόνεσσι καταδράμοι ἐχθρὸς ἐμεῖο.
Μηδὲ συκῆν ὀλέσειας ἀχρήϊον, ἀλλ' ἔτι καρπὸν
Ἔλπεο, μηδὲ τέμῃς μιν ἄναξ. κομέων δέ τ' ἐγείρειν
Δραχμήν τε, πρόβατόν τε, πάϊν τ' ἀπὸ πάντ' ὀλέσαντα,
Εὑρὼν, τὴν μὲν, ἔραζε, τὸ δ' οὔρεσι, τὸν δ' ὑπὸ ποσσὶν
Οἰκτρὸν ὑποστρέψαντα πατρώϊον ἐς δόμον. ὦναξ,
Αὖθις ἀριθμήσειας ἐν υἱάσι, θρέμμασι, δραχμαῖς.
Μὴ δ' ἀγαθοῦ βασιλῆος ἐμοῖς παθέεσσιν ἐόντος,
Πρηκτὴρ αὐτὸς ἔοιμι πικρὸς χρηστοῖς ὁμοδούλοις.
Καί τι χρεῶν κόψαιμι λαθὼν πινυτόφρονι βουλῇ,
Ὥς κεν χρηΐζων περ τ' ἐς ὕστερον ἄλκαρ ἔχοιμι.
Λάζαρος ἐνθάδ' ἔοιμι, καὶ ὕστερον. ἄλλος ἀγήνωρ
Ἐνθάδε, κεῖθι δ' ἄλιμος ἔχων φλόγας ἀντὶ κόροιο.
Εἴην μὴ μεγάλαυχος, ἐπεὶ κακός εἰμι τελώνης.

I am forte Christo adfuturo laborantibus,
S erilucæ uitæ humidum desyderem oleum,
N eq; me clausum nuptiarum pellant fores,
V bi sermo est puris desyderio magnis sub uinculis
M ixtus cordibus fiduciam & gloriam præbeat,
E nuptiis autem reuertens rex meus cum accesserit,
E x templo expectantibus & non expectantibus superstans,
I nueniat me inter expectatores, & laudet timoris
V t bonum seruum, & mitem subiectis,
E t frumenti datorem, sermonis solidi optimum.
S cissisq; hedis & ouibus die amaro,
V irorum, piorumq; & non sanctorum utrinq;
S tatuas ne me hedis annumeratum, sed ouibus
D extrā apud manum, maneatq; in deterioribus sinistra.
L ucerna autē quædam mihi quidem lucifera extrīsecus luceat
L ucernarium desuper, pulchrum aūt qd & deum solum
N osse, qui omnibus inspectantem oculum ponit
S emper autem amem deum plus, siue quid amarum,
S iue bonum præbeat, omne enim bonum, si autem uerberet
P rædonibus, magna descendens a Christi urbe,
N e me linquas manibus ab homicidis domitari,
S i uero spiritum abiges ab anima, non ulterius ociosum
I nueniens, cum pluribus percurrat inimicus mei,
N eq; ficum perdideris inutilem, sed adhuc fructum
S pera, neq; incidas ipsam rex, aleas autem erigere
D rachmamq;, ouemq;, filiumq; omnia perdentem,
I nueniēs, hāc qdē, humi, hoc aūt mōtibus, hūc uero sub pedib⁹.
M iserabilem reuertentem paternam in domum, o rex,
R ursus numeraueris inter filios, pecora, drachmas,
N eq; bono rege meis affectionibus existente,
A ctor ipse sim amarus bonis conseruis,
E t aliquid debitorum scindam latens prudenti consilio,
V t indigens olim in posterum auxilium habeam,
L azarus hic sim, & postea, alius superbus
H ic, illic autem abiectus habens flammas pro sacietate,
S im non iactabundus, quoniam malus sum publicanus,

128

μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. λέγει αὐτῇ ὁ Ιησοῦς, ὕπα-
γε φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ
εἶπεν, οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ιησοῦς, καλῶς εἶπας ὅτι ἄν-
δρα οὐκ ἔχω. πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου
ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, κύριε, θεωρῶ ὅτι
προφήτης εἶ σύ. οἱ πατέρες ἡμῶν, ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν. καὶ
ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν.
λέγει αὐτῇ ὁ Ιησοῦς, γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε
ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. ὑ-
μεῖς προσκυνεῖτε, ὃ οὐκ οἴδατε. ἡμεῖς προσκυνοῦμεν, ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ
σωτηρία ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐστίν. ἀλλ᾽ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀλη
θινοὶ προσκυνηταὶ, προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ, ἐν πνεύματι, καὶ ἀλη
θείᾳ. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ, τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐ
τόν. πνεῦμα ὁ θεὸς, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν, ἐν πνεύματι,
καὶ ἀληθείᾳ, δεῖ προσκυνεῖν. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, οἶδα ὅτι μεσίας
ἔρχεται, ὁ λεγόμενος χριστός. ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡ
μῖν πάντα. λέγει αὐτῇ ὁ Ιησοῦς, ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. καὶ ἐπὶ
τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν, ὅτι μετὰ γυναι
κὸς ἐλάλει. οὐδεὶς μέντοι εἶπε, τί ζητεῖς, ἢ τί λαλεῖς μετ᾽ αὐτῆς.
ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πό-
λιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι
πάντα ὅσα ἐποίησα. μήτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός; ἐξῆλθον οὖν ἐκ
τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, ἠρώτων
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, λέγοντες, ῥαββί, φάγε. ὁ δὲ, εἶπεν αὐτοῖς, ἐγὼ
βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ
πρὸς ἀλλήλους, μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; λέγει αὐτοῖς ὁ
Ιησοῦς, ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με,
καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός
ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλ
μοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερι-
σμὸν ἤδη. καὶ ὁ θερίζων, μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς
ζωὴν αἰώνιον. ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ θερίζων. ἐν γὰρ
τούτῳ, ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος
ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν, ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε.
ἄλλοι κεκοπιάκασι. καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθα-
τε.

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

non sitiam, neq; ueniam huc haurire. dicit ei Iesus. Vade uoca uirum tuum, & ueni huc. Respondit mulier, & dixit. Nõ habeo uirũ. dicit ei Iesus. Bene dixisti, qa nõ habeo uirum. quinq; enim uiros habuisti, & nunc, quẽ habes non est tuus uir. Hoc uere dixisti. dicit ei mulier, domine, uideo quia propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adorauerunt, & uos dicitis quia hierosolymis est locus ubi oportet adorare. dicit ei, Iesus. Mulier crede mihi, quia uenit hora quando neq; in monte hoc, neque in Hierosolymis adorabitis patrẽ. Vos adoratis quod nescitis, nos adoramus, quod scimus, quia salus ex iudæis est. Sed uenit hora & nunc est, quando ueri adoratores adorabunt patrem in spiritu & ueritate. Nam & pater tales quærit, qui adorent eum. Spiritus deus, & eos, qui adorant eum in spiritu & ueritate oportet adorare. dicit ei mulier. Scio quia messias uenit qui, dicitur xp̃s. Cum ergo uenerit, ille nobis nuntiabit omnia. dicit ei Iesus, ego sum qui loquor tecum. Et continuo uenerunt discipuli eius, & mirabantur, quia cũ muliere loquebatur. Nemo tñ dixit. qd quæris, aut qd loqueris cũ ea. Reliquit ergo hydriam suam mulier. & abiit in ciuitatẽ, & dicit illis hominibus. Venite & uidete hominẽ qui dixit omnia q̃cunq; feci. Nunquid ipse est Christus? Exierũt ergo de ciuitate & ueniebant ad eum. Interea rogabant eum discipuli dicentes. Rabbi manduca. Ille autẽ dixit eis, Ego cibũ habeo manducare, quẽ uos nescitis. Dicebãt ergo discipuli adinuicem. Nunquid aliqs attulit ei mãducare? Dicit eis Iesus. Meus cibus est, ut faciam uoluntatem eius, qui misit me & perficiam opus eius. Nõne uos dicitis ꝙ adhuc q̃tuor mẽses sunt, & messis uenit. Ecce dico uobis, leuate oculos uestros, & uidete regiones, quia albæ sunt iam ad messem. Et qui metit, mercedem accipit, & congregat fructum in uitã eternã, ut & qui seminat simul gaudet & q metit. In hoc .n. est uerbum uerum, quia alius est, qui seminat, & alius est qui metit. Ego misi uos metere quod uos non laborastis. Alii laborauerunt, & uos in labores eorum introistis.

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

129

Lachrymis miserationem habeam, Pharisæi autem cadant,
V iduam autem si quando mea apud uestibula laborantem
I nfectam mittam, & ei lapidem aut serpentem grauem
P ro pane caro & pisce iucundiuoro
I nimica sentiens, manu autem ab hac porrigam,
T alia pro iis sortiar deo, si autem deposita
Hæc qdem sigillum habet, alia uero spes cito currentes,
Hæc me nox perdat cum infirmis somniis,
N eq; uero neq; talentum, quod mihi deus præstitit
Plus aliis metiens gratiæ, precor ego sane
H oc manere manibus in nostris ociosum,
A ut minam naturalis sermonis gratiam, æq; distributam,
S ed opusq; præbeam, gloriamq; insuper contra sortiar,
N e q; pœnam soluam amaram, & obprobrium habeam.

AD EOS QVI IN COMMVNI VITA SVNT MONACHOS.

s I quidem igitur pluribus similem uitam laudarent
Viri atq; mulieres concordiæ sub uinculis,
Propitium circa regem tripudiationis dominum,
C onspirantem, æquiuium contubernalem gloriam habentes
M elius, non uult enim omne bonum solum spectari.
N on enim est optimum, quod non bono prominet,
Et angusta amicitia, parua gratia, ut multimixta
Cœnosa, iubeo autem hic hiatum maximum
S tare, ut sint distanter pii,
V iri atque mulieres, similem gloriam solum habeant.
N on enim soliuiuis solum inuidia, sed insuper magis
Pluribus, plusque malo labor, si uero & solus
H abitare uelis Chisto unitus soli,
Et hoc, carū ē, omnibus aūt simul timor, quemadmodū mihi,
H ostilisque luctæ, & casus pernitiosi.

AD GRAECVM GENVS DE MONACHIS HORTATORIVM.

qVæris qdem meorū uerborū robur nō āplius existētiū
Ex quo mundo huic, parum firmus sum

Δακρυόεν δίκην ἔχοιμι, φαεινοτάτοισι δὲ πέλοιεν.
Χήρην δ' εἴποτ' ἐμεῖο παρὰ προθύροις μογέουσαν
Ἄπρηκτον πέμψαιμι, καί οἱ λίθον ἠὲ ὄφιν αἰνὸν
Ἀντ' ἄρτοιο φίλοιο καὶ ἰχθύος ἡδυβόροιο
Ἐχθρὰ φιλοφονέων, παλάμης δ' ἀπὸ τῆσδ' ὀρέγοιμι,
Τοίων αὐτὶς τύχοιμι θεοῦ πάρα. εἰ δ' ἀποθήκας
Τὰς μὲν, σφρηγὶς ἔχει, τὰς δ' ἐλπίδες ὧδε θέουσαι,
Ἤδε με νὺξ ὀλέσειε σὺν ἀφραδέεσσιν ὀνείροις.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ τάλαντον, ὅ μοι θεὸς ἐγγυάλιξε
Πλειοτέρην ἄλλοισι μεριζέων χάριν, εὔχομ' ἔγωγε
Τοῦτο μένειν παλάμῃσιν ἐν ἡμετέρῃσιν ἀεργὸν,
Ἠὲ μναῖ φυσικοῖο λόγου χάριν ἰσονέμητον,
Ἀλλ' ἔργον τ' ὀπάζοιμι, κλέος τ' ἐπὶ τ' αὖτε τύχοιμι.
Μὴ δὲ δίκην τίσαιμι πικρὴν, καὶ αἶσχος ἔχοιμι.

ΠΡῸΣ ΤΟῪΣ ἘΝ ΚΟΙΝΟΒΊΩ ΜΟΝΑΧΟΎΣ.

Ι μὲν δὴ πλεόνεσσιν ὁμὸν βίον αἰνήσαιεν
Ἄνδρες ἠδὲ γυναῖκες ὁμοφροσύνης ὑπὸ δεσμοῖς,
Ἵλαον ἀμφὶ ἄνακτα χοροστασίης μεδέοντα,
Σύμπνοον, ἰσοκέλευθον, ὁμόφροφον εὖχος ἔχουσαι,
Λώϊον. οὐκ ἐθέλει γὰρ ἅπαν καλὸν οἷον ὁρᾶσθαι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἄριστον, ὃ μὴ καλοῖο προέχει.
Καὶ στεινὴ φιλίη, στεινὴ χάρις, ὡς πολύμικτος
Βορβορέη. κέλομαι δὲ ἐνθάδε χάσμα μέγιστον
Ἑστάμεν, ὥς κεν ἔωσι διασταδὸν εὐσεβέοντες,
Ἄνδρες ἠδὲ γυναῖκες, ὁμὸν κλέος οἷον ἔχοιεν.
Οὐδὲ γὰρ οἰοβίοισι μόνον φθόνος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Πλειοτέροισ. πλείων τε κακοῦ μόθος. εἰ δὲ καὶ οἷος
Ναιετάειν ἐθέλοις Χριστῷ ζευγνύμενος οἴῳ,
Καὶ τό, φίλον, πάντεσσι δ' ὁμὸς δέος, ὥσπερ ἔμοιγε,
Δυσμενέος τε πάλης, καὶ πτώματος οὐλομένοιο.

ΠΡῸΣ ἙΛΛΗΝΙΟΝ ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΜΟΝΑΧΩ͂Ν ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΌΝ.

Ἴζηαι μὲν ἐμῶν μύθων σθένος οὐκέτ' ἐόντων,
Ἐξ οὗπερ κόσμῳ σῷ δ' ὀλιγοδρανέω

Σταυρὸν ἀειράμενος, φόρτον γλυκὺν, ὅς μ' ἐσάωσε,
Καὶ πάντων βροτέων Χριστὸν ἀμειψάμενος.
Οἱ δ' ἔτι λίην μαλθακοὶ καὶ θωπῆες ἔασιν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ λόγῳ κρείσσονι τοῦτο φίλον.
Οὐ γενεὴν, οὐκ ὄλβον, ὃς ἄφροσιν ὀφρὺν ἀέξει,
Οὐ ῥήξης πυρόεν ὑβρέουσι μένος.
Σεῖο κασιγνήτου τε μέγα κλέος, ὧν ῥα πόληες
Νωμῶνται μεγάλης οἰήκεσι παλάμης.
Ἀλλὰ τὰ μὲν, κενεοῖσι λόγοις μελεδήματα κείσθω.
Οἱ δ' ἐμοὶ, οὐκὶ φίλοις ἦρα φέρουσ' ὀλίγην,
Ἀλλά σε προφασίησι θεουδέσι πολλὸν ἀρείω
Θήσομεν. σὺ δέ μοι ἤπιον οὖας ἔχοις.
Ἦ τάχα κρείσσονα μισθὸν ἐμοῖς ἐπέεσσιν ὀπάσσοις,
Πλείοσιν ὑμνέειν, οὐδὲ κωλυομένοις.
Οἷς μοι χθιζὸν ἄριστε ὑπέσχεο, καὶ κατένευσας,
Οὐκ ὀλίγοις ὀλίγῳ μακρὰ χαριζόμενος.
Ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ἐπέων ἐμπάζεο, οὓς ἀπὸ βίβλων
Φθέγξομαι οὐρανίων νειόθεν ἐκ κραδίης.
Ἄλλοι μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, οἱ δὲ, τὰ σηρῶν
Δῶρα φέρουσι θεῷ νήματα λεπταλέα.
Καὶ Χριστῷ θυσίην τις ἁγνὴν ἀνέθηκεν ἑαυτόν.
Καὶ σπένδει δακρύων ἄλλος ἁγνὰς λιβάδας.
Σεῖο δὲ Χριστὸς ἔχει δῶρον τόδε. εἰσὶ θεοῖο
Λάτριες, οἷσι φέροις πάντων ἐλευθερίην.
Οἵ κε γαληνιόωντι νόῳ, ψυχαῖς τε τελείαις,
Πληθὺν ἄγοιεν ἄνω μύστιν ἐπουρανίων.
Πᾶσί τε Χριστοφόροισιν, ὅσοι χθονός εἰσιν ὕπερθεν
Ἀζυγέες, κόσμου βαιὸν ἐφαπτόμενοι,
Ὕμνοις παννυχίοισι καὶ ἠματίοισιν ἄνακτα
Μέλποντες, χθαμαλῶν ἀλλότριοι κτεάνων,
Οἷς κόσμου μεδέων δειλὸν γένος ἔνθα καὶ ἔνθα
Παίζει ἐπιχθονίων, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἄγων,
Οἷον πλοῦτον ἔχοντες ὑπέρτατον, ἐλπίδα κούφην
Τῶν οὐκ ὀλλυμένων, οὐδὲ μεθισταμένων,
Γλυρᾶς ὄχα τέοντες ἑὸν δέμας ἀμφαγαπῶσιν,
Οὐδὲ νέῃ παλάμῃ παισὶν ὀρεγόμενοι,

Crucem tollens, onus dulce, quæ me seruauit,
Et omnibus mortalibus Christum permutans,
Hi uero sane non nimium molles neq; blandi sunt
Neq; enim neq; uerbo præstantiori hoc amicum.
Non generationẽ, nõ opes, quæ stultis supciliũ attrahunt,
Non orationis igneum edicunt robur,
Tui fratrisq; magna gloria, quorum certe urbes
Reguntur magnæ gubernaculis manus,
Sed hæ quidem, inanibus sermonibus meditatiões iaceant,
Hi mihi nihil amici uoluptatem afferunt paruam
Sed te præceptis deiformibus multo præstantiorem
Ponent, tu uero mihi benignam aurem habueris.
Quippe præstantiorem mercedem meis uerbis prebueris,
Pluribus beneuole affici neque decem indigentibus,
Quos mihi hesternum optime, pollicitus es, & annuisti,
Non paruus paruo longa gratificatus.
Sed age meorum uerborum curam habeas, quæ a libris
Loquar cœlestibus intimo ex corde.
Alii quidem aurumq; & argentum, alii uero Serum
Dona ferunt deo texturas tenues,
Et Christo sacrificium quis sanctum dedicauit seipsum,
Et libat alius lachrymarum sanctas guttas
Tui autem Christus habeat donum hoc, sunt dei
Cultores, quibus præbeas omnem libertatem,
Qui tranquilla mente, animabusq; puris,
Multitudinem agunt supra sacerdotem supercœlestium.
Omnibusq; Christiferis, quicũque terram sunt desuper
Iniugati, mundi parum attingentes,
Hymnis nocturnis & diurnis regem
Canentes, humilibus alieni a possessionibus,
Quibus mundo imperans timidum genus hinc & inde
Ludit terrestrium, alias ad alium agens.
Solas diuitias habentes supremas, spem leuem
Non pereuntium, neque transmutatorum,
Latere non indigentes, suum corpus amante,
Neque iuuenili manu filiis annixi

131

Neque fratribus fidentes, neque sociis,
Sanguini & cineri cras perituræ,
Neque magnum spirantes in urbibus & ciuibus,
Infirmorum uentorum robore audaci,
Neque qdem desyderantes euolantem celerrime
Gloriam humanam, delectationem nocturnam,
Sed deo mittentes totam mentem, exque deo
Solido a saxo rudentes alligantes,
Sacerdotes occultæ uitæ Christi regis,
Vt apparente luceant magnopere
Spectantes trinitatis purum lumen in unum euntis,
Et rursus apertæ oculis sanctissimis,
Cœlestis exercitusque magna gloria, nõ amplius obscuris
Visis, neque paucis uestigiis ueritatis.
Sed hæc quidem, postea, quæ uero hic sunt fumus uilis
Aut puluis, qui uitam honorarunt cœlestem.
Quorum hi quidem, speluncis solitariisque cubilibus
Delectantur rudibus, & odere domos,
Et urbium fugiunt consortium, cœlestis autem
Amant sapientiæ cognatam quietem.
Alii uero ferreis compedibus laborant,
Liquefacientes uitium cum puluere liquescente,
Alii uero rursus feris similia domiciliis paruis
Cohibiti, mortalem neque rimam offenderunt,
Viginti autem noctesque & dies mansere incibati,
Sæpenumero Christi dimidium tolerantiæ
Gloriabor, ouilis quædam mei ouis erat illarum
Vnde motus urbe ex parua.
Et linguam aliquis uinxit loquacem, & labra silentio,
Ex mente autem, magna laudem sacrificauit mente,
Et certe quis annos totos sacro in loco
Stans puras explicauit manus,
Neque hic in palpebris somnũ iecit, miraculum incredendum,
Sed diriguit Christo spirans ut lapis,
Huic coruus uicinus, parui imptiebatur cibi
Reliquias unus autem utiq; erat utrisq; panis.

Οὐδὲ κασιγνήτοισι πεποιθότες, οὐδ᾽ ἑτάροισιν,
Αἵματι καὶ τέφρῃ αὔειον ὀλλυμένῃ,
Οὐδὲ μέγα πνείοντες ἐν ἄστεσι καὶ πολιήταις,
Ἀδρανέων ἀνέμων κάρτεϊ θαρσαλέῳ,
Οὐδὲ μὲν ἰσχανόωντες ἀφαπταμένοιο τάχιστα
Κύδεος ἀνδρομέου, τέρψιος ἐννυχίης,
Ἀλλὰ θεῷ πέμποντες ὅλον νόον, ἔκ τε θεοῖο
Εὐπαγέος πέζης πείσματ᾽ ἀναπτόμενοι,
Μύσται κρυπτομένης ζωῆς Χριστοῖο ἄνακτος,
Ὥς κε φαινομένης παμφανόωσι μέγα
Δερκόμενοι τελέθουσ καθαρὸν σέλας εἰσανιούσης,
Καὶ θεοῖς ἀνοιγομένης ὄμμασιν ἁγνοτάτοις.
Οὐρανίης στρατιῆς τε μέγα κλέος, οὐκ ἔτ᾽ ἀμυδροῖς
Φάσμασιν, οὐδ᾽ ὀλίγοισ᾽ ἴχνεσιν ἀτρεκίης.
Ἀλλὰ τὰ μὲν, μετόπισθε. τὰ δ᾽ ἐνθάδε, καπνὸς ἄτιμος
Ἢ κόνις, οἳ ζωὴν τίθεν ἐπουρανίην.
Ὧν οἱ μὲν, ἀπηλυγξιν ἐρημαίαις τε χαμεύναις
Τέρπονται ψολίοις, καὶ συγχέουσι δόμους,
Καὶ πτολίων φεύγουσιν ὁμήγυριν, οὐρανίης δὲ
Στέργουσιν σοφίης σύγγονον ἀτρεμίην.
Οἱ δὲ, σιδηρείῃσιν ἀλυκτοπέδαισ μογέουσι,
Τήκοντεσ κακίην σὺν χοῒ τηκομένῳ.
Ἄλλοι δ᾽ αὖ θήρεσσιν ὁμοίϊα δώμασι τυτθοῖς
Εἰρχθέντες, βροτέης οὐδ᾽ ὀπὸς ἠντίασαν.
Εἴκοσι δ᾽ αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα μίμνον ἄπαστοι,
Πολλάκι τῆς Χριστοῦ ἥμισυ καρτερίης.
Αὐχήεις, ἐρίμνης τίς ἐμῆς οἷς ἦεν ἐκείνων
Ἔνθεν ἀφορμηθεὶς ἄστεος ἐξ ὀλίγου.
Καὶ γλαφυράν τις ἔδησε λάλον, καὶ χείλεα σιγῇ.
Ἐκ δὲ νόου, μεγάλῳ αἶνον ἔθυσε νόῳ.
Καίπου τίς λυκάβαντας ὅλους ἱδρῷ ἐνὶ χώρῳ
Ἑστηὼς καθαρὰς ἐξεπέτασσε χέρας.
Οὐδ᾽ ὅγ᾽ ἐπὶ βλεφάροισιν ὕπνον βάλε, θάμβος ἄπιστον,
Ἀλλ᾽ ἐπάγη Χριστῷ ἔμπνοος ὥς τε λίθος.
Τῶ δὲ, κόραξ γείτων, τυτθῆς ἐμερείζετο δαιτὸς
Λείψανον. εἷς δ᾽ ἄρ᾽ ἔην ἀμφοτέροις ἄκολος.

Καί τις ἀνὴρ θείοιο κατ' ἴχνεος ἔνθεν ἀέρθη,
  Χριστὸς ὅτ' ἀνθρώποισι λεῖψε πάθος τελέσας.
Ἔνθα λόγῳ τε νόῳ τε καὶ ἄψεσιν ἀστυφέλικτος
  Ἑστηκὼς, νιφετῷ βαλλόμενος καὶ ἀνέμοις.
Οὐδ' ὑπόεικε λιτῇσι πολυστάδὸν ἄλλοθεν ἄλλων
  Ἀνδρῶν εὐσεβέων ἀμφὶς ἑλισσομένων,
Ἀλλ' ἔχεν κρατερῶς Χριστοῦ μεγάλοιο ἄνακτος
  Ἔνθεν ἀναστήσας ὃν νόον ἐκ μερόπων,
Μέσφ' ὅτ' ἀποψύχοντι δόμον νέον ἀμφὶς ἔθηκεν,
  Οὐδ' ἐμπαζομένῳ κηδεμόνος παλάμης.
Ἆ, φίλος ἦλθεν ἔμοιγε, λόγος πιστοῖσι τετύχθαι
  Τόνδε νόμον μοναχοῖς οὔνομα καὶ βίοτον.
Οἷς πλεῖστοι μὲν ἴσασιν, ἀτιμάζουσι δὲ παῦροι,
  Πλεῖον θερμοτέρους ἔμφονος εὐσεβίης,
Εὖτέ τις εὐαγέων ἀνδρῶν κείνοισι πελάσσῃ,
  Ἡμεδαποῖο νόμου μηδὲν ἐπιστάμενος,
Γρῶτά μιν εὐμενέως μετ' ἑοῖς τίουσι δόμοισιν,
  Ἀμφαγαπαζόμενοι πᾶσι τύποις φιλίοις,
Καὶ ψυχὰς θείοισι λόγοις ὅσα πνεῦμ' ἐχάραξεν
  Ὕψουσιν, φαεινὴν δαῖτα χαριζόμενοι.
Αὐτὰρ ἔπειτα, νόμου τίς ἀπηνέος ἐν μεσάτοισι
  Μνήσατο, καὶ τοῖον ἐξερέεινεν ἔπος,
Εἰ καλὸν εὐσεβέεσσι θεοῦ πέρι ὄλμον ἐπιπεσεῖν
  Ἕλκων κρυπταδίοις ῥήμασι πικρὸν ἔπος,
Εἰ δ' ὅγ' ἀϊδρείῃσιν ἐπαινήσειε τελευτήν,
  Θνήσκουσιν πολλοῖς προφρονέως θανάτοις·
Αὐτοὶ ἀπὸ σφετέρης παλάμης, καὶ γαστρὸς ἀνάγκῃ.
  Οἱ δὲ κατὰ σκοπέλων, βένθεσί τ' ἠὲ βρόχοις,
Μάρτυρες ἀξείνης. ἐκ πολέμου δ' ἄπο καὶ στονόεντος
  Χαίρουσιν βιότου τοῦ δ' ἀπανιστάμενοι.
Ἵλαθι Χριστὲ ἄναξ πιστοῖς φρεσὶν ἀφραδέουσιν,
  Οἷα τ' ἄχρι νύσσης πῶλος ἀεθλοφόρος
Τῆλε φερῶν ἑὰ γοῦνα ποδωκείῃσι πεποιθώς,
  Οὐδὲ χαλινοῖσιν ἐντὸς ἐεργόμενος.
Ἄλλος δ' αὖτ' ἄλλης ἀρετῆς ἐπιτέρπετ' ἐρωῇ.
  Σταθμῶν πλειοτέρων, πλείονες ἐργατῖναι.

Et quidam uir diuino in monte inde sublatus est,
Christus cum homines liquit passionem finiens,
Vbi orationeq; menteq; & membris immotus,
Stans, niue feriebatur & uentis,
Neque cedebat precibus circũstanter aliunde aliis,
Viris piis circum uolutatis,
Sed tenebatur fortiter Christo magno rege,
Inde erigens suam mentem ex hominibus,
Quousq; morienti domum nouam circumposuit,
Neq; curanti curatricis manus,
Ha, horror uenit mihi quidem, sermonem fidis factum esse
Hanc legem monachis nomen & uitam
Quos plurimi quidem sciunt, spernunt autem pauci,
Plus calidiores prudentiæ pietate,
Cum quis sanctorum uirorum illis adhæserit,
Nostratis legis nihil sciens,
Primum ipsum benigne quidem suis honorant domibus,
Adamantes omnibus formis amicis,
Et animas diuinis sermonibus quos spiritus impressit
Extollunt, illustre epulum largientes.
Verum deinde, legis quis immitis in mediis
Meminit, & tale exquisiu it uerbum,
Si pulchrum est piis de deo fatum consequi
Trahens cælatis uerbis amarum dictum,
Siue hic ignorantiis laudet finem
Moriuntur multis prompte mortibus
Ipsi sub uestra manu, & uentris necessitate,
Alii uero in scopulis, profundisque aut laqueis,
Testes ueritatis. e bello autem & ab lugubri
Gaudent uita ab hac exurgentes,
Propitiare Christe rex fidis mentibus inconsultis,
Qualiter a uia pullus primigerus
Longe ferens sua genua pernicitatibus fretus,
Neque habenas intra cohibitus,
Alius uero rursus alterius uirtu tis delectatur motione,
Ponderum plurium, plure s operatores.

133

Sed quid mihi hæc singula dicere, angustum enim callem
Paucis hominum hic peragratum.
Alii uero extrudunt, & difficile Vestibulum,
Bonorum multis calcatum laboribus,
Talis quidem Christi sors, talem autem a terra
Patri Christus agit fructum suarum passionum,
Lucrum uerbi, populi autem gloria, mundi aût fundamentum,
Pulchritudinibus cœlestibus contra ostensum.
Quorum & mihi genus est luciferum, oculos liquefaciat
Inuidia, tu autem mihi his amica sentias,
Cledonio primum clementi, qui quidem pauperibus
Viuit, & Christo omnia dedicauit ferens.
Se quidem primum, deinde uero, quæcūq; possederat,
Nihil suæ uitæ linquens terrestri,
Margarita inter lapides, inter sydera lucifer alius,
Ver inter tempora, inter plantas autem rosa.
Et terrestris olim regis in atriis gloria elatus,
Maiorem in nostro sceptro gloriam habet,
Christo enim regi assistit, uerum deinde,
Multo coæqualis præstantiori Eulalio,
Hunc quippe fratris magnum robur Helladii
Dimidium nuper relinquens, abiit eiulans
In choreā, quam desyderabat, hic uero hic solus relictus est,
Nihil potens uidere melius Helladio,
Matrem autem gubernauit suam odioso a morbo
Vexatam, paucis in guttis uitæ,
Qualem, multas est rumor arguere, sufficiens dicere
Talium filiorum matrem paruum uerbum.
Carterium autem alteri dedit deus, sed & hunc,
Facies tuum amice beneuolens sociis,
Carterium, cuius, gloria inter cœlestes maxima
Semper sublato spiritui ab carne,
Parce & magno Nicomede, si quem audis,
Qui uitam mortalem dedit cœlesti.
Et sacrificium magni patris æmulatus est uetus
Abraā, lustrata suorum filiorum duitate,

Ἀλλὰ τί μοι τὰ ἕκαστα λέγειν. στεινὴν γὰρ ἀταρπὸν
  Παύροισιν μερόπων ἔνθαδ' ὀλισθομένην
Οἵδε διεξελάουσι, καὶ ἀργαλέον πυλεῶνα,
  Τῶν ἀγαθῶν πολλοῖς στειβόμενον καμάτοις.
Τοῖον μὲν χρυσοῖο λάχος. τοῖον δ' ἀπὸ γαίης
  Πατρὶ χρυσὸς ἄγει καρπὸν ἑῶν παθέων.
Ἕρμα λόγου. χοροῦ δὲ κλέος. κόσμου δὲ θέμεθλον,
  Κάλλεσιν οὐρανίοις αὐτεπιδεικνύμενον.
Τῶν, καὶ ἐμοὶ γένος ἐστὶ φαεσφόρον. ὄμματα τήκοι
  Ὁ φθόνος. ἀλλὰ σύ μοι Χριστὲ φίλα φρονέειν,
Κληδονείῳ πρώτιστον ἐνηεῖ, ὅς γε πενιχροῖς
  Ζωὴν, καὶ χρυσῷ πάντ' ἀνέθηκε φέρων.
Αὐτὸν μὲν πρώτιστον. ἔπειτα δὲ, ὅσσ' ἐπέπαστο,
  Οὐδὲν ἐῇ ζωῇ λειπόμενος χθονίῃ.
Μάργαρος ἐν λιθέεσσιν, ἐν ἄστρασι φωσφόρος ἄλλος,
  Εἶαρ ἐν ὥρῃσιν, ἐν δὲ φυτοῖσι ῥόδον.
Καὶ χθονίου πότ' ἄνακτος ἐν αὐλαῖς κυδεῖ γαίων,
  Μεῖζον ἐν ἡμετέρῳ ἕρκεϊ κῦδος ἔχει.
Χριστῷ γὰρ βασιλῆϊ παρίστατο. αὐτὰρ ἔπειτα,
  Πολλὸν ὁμηλικίης κρείσσονι Εὐλαλίῳ.
Τόν ῥα κασιγνήτοιο μέγα σθένος Ἑλλαδίοιο
  Ἡμισυν ἀρχὴν λιπὼν, ᾤχετ' ἀποπτάμενος
Ἐς χορὸν, ὃν ποθέεσκεν. ὁ δ' ἐνθάδε μοῦνος ἐλείφθη,
  Οὐδὲν ἔχων ὁράαν φέρτερον Ἑλλαδίου.
Μητέρα δ' ἀμφιβέβηκεν ἑὴν στυγερῆς ἀπὸ νούσου
  Τειρομένην, ὀλίγαις ἐν ψεκάσι βιότου.
Οἵαν, πουλὺς ὁ μῦθος ἐλεγχέμεν, ἄρκιον εἰπεῖν
  Τοιούτων τεκέων μητέρα βαιὸν ἔπος.
Καρτέριον δ' ἑτέρῳ δῶκεν θεός. ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν,
  Θήσεις σὸν φιλότης εὐμενέων ἑτάροις.
Καρτέριον, τοῦ κῦδος ἐν οὐρανίοισι μέγιστον
  Αἰὲν ἀειρομένου πνεύματι σαρκὸς ἄπο.
Φείδεο καὶ μεγάλου Νικομήδεος, εἴ τιν' ἀκούεις,
  Ὃς ζωὴν βροτέην δῶκεν ἐπουρανίῃ,
Καὶ θυσίην μεγάλοιο πατρὸς ἐζήλωσε παλαιὴν,
  Ἀβραὰμ, ἁγνίσσας ὧν τεκέων δυάδα.

Σπεύδοντες θυσίην ἱερήϊα. καὶ γάμον ἐσθλὸν
  Θήκατ᾽, ἐπείρα γάμου κἀγαμίης στέφανος.
Οὐ δ᾽ ἔλιπεν γαίῃ περ ὀρθοῖς χρόος, ὡς ὅλος ἔλθῃ
  Γαῖαν ἐς αἰπεινὴν, τῆς δὲ λυθεὶς βιοτῆς.
Καρτερὸν ἀριστεύοντα μετ᾽ ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν,
  Ἀνδράσιν ἦγα φίλον, θηλυτέραις θύγατρα.
Ἡ μετέροισι γεροῖσιν ἐὸν στάχυν ἐγκαταλέξας,
  Ἔλπομαι, ὡς λωῶν ἄξιον οὐρανίων
Εὐθαλέας ὅρπηκας ἀπ᾽ εὐόδμοιο φυτοῖο.
  Εἰ δὲ καὶ ὧν τοκέων κρείσσονας ἐκ τοκέων,
Ἀλλὰ τὸ μὲν, κρατεροῖο θεοῦ ἐν χείρεσι κείσθω,
  Ὃς μέγα παισὶ μεγάλαις ἐλπίσι τέρμα φέρει.
Νῦν γε μὲν οἷς τεκέεσσι πατὴρ πτερὸν οἷα νεοσσοῖς
  Αἰετὸς ὠκυπέτης πλησίον ἱπτάμενος,
Ἰθύνει νεόπηκτον, ὅτ᾽ ἤερος ἐν λαγόνεσσι
  Δινεύοντ᾽ οὔπω θαρσαλέῳ πτέρυγι.
Πολλὰ μὲν εὐσεβίης παιδεύματα τοῖσιν ὀπάζων,
  Οὔπω δ᾽ ἧς ἀρετῆς φέρτερον οὐδὲν ἔχων.
Ὃς θείοισι λόγοισι καὶ ἤθεσι τοὺς δ᾽ ἀνέθηκεν,
  Ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἐσθλὸν ἐρειδόμενος.
Καὶ πενίην ἱερὴν κλῆρον πόρσυνε μέγιστον,
  Μηδὲν ὡς κε λίποι ὄργανον εὐοδίης.
Οὗτος μὲν δῆσοι τοῖος δόμος, εὖχος ἐμοῖο,
  Εὖχος ἐμῆς μάνδρης, αἷμα δ᾽ ἐξ ἐμέθεν.
Οὐδὲ μὲν ἐν τύμβοισι Θεόγνιος, ἀλλ᾽ ὑπὲρ γαίης
  Ἱστάμενος, θώκων ἅπτεται οὐρανίων,
Μείλιχος, ἡδυεπὴς, αἰεὶ γελόωντι προσώπῳ
  Φαίνων εὐμενέος πνεύματος ἀγλαΐην.
Οὐ δ᾽ ἐπίπλαστον ὕπερθεν ὁμοιΐα θηλυτέρῃσι
  Βάλλων χρῶμ᾽ ἀρετῆς κάλλος ἐλεγχόμενον,
Ἀλλὰ φόβον περιπέδεσσι θεοῦ φίλον ἐντὸς ἐέργων,
  Μούνῳ τῷ κρυφέων ἴδμονι φαινόμενον.
Θαῦμα μέγ᾽, ὑστάτιον περ ἐπαΐξας σταδίοισι
  Τῆς ἀρετῆς, ὅσσον ἔφθασε τοὺς προτέρους
Καρπαλίμοισι πόδεσσι, φίλοις δέ τε παισὶν ἀρείω
  Γευσάμενος σοφίης μοῖραν ἔλεξε βίον.

F estinantem ad sacrificium, uictimas, & nuptias bonas
Fecit, experiebatur nuptias & cœlibatus corona,
N eq; reliquit terræ ramos pulueris, ut totus iret
T erram in excelsam, ab hac solutus uita,
F ructum optime se gerentem cum uiris atq; fœminis,
V iris filium carum, fœminis filiam,
N ostris choris suam spicam adnumerans,
Spero, ut torcularium dignum cœlestium
B ene germinantes ramos ab odorata planta.
Si uero & suorum filiorum præstantiores e filiis,
S ed hoc quidem, fortis dei in manibus iaceat,
Qui magnum magnis spebus finem fert,
N unc quidem suis filiis pater alam ueluti pullis
A quila citiuola prope uolans,
D irigit noui pactam, cum aeris in ilibus
V ersantur non dum fidenti penna,
M ulta quidem pietatis erudimenta his præbens,
N ondum autem suæ uirtutis melius aliquid habens.
Qui diuinis sermonibus & moribus hos dedicauit,
E mollibus unguibus bonum annixus,
Et paupertatem sacram hæreditatem præbe maximam,
Nihil ut relinquat instrumentum prosperitatis
Hæc quidem igitur tibi talis domus, gloria mea,
Gloria meæ mandræ, sanguine ex meo,
N eq; uero inter extremos Theognius, sed in terra
Stans, sedes attingit cœlestes,
B landus, iucũdiloquus, semper uiridanti facie
Monstrans benigni spiritus splendorem,
N eq; confictum desuper similiter mulieribus
I aciens colorem uirtutis pulchritudinem argutam,
S ed timorem mentibus dei amicum intus cohibens,
Soli absconsorũ cognitori apparentem.
M iraculum magnum, postremum quãuis irruens stadiis
V irtutis, quantum præuenit priores
P ernicibus pedibus, amicis autem filiis præstantiorem
Degustans sapientiæ partem ostendit uitæ.

135

Quam aũt antea e terra in cœlum uidit extensam
I sacides I acob, noster progenitor
S calam, hanc conscendens, ut deum ipsum uideret,
Fontem celsissimum cœlestium luminum,
G raduũq; hunc q̃dem linquebat, ille uero uestigia nũc suscipiat
Hunc tenet palma, oculi uero alium habent.
T alis enim hominibus uia, & talem meu m
Sanguinem adducit Christo nobilis genitor.
M ultos autem rursus Euandri thesauros intus occulit
A nima, & canicie albiores mentes.
Quis uero A sterii sapiens obliuiscatur,
Atq; fratrum sacræ trinitatis,
Quibus cõmunis sapientia, cõmunis uita in unũ conuenerũt,
Spe sola carni partiti?
Tacebo Philadelphum meum cor, nobilem sanguinem.
Macrobii autem post hos, educamenti nostri,
E ducamenti nostri, amicum autem meum, quem alis
B eneuolens Christus circumtenet magnis,
Quem omnium domina, non inflauit superbia.
Rheginum celsiuadentem, Leontium, Heliodorum,
Qui Christi sapientiæ summum habent honorem.
A liosque, rusticioribus cum uiris sydera lucentia
Multis hominum, neque apparentia.
I n Christi membris honorata, quis diceret
Sigillos immortalis, formas carniferas?
O mnes autem hi, dei magni potentis serui,
A lius in alia integer pietate,
V estigiis leuissimis calcantes aruum,
Dextræ manus pecora decora,
E t templi magni lapides, quos Christus uinxit
I nter se amabili spiritus compage,
Qui uitæ fauillis paruis uiuunt leuem
Hanc uitam, uentri pauca largientes,
Maligno, affectuum autẽ grauem tumultũ atq; nigram
Sistunt B eli æ undam insurgentem,

Ἣν δὲ πάροσ γαίηθεν ἐς οὐρανὸν εἶδε ταθεῖσαν
Ἰσακίδης Ἰακὼβ, ἡμέτεροσ προπάτωρ
Κλίμακα, τὴν δ᾽ ἀνιὼν, ὥς κεν θεὸν αὐτὸν ἴδηται,
Πηγὴν ἀκροτάτην οὐρανίων φαέων,
Βαθμῶν τῶν μὲν, ἔλειπεν, ὁ δ᾽ ἴχνια νῦν ὑπέδεκτο.
Τοῦ δ᾽ ἔχεται παλάμῃ. ὄμματα δ᾽ ἄλλον ἔχει.
Τοίη γὰρ μερόπεσσιν ὁδὸς, καὶ τοῖον ἐμοῖο
Αἷμ᾽ ἀνάγει χριστῷ συγγενέτης γενέτης.
Πολλὰ δ᾽ αὖ Εὐάνδρου κειμήλια ἔνδοθι κεῦθε
Ψυχὴ, καὶ πολιῆσ λευκότεραι στεφανίδες.
Τίς δέ κεν Ἀστερίοιο σαοφρονέων λελάθοιτο,
Ἢ δὲ κασιγνήτων τῆς ἱερῆσ τετράδοσ,
Οἷς ξυνὴ σοφίη, ξυνὸσ βίος εἰς ἓν ἄγερθεν,
Ἐλπωρῇ μούνῃ σαρκὶ μεριζόμενοι;
Σιγήσω φιλάδελφον ἐμὸν κέαρ, συγγενὲς αἷμα.
Μακροβίου δ᾽ ὠδῖνος, θρέμματος ἡμετέρου.
Θρέμματος ἡμετέροιο, φίλον δ᾽ ἐμόν. ὃν πτερύγεσσιν
Εὐμενέων χριστὸσ ἀμφὶς ἔχει μεγάλαις.
Ὃν πάντων κρατέων, οὐκ ἐφύσησε τῦφοσ.
Ῥηγῖνον ὕψι βιβάντα, Λεόντιον, Ἡλιόδωρον,
Οἳ χριστοῦ σοφίης ἄκρον ἔχουσι γέρασ.
Ἄλλους τ᾽, ἀγροτέροισι μετ᾽ ἀνδράσιν ἄστρα φαεινὰ
Πολλοῖσ ἡμερίων οὐ δὲ φαεινόμενα.
Ἐν χριστοῦ μελέεσσι τὰ τίμια, τίς κεν ἐνίσποι
Σφηγίδας ἀθανάτου, κάλλεα σαρκοφόρα.
Πάντεσ δ᾽ οἵγε θεοῖο μεγασθενέος θεράποντες,
Ἄλλοσ ἐν ἀλλοίῃ ἄρτιος εὐσεβίῃ,
Ἴχνεσι κουφοτάτοισιν ἐπιστείβοντεσ ἄρουραν,
Δεξιτερῆσ παλάμησ θρέμματ᾽ ἀριπρεπέα.
Καὶ νηοῦ μεγάλοιο λίθοι, οὓσ χριστὸς ἔδησεν
Ἀλλήλοισ ἐρατῇ πνεύματοσ ἁρμονίῃ.
Οἳ ζωῆσ σπινθῆρσι μικροῖσ ζώουσιν ἐλαφρὸν
Τόνδε βίον, γαστέρι παῦρα χαριζόμενοι
Ἀρχικάκῳ. παθέων δὲ βαρὺν κλόνον ἠδὲ κελαινὸν
Ἴσασιν βελίου οἳ δ᾽ μὲν ἐπανιστάμενον,

Σταθμὰ λόγῳ, σιγῇ δὲ μέτρον, καὶ δεσμὰ θέλοντι,
Οὔασι, καὶ στερροῖς ὄμμασι βαλλόμενοι.
Νήλιποι, ἀϋαλέοι, πενθήμονες, οἰοχίτωνες,
Νεκροὶ ἐπιχθόνιοι, ζῶντες ἄνω πραπίσι,
Μεῖζον ἐν ὀφθαλμοῖσι θεοῦ σέλας αἰὲν ἔχοντες,
Ψυχῶν τ' εὐσεβέων κεῖθι χοροστασίην.
Παρθενικὰς δὲ γυναῖκας, ὅσαι κλείουσιν ἄνακτα
Νυμφίον, ἁγνοτάταις μισγόμεναι κραδίαις,
Αἳ Χριστὸν δοκέουσιν ἀκοιμήτοις φαέεσσιν,
Οὔτε μαραινομένας λαμπάδας ἁψάμεναι,
Τίσας, ἐπεὶ δεδάηκας ἐμὸν γέρας, εἴ τιν' ἔτισας
Ἀυλῆς ἡμετέρης ὄμμα φαεινότατον.
Ζωὴ γὰρ πάντεσσι πέλει χάρις, οὔ τέ τις ἐσθλῶν
Ἔσθλ' ἀπάθη, θεσμῷ κιρναμένης φιλίης.
Ναὶ μὴν καὶ τῇσίν γε μέγας νόος ἄρρενι θυμῷ,
Ῥίπτουσαι δολερὴν Εὔαν ἀπὸ κραδίης.
Ναὶ μὴν καὶ τῇσίν γε πέλει χροῒ σάκκος ἐρυμνός,
Καὶ κόνις ἐν δαπέδῳ, φάρμακα σωφροσύνης.
Εὐχαί τε, στοναχαί τε φίλαι, καὶ νύκτες ἄυπνοι,
Καὶ πηγαὶ δακρύων ἔνδοθι λειβομένων.
Γούνατα δ' ἐρρώσαντο, καὶ ἀδρανίης λελάθοντο,
Εὐσθενέων Χριστοῦ δραξάμεναι θυσάνων.
Αἱ δ' ἁπαλαὶ σάρκες τε καὶ εἵματα σιγαλόεντα,
Κάλλος τ' εἰαρινὸν ὥρᾳ μαραινόμενον,
Ἀμφότερον φύσιός τε καὶ ὁππόσον ἔκτοθι χερσὶν
Ἀνδρῶν ἐτείλαντο εἴδεσι μαχλοτέρων,
Εἶξαν ὑπὸ πραπίδεσσι νόου σθένος ἀνδράσιν ἴσας
Θεῖναι θηλυτέρας, καὶ δέμας ὡς σοφίην.
Οὐ μέγα. καὶ Χριστὸν γὰρ ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Σαρκὶ σὺν ἀνδρομένῃ γαῖαν ἐπερχόμενον,
Καὶ τέκον ἡμερίοισ' ἁγνῆς διὰ μητρὸς ἰόντα
Παρθένου, ὄφρα νόμον ἀνδρόμεον τελέσῃ
Ἀχράντοισι γονῆσι. καὶ ἐκ τύμβοιο θορόντα
Ἤματι ἐν τριτάτῳ, θερμοτέροισι πόθοις
Πρῶται ἐθηήσαντο, φίλοις τ' ἤγγειλαν ἑταίροις,
Γευόμεναι Χριστοῦ γεῦσιν, ἄκος προτέρης.

Πολλαὶ κε

E xamina oratione,silentio autem modum,& uincula risu.
Auribus,& firmis oculis iniecti,
E xcalciati,aridi,lugubres,soli tunicati,
Mortui terrestres,uiuentes superius mentibus,
Maius in oculis dei lumen semper habentes,
Animarumque piarum ibi chorum,
V irgines autem mulieres,quæcũque laudant regem
Sponsum,sanctissimis mixtum cordibus.
Quæ Christum expectant insomnibus luminibus,
N on flaccescentes faces accendentes,
H onorans,postquam didicisti meũ præmiũ,si quẽ honorasti
Atrii nostri oculum splendidissimum,
C õmunis enim omnibus existit gratia,cũ quis bonorum
Bona patiatur,lege mixta amicitia,
Quippe & his sane magna mens masculo animo,
P roiicientibus dolosam Euam a corde.
Quippe & his sane circa corpus saccus tutus,
Et puluis in solo,medicamenta pudicitiæ,
V otaque,luctusque amici,& noctes insomnes,
Et fontes lachrymarum interius rigatarum,
G enua autem roborarunt,& infirmitatis oblitæ sunt,
Fortia Christi prendentes uestimenta,
H æ molles carnesq; & uestimenta mollia,
Pulchritudoque uerna cito flaccescens,
V trũque naturæque,& quodcunque exterius manibus
Viri triuerunt speciebus lasciuiorum,
C essere sub mentibus mentis robore uiris pares
P onere fœminas,& corpus ut sapientiam,
N on magnum,& Christum enim a cœlo sydereo
Carne cum humana in terram euntem,
E t peperere hominibus sanctam per matrem euntem
V irginem,ut legem humanam perficeret
I mmaculatis genituris,& e sepulchro prosilientem
Die tertio,feruentioribus desyderiis,
P rimæ admiratæ sunt,amicisque nuntiarunt sociis,
Gustantes Christi gustum,medicinam prioris,

M ultæ quidem uero terram inspirant omnem,
Quantam seruator uerbum curat.
A liæ quidem simul congregatæ cōmune desyderium fouētes
C œlestis uitæ, æquosq; modos uitæ.
A liæ uero suis parentibus assidentes infirmis,
Aut fratribus testibus temperantiæ,
V erum mihi, paucæ quidem, uerum pluribus contendo
Lætabundus Christi pulchritudinibus cœlestibus.
A urea quidem lydiis domibus largita est fabula
Ramenta, & fluuii diuitidoni fluxum,
A uriferi autem indis nigricorporibus hauriebant,
Formicæ caua diuitias ab arena
N ilus uero fructuosis irruens campis
T empestiuus, A egyptum fecit ualidam,
A lius autem auibus exultat, alius uero plantis,
A lius uero lapidibus iucundis intus splendentibus.
V erum mihi, omnium exuperantem gloriam dedit
Christus rex, multorum piorum coronam,
Quippe uere paruis deus gratiam semper præbet,
Quemadmodum promissio est antiquior,
B ethleem in prioribus mea nuper ciuitate parua,
Suæ quidem generationi, huic uero utiq; suis amicis
H ic tibi chorus alius mea illustratur a terra,
Qualis optimi pære patriæ nostræ,
A rmeniæ, quæ multum præstans in terra,
Optimam gloriam habet, iniugatorum diuitias
H is gratificatus, paruam mihi quidem o optime,
T ibi autem ipsi magnam scias gratiam præbens,
T ibi ipsi & filiis, caræq; uxori maximas
Diuitias agens, uitæ spem splendidioris.
S iquid uero forsan & meæ sociorum mitissime omnium
A ntiquioris memoriam habes amicitiæ,
N on enim inter pios meum unquam nomen ponam,
N eq; me spernere, non enim decet o amice,
S ed in meis sociis gratiam & gloriam præbere,
Est autem & mei apud plures ratio,

Πολλαὶ μὲν δὴ γαῖαν ἐπιπνείουσιν ἄπασαν,
ὅσσα τίην ἑτέρην μῦθος ἐπιστρέφεται.
Αἱ μὲν, ὁμηγερέεσσι ξεινὸν πόθον ἀμφιέπουσαι
οὐρανίου ζωῆς, ἶσά τε μέτρα βίου.
Αἱ δ' ἀρετῇσι τεκέεσσι περήμεναι ἀδρανέουσιν,
ἠὲ κασιγνήτοις μάρτυσι σωφροσύνης.
Αὐτὰρ ἐμοὶ, παῦραι μὲν, ἀτὰρ πλεόνεσσιν ἐρίζω
γηθόσυνος Χριστοῦ κάλλεσιν οὐρανίοις.
Χρύσεα μὲν Λυδοῖσι δόμοις ἐχαρίζετο μῦθος
ψήγματα, καὶ ποταμοῦ ὀλβοδότοιο ῥόον.
Χρυσοφόροι δ' Ἰνδοῖσι μελαγχρώτεσσιν ἄφυσσον,
μύρμηκες κοίλης πλοῦτον ἀπὸ ψαμάθου.
Νεῖλος δ' εὐκάρποισιν ἐπαΐσσων πεδίοισιν
ὥριος, Αἴγυπτον θῆκεν ἐρισθενέα.
Ἄλλος δ' ὀρνίθεσσιν ἀγάλλεται, ὃς δὲ, φυτοῖσιν,
ὃς δὲ, λίθοις τερπνοῖς ἔνδοθι λαμπομένοις.
Αὐτὰρ ἐμοὶ, πάντων περιώσιον εὖχος ἔδωκε
Χριστὸς ἄναξ, πολλῶν εὐσεβέων στέφανον.
Ἦ ῥ' ἐτεὸν τύμβοισι θεὸς χάριν αἰὲν ὀπάζει,
ὥσπερ ὑπερχωσίῃ ἐστὶ παλαιοτέρῃ.
Βηθλεὲμ ἐν προτέροισιν ἐμῷ νέον ἄστεϊ τύμβῳ,
τῇ μὲν, ἐπεὶ γέννῃ, τῷ δ' ἀρ' ἑοῖσι φίλοις.
Οὔτις τοι ἱερὸς ἄλλος ἐμῆς ἀπολάμπεται αἴης,
οἷος ἀριστοτόκου πατρίδος ὑμετέρης,
Ἀρμενίης. ἣ πολλὸν ἀριστεύουσ' ἐπὶ γαίης,
φέρτατον εὖχος ἔχει, ἀζυγέων ἄφενος.
Τοῖσι χαριζόμενος βαιὸν μὲν ἔμοιγε φέριστε,
σοὶ δ' αὐτῷ μεγάλην ἴσθι χάριν παρέχων.
Σαυτῷ, καὶ τεκέεσσι, φίλῃ τε δάμαρτι μέγιστον
πλοῦτον ἄγειν, ζωῆς ἐλπίδα λαμπροτέρης.
Εἰ δέ τι που καὶ ἐμῆς ἑτάρων ἀγανώτατε πάντων
τῆς ἀρχαιοτέρης μνῆστιν ἔχεις φιλίης,
Οὐ γὰρ ἐν εὐσεβέεσσιν ἐμόν ποτε οὔνομα θήσω,
μὴ δέ μ' ἀτιμάζειν, οὐ γὰρ ἔοικε φίλους.
Ἀλλ' ἐπ' ἐμοῖς ἑτάροισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζειν.
Ἔστι δὲ καὶ ἐμέο πὰρ πλεόνεσσι λόγος.

Εἴκοι μὴ πλεόνεσσι, σὲ δ' ἄξιον αὐτίκα πάντων
Ἄζεσθαι φιλίην ὦ μάκαρ ἡμετέρην.
Ὧ δ' ἂν καὶ πάντεσσι φίλοις κεχαρισμένα ῥέζοις,
Οἷσιν ὁμοῖος τι μὴ εὔαδε τῶν ὁσίων.
Βασιλείῳ δὲ μάλιστα, τὸν, ἔξοχα Χριστὸς ἔτισεν.
Ὃς μέσσος ἀμφοτέρων ἵσταται εἰς ἓν ἄγων
Ἄκρα φίλων. ξυνῷ δὲ πόθῳ συνέδησεν ἀμείνον.
Τῷ, σὺ χαρίζεσθαι πάντα δικαιότατος,
Αἰδόμενος παίδων τε φίλων, καὶ ἥλικα μῦθον,
Καὶ καθαρὰς θυσίας, καὶ πτερόεντα βίον.
Οἷσιν ἔσω σκηνῆς πάντων ἀβάτοιο πόδεσσι
Δεύτερος ἐξ Ἀαρὼν ἱστάμενος μεγάλου,
Καὶ θεὸν ὑψιμέδοντα κατάντιον ὄμματι λεύσσων,
Θνητοὺς ἀθανάτῳ μίγνυσι λισσόμενος.
Κείνῳ μὲν, τὰ ἔμοιγε χαρίζεαι. ὅσσα δ' ἐκείνῳ,
Χριστῷ. τοῦ δὲ χάρις, ἐς πατέρ' οὐδὲ χάρις.
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῶν, καὶ οὐρανίου βιότοιο.
Λίσσομ' ὑπὲρ μελέων, πνεύματι δαπτομένων.
Δὸς χάριν ἡματίοισι πόνοις, νυχίοισί τ' ἀοιδαῖς.
Δὸς δὲ χαμευνίῃ, λεπταλέοις τε γόοις,
Καὶ τρυχίνοις ῥακέεσσι, καὶ ὄμμασι τηκομένοισι.
Δὸς δὲ νόῳ καθαρῷ. δὸς δ' ἱδρῶσι λόγοις,
Ὄφρ' ἀρετὴν ζώων, ἀρετῆς ὁδὸν ἀμπετάσειας
Πλείοσι, καὶ πλεόνων μισθὸν ἔχοις θεόθεν.
Σπείραις δ' ἔνθα μένοντα καὶ ἄφθιτον ἀμήσαιο
Καρπὸν ἐπουράνιον, πλούσιον ἀντ' ὀλίγων.
Αἴδεο καὶ πολιὴν θεοφιλέα παιδὸς ἐμοῖο
Ἔμπλεον ἀνθρώποις θαύματος ἰσορίην,
Ἀμφότερον, ἐτέων τε κύκλοισι, καὶ ἤθεσι κεδνοῖς.
Ὑστάτιόν τοι ἔπος φθέγξομαι ἀδρανέων.
Ποίμνης ἡμετέρης περιφείδεο, φείδεο ποίμνης
Ὦ τέκος ἡμετέρης, ἧς ῥα περιζομένω.
Καὶ γὰρ πολλ' ἐμόγησα, θεὸς δέ μοι ἐγγυάλιξε
Ποιμαίνειν πολλὰς εἰς ἐτέων δεκάδας.
Σοὶ δὲ θεὸς ὀπάσειεν, ὅσ' εὐσεβέεσσιν ὀπάζει.
Ἄλλά τε, καὶ λιπαροῦ γήραος ἀντιάσαι.

Siquidem non pluribus, te uero dignum pro omnibus sane
Colere amicitiam o beate nostram,
Sic uero & omnibus amicis grata egeris,
Quibus simul honor placuit sanctorum,
Basilio autem maxime, quem egregie Christus honorauit,
Qui medius utrorumq; stat in unum agens
Summa amicorum, cōmuni autē desyderio cōiunxit melius,
Cui, tu gratificari omnia iustissimus,
Reueritus patriamq; amicam, & æqualem sermonem,
Et pura sacrificia, & alatam uitam,
Quibus intra scœnam omnium inaccessam pedibus
Secundus ex Aaron stans magno,
Et deum celsiregem contra oculo intuens,
Mortales immortali miscet precans,
Illi quidem, que mihi gratificaris, quæcūq; autem illi,
Christo, huius aūt gratia in patrem est gratia,
Precor pro animis & cœlestis uita,
Precor pro membris, spiritu laniatis,
Des gratiam diurnis laboribus, nocturnisq; cantibus.
Da autem humisternio, tenuibusq; gemitibus,
Et asperis indumentis, & oculis liquescentibus,
Da autem menti puræ, da uero sacris sermonibus,
Vt uirtutem honorans, uirtutis uiam aperias
Pluribus, & plurium mercedem habeas diuinitus,
Seminaueris autem ubi manentem & incorruptibilem metas
Fructum cœlestem, diuitem pro paucis.
Vereare & canum deiformem parentis mei
Plenam hominibus admirationis historiam,
Vtrunq;, annorumq; circulis, & moribus gloriosis,
Vltimum sane uerbum loquar infirmus,
O uili nostro parce, parce ouili
O fili nostro, cui sane timeo,
Et enim multum laboraui, deus autem mihi tradidit
Pascere multas in annorum decimas,
Tibi uero deus præbuerit quæcūq; piis præbet,
Aliaq;, & pinguem senectutem offendere.

139

T alia patris mei dei sapi. uerum ego equidem
Loquar a nostra scriptura bonum uerbum,
M ensuræ dei, mensuris æquantur nostris,
Quales inuicem hic mensuramus,
T alia dat hominibus deus magnus, sed metiatur
M elioribus meliora, nuncque & postremo,
N uncomnibus hominibus fundamentum, uel pessimum,
V el bonum uitæ proiicitur diurnæ,
E t paruo examini magna possessio cœlestis
Quatitur, momentum autem hinc & inde fert.
E t Christus mortalibus uectigali præsente mixtus est,
Cum Cæsar totam terram describebat,
E t finem ipse dedit mortali deus, ut præberet
Mortalibus seruitii hanc consolationem
R euereare Christi gratiam, & parce populis
R euereare, & tu scriberis librum in cœlestem
B onum, bona scribens, si autem contra rursus alius dicat,
Tamen quidem, sancte melius est scribere,
N on satis quod mortalibus graue iugum duxit primum
Primigeni uitium, & planta homicida,
I nuidiaque draconis, pernitiositasque mulieris,
Gustusque pernitiosus cognitionis contrariæ.
Qui me mortalem reddidit, & in terram ide structus sum
Rursus repellens, molestam effecit uitam,
D oloresque, pugnasque, & in latum dorsum terræ
V ergentem uiuere, uexatum laboribus,
S ed me & pluribus frater doloribus dabit,
Puluis unus, tuque uno positus errore.
N on fas est, neque conuenit, quoniam longe melius est
M edicinam quam laborem ægrotantibus ferre,
H oc tibi nostra munus o optime
Mittit æqualitas, quod tempus non domabit,
G loria A rmeniæ Hellenie, qui sortem habuisti terræ
Statuere nostræ mensuras iustas uectigalium,
E t statueris magni dei cum irreprehensa manu,
V t sancte statueris, neque diuersiclinia m

Τοῖα παιδὸς ἐμοῖο θεόφρονος. αὐτὰρ ἔγωγε
φθέγξομ' ἀφ' ἡμετέρου γράμματος ἐσθλὸν ἔπος.
Μέτρα θεοῦ, μέτροισιν ἰσάζεται ἡμετέροισιν.
Οἷαι περ ἀλλήλοισ' ἐνθάδε μετρέομεν,
Τοῖα δίδωσι μερόπεσσι θεὸς μέγας. ἀλλὰ μετροίη
Κρείσσοσι τὰ κρείσσω νῦν τε καὶ ὕστατιον.
Νῦν πᾶσιν ἀνθρώποισι θεμείλιον, ἠὲ κάκιστον,
Ἠὲ καλὸν βιότου βάλλετ' ἐφημερίου.
Καὶ τυτθῇ πλάστιγγι μέγα κτέαρ οὐρανίοιο
Σείεται. ἡ δὲ ῥοπὴ, ἔνθα καὶ ἔνθα φέρει.
Καὶ χριστὸσ μερόπεσσι φόρου πλέοντος ἐμίχθη,
Ἠνίκα καῖσαρ ὅλην γαῖαν ἀπεγράφετο.
Καὶ τέλοσ αὐτὸσ ἔδωκε βροτῷ θεὸς, ὥσκεν ὁ πάσης
Θνητοῖσ δουλοσύνης τήνδε περιγείλῃ.
Ἄζεο τὴν χριστοῖο χάριν, καὶ φείδεο λαῶν.
Ἄζεο, καὶ σὺ γράφῃ βίβλον ἐς οὐρανίην
Ἐσθλὴν, ἐσθλὰ γράφων. εἰ δ' ἔμπαλιν ἄλλος ἐνίσποι,
Ἔμπαγε μὴν, ὁσίως λώϊόν ἐστι γράφειν.
Οὐχ ἅλισ ὅττι βροτοῖσι βαρὺν ζυγὸν ἤγαγε πρώτη
Ἀρχεγόνου κακίη, καὶ φυτὸν ἀνδροφόνον,
Βασκανίη τε δράκοντοσ, ἀτασθαλίη τε γυναικὸς,
Γεύσατό τ' οὐλομένης γνώσιος αἶψ' ἀπάλου,
Ἥ με θνητὸν ἔθηκε, καὶ ἐσ χθόνα ἔνθεν ἐτύχθην
Αὖθις ἀπωσαμένη, λυπρὸν ἔθηκε βίον,
Ὠδῖνάς τε, μόχθοις τε, καὶ ἐσ πλατὺ νῶτον ἀρούρης
Κύπτοντα ζώειν, τειρόμενον καμάτοισ,
Ἀλλά με καὶ πλεόνεσσιν ἀδελφεὸς ἄλγεσι δώσει,
Χοῦς εἰσ, ἔντε ἰῇ κείμενος ἀπλακίῃ;
Οὐ θέμις, οὐδ' ἐπέοικεν, ἐπεὶ πολὺ λώϊόν ἐστι
Φαρμακὸν ἠὲ πόνον τοῖσ νοσέουσι φέρειν.
Τοῦτό σοι ἡμετέρη ξεινήϊον ὦ παναριστε
Πέμπει ὁμιλικίη, ὃ χρόνος οὐ δαμάσει.
Εὖχος ἀρμενίοισ Ἑλλήνιε, ἴσ χάρις αἴῃ
Στῆσαι ἡμετέρῃ μέτρα δίκαια φέρων.
Καὶ στήσαις μεγάλοιο θεοῦ ζυγὸν ἀμύμονι χειρὶ,
Ὥσκεν ἀγνῶς στήσαις, μὴ δ' ἑτεροκλινέα

Κερδέσιν οὐχ ὁσίοισι δαμεὶς φθόνος. εἰ γὰρ ἅπασιν
ἶσα ταλαντεύεις ὄμμα μέγα ζομέων,
τυτθὴ μὲν πόλις ἐσμέν, ἀτὰρ πολὺ σεῖο φέριστε
δωσόμεν ἀνθρώποις ἡ διοκαισαρέων
οὔνομα, καὶ πινάκεσσι χαράξομεν, οὗτος ἄριστος,
οὗτος ὁ καὶ μώμου κρείσσονα μέτρα φέρων.

ΠΡΟΣ ΙΟΥ
ΛΙΑΝΟΝ.

ὄ Μβρῳ Δευκαλίδαο γαῖαν ἐπέκλυσεν, ὅς μιν ἔδησεν.
Ἄλλος τ' ἐξ ὑδάτων ἥρπασε κόσμον ὅλον.
Καὶ νοῦσός τις ἀρήξεν. ὁ δ' ἐκ πολέμοιο ἐσάωσεν.
Ἄλλος δ' οὐρανόθεν λαὸν ἔθρεψε μέγαν.
Σοὶ δὲ θεὸς χείρεσσι φόρων ἀνέθηκε τάλαντον
κύδιμ' Ἰουλιανὲ ὡς καὶ πάροιθε δίκης,
Ἄρρωπον, ἄκλοπον, ἶσον, ἀοίδιμον. ἀλλὰ φέριστε
φείδεό μοι πτωχῶν, φείδεο σῇ γραφίδι.
Οἷς νόσος ἠΐστωσε φαγέδαιν' ἀπὸ σάρκα τάλαιναν.
φείδεο, καὶ σὺ γράφῃ οὐρανίαις σελίσι.
Τοῖα δίδοι μερόπεσσι θεὸς μέγας ἀντιτάλαντα,
οἷάπερ ἀνθρώποις ἐνθάδε μετρέομεν.
Τῷ βροτέῳ συνάρηξον, ἐπεὶ δέμας ἐστὶν ἅπασι.
Λάζαρος ἐν προθύροις, δὸς ψίχας ἀλλοτρίας.
Καὶ χριστὸς μερόπεσσι φόρου περ ἐόντος ἐμίχθη.
Ἅζεο τὴν χριστοῦ ἡλικίῃ σὺ γραφίδι.
Ἅζεο μητέρα σὴν πτωχοτρόφον. εὐσεβὲς αἷμα,
καὶ δόμον, ὃς μελέοις εὐμενέειν ἐδάη.
Ἅζεο καὶ τὸν ἐμὸν πλοῦτον φίλος, ὃν ῥα πένησι
πάντ' ἀπέδωκα φέρων, σταυροφόροισι πόθοιο.
Ξεινὸς ἐὼν ἀπόροισι λιμήν, ξείνη δέ τ' ἀρωγὴ
τοῖς ἐπιδευομένοις, ἡ δὲ μερὶς κτεάνων,
Ἡμετέρη κτῆσις, σὴ δὲ γραφίς. ἶσον ἔχοιμεν
τῆς πτωχοτροφίης μισθόν. ἄναξ γραφέτω.
Ἦ μὲν δὴ πολλοῖσι θεὸς μέγας ἐκλήϊσεν,
ὁσατίοις ὀλίγοις τὴν χθόν' ἐπερχομένων.
Αἱ μ' ἱερὸν, μῦθοι, κτεάνων σθένος, εἶδος ἀγηνόν.
βήμασι κάρτος ἄγειν αὐσονίοισι νόμοις.

Lucris nephariis domitus mentes, utinā enim omnibus
Paria trutines oculum magnum timens.
Parua quidē ciuitas sumus, uerū longe te præstantissime
Dabimus hominibus diui cæsarensibus
Nomen & tabellis imprimemus, hic optimus,
Hic & Momo præstantiores mensuras ferens.

AD IV-
LIANVM.

h Ymbre sitibundam terram obruit, qui ipsum uinxit,
Aliusq; ex aquis rapuit mundum totum.
Et morbus aliqs auxiliū tulit, hic autem e bellis seruauit,
Alius autem cœlitus populum aluit magnum,
Tibi uero deus manibus uectigalium imposuit trutinam
Gloriose Iuliane ut antea iustitiæ
Immotum, infurtiuum, parem, celebrem, sed præstantissime
Parcas in meā gratiā, pauperibus, parcas tuo stilo,
Quos morbus deleuit exedens carnem miseram,
Parce, & tu scriberis cœlestibus paginis,
Tales dat hominibus deus magnas contrarias trutinas,
Quales hominibus hic metimur.
Mortali coadiuua, quoniam corpus est omnibus,
Lazarus in uestibulis, da micas alienas,
Et Christus hominibus uectigali præsente mixtus est
Vereare Christi æqualem paremq; scriptionem,
Vereare matrem tuam pauperum alumnam, pium sanguinē,
Et domum, quæ miseris benigna esse docta est,
Reuereare & meas diuitias, amice quas quidem pauperibus
Omnes reddidi ferens, cruciferis desyderiis,
Cōmunis pontiuagis portus, cōmuneq; auxilium
Indigentibus, & pars possessionum,
Nostra possessio, tua autem scriptio. æquam habeamus
Pauperum educationis mercedem, rex scribat,
Quippe quidem multis te deus magnus celebrauit,
Quot paucos terram ingredientium,
Sanguis sacer, sermones, possessionum robur, species miranda,
Tribunalibus robur agere ausoniis legibus.

Sed tamen hoc tibi omnium plus mansueti consilii
Manum dei ferre insepultis mortuis.

A NICOBVLO AD PARENTEM.

O Pater si me procreasti, parua gratia. quippe enim omnium
Vna lex hæc a principio simul hominum brutorumque
Flecti amore. rationis autem consilio sapientis,
Procreatos procreantes diurnam uitam trahere,
Et uiuere morientes in aristis suis.
Sed educasti postea. boum uero & fortibus
Vbera subeuntes excutiunt capitibus
Vituli. hæ uero ferunt laborem dulci præ necessitate.
Auis autem implumes filios caro super nido
Circum stridet, & uexatur hinc & inde
Escam errans nutrix inanis & ieiuna.
Amore enim coniunxit natura parentesque filiosque
Cõmenta parentum hoc medicamentum, ut graues
Leuissimis desyderiis leuent dolores.
Quare & acris est iuuenem erga iuuencam mater.
Vt autem canis catulis iuuenibus, & uolucres pullis
Pugnam agit, uaria autem proruit feranimis
Panthera ex nemore, aprorum autem furit robur,
Iuba arborea, pupillæ fax, anhelitus dentibus
Exacuentibus strepitu, gena autem obruitur spuma,
Cupientibus filiis opem ferre, uel domitari
Furor enim hoc persuasit indoctis legibus.
Fuci autem rursus saxis insidentes, siquem uiderint
Prope neque ferentem malum filiis nuper natis,
E saxo effusi, exercitus coactus circa facies
Insonant, aculeisque amaris feriunt uiatorem.
Est & in profundis desyderii lex, si uerum sane
Delphis marinorum regissimus, si quam uiderit
Feram maris infirmis ad nãtem filiis,
Suam genam explicans, intra fœtum rursus excepit
Absorbens ut aliquem, cibum, ne feris fiat.
Neque hic prius e latebra expuit onus incredulum,
Prius quam feræ ualidæ fugiat lugubres minas

Ἀμέμπτης τόδε σοι πάντων πλέον ἠπιόμην,
χεῖρα θεοῖο φέρειν τοῖς ἀτάφοισι νέκυσι.

ΠΑΡᾺ ΝΙΚΟΒΟΎΛΟΥ ΠΡῸΣ ΤῸΝ ΠΑΤΈΡΑ.

Πάτερ, ἐμ' ἔφυσας, βαιὴ χάρις. ἦ γὰρ ἁπάντων
Εἷς νόμος ἐστὶν ἄνωθεν ὁμῶς μερόπων, ἀλόγων τε
Καὶ μίσγεσθαι φιλότητι, λόγου δ' ἰότητι σοφοῖο,
Τικτομένους τίκτοντας ἐφημέριον βίον ἕλκειν,
Καὶ ζωὴν φθινύθοντας ἐπ' ἀσταχύεσσιν ἐοῖσιν.
Ἀλλ' ἔθρεψας ἔπειτα· βοῶν δέ τε καὶ κρατεροῖσιν
Οὔθαθ' ὑποσκαίροντες ἀνακρούουσι καρήνοις
Μόσχοι, τοὶ δὲ φέρουσι μόγον γλυκερῆς ὑπ' ἀνάγκης.
Ὄρνις δ' ἄπτερα τέκνα φίλης καθύπερθε καλιῆς
Ἀμφιποτεῖ τρίζει, καὶ τείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα
Μαστεύει ἀλητεύουσα ζοφὸς κενεὴ καὶ ἄπαστος.
Φίλτρῳ γὰρ συνέδησε φύσις τοκέας τε γόνους τε,
Μνησαμένη τοκέων τόδε φάρμακον, ὥς κε βαρείας
Κουφοτάτοισι πόθοισιν ἐλαφρίζουσιν ἀνίας.
Τοὔνεκα καὶ δριμεῖα νέῃ περὶ πόρτακι μήτηρ.
Ὡς δὲ κυνῶν σκυλάκεσσι νέοις, καὶ πτηνὰ νεοσσοῖς
Δῆριν ἄγει, στικτὴ δὲ λέαινα ἀγριόθυμος
Πάρδαλις ἐκ ξυλόχοιο, συῶν δέ τε μαίνεται ἀλκή,
Χαίτην δενδρήεσσα, κόρης σέλας, ἀλμὸς ὀδόντων
Θηγομένων καναχηδά, γένυς δέ τε βάλλεται ἀφρῷ,
Ἱεμένων τεκέεσσιν ἀμυνέμεν, ἠὲ δαμῆναι.
Ὄιστρος γὰρ τόδ' ἔπεισεν ἀδιδάκτοισι νόμοισι.
Σφῆκες δ' αὖ πέτρῃσιν ἐνήμενοι, ἤν τιν' ἴδωνται
Πλησίον, οὐ δὲ φέρονται κακὸν τεκέεσσι νεογνοῖς,
Γεζόθεν ἐκκεχυμένοι, στρατὸς ἀθρόος ἀμφὶ προσώπῳ
Βομβεῦσιν, κέντροις δὲ πικροῖς βάλλουσιν ὁδίτην.
Ἔστι καὶ ἐν βυθοῖσι πόθου νόμος, εἰ ἐτεόν γε
Δελφὶς ἐναλίων βασιλεύτατος, ἤν τιν' ἴδηται
Θῆρ' ἁλὸς ἠπεδανοῖσιν ἐπιπλώοντα τεκέεσσιν,
Ἣν γένυν ἀμπλώσας, εἴσω γόνον αὐτὸς ἔδεκτο
Λαιπῶν ὥστιν ἐδητύν, ὅπως μὴ θηρσὶ γένοιτο.
Οὐδ' ὅγε πρὶν κευθμῶνος ἀνέπτυσε φόρτον ἄπιστον,
Πρὶν θηρὸς κρατεροῖο φυγεῖν στονόεσσαν ἀπειλήν.

Τ ἦμος δ' ἐκ λαγόνων ὠδῖν' ἠρύξατο κούφην.
Τ ῷ, μή μοι γενέσιν προφέρειν, καὶ τυτθὸν ἐδωδήν,
Ἣ ν σύ γε καὶ δμώεσσι τεοῖς καὶ βουσὶν ὀπάζεις,
Ἀ λλά τι τῶνδε περισσὸν ἔχειν χατέω παναριστε
Ὡ ς βροτὸς, ὡς ἀγαθοῖο πατρὸς παῖς. ἀλλ' ἐπίνευσον,
Ἔ ι τινα καὶ δακέθυμον ὁρῶ λόγον, οὐδ' ἐπικεύσω.
Ο ὐκ ἐθέλοντα τέκες με, τεκὼν δ' ἔθρεψας ἀνάγκῃ.
Ἢ ν δὲ τεκὼν μεθέῃς με, βροτὸν τέκες ἀντὶ βροτοῖο.
Ο ὐ χρυσὸν ποθέω, οὐδ' ἄργυρον, οὐδὲ τὰ σηρῶν
Ν ήματα, καὶ λιθάκεσσι μεμιγμένας ἔνδοθεν αὐγάς.
Ο ὐ γαῖαν πολύμεζον ὁμοίϊα κυμαίνουσαν
Ἀ ιγύπτου πεδίοισιν ἀγάσταχυν, οὐ θρεψάντων
Γ ληθὺν, τετραπόδων τε. γάμος δ' ἄλλοισι μεμήλοι
Ὑ ψηλὸς, δέσποιναν ἄγων, τιμώμενον ἄχθος.
Κ αὶ θρόνος, ὃς παύρους πατέων, πλεόνεσσι πατεῖται
Π ολλάκι χειροτόνοισι, τὸ, καὶ πλέον ἦτορ ὀρίνει.
Ἄ λλος γάρ τ' ἄλλοισι τύφος, χθαμαλοὶ δέ τε πάντες,
Ἔ μπεδον οὐδὲν ἔχοντες ἐς αὔριον, ἀλλοτρίοισι
Τ ερπνοῖς φυσιόωντες ἀφιπταμένοισι τάχιστα.
Ἐ ρρέτω ὅσσα φέρει πικρὴ βιότοιο θύελλα
Τ ῇ καὶ τῇ δονέουσα κόνιν πάντεσσιν ἄπιστον.
Τ αῦτα γὰρ ἡ πενίαις μὲν ἔτι φρεσὶν ἔδρακον ἔμπης,
Κ αὶ πινυτῶν ἐσάκουσα, χρόνος δέ τι καὶ πλέον οἴσει,
Ὃ ν πάντες ἐνέπουσι διδάσκαλον ἡμερίοισιν.
Ὦ πάτερ, ἐν προθέω μύθων κράτος αὐτίνυ πάντων.
Κ αλὸν μὲν ῥήτρης πυρόεν μένος, ἔν τ' ἀγορῇσιν,
Ἔ ν τε δικασπολίῃσι, καὶ εὐφήμοισι λόγοισι.
Κ αλὸν δ' ἱστορίης φίλον ἔμπλεος. ἱστορίη γὰρ
Σ υμφέρει τῇ σοφίῃ, πολλῶν νόος. οὐκ ὀλίγον δὲ
Γ ραμματικὴ ξυνοῦσα λόγον, καὶ βάρβαρον ἠχὴν
Ἐ λαύνουσ' εὐγενέος γλώσσης ἐπίκουρος ἀρίστη.
Κ αὶ λογικῆς τέχνης τὰ παλαίσματα, οἷς ὑπ' ἀληθὲς
Κ ρύπτεται, ὁ τρεφθεὶς δὲ λόγος, περίφαντον ἔθηκεν
Ὅ σσοις τ' ἤθεα κεδνὰ διαπλάσσουσιν ἄριστοι,
Ὡ ς τυρὸν πλεκτοῖσιν ἐειδόμενον ταλάροισιν.
Ἠ δ' ὁπόσα πτερόεντι νόῳ λεπταῖς τε μερίμναις
Β ένθεα διφήσαντες, ὁ μὲν, τοῦ, τοῦ δέ τις ἄλλος

Tunc uero exilibus partum euomit leuem,
Quare ne mihi generationem obiicere, & paruam eſcam,
Quam tu quidem & ſeruis tuis & bobus præbes,
Sed aliquid his plus habere quæro optime
Vt homo, ut boni patris filius, ſed annue,
Si quē & animi mordētem dicam ſermonē, neq; cælabo
Non uolentem genuiſti me, genitum uero aluiſti neceſſario,
Si autem genitum dimiſeris me, mortalem genuiſti ꝑmortali,
Non aurum cupio, neq; argentum, neq; ſerum
Fila & lapillis mixtos interius ſplendores,
Non terram immenſam æque undantem
Aegypti campis abundiſpicam, non ſeruorum
Multitudinem, quadrupedumq;, nuptiæ uero aliis curæ ſint
Excelſæ dominam uehentes, honoratum pondus.
Et ſedes, quæ paucos calcans pluribus calcatur
Sæpe deterioribus, quod & magis animum concitat,
Alia enim aliis ſuperbia. Humiles autem omnes,
Firmum nihil habentes in craſtinum, alienis
Oblectamentis intumeſcentes euolantibus celerrime,
Valeant quæcūque fert amara uitæ procella
Hinc & inde nutans puluerem omnibus infidum,
Hæc enim infirmis qdem adhuc mētibus uidi tamen,
Et e doctos audiui, tēpus uero quidā etiā plus afferet,
Quod omnes dicunt magiſtrum hominibus
O pater, unum cupio uerborum uim pro omnibus
Pulchrum qdem elocutionis igneum robur, & in foris
Et in iudiciis, & in fauſtis ſermonibus.
Bonum uero hiſtoriæ mens referta, hiſtoria enim
Coacta ſapientia, multorum intellectus, non paruū autem
Grāmatica poliens ſermonem, & barbaram uocem
Græciæ nobilis linguæ adiutrix optima,
Et logicæ artis luctamenta, ſub quibus uerum
Cælatur, trita autem ratio, perclarum reddidit
Quibusque mores modeſti formant optimi,
Vt caſeum textis aſſimilatum qualis.
Atque quæcūque alata mente, ſubtilibusque cogitationibus
Profunditates quærentes, hic qdem illius huius uero qs alius.

V iri admirati sunt sapientes, librisq; tradiderunt,
A eriorum, terrestriumq; & marinorum naturam inuenerunt,
C œlestiumq; in omnibus dei mentē incōprehensibilis.
Quo modo hoc ducit & quo profert, & in quod desinet
M undus uniuersus multis ornatus interius ornamentis,
V el didicere, uel ea intellexere, quæ nō ē mortalis intelligere,
V erum postq̄ iam hæc pertransiero iuuentute,
Spiritui diuiniori dabo mentes, quæ celauit
B ona peruestigansq;, & in lucem semper gradiens,
E t libramentum uitæ ferens motionibus diuinis,
V t auxiliatorem socium negociationis ducem
C hristum habens, leuibus cum spebus inde eleuer,
E t uitam puramq; & indesinentem sortiar,
N on amplius ueritatis simulachra procul uidens,
V eluti per speculum & aquam infirmia,
I psam autem ueritatem admirans oculis puris,
C uius primū postremūq;, trinitas diuinitus sola ueneranda,
V na lux in triplicibus splendoribus paris deitatis.
A spice matris meæ auunculum magnum, qui supra omnes
S ermonibus prudentibus ornatus, quos collegit
A finibus, linguisq; in pluribus considere faciens
V ltimam clauem orationum fecit Christum,
E t uitam excelsam, in quam pater oculum tendo
E t si paruam humiliorem, sed metiri
M ensuris magnis uitam, mente prudentis uiri,
M elius est secundas partes habere magnoꝝ, q̄ primas paupum,
Quando uolare aquila infra ex sibilante desuper
A ut humi serpentes alaudas supra aerem findere,
H æc pater cupio, tu uero mihi perfeceris desyderium,
Quippe rogo, tuum autem mentum attingo ego sane
Quippe rogito, occasionem aprehendamus, quā accedentem
E st capere, quærere autem prælapsum, fatuum,
T empus plantationis, tempus quoq; terram arandi,
T empus mariuagis soluere rudentes nauium.
T empus uenatoribus per montes feras interimere.
T empus uero rursus belli, flores autem ueris tempus

144

Ἄνδρες ἐθηήσαντο σοφοί, βίβλοισι δ' ἔδωκαν.
Ἠερίων χθονίων τε καὶ εἰναλίων φύσιν εὗρον,
Οὐρανίων τ' αὐτοὶ πᾶσι θεοῦ νόον ἀφάστοιο.
Πῶς τόδ' ἄγει, καὶ ποῖ προφέρει, καὶ εἰς ὅ,τι λήξει
Κόσμος ὅλος πολλοῖσι κεκασμένος ἔνδοθι κόσμοις.
Ἤμαθον, ἢ τὰ, νόησαν, ἃ μὴ θνητοῖο νοῆσαι.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα διεξελάσω νεότητι,
Γνώματι θεοτέρῳ δώσω φρένας, ἅσσα κέκευθε
Κἀλλὰ ἀνιχνεύων τε, καὶ ἐς φάος αἰὲν ὁδεύων,
Καὶ στάθμην βιότοιο φέρων κινήμασι θείοις,
Ὅς κεν ἀοσσητῆρα συνέμπορον ἡγεμονῆα
Χριστὸν ἔχων, κουφῆσι σὺν ἐλπίσιν ἔνθεν ἀερθῶ,
Καὶ ζωῆς καθαρῆς τε καὶ ἀλήκτοιο τύχοιμι,
Μηκέτ' ἀληθείης ἰνδάλματα τηλόθι λεύσσων,
Ὥς τε δι' ἐσόπτροιο καὶ ὕδατος ἀδρανέοντα.
Αὐτὴν δ' ἀτρεκίην θηεύμενος ὄμμασιν ἁγνοῖς,
Ἧς πέροχον πύματόν τε, τριὰς θεότης μονόσεπτος
Ἔνφαος ἐν τρισσοῖς ἀμαρύγμασιν ἰσοθέοισι.
Δέρκεο μητρὸς ἐμῆς μήτρων μέγαν, ὃς περὶ πάντων
Μύθοισι πυκινοῖσι κεκασμένος, ὅς συνάειρεν
Ἐκ περάτων, γλωσσῇσί τ' ἐνὶ πλεόνεσσι καθίζων,
Ὑστάτιον κληῖδα λόγων ποιήσατο χριστὸν,
Καὶ βίον αἰτήσαντα, πρὸς ὃν πάτερ ὄμμα τιταίνω.
Εἴτοι καὶ βαιὸν χθαμαλώτερον, ἀλλὰ μετρεῖσθαι
Μέτροισι μεγάλοισι βίον πυκινόφρονος ἀνδρός.
Κρεῖσσον δ' αὖτερ ἔχειν μεγάλων, ἤπερ τὰ πενιχρῶν.
Ὡς ἵπτασθ' ἀετοῖο κάτω ῥοιζοῦντος ὕπερθεν,
Ἠὲ χαμαιπετέων κορυδῶν ὑπὲρ ἠέρα τέμνειν.
Ταῦτα πάτερ ποθέω. σὺ δέ μοι τελέσειας ἐέλδωρ.
Ναὶ λίτομαι. τῆς σῆς δὲ γενειάδος ἅπτομ' ἔγωγε.
Ναὶ λίτομαι, καιρὸν λαβώμεθα, ὃν προσιόντα
Ἔστιν ἑλεῖν. ζητεῖν δὲ παραθρέξαντα, μάταιον.
Καιρὸς φυταλιῆς, καιρὸς δέ τε γαῖαν ἀρόσσειν.
Καιρὸς ποντοποροῦσι λύειν πρυμνήσια νηῶν.
Καιρὸς θηρευτῆρσι κατ' οὔρεα θῆρας ἀναιρεῖν.
Καιρὸς δ' αὖ πολέμοιο. τὰ δ' ἄνθεα, εἴαρος ὥρῃ

Τίκτει. ὡς δὲ λόγων ἔσθ᾽ ὥριος ἀνδράσι καιρὸς,
Ἡνίκα θερμότεροι ψυχῶν πνείουσιν ἔρωτες,
Οὐδὲ τύποις πολλοῖσι χαράσσεται ἔνδοθεν ἦτορ,
Ἀλλὰ νεογράπτοις καλοῖς μούνοισι τέθηλε.
Καὶ εἴξαν βιότοιο νέοι βάλλοντ᾽ ἰθὺ γαίης,
Ἐσθλήν τε, στυγερήν τε, τὸ, καὶ φράζεσθαι ἄμεινον
Πείθομεν, ἤ τινα μῦθον ἀρείονα τοῖς δ᾽ ἐπιθῆκα.
Αἰδέομαι τοὺς σοὺς μύθοισι πάτερ, οἷς σύ γ᾽ ἄριστος
Εὐδρομέων γλῶσσάν τε καὶ οὔατα, καὶ νόον ὠκὺν
Ἐν πάντεσσι νόμοισιν ὁμῶς, ἀδέτοις τε δετοῖς τε.
Οὐδὲ μόνοισι πολλοῖσι, τὸ δὴ καὶ θαῦμα περισσόν.
Οἶδέ σε καὶ βασιλεῦσι παρισούμενον μεγάλοισι,
Καὶ μετ᾽ ἀριστήων τιμώμενον, εἴποτ᾽ ἔλῃ γε,
Ἡνίκα θούριον ἔγχος ἀχαιμενίδῃσι τίνασσες.
Καὶ πλούτῳ κομόωντα, καὶ αἵματι, καὶ πραπίδεσσιν,
Εἶδός τε, μέγεθός τε, παλαιοτάτοισιν ὁμοῖος
Αἰακίδῃσιν ἔης, ἢ Αἰτωλῷ Μελεάγρῳ.
Ἀλλὰ καὶ ὥς, μύθοισι πλέον κλήϊσσαν ἁπάντων,
Ἔμπεδον, ἀστυφέλικτον, ἀγήραον, ἄσβεστον, ἐσθλὸν,
Αἰὲν ἐπερχομένοισιν ἀεξόμενον λυκάβασι.
Κλῆρον ἔχειν ποθέω πατρώϊον, ὥς ποτε λόγχην
Σπαρτιᾶται, πέλωρός τε γενύος, πελώριον ὦμον,
Καὶ σκῆπτρον πατέρων εἰς υἱέας αἰὲν ὁδεῦον.
Κεκροπίδαι τέττιγα πλοκάμων ὕπερ υἱέα γαίης
Γηγενέος. καὶ εἶδος ἔχει πατρώϊον εὖχος.
Αἰδόμενοι πόθον. αὐτὸν ἀμύμονα εἶδον ἔγωγε,
Καὶ στυγεροῖσι πόθοισι τέκνων εἴκοντα τοκῆα,
Ὅς τιν᾽ ἀοσσητῆρα νόσου, καὶ τερπνὰ φέροντα
Ἄμμιγα τοῖς ἀγαθοῖσιν, ὅπως τὰ κρείσσονα τερπνοῖς
Φαρμάσσοι. μικρῷ δὲ χερείονι νοῦσον ἐλαύνοι.
Καί τινα καὶ σοφίης ἀδαήμονα, πολλάκι παιδὶ
Ἑσπόμενον προθέοντι λόγοις, καὶ δόντα πόθοισιν
Ὀθνείοις ἀγαθοῖσιν, ὅπως κε χάροιτο γόνοιο.
Αὐτὰρ ἐγὼ κέλομαί σε τὰ μὲν κάλλιστα ποθεῦντι
Ἕσπεσθαι, καὶ χεῖρα φέρειν πάτερ. εἰ δὲ κακοῖσι
Τερποίμην, παίδων με τεῶν ἄπο τηλόθι εἶργον

P arit, sic orationum est tempestiua uiris occasio,
Cum feruentiores animorum spirant amores,
N eq; formis multis imprimitur interius cor.
S ed recenter scriptis bonis solis pululauit,
E t radicem uitæ iuuenes iaciunt in terram,
B onamq;, odiosamq;, quod & consyderare melius
S uademus, uel aliquē sermonē meliorem his addam
V ereor tuos sermones pater, quibus tu optimus
B ene excurrens linguaq; & auribus, & mente celeri
I n omnibus legibus simul, inuinctisq; uinctisq;·
N eq; laboribus multis, quod sane & miraculū maximū,
N oui te & regibus assistentem magnis,
E t cum optimatibus honoratū, si quādo unq̄ fuit,
C um furentem hastam Achæmenidis incutiebas,
Et diuitiis elatum, & sanguine, & prudentiis,
S pecieq; magnitudineq;, uetustissimis similis
A eacidis eras, aut Aetolo Meleagro.
S ed & sic, sermones te plus celebrarunt omnibus,
F irmum. inconcussum, insenescentem, immotū, bonum
S emper accedentibus auctum annis.
H æreditatem habere cupio paternam, ut olim hasta, m
S partiatæ, Pelopisque genus, Pelopeium humerum
Et sceptrum parentum in filios semper ueniens.
C ecropidæ cicadam nexus super filiam terræ
T errigenæ, & speciem habet paternum uotum
V ereare meū desyderiū· ipsum irreprehensum noui ego
E t odiosis desyderiis filiorum cedentem patrem,
V eluti quēdam auxiliatorem morbi, & oblectamenta ferentē
C ōmixtim bonis, ut meliora iucundis
T emperet. paruo autem deteriori morbus abigat.
E t aliquem & sapientiæ ignarum, sæpe filium
S equentem cupientem sermones, & dantem desyderiis
E xternis bonis, ut gratificetur filio·
V erum ego iubeo te optima quidem cupientem
S equi, & manum ferre pater. si autem malis
D electer, filiis me tuis eminus proiice

145

τε. ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν σαμα-
ρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάν-
τα, ὅσα ἐποίησα. ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ σαμαρεῖται, ἠρώ-
των αὐτὸν μεῖναι παρ᾽ αὐτοῖς. καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. καὶ
πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ. τῇ τε γυναικὶ
ἔλεγον, ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν. αὐτοὶ γὰρ ἀκη-
κόαμεν, καὶ οἴδαμεν, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ
χριστός. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας, ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἀπῆλθεν
εἰς τὴν γαλιλαίαν. αὐτὸς γὰρ ὁ Ιησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν
τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν,
ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες, ἃ ἐποίησεν ἐν ἱερο-
σολύμοις, ἐν τῇ ἑορτῇ. καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. ἦλθεν
οὖν πάλιν ὁ Ιησοῦς εἰς τὴν κανὰ τῆς γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ
ὕδωρ οἶνον.

Τῇ δευτέρᾳ τῆς τρίτης ἑβδομάδος.

περὶ τοῦ βασιλικοῦ.

Καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν καπερναούμ. οὗτος ἀκούσας
ὅτι Ιησοῦς ἥκει ἐκ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν γαλιλαίαν, ἀπῆλθε
πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτόν, ἵνα καταβῇ, καὶ ἰάσηται αὐτοῦ
τὸν υἱόν. ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. εἶπεν οὖν ὁ Ιησοῦς πρὸς αὐτόν,
ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. λέγει πρὸς αὐ-
τὸν ὁ βασιλικός, κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸν παῖδά μου.
λέγει αὐτῷ ὁ Ιησοῦς, πορεύου, ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρω-
πος τῷ λόγῳ, ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ιησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. ἤδη δὲ αὐτοῦ
καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ὑπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀνήγγει-
λαν λέγοντες, ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ. ἐπύθετο οὖν παρ᾽ αὐτῶν τὴν ὥραν,
ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε, καὶ εἶπον αὐτῷ, ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδόμην, ἀφῆ-
κεν αὐτὸν ὁ πυρετός. ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν
αὐτῷ ὁ υἱός σου ζῇ, καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς, καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. τοῦτο
πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ιησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς ἰουδαί-
ας εἰς τὴν γαλιλαίαν. Μετὰ ταῦτα, ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων, καὶ
ἀνέβη ὁ Ιησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα. ἔστι δὲ ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις, ἐπὶ τῇ
προβατικῇ, κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ, βηθεσδὰ, πέντε
στοὰς ἔχουσα. ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων.
τυφλῶν. χωλῶν. ξηρῶν. ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.

ἄγγελος

Ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

istis. Ex ciuitate autem illa multi crediderunt in eum samaritãorũ ppter uerbũ mulieris testimõiũ phibẽtis, qa dixit mihi omnia quæcũq; feci. Cum uenissent ergo ad illum Samaritani rogauerunt eum ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies, & multo plures crediderunt propter sermonem eius. Et mulieri dicebant, quia non propter tuã loquelã credimus. Ipsi enim audiuimus & scimus, quia hic est uere saluator mundi Christus. Post duos autem dies exiit inde, & abiit in galilæam. Ipse enim Iesus testimoniũ perhibuit, quia ppheta in sua patria honorem nõ habet. Cum ergo uenisset in galilæam exceperunt eum galilæi, cũ omnia uidissent, quæ fecerat hierosolymis in die festo. Et ipsi enim uenerant ad diẽ festum. Venit ergo iterum Iesus in Cana galilææ, ubi fecit aquam uinum.

Secunda tertiæ septimanæ

De Regulo.

Et erat qdã rgulus cui⁹ fili⁹ ĩfirmabat capharnaũ. Hic cũ audisset quia Iesus adueniret a Iudæa in galilæam, abiit ad eum & rogabat eum ut descenderet & sanaret filium eius. Incipiebat enim mori. Dixit ergo Iesus ad eum. Nisi signa & prodigia uideritis non creditis. Dicit ad eum Regulus. Domine, descende priusq̃ moriatur filius meus. Dicit ei Iesus. Vade filius tuus uiuit credidit homo sermoni, quem dixit ei Iesus, & ibat. Iam autem eo descendente serui occurrerunt ei, & nuntiauerũt dicẽtes qa fili⁹ ei⁹ uiueret. Interrogabat ergo horã ab eis in qua melius habuerit & dixerunt ei, quia heri hora septima reliqt eũ febris. Cognouit ergo pater qa illa hora erat in qua dixit ei iesus filius tuus uiuit, & credidit ipse, & domus eius tota. Hoc iterum secundum signum fecit Iesus cum uenisset a iudæa in galilæam. Post hæc erat dies festus iudæorum & ascendit Iesus hierosolymam. Est autem hierosolymis probatica piscina, quæ cognominatur hebraice Bethsaida quinq; porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentiũ cæcorum, claudorum, aridorum expectantium aquæ motum.

Angelus

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

146

Vt spurium, nobilis rheni iudicatum fluentis,
Vel purarum aquilarum falsum fœtum radiis.
Da gratiam, quæ patris est magis, q̃ filiis optime,
Contra ruens a filio in patrem,
Gloria est enim parentibus filiorum gloria, ut filiis
Suorũ parentum, cõmunis uero gratia & cõmune obprobriũ,
Iam & stadiis totam uitam excusserunt,
Saltus honore ꝓsequuti incõmodos, & cædem uirorum,
Ferarũq; occisarum inania sapientes, ut ciuibus
Oblectamenta ferre, & gloriã habere supremam cæterorum,
Popularibus oribus celebratum non diu post,
Alii certatoribus uictum & diuitia hauserunt,
Circa puluerem laborantibus inania, aurigisq;
Aduersa insanientibus sub aduersariis spectatoribus
Vibratis utrinq; in aerem, libidinibus alii
Virorum fœminarum flexuosam delectationem habentes,
Et mimorum umbrosis Alapis, a quibus gena
Nudatur, strepens ridiculum pro luctu,
Talia enim insaniunt, suam uitam inter medios
Ludentes maleficum, quæ enim didicere, docuerunt,
Et merces solis malorum non ensis acutus,
Sed opes & diuitiæ, quoniam affectuum auxiliatores.
Facile uero optime se gerunt inter stultos pessimi.
Illi quidem talia, & quæ adepti sunt pessime,
Deterius proiecere, iustitia autem recta astitit,
Tibi uero deus præbuerit quæq; desyderas, qui optimus
Manum porrigere filiis, & quibus impertiri melius,
Aliis superuacanea, beata autem, nobis præbueris,
Non enim multa uolo, multo autem tu dignus ipse
Esse, ut a patribus non procul longe abigere,
Quæ gratia si tu simiam habeas mortalis formæ noxam
Aureis laqueis collum circundatum?
Non enim ornatus imutauit ridiculam formam leuem,
Quæ autem gratia asino ferre auri talenta?
Asinus & inauratus ualde existens ruditum canit,
Neq; gratia plumbi structos enses occultare

147

Ὡς νόθον, εὐγενέος ῥήνου κριθέντα ῥεέθροις,
Ἢ καθαρῶν αἰετῶν ψευδῆ γόνον ἀκτίνεσσι.
Δὸς χάριν, ἣ παιδός ἐστι πλέον ἢ παιδὸς ἀρίστη,
Ἔμπαλιν ἀΐσσουσα παρ' υἱέος ἐς γενετῆρα.
Κῦδος γὰρ τοκέεσσι τέκνων κλέος, ὡς τεκέεσσιν
Ὧν τοκέων. ξείνη δὲ χάρις, καὶ ξεῖνον ὄνειδος.
Ἤδη καὶ σταδίοισιν ὅλον βίον ἐξετίναξαν,
Ἅλματα τιμήσαντες ἀναρσία, καὶ φόνον ἀνδρῶν,
Θηρῶν τ' ὀλλυμένων κενεόφρονες, ὡς ἀθλητὰς
Ἦρα φέρειν, καὶ κῦδος ἔχειν περιώσιον ἄλλων,
Γανδήμοισ στομάτεσσι βοώμενον οὐκ ἐπὶ δηρόν.
Ἄλλοι ἀεθλευτῆρσι βίον καὶ πλοῦτον ἄφυσσαν,
Ἀμφὶ κόνιν μογέουσιν ἐτώσια, ἠνιόχοις τε
Ἀντίπαλ' ἀφραδέουσιν ὑπ' ἀντιπάλοισι θεηταῖσ
Παλλομένοις ἑκάτερθεν ἐς ἠέρα. ὕβρεσιν ἄλλοι
Ἀνδρῶν θηλυτέρων πολυκαμπέα τέρψιν ἔχοντες.
Καὶ μίμων σκιεροῖσι ῥαπίσμασιν, οἷς ὑποκόρσῃ
Γυμνοῦται, ψοφέουσα γελοίϊον ἀντὶ γόοιο.
Τοῖα γὰρ ἀφραδέουσιν, ἑὸν βίον ἐν μεσάτοισι
Παίζοντες κακοεργόν. ἃ γὰρ μάθον, ἐξεδίδαξαν.
Καὶ μισθὸς μώμοισι κακῶν ὃ φάσγανον ὀξύ,
Ἀλλ' ἄφρονος καὶ πλοῦτος, ἐπεὶ παθέων ἐπιτρωγοί.
Ῥεῖα δ' ἀριστεύουσιν ἐν ἀφραδέεσσι κάκιστοι.
Κεῖνοι μὲν δὴ τοῖα. καὶ ἀκτήσαντο κακίστως,
Χεῖρον ἀπερρίψαντο, δίκη δ' ἰθεῖα πρέσῃ.
Σοὶ δὲ θεὸσ ὀπάσειε τά τ' ἔλδεαι, ὅς περ ἄριστος
Χεῖρ' ὀρέγειν τοκέεσσι, καὶ οἷς δατέεσθαι ἄμεινον.
Ἄλλοισιν τὰ περισσὰ, τὰ δ' ὄλβια, ἡμῖν ὀπάζοισ.
Οὐ γὰρ πόλλ' ἐθέλω, πολλοῦ γε μὲν ἄξιος αὐτὸς
Ἔμμεναι, ὡς πατέρων μὴ τηλόθι πολλὸν ἐλαύνειν.
Τίς χάρις ἢν σὺ πίθηκον ἔχῃς, βροτοειδέα λώβην,
Χρυσείοισι βρόχοισι δέρην περιγυρωθέντα;
Οὐ γὰρ κόσμοσ ἄμειψε γελοίϊον εἶδοσ ἐλαφρόν.
Τίς δὲ χάρις κάνθωνι φέρειν χρυσοῖο τάλαντα;
Κάνθων καὶ πολύχρυσος ἐών, ὀκνηθμὸν ἀείδει.
Οὐ δὲ χάρις μολίβοιο τετυγμένα φάσγανα κεῦθειν

Ἀργυρέοις κολεέσσι, τὰ μὴ πολέμοισιν ὄνειαρ.
Τοῖος γὰρ βροτός ἐστιν, ὅτ' ἔκτοθε μοῦνον ἀέρθη.
Τέρμα λόγου τόδ' ἄκουε, θεὸς δ' ἐπιμάρτυρος ἔστω.
Καί γ' οὖν καὶ θεός ἐστι λόγος θνητοῖσιν ἀναύδων.
Ταῦτα πάτερ παρ' ἐμεῖο, φύσις, τόκος, ἄσπετος ἱδρὼς,
Ἤματά τε νύκτας τε διηνεκὲς εἰς ἓν ἀγείρειν.
Τἆλλα δέ μοι πρήσσειο, θεὸς, χρόνος, ἐλπὶς ἀρείων.
Μὴ λήγειν θήγοντα προφασίῃσιν ἑταίρων.
Καὶ γὰρ καὶ δρυτόμῳ πέλεκυς σθένος ἐστὶν ἄριστον.
Μὴ σύ γε μὴ πόντον περιδείδιθι, μὴ σύ γ' ὁδοῖο
Μῆκος, μὴ κτεάνων περιφείδεο, μὴ τέ τευ ἄλλου
Τῶν, ὅσα τὴν μεγάλην ἀρετὴν θνητοῖσιν ὀφέλλει.
Πολλῶν τοι κτεάνων προφερέστερος εὔχομαι εἶναι,
Πρωτότοκος καὶ πρῶτος, ἐς οὔνομα πατρὸς ἀείρας,
Εἴ τινα καὶ τόδ' ἔχει γονέταις χάριν, ὥσπερ ὀΐω.
Εἰ δὲ σέ γ' ἢ κτεάνων αἱρεῖ πόθος, ἤ σέ γε παιδὸς
Θηλυτέρος, μαλακὸς, μηταῖος ἐγγύθι πίπτων,
Φλὸξ καλάμης ἀΐσσα, μαραινομένη τε τάχιστα,
Φθέγξομαι, οὐκ ἐθέλων μὲν, ἀτὰρ σύ με καὶ τὸ, κελεύεις.
Οὔποτέ σοι φιλόπαιδος ἐγὼ πάτερ οὔνομ' ἀναίνω,
Ἀλλὰ πάτερ σῷ παιδὶ πέλοις θεὸς ἀντὶ βροτοῖο.
Μὴ φράξῃς πηγὴν ποταμὸν μέγαν ὠδίνουσαν,
Μὴ δὲ φάος λύχνοιο θάνοι, λήγοντος ἐλαίου.
Ἢ φυτὸν οὐ δροσερῇσι πιαινόμενον προχοῇσιν.
Οἶγε. θρέπτον. ἔπειτα, ῥόον, φάος, ἔρνος ἀέξων.
Μῆτερ ἐμὴ, σὺ δ' ἐμῇσι λιταῖς ἐπάρηγε καὶ αὐτὴ,
Ὄφρα κεν ἀμφοτέροισι χαρίσιον ὕμνον ἀείσω.
Μὴ δὲ μόνον πηλοῖο ὑπέρτεσιν εὔαδε λέξαι
Φρασσαμένοις, ὅτι σαρκὶ περιζομένουσι τοκῆες,
Ἀλλὰ καὶ ἀθανάτων ψυχῶν γονέτας καλέεσθαι.

ΝΙΚΟΚΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ.

Τέκνον ἐμὸν, μύθοις ἐπιθέων, ποθέεις τὰ φέριστα.
Καὐτὸς γοῦν μύθοισιν ἐπιτέρπομαι, οὓς περ ἔδωκε
Χριστὸς ἄναξ μερόπεσσι, βίου φάος, οἷον ἀπ' ἄλλων
Δῶρον ἐπουρανίης ἐξ αἴτυγος. οὐδὲ γοῦν αὐτὸς
Αἰρόμενος πολλῇσιν ἐπωνυμίῃσι γέγηθεν,

A rgenteis uaginis, quæ bellis non sunt utilitas,
T alis enim est homo, cum extrinsecus solū eleuatus fuerit,
F inem orationis hunc audi, deus autem testis adsit.
E t enim & deus est ratio hominibus imperans.
Hæc pater a me, natura. mos, infinitus sudor,
D iesq; noctesq; continue in unum cogere.
A lia uero mihi abs te, deus, tempus, spes melior
N e desinere acuentem monitis sociorum,
Et enim & lignatori securis robur est optimum,
N e tu quidem ne mare horreas, ne tu quidem uiæ
L ongitudinem, ne facultatibus parcas, neq; alicui alii rei
E orum quæ magnam uirtutem mortalibus augent,
Multis quidem facultatibus præstantior glorior esse,
P rimigena & primus, in nomen patris sublatus,
S iquam & hoc habet parentibus gratiam, ut existimo.
S i uero te quidem uel facultatum tollit cupido, uel te qdē filia
Effœminatior, mollis, maternus prope cadens,
F lamma e stipula ascendens, marcensq; celerrime,
D icam, non uolens quidem, uerum tu mihi & hoc iubes,
N unq̄ tibi dilectoris filii ego pater nomen applicabo,
V erum pater tuo filio sis deus pro homine,
N e obstruas fontem fluuium magnum parturientem,
N eq; lux lucernæ moriatur, desinente oleo,
V el plantam non rorulentis crassescentem hostiis,
A peri, ale, riga, fluentum, lucem, ramum augens,
M ater mea, tu uero meis precibus fer opem & ipsa,
V t utrisq; gratiarium hymnum concinam,
N eq; solum luti quod non nullis placuit dicere
C onsyderantibus, quod carnibus timent parentes,
Sed & immortalium animorum parentes uocem.

NICOCLI AD FILIVM.

f Ili mi, sermones cupiens, cupis optima,
Et ipse enim sermonibus delector, quos tradidit
Christus rex hominibus, uitæ lucem, quale a cæteris
D onum cœlesti e curru, neq; enim ipse
E latus multis appellationibus delectatus est,

A liud quid ante uerbum uocatus, ſed audi
S ermonem meum, patris autem monitus eſt optimus,
E t canities, iuuentute plus habet, hiſtoriam enim
T empus, hiſtoria uero genuit ſapientiam alatam,
Quapropter mea uerba animaduertas, & enim melius
F ili mi, in cæteris quidem patre & melior fueris.
G audet enim pater ſuperatus a filio bono,
E t plus, quam omnes ſuperare diuinis legibus,
Quibus hoc uniuerſum colligauit pater magnus. e uerbo aūt,
F irmum ſtabiliuit ſuam poſſeſſionem pamans,
I llud tamen uolo te paternum o fili habere,
P udorem maiorem, quam nunc parentibus oſtendiſti.
F ilius & ego fui boni patris, ſed hoc non dum
V enit a noſtris oribus uerbum, neq; ſub dentibus.
N eq; enim neq; deo gratum eſt uerbum,
O pater, ſi me genuiſti, parua gratia, non enim mihi ſane,
T uo autem deſyderio, tuæ carni gratificans me plantaſti.
S ed educaſti poſtea? cur enim genuiſti? quam ingrata
V ox, & mundi ſolutio, magnæq; generationis.
A more quidem colligauit natura parentesq; filioſq;,
N e labor erga filios abſcinderet parentes,
E t morti gigneremus incurioſi eorum quos genuimus,
Quapropter & bellum graue ſuis pro filiis parentes
S tatuunt. quippe enim dixiſti uerum uſq; ad mortem.
F uci, pantheræq;, boues, apri piſces, aues,
O mniū rurſus ſupra cætera mortaliū genus, ſi autem legibus
T ot ceſſerimus, tota uita perit obſcura,
Quis enim amplius filium complectetur, aut optima
P recabitur, aut cupienti ſermones, aut aliud qppiā an nuet?
Quis partem facultatum imptietur ut decet?
S i debitum, non gratia eſt, quod a patre filius ceperit,
E t nihil quidem habens pudoris legem extra iaciat;
Bene aūt paſſus, ingratam habere linguamq; mentemq;.
A nimaduerte uero ſi tibi quis occurreret mente præditus
N on ſolum hominum nos genus, ſed dei,
H orum antea. parentes uero ſecunda ſunt filiis

Ἄλλο τι πρόσθε λόγοιο καλεύμενος. ἀλλ' ἐσάκουε
Μῦθον ἐμὸν, παιδὸς δὲ πρόφασις ἐστὶν ἀρίστη.
Καὶ πολιῇ, νεότητος ἔχει πλέον. ἰσορρίην γὰρ
Ὁ χρόνος, ἰσορρίη δὲ τέκεν σοφίην περιβρύουσαν.
Τοὔνεκ' ἐμῶν ἐπέων ἐμπάζεο, καὶ γὰρ ἄμεινον.
Τέκνον ἐμὸν, τὰ μὲν ἄλλα, παιδὸς καὶ φέρτερος εἴης.
Χαίρει γάρ τε πατὴρ ἡσσώμενος υἱέος ἐσθλοῦ.
Καὶ πλέον, ἢ πάντων κρατέων θείοισι νόμοισιν,
Οἷς τόδε πᾶν συνέδησε πατὴρ μέγας. ἐκ δὲ λόγοιο,
Ἔμπεδον ἐστήριξεν ἑὸν κτέαρ ἀμφαγαπάζων.
Κεῖνο γε μὴν ἐθέλω σε παιδίον ὦ τέκος ἴσχειν,
Αἰδῶ πλειοτέρην, ἧς νῦν τοκέεσσιν ἔφηνας.
Παῖς καὶ ἐγὼ γενόμην ἀγαθοῦ παιδὸς, ἀλλὰ τόδ' οὔπω
Ἦλθεν ἀφ' ἡμετέρων στομάτων ἔπος, οὐδ' ὑπ' ὀδόντι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ θεῷ κεχαρισμένος ἐστὶν ὁ μῦθος.
Ὦ πάτερ, εἴ μ' ἔφυσας, βαιὴ χάρις. οὐ γὰρ ἔμοιγε,
Σοὶ δὲ πόθῳ, σῇ σαρκὶ χαριζόμενος μ' ἐφύτευσας.
Ἀλλ' ἔθρεψας ἔπειτα; τί γὰρ τέκες; ὡς ἀχάριστος
Φωνὴ, καὶ κόσμοιο λύσις, μεγάλης τε γενέθλης.
Φίλτρῳ μὲν συνέδησε φύσις τοκέας τε γόνους τε,
Ἢ μόγις ἀμφὶ τέκεσσιν ἀπορρήξειε τοκῆας.
Καὶ θανάτῳ τίκτομεν ἀκηδέας ὧν τεκόμεσθα.
Τοὔνεκα καὶ μῦθον αἶνον ἑοῖς περὶ παισὶ τοκῆες
Ἴσαν τ'. ἦ γοῦν ἔλεξας ἐτήτυμον ἄχρι μόροιο.
Σφῆκες, πορδάλιές τε, βόες, σύες, ἰχθύες, ὄρνιθες,
Γαύτων δ' αὖ περίαλλα βροτῶν γένος. εἰ δὲ νόμοισι
Τόσσοις εἰ καθέοιμεν, ὅλος βίος οἴχετ' ἄϊστος.
Τίς γὰρ ἔθ' ἥκα προσπτύξεται, ἢ τὰ φέριστα
Εὔξεται, ἢ ποθέοντι λόγοις, ἢ ἄλλο τι νεύσει;
Τίς μοῖραν κτεάνων ἀποδάσεται ὡς ἐπέοικεν;
Εἰ χρέος, οὐ χάρις ἐστὶν, ὅκεν παιδὸς υἱὸς ἔλησι.
Καὶ μηδὲν μὲν ἔχων αἰδοῦς νόμον ἔκποθι βάλλοι.
Εὖ δὲ παθὼν, ἀχάριστον ἔχειν γλῶσσάν τε νόον τε.
Σκέπτεο δ' εἴ κεν σοί τις ἀπαντήσειεν ἐχέφρων.
Οὐκ οἷον μερόπων ἡμεῖς γένος, ἀλλὰ θεοῖο,
Τῶν δὲ πάρος. πατέρας δὲ, τὰ δεύτερά εἰσι τέκεσσιν

Ὄ ργανα τῆς Χριστοῖο θεοῦ μεγάλοιο γενέθλης.
Γ αῖαν ἔλεν, δῶκεν δὲ νόον. μικτὸν δ' ἀνέδειξεν
Ἓ ν γένος ἀμφοτέρωθεν, ἐπιχθόνιον βασιλῆα,
Σ ῶμα κακοφρονέοντα, θεὸν θετὸν εὐσεβέοντα,
Π ολλοῖσίν τε κακοῖσι κυκώμενον ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ὥ σ κεν ἐνὶ πλεόνεσσιν ἀκαμπέα θυμὸν ἔχωμεν.
Ἀ λλ' οὔπω τίς τόσσον ἀπὸ φρενὸς ἤλυθεν ἐσθλῆς,
Ο ὐδὲ τόσον νεότητος ἀπηνέος αἷμα τι βράσθη,
Ὡ ς τόδ' ἀπὸ στόματος ῥῆξαι κακὸν ἀντιθέοιο.
Ο ὐκ ἐθέλων τά μ' ἔοργας, ἐπεὶ δέ μ' ἔοργας, ἔτισας.
Ἢ ν δὲ πλάσσας μεθέῃς με, βροτὸν πλάσσας ἀντὶ βροτοῖο,
Δ ὸς σοφίην, δὸς πλοῦτον, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἔδωκας.
Δ ὸς μέγεθος καὶ κάλλος ἐν ἄστεσι πρῶτα φέρεσθαι,
Θ εῖον ἔγχος ἔχειν, νόσοις δέμας οὐχ ὑποεικτὸν,
Ἅ λλά τε, οἷος μέγας ὄλβος ἐν ἀνθρώποισι μεζεῖται.
Ἠ χῆ σοῦ θυσίαις τε καὶ εὐχωλῇσι γεραίρειν.
Ο ὐ γὰρ ἐμοί τι νέμοιον δήσας ψυχήν τε δέμας τε.
Κ ύδεος ἱμείρων δὲ προήγαγες, ὥς περ ἅπαντα,
Ὡ ς καὶ ἐπιχθονίοισιν ἀοίδιμος ὦ μάκαρ εἴης.
Τ αῦτα θεοσυνέεσσι καὶ ἀφραδέεσσι δεδόσθω,
Ο ἷς πλοῦτος θεός ἐστι κακοῦ πλαστῆρος ὀπηδοῖς.
Ἡ μεῖς δ' ἐν πάντεσσι θεὸν μέγαν ὑμνείωμεν,
Ἐ σθλοῖς τε συνεργοῖς τε. σὺ, γοῦν τεκέων ἐρατεινῶν.
Κ αὶ μετὰ πρῶτον ἄνακτα ἐπιχθονίους γενετῆρας,
Ο ἵ με φαλους ἔπλησαν, ἀφ' ὧν τριὰς εἰς ἓν ἰοῦσα,
Κ αὶ λάμψε πρῶτ' εἴδεσσιν ἐμαῖς, καὶ πᾶσι φαείνει.
Σ ιγήσω κόσμοιο κύκλον μέγαν, οὐρανὸν εὐρὺν,
Ὄ μμασι παμφανόωντα διαυγέσι, νῶτα θαλάσσης
Ἀ υτῆς ἱσταμένης τε, τὸ δὴ καὶ θάμβος ἔμοιγε.
Γ αῖαν ἐΰστερνον, ποταμῶν ῥόον, ἠέρα πυκνὸν,
Ὥ ρας, ἄνθεα τερπνὰ, βροτῶν φύσιν, ἠδρίων τε,
Ὅ σα θεὸς προὔθηκεν ἐμοῖς φαέεσσι τράπεζαν,
Τ αῦτα πατὴρ μεγάλοιο παιδὸς πάρ' ἔδωκεν ἔμοιγε.
Τ ῷ, μή μοι τοίοισιν ἀμείβεσθαι γενετῆρα
Θ αρσαλέως, καὶ θάρσος, ἔφυ θρασσος ἐκχυθῇ μέζον.
Μ ή σοι τίς καὶ τοῖος ἀπ' οὔατος ἡμετέροιο

Instrumenta Christi dei magni generationis,
T erram cepit, deditq; mentem, mixtumque ostendit
V num genus utrinque, terrestrem regem,
C orpore male sapientẽ, deum positiuum pietatem colentem,
M ultisque malis interturbatum hinc & inde.
V t in pluribus inflexum animum habeamus,
Sed nondum quis tantum a mente uenit bona,
N eque tantum iuuentutis immitis sanguine efferbuit,
V t hoc ab ore prorumperet malum diis inimico.
N on uolentem me fecisti, postq̃ autẽ me fecisti, honorasti.
S i autem formatum dimiseris me, mortalẽ formans ꝓ mortali,
D a sapientiam, da diuitias, quonia m pluribus dedisti.
D a magnitudinem & pulchritudi nem ut in urbibus excellam
F ortem hastã habeam, morbis corpus non subiectum,
A liaque qbus magnæ opes in hominibus mensurantur
V el cessabo sacrificiisque & precibus honorare.
N on enim mihi aliquid tribuens, ligasti animũq; corpusque,
G loriam autẽ desyderans ꝓduxisti, quẽadmo dũ omnia,
V t & terrestribus celebris o beate sis,
H æc odiosis deo & inconsultis dentur,
Quibus diuitiæ deus sunt mali fictoris sequacibus,
N os autem in omnibus deum magnum celebremus,
B onisq; odiosisque, hoc enim filiorum amabilium.
E t post primum regem ter restres parentes,
Qui me luce repleruut, a quibus trinitas in unum ueniens,
E t splenduit mentibus meis, & omnibus apparuit,
T acebo mundi circulum magnum, cœlum latum,
O culis lucentia transparentibus, terga maris
I psius ftantisque, quod sane & mirum mihi quidem,
T erram postea, fluuiorum fluxum, aerem spirabilem,
T empora flores iocundos, mortaliũ naturam, aeriorumque,
Quæcũque deus proposuit meis luminibus mensam,
Hæc pater magno a patre dedit mihi quidem
Quare. ne mihi talia respondere genitori
C onfidenter, & fiducia euasit audacia extra modum,
N e tibi aliquis & talis ab aure nostra

150

Fili calidiore a patre uerbum ueniat,
Siquidem natura filiis desyderium præbuit parentum
Et hoc, natura amare non amantes prohibuit,
Melius pernitiosum ferre patrem, quam an aliis
Benificiis affici, mortalibus aũt patris solũ ad manũ respicet.
Si autem pauper, menteq; captus, & nõ membris compactus,
Quid facies, non manum tuam scipioni præbebis?
Non humeris tuis tollens me procul feres,
Veluti Anchisiades genitorem suum e bello?
Aut dices, quid me parasti? & quid me seruilem petis?
Da uocem piscibus, & aeriis uolucribus,
Et iis, quæcunq; in terra spirantq; & serpunt,
Non dicet quid me parasti maris filius o rex Delphis?
Salsam non uolebam secare uitam semper errabundus,
Humidum flans, & in sydereum aerem intuens.
Opera bouis cupio, & montes & latum tergus,
Et uiuere hominibus communem uitam ut celer equus
Quam omnibus piscibus lubricis imperare.
Neq; boues desyderantes maris iter indignantur,
Non dicet obliquis laborans nexibus uentris
Amarus serpens, quid me proiecisti in terram humũ edentẽ?
Volebam erectus esse, uerum tu me uentre uolutas.
Neq; coruus aquilis similiter in orbem agi
Quærit omnium regiissimam formam permutatus,
Amat autem quancunq; habet uitæ uiam.
Neq; quidem suo fictori unq̃ dicet figulinum opus,
Quid nam in me uoluisti immanem orbem peccator,
Hæc quidem ut tuam flectam mentem carissime filiorum,
Vt discas examen orationis, & filum trahere,
Vel proiicere q̃ superfluũ est, quod autem satis est, continere,
Neq; fluento iuuentutis cõmittere, sed cohibere,
Plus dicendorum aliquid manere longe melius est
Intus, quam aliquid infandum in aerem uerbum ire,
Nullus enim labor est manere sub labris uerbum.
Non enim uipereusq; fœtus uentrem discindet
Matrem deuorans, pœnam patris pernitiosi,

151

Τέκνον θρέμμα τεοῖο πατρὸς παρὰ μῦθον ἵκηται,
Εἴ γε φύσις τεκέεσσι πόθον πόρσυνε τοκήων,
Καὶ τ', φύσις φιλέειν τοὺς οὐ φιλέοντας ἔρυξε,
Κρεῖσσον ἀτασθαλέοντα φέρειν πατέρ', ἠὲ παρ' ἄλλων
Εὖ πάσχειν. θνητοῖσι δὲ παιδὸς μόνον ἐς χέρα λεύσσειν.
Εἰ δὲ πένης, φιλοπλήξ τε, καὶ οὐ μελέεσσι πεπηγώς,
Τί πρήξεις; οὐ χεῖρα τεὴν σκίπωνι παρέξεις;
Οὐκ ὤμοισι τεοῖσιν ἀειρόμενός μ' ἑκὰς οἴσεις,
Ὡς Ἀγχισιάδης γενέτην ἑὸν ἐκ πολέμοιο;
Ἢ φήσεις, τί μ' ἔτευξας; καὶ τί με δούλιον αἰτεῖς;
Δὸς φωνὴν νεπόδεσσι, καὶ ἠερίοις πετεηνοῖς,
Καὶ τοῖς, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐκ ἐρέει τί μ' ἔτευξας ἁλὸς τέκος ὦ ἄνα δελφίς,
Ἁρμυρὸν οὐκ ἔθελον τέμνειν βίον αἰὲν ἀλήτης,
Ὑγρὸν φυσιόων, καὶ ἀνάστροφον ἠέρα λεύσσων.
Ἔργα βοὸς ποθέω, καὶ ὄρεα, καὶ πλατὺν ὦμον,
Καὶ ζώειν μερόπεσσιν ὁμὸν βίον ὡς ταχὺς ἵππος,
Ἢ πᾶσιν νεπόδεσσιν ὀλισθηροῖσιν ἀνάσσειν.
Οὐδὲ βόες προθέοντες ἁλὸς πόρον ἀγαλλόωσιν.
Οὐκ ἐρέει σκολιοῖσι κάμνων μηρύμασι γαστρὸς
Πικρὸς ὄφις, τί μ' ἔειψας ὑπὸ χθόνα γαῖαν ἔδοντα;
Ἤθελον ὄρθιος ἔμμεναι, ἀτὰρ σύ με γαστρὶ κυλίνδεις.
Οὐδὲ κόραξ αἰετοῖσιν ὁμοίϊα δινεύεσθαι
Χρηΐζει, πάντων βασιλεύτατον εἶδος ἀμείψας.
Στέργει δ' ἣν περ ἕκαστον ἔχει βιότοιο κέλευθον.
Οὐδ' ἐγὼ ἐκ πλάστη ποτ' ἐρεῖ κεραμήϊον ἔργον,
Τίπτ' ἐπ' ἐμοὶ ῥοίζησας ἀεικέα κύκλον ἀλιξέ;
Ταῦτα μὲν ὥστε τεὴν κάμψαι φρένα φίλτατε παίδων.
Ὤκα μάθης πλάστιγγα λόγου καὶ ὑπάρχον ἐφέλκειν,
Ἠ ῥίπτειν τὸ περισσόν. ὃ δ' ἄρκιον ἐστὶ καθέξειν.
Μὴ δὲ ῥόω νεότητος ἐφεπόμενον, ἀλλὰ κατίσχειν,
Τὸ πλεῖον φρασθέντι μένειν πολὺ λώϊόν ἐστιν
Ἔνδοθεν, ἠὲν ἄφραστον ἐς ὕστερα μῦθον ὀλέσθαι.
Οὐ δεῖος γὰρ φόνος ἐστὶ μένειν ὑπὸ χείλεσι μῦθον.
Οὐ γὰρ ἐχιδναῖός τε γόνος διὰ γαστέρα ῥήξει
Μητρὸς ἀναβρώσκων, ποινὴν πατρὸς ὀλλυμένοιο.

151

Ἤδη δ' αὖ μύθοισι τεὸν δειδίξομ' ἔρωτα
Πατρὸς ἐνηείῃ, παιδὸς θρασσὸς ἤεει πάντων.
Οὔτι μίη βιότοιο πέλει τρίβος ὦ τέκος οὔτι,
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ μίη πᾶσιν φύσις, ἀλλ' ἡ μὲν, ἐσθλή.
Ἡ δὲ χερειοτέρη, θηρσὶν ἀλόγοισιν ὁμοίη.
Ἄλλη δ' αὖ πλεκτή τε καὶ ἀμφοτέροισ' ἐπίμικτος.
Ὣς ἄρα καὶ τρισσὸν γαίης σθένος οἶδε γεωργός.
Εὔσταχυς, ἡ δὲ ἄκαρπος, ἀκανθοφόρος θ' ἅμα σίτῳ.
Τρισσαὶ δὴ τελέθουσιν ὁδοὶ, καὶ τέρματα τρισσά.
Ἡ μὲν γὰρ, χθαμαλὴ, καὶ ἐπίτροχος ἴχνεσι πολλῶν,
Εὐρείη, μαλακή τε, καὶ ἐς τέλος οἰκτρὸν ἄγουσα,
Κρημνούς τε, ζοφεροὺς τε μυχοὺς, καὶ τάρταρον αἰνὸν,
Ἧχι πυρὸς ποταμοὶ, καὶ δαίμονες ἀγριόθυμοι,
Ψυχῶν τ' οὐλομένων ποινὴ, καὶ τίσις ἄπαυστος.
Ἡ δὲ, τρηχαλέη, καὶ ὄρθιος, αὐαλέη τε,
Στεινή τε, σκολιή τε, καὶ ἀμφίκρημνος ἁπάντη.
Ἀμβατὸς οὐ πολλοῖσι, καὶ ἐς τέλος ἐσθλὸν ἄγουσα,
Οὐρανὸν ἀστερόεντα, κλέος μέγα, κάλλε' ἄσαρκα.
Αὐτὴν ἀξενίην καθαρὴν καὶ ἄσκιον ἐσθλὸν,
Ἄχρι καὶ ἀκροτάτοιο φάους ὅρον οὔτιν' ἔχοντος.
Ἡ δὲ τρίτη, μεσάτη μὲν ὁδὸς, μεσάτη δ' ἔγ' ἀμοιβῆς,
Οὔτε λίην μογερὴ, καὶ κύδεος οὐ μάλα πολλοῦ,
Οἷον κιρναμένου φωτὸς πρὸς νύκτα μέλαιναν.
Ἀμφιλύκην δ' ἄρα τήν γε σοφοὶ μέσην καλέουσι.
Ῥείη μὲν προρόωσιν, ὅσοις νόος ἐστὶ κάκιστος,
Ψεύσταις, ἀνδροφόνοις, μοιχοῖς, ἐπίορκον ὀμοῦσιν,
Ἀνδρογύνοις, χρεῶν δηλήμοσιν, ἁρπαγέεσσι,
Γαστροφίλοις, λίμνῃσιν ἀπληρέσι τοῖσιν ὁμοίοις.
Οἳ θανάτῳ ζώοντες, ἑὸν μόρον ἀμφαγαπῶσι.
Δυσμενέων κεφαλαῖς τοῖος βίος αὐτήσειε.
Τὴν δ' ἀγαθὴν, τέμνουσιν, ὅσοις βίος οὐκ ἐπὶ γαίης,
Τρισμάκαρες, ζώοντες ἐπὶ χθονὶ σαρκὸς ὕπερθεν,
Ἄζυγες, κόσμοιο περίφρονες, οὐρανοφοῖται,
Ἀκτέανοι, κινυροὶ, χαμεύναδες, οἰοχίτωνες,
Βαιὸν ἀναπνείοντες, ἀγάστορες, ἀσκεπέες τε,
Κῦδος ἓν οἶον ἔχοντες, ἅπαν κλέος ἔνθαδ' ἀτίζειν,

Iam uero uerbis tuum perterrebo amorem
Patris clementia, filii audaciam aere inspergens.
Non una uitæ existit uia o fili minime,
Neque enim neque una omnibus natura, sed hæc qdem bona,
Sed deterior, feris irrationalibus similis.
Alia uero rursus cõnexaque & utrisque admixta,
Quẽadmodum & triplex terræ robur nouit agricola,
Fertilis, atque infructuosa, spiniferaque una cum tritico.
Triplices igitur existunt uiæ, & fines triplices,
Hæc enim plana, & trita uestigiis multorum
Lata mollisque, & in finem miserabilem ducens,
Precipitiaque, tenebrosasque cauernas, & tartarum grauem,
Vbi ignis fluuii, & dæmones feranimes,
Animarumque pernitiosarum pœna, & ultio incessabilis,
Illa uero aspera, & ardua, aridaque,
Angustaque, tortuosaque, & circũpreceps undique,
Accessa non multis, & in finem bonum ducens,
Cœlum sydereum, gloriam magnam, formas excarnes,
Ipsam ueritatem puram & non umbratile bonum,
Vsque ad supremum lumen terminum nullum habens
Tertia uero, media quidem uia, media qdem permutationis,
Neque nimium laboriosa, & gloriæ non nimium multæ,
Veluti temperatæ lucis ad noctem nigram,
Crepusculum uero utique hanc sapiẽtes mixtionem uocant.
Facilis quidem transeuntibus, qbuscũque mens est pessima,
Mendacibus, homicidis, adulteris, peierationem iurantibus,
Effœminatis uiris, parentum offensoribus, raptoribus,
Ventri deditis, paludibus inexplebilibus similibus,
Qui morti uiuentes, suam mortem complectuntur.
Hostium capitibus hæc uita occurrerit.
Bonam autem secant, quibus uita non in terra est,
Ter beati, uiuentes in terra carnem supra,
Iniugati, mundi despectores, cœliuagi,
Exortes facultatum, miserandi, humi cubantes, soliuestes,
Parum respirantes, euentres, intectique
Gloriam unam solam habentes, omnem gloriam hic spernere,

Et diuitias, paupertatemq;, & in deum solum respicere,
Hos quidem ego horreo & timeo infra aspiciens,
Vt deum celsiregem, cum hominibus adhæserit,
Etenim longe supra mortales iuere omnes
Nos autem rursus mediam uiam imus, neq; malis
Delectati, & parum attingentes quidem deum,
Quibus uxorumq; cura adest, & gloriæ amabilis,
Et filiorum, facultatūq;, amicum autem quod ī manus uenerit,
Huius igitur primum mihi ratio est uitæ,
Diuitias imprædabiles, facultates īfurabiles, bonas habentis,
Si quidem non omnia percurri ut desyderabam,
Neq; totum pertransiui sermonum laborem uelis pansis,
Non enim tuis uerbis pareo, neque me seducet
Laus mea, laus enim a sanguine est infida
Sed tamen, honoro te sermonum gloria supra alios,
Verba enim uitæ fundamenta, quæ me a feris
Diuiserunt, quibus extuli urbes, & leges adinueni,
Et deum canto magnæ gloriæ, quibus tollo
Illustris uirtutis in sūmum gloriam, quibus domito
Odiosi uitii amarum robur, quibus diuido
Mundos, cœlestemq;, & eum qui ad solutionem uadit
Hic, & animum a corpore, ut uero a formis
Imagines, ut autem uitarum naturas, & fines duplices,
Viuentiumq;, pereuntiumq;, hæc enim deus edocuit,
Et uerbum stabiliuit sapientum, & fides firmauit,
Quomō autem bonorum uirtutem trahit tempus supremis
Diebus, exemplum ferens scriptam gloriam, ut aut pessimorū
Infamiam, colūmnis in immortalibus imprimens,
Verba, & uiuenti solo uita non indigua,
Et splendidum spiranti, magna corona, nihil simile
Floribus uernis una cum aurora tonsis.
Pereunt autem postea ante diem pereuntem.
Verba & affectibus medela magna, quibus domito
Animam afferuentem, mentis nubem, quibus dolores
Sopio, & modum oblectamentis pono,
Neq; nimium laboriosis læsus, neq; bonis

Καὶ πλοῦτον, πενίην τε, καὶ εἰς θεὸν οἷον ὁρᾶσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼ ζομέω καὶ δείδια νέρθε δεδορκώς,
Ὡς θεὸν ὑψιμέδοντα, ὅτ' ἀνθρώποισι πελάζει.
Καὶ γὰρ πολλὸν ὕπερθε βροτῶν βεβάασιν ἅπαντες.
Ἡμεῖς δ' αὖ μεσάτην ὁδὸν ἴομεν, οὔτε κακοῖσι
Τερπόμενοι, καὶ βαιὸν ἐφαπτόμενοί γε θεοῖο.
Οἷς ἀλόχων τε μέμηλε, καὶ εὐκλείης ἐρατεινῆς,
Καὶ τεκέων, κτεάνων τε, φίλον δ' ὅ,τι χεῖρας ἵκηται.
Τοῦτο δὴ πρώτιστον ἐμοὶ λόγος ἐστὶ βίοιο,
Πλοῦτον ἀλήϊστον, κτέαρ ἄκλοπον, ἐσθλὸν ἔχοντες.
Εἴθε μὴ πάντεσσιν ἐπέδραμον ὡς ποθέεσκον,
Μηδ' ὅλον ἐξεπέρησα λόγων δρόμον ἰσία τείνας.
Οὐ γὰρ τοῖς ἐπέεσσ' ἐπιπείθομαι, οὐδέ με κλέπτει
Αἶνος ἐμός. αἶνος γὰρ ἀφ' αἵματος ἐστὶν ἄπιστος.
Ἀλλ' ἔμπης, τίω σε λόγων κλέος ἔξοχον ἄλλων.
Μῦθοι γοῦν βιότοιο θεμείλιον, οἷμ' ἀπὸ θηρῶν
Ἔσχισαν, οἷσιν ἔγειρα πόλεις, καὶ τέθμι' ἀνεῦρον,
Καὶ θεὸν ὑμνείω μεγακυδέα. οἷσιν ἀείρω
Τῆς φαεινῆς ἀρετῆς ὕψου κλέος. οἷσι δαμάζω
Τῆς στυγερῆς κακίης πικρὸν σθένος. οἷσι κεάζω
Κόσμους, οὐράνιόν τε, καὶ ὅσ' ἐστὶ λύσιν ὁδεύει
Ἔνθαδε, καὶ ψυχὴν ἀπὸ σώματος. ὡς δ' ἀπὸ μορφῶν
Εἰκόνας, ὡς δὲ βίων τε φύσεις, καὶ τέρματα δισσὰ
Ζώντων τ' ὀλλυμένων τε. τὰ γὰρ θεὸς ἐξεδίδαξε,
Καὶ λόγος ἐστήριξε σοφῶν, καὶ πίστις ἔρεισε.
Πῶς δ' ἀγαθῶν ἀρετὴν ἕλκει χρόνος ὑστατίοισιν
Ἤμασι, δεῖγμα φερῶν γεγραπτὸν κλέος. ὡς δὲ κακίστων
Δυσκλείην, στήλησιν ἐν ἀθανάτῃσι χαράσσων.
Μῦθοι, καὶ ζώοντι μόνῳ βίος οὐκ ἐπιδευής,
Καὶ λαμπρὸν πνείοντι, μέγα σέβος, οὐδὲν ὅμοιον
Ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν ἅμ' ἠοῖ κειρομένοισι.
Θνήσκουσιν δ' ἄρ' ἔπειτα πρὸ ἤματος ὀλλυμένοιο.
Μῦθοι, καὶ παθέεσσιν ἄκος μέγα. τοῖσι δαμάζω
Θυμὸν ὑπερζέοντα, νόου νέφος. οἷσιν ἀνίας
Εὐνάζω, καὶ μέτρον εὐφροσύνῃσι τίθημι,
Οὔτε λίην μογεροῖσιν ἀσώμενος, οὔτ' ἀγαθοῖσιν

Αἰρόμενος. ἕτερον δ᾽ ἑτέρῳ σταθμώμενος ἄλκαρ.
Ἐλπὶς δ᾽ ἐν ἀργαλέοισιν, ἐν εὐδιόωσι δὲ τάρβος.
Μῦθος καὶ βασιλῆας ἄγει, καὶ δῆμον ἐφέλκει.
Ἔντ᾽ ἀγορῇσι τέθηλε, καὶ ἐν θαλίῃσιν ἀγάλλεται.
Καὶ μόθον αἰχμάζει, πρηὺν δέ τε φῶτα τίθησι,
Μαλθάσσων ἀπαλοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι,
Καὶ κρατερόν περ ἐόντα, πυρὸς μένος οἷα σίδηρον.
Ὀρφέη κιθάρη μῦθος θέλγεν, ὥσπερ ἐΐσκω,
Γαίτας ἀγρῶν μελέεσσιν ὁμῶς ἀγαθούς τε κακούς τε.
Ὡς δ᾽ Ἀμφιονίῃ λύρῃ καὶ λᾶας ἔπειθε,
Ψυχὰς αὐλητύποιο πεζώδεας. οἶδα δὲ πομποῦ
Φάρμακον, ὡς λόγος ἦεν. ὃν ἐρχομένῳ μετὰ Κίρκην
Λαρτιάδῃ πόρε δῶρον, ὅπως κε σύεσσιν ἀρήξῃ,
Οἷς ἑτάροις. μὴ δ᾽ αὐτὸς ἔδοι συοθρέμμονα φορβήν.
Μῦθον καὶ Πολύδαμνα κεραστάο Θῶνος ἄκοιτις
Αἰγυπτίη, δῶκεν δ᾽ Ἑλένῃ ξεινήϊον ἐσθλὸν,
Νηπενθές τ᾽, ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Καὶ μῶλον στονόεντα, καὶ ἄγριον οἶδμα θαλάσσης
Πολλάκις ἐκπροφυγών τις, ἐπὴν θεὸς ἵλαος εἴη,
Τόνδε συνεξεσάωσε φίλον κτέαρ οἷον ἀπ᾽ ἄλλων.
Ὧ πλέον, ἢ πλεόνεσσιν ἀγάλλεται ἄλλος ἐπ᾽ ἐσθλοῖς.
Μῦθος γάρ τε βροτοῖς αἰδοίϊον ἄνδρα τίθησι.
Τεκμαίρου δ᾽ Ὀδυσῆϊ, τὸν, ἐκ πόντοιο φυγόντα
Γυμνὸν, καὶ μελέεσσι τετρυμένον αἰπὺν ἀλήτην,
Μύθοισιν πυκινοῖσιν ἱκέσιον αἰτίζοντα,
Παρθενική περ ἐοῦσ᾽ ἠδέσσατο καὶ βασίλεια,
Φαιήκεσσί τ᾽ ἔδειξε, καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ,
Ξεῖνον, ναυηγὸν, πάντων γεραρώτερον ἄλλων.
Μῦθοι καὶ πλεόνεσσιν ἐπ᾽ ὄμματα πικρὰ φερούσης
Βασκανίης, τελέθουσιν ὑπέρτεροι. οὐ γὰρ ἀρίστοις
Ὁ φθόνος, οἷς δ᾽ ἀδόκητος ἔβη τύφος, οἶδε παλαίειν.
Ὦ μῦθοι μύθων ἐπιδευέες, ὡς ποθέεσκον
Σοῖς ἀγαθοῖς ἐπέεσσιν ἐμὸν λόγον ἰσοφαρίζειν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν, κατέμαρψα, τὰ δ᾽ οὐδενός. ἄλλα δὲ παιδὸς
Γλῶσσα φίλη κατέλεξεν, ἐπειγομένοισι πόθοισιν
Ἐκ πολιῆς νεότητος, ὅ μοι πλέον ἤπερ ἐγείρει.

Ἀλλ᾽ ἴθι μοι

E latus, alterum autem altero ponderans adiumentum,
S pem in rebus difficilibus, in serenis aūt timorem,
V erbum & reges agit, & populum trahit,
I n foris q; germinauit, & in conuiuiis dominatur,
E t laborem armat, mansuetumq; hominem reddit,
M olliens teneris & blandis sermonibus,
E t quáuis ualidum existentem, ignis robur ueluti ferrum,
O rpheæ citharæ fabula fuit, ut assimilo,
O mnes du cens modulationibus simul bonosq; malosq;,
S ic etiam A mphionia lyra & lapidibus persuadebat,
Animis cotrariis saxeis, noui autem mercurii
M edicamentum, quod sermo erat, quem eunti ad Circen
L aertiadæ præbuit muneri, ut suibus opem ferret,
S uis sociis, neq; ipse edere altricem suum escam,
V erbum & Polydamna temperauit Thonis uxor
Aegyptia, dedit autem Helenæ munus bonum,
I llu&#x1d;uosum, & sine bile, malorū obliuioné inducés omnium
E t bellum lugubre, & ferum æstum maris
S æpenumero effugiens quis, cum deus propitius fuerit,
H unc simul seruauit. caram possessionem solam ab aliis
Qua plus, quam plur:bus exultat alius in bonis,
V erbum enim mortalibus uenerabilem uirum efficit,
C oniectare autem ex Vlyxe, quem e mari elapsum
Nudum, & membris uexatum graum profugum,
V erbis prudentibus supplicem occurrentem,
Virgo licet existens reuerita est, & regina,
P hæacibusq; ostendit, & Alcinoo regi,
H ospitem, naufragum, omnibus honoratiorem aliis,
V erba & pluribus oculos amaros inducente
L iuore, sunt superiora, non enim optimis
I nuidia, quibus aūt improuida incessit supbia, nouit luctari
O sermones sermonum indigui, ut desyderabam
T uis bonis uerbis meam oratinoem æquari
V erum hæc quidé arripui, alia uero nō fuit uis, alia uero filii
L ingua cara cōnumerauit, festinantibus desyderiis
E cana iuuentute, quod mihi plus cor excitat,

S ed abi mihi parentumq; precibus & tuis obtemperans
P romptus, integerq; cum spebus optimis
Q uo cupis, ductor autem te ducat paternus bonus,
E tenim in nostram uitam deus oculos iacit.
S iue te attica oblectauit luscinia, siue te iucundæ
P hœnicis inclyta urbs, legum sedes Ausoniarum,
S iue te A lexandri solum magnum, ubiq; multorum
O nerariam complens quis, sua ad domicilia agit,
O mnis quidem uestris cursilis terra existat
P edibus festinantibus, & flores pulchros producat,
E t fluuii, strepant mansuete, omnis autem pontus
N auem ferat spiritibus leuissimis in portum,
D elphis aut tranquillum supra more dorsa claris
O rbibus inflexis uolutatus supremis,
S altet in unda tuam uitam ductans,
V t quondam & humeris celebrem uexit cantorem,
S ermonum autem ductoribus sis lux, inter primates autem
S tatim cõnumerent meum filium, æque filiis
H onorantes, crater autem uerborum & fundum usq;
M erus sitibundis hauriatur mentibus,
A ureæ rursus complicatis in pugillaribus scribantur
L iteræ tua manu, effluant autem faui e libro,
S i uero tu ramis subsidens ueris tempore,
T unc, cum spiritus dulciores sunt mortalibus,
A ut igneum feriente supra caput sole,
S ermonibus labores prudentem mentem totam affigens,
C icadæ garrientes una cum auibus musicis,
T uum corpus dulciloquis refrigerent cantibus
I n certamen uocantes concentionibus sociorum.
V erum ego celerem ueluti caris sibilis pullum,
L icet calidum existentem, celeriorem incursum mittam
V ictoriæ cupidum gloriosæ, uel luctator
V eluti senex magnos certatores iubens
I n puluere pisæo scitis sermonibus,
F ilium meum in medio oleastrigerum opto uidere,
N eq; alicui facultati parcam, ut tu iubes

Ἀλλ' ἴθι μοι Ἑνετέων τε λιταῖς καὶ σῇσι πιθήσας
Γρόφων ἀρτεμέων τε σὺν ἐλπωρῇσιν ἀρίσταις,
Οἷ ποθέεις, πομπῆς δέ σ' ἄγοι παιώϊος ἐσθλός.
Καὶ γὰρ ἐς ἡμετέρην βιοτὴν θεὸς ὄμματα βάλλει.
Εἴτε σέ γ' Ἀτθὶς ἔτερψεν ἀηδονὶς, εἴτε σε τερπνῆς
Φοινίκης κλυτὸν ἄστυ, νόμφον ἕδος Αὐσονιήων,
Εἴτε σ' Ἀλεξάνδροιο πέδον μέγα, ἔνθά τε πολλῶν
Φορτίδα πληθόμενός τις, ἑὰ πρὸς δώματ' ἐλαύνει,
Γᾶσα μὲν ὑμετέροισιν ἐπὶ ζόγοις αἶα πέλοιτο
Ποσσὶν ἐπειγομένοισι, καὶ ἄνθεα καλὰ φύοιτο,
Καὶ ποταμοὶ κελάδοιεν ἐννέα. πᾶς δέ τε πόντος
Νηαφόροι πνοιῇσιν ἐλαφροτάτῃσιν ἐς ὅρμον.
Δελφὶς δ' εὐδιόωσαν ὑπεὶρ ἅλα νῶτα φαεινοῖς
Γυροῖς εὐγνάμπτοισιν ἑλισσόμενος πυμάτοισι,
Σκιρτῴη κατὰ κύματα τὸν βίον ἡγεμονεύων,
Ὥς ποτε καὶ ναύτοισιν ἀοίδιμον ἤγαγ' ἀοιδόν.
Μύθων δ' ἡγητῆρσι πέλοις φάος. ἐν προνόμοις δὲ,
Αὐτίκ' ἀριθμήσειαν ἐμὸν παῖν, ἶσα τέκεσσι
Τίοντες. κρητὴρ δὲ λόγων καὶ πυθμένος ἄχρις
Ζωρὸς διψαλέῃσιν ἀφύσσοιτο πραπίδεσσι.
Χρύσεα δ' αὖ πτυκτῇσιν ἐν πινάκεσσι γράφοιτο
Γράμματα σῇ παλάμῃ, στάζοι δ' ἀπὸ κήρια βίβλου.
Εἰ δὲ σύ γ' ἀκρεμόνεσσιν ὑφήμενος εἴαρος ὥρῃ,
Τῆμος, ὅτε πνοιαὶ γλυκερώτεραί εἰσι βροτοῖσιν,
Ἦ πυρόεν βάλλοντος ὕπερ κρατὸς ἠελίοιο,
Μύθοισιν μογέοις πυκινὴν φρένα πᾶσαν ἐρείδων.
Τέττιγες λαλαγεῦντες ἅμ' ὀρνίθεσσιν ἀοιδοῖς,
Σὸν δέμας ἡδυθρόοισιν ἀναψύχειεν ἀοιδαῖς
Ἐς δῆειν καλέοντες ἀοιδοσυνῇσιν ἑταίρων.
Αὐτὰρ ἐγὼ θοὸν ὥς τε φίλοις συνείγμασι πῶλον,
Καίπερ θερμὸν ἐόντα, θοώτερον ἐς δρόμον ἥσω
Νίκης ἱξανόωντα μεγακλέος, ἠὲ παλαιστὴς
Οἷα γερῶν μεγάλοισιν ἀεθλητῆρσι κελεύων
Ἀμφὶ κόνιν παλαίειν ἐπισταμένοισι λόγοισι,
Γαῖ δ' ἐμὸν ἐν μεσάτῳ κοτινηφόρον εὔχομ' ἰδέσθαι.
Οὔτε τινὸς κτεάνων πεφείσομαι, ὡς σὺ κελεύεις,

Οὔτε μόνου τοκέεσσιν ἐοικότος, οὔτε τευ ἄλλου
Τῶν, ὅσα τὴν μεγάλην ἀρετὴν θνητοῖσιν ἀγείρει.
Κρείσσων γὰρ πενίη τινὶ τῆ πλούτοιο κακίστου.
Οὐ φάλξω πηγὴν, ποταμὸν μέγαν ἐντὸς ἔχουσαν.
Μὴ δὲ φάος λύχνοιο θάνοι, λήγοντος ἐλαίου.
Ἔρνος τε προχοῇσιν ἀειζώοισιν ἀέξοι.
Τοῦτο δέ σοι παρ' ἐμεῖο μέλος πεμπτήειον ἔστω.
Χειστὸν ἔχοις ἐπέων ἡγήτορα, καὶ βιότοιο
Σῶν λόγον, ὃς μύθων προφορέστατός ἐστιν ἁπάντων.
Μὴ σύ γ' ἑταιρείσσαιο κακὸν, καὶ φαῦλον ἑταῖρον.
Λοιμὸς, καὶ κρατεροῖσ' ἐνιχρίμπτει μελέεσσιν.
Οὔτ' ἀρετὴν ὀπάσειας, καὶ αἶσχος ἀντιβολήσειας.
Σωφροσύνην συνέειθον ἔχοις, καὶ τέρπεο μούνῃ,
Μὴ πόθος ἐκκρούσειε πόθον τὸν ἄριστον ἀλιτρός.
Ἐν μύθοιο νόμιζε, σοφὸν τρόπον ἔμμεν' ἀρείω.
Εἰ δὲ σύ γε πλήθους ἱερὴν φρένα τῶνπερ ἔολπας,
Αὐτὰς ἴσοις. πομπὸς δέ σ' ἄγοι περίφαντος ἅπασι.
Γομπὸς δ' ὅσπερ ἰόντι συνέμπορος ἦεν ὁδοῖο.
Μισθὸς δ' αὖ τοκέεσσι χάρις, καὶ οὔνομ' ἄριστον.
Ταῦτά τέ σοι παρ' ἐμεῖο τέκος φίλον. εἰ δὲ χαλείρων
Πρόσθε περᾶν ἐθέλοις, καὶ τῇ θεὸς ἡγεμονεύοι.
Οὐδὲν ἄπιστον ἐόντα σοφὸν, καὶ βένθεα μύθων
Αἰὲν ἀνιχνεύοντα ὑφ' ἡγεμόνεσσιν ἀρίστοις,
Τοίοις, ὅντιν' ἔλεξας ἀφ' αἵματος ἡμετέροιο,
Ὦ τέκος ἀκροτάτοιο καλοῦ πρὸς τέλσον ἱκέσθαι.

ΠΡΟ`Σ ΒΙΤΑΛΙΑΝΟ`Ν
ΠΑΡΑ` ΤΩ͂Ν ΥἹΩ͂Ν.

Γατερ, ὅνπερ ἔμοιγε θεὸς θεὸν ἐνθάδ' ἔδωκεν,
ὦ Οὐ γεγαὼς γεγαῶτα, καὶ οὐ φθινύθων φθινύθοντα,
Ὦσκεν ἐπιχθονίοισι γέρας καὶ κῦδος ὀπάσσῃ,
Ὣς γὰρ ὁμοῦ πάντων γενέτης, νωμεύς τε φέριστος
Χειστὸς ἄναξ μεγάλοισι νοήμασι κόσμον ἐλίσσων,
Ὥς ῥα καὶ οἷς τοκέεσσι πατὴρ θεός. ἀλλ' ἐπάκουσον
Μῦθον ἐμὸν θείοισιν ἐνὶ σπλάγχνοισιν ἄριστον,
Καὶ τοῦ θεοῦ μεγάλοιο, θεὸς βροτὸν οὐκ ἀθερίζει,
Ὦ θάνεν, ὃν συνέγειρε, καὶ ᾧ θεὸς ἵξεται αὖτις,

N eq; labori parentibus conuenienti, neq; alicui alii rei
E orum quæ magnam uirtutem mortalibus congregant.
M elior enim est paupertas prudens diuitiis pessimis
N on obstruam fontem, fluuium magnum intus habentem,
N eq; lux lucernæ moriatur, desinente oleo
R amusq; hostiis uiuacibus crescat,
H æc aũt tibi a me modulatio missiua sit·
C hristum habeas uerborum ducem, & uitæ
S alubre uerbum, qui uerborum præstantissimus est omnium,
N e tu quidem associes tibi malum, & prauum socium.
P estis & ualidis inhæret membris,
N eq; uirtutem præbebis, & obprobrium offendes,
T emperantiam sociam habeas, & delectare sola,
N ec desyderium elidat uerbi desyderiũ optimũ erroneum,
V num sermonis existima, sapientem morem esse meliorem,
S i uero tu compleueris sacram mentem, quibus sperasti,
R etro ueneris, ductor autem te ducat cõspicuus omnibus,
D uctor autem qui eunti socius negociationis fuit in uia,
M erces aũt rursus parentibus gratia, & nomen optimum,
H æc quidem tibi a me fili care,, si autem gades
V ltra traii cere uelis, & eo deus dux sit,
N il incredibile existentem sapientem, & profunda uerborum
S emper inuestigantem sub ducibus optimis,
T alibus quem dixisti a sanguine nostro,
O fili summi boni ad profundum peruenire·

AD VITALIANUM
A FILIIS.

O Pater, quem mihi mane deus deum hic dedit,
N on genitus genitum, & non piens pereuntem.
V t terrestribus honorem & gloriam præberet,
V t enim omnium simul genitor, rectorq; optimus
C hristus rex magnis intellectionibus mundũ uoluens,
S ic sane & suis filiis pater est deus, sed audi
S ermonem meum diuinis in uisceribus optimum,
E t dei magni, deus mortalem non spernit,
C ui mortuus est, quẽ excitauit, & cui deus ueniet rursus,

156

V eniet supremis in diebus omnes arguens,
C urnam tantū filiis tuis aggrauasti dentem?
Quo mō pœna malis gaudens insiluit tuis domibus?
Quæ uero erinnys tantas opes pnitiosa excussit?
Quippe parentibus quidem bonis genitus es, nō paruus autē
I pse inter mortales, deo autem ualde curæ es,
Qui amat amantes, odit pessimos.
Hæc quidem antea dei lex, sed obstupui.
Quo modo tu iis, q deo odio sunt similes dolores sustinuisti
P erdomitus uerberibus (ut fama est) ipse tuis?
A liis improuisos uitæ natura dolores adinuenit,
H inc & inde uersans mortale genus, neq; qsq̄ nouit
V bi desinet magna tempestas errabundæ uitæ.
A ut quis nauem nigram meam excipiet portus?
A lium mare perdidit immensum, aut allisit terræ
V iuum, sine ueste & indumento, miserabilem, errabundum
A ntea opulentum, quæ autem uehebantur, occulunt salo,
A lium pugnantem bellum interemit, uel ipsum misit
C aptiuum, manibus sub homicidis uictorum,
A lium rursus reges priuarunt iis quæ habuit
E odem die humilem & beatum uirum facientes,
A tq; aliquem prædones immites, aut aliquem fures
D iurno scelere, & nocturnis dolis.
A lios uero rursus mēbro℞ discerpsit lacerator morbus,
T ibi uero ho℞, quæ enumeraui deus annuit tranquillitatem
O mnium, & annuat adhuc oculis benignis,
O mnia obsepiens, & interiora, & quæcūq; sunt
E xterius, ubi autem quipiam est dolor, & robur præbuit.
V num aūt hoc non annuit, tuis filiis auxiliari,
V eluti pupillam superciliis subrotundis seruans,
N e quis uitæ peragens nauigationem sic dixerit.
S olus ego malitiam uitæ & dolores fugi
O Samiorum olim rex tu Polycrates, quid cōmentus es,
V eritus felicitatis cursum liberum, iniecisti salo
A nulum, quē amabas, ut inuidiam placares.
A tq; hūc rursus habebas, uerum mortē nō subterfugisti

Ἴξεται ὑστατίοισιν ἐν ἤμασι πάντας ἐλέγχων.
Τίπτε τεὸν τεκέεσσι τεοῖς ἐπέβρεισας ὀδόντα;
Γῶς ποινὴ κακόχαρτος ἐνήλατο σοῖσι δόμοισι;
Τίς δ' Ἐρινὺς τόσσον ὄλβον ἀτάσθαλος ἐξετίναξεν;
Ἦτοι μὲν πατέρων ἀγαθῶν ἔφυς. οὐκ ὀλίγος δὲ
Λαὸς ἐν ἡμερίοισι, θεῷ δέ γε πάγχυ μέμηλας,
Ὃς φιλέει φιλέοντας, ἀπεχθαίρει δὲ κακίστους.
Οὗτος μὲν τὸ πάροιθε θεοῦ νόμος. ἀλλὰ τέθηπα,
Πῶς σὺ θεοστυγέεσσιν ὁμοίια κήδε' ἀνέτλης
Δαμνάμενος πληγῆσιν, ὃ δὴ φάτις, αὐτὸς ἑῇσιν.
Ἄλλοις ἀπροτίοπτα βίου φύσις ἄλγε' ἄνευρε,
Τῇ καὶ τῇ δονέουσα βροτῶν γένος. οὐδέ τις οἶδε
Ποῖ λήξει μέγα κῦμα πολυπλανέος βιότοιο,
Ἥ τίς νῆα μέλαιναν ἐμὴν ὑποδέξεται ὅρμος.
Ἄλλον πόντος ὄλεσσεν ἀπείριτος, ἢ κλύσε χέρσῳ
Ζωὸν, ἄτερ σπείροιο καὶ εἵματος οἰκτρὸν ἀλήτην,
Τὸν πρόσθεν πολύολβον. ὁ δ' ἤγετο, κεύθεται ἅλμῃ.
Ἄλλον δηειόωντα μόθος κτάνεν, ἢ μὴν ἔπεμψε
Δουειαλῇ, χείρεσσιν ὑπ' ἀνδροφόνοισιν ἑλόντων.
Ἄλλον δ' αὖ βασιλῆες ἐνόσφισαν, ὧν πάρ ἔχεσκον,
Αὐτῆμαρ χθαμαλόν τε καὶ ὄλβιον ἄνδρα τιθέντες.
Καί τινα λῃστῆρες ἀπηνέες, ἤ τινα φῶρες
Ἠμαλίῃ κακότητι καὶ ὀρφναίοισι δόλοισιν.
Ἄλλους δ' αὖ μελέων κατεδαίσατο δάπτεια νοῦσος.
Σοὶ δ' ὧν μὲν κατέλεξα, θεὸς κατένευσε γαλήνην
Γάντων, καὶ νεύσειεν ἔτ' ὄμμασιν εὐμενέεσσι,
Γάντα περιφαίσων, τά τε ἔνδοθεν, ὅσσα τ' ἔασιν
Ἔκτοθεν. οὐδέ τις ἐστὶ δύη, καὶ κάρτος ὄπασσεν.
Ἐν δὲ τὸ δ' οὐ κατένευσε, τεοῖς τεκέεσσιν ἀρήγειν,
Ὡς γλήνην βλεφάροισιν ὑπ' εὐκύκλοισι φυλάσσων,
Ὥς μή τις βιότοιο περᾶν πλόον ὧδ' ἀγερρώσῃ,
Μοῦνος ἐγὼ κακότητα βίου καὶ κήδε' ἄλυξα.
Ὦ Σαμίων ποτ' ἄναξ σὺ Πολύκρατες, οἷον ἐμήσω,
Δείξας εὐτυχίης δρόμον ἄσχετον, ἔμβαλες ἅλμῃ
Πόρκην, ὃν φιλέεσκες, ὅπως φθόνον ἐξαρέσαιο.
Καὶ τὸν μὲν πάλιν εἶχες. ἀτὰρ μόρον οὐχ ὑπάλυξας.

Ἦ μάλα δ' οὐδὲν ἄποινον ἔχει φθόνος. οὐ μέγα θαῦμα,
εἴ τι δόμοις καὶ βαιὸν ἐπήλυσεν ἡμετέροισιν.
Ἀχλὺς γὰρ τὸ λέγ' ἐστὶν ἐτήτυμον, ἠέλιος ὄρφνη
ἴσα μὲν ἡ τεκέων τε μέσοι καὶ παιδὸς ἀρίστου.
Τίς τάδε θρηνήσειε γόων πολυΐστορι ἀοιδός.
Πῶς μῦθον προτέροισιν ἐδώκαμεν οἷς παθέεσσι.
Μορφῆς μέν τις ἑῆς ποτ' ἐράσσατο, καὶ κατὰ πηγῆς
ἥλατο, καί μιν ἔπειτ' ἔρον ἀπώλεσεν εἶδος ἐσθλοῦ.
Σαρκὸς δ' οὔποθ' ἑὰς τίς ἀπέστυγε. κεῖνο δ' ἄκουσα,
ὡς μήτηρ φίλον υἷα κατέκτανε μαργοσύνῃσι.
Κτεῖνε μὲν, ὥς τινα θῆρα, τὸ δ' ὄβριμον. ὡς δ' ἐνόησε,
μύρατο οὐκέτι θῆρα, πάϊν δ' ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.
Καὶ μήτηρ τεκέεσσιν ἑοῖς ἐπὶ φάσγανον ἧκεν,
ἀμφιχέασα μὲν ἡ λεχέων καὶ παιδὸς ἔρωτος.
Καὶ τινα θηρητῆρα κατ' οὔρεος αὐτ' ἐλάφοιο
ὠκεῖαι ἐδάσαντο θοαὶ κύνες, ἃς φιλέεσκε.
Μή σε πάτερ τούτων τιν' ἀριθμήσειεν ἀοιδὸς
μνώμενος πατέρων κακίης, καὶ πήματ' ἀείδων
ἐν δήμου πολέμοιο, καὶ αἵματος ἀντιβίοιο.
Ἄζομ' ἐγὼ, κακίη μὲν ἐμὴ, κακίη δέ τε παιδός.
Παιδὸς δ' εἰσέτι μᾶλλον, ἐπεὶ καὶ φέρτερός ἐστιν
ἀμφοτέρων, πολιῇ τε καὶ ἤθεσι κυδαλίμοισιν.
Εἴ τι μὴ κακίη γε, δυσωνυμίη δ' ἀλεγεινή.
Ἥ τε καὶ ἐσθλὸν ἐόντα, χαμαὶ βάλε πολλάκι φῶτα.
Πολλοὶ μὲν γ' ἴσασιν ἀλήθεα. οὐκ ὀλίγοι δὲ
δόξαν ἐποπτεύουσι, τό, σε φαίζεσθαι αἰῶνα.
Καὶ γὰρ ἅπαντ' ἐθέλει πάντων κρατέειν γενετῆρα,
καὶ μάλα χωόμενός περ, ἐπεὶ φύσις ὧδε κελεύει,
καὶ κλέος ἐσθλὸν ἔχοντα μετ' ἀνδράσιν ὑψιφορέεσθαι.
Πῶς σε πάτερ ξείνῳ τις ἐνέα φῶτα δοκήσει,
τοσσάτιον τεκέεσσι χολούμενον, οὓς ἐφύτευσας,
ὅς σ' ἥρω ποτ' ἄνακτι τεοῖς ἰδὲ γούνασι θεῖναι.
Καὶ κλινῆσι γέρηρας ἐπωνυμίῃσι φανέντας.
Γένος ἐγὼ, Φωκαεὺς δὲ κάσις Χρυσοῖο μαθητῶν
κλήσιος. αὐτὰρ ἔπειτα χόλος καὶ πάντα λέλασται.
Τίς πάτερ ὡς σὺ φέριστε, τόσον τεκέεσσιν ἐοῖσιν

Nostrum aũt nullũ præmiũ habet iuidia, nõ magnũ miraculũ
Siquid domibus uel parum obnubilauit nostris.
Nebula enim hoc sane est uere, uel quæpiam nox
Stans filiorumq; media & patris optimi.
Quis hæc lugeret luctuum multiscius cantor?
Quo modo fabulam prioribus dedimus nostris affectibus?
Formam qdem qdam suam olim adamauit, & in fontem
Desiluit, & ipsum speculum perdidit speciei bonæ.
Carnes aũt nunq̃ suas qspiam odit· illud autem audiui,
Quod mater carum filium interemit insaniis,
Interemit qdẽ sicut quãdã ferã, quod aspiciebat, ut aũt itellexit,
Lugebat nõ ulterius feram, filiũ aũt a manibus domitum,
Et mater filiis suis ensem immisit,
Irata de cubilibus & patris amore,
Et quẽdam uenatorem in monte pro cerua
Celeri dissecuerunt citæ canes, quas amabat?
Ne te pater horum aliquem numeret poeta
Memor patrum sceleris & calamitates canens
Vulgaris belli, & sanguinis aduersarii,
Veneror ego, uitium qdem meũ, & uitiũ uero patris,
Patris aũt adhuc maius, quoniam & præstantior est
Secundũ utrũq;. Canitieq; & moribus gloriosis,
Siqd non uitium infamia aũt molesta,
Quæ & bonum existẽtem, in humũ ꝓiecit sæpenumero hoiem.
Multi enim sciunt uera, non pauci autem
Opinionem inspiciunt, quod te cauere iubeo
Etenim in omnibus uolo omnes uincere genitorem,
Et ualde licet iratus, quoniam natura sic iubet,
Et gloriam bonam habentem inter uiros alte ferri,
Quo modo te pater hospiti qs clementẽ hoiem existimabit?
Tantum filiis iratum, quos genuisti,
Quos rogasti olim regem tuis in genibus ponere,
Et inclytis honorasti appellationibus in lucem editos?
Petrus ego, Phocas aũt frater Christi discipulorum
Vocationes, uerũ deide ira & omnia obliuioni mãdata sunt
Quis pater ut tu optime, tantum filiis suis

158

Mansuetus nuper genitis, auctis autem immitis,
Si quidem igitur fas erat deo mortalem opponere se.
Aut filios parentibus, fortasse aliquẽ sermonẽ adinuenirem
Nostris affectibus fautorem, nunc uero hoc solum
Rumpemus nostris e buccis uerbum, siue pessimi
Tibi pater, siue boni, seminis arista sit,
Tua gloria, hic ego quidem felicissime, tuum quoq; obprobriũ.
Vel bonus, uel pessimus existẽs, hoc omnibus demõstratũ est,
Amare bonũ existentẽ, malo aũt manũ subponere
Non enim integris medicamenta, sed a morbo
Vexatis inducunt medicatores, neq; quispiam auem
Insidentem ramo, & aeri calcem mittentem,
Suo autem procul cadentem, caro miseratus est nido
Vel curuis unguibus transfixum crudiuori
Accipitris, & mœstum subgementem pedibus.
Tua gratia existentem pessimum, suis uisceribus honorare,
Si autem bonus, ubi patris mihi lex, & enim optimi,
Et hospitibus sunt mites, neque Dei
Hæc gratia optimum habere prope, sed pessimo
Beneuolum esse, & manibus e terra sursum tollere,
Neq; enim nõ casum patiẽtibus mortuus est deus, cũ in terram
Venit, & diuinitate suum mortalem utrinq; cõpegit,
Sed humi prostratis, & qui mortui fuere ex Adamo,
Non audis filium iuniorem, quod a patre
Profugus fuit libidinibus, paternis omnibus dilapidati
Atq; ipsum fames uexauit errabundum, ut aut in domum
Patris sui reuertens uenit, & genibus flexus est.
Statim pater miseratus est malum filium, collo manus
Connexuit, lachrymas fudit, & epulis honorauit,
Et pastor ouium quis unica sola separata
Bonus, liquit omnia, in uestigia autem iuit illius.
Si autem ipsam aut in montiũ cacuminibus lõgius, aut ĩ syluis
Errantem inuenerit, suis humeris tollens,
Lætabundus decimis adnumerauit caris,
Talis mei Christi lex magna, qui humilibus
Beneuolus est omnibus, superbos spernens

Ἤπιος ἀρτιγένοισιν, ἀεξομένοισι δ' ἀπηνής.
Εἰ μὲν δὴ θέμις ἦε θεῷ βροτὸν ἀντιφερίζειν,
Ἦ παῖδας τεκέεσσι, τάχ' ἄν τινα μῦθον ἄνευρον
Ἡμετέροις παθέεσσιν ἀρήγονα. νῦν δὲ τόδ' οἶον
Ἴσχομεν ἡμετέρων στομάτων ἔπος. εἴτε κάκιστοι
Σοὶ πάτερ, εἴτ' ἀγαθοὶ, τοῦ σπέρματος ὁ στάχυς ἔστω.
Σὸν κλέος οὗτος ἔχοι γε μακάρτατε. σὸν δέ τ' ὄνειδος,
Ἢ καλὸς, ἠὲ κάκιστος ἐών. τὸ δὲ πᾶσι πέφανται,
Στέργειν ἐσθλὸν ἐόντα, κακῷ δ' ἀπὸ χεῖρα ἐρείδειν.
Οὐδὲ γὰρ ἀρτεμέουσι τὰ φάρμακα, τοῖσ δ' ἀπὸ νούσου
Τειρομένοις ἐπάγουσιν ἀκέστορες. οὐδέ τις ὄρνιν
Ἑζόμενον κλαδέεσσι, καὶ ἠέρι ταρσὸν ἰόντα,
Ἧς δ' ἀποτῆλε πεσόντα φίλης ἐλέησε καλιῆς.
Ἢ γναμπτοῖς ὀνύχεσσι πεπαρμένον ὠμοβόροιο
Ἴρηκος, καὶ συγνὸν ὑποτρύζοντα πόδεσσι.
Σὴ χάρις ὄντα κάκιστον, ἑοῖς σπλάγχνοισι γεραίρειν.
Εἰ δ' ἀγαθὸν, τοῦ παιδὸς ἐμοὶ νόμος. οἱ γὰρ ἄριστοι,
Καὶ ξείνοις τελέθουσι προσηνέες. οὐ δὲ θεοῖο
Ἥδε χάρις τὸν ἄριστον ἔχειν πέλας, ἀλλὰ κάκιστον
Εὐμενέειν, καὶ χερσὶν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρειν.
Οὐδὲ γὰρ ἀθανάτοισι θανὼν θεὸς, οὔτ' ἐπὶ γαῖαν
Ἤλυθε, καὶ θεότητι ἑὸν βροτὸν ἀμφὶς ἔπηξεν,
Ἀλλὰ χαμαιπετέεσσι, καὶ οἳ θάνον ἐξ ἀδάμοιο.
Οὐκ ἀΐεις ἠΐα νεώτερον, ὡς ἀπὸ παιδὸς
Πλάγχθη μαχλοσύνῃσι πατρώϊα πάντα λαφύξας;
Καί μιν λιμὸς ἔτειρεν ἀλήμονα. ὡς δ' ἐπὶ δῶμα
Παιδὸς ἑοῦ παλίνορσος ἔβη, καὶ γούνασι κάμφθη,
Αἶψα πατὴρ ἐλέησε κακὸν παῖν, αὐχένι χεῖρας
Πλέξατο, δάκρυα χεῦε, καὶ εἰλαπίνῃσι γέρηρε.
Καὶ ποιμὴν ὀΐων τις ἰῆς ἀπομουνωθείσης
Ἐσθλὸς, λεῖψεν ἅπαντα, μετ' ἴχνια δ' ἤλυθε κείνης.
Ἢν δέ μιν ἢ κατὰ πρῶνας ἀπόπροθεν, ἠὲ καθ' ὕλας
Γλαζομένην εὕρησιν, ἑοῖς ὤμοισιν ἀείρας,
Καγχαλόων δεκάδεσσιν ἐνείθμησε φίλῃσι.
Τοῖος ἐμοῦ χριστοῖο μέγας νόμος, ὃς χθαμαλοῖσιν
Εὐμενέει πάντεσσιν, ὑπερφιάλοις ἀθερίζων.

Πολλάκις ἐξαγόρευσις ἀμαρτάδος ἄνδρ᾽ ἐσάωσε
Μούνη, καὶ δακρύοισιν ἀπέκλυσε πήματα πικροῖς,
Καὶ ψυχὴν ἐκάθηρε μελαινομένην κακότητι.
Ἑπτάκι πολλάκι τόσσον ἄναξ μειλίσσετ᾽ ἀλιτροῖς,
Ὡς λογίων ἐπάκουσα θεοῦ, καὶ πνεῦμ᾽ ἐδίδαξε.
Τίς Μανασσῆ βασιλῆος ἐν ἀνθρώποισι χερείων;
Τίς δ᾽ ἄρ᾽ ἐνὶ πτολίεσσι Νίνου μεγάλοιο πόληος;
Τίς δὲ τελωναίης ἀμέτρου χερός; ἀλλ᾽ ἄρα καὶ τοὺς,
Χριστὸς ἄναξ ἐλέησεν ὀδυρομένους κακότητα.
Ἀλλὰ τί μοι Χριστοῖο; τί δὲ βροτέοιο πόθοιο;
Τόν, ῥα φύσις κτεάτεσσιν ἐπήξατο ἀμφὶ γενέθλῃ;
Καὶ θῆρες φιλέουσιν ἑὸν γόνον, εἴπου τ᾽ ἀκούσας
Παρδάλιάς τε, σύας τε, βοῶν τ᾽ ἀγέλην ἑλικώπων,
Ὥς ῥα περιτρομέουσι, καὶ ὡς περὶ δῆριν ἔχουσι,
Θηρσί τε καὶ μερόπεσσιν ἀπεχθέσιν ἀντιόωντες.
Σοὶ δ᾽ ἄρα καὶ θηρῶν ὀλοώτερος ἔπλετο θυμὸς,
Καὶ μερόπων. δάμασον θυμὸν μέγαν. ἦ σέ γε πέτραι
Ἠλίβατοι θρέψαντο πάτερ φίλε, ἤ σε θάλασσα
Στερροτέρην ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ μῆνιν ἔχοντα.
Ἄλλοι μὲν κτεάτεσσι τεοῖς ἤδη τέρψιν ἔχουσι,
Ξεῖνοί θ᾽, ἡμεδαποί τε, θεουδέες, ἀφραδέοντες.
Ξεῖνος γὰρ πάντεσσι λιμὴν χατέουσι τέτυκται
Σὸς δόμος. ἡ δὲ τράπεζα, καὶ ἄλσεος Ἀλκινόοιο
Τερπνοτέρη, πλήθουσα φίλοις, πλήθουσα δ᾽ ἐδωδῆς
Ἠερίων, χθονίων τε, καὶ ὁππόσα νήχεται ὕδωρ.
Ἡμεῖς δ᾽ ἦμαρ ἐπ᾽ ἦμαρ ἐπ᾽ ἀλλοτρίῃσι θύρῃσιν
Αὐαλέοι, κρυεροὶ, καὶ ἀνείμονες ἔνθα καὶ ἔνθα
Πλαζόμεθ᾽. οὐδέ τις ἐστὶ δύης ἄκος, οὐδὲ πρόσωπον
Σεῖο πάτερ λεύσσοντες ἤδη χρόνον εὖτ᾽ ἐγελάσθης,
Καὶ μάλα περ ποθέοντες, ὃ καὶ δμώεσσιν ὀπάζεις
Πολλάκι χωόμενός περ, ὃ δὴ πόνος, ἀλλὰ τραπέζαις
Ἥμεθ᾽ ἐπὶ σχεδίῃσι δυσέμμοροι. οὐδ᾽ ὀλίγας περ
Λάζαρος ὥς τις ἐκεῖνος ὑπερφιάλοιο τραπέζης
Ψῖχας ἀφαρπάζοντες, ὁμὴν κυσὶ δαῖτα φέροντες.
Πολλοὶ μὲν στυγέουσι τεὴν χάριν, οὐκ ὀλίγοι δὲ
Τίουσιν. μέγα θαῦμα, πατρὸς γῆρας ἦδ᾽ ἄτιμοι,

S æpe confessio peccati uirum seruauit
S ola, & lachrymis abluit noxas amaris,
E t animam mundauit denigratam uitio,
S epties sæpe tantum rex placatur peccatoribus
V t oracula audiui dei, & spiritus docuit.
Quis Manase rege inter homines deterior?
Quæ uero utiq; inter urbes Nini magni urbe?
Quæ uero etiã publicana ĩmensa manu? sed eteni & hos,
Christus rex miseratus est deplorantes scelus,
S ed quid mihi Christo? qd aũt mortali desyderio?
Quod sane natura pepigit erga sobolem,
Et feræ amant suum fœtum, si quando audisti
P antheras, quæ aprosq;, boumq; armentũ nigrantibus oculis
V t qppe circumhorrent, & ut impugnasse habent,
F erisq; & uiris inimicis occurrentes,
T ibi uero utiq; & ferarum pernitiosior extitit animus
E t hominum, domita iram magnam, uel te quidẽ saxa
C elsa aluere care pater, uel te mare
S olidiorem adamante in mentibus iram habentem
A lii quidem in facultatibus tuis delectationẽ habent,
E xternique nostratesq;, deiformes, inconsulti,
C õmunis enim omnibus portus indigentibus, structa est
T ua domus, mensa uero, & nemore Alcinoi
I ucundior, referta amicis, referta & cibo
A eriorũ terrestriumque, & quotcũque natant aqua,
N os autem diem in diem in alienis foribus
A rentes, algentes, & exusti hinc & inde
E rramus, neque aliq est mœroris medicamentũ, neque faciem
T uam pater aspicientes in tempus cum iratus fuisti,
E t ualde licet cupientes, quod & seruis præbes
S æpe licet iratus, quod sane dolor est, uerum mensis
A ccumbimus in rudibus infelices, neque paucas saltem
L azarus ut quidam ille superbæ mensæ
M icas arripientes, cõmunẽ canibus cibum ferentes,
M ulti quidem oderetu am gratiam, non pauci autem
H onorant, magnum miraculum, patris honos filii uilipensi,

160

Quos poculum paruum aliquod refrigeraret lugentes
Dolorem, utrisq; enim auxiliatores sunt deteriores.
Alii uero rursus neq; sciunt qui, cuius, uereor enim
Dicere & genitorem, duo tamen beneuoli sunt,
Vt uel fugiant dolorem, uel auxilium habeant
Calamitatibus in suis cum contra æstuat
Fortuna alienis suam uindicantes mœstitiam.
Dicam maius uerbum sed pater propitius sis,
Tantam medelam affectibus præbeas, nec uerbum prohibeas.
Aliis quidem filiis pater & mitis es
Tantum quantũq; decuit deo patre procreatum
Non inuidia. non enim decet fratribus inuidere.
Educans in cubiculis rorulentos, res docuisti.
Generose manibus efformasti mores gloriosos,
Fœminæ deterioris sub radicibus nuptiarum,
Bonos uiros præbuisti, in urbibus honorasti.
Partem tuarum facultatum impartitus manu crassa.
Nos autem, quos tu genuisti una a matre optima,
Quam te adhuc lachrymantẽ pater care sæpe uideo
Pia omnibus terrestribus admiranda,
Primogenitos filios, quod parentibus est maximum,
Tantum odio habes, & domum extra abigis,
Quantulum illis mitem animum ostendisti,
Loquar non uolens, qdẽ sed sermonem extra rumpam,
Vt ne me rumpat contentus mentibus,
Erat cubiculum & cœnæ nuptiales, omnia læta erant
Munera, sermones cubiculorum, & lusus iucundi nuptiarum.
Multi quidem germinantes a sanguine, non pauci autem
Vicini, quiq; regis in septis gloriam habentes,
Epulum nuptiarum honorabant, celebresq; sacerdotes
Votis & coronis cõiuntionem cogentes.
Atq; hi quidem uibrabantur pulchrum circa iuuenẽ socii
Sponsum canentes similem ramo pulchro,
Alii uero utiq; uirginẽ nigrantibus oculis aptabant
In nuptias sacras, pater oblectabatur filiis,
Nos autem ueluti feris similes, aut apris,

Οἷς κοτύλη βαιή τις ἀναψύξει ποθέοντας
Ἄλγος. ἀμφοτέροις γὰρ ἀρηγόνες εἰσὶ χερεῖες.
Ἄλλοι δ' αὖ οὐδ' ἴσασι τίνες, τίνος. αἰδέομαι γὰρ
Φράζειν καὶ γενετῆρα. δύω γε μὲν εὖ μενέουσιν,
Ὄφρα κεν ἠὲ φύγωσι δύην, ἢ ἄλκαρ ἔχωσι
Πήμασιν ἐν σφετέροισιν, ὅτ' αὖ τινα κυμαίνησι
Δαίμων, ἀλλοτρίῃσιν ἐλαύνοντες οἴηξιν.
Εἴπω μείζονα μῦθον, ἀτὰρ πάτερ ἵλαος εἴης.
Τόσσον ἄκος παθέεσσι τεοῖς. μὴ μῦθον ἐρύξῃς.
Ἄλλοις μὲν τεκέεσσι πατὴρ καὶ ἤπιος ἐσσὶ
Τόσσον, ὅσον τ' ἐπέοικε θεοῦ πατρὸς ἐκ γεγαῶτα.
Οὐ φθόνος. οὐ γὰρ ἔοικε κασιγνήτοισι μεγαίρειν.
Θρέψαο ἐν θαλάμοισι δροσώδεας, ἔργ' ἐδιδάξαο.
Εὐγενέος παλάμῃσι διέπλασας ἤθεα κεδνά,
Θηλυτέρης χείρωνος ὑπὸ προπόδεσσι γάμοιο.
Ἐσθλοὺς ἄνδρας ὄπασσας, ἐνὶ πτολίεσσι γέρηρας.
Μοῖραν ἑῶν κτεάνων ἀπεδάσσαο χειρὶ παχείῃ.
Ἡμᾶς δ' οὐ σὺ φυτεύσας ἰῆς ἀπὸ μητρὸς ἀρίστης,
Ἥν σ' ἔτι δακρυχέοντα πάτερ φίλε πολλάκι λεύσσω
Εὐσεβέος, πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀγητῆς,
Πρωτογόνους ἧας, ὃ πατράσιν ἐστὶ μέγιστον,
Τόσσον ἀπεχθαίρεις, καὶ δώματος ἐκτὸς ἐλαύνεις,
Ὀσσάτιον κείνῃσιν ἐνηέα θυμὸν ἔδειξας.
Φθέγξομαι οὐκ ἐθέλων μέν, ἀτὰρ λόγον ἔκτοθε ῥήξω,
Ὄφρα με μὴ ῥήξειεν ἐεργόμενος πραπίδεσσιν.
Ἦν θάλαμος, καὶ δεῖπνα γαμήλια. πάντα γεγήθει,
Ἕδνα, λόγοι θαλάμων, καὶ ἀθύρματα τερπνὰ γάμοιο.
Πολλοὶ μὲν θαλέθοντες ἀφ' αἵματος, οὐκ ὀλίγοι δὲ
Γείτονες, οἵ τε ἄνακτος ἐν ἕρκεσι κῦδος ἔχοντες,
Δαῖτα γάμου τίεσκον, ἀγακλειτοί θ' ἱερῆες
Εὐχαῖς καὶ στεφέεσσιν ὁμοζυγίην συνάγοντες.
Καί ῥ' οἱ μὲν πάλλοντο καλὸν περὶ κοῦρον ἑταῖροι
Νυμφίον ὑμνείοντες ἐοικότα ἔρνεϊ καλῷ.
Οἱ δ' ἄρα παρθενικὴν ἑλικώπιδα πορσύνεσκον
Ἐς γάμον ἱερόεντα, πατὴρ δ' ἐπετέρπετο παισίν.
Ἡμεῖς δ' ὡς θήρεσσιν ἐοικότες, ἠὲ σύεσσιν,

Ἢ μορφὴν ὀλέσαντος ἀπηνέι δαίμονος αἴσῃ,
Εἰρχθέντος κατὰ δῶμα κασιγνήτης ἀπάνευθεν,
Ἦ ῥα μεθ' ὅτι λυπρὸν ἐστὶ λαθομένη οἶδμα βίοιο.
Ὡς ὄφελον μὴ μηδὸς ἐνὶ σπλάγχνοισι παγῆναι,
Ἢ ἐ θανεῖν ἀτέλεστος ἐν ὠδίνεσσι τεκούσης.
Εἰ δὲ πύλας ἐπέρησα, καὶ εἴλκυσα πνεῦμα μόροιο,
Κλαυθμὸν ἐμοὶ τὸ πρῶτον ἐμοῦ θανάτοιο γενέσθαι
Δάκρυον, οὐκ ἂν ἔγωγε τόσοις ἐνέκυρσα κακοῖσιν.
Ἓν δὲ τόδ' αἰάζω περιώσιον. ἦ γὰρ ἀοιδῆς
Ἴδρις ἐών, ποθέων τε γάμον καὶ λέκτρον ἀεῖσαι
Αὐτοκασιγνήτης, πάντων ὀλοώτατε δαῖμον,
Καὶ θαλάμου μελέεσσι παιδὸς χόλον ἐξακέεσθαι,
Καὶ τοῦ δ' ὥς τις ἀλιτρὸς ἀπήμπλακον. ἄλλος ἀείσει
Κάλλος ἐμόν, ξανθοῖσιν ὑπὸ πλοκάμοισι μέλαιναν
Ὀφρὺν ὑπερτέλλουσαν ὑπ' ἀργυρέῃσι παρειαῖς.
Ἕσπερον εἴρυσεν ἄλλος, ἑωσφόρον ἄλλος ἀείσει,
Οὐδ' ἀγαθός τις ἀοιδός. ἐγὼ δ' ἀγέραστος, ἄναυδος,
Γένθεος ἑσσάμενος κείμην νέφος. οὐδ' ὅσον ἠχὼ
Ποιμενίας μέλποντος ἐν οὔρεσι Πανὸς ἀοιδὰς,
Ἄκρων ὑστερόφωνον ἀπὸ σκοπέλων χέον αὐδήν.
Κλαύσω πρωτοτόκων ἐπέων μόρον. οὐκέτ' ἀείσω.
Ἔρρετέ μοι βίβλοι πολυηχέες. ἔρρετε Μοῦσαι.
Τίς χάρις εἰ μὴ παιδὸς ἐν οὔασι κείσετ' ἀοιδή,
Εἰ μὴ τὸν Ὀρφέη τὶς ἐν ὀδρυσίοις σκοπέλοισι
Λᾶας ἄγοι, καὶ θῆρας ἀπό προθε, καὶ πετεηνά;
Δώσω καὶ τόδε σοι μογερὲ φθόνε. λήξατ' ἀοιδαί.
Μή τοι χοῖα φέριστε θεός, μὴ δ' ὅς τις ἑταῖρος
Ἀντιταλαντεύσειε. δέος δέ με καὶ τὸ δ' ὀρίνει.
Οὔθ' ἡμᾶς φιλέεις μέγα φέρτατε, οὔτε θύγατρας.
Τὰς, νῦν ἐν παλάμῃσι φέρεις, καὶ ὑψόσ' ἀείρεις.
Ἡμῖν μὲν σέο δῶμα, φίλην τ' ἀπέκλεισας ὀπωπήν.
Τοῖς δ' ἄρ' ἅπασιν ἔθηκας ἀπεχθέας. οὐκ ἐθέλει γὰρ
Χριστὸς ἄναξ τεκέων, ᾧ μὲν, πατέρ' ἤπιον εἶναι,
Τῷ δὲ, βαρυφθονέοντα, καὶ ἀντιρρέποντι ταλάντῳ.
Πολλάκι στεργομένοισιν ἐπιβρίθει κακότητα
Ἐκ πατέρων ὦδε παῖδας ἄγων χόλον υἱὸς ἀνάρχου.

A ut forma deperdita immiti fortunæ fato,
C ontenti in domo a sorore procul,
E xecrabamur quod molestam ingressi sumus tẽpestatẽ uitæ,
V tinam non matris in uisceribus coissem,
V el periissem imperfectus in partubus parentis,
Quod si portas præterii, & traxi spiritum mortis,
Luctum mihi primum meæ mortis fieri
L achrymabam, nequaq̃ ego quidem tot occurrissem malis.
V num autem hoc lugeo supra modũ, qppe enim cantationis
P eritus existens, cupiensq; nuptias & lectum canere
Germanæ omnium pernitiosissime dæmon,
E t cubiculi modulationibus patris iram curare,
E tab hoc ut quis peccator aberraui, alius cecinit
F ormam meam, flauis sub crinibus nigrum
Supercilium exoriens sub argenteis genis,
V esperum traxit alius, luciferum alius cecinit,
N eq; bonus qs cantor, ego autem inhonoratus, mutus,
L uctus indutus nubem iacebam, neq; quantum Echo,
P astorales dum concinit in montibus Panos cantilenas,
S ummis, suprem am a scopulis fundebam uocem,
L ugebo primigenorũ uersuum interitũ, nõ alterius cõcinam.
V alete mihi libri multisoni, ualete musæ
Quæ gratia, nisi patris in auribus iacebit cantilena,
Nisi & Orphea quæpiam in odrysiis scopulis
L apides agat, & feras longius & uolucres?
D abo, & hoc tibi laboriosa inuidia, desinite cantus,
N e tibi talia optime deus, neq; quisquis socius
C ontra pendat, timor autem me & hoc agitat.
Neq; nos amas q̃ potentissime, neq; filias,
Quas nunc in manibus fers, & sursum tollis.
N obis quidem tuam domum, carumq; obclusisti aspectum,
H as uero utiq; omnibus reddidisti inimicas, nõ uult enim
C hristus rex filiorum huic qdem patrem mitem esse,
I lli uero grauiter affectum, & contra uergenti examine
S æpe dilectis imprimit maleficium
E parentibus in filios agens iram filius carentis principio,

162

ἄγγελος γὰρ κυρίου κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ,
καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς, μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ
ὕδατος, ὑγιὴς ἐγένετο, ᾧ δή ποτε κατείχετο νοσήματι·

Περὶ τοῦ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχοντος ἀσθένειαν.

Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ, τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ· τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει· λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἔγειρε· ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει· καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, σάββατόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστιν ἆραι τὸν κράββατόν σου· ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει· ἠρώτησαν οὖν αὐτὸν, τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει· ὁ δὲ ἰαθεὶς, οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ· μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἴδε ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται· ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ· καὶ διὰ τοῦτο, ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι· διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν, οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν θεὸν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ· ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδὲν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα. ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ· ὁ γὰρ πατὴρ, φιλεῖ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ, ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε· ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς, καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς, οὓς θέλει ζωοποιεῖ· οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα· ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ, ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν,

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς πεταλίου.

Angelus autem domini descendebat secūdū tēpus in piscinā, & mouebat aqua. Et q prior descēdisset ī piscinā post motionē aquæ sanus fiebat a quacūq; detinebatur infirmitate.

De eo, qui triginta & octo annos laborauit morbo.

Erat aūt qdā hō ibi trigita & octo ānos hn̄s in īfirmitate sua. Hūc cū uidisset Iesus iacētē, & cognouisset, qa iam multū tēpus haberet, dicit ei. Vis sanus fieri? Respondit ei languidus. Dn̄e, hoīem nō hēo, ut cū turbata fuerit aq̄, mittat me in piscinam. Dum uenio enim ego, alius ante me descendit. Dicit ei Iesus. Surge, tolle grabatum tuum, & ambula. Et statim sanus factus est homo ille. Et sustulit grabatum suum, & ambulabat. Erat autem sabbatum in die illo. Dicebant ergo iudæi illi, qui sanatus fuerat, Sabbatū est, non licet tibi tollere grabatū tuū. Respondit eis. Qui me sanum fecit, ille mihi dixit, tolle grabatum tuum, & ambula. Interrogauerūt ergo eū. Quis est ille homo, q dixit tibi. tolle grabatū tuū & ābula. Is āt, q san⁹ fuerat effect⁹, nesciebat qs eēt. Iesus. n. declinauit a turba constituta in loco. Postea inuenit eum Iesus in templo, & dixit illi. Ecce sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid cōtingat. Abiit ille homo, & nunciauit iudæis, quia Iesus esset, qui fecit eum sanum. Propterea persequebantur iudæi Iesum, & quærebant eum interficere, quia hæc faciebat in sabbato. Iesus autem respondit eis. Pater meus usq; modo operatur & ego operor. Propterea ergo magis quærebāt eum iudæi interficere, quia nō solum soluebat sabbatum, sed & patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo. Respondit itaq; Iesus, & dixit eis. Amen amen dico uobis, non potest filius a se facere quicquam, nisi quod uiderit patrem facientem. Quæcunque enim ille fecerit, hic filius similiter facit. Pater enim diligit filium, & omnia demonstrat ei, quæ ipse facit, & maiora his demonstrabit ei opera, ut uos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos, & uiuificat, sic & filius, quos uult uiuificat. Neque. n. pater iudicat quēquam, sed omne iudicium dedit filio, ut omnes honorificent filium

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

163

Hæc quidem in maris decidant ꝓfundum, nostrā autem
Domum extra sint, neq; dolores dolor sequatur,
Et hoc satis in filiis primis Erinnys,
Tibi uero pater omnes qdem qcūq; existunt parentes,
Et filii irascuntur implacabile cor habenti,
Abruptio enim uitæ patris labor, quem colligauit
Coniūctioq;, desyderiumq;, mala autem dissipauit Enyo.
Omnes igitur magnam miserationem in uisceribus ferunt,
Vel qd deo facientes dignum, aut passi,
Præcipue uero rursus sacerdotes quot donis honoras,
Et prosequeris honore domibus, spernis autē absentes,
Sæpe etiā & præsentes, quando te qdem consolationibus
Non solum mollibus, & beneuolis uultibus,
Sed utiq; & solidis astringentibus sermonibus,
Gregorio primum, cognominationeq; uitaq;
Coniugatricem eructanti diuinitatem,
Bosporius uero postea, & Amphilochus, magnanimo,
Quibus utiq; & odiosus morborum domitatur mœror,
Votisq;, trinitatisq; cultu & sacrificiis,
Tibi uero neq; precatio flectit mentes, neq; sacrificium,
Neq; uero etiam certatoribus des gratiā, quos tu honorans
In annum ex anno magna & infinita manu,
E gradibus, & donis, & cōuiualibus saltationibus,
Et multis crateribus meri iucundi,
Et magnis stramentis dei legem sic uilipendis,
Melius parua ferentem deo cor sacrare,
Quam omnibus sacrificiis mente sordenti honorare,
Non enim qdpiam deo dignum, neque quæcūque terra
Hæc fert hominibus, & cœlum, ac mare,
Etenim omnia dei, quid mortalis extrinsecus inueniat,
Solius autē animæ purum sacrificium quo quis inops,
Sæpe & opulentum offendens præteriit,
Vereor & hoc pater magnanimum consilium,
Quo multos præteriisti uoluntatibus dei,
Non sola mortalibus una timidis soboles
Veniens, carniūque & sanguinis, ueluti mortalibus

Ταῦτα μὲν ἐς πόντοιο μέσοι βυθόν. ἡ μετόπισθε
Δαίμονος ἐκτὸς ἔοι. μὴ δ' ἄλγεσιν ἄλγος ἕποιτο.
Καὶ γὰρ δ' ἅλις τεκέεσσιν ἐπὶ προτέροισιν ἐρινύς.
Σοὶ δὲ πάτερ πάντες μὲν ὅσοι τελέθουσι γονῆες,
Καὶ παῖδες, κοτέουσιν ἀμείλιχον ἦτορ ἔχοντι.
Ῥήξας γὰρ βιότοιο παλαιὸν μόθον, ὅν συνέδησε
Συζυγίη τε, πόθος τε, κακὴ δ' ἐκέδασσεν Ἐνυώ.
Παίδας δὴ μέγαν οἶκον ἐνὶ σπλάγχνοισι φέρουσι,
Ἠέ τι θεοῦ ῥέξαντες ἐπάξιον, ἠὲ παθόντες.
Ἔξοχα δ' αὖθ' ἱερῆες, ὅσοις δώροισι γεραίρεις,
Καὶ τίεις μεγάροισιν, ἀτιμάζεις δ' ἀπεόντας,
Πολλάκι καὶ παρεόντας, ἐπεὶ σέ γε προφασίῃσιν
Οὐκ οἷον μαλακῇσι, καὶ εὐμενέεσσι προσώποις,
Ἀλλ' οὖν καὶ στερεοῖσιν ἐπισύφουσι λόγοισι.
Γρηγορείῳ προφέριστον ὁμοφρονυμίῃ τε βίῳ τε
Συζυγίας τομάτεσσιν ἐριζομένῳ θεότητα.
Βοσπόριος δ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ Ἀμφίλοχος, μεγαθύμῳ,
Οἷς ἀρὰ καὶ συνοχὴ νούσων ὑποδέμνια τ' αἰνή
Εὐχαῖς τε, τριάδος τε σεβάσματι, καὶ θυέεσσι.
Σοὶ δ' οὔτ' εὐχωλὴ κἀμπεφβείας, οὔτε θυηλή.
Οὐδὲ μὲν ἀθλοφόροισι δίδως χάριν. οὐ σὺ γεραίρων
Εἰς ἔτος ἐξ ἔτεος μεγάλῃ καὶ ἀπείρονι χειρὶ,
Βήμασι, καὶ δώροισι, καὶ εἰλαπίνῃσι χορείαις,
Καὶ πολλοῖς κρητῆρσι μεθύσματος ἡδυπότοιο,
Καὶ μεγάλαις στιβάδεσσι θεοῦ νόμον ὦ δ' ἀθερίζεις.
Κρεῖσσον βαιὰ φέροντα θεῷ κραδίην ἱερεύειν,
Ἢ πᾶσιν θυέεσσι νόῳ ῥυπόωντι γεραίρειν.
Οὐ μὲν γάρ τι θεοῖο ἐπάξιον. οὐδ' ὁπόσα χθὼν
Ἤδε φέρει μερόπεσσι, καὶ οὐρανὸς, ἠδὲ θάλασσα.
Καὶ γὰρ ἅπαντα θεοῖο. τί κεν βροτὸς ἔκποθεν εὕροι.
Μούνης δὲ ψυχῆς καθαρὸν θύος. ὧ τις ἄνολβος,
Πολλάκι καὶ πολύολβον ἐπιθρέξας παρέμειψεν.
Αἰδέομαι καὶ τὴν δὲ πάτερ μεγαλήτορα βουλὴν,
Ἣ πολλοὺς παρέθρεξας ὑπεννεσίῃσι θεοῖο.
Οὐκ οἴη μερόπεσσιν ἴη δ' ἄλλοισι γενέθλη,
Ἐρχομένη σαρκός τε καὶ αἵματος, οἷα βροτοῖσιν

164

Ἔνθα δὲ τικτομένοισι, καὶ ὀλλυμένοισι τάχιστα.
Τοίη μὲν πρώτιστον, ἔπειτα δὲ πνεύματος ἁγνοῦ,
Ἐντελεσσαμένοισι δι᾽ ὕδατος ἤλυθεν αἴγλη.
Ἡ δὲ τρίτη, δακρύων τε καὶ ἄλγεος ἡμετέροιο
Εἰκόν᾽ ἀποξύουσα μελαινομένην κακότητι.
Τάων τὴν μὲν, ἔχεις πατέρων ἄπο, τὴν δὲ, θεοῖο.
Τὴν δ᾽ αὐτὸς γενέτης, βιότῳ φάος ἐσθλὸν ὀπάζων.
Ῥήξας δεσμὰ βίοιο, καὶ ἰλύος ἐκτὸς ἐθήκας
Σὸν πόδα, καὶ σε θεόμορφον ἔφυγες πυρόεσσαν ἀπειλήν.
Καὶ χθαμαλῶν πεδίων σε φίλη διεδέξατο σωτὴρ,
Μηκέτι παπταίνοντα πρὸς ἄστεα τεφρωθέντα.
Πάντων δὲ κτεάνων ἕνα μάργαρον ἐσθλὸν ἐδέξω
Ἐργατίῃ, χριστόν τε νόον τε σὸν ἁγνὸν ἀπείρας.
Καὶ νεφέλην καθύπερθεν ἐφέσσαο ἄνδιχα κόσμου
Τεμνόμενος χθονίοιο, μέσον δέ τε τεῖχος ἐπείρας.
Γαστέρος ὕβριν ἔπαυσας ἀπληρέστοιο βερέθρου.
Θήκοις ὀφρυόεντας ἀπέπτυσας, οἰδαλέον τε
Ὄγκον ἀγηνορίης κενεαυχέα ῥίψας ἔραζε,
Οἷόν σοι κλέος ἐστὶ θεὸς μέγας, ἀνδρομέου τε
Αἵματος εὐσεβέος μέγ᾽ ἀρείονος. εἶξεν ἅπαντα
Σταυρῷ, ᾧ, προσέπηξας ἄγων ληΐστορα κόσμον.
Ὕμνοις παννυχίοισι καὶ ἠματίῃσιν ἀοιδαῖς
Μέλπεις οὐρανίοιο τριλαμπέα πνεύματος αἴγλην.
Ταῦτα μὲν ἐσθλὰ πάτερ, καὶ τέρματος ἄστεν ἀρίστου.
Τέρμα δέ μοι θεός ἐστι νοούμενος, οὐκέτ᾽ ἐσόπτρῳ.
Μοῦνος δ᾽ ἐχθρὸς ἔμεινε χόλος καὶ ἡδὺς ὄλεθρος,
Δάπτων οἷα σίδηρον ἀτειρέα λάθιος ἰὸς,
Ἢ ἑ χόλῳ βαρύποτμος ἀπιστοτάτοιο δράκοντος.
Ὅς καὶ πρωτογόνους γεύσει βάλεν ἐκ παραδείσου
Βαιῇ, καὶ θεότητος ἐνόσφισεν, ἧς πέσεν αὐτός.
Ἀλλὰ πάτερ, δάμασον δεινὸν χόλον. ἔστι καὶ ἡμῖν
Χειρὸς ἄναξ, χατέω δὲ καὶ αὐτὸς εὐμενέοντος.
Τοῖος σοῖς τεκέεσσι πέλοις πάτερ ἀφραδέουσιν,
Οἷον δὴ ἀρήσαιο θεὸν σέο ῥήμασιν εὑρεῖν,
Εἴ ποτέ τοι βαρύμηνις ἀπαντήσειεν ἀϋτή.
Οὐκ οἷος μερόπων γενέτης ἔφυς, οὔτι σε μοῦνον

H ic procreatis, & pereuntibus celerrime,
T alis quidem primum, deinde uero ſpiritus ſancti,
C um lauatis per aquam uenit ſplend or,
T ertia autem, lachrymarumque & doloris noſtri
I maginem abradens denigratam prauitate,
H orum hanc quidem habes a parentibus, illam uero a deo,
Huius autem genitor ipſe, uitæ lucem bonam præbens,
R umpens uincla uitæ, & lutum extra poſuiſti
T uum pedem, & ſodomorum aufugiſti igneas minas,
E t planorum camporum te cara excepit Segor
N on amplius ſpectantem ad urbes ī cinerem redactas·
O mnium aūt facultatum unā margaritā bonā cepiſti
E xtremo die, Chriſtūque mentemque tuā ſanctam colligēs.
E t nubem deſuper induiſti ſeorſum a mundo
D iuiſus terreſtri, medium autem murum attollens,
V entris iniuriam ſopiſti inexplebilis barathri,
S edes ſupercilio ſas reſpuiſti, inflatumque
T umorem ſuperbiæ inanis gloriæ proiiciens humi.
Qualis tibi gloria eſt deus magnus, humanoque
S anguine pii longe meliores ceſſere omnia
C ruci, cui impegiſti ferens prædonem mundum,
Hymnis nocturnis & diurnis cantibus
C oncinis cœleſtis trifulgentem ſpiritus ſplendorem,
Hæc quidē bona pater, & finem prope optimum,
F inis aūt mihi eſt deus intellectus, nō ulterius ſpeculo,
S ola autem intus manſit ira & iucunda pernicies,
L acerans ueluti ferrum indomitum clādeſtina rubigo,
V el ira grauis infidiſſimi draconis,
Qui & primogenitos guſtu iecit e paradiſo
P aruo, & diuinitate priuauit, a qua decidit ipſe,
S ed pater, domitat grauem iram, eſt & nobis
C hriſtus rex, indiges autem & tu beneuolo.
T alis tuis filiis ſis pater inconſultis,
Qualem precarere deū tuis calamitatibus inuenire,
S i quando tibi irabundus occurrerit mœror·
N on ſolus mortalium genitor factus es, neque te ſolum

165

Filii dolore afficiunt non obsequentes, uidi ego sane
Sæpenumero & solidis malis cedentem parentem
Filio pnitiose se gerente hic quidem talis immodicus,
Ille uero pernitiosis potibus, & ardentibus amoribus,
Quibus domũ exhauserunt, ille uero uenit & aduersus patrem,
Contrariis uerbis, manus autem erexit erinnys,
Sed tamen, & his pater iram bonus misit.
Scriptarum enim regina legum indocta necessitas,
Quæ sane & parentibus ob filios animum oblectat,
Multa quidẽ eorũ, quæ uident, quoniã sane uolũt inuisa,
Multa autem ob audierunt in auribus suis habentes,
Ne audaciam grauem rumperet redargutio,
Pudorem parentum bonum auxiliatorem redarguens,
Parit enim audaciam iniuria, clementia aũt cautionem,
Et filiis potissimum, quando gloriam prope habentes,
Non manus cedunt ui persuasionis autem uinclis.
Flãma stipulæ filiis patris ira statim desinens,
Ira linguam accendit, extinxit autem misericordia succedens,
Execrationem protulit, mens autem eloquuta est auxilium,
Oneri manus tollit, & dolori luit cohibens,
Dauid, qui regibus splenduit in abramidis,
Omnibus qdem mitis fuit, tantum autem filiis suis,
Vt & patricidis iram & curas concoqueret.
Coniectare rege, quem contra armatum
Ramoq; asinoq;, mortuum subdensa sylua,
Non solũ lamentationibus deplorauit, ut aliquẽ optimum,
Sed & nuntio pœnam addidit interfectoris,
Tu uero o maliuole, quantũ malum? aut quid passus?
A deo iram indomitam in mentibus tuis auges?
Neq; te paterno priuauimus o rex honore,
Neq; uero aristis irruimus tuæ regionis,
Neq; boũ armentis, non ouibus, neq; uero equis,
Neq; cubile cõscendimus, q̄ non carũ sit, temere ineuntes.
Neq; dolum struximus cum uiris hostibus,
Hæc enim si quid iræ afferunt pater, nõ reprehendendum est.
Vnum tuis filiis pessimum, præstantioris parentis,

Παῖδες ἀνιάζουσιν ἀπειθέες. εἶδον ἔγωγε
Πολλάκι καὶ στερεοῖσι κακοῖς εἴκοντα τοκῆα
Παιδὸς ἀτασθαλέοντος. ὁ μὲν, πεσσοῖσιν ἄμετρος.
Ὃς δ' ὀλοοῖσι γάμοισι, καὶ αἰθομένοισιν ἔρωσιν,
Οἶς δόμον ἐξαλάπαξαν. ὁ δ' ἤλυθε καὶ κατὰ παιδὸς
Ἀντιβίοιο ἔπεσσι. χέρας δ' ἤειρεν ἐρινύς.
Ἀλλ' ἔμπης, καὶ τοῖσι πατὴρ χόλον ἐσθλὸς ἔπεμψε.
Γραπτῶν γὰρ βασίλεια νόμων ἀδίδακτος ἀνάγκη.
Ἦρά τε καὶ τοκέεσσιν ἐφ' υἱάσι θυμὸν ἰαίνει.
Πολλὰ μὲν ὧν λύσσοιεν, ἐπεί ῥ' ἐθέλουσιν ἄλυσα.
Πολλὰ δ' ἀνηκουστῆσαν ἐν ἥβασιν οἷσιν ἔχοντες,
Ὄφρα κε μὴ θράσος αἰνὸν ἀπορρήξειεν ἔλεγχος,
Αἰδῶ τὴν τοκέων ἐσθλὴν ἐπίκουρον ἐλέγξας.
Τίκτει γὰρ θράσος ὕβρις, ἀνήκει δέ τε φειδὼ,
Καὶ τοκέεσσι μάλιστα, ἐπεὶ κλέος ἐστ' ὃς ἔχοντες,
Οὐ χερὸς εἰκαθέουσι βίῃ, πειθοῦς δέ γε δεσμοῖς.
Φλὸξ καλάμης τοκέεσσι παιδὸς χόλος αὐτίκα λήγει.
Θυμὸς γλῶσσαν ἔφλεξεν. ὁ δ' ἔσβεσεν οἶκτος ὑποφθάς.
Ἀρὴν ἐν προέηκε, νόος δ' ἐφθέγξατ' ἀρωγήν.
Ἄχθεϊ χεῖρας ἄειρε, καὶ ἄλγεϊ κλαῦσε πολυχών.
Δαυὶδ, ὃς βασιλεῦσι μετέπρεπεν Ἀβραμίδῃσι,
Πᾶσι μὲν ἤπιος ἦε, τόσον δέ τε παισὶν ἑοῖσιν,
Ὡς καὶ παιδοφόνοισι χόλον καὶ κήδεα πέσσειν.
Τεκμαίρου βασιλῆϊ, τὸν, αὐτίκα θωρηχθέντα
Ζῶ θ' ἡμιόνῳ τε, θανόνθ' ὑπὸ δάσκιον ὕλην,
Οὐκ οἷον θρήνοισιν ἐκλαύσατο, ὥς κεν ἄριστον,
Ἀλλὰ καὶ ἀγγείλαντι δίκην ἐπέθηκε φονῆος.
Τύνη δ' ὦ κακόβουλε, πόσον κακὸν, ἤ τί πεπονθὼς,
Ὧδε χόλον ἀδάμαστον ἐνὶ φρεσὶ σῇσιν ἀέξεις;
Οὔτε σε παιδῶν ἀπεμείρομεν ὦ ἄνα τιμῆς,
Οὐδὲ μὲν ἀσταχύεσσιν ἐπεχράομεν σέο χώρης.
Οὐδὲ βοῶν ἀγέλαις, οὐ ποίεσιν, οὐδὲ μὲν ἵπποις.
Οὐδὲ λέχεσσιν ἐπέβημεν, ὃ μὴ φίλον, ἀφραδέοντες.
Οὐδὲ δόλον φρασάμεσθα τεῷ ἀνδράσι δυσμενέεσσι.
Ταῦτα γὰρ εἴ τι χόλοιο φέρει πάτερ, οὐ νεμεσητόν.
Ἐν σέο παισὶ κάκιστον, ἀριστοτέροιο κῆδος,

Χ είρονες ἐξεφάνημεν. ὅς οὔτινι πείθοντα λέλοιπας
Ε ἶδός τε, μέγεθός τε. λόγος δ᾽ οὐκ εὔδρομός ἡμῖν.
Γ λῶσσα δὲ δεσμὸν ἔχει. τί περ ἥλικον. ἢ σὺ φέριστε
Ο ὐκ ἐθέλων τεκέεσσιν ἀρείονα φῦσιν ὀπάσσαι.
Σ τήσωμεν ἐνθάδε μῦθον. ἄναξ πάτερ, ἠὲ μέγιστε,
Δ ὸς χέρα, καὶ νεύσειας ἐμοὶ πατέρ᾽ ἵλαον εἶναι.
Η νίδε καὶ χείρεσσι γλυφάδες, ἠνίδε γούνων
Α πτόμεθ᾽ ὥς τε θεοῖο. θεοῦ δ᾽ ὅπερ ἀντιάσαιμεν.
Ο ὐ γάμον, οὐδέ γε πλοῦτον ἐοικότα, οὐδόμεν αἰτῶ
Α ἰτέομεν. δὸς χεῖρα, καὶ εὐμενέουσαν ὀπωπήν.
Μ ῆτερ ἐμή, σὺ δ᾽ ἔμοιγε καὶ ἐννυχίοισιν ὀνείροις
Π ατέρι παρισαμένη, λιταῖς χόλον ἐκκεράουσα,
Μ νωομένη λεχέων τε, ὁμοζυγίης τ᾽ ἐρατεινῆς,
Λ ίσσεο σοῖς τεκέεσσι τεὸν πόσιν ἵλαον εἶναι.
Κ αὶ μολπῆς κόρος ἐστὶ, καὶ ἀργαλέου πολέμοιο.
Ε ἰ μὲν δὴ πεπίθοιμι, καλὸν ἄλις. εἰ δ᾽ ἀπιθήσεις,
Κ αὶ τεκέων θεός ἐστιν, ἀλησόμεθ᾽ ὡς τὸ πάροιθεν.
Σ ὸν κλέος, εἴτε λιποίμεθ᾽ ἀκηδέες, εἴτε θάνοιμεν.
Δ άκρυα παιδὸς ἔχοιμεν ἐσύστερον εὐμενέοντος.

ΕἸΣ ΕΥ̓ΓΕΝΗ͂ ΔΎΣΤΡΟΠΟΝ.

Ι μάτιον ἐξ ἀγαθοῦ τίς, ἅπαν καλόν. ἀνδρὶ γένος
ἄ Ο ὐ τῶν εὐπατρῶν. τἆλλα δὲ θαυμασίων, (ὧν,
Γ ράφετε τοὺς προγόνους. καὶ ὅς μάλα ἡδὺ γελά(σας,
Ε ἶπε λόγον μνήμης ἄξιον, ὥς τι γένος
Ἔ στιν ὄνειδος ἔμοι γε. γένει δὲ σύ. τοῦτο φύλασσε
Ὡ ς μὴ τῆς ἀρετῆς ἄλλοτι πρόσθεν ἄγοιο.
Ε ἴ σου τίς τὸ δυσειδὲς ἐκερτόμησεν, ἢ τὸ δυσῶδες,
Ε ἶπες ἀλλ᾽ ὡς ὁ πατὴρ ἦν καλὸς, ἢ μυρίπνους;
Ε ἰ δέ σε τίς ὡς δειλὸν ἐπέσκωπτεν, καὶ ἄνανδρον,
Ὡ ς πρόγονοι πολλὰς εἷλον ὀλυμπιάδας;
Ο ὕτως εἴ σε κακόν τις ἐλέγχει καὶ ἀνόητον,
Μή μοι τοὺς πατέρας, μηδὲ τὰ νεκρὰ λέγε.
Χρυσόδετον κιθάρην τίς ἔχων, ἔκρεξε κάκιστον.
Ἄλλος ἀπ᾽ εἰκαίης, εὐγενὲς ἧκε μέλος.
Τίς τούτων ὦ λῷστε ἀμείνων σοι κιθαριστής.
Ὃς σώζει τεχνικοῖς κρούμασιν ἁρμονίας.

D eteriores apparuimus, qui nemini primas partes reliquisti,
F ormaq;, magnitudineq;, sermo aũt non cursilis nobis,
L ingua aũt uinculũ habet, quid nam peccaui, uel tu optime
N olens filiis meliorem naturam præbere,
Sistemus hic sermonem. rex pater, fili maxime,
D a manum, & annuas mihi patrem propitium esse,
E cce uero & manibus barbam. ecce etiam genua
A ttingimus ut dei, dei aũt uoci occurramus,
N on nuptias, neq; uero diuitias decentes, nõ domũ celsam
P etimus da manum & beneuolum aspectum.
Mater mea, tu uero mihi qdem & nocturnis insomniis
P atri assistens, precibus iram ĩmiscens,
Memor cubiliumq;, coniugiiq; amabilis,
S upplica tuis filiis tuum maritum propitium esse.
E t cantus satietas est, & difficilis belli,
S i quidem igitur persuadeam, maloq; satis, si uero nõ pareas,
E t filiorum deus est, errabimus ut antea,
T ua gloria, siue linquamur iglorii, siue moriamur,
L achrymas parentis habeamus in posterum beneuolentis,

INNOBILEM MALE MORATVM.

Anguine ex bono qs, totum malũ, uiro genus qdem,
s Non nobilium, in cæteris uero admirabilium,
P ræferebat maiores, & ille periucunde arridens,
D ixit uerbum memoria dignum, quod genus
Est obprobrium mihi qdem, generi aũt tu, hoc caue
Ne uirtutem aliud quippiam ante duxeris,
S i tui quis deformitatem incessuerit, aut male olentiã,
D ixisses quod pater fuit pulcher, uel unguenta spirans,
S i uero te quis ut timidum cauillaretur, & imbellem,
Quod maiores multas cœpere olympiadas,
Sic si te malum quis arguat & fatuum,
Ne mihi parentes, neq; mortua dixeris,
A uro structam citharam quis habens, pulsauit pessime,
A lius a rudi, generosam misit modulationem,
Quis horum o optime melior tibi citharista,
Qui seruat artificiosis pulsationibus harmoni as,

167

Verum tu aureis qdem parentibus natus es, ut te dicunt,
Ipse uero non bonus, deinde magnope superbis?
Hoc splendidum tibi genus est, maiores
Mortui, & fabularum figmenta, & anus,
Ludis. in te autem ego respicio solum, si iustus quis,
Vel malus, principium autem lutum omnes idem
Pelles omnes similes, inflamur autem sublimes
Diuitiis, & gloria, & patriis magnis.
Quare quid mihi superuacua? pater, genus, neq; me fabulæ
Delectant, neq; sepulchra, sed bone in te respicio.
Vnus puluis oẽs unius fictoris genus, tyrãnis autem
In duo res mortalium scidit, non natura.
Seruus mihi omnis rudis. liber, quisqs optimus.
Si autem tu superbiam habes, hoc quid ad genus?
Mulis quid pater, quando asinus est opprobrium
Nullum? quæ uero asinis gloria a mulis?
Aquilæ autem pariunt, & quos proiiciunt pullos.
Quare quid mihi parentes te omisso tu dicis?
Melius est optimum existentem malum genere, q̃ pessimum
Esse nobilem, & rosa ex aspera
Germinauit planta, rosa quidem, si autem a terra
Venisti spina molli, igne dignus es.
Quo pacto tu pessimus existens, tantũ superbis maioribus?
O Asine molaris, equinam eleuationem habens,

ITINERARIA.

C Hriste rex, qui omnia existis tuis hominibus
Bona, & in omnibus uia recta constas,
Qui igne & nebula exercitum duxisti, qq; uiã inuenisti
In pelago secto amicis, Pharaonem autem contexisti,
Panem autem e cœlo externum præbuisti, e petra uero
Scaturirẽ fecisti i sũmo secta fluẽtũ, magnũ miraculũ i solitudĩe
Hostium uirorum statuens, cum disiunxit
Crucem figurans Moses manus, opem meam.
Luna aũt & sol cursum tenuerunt, ut autem fluentum
Cessit festinantibus, uia autem in terra structa est
Facilis, quam ipse pollicitus es & annuisti.

168

Ἀλλὰ σὺ χρυσῶν μὲν πατέρων ἔφυς, ὥς σε λέγουσιν,
Αὐτὸς δ' οὐκ ἀγαθός. εἶτα μέγα φρονέεις;
Τοῦτο λαμπρόν σοι γένος ἐστίν, οἱ προπάλαιοι
Νεκροί, καὶ μύθων πλάσματα, καὶ γραΐδες;
Παίζεις. πρὸς σὲ δ' ἔγωγε βλέπω μόνον, εἰ δίκαιός τις
Ἢ κακός. ἡ δ' ἀρχή, πηλὸς ἅπαντι ἴσος.
Δέρματα πάντες ὅμοια, φυσώμεθα δ' οἱ μετέωροι,
Πλούτῳ, καὶ δόξῃ, καὶ πατεῖσι μεγάλαις.
Ὥς τε τί μοι τὰ παλαιά. πατὴρ γένος. οὔτε με μῦθοι
Τέρπουσ', οὔτε τάφοι. ἀλλ' ἀγαθὲ πρὸς σὲ βλέπω.
Εἷς χοῦς πάντες. ἓν ὃς πλάστου γένος. ἡ δὲ τυραννὶς,
Εἰς δύο τὰ θνητῶν ἔσχισεν, οὐχὶ φύσις.
Δοῦλος ἐμοὶ πᾶς σκαιός. ἐλεύθερος, ὅς τις ἄριστος.
Εἰ δὲ σὺ τῦφον ἔχεις, κοῦφον τί πρὸς τὸ γένος.
Ἡμιόνοις τί πατήρ, τόδ' ὀνάνθων ἐστὶν ὄνειδος
Οὐδέν. τίς δὲ τ' ὄνοις δόξα παρ' ἡμιόνων.
Οἱ δ' ἄκροι, ἴκτινοι, καὶ οὓς εἴπουσι νεοσσούς.
Ὥστε τί μοι πατέρας σαυτὸν ἀφεὶς σὺ λέγεις.
Κρεῖσσον ἄριστον ἐόντα κακὸν γένος, ἢ ἐ κάκιστον
Ἔμμεναι εὐγενέτην. καὶ ῥόδον ἐκ τρηχέος
Ἔβλαστησε φυτοῖο. ῥόδον μὲν, εἰ δ' ἀπὸ γαίης
Ἦλθες ἄκανθ' ἀπαλῆς, τοῦ πυρὸς ἄξιος εἶ.
Πῶς σὺ κάκιστος ἐών, τόσσον φρονέεις προγόνοισιν
Ὦ κάνθων μυλικὲ, ἵππειον ὕψος ἔχων.

ἘΝΟΔΙΑ.

Χ Ριστὲ ἄναξ, ὃς πάντα τέλεις σοῖσιν μερόπεσσιν
Ἐσθλά, καὶ ἐν πάντεσσιν ὁδὸς ἰθεῖα τέτυξαι.
Ὃς πυρὶ καὶ νεφέλῃ στρατὸν ἤγαγες. ὅς θ' ὁδὸν εὗρες
Ἐν πελάγει τμηθέντι φίλοις. Φαραὼ δ' ἐκάλυψας.
Ἄρτον δ' οὐρανόθεν ξεῖνον ὤπασας. ἐκ δ' ἄρα πέτρης
Ἔβλυσας ἀκροτόμοιο ῥόον. μέγα θαῦμ' ἐν ἐρήμῳ
Δυσμενέων ἀνδρῶν στησάμενος, οὔτε δ' ἔχων
Σταυρὸν ὑποσκιάων Μωσῆς χέρας, ἄλληκτ' ἐμεῖο.
Μίμνη δ' ἠέλιός τε δρόμον σχέθον. ὡς δὲ ῥέεθρον
Εἶξεν ἐπειγομένοισιν, ὁδὸς δ' ἰθὺ γαῖαν ἐτύχθη
Ῥηϊδίη. τὴν, αὐτὸς ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.

Αὐτὸς δ' οὐρανίην οἶμον μερόπεσσιν ἔδειξας
Ὕστατον, ἀρχαίην δὲ νέην ἐπέμιξας ἀταρπὸν,
Εὖτε θεὸς θνητός τε κραθεὶς, ἤδη γαῖαν ὁδεύσας
Ἡμετέρην, αὖθις δὲ πρὸς οὐρανὸν ἔνθεν ἀερθεὶς,
Ἶξε ἐελδομένοισι σφα αὐτέρος, ἢ τὸ πάροιθεν.
Αὐτὸς καὶ πελάγοις ἐπεβήσαο. σοῖς δὲ πόδεσσιν,
Οἶδμα πέσεν χαλεποῖσι βιαζόμενον ἀνέμοισιν.
Ἀλλὰ μάκαρ, καὶ ἐμοὶ συνέμπορος ἐλθὲ καλοῦντι
Σήμερον. εὐοδίην δὲ πόροις, καὶ ἄγγελον ἐσθλόν.
Γομπὸν, ἀλεξητῆρα, βοηθόον, ὄφρα με πάντων
Ἠματίων νυχίων τε κακῶν ἄπο τηλόθ' ἐέργων,
Καὶ τέλος ἐσθλὸν ὁδοῖο χαριζόμενος μογέοντι,
Οἴκοθεν ἀρτεμέοντα, καὶ οἴκαδέ με αὖθις ἀγινοῖ,
Πηοῖσίν τε, φίλοις τε ὁμὸν βίον ἀμφιέπουσιν.
Ἔνθα σε νύκτα σε ἦμαρ ἐλεύθερος, ἀτρεμέων τε
Λισσοίμην, κακότητος ἀμιγέα σοὶ βίον ἕλκων.
Σοί τε νόον προσθρόοντα σεῦ φάος αἰὲν ἀείρων,
Μέσφ' ὅτε καὶ πύματον ξενίην ὁδὸν ἐξανύσαιμι.
Ἐς δὲ μονὴν ἔλθοιμι μόγου τέλος εὐαγέεσσι.
Σοὶ ζῶ. σοὶ λαλέω. σοὶ δ' ἔζομαι ὦ ἄνα Χριστέ.
Σοὶ δ' αἴρω ποδὸς ἴχνος, ἐπεὶ σύ με χειρὶ καλύπτεις.
Ἀλλά με καὶ νῦν ἄγοις ἐσθλὸν ἤδη τέρμα πορείης.

ΕἸΣ ΤῊΝ ἘΝ ΝΗΣΤΕΊΑΙΣ ΣΙΩΠΉΝ.

Σχέο γλῶσσα φίλη. σὺ δέ μοι γραφὶς, ἔγραφε σιγῆς
Ῥήματα, καὶ φθέγγου ὄμμασι, τὰ κραδίης.
Ἡνίκα σάρκας ἔδυσα θεοῦ βροτέοις παθέεσσι
Μύστιν ἄγων θυσίην, ὥς κε θάνω βιότῳ
Ἤμασι τεσσαράκοντα, νόμοις Χριστοῦ βασιλῆος
Εὖτε καθαιρομένοισι σώμασιν ἔσσετ' ἄκος,
Πρῶτα μὲν ἀτρεμίῃ νόον ἥδρασα, οἷος ἀπ' ἄλλων.
Ναιετάων, ἀχέων ἀχλὺν ἐφεσσάμενος,
Εἴσω πᾶς ἐαλεὶς φρένας ἄκλοπος. αὐτὰρ ἔπειτα,
Ἀνδρῶν εὐαγέων δόγμασιν ἑσπόμενος,
Χείλεσι θῆκα θύρετρα. τὸ δ' αἴτιον, ὥς κε μάθοιμι
Μύθων μέτρα φέρειν, παντὸς ἐπικρατέων.
Καὶ γάρ τις πλεόνεσσιν ἐπ' ἀνδράσι θοῦρον ἀείρων
Ἔγχος, παυροτέρους ῥηιδίως δαμάσει.

Ipse uero cœlestem uiam hominibus ostendisti
Postremum, ueteri autē nouum īmiscuisti callem,
Cum deus mortalisq; mixtus, in terram profectus
Nostram, rursus autem in cœlum hinc inde sublatus,
Veni cupientibus manifestior, quam prius.
Ipse etiam pelagus conscendisti, tuis aūt pedibus
Tempestas cecidit difficilibus coacta uentis.
Sed beate, & mihi comes ueni uocanti.
Hodie bonum iter autem præbeas, & angelum bonū,
Ducem, auxiliatorē, fautorem, ut me ab omnibus
Diurnis nocturnisq; malis longe arcens,
Et finem bonum uiæ largiens laboranti,
E domo integrum, & domum me rursus agat,
Affinibusq;, amicisq; coniunctā uitā regentibus,
Vbi te nocte ac die liber, quietusq;
Precarer, malitiei īmixtā uitam tibi trahens,
Tibiq; mentem alatam uitæ lucem semper attollens,
Quousq; & extremam cōmunem uiā peragam.
In mansionem autem ueniam laboris finem piis.
Tibi uiuam, te alloquar tibi sedeam o rex Christe,
Tibi tollā pedis uestigium, quoniā tu me manu tegis.
Sed me etiam nunc agas ad bonū finem itineris.

IN SILENTIVM IN IEIVNIIS.

Ontieat līgua cara. tu uero mihi calame īscribe silentii.
c Verba, & loquere oculis res cordis,
Cum carnes deuinxi dei mortalibus passionibus
Mysticum agens sacrificium, ut morerer uitæ
Diebus quadraginta, legibus Christi regis
Quādo purgata corpora sequitur ~~accedebat~~ medicina.
Primum quidem quiete mentem firmaui solus ab aliis
Habitans, dolorum nubem indutus
Intus tota collecta mente indeceptus, uerum deinde,
Virorum sanctorum placita sectatus,
Labiis imposui fores, causa autem, ut discerem
Verborum modos ferre unūquenq; deuincens.
Etenim quispiam pluribus in uiris furibundum attollens
Telum, pauciores facile domitabit,

Et alatas sagittas quĩ certa longe iecerit,
Nunq̃ exsibil abit frustra cominus,
N auem autem mariuagam, cũ magnã undã traiecerit,
Mittere audentem paruos supra portus,
Qui enim parua uincit, magna incertum
Si quando superabit, & ualde licet cupiens,
Qui autem magnum excedit, hoc certum, ꝙ utiq; paruorum
Habebit facile cum uoluerit uictoriam,
Quapp penitus deuinxi orõnis robur, qppe enĩ speraui
Non amplius supscaturire uerbum meis oribus,
Quando nihil lingua ꝑnitiosius est mortalibus,
Equus semper precurrens· telum paratissimum,
V idet qdem aliquis omnia, quæ ãt ꝓpe sunt, manus habent
Pauca nimium, neq; pedes terrã pagrauere omnem,
L abor homicidis, adulteri autẽ uertunt in fugam
Rabiem suam, furibus dies execratissimus,
Diuitiæ autem, nõ illaboratæ, habeo hoc qdẽ, ꝑdidi aũt aliud,
Tantum constringens, quantũ fluctũ manu,
N aues itineri prædatores, alius insatiabilis,
Oculos amaros ferrens alienis facultatibus,
T ot auri cupidis contraria omnibus adsunt,
Labor deterioribus, labor præstantioribus,
L inguam autem nihil ꝓhibuit festinantẽ ad uerbum,
Non homo, non nix, non fluentum, non scopulus
P rope iaculator, ad arcum autem amara sagitta,
Neruus circũducit digirũ in cornibus,
M ens emisit sagittas, hæc aũt euolarunt, oĩa aũt feriunt,
Cœlestes, terrestres, uiuos, posteros,
Quicũq; ipsam expectant, & non expectantes similiter.
Bonos atq; malos, hostes amicos
E minus, prope existentes, a scopulo nihil est sagittæ,
Hanc aũt qs cõstringens, primas partes fert sapientiæ.
Multa quidem turpia lasciuis eructat, ut ridiculus
Ipse existens, hominibus feruorem risus inducat
V ibratus uibransq;, & imaginem diuinam dehonestans.
Multa autem e celandis auribus euomit·
Sæpe aũt rursus iræ grauiter spirantis feram spumam

Καὶ πτερόεντα βέλεμνα ὅσ' εὔσκοπα τηλόθε βάλλοι,
Οὔποτε ῥοιζήσει ἄσκοπον ἀπὸ τόξω.
Νῆα δὲ ποντοπόρειαν, ἐπὴν μέγα λαῖτμα περήσῃ,
Πέμπειν θαρσαλέον βαιῶν ὕπερ λιμένων.
Ὃς μὲν γὰρ μικρῶν κρατέει, μεγάλων ἀΐδηλον
Ἔι ποθ' ὑπερσχήσει, καὶ μάλα περ ποθέων.
Ὃς δὲ μέγα προφέρει, τὸ δ' ἀριφραδὲς, ὡς ἄρα τυτθῶν
Ἕξει ῥηϊδίως εὖτε θέλησι κράτος.
Τοὔνεκα πάμπαν ἔδεισα λόγου μένος. ἦ γὰρ ἔολπα
Μηκέθ' ὑπερβαλέειν μῦθον ἐμῶν στομάτων,
Ὡς οὐδὲν γλώσσης ὀλοώτερον ἐστὶ βροτοῖσιν.
Ἵππος ἀεὶ προθέων, ὅπλον ἑτοιμότατον.
Λύσσει μέν τις ἅπαντα, τὰ δ' ἐν ποσὶ χεῖρας ἔχουσι
Βαιὰ μάλ', οὐδὲ πόδες αἶαν ἐπήλυθον ὅλην.
Μόχθος ἀνδροφόνοισι, μοιχοὶ δέ τε καὶ ζοπέουσι
Λύσσαν ἑλών. κλέπταις ἦ μὲν ἀπευκτότατον.
Πλοῦτος δ' οὐκ ἀμέγηρος. ἔχω τὸ μὲν, ὤλεσα δ' ἄλλο,
Τόσσα περισφίγγων, ὅσσα ῥόον παλάμῃ.
Νῆες ὁδοὶ πλείῃ ληϊστόρων. ἄλλος ἄπληστος,
Ὄμματα πικρὰ φέρων ἀλλοτρίοις κτεάνοις.
Τόσσα φιλοχρύσοισι προσέντεα πᾶσιν ἔπεσι,
Μόχθος χειροτέροις, μόχθος ἀρειοτέροισ.
Γλῶσσαν δ' οὐδὲν ἔρυξεν ἐπειγομένην ἰθὺ μῦθον,
Οὐ βροτὸς, οὐ νιφετὸς, οὐ ῥόος, οὐ σκόπελος
Ἐγγὺς ὁ τοξευτής. τόξῳ δ' ἔπι πικρὸς ὀϊστός.
Νευρὴ κύκλον ἄγει δάκτυλον ἰθὺ γλυφίσι.
Νοῦς ἀφέηκε βέλεμνα. τὰ δ' ἔπτατο. πάντα δὲ βάλλει,
Οὐρανίους, χθονίους, ζῶντας, ἐπεσσομένους.
Ὅσσοι μὲν δοκέουσι, καὶ οὐ δοκέοντας ὁμοίως
Ἐσθλοὺς, ἠδὲ κακούς. δυσμενέας. φιλίους
Τηλόθεν, ἐγγὺς ἐόντας. ἀπόσκοπον. οὐδὲν ὀϊστῷ
Τήν δέ τις αἰχμάζων, πρῶτα φέρει σοφίης.
Πολλὰ μὲν αἰσχρὰ μάλ' ἄλλοισιν ἐρεύγεται, ὥς κε γελοῖος
Αὐτὸς ἐὼν, ἀνθρώποις βράσμα γέλωτος ἄγῃ,
Παλλόμενος, πάλλων τε, καὶ εἰκόνα θείαν ἀτίζων.
Πολλὰ δὲ τῶν κρυπτῶν οὔασιν ἐξεμέει.
Πολλάκι δ' αὖ τε χόλοιο δυσαέος ἄγριον ἀφρὸν

170

Ἐκτὸς ἀποσκεδάει παίζων ἐπεσβολίην.
Πολλάκι δ' αὖ λοχόωντι φέρει χάριν ἔνδοθι θυμῷ,
Καὶ κραδίης ἑτέρης χείλεσιν ἄλλα φέρει,
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους, ἀνδροκτασίας τε.
Τίς κεν ἅπαντα λέγοι τῆς δ' ὅσα λυγρὰ πέλει.
Ἐχθρὸν ἔθηκ' ἐθέλουσα δόμον δόμῳ, ἄστεϊ δ' ἄστυ.
Αὐτίκα μηδὲν ὅλως γλῶσσα πονησαμένη
Δῆμον κοιρανέοντα, ἀνασσομένοισιν ἄνακτα,
Ὡς σπινθὴρ καλάμης ὦκα ἑπιζομένης.
Σύμπλοον, ἦα, τοκῆα, κάσιν, φίλον εὔνιν, ἀκοίτην,
Πάντας ἐπ' ἀλλήλοις ὥπλισε ῥηϊδίως.
Τὸν κακὸν, ἐσθλὸν ἔθηκε. τὸν ἔμπαλιν ὤλεσεν ἐσθλόν.
Τοῦτ' ἀνέζευξε πάλιν. τίς δύναθ' ὅσσα λόγος.
Βαιὴ μὲν γλῶσσ' ἐστίν. ἀτὰρ σθένος, οὐδενὶ τόσσον.
Αἴθ' ὄφελε θνήσκειν αὐτίκα τοῖσι κακοῖς.
Πᾶσιν μὲν δὴ γλῶσσα πέλει κακὸν ἀσφαλέεσσιν.
Ἔξοχα δ' αὖ μύσταις, οὐρανίης θυσίης.
Ὄργανόν εἰμι θεοῖο, καὶ εὐκρέκτοις μελέεσσιν
Ὕμνον ἄνακτι φέρω, ᾧ πᾶν ὑποτρομέει.
Μέλπω δ' οὐ Τροίην, οὐκ εὔπλοον οἷά τις Ἀργὼ,
Οὐδὲ συὸς κεφαλὴν, οὐ πολὺν Ἡρακλέα,
Οὐ γῆς εὐρέα κύκλα, ὅπως πελάγεσσιν ἄρηρεν,
Οὐκ αὐγὰς λιθάκων, οὐ δρόμον οὐρανίων.
Οὐδὲ πόθων μέλπω μανίην, καὶ κάλλος ἐφήβων,
Οἷσι λύρη μαλακὸν κρούετ' ἀπὸ προτέρων.
Μέλπω δ' ὑψιμέδοντα θεὸν μέγαν, ἠδὲ φαεινῆς
Εἰς ἓν ἀγειρομένης λάμψιν ἐμῆς τριάδος.
Ἀγγελικῶν τε χορῶν μεγάλους ἐριηχέας ὕμνους,
Πλησίον ἑσταότων ἐξ ὀπὸς αἰνιθέτου.
Κόσμου θ' ἁρμονίην καὶ κρείσσονα τῆς παρεούσης,
Ἣν δοκέω, πάντων εἰς ἓν ἐπειγομένων.
Καὶ Χριστοῦ παθέων κλέος ἄφθιτον, οἷς μ' ἐθέωσεν,
Ἀνδρομέην μορφὴν οὐρανίῃ κεράσας.
Μέλπω μίξιν ἐμήν. οὐ γὰρ φατὸν ὄργον ἐτύχθην.
Ἔργον ὅπως πλέχθην θνητὸς ἐπουρανίοις.
Μέλπω δ' ἀνθρώποισι θεοῦ νόμον, ὅσσά τε κόσμου
Ἔργματα

Extra effundit omnem uerborum iactationem.
Sæpe, aūt rursus insidianti fert gratiā intra animum.
Et cordis alterius labiis alia fert:
Mendacia'q; blandos'q; sermones, homicidia'que:
Quis omnia diceret: huius quæcūq; molesta sunt?
Inimicam effecit uolens domū domui. urbi aūt urbem
Statim nihil omnino lingua laborans
Populum dominantem regnatis regem
Vt scintilla stipulæ cito accensæ
Socium nauigationis, filiū, patrē, fratrē, amicū, inopē, cōiūgē,
Omnes inter se armauit facile:
Malum, bonū reddidit: e contrario perdidit bonum.
Hoc iunxit rursus quis potest: quot sermo?
Parua quidem lingua est: uerum robur nulli tantum:
Vtinam moreretur statim cum malis.
Omnibus quidem lingua est malum temerariis:
Præcipue autem sacerdotibus cœlestis sacrificii.
Instrumentum sum dei, & bene sonantibus modulationibus.
Cantū regi fero, quo uniuersum contremiscit:
Canto autem non Troiam, non bene nantem, ut quis: Argo':
Neq; apri caput: non multum Herculem:
Non terræ latos orbes: quomodo æquoribus accōmodata sit:
Non fulgores lapillorum: nō cursum cœlestium:
Neq; cupidum canto furorem, & formam Iuuenum:
Quibus lyra molle pulsatur a prioribus,
Canto autem celsiregem deum magnum atq; illustris
In unum collectæ splendorem meæ trinitatis:
Angelicorum'q; chororum magnos latisonos hymnos
Prope stantium ex uoce opposita.
Mundi'q; consonantia ac meliorem præsenti:
Quam expecto oībus in unum properantibus:
Et Christi passionū gloriā incorruptibilē; quibus me deū fecit
Virilem formam cœlesti commiscens.
Canto mistionem meam. nō enī dicendum opus sturctus sū:
Opus ut connexus sim mortalis cœlestibus
Canto autem hominibus dei legem, quæcunq; mundi

171

Gesta, & consilia, & finem utrorunque
Vt hæc quidem occulas tuis mentibus, ab illis autem longe
Fugias, & horreas diem aduenientem
Tot rerum liguam habeo citharam, animaduertite sacerdotes:
Nequid prætersonet dissidens a concẽtu.
Linguam & sacrificiis purã puris seruabo:
Quibus regem magnum in unum ago mortalibus.
Non enim ab aliena lingua, maculataque mente
Mittam puro uiuiferum sacrificium.
Vnus meatus non dulce fluentum, & amarũ emittit.
A ueste purpurea cœnum alienum
Et ignis magnus perdidit sacerdotis olim
Filios non pure attingentes sacrificium.
Sacram.n.olim audiui dei magni arcam
Inclinatam occidisse eum, qui tetigit.
Hæc ualde horreo, & timeo nequid patiar:
Non pure puram attingens trinitatem.
Vtinam uero in mentem liceret perniciosam, instabilem
Hinc & inde multis diebus stulte elapsis
Flectere finem prope in uersili habena.
Vel penitus continere indeceptam in corde:
Magis Christum gloriosum prope impellens
Splenderet fulgoribus magnæ lucis.
Nunc uero hæc non tantum efficit malum intus manens.
Et si longe a deo parum aberret.
Neque.n.in saxis impedita firmis
Intus ferueat flamma ignis uel fluxus
Aut arbustum densum læsit, aut aliquam uineam.
Viuit autem semimortua intus tecta.
Verbum etiam linguæ multisonæ cum eruperit
Irretentum insanit non amplius recurrens:
Quemadmodum quis intorti germen rami palmis
Sensum acclinans contra curuum ducat.
Sed ut ille ipsum reliquit:ui manus rectum stetit.
Non posthac in pristinum declinatum uitium:
Sic & ego uerbi bene cursilis impetum

Ἔργματα, καὶ βουλαῖς, καὶ τέλος ἀμφοτέρων.
Ὄφρα τὰ μὲν, κεύθῃς στήθεσι, τὴν δ' ἀποτῆλε
φεύγῃς, καὶ ζομένης ἦμαρ ἐπερχόμενον.
Τόσσων γλῶσσαν ἔχω καθαρήν. φάζεσθ' ἱερῆες,
Μή τι παρακρέξῃ ἔκτοπον ἁρμονίης.
Γλῶσσαν καὶ θυέεσσιν ἁγνὴν ἁγνοῖσι φυλάξω,
Οἷσιν ἄνακτα μέγαν εἰς ἓν ἄγω χθονίοις.
Οὐ γὰρ ἀπ' ἀλλοτρίης γλώσσης, χραντοῦ τε νόοιο
Πέμψω τῷ καθαρῷ ζωοφόρον θυσίην.
Εἷς πόρος, οὐ γλυκερόν τε ῥόον καὶ πικρὸν ἀνήσει.
Εἵματι πορφυρέῳ, βόρβορος ἀλλότριον.
Καὶ πῦρ ξεῖνον ὄλεσσε θυηπόλου ἐν προτέροισι
Παῖδας, μὴ καθαρῶς ἁπτομένους θυσίης.
Τὴν δ' ἱερήν ποτ' ἄκουσα θεοῦ μεγάλοιο κιβωτὸν,
Ὥς καὶ κλινομένην, κτεῖνε τὸν ἁψάμενον.
Ταῦτ' αἰνῶς ζομέω, καὶ δείδια μή τι πάθοιμι,
Μὴ καθαρῶς καθαρῆς ἁπτόμενος τριάδος.
Αἶθε δὲ καὶ νόον ἦεν ἀτάσθαλον, ἀσατέοντα
Τῇ καὶ τῇ, πολλοῖς ἤμασι μαψιδίοις
Κάμπτειν τέρματος ἆσσον ἰθὺ στρεπτῆσι χαλινῷ,
Ἢ πάμπαν κατέχειν ἄκλοπον ἐν κραδίῃ.
Μᾶλλόν κε χριστοῖο μεγακλέος ἆσσον ἐλαύνων,
Λάμπετο μαρμαρυγαῖς τοῦ μεγάλοιο φάους.
Νῦν δ' ὁ μὲν, ὅτι τόσον τελέει κακὸν ἔνδοθι μίμνων,
Κἂν ἀποτῆλε θεοῦ τυτθὸν ὁδοιπλανέῃ.
Οὐδὲ γὰρ εἰ πέζῃσιν ἑδριομένη στεγανῇσιν,
Ἔνδοθι καχλάζοι φλὸξ πυρὸς, ἠὲ ῥόος,
Ἢ λόχμην πυκινὴν διελήσατο, ἤτιν' ἀλωήν.
Ζαλῇ δ' ἡμιθανὴς ἔνδοθι κευθομένη.
Μῦθος δ' αὖ γλώσσης πολυηχέος εὖτ' ἀπορρεύσῃ,
Ἄσχετα μαργαίνει μηκέτ' ἀναζοχέων.
Ὡς δ' ὅτε τὶς λοξοῖο φυτὸν πτόρθου παλάμῃσιν
Ἦκα μετακλίνων ἔμπαλι γῦρον ἄγει,
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς μὲν ἔλειπε, βίῃ χερὸς ὄρθιος ἔστη,
Μηκέτ' ἰθὺ προτέρην κλινόμενος κακίην,
Ὣς ἐγὼ μύθοιο   εὐζοχάλοιο ἐρωὴν

Δερκόμενος στάθμης ἔκτοσθε καὶ κανόνος,
Καὶ γάρ μοι βίος ἦεν ὅτ' ἦν λόγος, εὗρον ἄριστον
Φάρμακον, ἔχον ὅλον ὑμνοπόλῳ κραδίῃ,
Ὥς κε μάθῃ τά τε φαντὰ, τά τ' οὐ φαντὰ γλῶσσα φυλά-
Δέξαθ' ὅλην σιγὴν, λέξεται εὐεπίην. (σσειν.
Τοῦ παντὸς μὲν ἄμβροτε, τὸ δὲ μέτριον οὐκέτ' ἀτίσει.
Οὗτος ἀεὶ κείσθω τοῖς ἀμέτροισι νόμος.
Ἦ μέγα καὶ τόδ' ὄνειαρ, ὅ τ' ὠδίνοντα κατίσχῃς
Μῦθον, κρουομένης ἔνδοθι σῆς κραδίης.
Μύθῳ δαμναμένῳ, συνδάμναται οἶδμα χόλοιο.
Οὐ μὲν ῥηϊδίως. ἔμπαγε μὴν δαμάσεις.
Ἢν γάρ σφ' οἰδαλέον τε καὶ ἄγρια μαργαίνοντα
Ἄγχῃς ἀχαλόων, ὕβριν ἀποσκεδάσεις.
Ἡγεμόνος φθιμένοιο, ἄναξ παθέων ὑπόειξεν.
Ὣς δ' ἄλλων ἀναπνεύσειας ἀργαλέοιο βέλου.
Πάντα τάδ' ἡγεσίης Χριστοῦ μεγάλοιο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἔπειτα, νόου οἴακος ἡμετέρου.
Εἰ γὰρ μὴ τὸν ἔχεις ἰθύντορα, οὔτε τι σιγῆς,
Οὔ τέ τι καρτερίης ἀμείνονος ἐς ὄφελος.
Καὶ λίμνης στόμα λεπτὸν ἐπὴν παλάμῃσιν ὀρύξαο,
Αὖθις ἀπορρήξεις ἀθρόον ἐκ προρέσει.
Ἀλλὰ λόγος κέλεταί σε φαάντατος ἔνθεν ἄριστε
Ἀρξάμενον, πάντων οἶδμα κακῶν κατέχειν.
Ταῦτά τοι ἡμετέρης μελεδήματα φίλτατε σιγῆς,
Ἐκ παλάμης καλέω, νοῦν ὑποδεξαμένης.
Οὗτος ἐμὸς πλόος ἐστί. σὺ δ' ἐς πλόον ἄλλον ἐπείγῃ.
Ἄλλος ἀπ' ἀλλοίου πνεύματος ὅρμον ἔχοι.
Εἰ δ' ἄγε καὶ λόγον ἄλλον ἐμῆς ἀΐοι τε σιωπῆς,
Ὅς τις ἀπεχθαίρων, ὅς τε φίλα φρονέων.
Ἦν ὅτε κάρτος ἔχεσκον ἐνὶ ἠϊθέοισι μέγιστον,
Καί με Χριστὸς ἄναξ ἦγεν ἐπ' ἀντιπάλῳ,
Στερροτέρην ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ πίστιν ἔχοντα,
Τεύχεσί τε κρατεροῖς πάντοθε φραξάμενον.
Θείοις μὲν λογίοισιν ἐμὸν νόον ἁγνὸν ἔτευξα,
Γράμματος ἐξ ἱεροῦ πνεύματ' ἀναμαξάμενος.
Οἷς βίβλων τὸ πάροιθε πικρὴν ἐξέπτυον ἅλμην,

Videns examen extra & normam.
Et n. uita erat mihi'cum erat ratio: inueni optimum
Medicamentum, habui totum in excelso corde.
Vt discat dicenda'q; & indicenda lingua seruare.
Accepit totum silentium: accepit beneloquentiam:
Omni re ipsam priuaui: decorum non posthac uilipendet.
Hæc semper sit immodestis lex.
Quippe magnum & hoc cõmodum, cũ parturientem cõtineas
Sermonem pulsato extrinsecus tuo corde
Verbo domito, simul domatur & unda iræ.
Non. n. facile, sed tamen domabis.
Si. n. ipsam tumentem'q;, & immite insanientem
Suffoces dolens, iniuriam diffundes.
Duce mortuo, rex passionum cessit
Sic autem respiraueris difficili procella.
Hæc omnia ducatu Christi magni regis,
Sed postea, mente gubernaculi nostri.
Nam si hanc non habueris rectricem, nequicq̃ silentii
Nequicq̃ tolerantiæ melioris est utilitas
Et paludis os angustum postq̃ manibus prohibuisti:
Rursus abruperis, collectum effluet
Sed ratio iubet te clarissima inde o optime
Incipientem omnium æstum malorum continere.
Has nostri meditationes o amicissime silentii.
Et manu loquor mentem excipiente.
Hæc mea nauigatio est: tu aũt in aliam nauigationem festinas.
Alius ab alio uento portum habeat.
Sed age, & sermonem alium mei audite silentii
Et qui odit, & qui amicus est.
Erat quando robur habebam inter iuuenes maximum:
Et me Christus rex duxit in aduersarium:
Solidiorem adamante in mentibus fidem habentem:
Armis'q; ualidis undiq; obstructam.
Diuinis quidem oraculis meam mentem puram struxi:
Scriptura ex sacra spiritum abstrahens:
Quibus librorum antea amarum expuebam sal.

173

Formam adstructis coloribus splendentem
Carnem aũt meã feruentẽ, quoniam iuuẽtute germinauerit
Multis & frequentibus radebam in laboribus.
Ventri quidem libidinem sopiui satietate, & uicinam rabiem.
Oculum aũt in palpebris affixi temperantiæ.
Deuoraui iram, & deuinxi membra, & deploraui risum.
Omnia cessere rationi: omnia periere, quæ prius.
Terra stratũ mihi, laterum dolor, dies amari
Medicina uigilantiæ, locus mearum lachrymarum.
Diebus humeros flexi: & hymnis nocturnis
Columna euasi: mortali animo seductus ab affectiõe.
Hæc antea. carnes. n. feruebant: quibus curæ est
Cœlesti ascensu hominem magnum continere.
Et facultatũ grauẽ molem despui, ut tollerer
Leuis, diffuso ad deum omni onere.
Nunc aũt cum morbus habet me amarus: & senium flexit:
Veni in alienã hanc dolorum affectionem.
Linguam habens indomitã, loquacem, quæ me tot
Calamitatibus inuidi dedit semper manibus.
Neq; alicuius sedes incurri, neq; a terra
Exilui paterna: nõ dolum meditatus sum:
Non linguam immisi contumeliosam: neq; aliquid egi
Nostris sacrificiis illicitũ, scit Christus
Nõ cogitationẽ, neq; uero alium, quoniã & oĩbus succenseo
Populorũ ducibus talia iactantibus:
Quorum nunc totum mare, & lati fines terræ
Pleni sunt: obscurus luctus mei cordis.
Sed sermo me diminuit perniciosus, nõ tamen ego
Antea hoc existimabam: sed minuit tamen:
Omnibus me reddidit amicis inuidiosum. o inuidia & tu
Ex me quid ceperis: contineare lingua cara.
Parumper contineare lingua: in fine uero non te uinciam:
Non tantum ex me accipiet osor Christi
Audio samiorum quendã regem inuidiam ut placaret:
Veritus felicitatem: commentum esse talem dolorem
Anulum, quem amabat patrium: iecit in pontum

Κάλλος ἐπιπλάστοισι χρώμασι λαμπόμενον.
Σάρκα δ' ἐμὴν ζείουσαν ἐπεὶ νεότητι τεθήλοι,
Πολλοῖς καὶ πυκνοῖς ἔξεον ἐν καμάτοισ.
Γαστρὶ μὲν ὕβριν ἔπαυσα κόρου, καὶ γείτονα λύσσαν.
Ὄμμα δ' ἐνὶ βλεφάροισ' ἐπῆξα σαοφροσύνῃ.
Βρύξα χόλον, καὶ δῆσα μέλη, καὶ κλαῦσα γέλωτα.
Πάνθ' ὑπόειξε λόγῳ, πάντ' ἔθανε τὰ πάρος.
Γαίη, κοῖτος ἐμοί. πλευρῶν ἄχος, ἥματα λυπρά.
Φάρμακον ἀγρυπνίης, χῶρος ἐμῶν δακρύων.
Ἤμασι νῶτα ἔκαμψα, καὶ ὕμνοις παννυχίοισι
Στηλωθεὶς βροτέης ἔκνοος εὐπαθίησ.
Ταῦτα πάρος. σάρκες γὰρ ἐπέζεον, αἷσι μέμηλεν
Οὐρανίης ἀνόδου φῶτα μέγαν κατέχειν.
Καὶ κτεάνων βαρὺν ὄγκον ἀπέπτυσα, ὥς κεν ἀερθῶ
Κοῦφος, ἀποσκεδάσασ πρὸς θεὸν ἄχθος ἅπαν.
Νῦν δ' ὅτε νοῦσος ἔχει με πικρὴ, καὶ γῆρας ἔκαμψεν,
Ἦλθον ἐπ' ἀλλοίην τήνδε δυηπαθίην,
Γλῶσσαν ἔχων ἀδάμαστον, ἐΰλαλον, ἥ με γόοισι
Πήμασι τοῦ φθονεροῦ δῶκεν ἀεὶ παλάμαις.
Οὔτε τινὸς θώκοισιν ἐπέδραμον, οὔτ' ἀπὸ γαίης
Ἤλασα πατρῴης, οὐ δόλον ἐφρασάμην.
Οὐ γλῶσσαν ἐφέηκα ἐπεσβόλον. οὔτε τι ῥέξα
Ἢ μετόρων θυέων ἔκνομον. οἶδε λόγος.
Οὐ σκοπὸν, οὐδὲ μὲν ἄλλον, ἐπεὶ καὶ πᾶσι νεμεσῶ,
Λαῶν ἡγεμόσιν τοῖα κλεϊζομένοις.
Ὦ νῦν πᾶσα θάλασσα, καὶ εὐρέα πείρατα γαίης,
Πέπληθε, δνοφερὸν πένθος ἐμῆς κραδίης.
Ἀλλὰ λόγος μ' ἐχάλεψεν ἀτάσθαλος. οὐ μὲν ἔγωγε
Πρόσθε τόδ' ᾠόμην, ἀλλ' ἐχάλεψεν ὅμως.
Πᾶσι μ' ἔθηκε φίλοισιν ἐπίφθονον. ὦ φθόνε, καὶ σὺ
Ἐξ ἐμέθεν τι λάβῃς. ἴσχεο γλῶσσα φίλη.
Βαιὸν δ' ἴσχεο γλῶσσα. τὸ δ' ἐς τέλος, οὔ σε πεδήσω.
Οὐ τόσον ἐξ ἐμέθεν λήψεθ' ὁ μισολόγος.
Γηθαίνοι μ' ὡς ταμίων τις ἄναξ φθόνον ὡς ἀρέσαιτο,
Δείσας εὐδρομίην, μήσαιτο τοῖον ἄχος.
Γόρκην ὃν φιλέεσκε παλαιὸν, ἔμβαλε πόντῳ.

Τὸν δ' ὑποδεξάμενον ἰχθὺν, ἔδυσε λίνον.
Ἰχθυβόλος μὲν ἄνακτι, ὁ δ' ὤπασεν ᾧ θεράποντι,
Τὴν ἁλίην. πόρκης δ' ἰχθύος ἐν λαγόσιν.
Ἰχθὺν μὲν γαστὴρ ὑπεδέξατο, χεὶρ δέ τε πόρκην.
Θαῦμα μέγ'. οὐδ' ἐθέλων, εὕρατο κεῖνος ἄχος.
Ὣς καὶ ἐγώ. μύθῳ γὰρ ἐμῷ φθόνος ἄγριον αἰεὶ
Ὄμμα φέρει. σιγῆς βένθος ἐπεσσάμην.
Τόσσον ἐμοὶ σαμίοις. τὸ δ' αὔριον, οὐ σάφα οἶδα,
Εἰ κακὸν ἠὲ καλὸν ἀνύσσειε τέλος.
Ἀλλά γε δὴ φθόνον ἴσχε βροτῶν ἄκος. ἐκ δέ με πικρῶν
Γλωσσῶν ἐξερύσαο, σὴν εὐθὺ λάμψιν ἄγοις.
Ἔνθα σε σὺν φαέεσσιν ἀειζώοισι γεραίρων,
Μέλψω μ' ἀστομάτων ἦχον ἐναρμόνιον.
Δέχνυσο καί τάδε χειρὸς ἀναυδέα. ὡς μὲν ἔχοιτε
Ἡμετέρης σιγῆς, μνημόσυνον λαλέον.

ὝΜΝΟΙ ΕἸΣ ΧΡΙΣΤῸΝ ΜΕΤᾺ ΤῊΝ ΣΙΩΠῊΝ, ἘΝ ΤΩ͂ ΠΆΣΧΑ.

Ριστὲ ἄναξ, σὲ πρῶτον ἐπεὶ λόγον ἤει δῶκα,
Χ Δηναιὸν κατέχων, φθέγξομ' ἀστομάτων.
Ἁγνοτάτου ἱερῆος ἁγνὸν θύος, εἰ θέμις εἰπεῖν
Τὸν δὲ λόγον προχέων ἡμετέροιο νόου,
Παντοφαὲς μεγάλοιο νόου λόγε, φέρτερε μύθου,
Φωτὸς ἀκροτάτου φῶς ἄκρον, οἰογόνε,
Εἰκὼν ἀθανάτοιο πατρὸς, καὶ σφρηγὶς ἀνάρχου,
Πνεύματι σῷ μεγάλῳ συμφαὲς εὐρυμέδον
Αἰῶνος πείρημα, μεγακλεὲς, ὀλβιόδωρε,
Ὑψίθρον', οὐράνιε, πανσθενὲς ἄσθμα νόου,
Νωμητὰ κόσμοιο, φερέσβιε, δημιοεργὲ
Ὄντων, ἐσσομένων, σοὶ γὰρ ἅπαντα πέλει,
Ὃς κόσμοιο θέμεθλα, καὶ ὁππόσα ἐστὶ θέλοντος,
Δησάμενος φορέεις νεύμασιν ἀπλανέως,
Σοὶ μὲν ἄναξ φαέθων ὑψίδρομος ἄστρα καλύπτει,
Κύκλον ὑπερτέλλων ἔμπυρον, ὡς σὺ νόας,
Σοὶ ζωὴ, φθινύθει τε ἀμοιβαδὶς ὄμμα τὸ νυκτὸς,
Μήνη πλησιφαὴς αὖθις ἐπερχομένη.
Σοὶ δὲ ζωοφόρος τε κύκλος καὶ μέτρα χορείης,

Sed, qui exceperat: piscem deuinxit rete.
Piscator quidem regi: hic uero tradidit suo seruo
Piscationem. anulus autem erat piscis in uisceribus.
Piscem quidem uenter excepit: manus uero anulum.
Miraculum magnum neq; uolens inuenit ille dolorem.
Sic & ego. sermoni. n. meo inuidia asperum semper
Oculum fert. silentii profunditatem attraxi.
Tantum mihi famiis. cras uero non manifeste scio,
Bonus'ne, an malus occurrerit finis.
Sed inuidiam contine mortaliũ medicinã, ex amaris uero me
Linguis liberans, tuum ad splendorem agas.
Vbi te cum luminibus semper uiuis uenerans
Concinam ab oribus sonitum concinum.
Accipe & hæc manus meæ scripta sic quidem habetis,
Nostri silentii monimentum loquens.

HYMNI AD CHRISTVM POST SILENTIVM IN PASCHA.

Hriste rex te primum, postq̃ sermonem aeri dedi:
Assiduum continens, loquar ab oribus:
Sanctissimi sacerdotis sanctum sacrificiũ si fas ẽ dicere
Hunc sermonem profundens nostræ mentis.
O patrilux magnæ mentis uerbum præstantius sermone
Lucis sempiternæ lux sũma, soligenum:
Imago immortalis patris, & sigillum sine principio
Cum spiritu magno lucens amplo rege
Seculi experientia gloriosa: opidator
Alltithronũ, cœlecte, omnipotens, halitus mentis
Rector mundi, uitiferum, artifex
Entium, futurorum, tibi. n. omnia sunt:
Qui mundi fundamenta, & quæcunq; sunt uolentis:
Vinciens fers nutibus infallenter.
Tibi quidem rex sol celsiuagus sydera occulit:
Orbem superans igneum, ut tumentes.
Tibi uiuit, occulit'q; alternatim oculus noctis
Luna propinquiluca rursus accedens.
Tibi autem, animantifer'q; orbis, & modi choreæ.

Temporibus mensuras ferunt benigne temperatis.
Fixa'q;, errones'q; retrorsum ruentia
Sydera admirandæ sunt uerbum sapientiæ.
Tua lux sunt omnes, quot mentes cœlestes
Canunt trinitatis gloriam cœlestis.
Tua mortalis item gloria est, quē angelū hic posuisti.
Cantorem tui o lux splendoris.
O Immortalis mihi, mortalis'q; regenerata celsitudo excarnis
Postremum mortalium nocumentis carniger.
Tibi uiuo: tibi loquor, tibi autē spirans sum arcula:
Quæ sola facultatibus linquitur ex nostris.
Tibi & linguam uinxi, & auribus sermonem solui:
Rogo, sed præbeas utraq; sancte.
Loquar, quæ decet, Quæ autem non est fas, neq; intelligam.
Fluam margaritas cœnum repellens.
Aurum ab arena, rosam aspera ab spina
Colligam: ab aristis triticum dimittens stipulam.
Has tibi primitias o nostri Christe laboris,
Lingua eructans primum dedicat uerbum.
Hodie ex mortuis Christus magnus: quibus mistus est.
Expergefactus est: & mortis aculeum dissipauit.
Et tenebrosa uestibula non ridentis inferni
Rupit, & animabus dedit libertatem:
Hodie e sepulchro exiliens, hominibus apparuit
Quibus natus est: quibus mortu'est: q̄bus surrexit a mortuis.
Vt regeniti, & a morte fugientes
Tibi colleuemur hinc ascendenti.
Hodie splendens te magnus chorus circum oblectatur
Angelicus: canens hymnum coronalem.
Hodie sonitū spiraui clausa labra silentio
Soluens, sed habes cantatricem citharam.
Menti mentem intus feci, uerbo uerbum, uerum postea
Faciam & magno spiritui si uoluerit.

MONITORIVM.

f Ili mi hoc tibi missorium bonū præbeo.
Gregorius: patris autem monitus est optimus.

Ὥραις μέτρα φέρει ἠδ' ἐπικιρναμέναις.
Ἀπλανέες τε πλανοῖτε παλίμπορον ἀΐσσοντες
Ἀστέρες, ἣν γαθέης εἰσὶ λόγοιο σοφίης.
Σὸν φάος εἰσὶν ἅπαντες, ὅσοι νόες οὐρανίωνες
Μέλπουσι τριάδος δόξαν ἐπουρανίης.
Σὸν βροτὸς αὖ κλέος ἐστὶν, ὃν ἄγγελον ἐνθάδ' ἔθηκας
Ὑμνοπόλον τῆς σῆς ὦ φάος ἀγλαΐης.
Ἀμβροτέ μοι, βροτόειτε, πάλιν συνὲς ὕψος ἄσαρκον,
Ὑστάτιον θνητῶν πήμασι σαρκοφόρε,
Σοὶ ζῶ, σοὶ λαλέω, σοὶ δ' ἔμπνοος εἰμὶ θυηλὴ.
Ἣ μούνη κτεάνων λείπετ' ἀφ' ἡμετέρων.
Σοὶ καὶ γλῶσσαν ἔδησα, καὶ οὔασι μῦθον ἔλυσα.
Λίσσομαι. ἀλλὰ πόροις ἀμφότερ' εὐαγέως.
Φθέγξομαι ἅσσ' ἐπέοικεν, ἃ δ' οὐ θέμις, οὐδὲ νοήσω.
Ῥεύσω μαργάρεον, βόρβορον ὠσάμενος,
Χρυσὸν ἀπὸ ψαμάθοιο, ῥόδον κραναῆς ἀπ' ἀκάνθης.
Λέξω μ' ἀπ' ἀσταχύων σῖτον, ἀφεὶς καλάμην.
Ταῦτά σοι ἡμετέροιο θάλυσια χριστὲ πόνοιο
Γλῶσσ' ἀπαρχομένη, πρῶτον ἀνῆψεν ἔπος.
Σήμερον ἐκ νεκύων χριστὸς μέγας οἷσιν ἐμίχθη,
Ἔγρετο, καὶ θανάτου κέντρον ἀπεσκέδασε,
Καὶ ζοφεροὺς πυλεῶνας ἀμειδήτου ἀΐδαο
Ῥήξατο, καὶ ψυχαῖς δῶκεν ἐλευθερίην.
Σήμερον ἐκ τύμβοιο θορὼν, μερόπεσσι φαάνθη,
Οἷς γένεθ', οἷσι θάνεν, οἷσ' ἔγρετ' ἐκ νεκύων,
Ὥς κε παλιγγενέες τε, καὶ ἐκ θανάτοιο φυγόντες,
Σοὶ συναείρωμεν θ' ἔνθεν ἀνερχομένῳ.
Σήμερον αἰγλήεις σε μέγας χορὸς ἀμφιγέγηθεν
Ἀγγελικὸς, μέλπων ὕμνον ἐπιστέφιον.
Σήμερον ἦχον ἔπνευσα μεμυκότα χείλεα σιγῇ
Λύσας, ἀλλά μ' ἔχεις ὑμνοπόλον κιθάρην.
Νῷ νόον ἔνδον ἔρεξα, λόγῳ λόγον. αὐτὰρ ἔπειτα,
Ῥέξω καὶ μεγάλῳ πνεύματι, ἢν ἐθέλῃ.

ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΌΝ.

Τέκνον ἐμὸν, τόδε τοι πεμπτήειον ἐσθλὸν ὀπάζω
Γρηγόριος, πατρὸς δὲ, παραίφασίς ἐστιν ἀρίστη.

Οὐ χρυσὸς λιθάδεσσι μεμιγμένος εὐφυέεσσι,
Κόσμος θηλυτέρῃσιν ὀλυμπιάς. οὐδὲ μὲν εἶδος
Χρώμασι φαρμάσσειν βασιλήϊον αἴσχεϊ τερπνῷ,
Εἶδος ἐπ' εἶδος ἄγουσαν ὀλοίϊον. εἵματα δ' ἄλλαις
Πορφύρεα, χρύσεα, διαλαμπέα, σιγαλόεντα,
Αἶς οὐδὲν βιότοιο διαυγέος εὖχος ἔπεσι.
Σοὶ δὲ σαοφροσύνη τε μέλοι, καὶ κάλλος ἀγητὸν,
Ὄμμασι κευθομένοισιν, ὁ δὲ τρόπος, ἄνθος ἄριστον,
Ἔμπεδον, ἀστυφέλικτον, ἀοίδιμον εὖχος ἐχούσῃ.
Ἅζεο μὲν πρώτιστα θεὸν, μετέπειτα δ' ἀκοίτην,
Ὀφθαλμὸν βιότοιο, τεῆς σημάντορα βουλῆς.
Τὸν, μοῦνον φιλέειν, μούνῳ δέ τε θυμὸν ἰαίνειν.
Καὶ πλέον, ἤ σε τοκεῦσί τε λευκοτέροις ἀγαπάζῃ,
Φίλτρον ἔχων ἀκέαστον ὁμοφροσύνης ἀπὸ δεσμοῖο,
Θάρσος ἔχειν μὴ τόσσον, ὅσον πόθος ἀνδρῶν ὀπάζει,
Ἀλλ' ὅσσον ἐστὶν ἐοικὸς, ἐπεὶ κόρος ἐστὶν ἁπάντων.
Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, πόθος δ' ἀκόρητος ἀρείων.
Μήποτε θῆλυς ἐοῦσα, ἐς ἀνδρὸς οἶκον ἐπείγου.
Μηδὲ γένος προφέρειν, μήθ' εἵμασιν ὀφρὺν ἀείρειν,
Μὴ σοφίην. σοφίη δὲ, γάμου θεσμοῖς ὑποείκειν.
Πάντα γὰρ ἀμφοτέροισι βίου ξυνώσατο δεσμός.
Εἴκειν μὲν βρομέοντι, πονευμένῳ δ' ἐπαρήγειν,
Μύθοισιν μαλακοῖσι, παραιφασίῃσί τ' ἀρίσταις.
Οὐδὲ λεοντοκόμος θηρὸς μένος εὔνασεν ἀλκῇ,
Ἅμμασι βρυχαλέοισι χολούμενον, ἀλλὰ δαμάζει
Χερσὶ καταψήχων, καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι.
Μήποτε ἢ θωλώ τιν' ὀνειδίσσειας ἀκοίτην,
Καὶ μάλα χωομένη περ, ἐπεὶ πλέον αὐτὸς ὄνειαρ,
Μηδὲ τέλος βουλῆς ἀντίξοον, οὐ γὰρ ἐοικός.
Δαίμων πολλάκι τέρμα φέρει φράδμονι βουλῇ.
Μηδὲ μὲν ἀδρανίην. ἢ γὰρ κραταίοντι μάχαιρα.
Μηδὲ μὲν αἰνήσειας ὃν οὐ φίλον ἀνδρὶ σεῖο,
Γαρβλήδην ἐπέεσσι καθαπτομένη δολίοισι.
Καί δ' ἄλλως ἐπέοικεν ἁπλοῦς τρόπος εὐφυέεσσιν
Ἀνδράσιν, ἢ δὲ γυναιξὶ μάλιστα θηλυτέρῃσι,
Ξυνὰς δ' εὐφροσύνας καὶ ἄλγεα πάντα τίθεσθαι,

Non aurum lapillis commissum nobilibus
Ornatus est mulieribus olympias:neq; etiam speciem
Coloribus medicare regiam fœditate iucunda
Speciem in speciem ducētē perniciosam:indumenta aūt aliis
Purpurea, aurea, splendentia, uaria,
Quibus nulla uitæ splendidæ gloria est.
Tibi uero temperantia'q; curæ sit, & pulchritudo miranda
Oculis cælatis, mos autem flos optimus
Firmus, inconcussus, celebrem gloriam habenti.
Reuereare primum quidem deum, deinde uero maritum
Oculum uitæ, tuæ rectorem uoluntatis:
Quem solum ama, soli'q; animum oblecta:
Et amplius si te desyderiis perfectioribus amet.
Amorem habens inseparabilem concordiæ sub uinculis.
Fiduciam habens non tātam:quantā desyderiū uirorū præbet.
Sed quantum est par. quoniam satietas est omnium.
Omnium quidem satietas est :desyderiū aūt insatiabile melius:
Nunq̄ fœmina ens, in uiri molem festina.
Neq; genus profer. neq; uestibus supercilia tollas
Non sapientiam. sapientia autem nuptiarum uinculis pareas:
Omnia. n. utrisq; uitæ coniunxit uinculum.
Cede quidem excandescenti, laboranti autem opem feras,
Verbis mollibus, solatiis'q; optimis.
Neq; leonis altor feræ uim sopiuit robore
Hanelitibus rugientibus iratam, sed domat
Manibus demulcens, & blandis sermonibus
Nunq̄ uel iacturam aliquam exprobraueris coniugi
Et quamuis ualde irata: quoniam maior ipse utilitas
Neq; finē uoluntatis contrarium. non. n. decens est.
Fortuna sæpe finem fert prudenti consilio.
Neq; uero imbecillitatem. certe. n. dominanti ensis est.
Neq; uero laudaris: qui non sit amicus uiro tuo.
Comparanter uerbis perstringens dolosis
Et alioqui conuenit simplex mos nobilibus
Viris, atq; mulieribus maxime fœminis
Communes autem oblectationes, & dolores omnes facias.

177

Communes rursus curas, quoniam hoc domum adauget
Consilium quidem & tuum, sed imperium mariti esto.
Cum mœrente parum quid dole. & hoc iucundum
Medicamentum doloris est, amicorum medela: cito at postea
Serenã speciem habens: solue curas animi.
Marito .n. dolenti portus portuosus uxor.
Radius tibi quidem curæ sit, & lanæ: curæ
Diuinis in oraculis. exteriora autem uiro curæ sint.
Non multum extra uestibula mitte pedẽ. neq; ad delectationẽ
Popularem, & immodestam turbam. hæc. n. pudorem
Aufert & prudentibus. oculos uero oculis miscet.
Pudor. n. abiens omnium genitor pessimorum est.
Ad probas autem iubeo te ferre pedem cum prudentibus
Vt aliquam etiam orationem bonã in mẽtibus tuis imprimas
Vel uitii perditricem, uel uinculum optimorum.
Domus tibi urbs est: & nemora. non uidearis
Ab aliis q̃ affinibus temperantibus, atq; sacerdote.
Et canicie iuuentute præstantiore: neq; uero mulieribus
Quibuscunq; collumq; multum, & popularis species
Neq; autem piis, quot maritus extra cohibet
Et quãuis ualde honorans. quid tibi tanta est utilitas:
Quuanta maritus bonus: cum solum deames?
Nimium quidem sapias, nimium uero etiam non superbias.
Laudo fœminas, quas mares minime norunt:
Neq; uero uel ad conuiuium, uel natale
Festina, ubi potationes'q;, solutiones'q;, risus'q;,
Et gratia non grata. hæc. n. & temperantem mulcent,
Vt radius ceram penetrans celerrime.
Neq; uero domesticas potationes in domibus excita
Viro aut præsente inculpabili, aut absente.
Venter modos ferens, fortasse affectibus imperauerit.
Apertum uero horreo quidem ego: horret etiam maritus
Neq; genarum saltationibus uibrere lasciuis.
Aut ira plena. id. n. hominibus obprobrium.
Fœminis autem magis, & male moratam speciẽ reddidit.
Aures ornatum habeant sine margaritis. bona recipe

Ξυνὰς δ' αὖ μελεδῶνας, ἐπεὶ τόδε οἶκον ἀέξει.
Μῆτις μὲν καὶ σεῖο, τὸ δὲ κράτος, ἀνδρὸς ἔστω.
Ἀχνυμένῳ βαιόν τι, συνάχθεο. καὶ τόδε, τερπνὸν
Φάρμακον ἄλγεός ἐστι, φίλων ἄκος. ὦκα δ' ἔπειτα
Αἴθριον εἶδος ἔχουσα, λύειν μελεδήματα θυμοῦ.
Ἀνδρὶ γὰρ ἀργαλέον τι, λιμὴν εὔορμος ἄκοιτις.
Κερκὶς δέ τοι γε μέλοι, καὶ εἴρια, καὶ μελεδῶναι
Θείοις ἐν λογίοισι. τὰ δ' ἔκτοθι, ἀνδρὶ μέλοιτο.
Μὴ πολλὴν ἐκ προθύρων πέμπειν πόδα, μήδ' ἰθὺ τέρψιν
Πάνδημον, καὶ ἄκοσμον ὁμήγυριν. ἢ γὰρ ἔρευθος
Αἱρεῖ, καὶ δυμένησι. τὰ δ' ὄμματα ὄμμασι μίσγει.
Αἰδὼς δ' οἰχομένη, πάντων γενέτειρα κακίστων.
Ἐς δ' ἀγαθὰς κέλομαί σε φέρειν πόδα σὺν πινυτῇσιν,
Ὥς τινα καὶ λόγον ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶ σεῖο χαράξῃς,
Ἢ κακίης ὀλετῆρα τεῆς, ἢ θεσμὸν ἀρίστων.
Οἶκός σοι, πόλις ἐστί. καὶ ἄλσεα μὴ ὁράασθαι
Ἄλλοις, ἢ σηκοῖσι σκόφοσιν, ἢ δ' ἱερῆϊ
Καὶ πολιῇ νεότητος ἀρείονι. μηδὲ γυναιξὶ
Ταῖς ὁπόσαις αὐχήν τε πολὺς, καὶ δήμιον εἶδος.
Μηδὲ μὲν εὐσεβέεσσιν, ὅσοις πόσις ἐκτὸς ἐέργει,
Καὶ μάλα περ τίουσα. τί τοι τόσον ἐστὶν ὄνειαρ,
Ὁσάτιον πόσις ἐσθλὸς, ἐπὴν μόνον ἀμφαγαπάζῃς.
Λίην μὲν φονέειν, λίην δέ τε μὴ βλεμεαίνειν.
Αἰνῶς θηλυτέρας, τὰς, ἄρσενες οὐ δὲ ἴσασι,
Μηδὲ μὲν ἢ ἰθὺ δαῖτα γαμήλιον, ἠὲ γενέθλην
Σπεύδειν, ἔνθα πότοι τε, χοροιτυπίαι τε, γέλως τε,
Καὶ χάρις οὐ χαρίεσσα. τὰ, γὰρ καὶ σώφρονα θέλγει,
Ὥς ἀκτὶς κηροῖο διαΐσσουσα τάχιστα.
Μηδὲ μὲν οἰκιδίοις τε πόροις κατὰ δώματ' ἐγείρειν
Ἀνδρὸς ἢ παρεόντος ἀμύμονος, ἢ ἀπεόντος.
Γαστὴρ μέζα φέρουσα, τάχ' ἂν παθέεσσιν ἀνάσσῃ.
Τὴν δ' ἄθυρον, ζομέω μὲν ἐγὼ, ζομέει δὲ ἀκοίτης.
Μηδὲ παρδαλέων σκιρτήμασι πάλλεο μάχλοις,
Ἢ ἐχόλῳ πλήθοντι. τὸ, γὰρ μερόπεσσιν ὄνειδος.
Θηλυτέραις δὲ μάλιστα, καὶ ἔκζοφον εἶδος ἔθηκεν.
Οὔνατα κόσμον ἔχοι τὸν ἀμάργαρον ἐσθλὰ δέχεσθαι

Ῥήματα. τοῖς δὲ κακοῖσι, νόου κληῖδ' ἐπικεῖσθαι.
Οἰκταί τε, κλεψταί τε, σαόφρονές εἰσιν ἀκουαί.
Στάζοι δ' ἁγνὸν ἔρευθος ὁμόζυγι παρθένος αἰδὼς
Σοῖσιν ἀπὸ βλεφάροισι. λίθου δ' ὀρόωσιν ἔρευθος.
Ὄμματα τηρὰ ἔχουσα, καὶ ἐς χθόνα ὀφρὺν ἄγουσα,
Γλῶσσαν ἔχουσ' ἀχάλινον, ἀεὶ πόσιν ἐχθοδοπήσεις.
Γλῶσσα καὶ ἀπταίστοισι κακὸν βάλε πολλάκι μαργῇ.
Σιγᾶν λώϊόν ἐστιν ὅτ' ἐς λόγον ἔργον ἐπείγῃ,
Ἢ λαλέειν καιροῖο λόγον κλείοντος ἄκοσμον.
Μῦθος ἀεὶ ποθέοιτο, πόδες δ' ὑπέροπλον ἰόντες,
Ὕστεραι σωφροσύνης, καὶ ἴθμασιν ὕβρεις ἔπεσι.
Καὶ τὸ, λέχου, μὴ σαρκὸς ἔχειν ἀδάμαστον ἐρωήν,
Μὴ δ' αἰεὶ λεχέεσσι χαρίζεο. πεῖθε συνεύνον
Ἤμασιν ἁγνοτάτοισι φέρειν χάριν. ὡς γὰρ ἔοικεν,
Εἰκόνα τὴν μεγάλοιο θεοῦ θεσμοῖς ὑποείκειν,
Εἰ καὶ θεσμὸν ἔδωκε γαμήλιον υἱὸς ἄφρηκος
Ἡμετέρῃ γενεῇ, καὶ πλάσματι χειρὸς ἀρήγων,
Ὥσκεν ἀπερχομένοισι, καὶ ἐρχομένοισι γενέθλη
Ἕλκηται, μερόπων ζεπτὸν γένος, οἷα ῥέεθρον
Ἄστατον ἐκ θανάτοιο, καὶ ἱστάμενον τεκέεσσιν.
Ἀλλὰ τί μοι τὰ ἕκαστα διακριδὸν ὧδ' ἀγορεύειν.
Οἶδα δ' ἔγωγε παραιφασίην, καὶ τῆς μέγ' ἀμείνω
Ἔστι τοι ὦ χαρίεσσα θεοῦ δόσις. ἥδε προκείσθω
Γαυτός σοι μύθοιο καὶ ἔργματος ἔμπνοος εἰκὼν,
Θηλυτέρη χηρωνὶς ἀπὸ προσπόδεσι γάμοιο,
Ἥ σ' ἐκ παιδὸς ἔδεκτο, καὶ ἔπλασεν ἤθεσι κεδνοῖς.
Αὐτοκασιγνήτη μέγ' ἀμύμονος ἀρχιερῆος
Ἀμφιλόχου, τὸν ἔπεμψα θεῷ, θέκλη γε σὺν ἁγνῇ,
Ἄγγελον ἀξεκίης, ἐριηχέα, κῦδος ἐμεῖο.
Κεῖνην ἐμῆς πολιῆς ὑψίφονα μῦθον ἐδέξω,
Τὸν κέλομαι πραπίδων σε φίλοις κευθμῶσι φυλάσσειν.
Ὣν δ' ἄλλην καὶ πόσιν ἐσθλὸν ἐρίπτολιν ὀξανέσαιο,
Εἶτι καὶ μεγάλαυχον ὑπέρτερον εὖχος ἔχουσα,
Νῦν μὲν ἴθι τό δ' ἔδωκα κειμήλιον. εἰ δὲ τὸ λῷστον,
Καὶ τεκέων τεκέεσσι πέλοις πολύκαρπος ἀλωὴ,
Ὥς καὶ πλειοτέροισι θεὸς μέγας ὑμνείοιτο,

Verba, malis uero, mentis clauis inesto.
Apertiles'q, clausiles'q temperantes sunt auditus.
Stillet autem sanctum coniugi ruborem uirginalis pudor
Tuis sub palpebris da uero uidentibus ruborem
Oculos cæcos habens, & in terram supercilium agens.
Linguam habens infrenem, semper maritũ tibi inimicũ facies.
Lingua & impeccantibus malum iecit sæpe lasciua.
Tacere melius est: cum ad uerbum opus urgeat:
Quam loqui tempore sermonem claudente indecorum.
Verbum semper desyderetur pedes autem superbe euntes
Mendaces temperantiæ, & gradibus iniuria inest.
Et hoc accipe ne carnis habe indomitum impetum.
Neq; semper cubilibus gratificere. persuade coniugem
Diebus sanctissimis ferre gratiam. sic. n. decet
Imaginem magni dei legibus cedere.
Et si legem dedit nuptialem, filius excarnis
Nostræ generationi, & figmento manus opem ferens,
Vt abeuntibus, & uenientibus generatio
Trahatur. hominum mutabile genus ueluti fluctum
Instabile ex morte & stabile filiis.
Sed quid mihi hæc singula diiudicate sic dicere?
Noui ego quidem monitum, & eo longe meliorem.
Est tibi o gratiosa dei donum. hoc præponatur
Omni a te uerbo, & operi spiritus imago.
Fœmina Cheronis sub radicibus nuptiarum
Quæ te a patre suscepit, & formauit moribus prudentibus.
Soror germana ualde irreprehensibilis pontificis
Amphilochi. Quem misi deo Thecla cum sancta.
Angelum ueritatis magnisonum decus meum
Et si quod meæ caniciei celsiuolum uerbum suscepisti
Hoc iubeo mentium te caris latebris seruare
A quibus autem & maritum bonum liberatorem urbis cures.
Si quam & iactabundam superiorem gloriam habens
Nunc quidem tibi hũc dedi thesaurum. Si aũt, qđ ẽ optimum:
Et filiorum filiis existas fructuosa uinea,
Vt pluribus deus magnus laudetur.

179_

filiũ:sicut honorificãt pr͂e:q ñ honorificat filiũ:ñ honorificat pa
trẽ q misit illũ. Amẽ amẽ dico uobis: quia qui uerbum meum
audit & credit ei:q misit me:habet uitã æternã. Et ĩ iudiciũ nõ
uenit:sed transiet a morte in uitam. Amen amen
dico uobis quia uẽit hora:& nunc est:quãdo mortui audiẽt uo
cem filii dei:& qui audierit : uiuẽt. Sicut enim patrem hẽt uitã
ĩ semetipso:sic dedit et filio hr͂e uitã in semetipso. Et ptãtem de
dit ei iudicium facere:quia filius hoĩs est. Nolite mirari hoc:qa
uenit hora:ĩ qua omnes, q ĩ mõumẽtis sũt: audiẽt uocẽ filii dei
& procedent:qui bona fecerunt:in resurrectione uitæ:qui uero
mala egerunt:in resurrectione iudicii. Non possum ego a me
ĩpso facere qcq̃. Sicut audio:iudico:& iudiciũ meũ iustũ ẽ:qa ñ
quæro uoluntatem meam:sed uoluntatem eius:qui misit me.
Si ego testĩoniũ phibeo de me ipso:testĩoniũ meũ ñ ẽ ueꝝ: Ali
us ẽ q testĩoniũ phibet de me:& scio qa uerũ ẽ testĩoniũ ei⁹ qđ
phibet de me. Vos misistis ad ioãnẽ:& testimonium perhibu-
ĩt ueritati. Ego autem nõ ab homine testimonium accipio:sed
hæc dico: ut uos salui sitis. Ille erat lucerna ardens,&
lucens. Vos autem uoluistis ad horam exultare in lucem eius.
Ego autẽ habeo testimoniũ maius ioãne Opa.n.q̃ dedit mihi
pater:ut pficiã ea:ipsa opa, q̃ ego facio:testimonium perhibent
de me:quia pater misit me. Et qui misit me pater:ip
se testimonium perhibuit de me. Neq; uocẽ eius unq̃ audistis:
neq; speciem eius uidistis. Et uerbũ ei⁹ nõ hẽtis ĩ uobis manẽs:
quia quem misit ille:huic uos non creditis. Scrutamini
scripturas:quia uos putatis in ipsis uitam æternam habere. Et il
læ sũt q̃ testimonium phibẽt de me:& nõ uultis uenire ad me:
ut uitam habeatis. Claritatẽ ab hoĩbus nõ accipio:sed cognoui
uos:quia dilectionem dei non habetis in uobis. Ego ueni
ĩn nomine patris mei:& non accepistis me. Si alius uenerit
ĩn nomine suo:illũ accipietis Quomodo uos potestis credere:
qui gloriam ab inuicem accipitis : & gloriam quæ a so-
lo deo ẽ:ñ q̃ritis? Nolite putare:qa ego accusatur⁹ sũ uos apud
patrem

Quare reliquum in medio sequentis quaternionis.

υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν πα-
τέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. ἀμήν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου
ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ
ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. ἀμήν, ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φω-
νῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες, ζήσονται. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν
ἐν αὐτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐξουσίαν ἔδω-
κεν αὐτῷ, καὶ κρίσιν ποιεῖν. ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι
ἔρχεται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες, οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ,
καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ
φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. οὐ δύναμαι ποιεῖν ἐγὼ ἀπ'
ἐμαυτοῦ οὐδέν. καθὼς ἀκούω, κρίνω. καὶ ἡ κρίσις, ἡ ἐμή, δικαία ἐστίν. ὅτι οὐ
ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός.
ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου, οὐκ ἔστιν ἀληθής. ἀλ-
λος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ. καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία, ἣν
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρη-
κε τῇ ἀληθείᾳ. ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ
ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος, ὁ καιόμενος, καὶ
φαίνων. ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.
ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ ἰωάννου. τὰ γὰρ ἔργα, ἃ ἔδωκέ μοι ὁ
πατήρ, ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ
περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκε, καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐ-
τὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε,
οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα
ἐν ὑμῖν. ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. ἐρευνᾶτε
τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν. καὶ ἐκεῖ-
ναί εἰσιν, αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ, καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με,
ἵνα ζωὴν ἔχητε. δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω. ἀλλ' ἔγνωκα
ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυθα
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με. ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ
ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι
δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν, τὴν παρὰ τοῦ μό-
νου θεοῦ, οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκεῖτε, ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν
πατέρα

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

Cui geniti sumus:& cui fas est hinc ire uiam.

AD SE IPSVM POST E CONSTANTINI VRBE REDITVM.

i Ncipio e uita relinquens magnum æstum maris,
Hinc,& inde difficilibus flatibus feruentem.
Venio habēs,quæcunq; feci,& q̄cunq; laboraui reliq̄ns
His quidem subtremiscens,his uero lætabundus.
Nihil iucundum reliqui,quod desyderans doleam.
His quidem nolens,his uero uolens domitus sum
Sola mihi possessio fuit amabilis:solæ a cæteris
Diuitiæ,fomentum obliuionis laborum.
Magnæ trinitatis communis splendor,Quam ostendens,
usq; ad alienigenas iui nobiles
Non tamen omnino inuulneratus postq̄ saxis exceptus sum
Veluti peccator.tua o trinitas hæc gratia.
Sed tamen,resipiui,& ut circulus circa centrum
Omnes detornabam uerbis pietatis.
Erat cursus,sed simul misit labor,& morbus retro,
Multum ualde inuidam fortunam accusantem.
Quæ mei partus sanctum fœtum excussit
Nuper compactum uitæ,stantem in uestibulis.
Hæc uero o mea trinitas rursus ab oribus infandis
Scinditur & in foris,& in choris.
Et meretricii ualent sermones:ensis autem heu heu
Quis figet phinees scorticida manu
Aemulator animoq; & nomine:aut quis opem feret
Placitis hebræis percussis iniuste?
Moses:perdens autē ægyptiam statim fabulam
Populum apud magnum?gloriam habeat magnam.
Quis totam diuinitatem in mentibus suis iaciet
Nihil subtrahens magnæ trinitatis?
Vel mente prudentiq; & ualidis sermonibus
Aduersariorum uerborum animū dissipabit?
Quis autem sagyttarum temporibus inflexā fidem perhibebit,
Inuertibilis in mobilibus roboribus stans.

Τῷ περ δὴ γινόμεσθα, καὶ ᾧ θέμις ἔνθεν ὁδεύειν.

ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΠΑΝΟΔΟΝ.

Ῥώομαι ἐκ βιότοιο λιπὼν μέγα λαῖτμα θαλά
ἀ Τῇ καὶ τῇ χαλεποῖς πνεύμασι βραζόμενον. (σσης,
Ἐρχόμ᾽ ἔχων ὅσ᾽ ὄρεξα, καὶ ὅσ᾽ ἐμόγησ᾽ ἀπολείψας,
Τοῖς μὲν, ὑβριζομένων, τοῖσι δὲ, γηθόσυνος.
Οὐδὲν τερπνὸν ἔλειψα, τὸ κεν ποθέων ἀκαχοίμην.
Τοῖσι μὲν οὐκ ἐθέλων, τοῖς δ᾽ ἐθέλων ἐδάμην.
Θεῖον ἐμοὶ κτέαρ ἔσκεν ἐράσμιον, οἷος ἀπ᾽ ἄλλων
Πλοῦτος, θαλπωρὴ λησμοσύνης καμάτων,
Τῆς μεγάλης Τριάδος ξυνὸν σέλας, ἣν ἀναφαίνων,
Ἄχρι καὶ ἀλλοδαπῶν ἤλυθον εὐπατριδῶν.
Οὐ μὴν πάμπαν ἄζωτος, ἐπὴν λαέεσσιν ἐδέχθην,
Ὥς τις ἀλιτήμων. σὴ Τριὰς ἤδε χάρις.
Ἔμπαιε μὴν ἀνέφηνα, καὶ ὡς κύκλον περὶ κέντρῳ,
Πάντας ἐτόρνευσα ῥήμασιν εὐσεβίης.
Ἦν δρόμος, ἀλλ᾽ ἄμ᾽ ἔπεμψε φόνος καὶ νοῦσος ὀπίσσω,
Πολλὰ μάλα φθονερῷ δαίμονι μεμφόμενον.
Ὅς τις ἐμῆς ὠδῖνος ἁγνὸν τόκον ἐξετίναξεν
Ἀρτιπαγῆ, ζωῆς ἑσταότ᾽ ἐν προθύροις.
Ἢ δ᾽ ἄρ᾽ ἐμὴ Τριὰς αὖθις ἀπὸ στομάτων ἀθεμίστων
Τέμνεται, ἔν τ᾽ ἀγορῇς, ἔν τε χοροστασίαις.
Καὶ πόρνοι κραταίουσι λόγοι, τὸ δὲ φάσγανον, αἲ αἲ,
Τίς ἐπῆξε φονεὺς πορνοφόνῳ παλάμῃ,
Ζηλήμων ψυχήν τε, καὶ οὔνομα, ἢ τίς ἀρήξει
Δόγμασιν ἑβραίοις πληττομένοις ἀδίκως,
Μωσῆς. ἐκ δ᾽ ὀλέσας αἰγύπτιον αὐτίκα μῦθον,
Λαῷ πὰρ μεγάλῳ κῦδος ἔχησι μέγα.
Τίς μὲν ὅλην θεότητα μετὰ φρεσὶν ᾗσι βάληται,
Μηδὲν ὑποστέλλων τῆς μεγάλης Τριάδος,
Ἠὲ νόῳ πυκινῷ τε καὶ εὐσθενέεσσι λόγοισιν,
Ἀντιπάλων ἐπέων θυμὸν ἀποσκεδάσει.
Τίς δὲ βελῶν καιροῖσιν ἀκαμπέα τοῖσιν ἐρύξει,
Ἄστορος, ἐν ζεπτοῖς καρτέσιν ἱστάμενος.

Μήδ᾽ ὡς εὐρείοιο πολυπλάγκτοιο ῥέεθρον
    Τήνδε μετακλίνοι ἔνθα καὶ ἔνθα ῥέων.
Τίς δὲ μόθον κρυόεντα τ᾽ ὀβριαθενέων ἰβήρων
    Στήσει, τοὺς φιλίης εἰς ἓν ἄγων προμάχους.
Τοῦ μὲν ἐμοὶ πόθος ἦεν, ἐπεὶ θεὸς ὧδε κέλευε,
    Χριστὸς ἄκος μερόπων, οἷσι νόμοις παθέων,
Ὃς σταυρῷ συνέδησεν ὁμῶς ἀγαθούς τε, κακούς τε.
    Ὅς τις ἀνακρείης τηλόθεν, ὅς τε πέλας.
Τοὔνεκα καὶ λίθος ἐστὶν ἐπ᾽ ἀμφοτέροις ἀκρόγωνος,
    Λαοὺς εἰς ἓν ἄγων, ἁρμονίῃ φιλίης.
Ἦν πόθος. οἱ δέ με πρόσθεν ἀπεχθήραντες, ἄτιζον,
    Οὔτιν᾽ ἐμῆς αἰδῶ θέντο προφασίης.
Αἴθε δέ μοι Τειὰς ἦεν ἀδήειος, ὃν βελέεσσι
    Βάλλουσιν πυκινοῖς. ὦ Τειάς, ἴσχε μόθον.
Μηδὲν ἀθρήσειε κακὸς μόθος, ἀλλὰ μόγοισι
    Δὸς τέλος ἡμετέροις ἔαθλον ἀεξομένη.
Κλεινὸν Ἀναστασίης χαίροις ἔδος, ἣ ῥα θανοῦσαν
    Πίστιν ἔθηκας ἄνω αὖθις ἐμοῖσι λόγοις.
Σεῖο μὲν οὐδὲ θανὼν ἐπιλήσομαι, ἀλλ᾽ ἄμ᾽ ἀρίστοις
    Στήσομ᾽, ὑπὲρ τεκέων λισσόμενος Τριάδα.

ΕἸΣ ἙΑΥΤΟ΄Ν.

Ἢν ἀρετὴν ποθέω μὲν, ἀτὰρ τό δέ μ᾽ οὐκ ἐδίδαξεν,
Τ Ἥτις δὴ τελέθει, καὶ ὁππόθεν ἵξε τ᾽ ἐμοί γε,
Καὶ μάλα περ ποθέοντι. πόθος δ᾽ ἀτέλεστος ἀνίη.
Εἰ μὲν δὴ καθαρὸς τελέθει ῥόος, οὐκ ἐπίμικτος
Ὕδασι χειμερίοισι, χαραδραίοισί τ᾽ ἀναύροις,
Δίζημ᾽ ὅσσ᾽ μιν ἔτετμον ἰδεῖν χθονός. ἢ γὰρ ἀνέσχε
Βόρβορον ἐκ κραδίης, ἢ δέξατο σέρμα βαρεῖαν
Ἕλκων, καὶ ζοφόεντι θολούμενος ἔκποθεν ἐχθρῷ
Ζωῆς ἡμετέρης, καὶ ἰλυόεντι βερέθρῳ.
Οὐδὲ γὰρ ἦεν ἐοικὸς, ἐπεὶ φύσις εἰμὶ πάγκιστα,
Καὶ ῥύσου βιότοιο διεκρέω, ἔμμεν ἄρυστον.
Εἰ δ᾽ οὐκ ἀργύρεος πάντῃ ῥόος ἀλλ᾽ ἐπίμικτος,
Ἔστι χερειοτέροις ἀρετὴ, καὶ μίξις ἄκοσμος.
Γνῶσ᾽ ἀρετὴ τελέθει, τάδε φράζεο. καὶ γὰρ ἔγωγε
Τῇ καὶ τῇ νόον ὀκνῶ ἰδεῖν στήθεσσιν ἑλίσσω.

Neq; ut euripi pererrabundi fluentum
Hanc declinet hinc & inde fluens.
Quis autem laborem horridum'q; ualidorum sacerdotum
Statuet amicitiæ in unum agens propugnatores?
Huius quidem desyderium mihi erat: quoniam deus sic iubet
Suis legibus Christus medicina passionum hominum
Quibus cruci colligauit simul bonos'q; malos'q;
Qui'q; a sacerdotio est procul, quiq; prope.
Quare & lapis est in utrisq; summangulus
Populos in unum agens compage amicitiæ
Erat desyderium. qui uero me antea perosi spreuerunt:
Nullum meæ pudorem fecere admonitionis.
Vtinam uero mihi trinitas sit sine contentione, quam iaculis
Feriunt crebris. o trinitas cohibe bellum.
Nihil spectet malum bellum, sed laboribus
Da finem nostris bonum adaugens
Inclyta Anastasiæ ualeas sedes, quæ quidem mortuam
Fidem posuisti desuper rursus meis sermonibus.
Tui quidem neq; mortuus abliuiscar. sed simul cum bonis
Statuam, pro filiis supplicans trinitati.

AD SE IPSVM.

u Irtutem cupio quidē. uerum hoc me non docuit
Quæ nam est, & unde ueniet mihi
Et si ualde cupiēti desyderium autem infectū dolor est;
Siquidem purus est fluxus, non permistus
Aquis hybernis, torrentibus'q; sine auris
Quæro qui ipsam secuit in terra. aut. n. substulit
Cœnum e corde, aut suscepit carnem grauem
Trahens, & tenebroso turbatus extrinsecus inimico
Vitæ nostræ, & lutulento barathro.
Neq;. n. erat decens (quoniam fluxus sum fixus
Et e uita fluxiua defluo) esse influxiuum
Si autem non argenteus ubiq; fluxus, sed admistus,
Est deterioribus uirtus & mistio immunda
Quomodo uirtus est. hæc consydera. & n. ego
Hinc & inde mentem in pectoribus uoluo.

182

Frigida quidem niuis natura est:candida'q;.
Flaua rursus, calida'q; ignis natura, neq; admista.
Hæc sunt. soluta autem est uis prius q̃ cõmista est
Virtuti autem quomodo turpitudo accessit imaginem spernẽs
Imaginem magni dei malis gaudens peccatum.
Si uere deus sum. sors autem tua dicor esse.
Audio alphei pulchrum fluxum per amarum
Ire mare:magnum miraculum:dulcem fluxum, neq; admistũ.
Noxa existit. noxa uero aeris nebula.
Et morbus membrorum, uirtutis'q; nostra nox.
Sæpe calcem substuli ad ætherem, & me grauis
Et consumptiua cura in humum iecit, sæpe autem rursus.
Vidi; diuinitatis sanctam lucem, sed medium quiddam.
Venit nubes. contecta autem fax magna, & me enecuit.
Vt fugit prope existentem:quæ inuidia, uel desyderari
Semper mihi cupit mortalis lex. uel hoc melius
Est mihi labore quidem capere, labore uero seruare
Hoc. n. firmum est:quod mens laborauit. sæpe autem rursus
Boni'q;, atq; mali distictionem inimicus deleuit
Vt fera astuta quædam in uestigiis uestigia iaciens:
Vt uenatorem boni in errorem ducat dolis
Aliud quidpiam caro iussit mihi carum: aliud uero mandatũ:
Aliud deus:inuidia aliud:tempus quidem aliud:aliud qd æuũ:
Facio uero, quod odi. & ualde delector malis:
Et rideo mortem grauem in uisceribus meis
Sardoam, male lætã. quoniam & iucunda pernicies.
Nunc humilis, nunc rursus sublimis iniuriam spernens
Hodie. conuitiator uero in crastinum alius in aliis
temporibus. polypus quidam assimulatus colore saxis
Lachrymas calidas fundens. hic non fluxit autem reatus
Et has quidem euacuaui:alias autem intus rursus excito
Aliis erroribus: medicinæ autem remedia proieci.
Carnibus uirgo sum:& an mentibus:non manifeste scio.
Pudoris oculum cælaui. mens autem abnuit impudens
Oculata alienis in malis, in propriis autem cæca
Cœlestis uerbis:terrenus mentibus.

183

Ψυχὴ μὲν χιόνος φύσις ἔπλετο, ἀργυφέη τε.
Ξανθὴ δ' αὖ θερμή τε πυρὸς φύσις. οὐδ' ἐπίμικτα
Ταῦτα πέλει. ἐλύθη δὲ βίῃ πάρος, ἠ' ἀνεμίχθη.
Τῆς δ' ἀρετῆς πῶς αἶσχος ἐπήλυθεν εἰκόν' ἀτίζον,
Εἰκόνα τὴν μεγάλοιο θεοῦ κακόχαρτος ἁμαρτάς.
Εἰ ἐτεὸν θεός εἰμι, λάχος δὲ σὸν εὔχομαι εἶναι.
Πυνθάνομ' ἀλφειοῖο καλὸν ῥόον, ὡς διὰ πικρῆς
Ἔρχεθ' ἅλος, μέγα θαῦμα, γλυκὺς ῥόος, οὐδ' ἐπίμικτος
Ἡ λώβη τε λέθει. λώβη δέ τε ὕβρος ἀχλύς,
Καὶ νοῦσος μελέων. ἀρετῆς δέ τε, ἡμετέρη νύξ.
Πολλάκι ταρσὸν ἄειρα πρὸς αἰθέρα, καί με βαρεῖα,
Τηκεδανή τε μέριμνα χαμαὶ βάλε. πολλάκι δ' αὖτε
Αὐγασάμην θεότητος ἁγνὸν φάος, ἀλλὰ μέσον τι
Ἦλθε νέφος. κρύφθη δὲ σέλας μέγα, καί μ' ἐδάϊξεν,
Ὡς φύγεν ἐγγὺς ἐόντα. τίς ὁ φθόνος. ἢ παθέεσθαι
Αἰὲν ἐμοὶ ποθέει θνητοῦ νόμος, ἢ τό δ' ἄμεινον
Ἔστιν ἐμοὶ, μόχθῳ μὲν ἑλεῖν, μόχθῳ δὲ φυλάξαι.
Τοῦτο γὰρ ἔμπεδόν ἐστιν, ὃ νοῦς κάμε. πολλάκι δ' αὖτε
Ἐσθλοῦ τ' ἠδὲ κακοῖο διάκρισιν ἐχθρὸς ἄμερσεν,
Ὡς θὴρ κερδαλέος τὶς ἐπ' ἴχνεσιν ἴχνια βάλλων,
Ὥς κεν θηρητῆρα καλοῦ παλάξειε δόλοισιν.
Ἄλλοτι ῥέξαι μὲν ἄνωξεν ἐμοὶ φίλον, ἄλλο δ' ἐφετμή,
Ἄλλο θεός. φθόνος ἄλλο. χρόνος γὰρ μὲν, ἄλλοτι δ' αἰών.
Ἔρδω δ' ὃ στυγέω, καὶ ἀμφιγέγηθα κακοῖσι.
Καὶ γελόω μόρον αἰνὸν ἐνὶ σπλάγχνοισιν ἐμοῖσι,
Σαρδόνιον, κακόχαρτον, ἐπεὶ καὶ τερπνὸς ὄλεθρος.
Νῦν χθαμαλὸς, καὶ αὖτε μετήορος ὕβριν ἀλύζων
Σήμερον, ὑβριστὴς δ' ἄρ' ἐσαύριον, ἄλλος ἐν ἄλλοις
Καιροῖς, πουλυπόδης τὶς ἑζόμενος χρόα πέτραις,
Δάκρυα θερμὰ χέων. ἡ δ' οὐ σμύρδυσιν ἁμαρτάς.
Καὶ τὰ μὲν, ἐξεκένωσα. τὰ δ' ἔνδοθεν αὖθις ἐγείρω
Ἄλλαις ἀμπλακίῃσιν. ἄκος δέ τε φάρμακα εἶτα.
Σάρκεσι παρθένος εἰμί. καὶ εἰ φρεσὶν, οὐ σάφα οἶδα.
Αἰδοῦς ὄμμ' ἐκάλυψε, νόος δ' ἀνέδυσεν ἀναιδής,
Ὀξυφαὴς ξείνοισι κακοῖς, ἰδίοις δέ τ' ἀφεγγής.
Οὐράνιος μύθοισιν, ἐπιχθόνιος πραπίδεσσιν

Εἰ μὴ, γαληνιόων τε, καὶ εὔδιος. εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ἀήτης
Καί τι λάβρος πνεύσειεν, ἀνίσταμαι οἰδαλέοισι
Κύμασιν. οὐ δ᾽ ἀπέρηξε ῥόθος πάρος, ἠὲ γενέσθαι
Νηνεμίην. τῆμος δὲ πεσεῖν χόλον, ὃ μέγα θαῦμα.
Πολλάκι δ᾽ εὐδρομέοντι σὺν ἐλπωρῇσιν ἀρίσταις,
Ἤδη καὶ μεσάτης ἀρετῆς ὑπερεκτείνοντα,
Ἐξαπίνης παλίνορσον ἀπὸ προπόδεσσιν ἔθηκεν,
Ὥς τε κατὰ ψαμάθοιο φέρων πόδα λοίπος ἐχθρὸς,
Κλεπτομένης προπάροιθεν ὑπ᾽ ἴχνεσιν ἀστατέουσιν,
Αὖθις ἀνέρχομ᾽ ἔγωγε, καὶ ἔμπαλιν ἔρχομ᾽ ὀπίσω,
Γλεῖον ἔτ᾽ ἢ τὸ πάροιθε δυσάμμορος αἰὲν ὀδυνῶν,
Αἰὲν ἔχων μέγα τάρβος, ἔβην μόγις. ὦκα δ᾽ ὄλισθον.
Μακρός μοι βίος ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐθέλω βιότοιο
Λύσιν, ἄκος παθέων. ἄκος δέ τε τῆλ᾽ ἀπ᾽ ἐμεῖο,
Ἤμασι πλειοτέροισι πλέον κακότητας ἀγείρων.
Τοὔνεκεν ἡμετέρῃ γενεῇ τόδε δόγμα πεπήχθω.
Πρώτη μὲν τριάδος καθαρὴ φύσις. αὐτὰρ ἔπειτα,
Ἀγγελική. τριτάτη δ᾽ ἄρ᾽ ἐγὼ βροτὸς ἀμφιτάλαντος
Μεσσηγὺ ζωῆς τε καὶ ἀργαλέου θανάτοιο
Ἑστηὼς, ἐείδωρον ἔχων τέλος, ἀλλ᾽ ἐπίμοχθον,
Εἰ καὶ μικρὸν ἔωξα κακοῦ βιότοιο θύρετρα.
Ὧδε θεὸς γὰρ ἄνωξεν ἐμῆς φρενὸς ἔμμεν᾽ ἄεθλον.
Κεῖνος δ᾽ ἐστὶν ἄριστος, ὃς ἐν πλεόνεσσι κακοῖσι
Βαιὰ φέρει, κακίης δέ τε νῶτα διώκων,
Ὥς τε ῥόος ποταμοῖο βιώμενος ἄλλο ῥέεθρον,
Τρηχαλέον, θολερόν τε, καὶ ἄγριον. εἰ δὲ μιγείη,
Κρύπτων πλειοτέρῳ καθαρῷ ῥόον ἰλυόεντα.
Ἡ δ᾽ ἀρετὴ, πλεκτοῖο. τὸ δὲ πλέον, οὐρανιώνων.
Εἰ δέ τις ἐνθάδ᾽ ἐὼν θεὸν ἔδρακεν, ἢ πρὸς ἄνακτα
Ἔδραμε σάρκα βαρεῖαν ἐς οὐρανὸν ἔνθεν ἀείρας,
Τοῦτο θεοῦ γέρας ἐστὶ, βροτοῖς δέ τε μέτρ᾽ ἐπικείσθω.
Εἰ δ᾽ ἄγε τοι καὶ τοῦτον ἐγὼ λόγον ἐν φρεσὶ θήσω,
Πῶς κεν τῆς μεγάλης ἀρετῆς αὐτὸ τέλος ἵκηαι,
Ἣ μούνη καθαρῷ καθαρὸν θύος. οὐ μὲν ὀΐω
Ἐνθάδε. πουλύχοος γὰρ ἐπ᾽ ὄμμασιν ἐνθάδε καπνός.
Στέργω δ᾽ εἴκειν ἔπειτα λίπω κακὰ δακρυόεντα,

Sum, tranquillus'q; & serenus, si uero uentus
Et paruus spirauerit: attollor inflatis
Vndis: neq; confregit æstus prius, q̃ fiat
Tranquillitas. tunc aut cadere iram non magnum miraculum.
Sæpe autem prospere currenti cum spebus optimis.
Iam & mediæ uirtutis supertendentem
Confestim retrogradum sub radicibus posuit.
Vt in arena ferens pedem perniciosus: inimicus,
Subducta antea sub uestigiis uacillantibus
Rursus ascendo ego, & rursus uenio retro:
Plus adhuc q̃ antea infelix semper proficiscens
Semper habens magnum terrorẽ, ueni uix: cito aũt dilapsus sũ.
Longa mihi uita est, & non uolo uitæ solutionem:
Medicinã desyderans · medicina autem longe a me.
Diebus pluribus plus uitia congregans.
Quare nostro generi hoc placitum fixum sit.
Prima quidem trinitatis pura natura: uerum deinde
Angelica. tertia autem ego mortalis utrinq; libratus
Inter medium uitæ'q;, & difficils mortis
Stans: opulentum habens finem, sed laboriosum.
Et si parum aperui malæ uitæ fores:
Sic deus. n. iussit meæ mentis esse certamen.
Ille autem est optimus: qui in pluribus malis
Pauca fert: uitii autem terga insequens.
Vtq; fluentum fluuii cogens aliud fluentum:
Asperum turbidum'q;'& ferum · si autem misceatur:
Occulens maiori puro fluentum lutosum
Virtus autem connexi, plus uero cœlestium:
Si autem quis hic existens deum uidit: uel ad regem.
Cucurrit: carnem grauem in cœlum hinc attollens:
Hoc dei præmium est: mortalibus autem modi adsint.
Si uero & hunc ego sermonẽ in mentibus posuero:
Quomodo magnæ uirtutis in finem ueneris.
Quæ sola puro pura uictima · non equidem existimo
Hic · multifusus. n. in oculis hic fusus.
Acquiesco autem: si postea liquero mala lachrymosa.

18h

Non solum magni dei tunc donum effectum est.
Imaginem licet honorantis, quoniam & tuæ curæ:
Neq; tuæ mentis solum, quoniam & præstantioris roboris:
Quoniam neq; aspectus mihi solus spectauit uidenda
Quamuis longe uidens procul a magno sole
Ipse autem oculos illustrauit, & oculis ipse apparuit
Duæ quidem magni dei ad meliora partes
Prima'q; ultima'q; una autẽ & a me.
Ille susceptiuum fecit boni, & robur præbet.
Ipse autem in medio, stadii cursor non nimium leuis
Eo, non immuneratus in saltibus membra tendens
Christum habens spirationem, Christum robur, opes, ductorẽ.
Qui me & oculatũ & cursilem facit.
Illum extra, omnes inanes lusus mortales.
Et mortui, uiui olentes peccatis.
Neq; .n. extra aerem uidisti uolantem auem
Neq; extra aquam mariuagus uolauit delphis.
Sic nec sine Christo mortalis uestigium tollit.
Quare ne mihi nimium magnificere, neq; in tuis
Robur habens mentibus, & si magnopere sapiens fueris.
Neq; aliquem uidens humiliorem, in altum attollaris.
Vt omnibus dominans, & finẽ prope agitans.
Finem intra mansit, qui non nouit finem uiæ.
Nimium quidem tremas, nimium uero ne superbias.
In terram altitudinem posuit, in cœlũ altitudinem substulit:
Atqui superbiis deus irascitur magnis.
Apprehende hoc quidem manibus, hoc autẽ spera, huic cede.
Et hoc temperantiæ est modos scire suæ uitæ
Par quidem malum est extra spem bona ponere.
Et magnam fiduciam habere: quoniam facile ẽ eẽ optimum.
Vtroq; modo uiæ malã seditionem in mentibus posueris.
Semper tibi sagitta speculatrix in manu iaceat.
Nihil prætermittere Christi magni præcepti.
Neq; quidem intus agere impercussus scopulus utrinq;.
Sæpe & quod est excellens inutile est, cum recentem
Gloriã desyderantes ualde iaculemur.
Si ualde superbieris memorabo tibi unde in uitam uenisti.

18

Οὐχ οἷον μεγάλοιο θεοῦ τό τε δῶρον ἐτύχθη
Εἰκόνα περ τίοντος, ἐπεὶ καὶ σεῖο μενοινῆς,
Οὔτε σέο φρενὸς οἷον, ἐπεὶ καὶ κρείσσονος ἀλκῆς,
Ὡς οὐδ' ὄψις ἔμοιγε μόνη θηήσατο λεῦσσα,
Καὶ μάλα δερκομένη περ ἑκὰς μεγάλου φαέθοντος.
Αὐτὸς δ' ὄμματ' ἔλαμψε, καὶ ὄμμασιν αὐτὸς ἐφαίνθη.
Δοιαὶ μὲν μεγάλοιο θεοῦ πρὸς κρείσσονα μοῖραι,
Γραπτὴ θ' ὑστατίη τε. ἴη δέ τε καὶ παρ' ἐμεῖο.
Κεῖνος δεκτὸν ἔθηκε καλοῦ, καὶ κάρτος ὀπάζει.
Αὐτὸς δ' ἐν μεσάτῳ σταδιοδρόμος, οὐ μάλ' ἐλαφρὸς
Ἔρχομαι, οὐκ ἀγύραστος ἐν ἅλμασι κοῦφα τιταίνων,
Χεισὸν ἔχων πνοιήν, χριστὸν σθένος, ὄλβον ἀγητόν,
Ὅς με κὴ ὠπήεντα καὶ εὐδρομέοντα τίθησι.
Κείνου δ' ἐκτὸς, ἅπαντες ἐπώσια παίγνια θνητοί,
Καὶ νέκυες, ζώοντες, ὀδωδότες ἀμπλακίῃσιν.
Οὐδὲ γὰρ ἠέρος ἐκτὸς ἴδοις πωτώμενον ὄρνιν.
Οὐδὲ μὲν ὕδατος ἐκτὸς ἁλίδρομος ἔπλατο δελφίς.
Ὡς οὐδὲ χριστοῖο δίχα, βροτὸς ἴχνος ἀείρει.
Τῷ, μή μοι λίην μεγαλίζεο, μηδ' ἰθὺ σεῖο
Κάρτος ἔχειν πεπίθεσσι, καὶ εἰ μάλα πάνσοφος εἴης.
Μηδὲ λίην εἰσορόων χθαμαλώτερον ὕψος ἀερθῇς,
Ὡς πάντων κρατέων, καὶ τέρματος ἆσσον ἐλαύνων.
Τέρματος ἐντὸς ἔμεινεν, ὅς οὐκ οἶδε τέρμα πορείης.
Λίην μὲν ζομέειν, λίην δέ τε μὴ βλεμεαίνειν.
Εἰς γῆν ὕψος ἔθηκεν, ἐς οὐρανὸν ὕψος ἄειρε.
Καίρ' ὑπεροπλίῃσι θεὸς κοτέει μεγάλῃσι.
Μάρπτε τὸ μὲν, χείρεσσι, τὸ δ' ἔλπεο, ᾧ δ' ὑπέθηκε.
Καὶ γὰρ σαοφροσύνης, μέτρ' ἴδμεναι ἧς βιότητος.
Ἶσόν τι κακόν ἐστιν ἀπ' ἐλπίδος ἐσθλὰ τίθεσθαι,
Καὶ μέγα θάρσος ἔχειν, ὡς εὐπετὲς ἔμμεν' ἄριστον.
Ἀμφοτέρως κεν ὁδοῖο κακὴν στάσιν ἐν φρεσὶ θείης.
Αἰεί σοι δὲ βέλεμνον ἐπίσκοπον ἐν χερὶ κείσθω,
Μηδὲν ὑπερπέμπειν χριστοῦ μεγάλοιο ἐφετμῆς,
Μηδὲ μὲν ἐντὸς ἄγειν, ἀβλὴς σκοποῖς ἀμφοτέρωθεν.
Πολλάκι καὶ τὸ πελασσὸν ἀχρήϊον εὖτε νέοιο
Κύδεος ἱμείροντες, ὑπέρτονα τοξεύοιμεν.
Ἢν μεγαλοφρονέῃς, μνήσω σ' ὅθεν ἐς βίον ἦλθες.

Τ ίς μὲν ἐὼν χὠ πάροιθεν, τίς δ' ἐνὶ σπλάγχνοισιν ἐκεύθου,
Τ ίς δ' ἄρ' ἔσῃ μετέπειτα, κόνις, καὶ σκῦλος ἐδωδή,
Μ ηδὲν ἀκηδνοτάτοιο φρενῶν πλέον ἐν νεκύεσσιν.
Ἦ ν χθαμαλοφονέης, πλάσμα χριστοῖο τέτυξαι,
Κ αὶ πνοιὴ, μοίρη τε σεβάσμιον ἔνθεν ἐπῄχθης,
Ο ὐράνιος, χθόνιος, τυκτὸς θεὸς, ἔργον ἄληστον,
Τ οῖς χριστοῦ παθέεσσιν ἐς ἄφθιτον εὖχος ὁδεύων.
Τ οὔνεκα μὴ σάρκεσσι χαρίζεο. μὴ τὰ πρῶτα
Τ οῦδε βίου φιλέειν, νηὸν δέ τε λώονα τεύχειν.
Ν ηὸς γὰρ μεγάλοιο θεοῦ βροτὸς, ὅν περ ἔτευξε
Κ ινύμενος γαίηθεν, ἐς οὐρανὸν αἰὲν ὁδεύων.
Τ όν περ ἐγὼ κέλομαί σε θυώδεα πᾶσι φυλάσσειν,
Ἔ ργμασιν ἠδὲ λόγοισιν, ἀεὶ θεὸν ἐντὸς ἔχοντα.
Ἀ ιὲν ἄριστον ἐόντα. ἐτήτυμον. οὐ δοκέοντα.
Μ ὴ ναῶν μιλτοπάρῃον, εὔχροον, ἢ πρασίμοις
Κ άλλεσιν ἀστράπτουσαν ἄγειν ἐπὶ νῶτα θαλάσσης,
Ἀ λλ' ἐσθλὴν γόμφοισιν, εὔπλοον, εὖ ἀραρυῖαν
Χ είρεσι ναυπηγοῖο δ' οἴδματος ἀντία φέρουσαν.
Γ ᾶς μὲν ἴοι προπάροιθεν. θεοῦ δέ τε πάντες ἔχοισθε.
Ὃ ς σοφὸς, ὃς σθεναρὸς, ὃς πλούσιος, ὅς τ' ἐπιδευὴς
Ἕ ρματος ἀψεύστοιο. πρυμνήσια κεῖθεν ἀνήφθω
Π ᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, ὃς ἕζομαι ὑψιθόωκος,
Λ αὸν ἄγων θυέεσσι πρὸς οὐρανὸν, ᾧ τόσον ἄχθος
Χ ριστὸν ἀτιμάζοντι μελαινομένοις πραπίδεσσιν,
Ὁ σσάτιον κλέος ἐσθλὸν, ἐπὴν θεότητι πελάζω.
Κ αὶ γὰρ δὴ μέσσοισι θεοῦ, καὶ μέσσα βίοιο
Ἕ σταται, ὡς δὲ μέσσοισι βίου, καὶ μέσσα θεοῖο.
Ὧ δ' αὖ μοι φονέων, βίον ἔμπεδον ἔνθα δ' ἐλαύνοις,
Ἔ νθα δὲ καὶ μετέπειτα θεοῦ ξὺν ἀρείονι πομπῇ,
Λ υθέντος σκιόεντος ἐν ἤματι τοῦδε βίοιο.

ΕἸΣ ἘΠΙΠΛΆΣΤΩΣ ΜΟΝΆΖΟΝΤΑΣ.

ρᾶλλω τίς με ξυφαῖ διετείνετο τῶν ἀνοήτων
π Καὶ διαθρυπτομένων, πλούσιος, ὑψιτενῶν.
Ἄλλα τε πολλὰ λέγων, καὶ πλουτεῖν κῆπον ἔχοντα,
Καὶ ἀπραγμοσύνην, καὶ μετρίαν λιβάδα.
Δάκρυα δ' αὖ σιγᾶς εἶπον τάλαν, ἡ δὲ χαλινὰ

Quis quidem fueris antea: quis uero in uisceribus cælabare:
Quis uero eris postea puluis, & uermium cibus.
Nihil imbecillissimo ferens amplius in mortuis.
Si humiliaberis: structura Christi effectus es.
Et spiritus, pars'q; uerenda inde compactus es.
Cœlestis, terrestris fabricatus deus: opus quod nō latere possit
Christi passionibus in immortalem gloriam gradiens.
Quapropter ne carnibus gratificere, ne superuacua
Huius uitæ ames: templum autem melius struas.
Templum.n. magni dei homo: quod struxit
Motus è terra, in cœlum semper gradiens.
Quem ego iubeo te odoratum omnibus seruare
Operibus, ac uerbis, semper deum intus habentem:
Semper optimum entem: uerum, non uisum.
Ne nauem rubrigenā bene coloratā, uel adulterinis
Pulchritudinibus splendentem ducere in tergora maris:
Sed bonam clauis bene nauigantem, bene compactam
Manibus nauifabri per undam cito ferentem.
Omnis quidem eat antea: deum autem omnes teneatis
Qui sapiens, qui robustus, qui diues, qui'q; indigens est
Pali minime fallacis: rudentes inde suspendat
Omnibus: mihi autem maxime, qui sedeo celsisedens:
Populum agens uictimis in cœlum: cui tantum onus
Christum spernenti denigratis mentibus
Quantala gloria bona, cum diuinitati adhæream.
Et.n. modos dei, & modi uitæ
Sequuntur, ut autem modos uitæ, & modi dei:
Sic autem mihi sapiens uitam firmam hic agites:
Hic & postea dei cum meliore pompa
Soluta umbratili in die hac uita.

IN CONFICTE SOLITARIE DEGENTES.

PAulo ante quispiam me deliciari contendebat stultus
Et delicatus, diues, superbus:
Alia'q; multa dicens & ad ditescendum hortū habentē
Et ocium, & modicum fontem:
Lachrymas uero rursus taces dixi miser, atq; frena

186

Ventris, & genuum uulnera, & uigiliam:
Quibus monachi mortificāt corpora, qui uere sunt.
Imperitos.n.proiiciemus ad coruos.
Quæ autem fastidia existimas animam pati pugnantem
Cum corpore & mundo oppositam?
Monachi quid dicant, audite o mundi studiosi:
Temporali qui estis, & magno supercilio.
Vos possidetis: ditescitis, nuptiæ, filii, omnia iucunda
Vestra sunt:siue quid terra, siue mare nutrit.
Nos autem si fontem, aut hortulum, aut paruam auram.
Aut umbram ex arboribus, possessiones leuissimas
Contineamus:deinde delicias hoc dicitis.an & respirare
Non oportet christianos?hac re iniuria afficimini sola.
Vna lex, unus deus, uocatio una, omnes pariter
Saluos fieri Christus carne exutos
Vult:sed nos compellitis ad perfectum,
Veluti debitū hominibus nullum pollicitos.
Si autem deo(hoc ipse scit)non tu, iudicare
Dignus eum, qui malus est, deteriora uulnera habens
Quam mæstus o adolescentule, & pallidus, & excalceatus,
Squalens'q; comā, loquens'q; uix:
Et cingulo dissecatur tunicula, & nigra
Vestis composite trahitur ad talos.
Hæc siquidem ob fidem tota uita est reprehensio:
Si autem picturam alius laudet:
Ne posthac neq; aratri curæ sit cuiq̄:neq; ligonis:
Ne uectigalia tribuat:ne parentes nutriat.
Sit tibi barba'q; profunda:& saccea uestis:
Et collum comminuens :placita noua pone.
Si autem solœcisses, & omnes simul dilapides
Nuntius:neq; pili robur habent paruum.
Siquis nunc impuram habet uitam, uel habendi cupidam:
Aut manus cædi obnoxias, aut legionem magnam
Neq; membrorum tabescentia, neq; lachrymis, neq; laboribus
Se ipsum abstergat:fabula omnia hæc.
Sed uitas uoluat, & uerba omnia deligens

γαστρὸς, καὶ γονάτων θαύματα, κἀγρυπνίην.
Οἷς μοναχοὶ νεκροῦσι τὰ σώματα, οἵ γε ἀληθῶς.
Τοὺς γὰρ ἀπαιδεύτους, εἵπομεν ἐς κόρακας.
Πράγματα δ᾽ οἷα δοκεῖς ψυχὴν πάσχειν πολεμοῦσαν
Σώματι, καὶ κόσμῳ ἀντικαθεζομένην.
Οἱ μοναχοὶ τί λέγουσιν, ἀκούσατε ὦ φιλόκοσμοι,
Οἱ τῆς πρὸς καιροῦ τῆς μεγάλης ὀφρύος,
Κέκτησθε, πλουτεῖτε. γάμος, τέκνα, πάντα τὰ τερπνὰ
Ὑμέτερ᾽, εἴτε τι γῆ, εἴτε θάλασσα τρέφει.
Ἡμεῖς δ᾽ ἂν πηγὴν, ἢ κηπίον, ἢ μικρὰν αὔραν,
Ἢ σκιὰν ἐκ δένδρων, κτήματ᾽ ἐλαφρότατα
Σχῶμεν. ἔπειτα τυφλὴν τόδε φάσκετε, ἢ καὶ ἀναπνεῖν
Οὐ δεῖ χριστιανοὺς, τοῦτ᾽ ἀδικεῖσθε μόνον.
Εἷς νόμος, εἷς δὲ θεὸς, κλῆσις μία. πάντας ὁμοίως
Σωθῆναι χριστὸς σάρκ᾽ ἀποδυσαμένους
Βούλεται. ἀλλ᾽ ἡμᾶς συνελαύνετε εἰς τὸ τέλειον,
Ὡς χρέος ἀνθρώποις οὐδὲν ὑπερχομένους.
Εἰ δὲ θεῷ, τοῦτ᾽ αὐτὸς ἐπίσταται, οὐχὶ σὺ κρίνειν
Ἄξιος, ὄντα κακὸν, χείρονα θαύματ᾽ ἔχων.
Ὡς στυγνὸς ὦ νεανίσκε, καὶ ὠχρὸς, κἀνυπόδητος.
Αὐχμηρός τε κόμην, φθεγγόμενός τε μόγις.
Καὶ ζώνης διαρεῖ τὸ χιτώνιον. ἥ τε μέλαινα
Διπλοΐς, οὐτάκτως ἕλκετ᾽ ἐς ἀστραγάλους.
Ταῦτ᾽ εἰ μὲν διὰ πίστιν, ὅπας βίος ἐστὶν ἔλεγχος,
Εἰ δὲ ζωγραφίαν, ἄλλος ἐπαινεσάτω,
Μηκέτι μήτ᾽ ἀρότου μελέτω τινὶ, μὴ δὲ δικέλλης,
Μὴ δὲ φόρους διδότω, μὴ γονέας τρεφέτω.
Ἔστωσι πώγων τε βαθὺς, καὶ σάκκινον ἔσθος.
Καὐχέν᾽ ἐπιθρύπτων, δόγματα καινὰ τίθει.
Ἂν δὲ σολοικίζῃς, καὶ πάντας ὁμοῦ καταλύῃς,
Ἄγγελος, οὐδὲ τεῖχος ἰσχὺν ἔχουσ᾽ ὀλίγην.
Εἴ τις νῦν ἀκάθαρτον ἔχει βίον, ἢ πλεονέκτην,
Ἢ χεῖρας φονίους, ἢ λεχεῶνα μέγαν,
Μὴ δὲ μελῶν τήξει, μὴ δὲ δάκρυσι, μή τε πένησιν
Αὐτὸν ἀποσμήχοι, μῦθος ἅπαντα τάδε,
Ἀλλὰ βίους στρεφέτω. καὶ ῥήματα πάντ᾽ ἀναλέξας,

Αἱρεσιαρχείτω. τοῦτο λύσις κακίης.
Κόπτειν σάρκα παχεῖαν, ἐν εἴδεσι πᾶσιν ἄριστον,
Εὐχαῖς, νηστείαις, φροντίσιν, ἀγρυπνίαις.
Τὸν μὲν γὰρ καθαρὸν, καθαρώτερον εἰκὸς ὑπάρξαι.
Τὸν δὲ κακὸν, τῆξαι τῆς κακίης τι μέρος.
Εἰ δέ τις ἐστ' ἐπίπλαστος, ἐμοὶ καὶ τοῦτον ἀρέσκειν
Κόπτεσθ', ὥς τε δίκας τῆς ἀπάτης διδόναι,
Τὰς παχείας σάρκας. καὶ γαστέρα ὄγκον ἔχουσαν,
Ἣ λεπτὴ χωρεῖν εἴσοδος οὐ δύναται.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΟΣΟΝ.

Λύθεο αὖθις ἐμοί γε δολόπλοκε, ὡς ἐνόηθης,
ἢ Βένθος ἐμῆς κραδίης ἔνδοθι βοσκόμενος.
Καὶ πολλοῖς, κρατεροῖς τε τινάγμασι τοῦδε βίοιο.
Εἰκόνα τὴν ἱερὴν γνὺξ βαλέειν ποθέων,
Σαρξὶν βριθενέεσιν ἐνήλαο, καί μ' ἐδάϊξας
Εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς, ῥύματα δεσμὰ λύσας.
Τῷ, ξηρὴν ἐδίηνε θεὸς φύσιν, ὡς ἐκέρασσε
Τῇ ψυχῇ λιαρὴν κοσμογόνῳ σοφίῃ,
Ὥς κεν ἰσοστασίῃ δέμας ἄρτιον ἅμμα φυλάσσοι,
Τὴν δὲ διχοστασίην καὶ βιότοιο φύγῃ.
Ἤλυθες ἀνδροφόνοισι νοήμασιν. ἐς δ' ἐμὲ τλήμων
Σῆς δνοφερῆς κακίης ἰὸν ἔχευσας ὅλον.
Οὐχ ἅλις ἦεν ἔμοιγε βαρύστονα γήραος ἕλκειν
Ἄλγεα, καὶ σκοπέλων ἄχθεα τεινακίων,
Ἀλλά με καὶ στυγερὴ κατεδάσατο δάπτεια νοῦσος,
Τηκεδανὴ μελέων, εἰς ἔτος ἐξ ἔτεος.
Τοῖσιν ἐπαιάζω, καὶ στείνομαι, ὥς ὅτε τίς λῖς
Ἄλκιμος ἐμπλεχθεὶς ἄρκυσι θηροφόνων.
Οὐ μύθων ποθέω σκιρτήματα, οὐκ ἐρατεινὴν
Πᾶσιν ὁμηλικίην, οὔτε μὲν εὐθαλίην.
Οὐκ ἀγορὰς πολίων, οὐκ ἄλσεα, οὐδὲ λοετρὰ,
Οὐδ' ὅσα τοῦ δολεροῦ ἄνθεα τοῦδε βίου.
Ταῦτα γὰρ οὐδὲ πάροιθεν ἐμοὶ φίλα, ἐξότε Χριστὸν
Ἀγκαλισάμην, χθονίων τῆλ' ἀπανιστάμενος.
Αἰάζω δ' ὅτι με Χριστοῦ μεγάλοιο λέλοιπεν
Ὄμμα ζωοφόρον, ᾧ μέλον εἴποτ' ἔην.

Ὅς με

Sectæ autor sit·hoc solutio uitii.
Cædere carnem pinguem, in speciebus omnibus optimum
Votis, ieiuniis, curis, uigiliis·
Purum enim puriorem decet esse:
Malum autem consumere uitii aliquā partem.
Si quis aūt est confictus, mihi & hunc placere
Cædi, ut pœnas falsitatis det.
Pingues carnes, & uentrem propensum
Tenuis capere ingressus non potest.

IN MORBVM

u Enisti rursus mihi nectidole, ut cogitasti
Profunditatem mei cordis interius depascens
Et multis, fortibus'qꝫ concussionibus huius uitæ
Imaginem sacram genuatim iacere cupiens,
Carnibus fortibus insiluisti, & me lacerasti
Ad pedes a capite fluxu uinculis solutis
Quo siccā humectauit deus naturam, ut temperauit
Frigida calidam mundigena sapientia.
Vt æquo statu corpus æquale nexus seruet
Diuisionem autem & uitæ fugiam.
Venisti homicidis conceptibus, in me autem miser
Tui tenebrosi uitii uirus fudisti totum.
Non satis erat mihi lachrymosos senii trahere
Dolores, & scopulorum pondera siculorum:
Sed me & odiosus lacerauit lacerator morbus
Absumptiuus membrorum in annum ex anno,
His illugeo, & lamentor. ueluti cum quidam leo
Fortis implicitus retibus fericidarum.
Non uerborum desydero saltus, non amabilem
Omnibus societatem, neqꝫ cōuiuandi copiam
Non fora urbium, non nemora, non balnea
Non quicunqꝫ sunt dolosæ flores huius uitæ.
Hæc·n·neqꝫ antea mihi amica, ex quo Christum
Vlnis complexus sum a terrestribus procul exurgens.
Lugeo autem me Christi magni deseruisse
Oculum uiuiferum: cui curæ eram, siquando eram.

188

Qui me & in uisceribus sanctæ glorificauit parentis:
Et a mari horribili liberauit, & ab affectibus.
Lugeo populi deisapi habenas proiiciens.
Non tamen proiiciens neq; & manibus ferens.
Qui prius uerbis exultabat nostris:
Cum a lingua triplex fulgebat splendor:
Nunc uero ut relictor mammæ in ulnis parentis
Infans mãmam traxit urentem
Labiis sitibundis: desyderium autem mentita est mater.
Sic igitur a mea lingua populus pendet
Cupiens fontem multis antea fluentem:
Cuius nunc neq; paruum humorem aures habent.
Alii quidem profundunt dulcem fluxum: audientes autem
Dolent. non enim sui patris habent sermonem:
Vbi mihi nocturnorũ cantuũ status, quibus firmans
Pedes gradiens animatus ut lapis:
Vel solus Christo unitus, aut cum cœtu
Delectationem habens sacrarũ contrarium modulationũ
Vbi flexibilium genuũ dulcis labor, quo antea
Lachrymas calidas fundebam mentem tenebrosã colligẽs:
Vbi autem pauperum altrices palmæ morbum gubernãtes:
Quo absumptio membrorum abit imbecillium.
Non posthac quidem sacrificiis sanctis manus attollo.
Magnis Christi mistus affectibus:
Non amplius præmiiferis caram statuo choream.
Bonis uerbis pretiosum sanguinem colens.
Situs autem in libris meis: sermones uero imperfecti:
Quibus aliquis uir dabit finem amica sentiens.
Omnia mortua sunt uiuenti. uita autẽ mihi est imbecilla
Naui debilior: quã liquere compages.
Sed tamen & si me luctuose o dæmon agitas:
Nunq̃ tibi flectam genua mei cordis:
Sed inuulneratus, inflexus meam ad matrem terram
Subibo. habeat uermis serpentis impensam
Verbera pellem: anima aũt impercussibilis: imaginẽ diuinã
Statuam apud Christum: quam sortitus sũ o homicida.

Ὅς με καὶ ἐν σπλάγχνοισιν ἁγνῆς κύδηνε τεκούσης,
  Καὶ πόνου κρυεροῦ ῥύσατο, καὶ παθέων.
Αἰάζω λαοῖο θεόφρονος ἡνία ῥίψας,
  Οὐ μὲν ἀπορρίψας, ἔτι δὲ χερσὶ φέρων,
Ὃς πρόσθεν μύθοισιν ἀγάλλετο ἡμετέροισιν,
  Ἡνίκ' ἀπὸ γλώσσης τεισσὸν ἔλαμπε σέλας.
Νῦν γε μὲν ὡς λιπόμαστος ἐν ἀγκαλίδεσσι τεκούσης
  Νηπίαχος θηλὴν ἔσπασεν ἀβαλέην
Χείλεσι διψαλέοισι, πόθον δ' ἐψύξατο μήτηρ,
  Ὣς ἄρ' ἐμῆς γλώσσης λαὸς ἀποκρέμαται,
Ἰσχανόων πηγῆς πολλοῖς τὸ πάροιθε ῥεούσης,
  Ἣς νῦν οὐδ' ὀλίγην ἰκμάδα οὔατ' ἔχει.
Ἄλλοι μὲν προχέουσι γλυκὺν ῥόον, οἱ δ' ἀΐοντες,
  Ἄχνυντ'. οὐ γὰρ ἑοῦ παιδὸς ἔχουσι λόγον.
Ποῦ μοι παννυχίων μελέων στάσις, οἷς ὑπερείδων
  Τοὺς πόδας βεβαὼς ἔμπνοος, ὥς τε λίθος.
Ἦ μοῦνος Χριστῷ ξυνούμενος, ἢ ζωῇ ὁμίλῳ
  Τέρψιν ἔχων ἱερῶν ἀντιθέτων μελέων.
Ποῦ καμπτῶν γονάτων γλυκερὸς πόνος, ὃν προπάροιθε
  Δάκρυα θερμὰ χέον, νοῦν σκοτίην συνάγων.
Ποῦ δὲ πενιχροῖς μοι παλάμαι περὶ νοῦσον ἔπουσαι.
  Ποῦ τῆξις μελέων οἴχεται ἀδρανέων.
Οὐκέτι μὲν θυέεσσιν ἁγνοῖς οὐδὲ χεῖρας ἀείρω,
  Τοῖς μεγάλοις Χριστοῦ μιγνύμενος πάθεσιν.
Οὐκέτι δ' ἀθλοφόροισι φίλην ἵστημι χορείην,
  Εὐφήμοισι λόγοις τίμιον αἷμα σέβων.
Εὐρὼς δ' ἀμφὶ βίβλοισιν ἐμαῖς, μῦθοι δ' ἀτέλεστοι,
  Οἷς τις ἀνὴρ δώσει τέρμα, φίλε φονέων.
Πάντ' ἔθανε ζώοντι, βίος δέ μοι ἐστὶν ἀφαυρὸς,
  Νηὸς ἀκιδνότερος, τὴν λίπον ἁρμονίαι.
Ἀλλ' ἔμπης, εἰ καί με βαρυστονὲ δαῖμον ἐλαύνεις,
  Οὔποτέ σοι κάμψω γούνατ' ἐμῆς κραδίης,
Ἀλλ' ἄζωστος, ἄκαμπτος, ἐμὴν ἐς μητέρα γαῖαν
  Δύσομ'. ἔχοι σκώληξ τὴν ὄφεως δαπάνην.
Τύπτε δορὴν, ψυχὴ δ' ἄρ' ἀούτατος. εἰκόνα θείην
  Παραστήσω Χριστῷ, τὴν, λάχον ἀνδροφόνε.

MM

Καὶ γὰρ πρόσθε πέδυσας Ἰὼβ μέγαν, ἀλλ' ἐδαμάσθης.
Ὥς μιν ἀεθλοθέτης ἐστεφάνωσε μέγας,
Καὶ θῆκεν περίβωτον ἑῷ κηρύγματι νίκην,
Πάντα δ' ἔδωκεν ἔχειν διπλᾶ, τά οἱ κέδασας.
Τοῖος ἐνηέης Χριστοῦ νόμος, ἀλλά μ' ἄνωχθι
Ὁ φέρτερ' ἀρτεμέειν, σὸς λόγος ἐστὶν ἄκος.
Λάζαρος ἐν νεκύεσσιν ἐγὼ νέος, ἀλλὰ βόησον
Ἔγρεο, καὶ ζήτω σοῖσι λόγοισι νέκυς.
Λυσιμελὴς νέος εἰμὶ ὁ λέκτειος, ἀλλὰ βόησον,
Πήγνυσο, καὶ κλίνην βήσομαι ὕψι φέρων.
Σῶν κλέπτω θυσθένων παλάμαις ἄκος, ἀλλὰ ῥέεθρον
Αἵμαρρος ἴσχε τάχος στρεῖ μεθραινομένας.
Σοὶ δ' ὑποκάμπτομ' ἔγωγε, τεὸν λάχος, ὡς Χαναναία
Γυρὸν ἔχουσα δέμας, ἀλλ' ἀνάειρέ μ' ἄναξ.
Πόντος ἄνω, σοὶ δ' ὕπνος ἐπὶ γλυκύς. ἀλλὰ τάχιστα
Ἔγρεο, καὶ στήτω σοῖσι λόγοισι σάλος.
Ἔστι μὲν ἄλγος ἔμοιγε, καὶ ἄψεα νοῦσος ἔχουσα,
Οὐ γὰρ δὴ βροτέων πάμπαν ἀμοιρέομεν,
Οὔτ' ἐγὼ, οὔτέ τις ἄλλος, ἐπεὶ θεὸς ὧδε κελεύει,
Μή τιν' ὑπέρθε φρένα ὀφρὺν ἐπουρανίου.
Πάντας δ' ἐς μεγάλοιο θεοῦ λεύσσοντας ἀρωγὴν,
Χρειοῖ κέντρον ἔχειν πλεῖον ἐπ' εὐσεβίῃ.
Ἀλλ' ἔμπης, οὐ τόσσον ὀδύρομαι εἵνεκα νούσου,
Νοῦσος γὰρ νοερῷ καί τινα ῥύψιν ἔχει.
Ἧς πάντες χατέουσι, καὶ ὃς μάλα καρτερός ἐστι.
Δεσμὸς γὰρ θνητοῖς καί τι μέλαν φορέει,
Ὁππάτιον χθαμαλοῖν περικήδομαι ἄλγεα πάσχων,
Μή πως ὀλισθήσῃ πήμασιν ἡμετέροις.
Γαῦροι μὲν μερόπων κρατερόφρονες, οἵ ῥα θεοῖο
Δέχνυντ' ἀσπασίως παιδείην ἐπισταδίην,
Τερπνῶν τε, λυπρῶν τε, λόγον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἴσασιν,
Εἰ καὶ κρυπτὸν ἔῃς βένθος ἔχει σοφίης.
Πολλοὶ δ' εὐσεβέεσσιν ἐπιθρασύνουσιν ἀκιδνοῖς,
Ὡς θεολαπτείης οὐδὲν ἔχουσι γέρας.
Ἦ καὶ πάμπαν ἄτιμον ἐνὶ στήθεσσι νόημα
Ἴσαν τ', ἀυχμαλέην πᾶν τόδε πῆξιν ἔχειν.

Et.n.antea deuinxisti Iob magnum:sed domitus es.
Quia illum certaminis autor coronauit magnus:
Et reddit celebrem suo præconio uictoriam.
Omnia autem dedit ad habendũ duplicia, quæ ei dissipasti.
Talis benignitatis Christi lex, sed me iube
Sero quamuis conualescere tuus sermo ẽ medicina
Lazarus inter mortuos ego nouus. sed clama
Expergiscere, & uiuat tuis uerbis mortuus.
Solutus membris nouus sum in lecto iacens sed clama
Solidare, & lectum ascendam alte ferens.
Tuarum furor fimbriarum medicinam, sed fluentum
Saltus cohibe statim carnibus flaccescentibus.
Tibi subflector ego tua sors, ut cananæa
Curuum habens corpus, sed attolle me o rex
Pontus supra:tibi autem somnus inest dulcis, sed celerrime
Expergiscere & cesset tuis sermonibus perturbatio.
Est quidem dolor mihi, & membra morbus habens.
Non.n. mortalium penitus expertes sumus.
Neq; ego, neq; quisq̃ alius, quoniam deus sic iubet
Neminem supra ferre supercilium supercœlestẽ.
Omnes autem in magni dei aspicientes auxilium
Indigentia stimulum haberet plus in pietate:
Sed tamen non tantum langueo gratia morbi.
Morbus.n.intellectiuo & quandam tersionem habet.
Qua omnes indigerẽt & qui ualde fortis est.
Vinculum.n. mortalibus & aliquid nigri fert.
Quantulũ humilium curã habeo dolores patiens
Nequis labatur calamitatibus nostris.
Pauci quidem hominum fortisapi, qui dei
Recipiunt libenter omnem cognitionem.
Delectabiliumq;, molestarũ'q;:rationem autem in oibus sciunt
Tametsi cælatam suæ profunditatem habet sapientiæ.
Multi autẽ piis insiliunt imbecillibus.
Quod dei culturæ nullum habent præmium.
Vel etiam omnino contemptus in pectoribus conceptus.
Statuunt, spontaneam uniuersum hoc solidationẽ habere.
Grego. M

190

Neq; deum regem mortalia omnia gubernare:
Neq;.n.tales temones nobis ferre.
Quorum memento, & fer auxilium tuo seruo o maxime:
Neq; in finem noxium ieceris uitæ.
Tuus cultor hic ego: tuis autem manus immito
Donis, & capitibus subclinatorum.
Et morbum uocant auxilutorem, propitiare Christe
Siue etiam cælas: da robur præmiiferum.
Neq; me penitus spretum habeas o uerbum, neq; laboriosum:
Neq; effrenem agas, neq; dolores patientem.
Aculeo punge o beate: non hasta, neq; me leuem:
Neq; ualde oneratus nauem pontus ferat.
Et sacietas iniuria afficit, & dolores nocte occulit.
Compenses ultionem innocentiæ.
Tenuisti superbientem me, admodum laborantem miserare:
Quia adhuc clementiæ tempus o optime iudex.
Reuereor meam caniciemq;, & membra per se laniata
Et sacrificia laborans calamitatibus, & a deo.
Sed quid mihi superuacua leges diuinitati ponere?
EO me christe feras tuum cultorem, ut uis.

AD NEMESIVM.

O Nemesi iustitiæ, uerborum'q; lumen, qui antea
Gradibus iustis ab rege gloriam ferens:
Primis, ausoniis'q; legibus magnum robur præbens,
Ac a uoce aduersarii minorem sermonem redarguens,
Postremo super sedibus exoreris admirandis
Cappadocibus iustitiæ tuæ primitias ostendens.
Alii quidem cantibus, cantilenis'q; ualde sonoris,
Etiam facundiam illam tuam ore effundentes
Qua tu ualde procul omnes seposuisti,
Tuam gloriam laudent. quoniam pluribus sermonibus
Abundans fuisti, si egregie loqui uelint,
Velut fluxus magni diuisus fluuii.
Alii item picturis sublimem Nemesium extollentes
Aut ære, fusoriis'q; in mediis
Sistentes ciuitatibus mutum, multiloquum,

Οὐδὲ θεὸν μεδέοντα βροτήσια πάντα κυβερνᾶν,
Οὐδὲ γὰρ ἂν τοίους οἴακας ἄμμι φέρειν.
Τῶν μὴ ἑταῖρε, καὶ ἄλαλκε τεῷ θεράποντι μέγιστε,
Μὴ δ' ἔτι λωβήεν τέρμα βάλῃς βιότου.
Σὸς λάτρις οὗτος ἔην γε, τεὸς δ' ἔτι χεῖρας ἰάλλω
Δώροις, καὶ κεφαλαῖς τῶν ὑποκλινομένων,
Καὶ νούσων καλέουσιν ἀρηγόνα. ἵλαθι Χριστέ.
Εἰ δ' ἔτ' ἀποκρύπτεις, δὸς σθένος ἀθλοφόρον.
Μήτε με πάμπαν ἄτιμον ἔχοις λόγε, μὴδ' ἐπίμοχθον,
Μήτ' ἀχάλινον ἄγοις, μήτε δυσπαθέα.
Κἂν ζώννυσαι μαλακῇ, μὴ δούρατι. μήτε με κούφην,
Μὴ δ' ὑπεραχθομένην νῆα θάλασσα φέροι.
Καὶ κόρος ὑβρίζει, καὶ ἄλγεα νυκτὶ καλύπτει.
Ἀντιταλαντεύοις ἴσιν ἀπημοσύνῃ.
Ἔχθεις ἀγηνορέοντά μ', ὑπερμογέοντ' ἐλέαιρε,
Ὡς ἔτ' ἐνηείης καιρὸς ἀριστόδικε.
Ἄζομ' ἐμὴν πολιήν τε, καὶ ἄλγεα αὐτοδάϊκτα,
Καὶ θυσίας μογέων πήμασι, καὶ θεόθεν.
Ἀλλὰ τί μοι τὰ πέρισσα νόμοις θεότητι τίθεσθαι.
Τῆμε Χριστὲ φέροις σὸν λάτριν, ὡς ἐθέλεις.

ΠΡΟΣ ΝΕΜΕΣΙΟΝ.

Μμα δίκης, μύθων τε Νεμέσιε, ὅς τὸ πάροιθεν
Ὄ Βήμασιν ἰθυδίκοισι φέρων κλέος ἐκ βασιλῆος,
Πρωτοῖς Αὐσονίοις τε νόμοις μέγα κάρτος ὀπάζων
Ἐξ ὀπὸς ἀντιπάλοιο, καὶ ἥσσονα μῦθον ἐλέγχων,
Ὕστατον αὖ τέλλεις θώκων ὕπερ ἠγαθέοισι
Καππαδόκοισι, θέμιστος ἀπάργματα σῆς ἀναφαίνων.
Ἄλλοι μὲν μολπῇσιν, ἐριγδούποισί τ' ἀοιδαῖς,
Καὶ ῥῆξιν πυρόεσσαν ἀπὸ στομάτων προχέοντες
Τὴν σὴν, ᾗ ῥα σὺ πάντας ἀπόπροθι πολλὸν ἔθηκας,
Σὸν κλέος ὑμνείοιεν, ἐπεὶ πλεόνεσσι λόγοισιν
Ἄρκιος, ἣν ἐθέλῃσι διακριδὸν ἐξαγορεύειν,
Ὥς τε ῥόος μεγάλοιο μεειξόμενος ποταμοῖο.
Ἄλλοι δ' αὖ γραφίδεσσι μετήορον ὕψι φέροντες,
Ἢ χαλκῷ χραίνοισ τε Νεμέσιον ἐν μεγάλῃσι
Στήσαντες πτολίεσσιν ἀνάκλεα, τὸν πολύμυθον,

Ἄστεα κυδαίνουσιν, ἐπεὶ κλέος ἀστέσιν ἐσθλῶν
Ἡγεμόνων, καὶ εἶδος ὁρώμενον ἐσσομένοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ, δὴ γάρ με θεὸς μέγας ἴδριν ἔθηκεν
Οὐρανίων, χθονίων τε, νόος δ' αὐθι πάντα φορεῖται,
Βένθε' ἀνιχνεύων μεγάλου σὺν πνεύματος αἴγλῃ,
Φθέγξομαι ὡς ἐπέοικε θυηπόλον ἄνδρ' ἀγορεύειν,
Ἄγγελον ἀξεινίης ὀρινχεία, τῶνδε μαθητῶν,
Οἳ κόσμον γλυκερῇσι θεοῦ δήσαντο σαγήναις,
Οὔτε λόγοις κρατεροῖσι πεποιθότες, οὔτ' ἀφένοιο
Καρτεῖ φυσιόωντες, ἀγακλέες ἔσκε πάροιθεν,
Ὄφρα τις ὧδ' εἴπησι, θεοῦ κράτος ἐστὶ λόγοιο.
Ἀλλ' ἄγε τοῖς δ' ἐπέεσσι δίδου φρένα, καὶ γλυκεροῖσι
Μαψιδίοις ἐπέεσσι τόσον χρόνον οὖας ὑποσχὼν,
Ὧν χάρις ἐστ' ἐπίπλαστος, ὁμοίιος εἴδεσι μάχλοις.
Βαιὸν ἐμοῖσι λόγοισιν ὑποκλίνειας ἀκουὴν,
Ὧν κάλλος νόος ἐστὶν, ἀνέκπλυτον, ἀστυφέλικτον,
Ὄμμασιν ἁγνοτάτοισι διαυγέα φῶτ' ἀμαρύσσων.
Εἰ γὰρ ὀϊστεύσειε τεὴν φρένα χριστὸς ἄνωθεν,
Καὶ μεσάτην ζώσειεν ἀναψύχων τε βελέμνῳ,
Ἀμφοτέρους κεν ἔρωτας ἐποπτεύων ἑκάτερθεν,
Γνοίης κέντρον ἄνακτος ὅσον γλυκερώτερόν ἐστιν.
Ἤδη μοι πολιόν τε κάρη καὶ ἄψεα εἰκνὰ
Ἔκλινε βιότοιο πρὸς ἕσπερον ἀλπνόεντος.
Πολλοῖς μὲν λυπροῖσιν ἐμὸν κέαρ ἀντεβόλησε,
Πολλοῖς δ' αὖ τερπνοῖσιν ἀμοιβαδὶς ὠκυμόροισιν.
Ἀλλ' οὔπω τοιόνδε, τοσόν δέ τι κῦδος ὄπωπα,
Ὅσσον ἐπουρανίοιο θεοῦ θεότητι πελάσσαι.
Οἷον ἐμοὶ φίλον ἔσκε λόγων κλέος, ὃς συναγείρειν
Ἀντολίηθε, δύσιος τε, καὶ Ἑλλάδος εὖχος Ἀθῆναι.
Τοῖς ἔπι, πόλλ' ἐμόγησα πολὺν χρόνον. ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
Γρωέας ἐνδαπέδῳ χριστοῦ προπάροιθεν ἔθηκα,
Εἴξαντας μεγάλοιο θεοῦ λόγῳ, ὅς ῥα καλύπτει
Πάντα φρενὸς βροτέης ζεπτὸν πολυειδέα μῦθον,
Τόσσον, ὅσσον φαέθων ὑψίδρομος ἀστέρας ἄλλους.
Τοὔνεκ' ἐμῶν ἐπέων ἐμπάζεο. καὶ γὰρ ἄμεινον.
Οὐ θέμις, ἃ δ' ἐπέοικε θεοῦ βροτὸν ἐγγελάωντα,

Vrbes glorificēt quia gloria sunt urbibus boni
Duces, & specimen uidendum posteris.
Ast ego (iam.n.deus magnus gnarum me fecit
Cœlestium, terrestrium'q; mens uero in omnia fertur
Profunditates uestigans cum splendore magni spiritus)
Loquar, quæ decent sacrificum uirum dicere,
Nuntium admodum canorum ueritatis: horum discipulum,
Qui mundum dei retibus deuinxere:
Neq; confisi potentibus uerbis, neq; diuitiarum
Potentia tumidi, pergloriosi nequaquam antea.
Vt quis ita dixerit potentia est filii dei.
Sed age hisce sermonibus adhibe mentem, & dulcibus,
Inanibus'q; uerbis aliquantum aure submissa
Quorum gratia est commentitia, similis speciebus lasciuis,
Parumper meis uerbis inclines auditum:
Quorum pulchritudo est delebilis, inconcussa
Oculis sanctissimis lucida lumina illustrans.
Si.n.sagittet tuam mentem Christus desuper:
Et mediam uulneret refrigeranti sagitta:
Ambos amores inspiciens utrinq;:
Noueris quanto dulcior est stimulus Regis
Iam mihi canum'q; caput, & membra rugosa
Declinata sunt ad uesperum dolentis Vitæ
Multis molestis rebus meum cor obuiam iuit:
Multis item iucundis uicissim caducis:
Sed nondum talem, tantam'q; gloriam uidi:
Vt parumper cœlestis dei diuinitatis adhærerem:
Sola mihi amica fuit sermonum gloria, quos collegit
Ortus'q; occasus'q;, & græciæ gloria Athenæ:
In quibus multum laboraui multo tempore Sed & ipsos
Pronos in pauimento ante Christum posui
Cedentes magni dei uerbo: qui occulit
Omne mentis mortalis uolubile multiforme uerbum:
Tantum, quantum sol celsiuagus sydera alia.
Quare meorum uerborum satage: &.n.melius.
Non fas est a deo mortalem proceatum

Cœlestis filii dei pulchram, & incorruptibilem imaginem
Intelligibilem, intelligibilium'q; gnaram, celsiuadam:
Simulachris uanis subinclinari nefarie.
Marinorum, terrestrium'q;, atq; aeriorum uolatilium
Materia sparsa imaginibus nullius pretii,
Lusibus tuæ manus rubigine, & tinea laborantis.
Quorũ aliqd quidẽ ẽ uenerabile, sed mediũ iacet inhonoratũ.
Neq; uero cœlestibus, quæ nõ sunt dei, sed ex deo
Conditore procreata sunt, & si magnam gloriam habent,
Luna'q;, sole'q;, & stellis, quæ cœli sunt
Ornatus: hoc autem cœlestis filii dei lata infinita species
Circulariter multis exornata intus ornamentis,
Præco splendiuocus mutis uerbis artis,
Quæ hoc omne compegit, & concordantia colligauit,
Vt uisilibus, inuisilia homines capiant.
Et.n. quis domum celsam uidens, ædificatorem uidet?
Et nauis nauisfabri nuntia est non loquens.
Tu uero o deifice nouorum cœlestium pater:
Iam & odiosis cultibus genua flexisti
Dæmonibus inanimatis, & malos, & bonos uocasti.
Qui omnes sunt mali, & figmenti boni
Inimici, inuidiq;, amici dæmonũ, efferi animo,
Carniuori, nidorisequi, lutulenti.
Quos Christus magni dei filius, cum apparuit:
Humana forma inuictus deus, trusit retro
Diu dominantes super terra sanguine uenerando
Sãguines redemit peccato obnoxios, mẽtis'q; ostẽdit sacrificiũ
Occultum antea, uisum paucis.
Non multum, &.n. ego Christi sors, nomen uenerandum
Sæpe solum dixi, longe uero abiit dæmon.
Stridens, dolens'q; clamans robur omnipotentis,
Aut crucis magnæ signo, non autem manente
Aerem medium descripsit forma autem statuit trophæum
Quemadmodum prius Mosis gloriosi in manibus
Volebam supra aeriam speculam eleuatus
Tonitruosum omnibus terrestribus inuocare.

Οὐρανίοιο λόγοιο καλὴν καὶ ἄφθιτον εἰκὼ,
Τὴν νοερὴν, νοερῶν τε δαήμονα, ὑψικέλευθον,
Εἰδώλοισ κενεοῖσιν ὑποκλίνεσθαι ἀθέσμως,
Εἰναλίων, χθονίων τε, καὶ ἠερίων πετεηνῶν,
Ὕλης σκιδναμένης, ἰνδάλμασιν οὔτιδανοῖσι,
Παίγμασι σῆς παλάμης, ἰὼ καὶ σητὶ καμοῦσιν.
Ὧν τὸ μὲν, ἐστὶ σέβασμα, τὸ δ᾽ ἥμισυ, κεῖτ᾽ ἀγέραστον.
Οὐ δὲ μὲν οὐρανίοισι, τὰ, μὴ θεοί. ἐκ δὲ θεοῖο
Κτίστορος ἐξεγένοντο, καὶ εἰ μέγα κῦδος ἔχουσι,
Μήνη τ᾽, ἠελίῳ τε, καὶ ἄστρασιν, οἵ ῥα πόλοιο
Κόσμος. ὃ δ᾽ οὐρανίοιο φορεύμενον ἄσπετον εἶδος,
Κυκληδὸν πολλοῖσι κεκασμένος ἔνδοθι κόσμοις,
Κῆρυξ ἀγγελόφωνος ἀναυδέσι ῥήμασι τέχνης,
Ἣ τόδε πᾶν συνέπηξε, καὶ ἁρμονίῃ συνέδησεν,
Ὄφρα κε δερκομένοισιν ἀδερκέα φῶτες ἕλωσι.
Καὶ γάρ τις δόμον αἰπὺν ὁρῶν, δωμήτορα λεύσσει.
Καὶ ναῦς ναυπηγοῖο διάγγελος οὐ λαλέουσα.
Τύνη δ᾽ ὦ θεοποιὲ, νέων πάτερ οὐρανιώνων,
Ἤδη καὶ στυγεροῖσι σεβάσμασι γοῦνα τ᾽ ἔκαμψας,
Δαίμοσιν ἀψύχοισι, κακούς τ᾽ ἀγαθούς τ᾽ ἐκάλεσσας,
Οἳ πάντες τελέθουσι κακοὶ, καὶ πλάσματος ἐσθλοῦ,
Δυσμενέες, φθονεροί τε, φιλοδαίμονες, ἀγελόθυμοι,
Σαρκοχαρεῖς, κνίσῃσι γεγηθότες, ἰλυόεντες,
Οἷς Χριστὸς μεγάλοιο θεοῦ λόγος, εὖτε φαάνθη
Ἀνδρομέοισι τύποισιν ἀδμὴς θεὸς, ὦσεν ὀπίσσω,
Δηρὸν δὴ κρατέοντας ἐπὶ χθόνα, αἵματι σεμνῷ,
Αἵματα λῦσεν ἀλιτρὰ, νόου δ᾽ ἀνέδειξε θυηλὴν,
Τὴν κρυπτὴν τὸ πάροιθεν, φαεινομένην ὀλίγοισιν.
Οὐ μέγα, καὶ γὰρ ἐγὼ Χριστοῦ λάχος, οὔνομα σεπτὸν
Γολλαί κε μοῦνον ἔειπον. ὃ δ᾽ ὤχετο τηλόθι δαίμων
Τρύζων, ἀχαλόων τε, βοῶν σθένος ὑψιμέδοντος,
Ἠ σταυροῦ μεγάλοιο χαράγματι, μὴ δὲ μένοντι,
Ἠδρα μέσσον ἔγκατα, τύφος δ᾽ ἔστησε ζόφιον,
Ὡς τὸ πάρος Μωσῆος ἀγακλέος ἐν παλάμῃσιν.
Ἤθελον ἠερίνος σκοπιῆς καθύπερθεν ἀερθεὶς,
Βροντεῖον πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀῦσαι

Ἄνθρωποι θνητοί, καὶ τέκτονας οὐδὲν ἐόντων,
Μέχρι τίνος ψεύστῃσι καὶ ἠματίοισιν ὀνείροις
Γαιζόμενοι, παίζοντες, ἐπὶ χθονὶ μὰψ ἀλάλησθε,
Λάτρεις εἰδώλων κενεόφρονας, οἳ παθέεσσιν
Ἄλκαρ ἑοῖς μήσασθε θεοὺς στήσασθαι ἀλιτρούς,
Ψεύστας, ἀνδροφόνους, σκολιούς, ἐπίορκον ὀμοῦντας,
Ἅρπαγας, ἀνδρογύνους, μοιχούς, ἐπιβήτορας ἀνδρῶν.
Ἄθρει δὴ πρώτιστον ὅσ᾽ ἔπλετο ἀφροσύνῃσι,
Ταῦρος, κύκνος, χρυσός, ὄφις, πόσις, ἄρκτος, ἅπαντα
Ὅσσα μὲν ὠκὺς ἄνωγεν ἔρως, κοῦρός τ᾽ ἀλαπαδνός,
Ὥς αὐτοί γ᾽ ἐνέπουσι θεῶν πλαστῆρας ἀκιδνῶν.
Οὐκ οἶον, παθέων δὲ καὶ αὐτῶν ἱρὰ σέβεσθε.
Ἄλλους δ᾽ αὖτ᾽ ἄλλοισι κακοῖς ἐπὶ κάρτος ἔχοντας,
Ὥς μὴ μοῦνον ἄπιστον ἅπαν κακόν, ἀλλὰ καὶ ἐσθλὸν
Ἔμμεναι, ὥς ῥα θεῷ κεχαρισμένος, ὅς τόδ᾽ ἔτισε.
Σκέπτεό μοι στρατὸν ἄλλον ἀγακλειτῶν ἐπικούρων,
Ἰθυφάλλους, κερόεντας, ἀναύχενας, ἡμιδράκοντας,
Θῆρας, θηρομιγεῖς τε, γελοίιον εἶδος ἔχοντας.
Τοίους παῖδας ἴδοιεν, ἐπεὶ καὶ τοῖα σέβουσι,
Τοῖοι καὶ τελέθοιεν ἀρηγόνες οἷσι φίλοισι,
Τοίων κἂν τε τύχοιεν, ἐπὴν κέ τις ἐχθρὸς ἵκηται,
Ὡς ἐκεῖνοι σφετέροισιν ἀρηγόνες εἰσὶ κακοῖσιν.
Ἀλλὰ τί μοι τὰ ἕκαστα διακριδὸν ἐξαγορεύειν,
Γλώσσης ἐξ ἱερῆς ἀμαρεύματα τοῖα χέοντι.
Ἓν δ᾽ ἐνὶ πᾶσι μέγιστον. ἀτὰρ λόγος ἤλυθ᾽ ἐρέσθαι.
Ἡμεῖς μὲν μεγάλῃσι βίβλοις, θείοις θ᾽ ὑποφήταις,
Καὶ πύματον Χριστοῖο διακτόρος ἠγαθέοισι
Πνεύματι αἰγλήεντι χαρασσομένοισι νόημα,
Καὶ κραδίαις καθαρῇσι θεὸν μέγαν εἰσορόωσιν,
Ὡς μούνῳ θεότητος ἀειδέος ἔστι λαβέσθαι,
Ἴδριες οὐρανίων, θεολαμπέες, ὕψι θέοντες,
Ὅσσον ἐφημερίοισι θεοῦ βατὸν ἐνθάδ᾽ ἐοῦσιν.
Οὐ γὰρ ῥηϊδίως νεφέλης διαδύεται ὄμμα
Καὶ λίαν εὐγλώσσοιο, τὸ δὲ πλέον, ὕστατον ἡμῖν.
Μισθὸς γάρ τε πόθοιο, πόθου τέλος ἀντιβολῆσαι.
Ὑμῖν δ᾽ εἰ μὲν ἔασιν ἐπεχθέες ὅσσον ἔασι,
Μύθοις ὑμετέροισι, παλαίσμασί τ᾽ οὐλομένοισι,

O homines mortales, & fabri eorum, qui nihil sunt:
Quousq; falsis, & diurnis insomniis
Elusi ludentes in terra frustra erratis?
Cultores simulachrorum insani, qui affectibus
Propriis medelam excogitastis deos statuendo peccatores,
Mendaces, homicidas, peruersos, peierantes,
Raptores, mulieriuiros, adulteros, initores uirorum.
Vide primum quot fuit ob libidines:
Taurus, olor, aurum, serpens, maritus, ursus, omnia,
Quæcunq; ipsi celer amor iussit, puer'q; imbellis.
Vt ipsi cantant deorum imbecillium formatores.
Non solum affectuum: uerũ etiam ipsorum sacra colitis.
Alios rursus statuendo in aliis malis potentes
Ne solum impunitum omne malum: sed & omne bonũ
Esset: ueluti deo gratus, qui hoc honorauerit:
Consydera mihi exercitum alium gloriosorum epicurorum
Mentulatos: Cornutos: sine collo: semidracones:
Feras ferimiscuos'q; ridiculam speciem habentes:
Tales ut filios uideant: quandoquidem talia uenerantur:
Tales ut sint auxiliatores suis amicis:
Tales etiã sortiantur, cum quis inimicus contra uenerit.
Vt illi suis ipsorum auxiliatores sunt malis.
Sed quid mihi singula separatim dicere:
Ex sacra lingua talia fundenti profluuia?
Vnum autem in oĩbus maximũ, sed ratio clauus, firmat.
Nos quidem magnis libris, diuinis'q; interpretibus:
Et postremo Christo internuntio diuinis:
Spiritu splendente impressis intellectum:
Et cordibus puris deum magnum uidentibus:
Cui soli diuinitatem informem est prendere:
Nos inq̃ periti cœlestium diuinitus splendentes altiuados
Quantũ est accessibile hoĩbus dei hic existentibus.
Nõ.n. facile p nebulam pspicit oculus
Etiã ualde pupillatam: quod aũt maius, ultimũ nobis ẽ.
Nã desyderii merces est nancisci finem desyderii.
Vobis aũt siquidẽ sunt detenti quantum sunt
Verbis uestris, cultibus'q; pernitiosis.

Ter & quater beati mortales, qui malis
Nec aliquo mō assentientes sunt, legem'q; ultiōi supposuerūt.
Nam quales in aris, hymnis'q; bene compositis
Colitis popularibus, celebribusq; sacrificiis
Sæpe cœnam posuerunt uoracibus coruis.
Si autem ut theologis placet uestris:
(Sunt.n.sunt & uobis interpretes cantus)
Hæc quidem sunt cantus inanis, & ritus cantus
Iucundi admista mensura cum deceptore uerbo.
Ipsis autem rursus est mens subiecta laciuæ speciei
Venerabilior, sapientibus uisa, bifacies,
Mercurius bis sculptus ueluti hoc ante, hoc uero retro.
Specta & hic mihi sermonem immutabilem, ut existimo,
Est & nostris duplex sermo intra uenerandum
Spiritum, qui super impressione diuina.
Ambo alter paucis, alter pluribus uenerabilis
Puto ut sapientes habeant plus, q̄ accipientes
Labore cōtinuerint, quod autem nō cōtentibile ē: q̄ celerrimū.
Attamen uerbis meis & corpus clarum
Circundans animam deiformem, duplex uestimentum
Purpureum, molli transparēs splendido:
Dedecus autem nullum inest: quod mihi deum occulit:
Vereor, diuinitatis habens medicum sermonem.
Quis scyllæ scopulos te præternauigantem iubet
Festinare in ithacam: ne aliquo modo ibi pereas?
Quis charybdim pernitiosam, immitem? Quis ad fontem
Puræ diuinitatis in cœno morantem?
Cœnum antea deuinxit: fugit autem splendida aqua.
Consydera mihi & hunc prudentem sermonem: optimum.
Plures sunt mali: & sine duce
Prompti in uitium. parum autem in melius graditur.
Continere fluxum opus mihi qdē, sed in pronū ut ualde leue.
Si autem deos statuas peccato imperantes,
Priusq̄ uerbi obscuri soluas tenebras prudenti uerbo,
Verbi cultorem expugnasti sequentem luminibus.
Sed qd mihi pluribus? tu autem mihi sermonem ipse fugito.

Τεισμαινηροὺς θνητοὶ καὶ τετραλκίς, οἵ ῥα κακοῖσιν,
Οὔτε τι σύμφωνές εἰσι, νόμον θ' ἀπὸ τοῖσιν ἔθηκαν.
Οἵους γὰρ βωμοῖσιν, ἐϋπλεκέεσσί τ' ἐν ὕμνοις
Τίετε πανδήμοισιν, ἀγακλειταῖς θ' ἑκατόμβαις,
Πολλάκι δεῖπνον ἔθηκαν ἀμετροβίοις κοράκεσσιν.
Εἶδ' ὡς θεολόγοισιν ἐφεύαδεν ὑμετέροισιν,
Εἰσὶ γὰρ εἰσὶ καὶ ὑμῖν ὑπερφραστῆρες ἀοιδῆς,
Ταῦτα μὲν ἐστὶν ἄεισμα κενὸν, καὶ θεσμὸς ἀοιδῆς
Τερπνῆς, μιγνυμένου μέτρου σὺν παίζοντι μύθῳ.
Αὐτοῖς δ' αὖ νόος ἐστὶν ὑφειμένος εἴδεϊ μαλχλῳ,
Σεμνότερος, πινυτοῖσιν ὁρώμενος, ἀμφιπρόσωπος,
Ἑρμᾶς δίγλυφος, οἷα πρόσω τε μὲν, ἄλλο δ' ὄπισθεν.
Ἄθρει καὶ ἐνθάδε μοι λόγον ἄτροπον, ὥσπερ ὀΐω,
Ἔστι καὶ ἡμετέροισι διπλοῦς λόγος, εἴδεθι σεπτοῦ
Πνεύματος, ὅσ δ' ἄρ ὑπέρθε χαράγματος ἠγαθέοιο,
Ἄμφω, ὁ μὲν, παύροισιν, ὁ δὲ, πλεόνεσσι θεητός.
Οἴομαι ὅς κεν ἔχωσι σοφοὶ πλέον, ἠὲ λαβόντες,
Μόχθῳ καλίχωσι. τὸ δ' οὐ χεῖρον, ὅττι τάχιστον.
Ἀλλ' ἔμπης, μύθοισιν ἐμοῖς, καὶ σῶμα φαεινὸν
Ψυχὴν ἀμφὶς ἔχον θεοειδέα διπλόον εἷμα,
Πορφύρεον μαλακοῖο διεκφανὲς ἀργυφέοιο,
Ἆισχος δ' οὐδὲν ἔπεστιν, ὅ μοι θεὸν ἀμφικαλύπτει.
Αἰδέομαι, θεότητος ἔχων ἱήρα μῦθον.
Τίς σκύλλης σκοπέλοισι διεκπλώοντα, κελεύει
Σπεύδειν εἰς ἰθάκην, μήπως πάρος ἔνθα δ' ὄληται.
Τίς δ' ὀλοιῷ σε χάρυβδιν ἀπηνέα, τίς δ' ἔτι πηγὴν
Τῆς καθαρῆς θεότητος, ἐν ἰλύϊ δὲ κεθύνοντα.
Ἴλυος πρόσθ' ἀπέδησε, τὸ δ' ἔκφυγεν ἀγλαὸν ὕδωρ.
Φράζεό μοι καὶ τοῦτον ἐπίφονα μῦθον ἄριστον,
Οἱ πλεόνεσσι, κακίους. καὶ ἡ γῆ τῆρος αὖθεν,
Πρόσφορον εἰς κακίην. τυτθὸν δ' ἔτι λῷον ὁδεύει.
Σχεῖν ῥόον, ἔργον ἔμοιγε. τὸ δ' ἐς πρανὲς, ὡς μάλ' ἐλαφρόν.
Εἰ δὲ θεοὺς στήσειας ἀτασθαλίης μεδέοντας,
Γεὶν μύθου δνοφεροῖο λύσαι ζόφον ἔμφρονι μύθῳ,
Μυθολατρεῖν δ' ἐπέρσαο ἐπισπόμενον φαέεσσιν.
Ἀλλά τί μοι πλεόνων. σὺ δέ μοι λόγον αὐτὸς ἄλυξον.

195

Ἀ μφὶ δὲ τὸν, πινυτός περ ἐών, καὶ ἄλλον ἐλέγχειν.
Ἐ ι μύθοι τάδ' ἔασιν ἱδρύματα, εἶπον ὅπ' ἄξε.
Τ ίς χάρις αἴσχεος ἄπιστον ἑοῖς κτεάτεσσι γεραίρειν,
Ὃ ν δὲ θεὸν γενετῆρα, βίου θ' ἡγήτορ' ἀτίζειν,
Ἐ ι μὴ μῦθος ἐφέλκεται οἷς φαέεσσι καλύπτρην,
Ἀ ζόμενος σφαλίῃσιν ὁμοιΐα μυθολογεῦσιν,
Τ ερπομένοις κύλικι φίλαις, καὶ νυξὶν ἀΰπνοις.
Τ αῦτα μὲν, ἐς σφύχοιο πέσῃ βυθὸν, ὥς περ ὄλωλε
Μ οίρῃ πλειοτέρῃ. χριστὸς γὰρ ἅπαντα κατέχων
Ἐ κ περάτων, ἐπεὶ πείραθ' ἑαῖς παλάμῃσιν ἀπείρας,
Ἄ στρο τ' ἠδὲ σταυροῖο μεγακλέος ἐξεπέτασσεν.
Ἐ ι δ' ὅτι καὶ διὰ μητρὸς ἐμοὶ θεὸς ἤλυθεν ἁγνῆς,
Π αρθενικῆς ἀδέτοιο νόμοις καινοῖσι γενέθλης,
Κ αὶ θάνε, καὶ νεκύεσσι μίγη, καὶ ἀνέδραμεν αὖθις,
Ἦ ῥα φερῶν παθέεσσιν ἐμοῖς, ὃν εἷλεν ἁμαρτάς,
Τ οῦτό σοι ἐστὶν ἄκοσμον, ἐπεὶ καθαροῖσι θεοῖσιν
Ἐ κ καθαρῶν γεγαῶσι δίδως σέβας ὦ φιλόκοσμε
Σ ήμερον, ὅτι πάροιθεν ἐμῶν μύθων ἐπάκουσον,
Ὥ ς μοι χριστὸς ἔπνευσεν ἐμὸς θεὸς ἐμπεδόμυθος.
Ἔ στι μὲν οὐκ ὀλίγοισι καὶ ὅς λόγος, ὡς ἀπὸ κόλπων
Π αρθενικῶν βλάστησε θεοῦ βροτὸς, ὃν συνέπηξε
Π νεῦμα θεοῦ μεγάλοιο ναῷ, ναὸν ἁγνὸν ἀχείρων.
Μ ήτηρ γοῦν χριστοῖο ναὸς, χριστὸς δὲ λόγοιο.
Ὧ ς γὰρ θέσμιον ἦεν, ἐπεὶ φύσιν οὐλόμενος θὴρ
Ἡ μετέρην ἐφέπεσκε παραιβασίης ἀπὸ πικρῆς
Θ φοτέροιο βροτοῖο φυὴν καλὴν ἀκέσασθαι,
Κ αὶ θῆσαι κρατερὸς αἰνὸν ἀθεσμοτάτοιο δράκοντος,
Τ οὔνεκα νηδὺν ἄμειψε, τοῦ δ' ἥμισυ τίσε γενέθλης
Ἡ μετέρης, τὸ δ' ἔλειπεν, ὅ μιν τέκε παρθένος ἀδμής.
Ἀ υτὰρ ἐπεί μιν ἔπληξε, καὶ ἐν σπλάγχνοισι θέωσεν,
Ἐ κ δ' ἄγαγε πρὸ φόως δὲ τελλομένοιο χρόνοιο,
Τ ῆμος σάρκα παχεῖαν ἐφέσσατο, πλῆσε δὲ νηὸν
Ἐ κ καθαρῆς θεότητος ἄναξ λόγος. ἀμφότερον δὲ,
Ἐ ῖς θεὸς ἦεν ἔμοιγε. τὸ γοῦν φθιτὸν οὐχ ὑπόειξεν
Ἀ θανάτῳ πλήθοντι. θάνεν δ' ἐθέλων ὀλίγον τι
Τ ύμβῳ περθέμενος πλεκτὸν δέμας, ὥς κεν ἀναστὰς

Circa uero hunc, sapiens quis existens & alium arguere:
Si uerba hæc sunt firmamenta: proiice in humum.
Quæ gratia turpitudinē īcredibilē suis facultatib⁹ honorare?
Suum uero deum genitorem, uitæ'qꝫ ducem spernere?
Nisi sermo trahit suis luminibus tegmentum.
Reueritis canis similia fabulari.
Oblectatis calicibus caris, & noctibus insomnibus.
Hæc quidem in ponti decidant profundū, sicut periit
Pars maior. Christus.n.omnia occupauit:
A finibus ad fines suis manibus congregans:
Quas olim in cruce gloriosa expandit.
Si autem ꝙ p matrem mihi deus uenit immaculatam,
Virginem, iniugatam legibus nouis generationis,
Et interiit & mortuis mistus est: & recurrit rursus
Solamina ferens affectibus meis quem iecit reatus
Hoc est tibi indecorum. quoniam puris deis
Ex puris genitis das uenerationem o mundi studiose
Hodie, non autem ante mea uerba exaudi:
Quæ mihi Christus spirauit meus deus firma loqnens.
Est quidem non paucis & hoc uerbum: ꝙ a finibus
Virginalibus manauit dei mortalis: Quem compegit
Spiritus dei magni templo templum sanctum erigens.
Mater n. Christi templū, Christus aūt uerbi.
Sic.n.fas erat: quoniam naturam perdita fera
Nostram administrabat præuaricatione sub amara
Diuinioris mortalis natura uitium curare:
Et uincire robur graue infandissimi draconis.
Quare uentrem permutauit. dimidiū uero honorauit sobolis
Nostræ. illud uero reliquit: quod peperit uirgo indomita.
Verū postq̄ ipsum construxit: & in uisceribus deificauit:
Eduxit in lucem peracto tempore:
Tunc carnem crassam induit: compleuit autē tēplū.
Ex pura deitate rex uerbum utrunqꝫ autem
Vnus deus erat mihi sane. mortale.n. non cessit
Immortali completo. mortuus est autem uolēs paulum qddā
Sepulchro apponens nexum corpus: ut exurgens.

196

πατέρα. ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε μωσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί. περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε;

Μετὰ ταῦτα, ἀπῆλθεν ὁ ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς γαλιλαίας τῆς τιβεριάδος, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ἑώρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων.

Περὶ τῶν ε̄ ἄρτων, καὶ τῶν β̄ ἰχθύων.

Ἐπάρας οὖν ὁ ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν φίλιππον, πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; τοῦτο δὲ ἔλεγε, πειράζων αὐτόν. αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἤμελλε ποιεῖν. ἀπεκρίθη αὐτῷ φίλιππος. διακοσίων δηναρίων ἄρτοι, οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου. ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε, ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια. ἀλλὰ ταῦτα, τί ἐστιν εἰς τοσούτους; εἶπε δὲ ὁ ἰησοῦς. ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμόν, ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ ἰησοῦς. καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς. οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις. ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες, ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ ἰησοῦς, ἔλεγον, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης, ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γνούς, ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι, καὶ ἁρπάζειν αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

Περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.

Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν.

καὶ

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

patrem. Est qui accusat uos Moses: in quo uos speratis. Si enĩ crederetis Mosi: crederetis forsitã & mihi De me n. ille scripsit. Si etiam illius literis non creditis: quomodo uerbis meis credetis?

Post hæc abiit Iesus trans mare Galilææ qđ ẽ Tiberiadis. Et seqbat̃ eũ multitudo magna: qa uidebant signa: quæ faciebat super iis: q ĩfirmabãt. Subiit ergo ĩ mõtem Iesus. & ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum pascha dies festus iudæorum.

De quinq; panibus, & duobus piscibus.

Cum subleuasset ergo oculos Iesus: & ui disset: quia multitudo maxima uenit ad se: dicit ad Philippum. Vnde ememus panes: ut manducent hi? Hoc autem dicebat tentans eum. Ipse enim sciebat: quid esset facturus. Respondit ei Philippus: Ducentorũ denariorũ panes nõ sufficiunt eis: ut unusquisq; modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius Andreas frater Symonis Petri. Est puer unus hic: qui habet quinq; panes ordeaceos, & duos pisces. Sed hæc quid sũt inter tantos? Dicit ergo Iesus. Facite hoĩes discumbere. Erat autem. fœnum multum in loco. Discubuerũt ergo uiri numero quasi quinq; millia. Accepit ergo Iesus panes: & cum gratias egisset: distribuit discipulis: discipuli uero discumbẽtibus. Similiter & ex piscibus quã tũ uolebãt. Vt autem impleti sũt: dixit discipulis suis: Colligite quæ superauerunt fragmenta: ne pereant. Collegerunt ergo: & ipleuerũt duodecim cophinos fragmẽtorũ ex. v. pãib⁹ ordeaceis & duob⁹ piscib⁹: q supfuerũt iis q mãducauerãt. Illi ergo hoĩes cũ uidissẽt: qđ Ies⁹ fecerat signũ dicebant: quia hic est uere propheta: qui uenturus est in mundũ. Iesus ergo cũ cognouisset: qa uẽturi eẽnt: ut rapent se: & facerent se regem: secessit iterum in montem ipse solus.

De de ambulatione in mari

Vt autem sero factum est: descenderunt discipuli eius ad mare: Et

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

197

A mortuis reuersus suscitaret mortuos
Trahens ueluti magnes lapillus ualidum ferrum.
omnibus.n.cum humanis totum me excepit Christus,
Carné accipiēs, fœtū spém, iniuriá, tumulū, uotū, expgescétiā
Sic quidem uestri uerbi detinuerūt indetentibilem impetum.
Qui tantam turpitudinem habétes, mihi bellū graue posuistis
Cœnum non uidentes: mearum guttarum curam gerentes.
Si autem uis uere cognoscere uerbum aurem porrigens:
Scio equidem: q pluribus obscura hæc dicam.
Non.n.in pluribus totum uerbum, qui inanes
Sequentes glorias ueritatem neglexerunt.
Attamen dicam sermonem firmum, neq occultabo.
Et ualde licet cupiens uitam candidam, nihil indecorum
Præter odiosum uitium. Virtus uero tātū res optia ē.
Alia uero in medio bonorum, malorum'q structa sunt.
Nostra uoluntate pendentia: bene quidem habentia
Bonis, sed malis & nimium indecora.
Quorum unum & hoc uidi meæ mysterium materiæ:
Specie immortali coeunte membris.
Neq.n.ut perosus fabricauit mortalem suæ diuinitatis
Testem: & regnantem infra, & gloriam regis.
Neq ipsum amans odiosam præbuisset generationem.
Aut define a uerbo. Dei autem remitte intellectum.
Siquidem non purum per uentrem in lucem uenit
Non purus. purum, n. comprehensibile nunq̄ impuro est.
Si autem uis & immundus sit fœtus. sed hoc tamen
Oībus recte sapiētibus ualde cōsyderádū. qbus i métē uenerit:
Radius solis fert lucem: quibus immistus est.
Odorati unguenti gratia spirantibus celerrime,
Sed neq solem maculamenta: neq unguentum
Attingunt. sic quidem deus puram per matrem profectus:
Neq ipse uisceribus fœdatus est: & ipsa purgauit.
Sic igitur & mortis moriés imperium expugnauit:
Neq ipse morte aliquid passus es o uerbum, & ipsam perdés.
Hoc meum uerbum est. tua autem lingua indomita
Erat: cum erat. nunc uero rursus domare. sic dicit

Ἐκ νεκύων παλίνορσος, ἀναστήσειε θανόντας.
Ἕλκων οἷα μαγνῆσσα λίθος τονόεντα σίδηρον.
Πᾶσι γὰρ ἀνδρομέοισιν ὅλον μ' ἀνελέξατο Χριστὸς,
Σάρκα λαβὼν, τόκον, εἶδος, ὕβριν, τάφον, εὖχος, ἔγερσιν.
Τῶς μὲν ῥ' ὑμετέροιο λόγου χύθον ἄχυτον ὁρμὴν,
Οἳ τόσον αἶσχος ἔχοντες, ἐμοὶ μῦθον αἰνὸν ἔθεσθε,
Βόρβορον οὐχ ὁρόωντες, ἐμῶν ῥανίδων ἀλέγοντες.
Εἰ δ' ἐθέλεις ἐτεὸν γνῶναι λόγον, οὖας ὑπόσχων,
Ὅσδε μὲν ὡς πλεόνεσσιν ἀφανδέα ταῦτ' ἀγορεύσω,
Οὐ γὰρ ἐνὶ πλεόνεσσιν ὅλος λόγος, οἳ κενεῇσιν
Ἑσπόμενοι δόξῃσιν, ἐπητυμίης ἀλόγησαν.
Ἀλλ' ἔμπης ἐρέω λόγον ἔμπεδον, οὐδ' ἐπικεύσω,
Καί μάλα περ ποθέων βίον ἄργυφον. οὐδὲν ἄκοσμον,
Πλὴν συνοχῆς κακίης. ἀρετὴ δέ τε μοῦνον, ἄριστον.
Τἄλλα δ' ἄρ' ἐν μεσάτῳ τε κακῶν ἀγαθῶν τε τέτυκται,
Ἡμετέρης ἰότητος ἀπήορα, οὐ μὲν ἔχοντα
Τοῖσ ἀγαθοῖς, τοῖσ δ' αὖτε κακοῖσ, καὶ λίαν ἄκοσμα.
Ὧν ἓν καὶ τόδ' ὄπωπας ἐμῆς μυστήριον ὕλης,
Εἶδος ἀθανάτοιο συνερχομένου μελέεσσιν.
Οὐδὲ γὰρ ὡς συνιὼν τεῦξε βροτὸν, ἧς θεότητος
Μάρτυρα, καὶ μεδέοντα κάτω, καὶ εὖχος ἄνακτος,
Οὔτ' ἄμμιν φιλέων, συνοχὴν πόρσυνε γενέθλην.
Ἦληξον μύθοιο, θεοῦ δ' ἀπόπεμπε νόημα,
Εἴ τοι μὴ καθαρῆς διὰ νηδύος ἐς φάος ἦλθεν
Οὐ καθαρός. καθαρὸν γὰρ ἀλώσιμον οὔποτ' ἀνάγνῳ.
Εἰ δ' ἐθέλεις, καὶ ἄναγνος ἔοι τόκος. ἀλλὰ τὸ δ' ἔμπης,
Πᾶσιν εὐφρονέουσιν ἀριφραδὲς, οἷσ δ' ἂν ἐπέλθῃ.
Ἀκτὶς ἠελίοιο φορεῖ φάος, ἧς ἀνεμίχθη
Εὐόδμοιο μύροιο χάρεις πνείουσι τάχιστα,
Ἄλλου δ' ἠελίοιο μολύσματα, οὐδὲ μύροιο
Ἅπτεται. ὥς ῥα θεὸς καθαρῆς διὰ μητρὸς ὁδεύσας,
Οὔτ' αὐτὸς σπλάγχνοισι φορύξατο, καὶ τὰ, κάθηρεν,
Ὅσ ἄρα καὶ θανάτοιο θανὼν κράτος ἐξαλάπαξεν.
Οὔτ' αὐτὸς θανάτῳ τι παθὼν λῦσε, καὶ τὸν, ὀλέσσας.
Οὗτος ἐμὸς λόγος ἐστὶ, τεὴ δὲ γλῶσσ' ἀδάμαστος
Ἦν ὅτ' ἔην, νῦν αὖτε δαμάζεο. ὦ δ' ἀγορεύει

Χειρὸς ἐμός. γλῶσσαν δὲ τελῶ εὔφημον ἐγείροις.
Ἦαρ ἔβη, τὸ δὲ χεῖμα παρέδραμε. λαμπρὰ δ' ἀὴρ αἴθρη.
Δεῦρ' ἴτε, καί μοι φωτὸς ἀπειρεσίου κορέσασθε.
Μέχρι τίνος σκολιοῖσιν ἐνὶ κεύθμωσι λέληθε.
Καιρὸς ὅδ', ὃν πάρος ὑμῖν ὑπέσχετο πνεῦμα φαεινόν.
Δεῦρ' ἴτε, καὶ ζώοιτε, νέον δ' ὑποδέχθε καθαρμόν.
Λήξατ' ἀοιδοπόλοι. καὶ λήξατε μαινόμενοί τε
Δαίμονες ἐμπνείοντες ἀθεσμοτάτοισιν ἀοιδαῖς.
Ὀρφεὺς θῆρας ἄγοι, Πέρσῃ δ' Ἀσκραῖος ἀείδοι
Ἡσίοδος, Ζωίλῳ δὲ καὶ ἄλγεα, κλεινὸς Ὅμηρος.
Μουσαῖός τε, Λῖνός τε, θεῶν ἄπο μέζα φέροιεν,
Οἵ ῥα παλαιοτάτῃσιν ἐπικλέες εἰσὶν ἀοιδαῖς.
Ἑρμῆς ὁ τρισμέγιστος ἐμοῖς ἐπέεσσιν ἀρήγοι,
Οὐδ' ἐθέλων. σταυρὸν δὲ σέβοι μέζοισι Σίβυλλα.
Τῆς μεγάλης θεότητος, ἐλαυνόμενοι βελέεσσιν,
Οὐδὲν ἐπιστρεφόμεσθα, καὶ εἴ τινος ἆσσον ἴκοιντο.
Οὐ θεόθεν. βίβλον δὲ παραβλέψαντες ἐμεῖο,
Οἱ μὲν γὰρ, καὶ πάμπαν ἀλαμπέες, οἳ δ' ὀλίγον τι
Ἀστεροπὴν πάλλουσαν ἐσέδρακον, ὦκα δ' ἄμερθεν.
Τοὔνεκεν εἴξατ' ἔμοιγε, καὶ ὀψέ περ εὖ φρονέοντες.
Φοῖβος μαντεύοιτο θεῶν μόρον οὐκέτ' ἐόντων.
Ἀνυπάτωρ, ἀλόχευτος, ἀμήτωρ ἐστὶν ἐκεῖνος,
Ὅς τις ἐμὸν διέπερσε καλὸν μένος, ὕστατ' ἀείδων.
Κασταλίη τε, δάφνη τε, δρυὸς μαντεύματα κεῖσθω,
Μηκέτ' ἀριστεύοντα μετ' ἀνδράσιν ἀφραδέεσσι.
Δαίμων τ' Αἰγύπτοιο θεὸς κενεηγόρος Ἄμμων,
Βραγχίδαι δ' ὧδε τοῖσι, καὶ ὀφρυόεσσ' Ἐπίδαυρος,
Καὶ τελεταὶ, κρυπταί τε, καὶ ὄμμασιν ἀντιόωσαι,
Κλεινῆς ἐν προπύλοισιν Ἐλευσῖνος αἴσχεα νυκτὸς,
Αὐλῶν τε Φρυγίων μανιηχόος, ἔκτομος ἠχή,
Δικταῖοι κορύβαντες, ἐνόπλια μαργαίνοντες,
Βάκχοι τ' ἀμφὶ γόνον Σεμελήϊον, ὀρεσιφοῖται,
Καὶ νυχίης Ἑκάτης κακὰ φάσματα, ὡς δὲ νάοιο
Μιθραίου κακὰ ἔργα καὶ ὄργια οὐκέτ' ἄπιστα,
Γαλλαίης Κυβέλης ὀλολύγματα, ὅσσα τε Νεῖλον
Καρποδότην τίουσιν ἐν αἴσχεσιν ἀνδρογύνοισιν,

Chriſtus meus: linguã uero tuam benedicam excites.
Veraduenit hyems aũt præteriit ſed ſplendes ſerenitas.
Huc ite, & mihi luce infinita ſatiamini.
Vſq; quo tenebroſis in latebris deuincti eſtis.
Tempus hoc, quod antea uobis pollicitus eſt ſpiritu illuſtris.
Huc ite, & uiuatis. nouam autem ſuſcipiatis purgationem.
Deſinite cantores: quippe deſinite: inſanientes'q;
Dæmones inſpirantes infandiſſimis cantibus.
Orpheus feras agat: Perſæ aũt Aſcræus canat
Heſodus. Troiam autem, & dolores inclytus Homerus.
Muſæuſq;, Linus'q; a deis carmina ferant:
Qui ſane antiquiſſimis celebres ſunt cantibus.
Mercurius teroptimus meis uerſibus opem ferat:
Neq; uolens: crucem uero ueneretur uerſibus ſibylla
Magnæ diuinitatis agitati iaculis,
Nihil curo, & ſi quid prope ierint
Non diuinitus, libros aũt obaſpicientes meos.
Hi enim & penitus ſine ſplendore. illi autem parũ quid
Fulgur uibratum inſpexere. cito aũt priuati ſunt.
Quapropter cedite mihi ſane & ſero licet bene ſapientes.
Phœbus uaticinetur deorum mortem nõ amplius exiſtẽtium:
Suipater: ingenitus. ſine matre eſt ille:
Qui meum expugnauit imperium poſtremo canens.
Caſtalia'q;, laurusq;, quercus uaticinia iaceant.
Non amplius optimatum obtinentia inter uiros ſtultos.
Dæmon'q; ægypti deus uaniloquus Ammon.
Branchidæ autem poſt hos, & ſuperbus Epidaurus.
Et ſacrificia, occulta'q;, & oculis occurrentia
Claræ inter priores Eleuſinis uituperia noctis
Tibiarumq; phrygiarum inſaniam pariens caſtratus ſonitus,
Dictæi Corybantes armate furentes:
Bacchi'q; circa ſobolem ſemeleiam, montiuagi:
Et nocturnæ Hecates mala uiſa: ut autem templi
Mithræi mala opera, & orgia nõ poſthac iuſſa
Gallææ Cybeles ululationes, & quæcunq; nilum.
Fructidatorem colunt in turpitudinibus fœminiuiris.

199

Isidis, osiridis'q; mugitus lachrimosi
Et sarapis lignum siccum habens noxium sermonem;
Et uitulus multicarnis Apis, & memphis stultitia.
Et tu lacæna infelix diuersim hinc & inde
Cæsorum uerberibus iuuenum in ara uis.
Et geticus Zamolxis iaculans per cœtum.
Omnia deorum, taurorum'q; malum hospitibus sacrificium.
Et Prosymnii boni deus Priapum adamans
Ligneum. lasciuaq; uenerem colens celebritas
Lucrosa, & lindus iniuriam addens sacris.
Omnia mortua sunt Christi sanguine uenerando
Primigeni'q; noui'q; quod sane & miraculum maximum
O empedocles te quidem statim inaniter tumentem
Et mortalem ætnæi ignis crateres ostenderunt.
Soleas ebullientes leuimentis dei
Aereas, & te mortalibus infamem omnibus posuerunt.
Gloriam cupientem per saltum exitialem.
O hercules, Empedotime, Trophonie desinite a fabulis
Et tu Aristæi uaniglorii o supercilium incredibile.
Vos quidem mortales, & non affectibus
Parum aberrantes in temporeis dolis
Fabulis nostratibus spuriam gloriam arripientes.
Christus autem neq; paucis circunscriptus fuit uocibus
Neq; ipsum obscurauit fluens tempus, ueluti'q; fumum
Aeris in ilibus deletum celerrime
Talis.n. euanidæ gloriæ lex statim cadere
Sed semper omnibus celebris adhuc magis.
Semper accedentibus auctus annis
Credo olim terram totam uinculis contenturum.
Sic.n. oraculum est. sermo autem in opus uenit.
Sed hoc quidem magni dei in genibus iaceat.
Verum ego quæ me Christus mea lux edocuit
Edisseram, uerbi fundamenta omnia ostendens
Nostri, diuinitatem Dei creationem temonem uniuersi,
Quo mundum magni dei uerbum semper uoluit.
Et hæc cursim paucicarminem latum sermonem.

Ἴσιδος, Ὀσίριδός τε, μνήματα δακρυόεντα,
Καὶ Σαράπις ξύλον αἰδοῖον ἔχων δηλήμονα μῦθον,
Καὶ μόσχος πολύσαρκος Ἆπις, καὶ Μεμφὶς ἄνοια,
Καὶ σὺ λαίκαινα τάλαινα διασταδὸν ἔνθα καὶ ἔνθα
Τεμνομένων μάστιξι νέων ἐπιβώμιος ἀλκή,
Καὶ γετικῆς Ζαλμόξιος ὀϊστεύων δι' ὁμίλου,
Πάντα θεῶν, ταύρων τε καὶ ξείνοισι θυηλή,
Καὶ προσύμνοιο καλοῖο θεὸς φαλὸν ἀμφαγαπάζων
Δουράτεον, μαλχλη τε κύπελλιν τίουσα ἑορτὴ,
Κερδαλέη, καὶ λίνδος ἐφυβρείζουσα ἱδρῶσι,
Πάντ' ἔθανε Χριστοῖο μεγακλέος αἵματι σεπτῷ,
Ἀρχεγόνου τε, νέου τε, τὸ δὴ καὶ θαῦμα μέγιστον.
Ἐμπεδόκλεις, σὲ μὲν αὐτίκ' ἐπώσια φυσιόωντα,
Καὶ βροτὸν αἰτναίοιο πυρὸς κρητῆρες ἔδειξαν,
Σαύδαλ' ἀποβράσαντες ἐλαφρονόοιο θεοῖο,
Χάλκεα, καί σε βροτοῖσιν ἐπαιχέα πᾶσιν ἔθηκαν,
Κύδεος ἱμείροντα δι' ἅλματος αἰνομόροιο.
Ἡρακλοῦ, Ἐμπεδότιμε, Τροφώνιε, λήξατε μύθων,
Καὶ σύ γ' Ἀρισταίου κενεαυχέος ὀφρὺς ἄπιστε.
Ὑμεῖς μὲν θνητοὶ, καὶ οὐ μακάρων παθέεσσι,
Βαιὸν ἀποπλάξαντες ἐπὶ χρονίοισι δόλοισι,
Μύθοις ἡμεδαποῖσι, νόθον κλέος ἁρπάξαντες.
Χριστὸς δ' οὔτ' ὀλίγῃσι περίγραφος ἔπλετο φωναῖς,
Οὔτε μιν ἠμάλδυνε ῥέων χρόνος, οἷά τε καπνὸν
Ἠέρος ἐν λαγόνεσσιν ἀϊστωθέντα τάχιστα,
Τοῖος γὰρ ψαφαροῖο κλέους νόμος αὐτίκα πίπτειν,
Ἀλλ' αἰεὶ πάντεσσιν ἀοίδιμος εἰσέτι μᾶλλον
Αἰὲν ἐπερχομένοισιν ἀεξόμενος λυκάβασι.
Γείθομαι ὥσπερ τε γαῖαν ὅλην θεσμοῖσι καθέξει,
Ὣς γὰρ θέσφατον ἦεν. λόγος δ' ἐπὶ ἔργον ὁδεύει.
Ἀλλὰ τὸ μὲν, μεγάλοιο θεοῦ ἐν γούνασι κείσθω.
Αὐτὰρ ἐγὼ, τί με Χριστὸς, ἐμὸν φάος ἐξεδίδαξεν,
Ἐξερέω, μύθοιο θεμείλια πάντ' ἀναφαίνων
Ἡμετέρου, θεότητα, θεοῦ κτίσιν, οἴακα παντὸς,
Ὣ κόσμον μεγάλοιο θεοῦ λόγος αἰὲν ἑλίσσει.
Καὶ τὰ δ' ἐπιδρομάδην ὀλιγόστιχον εὑρέα μῦθον,

Ὡς νόμος ἐστὶν ἔμοιγε, τὰ δ' ἔκτοθι εἴτα γαλείρων.
Ἀλλὰ φίλον ὄχ' ἄριστε Νεμέσιε, τοῦτο δέδεξο
Δῶρον ἐμῆς φιλίης πάντων γλυκερώτερον ἄλλων,
Μοῦνον ἀφ' ἡμετέρων κτεάνων, καὶ μοῦνον ἔμοιγε.
Οὐ κύκνου λιγυροῖο μόρον γοόωντος ἀοιδὴν,
Γηραλέαις πτερύγεσσιν ὅτ' ἐμπνείῃσιν ἀήτης,
Οὐδ' ἄρ' ἀηδονίδος συγνὸν μέλος, ἡνίκα χεῖμα
Δεσμὰ φέρῃ πάντεσσι, καὶ ὀρνίθεσσιν ἀοιδοῖς,
Ἀλλὰ χρυσοφόρων στομάτων θεοτευχέα μολπὴν,
Τὴν νῦν τοῖσι φέροις ἐμέθεν λάχος αὐτίνυ πάντων,
Οἴσιν ἐμὴν πολιήν τε φίλην, καὶ νοῦσον ἔπισας,
Καὶ μῦθον πτερόεντα, τεὸν κλέος. ἦ μέγα θαῦμα,
Καὶ πάντων καθύπερθε, πρὶν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
Αἰδῶς γὰρ μερόπεσσιν ἐν ὄμμασιν. εἰ μὲν ἔποιο
Τοῖσδε λόγοισι πτερόεισι διδοὺς πλόον ἡμετέροισι,
Τεισμάκαρ ἡ γνώσιος καὶ τέρματος. εἰ δ' ἀπειθήσεις,
Καί σε τόσον σφήλειεν ὁ βάσκανος ὄμματι πικρῷ,
Οὐκ ἐθέλων πάντεσσιν ἕνα βροτὸν ὄλβιον εἶναι,
Γρηγορίου τόδε σοι μνημήϊον ἐσθλὸν ἔποιο.
Ἦ τάχα κεν μετόπισθεν ἐμὸν λόγον αἰνήσειας,
Ἐξ ὀλίγου συνεθῆρος, ἐς ὕστερα πυρσὸν ἀείρας,
Ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃσι, Νεμέσιος ὀβριμόθυμος
Καππαδόκῃσι τάλαντα δίκης ἰθεῖα τανύσσας,
Οὐ χρυσὸν δολόεντα καὶ ἄργυρον, οὐδὲ μὲν ἵππους
Εὐγενέτας πτερόεντας ἀοίδιμον οὖχος ἔχοντας,
Ὤχετ' ἄγων, πλείω γὰρ ἀνύστατος, αὐτὰρ δὲ πάντων,
Μάργαρον αἰγλήεντα μέγαν ληΐσσατο Χριστὸν,
Ὧ πάντων κρατέουσιν ἐμὸν γένος. εὔχομ' ἔγωγε
Καππαδόκαι. σὺ δ' ἔμοιγε καὶ οὐρανίαις σελίδεσσιν
Ὡς νῦν ἡμετέρῃσι, σὺν ἡμετέροισι γραφείης.

ΓΝΩΜΑΙ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΔΙΣΤΙΧΟΙ.

Ὑμνος ὅλος βιότοιο πάμοις ἄλλα. μὴ δὲ βαρεῖα
γ Νῆις ἰθὺ πόντον ἴοις, αὐτίκα δυσομένη.
Ὧς αἰεὶ κρυεροῖο παρεστaότος θανάτοιο
Μνώεο, καὶ θανάτου ἥσσονος αὐτιάσεις.
Αἰεὶ νηὸν ἔγειρε θεῷ νόον, ὥς κεν ἄνακτα,

Quando lex est mihi, illa uero extra ieci gades.
Sed o amicorum q̃ optime Nemesi hoc suscipe
Munus meæ Amicitiæ omnibus dulcius aliis
Solum a nostris facultatibus, & solum mihi
Non oloris striduli mortem lugentis cantum
Senilibus alis cum incidit flatus.
Neq; uero lusciniæ lugubris modulatio cum hyems
Vincla affert omnibus, & auibus cantaricibus:
Sed christiferarum buccarum deifabrum cantum
In præsentia hanc feras meam sortem pro omnibus
Quibus meam caniciem'q; caram, & morbum honorasti,
Et fabulam alatam, tuam gloriam quippe magnum miraculũ
Et omnes supra priusq̃ oculis uideri.
Pudor.n.hominibus in oculis' siquidem sequaris
Hos sermones uelis dans nauigationem nostris
O terbeate ducatu, & fine. sin uero non pareas,
Et te tantum deceperit inuidus oculo amaro
Non uolens omnibus unum mortalem beatum esse
Gregorii hoc te monimentum bonum sequatur
Certe celeriter postea meum sermonem laudaueris
Ex parua scintilla in aerem facem attollens
Vt aliquis hoc pacto dixerit. Nemesius magnanimus
Cappadocibus examina iustitiæ recta tendens
Non aurum dolosum, & argentum, neq; etiam equ so
Nobiles, alatos, celebrem gloriam habentes
Abiit agens. diuitiis. n. inuulnerabilis. pro omnibus autem
Vnionem splendidum magnum prædatus est Christum:
Quo omnibus imperantibus meum genus, glorior ego
Cappadocæ. tu uero mihi & cœlestibus pugillaribus
Vt nunc nostris cum nostris scribaris,.

SENTENTIAE GREGORII DISTICHAE

Nudus totus uitæ seces mare ne grauis uero
Nauis in pontum eas confestim demergenda.
Tanq̃ semper præsentis frigidæ mortis
Memineris, & mortem minorem offendes.
Semper templum erige deo mente, ut regem

201

Sedem immaterialem habeas intra tuum cor.
Cognosce te ipsum o optime unde, & quis fabricatus es.
facile .n. sic sortiare formam archetypam.
Dies in diem agit te uolutatur quisquis est leuis.
Mens autem eius qui stabilis est, diem insolutum habet.
Quisquis abeuntibus, & euntibus confidit,
Fluxui credit nunq̃ consistenti.
Aequale mihi malum est, uita, & sermo erroneus.
utrum habueris, & alterum sortiere.
Iniuria est impurum existentem assistere sacrificiis.
Grauius mortuorum reliquias omnes colere.
Sistas nunq̃ e uia bonorum malã in profunditatẽ repere.
Tibi status, qui iuisti extra uitium.
Cæcus uidens: qui sui uitii non uidet perniciem
uestigia quærere feræ summorum luminum.
Indigens affectibus medici, si mala abscondas,
Nunq̃ marcorem effugies molestum.
Tuus sermo, opus meum, qui non bonum opus fecit.
Bene loquentiam habeat fautricem circumpositam.
Iniuria sacietas est: ego uero te uolo optime.
Opus habere animæ fixionem semper uolubilis.
Ditescere autem diuinitate sola, & mundum omnem
Par est araneis filis semper habere.
Omnia quidem hominum aliena ab hac uita.
Virtus autem, mortalis hoc solum uita est.
Agite uero omnibus dei clamat uerbum incorrupti consilii:
Festinate ad trinitatis cognitionem supercœlestis.
Ponite mentem, uitæ quidem, quot nuptiæ sanctæ uinxere.
Torcularibus cœlestibus maiorem fructum agere.
Quæcunq; aũt rursus magni dei uerbum complectimini.
Sponsæ uirgineæ, omnia deo adducere.
Splendor præclarus, unimodus, sed a mundo
Animum habere, a carnibus procul stare.
Iniuria est fidem habere in coloribus, non in cordibus.
Facile abluti fuerint. profundum mihi carum.
Neq; iustitiam aliquam inflexam neq; prudentiam

Ἴσθυμι ἄϋλον ἔχῃς ἔνδοθι σῆς κραδίης.
Γνῶθι σεαυτὸν ἄριστε πόθεν καὶ ὅστις ἐτύχθης,
Ῥεῖα δέ κεν ὧδε τύχῃς κάλλεος ἀρχετύπου.
Ἦμαρ ἐπ' ἦμαρ ἄγει σε. κυλίνδεται ὅς τις ἐλαφρός.
Γνώμη δ' εὐπαγέος, ἦμαρ ἄλυπον ἔχει.
Ὅς τις ἀπερχομένοισι καὶ ἐρχομένοισι πέποιθε,
Ῥεύματι πιστεύει, οὔ τι ἱσταμένῳ.
Ἶσον ἐμοὶ κακόν ἐστι βίος καὶ μῦθος ἀλιτρὸς,
Ὁπότερόν κεν ἔχοις, καὶ θατέροιο τύχοις.
Ὕβρεις ἄναγνον ἐόντα, παρεστάμεναι θυέεσσι,
Δεινότερον νεκύων λείψανα πάντα σέβειν.
Ἴσασο μήποθ' ὁδοῖο καλοῦ. κακὸν ἐς βυθὸν ἕρπειν.
Σοὶ στάσις, ὅς τις ἔβης ἔκτοθι τῆς κακίης.
Τυφλὸς ὁρῶν, ὃς ἑῆς κακίης οὐκ ὄσσετ' ὄλεθρον,
Ἴχνια μαστεύειν θηρὸς, ἀκρῶν φαέων.
Χρῄζων δὴ παθέεσσιν ἀκέστορος, ἣν κακὰ κεύθῃς,
Οὔποτε σὴν περ ὀδύνα φεύξεαι ἀργαλέην.
Σὸς λόγος, ἔργον ἐμεῖο. ὃς οὐ καλὸν ἔργον ἔρεξεν,
Ἐνεπίην ἐχέτω σύμμαχον ἀμφίθετον.
Ὕβρεως ἧς κόρος ἐστίν. ἐγὼ δέ σε βούλομ' ἄριστε,
Ἔργον ἔχειν, ψυχῆς πῆξιν ἀειστρεφέος,
Πλουτεῖν δ' αὖ θεότητα μόνην, καὶ κόσμον ἅπαντα,
Ἶσον ἀραχναίοις νήμασιν αἰὲν ἔχειν.
Πάντα μὲν ἀνθρώπων, ἀλλότρια τοῦδε βίοιο.
Ἡ δ' ἀρετὴ, βροτέη ἐστὶ μόνον βιοτή.
Δεῦτε δὲ πᾶσι θεοῖο βοᾷ λόγος ἀφθιτόμητις,
Σπεύσατε ἰθὺ τελέθος γνῶσιν ἐπουρανίης,
Θέσθε νόον, βιότῳ μὲν ὅσοις γάμος ἁγνὸς ἔδησε,
Λωΐους οὐρανίους πλείονα καρπὸν ἄγειν.
Ὅσσαι δ' αὖ μεγάλοιο θεοῦ λόγον ἀσπάζεσθε,
Νύμφαι, παρθενικαὶ, πάντα θεῷ προσάγειν.
Αἴγλη παμφανόωσα, μονόζωπος, ἀλλ' ἄπο κόσμου
Θυμὸν ἔχειν, σαρκῶν τηλόθεν ἱστάμεναι.
Ὕβρις πίστιν ἔχειν ἐν χρώμασι, μὴ κραδίῃσι.
Ῥεῖα δέ κεν ἔκπλυτ' ἔοι, βένθος ἔμοιγε φίλον.
Μήτε δικαιοσύνην τιν' ἀκαμπέα, μήτε φρόνησιν

Ἀγκυλόεσσαν ἔχειν. μέτρον ἄριστον ἅπαν.
Νωμᾶσθαι καὶ θάρσος, ἐπεὶ θράσος οὐ κράτος ἔσται.
Ἔστι σαοφροσύνης καί τι χαλινὸν ἔχειν.
Ὄγκειν ἐν λογίοισιν ἑὸν νόον αἰὲν ἄριστον.
Ἴδρις ἐπουρανίων ὧδ' ἂν ἔοις νομίμων.
Σπεῦδε μὲν εἶναι ἄριστος. ἀφάνδανε, οἷσιν ἄριστον.
Καὶ κακίην τέρπειν, δυσκλεὲς ἐστὶ κλέος.
Αἰσχρὸν ἄριστον ἐόντα, συνήγορον ἔμμεν ἀλιτρῶν,
Ἶσον καὶ κακίης σὸν πόδα ἐντὸς ἔχειν.
Χρυσὸς μὲν, χοάνοισι δαμάζεται, ἄλγεσι δ' ἐσθλός.
Ἄλγος ἀπημοσύνης, πολλάκι κουφότερον.
Ῥεῖα κεν ἀρνήσαιτο θεὸν μέγαν, ὃς γενετῆρα.
Ἴσθι δὲ καὶ γενέτην πατέρα εὐσεβίης.
Σῆτες ἔδουσιν ἅπαντα, λίπῃς τὰ σὰ μὴ δὲ τάφοισιν.
Ἐξοδίην τιμὴν, δεξιὸν οὔνομ' ἔχειν.
Ξείνων ἡμεδαπῶν περιφείδεο, ἔξοχα δ' αὖτε,
Οἳ τά δε πάντα λίπον ἀδρανέων νεκύων.
Δεῦρ' ἄγε κόσμον ἅπαντα καὶ ἄχθεα τῆδ' ἀπολείψας,
Ἱστίον ἐς ζωὴν οὐρανίην πέτασον.
Ταῦτα μὲν αἰὲν ἄριστα θεοπρεπὲς ἔργα τελείσθω,
Ἡ δὲ τριὰς, πάντων ἔξοχά σοι μελέτω.
Νήπιος ὅς τις ἄνακτα θεοῦ λόγον αἰὲν ἐόντα
Οὐ σέβετ' ἰσοθέως παιδὸς ἐπουρανίου.
Νήπιος ὅς τις ἄνακτα λόγον βροτὸν ἔνθα φανέντα,
Οὐ σέβετ' ἰσοθέως οὐρανίοιο λόγου.
Τέμνει δ' ἢ μεγάλοιο παιδὸς λόγον, ἠὲ λόγοιο,
Μορφὴν ἀνδρομέην, καὶ πάχος ἡμέτερον.
Ἦν θεὸς, ἀλλ' ἐπάγη. παιδὸς λόγος, ἡμέτερος φὼς,
Ὥς κε θεὸν μίξῃ μικτὸς ἐὼν χθονίοις.
Εἷς θεὸς ἀμφοτέρωθεν, ὅσ' ἄμβροτος, ὅσσον ἔμ' ἔρδειν
Ἀντὶ βροτοῖο θεόν. ἵλαθι πέφυκας αἰώ.
Τόσσον ἔχοις. τί δέ μοι γένος ἂν καὶ μίξιν ἄφραστον
Ἀμφὶ θεὸν θνητοὶ στέργετε μέτρα λόγου.
Εἰ μὲν δὴ πεπίθοιμι, τὸ, λώϊον. εἰ δὲ μελαίνης
Τὸν χάρτην πολλαῖς χιλιάσιν ἐπέων,
Δεῦρ' ἄγε πλαξὶ τεαῖς ὀλιγόστιχα ταῦτα χαράξω

Curuam habere, modum optimum omnem.
Regere & temeritatem, quia temeritas non fortitudo erit.
Est temperantiæ & aliquid tranquilli habere:
Aperire in sermonibus suam mentem semper optimum.
Gnarus supercœlestium sic fueris legitimorum.
Festina esse optimus, displice quibus est optimum.
Et uitium delectare ingloria est gloria.
Turpe est, eum qui optimus est: auxiliatorem esse peccatorum.
Aequale est ac si in uitio tuum pedem habeas.
Aurum quidem follibus domatur. sed doloribus bonus
Dolor indemnitate sæpe leuior.
Facile abnegaret deum magnum, qui genitorem.
Scito autem & genitorem patrem pietatis.
Tineæ deuorant omnia: liqueris tua neq; sepulchris
Funeris honor dexterum nomen habere.
Hospitibus nostratibus parce. præcipue uero rursus
Qui omnia hæc liquerunt imbecillium cadauerum.
Huc age mundum omnem, & onera hic relinquens.
uelum in uitam cælestem pande.
Omnia semper optima diuinitus opera perficiantur.
Sed trinitas præter cætera tibi curæ sit.
Infans quicunq; regem dei filium semper existentem
Non colit æque diuine ut patrem supercœlestem.
Infans quicunq; regem filium mortalem hic apparentem
Non colit æque diuine ut cœlestem filium
Secat autem uel a magno patre filium, uel a filio
Formam humanam, & crassitudinem nostram.
Erat deus, sed compactus est patris uerbum, nostrum lumen.
Vt deum misceat mistus ens terrestribus.
Vnus deus utrinq; tantum imortalis quatenus me faciat.
Pro mortali deum. propitiare primus supra.
Tantũ habeas: quid uero mihi genus & mistionem indicenda
Circa deum mortales amatis modos uerbi.
Si igitur crediderim hoc melius, si uero inficis
Chartam multis millibus carminum:
Huc age tabellis tuis paucorum uersuum has imprimam.

203

Litteras meo stilo, qui atrum nihil habet.
O uirgo, uirgo sis & oculis, & occultis:
Neq; introducas marem curatorem.
Christum habes dilectũ, respue uiros omnes.
Cur uis mortis uenenum intus habere?
Iam mihi cani. lanio corpus. oculum domo.
Curis diurnis, & nocturnis liquefeci.
Animam termiseram ut ab igne liberarem.
Sed tamen & uinco corpus non sine labore.
Quomodo tu & iuuentutem ferens, & carnes excitans
Latiores elephante deinde mihi delitiaris.
Veluti sane quis purus, & spiritu dilectã
Amans, o fugiendã delectationem, quã Christus spernit.
Solitarii solitariam uitam trahite. si autem cum dilectis
Vna uiuitis non solitarii: duitas aliena.
Angelicæ gloriæ imago unitas. si uero dilectis
Delectamini: mortalis estis amici duitatis.
Virgo Christum habes semper uiuentem auxiliatorem
Sponsum desyderabilem: tuæ amatorem formæ.
Cœlestis, ne carnem rursus carnis'q;
Ceperis. curatorem aũt fugito pessimorum.
Ne Christi tunicam immaculatam turpitudini miscueris.
Omnibus uirginibus obprobrium infundens.
Quoniam difficile est carnibus fugere bellũ prope entibus,
Quare a fœminis o monachi longe abeste.
Multa. n. sunt nuptiarũ mysteria & ante nuptias,
Quibus polluit animam aspectu semen trahens aliqua.
Ignis prope paleam non res tuta. neq; mulierem
Virginem o monache possidere contubernalem.
Marem, & fœminam separauit spes melior.
Natura autem occultum morbum intus habet.
Si absueris longe scintilla manet, sin autem commisceare
Accendes rogum spiritu ex paruo.
Albi & nigri mista natura est fuscum.
Vita & mors nihil habent medium.
Introductitios autem, ut aiunt omnes.

Γράμματ' ἐμῇ γραφίδι, ἢ μέλαν οὐδὲν ἔχει.
Παρθένε, παρθένος ἴσθι, καὶ ὄμμασι, καὶ κρυφίοισι.
Μὴ δὲ συνεισαγάγῃς ἄρσενα κηδεμόνα.
Χριστὸν ἔχεις ἀγαπητὸν, ἀπόπτυσον ἄνδρας ἅπαντας.
Τί χρήζεις θανάτου φάρμακον ἔνδον ἔχειν.
Ἤδη μοι πολιαί. δάπτω δέμας. ὄμμα δαμάζω.
Φροντίσιν ἠματίῃσι, καὶ ἐννυχίῃσι τέτηκα
Ψυχὴν τὴν τε τάλαιναν, ὅπως πυρὸς ἐξερύσαιμι.
Ἀλλ' ἔμπης, καὶ κρατέω τοῦ σώματος οὐκ ἀμογητί.
Πῶς δὲ σὺ καὶ νεότητα φέρων, καὶ σάρκας ἐγείρων
Εὐρυτέρας ἐλέφαντος, ἔπειτα δέ μοι διαθρύπτῃ
Ὡς δή τις καθαρὸς, καὶ πνεύματι τὴν ἀγάπην τὴν
Στέργων. ὢ φευκτῆς ἀγάπης, τὴν Χριστὸς ἀτίζει.
Οἱ μοναχοὶ, μοναχὸν βίον ἕλκετε. εἰ δ' ἀγαπηταῖς
Συζῆτ', οὐ μοναχοί. ἡ δυὰς ἀλλοτρίη.
Ἀγγελικῆς δόξης εἰκὼν μονάς. εἰ δ' ἀγαπηταῖς
Τέρπεσθε, θνητῆς ἐστὲ φίλοι δυάδος.
Παρθένε, Χριστὸν ἔχεις αἰεὶ ζῶόν τ' ἐπίκουρον,
Νυμφίον ἱμερόεντα, τεῆς ζηλήμονα μορφῆς,
Οὐρανίης. μὴ σάρκα πάλιν σαρκός τε τομῆα
Δέξῃ, κηδεμόνα δ' ἀλέεινε κακίστων.
Μὴ Χριστοῖο χιτῶνα τὸν ἄσπιλον αἴσχεϊ μίξῃς,
Παύσαιο παρθενικῇσιν ἐλεγχείην καταχεύας,
Ὡς χαλεπὸν σάρκεσσι φυγεῖν κλόνον ἐγγὺς ἐούσαις.
Τοὔνεκα θηλυτέρων μοναχοὶ ἄπο τηλόθεν ἐστέ.
Πολλὰ γάρ ἐστι γάμου μυστήρια, καὶ πρὸ γάμοιο,
Οἷς μολύνει ψυχὴν ὅτε σώφρον ἑλκομένη τίς.
Πῦρ ἐγγὺς καλάμης, οὐκ ἀσφαλές. οὐδὲ γυναῖκα
Παρθένον ὦ μοναχὲ κτᾶσθαι ὁμωρόφιον.
Ἄρσενα καὶ θήλειαν ἐχώρισεν ἔλπις ἀμείνων,
Ἡ δὲ φύσις, κρυπτὴν τὴν νόσον ἔνδον ἔχει.
Ἢν ἀπέχῃς μακρὰν, σῶν θὴρ μένει. ἢν δ' ἀναμίσγῃς,
Ἅψῃς πυρκαϊὴν πνεύματος ἐξ ὀλίγου.
Λευκοῦ καὶ μέλανος μικτὴ φύσις ἐστὶ τὸ φαιὸν,
Ζωὴ καὶ θάνατος, οὐδὲν ἔχουσι μέσον.
Τοὺς δὲ συνεισάκτοις, ὡς δὴ φάσκουσιν ἅπαντες,

Οὐκ οἶδ' εἴτε γάμῳ δώσομεν, εἴτ' ἀγάμοις
Θήσομεν, εἴτε μέσον τι φυλάξομεν. οὐ γὰρ ἔγωγε
Κἄν με λέγῃ τις κακὸν, τὸ πλέγμ' ἐπαινέσομαι.
Ἄρσενα πάντ' ἀλέεινε, συνείσακτον δὲ μάλιστα
Μ ὑβρέας πικρὸν ὕδωρ. παρθένε πείθεό μοι.
Ἄλλοι μὲν χρυσὸν, οἱ δ' ἄργυρον, οἱ δὲ τραπέζαν
Τιμῶσιν λιπαρὴν, παίγνια τοῦδε βίου.
Ἄλλοι δ' αὖ σηρῶν καλὰ νήματα, καὶ γύας ἄλλοι
Πυροφόρους, ἄλλοι τετραπόδων ἀγέλας.
Αὐτὰρ ἐμοὶ, χριστὸς πλοῦτος μέγας, ὅν ποτ' ἴδοιμι
Νῷ γυμνῷ καθαρῶς. τἄλλα δὲ, κόσμος ἔχοι.

ΚΑΤΑ' ΓΥΝΑΙΚΩ͂Ν ΚΑΛ
ΛΩΓΙΖΟΜΕ'ΝΩΝ.

Ἢ κεφαλὰς πυργοῦτε νόθοις πλοκάμοισι γυναῖκες,
μ Θρύπτουσαι μαλακοὺς αὐχένας ἐκ σκοπέλων,
Μὴ δὲ θεοῦ μορφὰς ἐπαλείφετε χρώμασιν αἰσχροῖς,
Ὥς τε προσωπεῖα, κοὐχὶ πρόσωπα φορεῖν.
Οὐ δὲ γὰρ ἀσκεπέα κεφαλὴν θέμις ἀνδρὶ γυναῖκα
Φαίνειν, ἢ χρυσῷ σφιγγομένων πλοκάμων,
Ἠὲ κόμης ἀδέτοιο κατωμαδὸν ἔνθα καὶ ἔνθα,
Σκιρτώσης ἁπαλοῖν μαινάδος ἐξ ἀνέμων,
Οὐ δὲ λόφον καθύπερθε φορεῖν κορύθεσσιν ὁμοῖον,
Τηλεφανῆ σκοπιὴν ἀνδράσι λαμπομένην,
Ἠὲ λίνου μαλακοῖο διαυγάζουσαν ἔθειραν
Κρυπτὴν ἀμφαδίην τήνδε μετωπιδίην,
Ξανθὸν ἀπαστράπτουσαν, ὅση κρήδεμνον ἄλυξεν,
Ὡς δοκέειν παλάμης ἔργα πονησαμένης.
Εὖτε τὸν οὐχ ὁρόωντα διδάσκαλον, ἄπνοον εἰκὼ
Μορφῆς στησαμένη κάλλος ἐκεῖθε γράφεο.
Κάλλος δ' εἰ μὲν ἔδωκε φύσις, μὴ κρύπτ' ἀλοιφῇ,
Ἀλλ' οἴοις καθαρὸν ἀνδράσιν ὑμετέροις
Σώζετε, μὴ δ' ἀλλοτρίῳ ὄμματα λίχνα φέρουσαι.
Ὄμμασι γὰρ κραδίη ἕσπεται οὐχ ὁσίως.
Εἰ δ' οὐ γεινομένῃσι συνέσπετο, δεύτερον αἶσχος
Φεύγετε, ἐκ χειρῶν κάλλος ἐφελκόμεναι.
Κάλλος, ὃ γαῖα φέρει, καὶ ὤνιόν ἐστι γυναιξὶ

Πανδήμοις

N escio, siue nuptiis dabimus, siue innuptos.
Ponemus: siue medium quid seruabimus. non enim ego
Et si mihi maledixeritis, rem laudabo.
Marem omnem fuge, inductitium autem maxime.
Merrhæ amara est aqua. uirgo pare mihi.
Alii quidem aurum, alii argentum, alii uero mensam
Magnificiunt pinguem, lusus huius uitæ.
Alii rursus serum pulchras texturas, ac terras alii
Frugiferas, alii quadrupedum greges:
Sed mihi Christus diuitiæ magnæ: quem olim uideam
mente nuda pure. alia uero mundus habeat.

CONTRA MVLIERES OR
NATAS.

E capita turrificate adulterinis crinibus mulieres
n Mollientes mollia colla ex specula.
Neq; dei formas inungite coloribus turpibus:
Vt personas, & non facies feratis.
Neq;.n. intectum caput fas est mulierem uiro
Ostendere, aut auro constrictis crinibus:
Aut coma illagata post humeros hinc & inde
Saltante mænadis mollibus auris.
Neq; cristam desuper ferre galeis similem,
Conspicuam speculam uiris splendentem.
Aut lino molli transparentem cæsariem
Occultam palam hanc frontalem,
Flauum fulgurantem, quæ capitis tegmen fugit,
Vt uideantur opera laborata manu.
Cum non uidentem magistrum mortuam imaginem
Formæ statuens pulchritudinem illinc pingis.
Pulchritudinem uero si dedit natura, ne occultate inunctione,
Sed solis puram uiris uestris,
Seruate, non alieno: oculos auidos ferentes.
Oculos. n. cor sequitur non sancte.
Sin uero genitas non secuta est: secundum dedecus
Fugite manibus pulchritudinem attrahentes,
Pulchritudinem, quam terra producit, & uenalis ē mulierib⁹

205

Publicis: obolis quæ uenduntur paucis.
Pulchritudo, quæ absterſa in humum fluit: neq; riſu
Stat: cum ſoluerit lætitia mala totam.
Et lachrymarum riuis arguitur, uaporantiq;
timore, ac gutta ſoluitur pauca.
Antea uero ſplendens, & gratioſa mala
Gaudium magnum, confeſtim bicolor apparuit.
Nigra, marmorea o nigricolor, fucataq; mala
Quomodo potes continere pulchritudinem culpatam?
Hæc non motis ſtatuis: ſed tibi ferenda
Forma: & multis ſoluta paſsionibus.
Hoc dei opus eſt, manus illud. hoc uetus,
Illud nouũ, pratum flores duplices ferens.
Iucundorum'q;, odioſorum'q; permutatim, uel aliqua ueſtis
utrinq; colorata cingulis pluribus tracta.
Quare uel fuge pictum corpus: uel ſerua:
neq; noxium formæ auxilium habe,
Telam Penelopes, quam nox ſoluebat, dies texebat:
Intus Hecubam, foris Helenen.
Si igitur modus eſt aliquis latere maritũ: nõ eſt ferendũ
Speciem diuinam mortali occultare.
Ne te deus talibus compellet indignatus,
Quis? unde fictor? pereas mihi aliena.
Non te pinxi canis: ſed formaui imaginẽ mei.
Quomodo ſimulachrũ habeo formæ pro amico?
Attamen aliqd huic uitio concedamus ſi uero manifeſtam
Tabella pictorũ ſpeciẽ ſupra ſpeciem habet:
Columnã turpitudinis ſcito mortalibus illuſtrẽ erigere
Formam: quam tu pingis ſpirantem: Alcinoi.
Hortus Adonidis tua uero gratia frugiperdi:
Polypodis color: literæ in arenis.
Quomodo tu ſpeciem habens graculinam: ſi graculum
Bene alatum alienis floribus fabula habens:
Rurſus nudũ poſuit graculũ: non curas
Obprobrium poſtremum pulchritudine pereunte?
Speras aũt inconcuſſum habere oblectamẽtũ: nõ multo poſt

Πανδήμοις, ὀβολοῖσιν πορνομέναις ὀλίγοις
Κάλλος, ὃ ῥυπτόμενον, χαμάδις ῥέει, οὐδὲ γέλωτι
Ἴσα τ' ἐπὴν λύσῃ χάρμα παρειαὶ ὅλην,
Καὶ δακρύων ὀχετοῖσιν ἐλέγχεται, ἰκμαλέῳ τε
Δείματι, καὶ ψεκάδος λύεται ἐξ ὀλίγης.
Ἡ δὲ πάρος στίλβουσα, καὶ ἡ χαρίεσσα παρειὴ,
Χάρμα μέγ' ἐξαπίνης δίχροος ἐξεφάνη,
Πορνικὴ, μεταμορόεσσα. μελάγχροε, μιλτοπάρῃε,
Πῶς δύνασαι κατέχειν κάλλος ἐλεγχόμενον.
Ταῦτ' οὐ κεινυμένοισιν ἀγάλμασι, σοὶ δὲ φορητὴ
Μορφὴ, καὶ πολλοῖσ λυομένη πάθεσι.
Τοῦτο θεοῦ δέμασ ἐστὶ χερὸς τόδε, τοῦτο παλαιὸν,
Τοῦτο νέον, λειμὼν ἄνθεα δισσὰ φέρων,
Τερπνῶν τε, στυγερῶν τε ἀμοιβαδὶς, ἠέ τισ ἐσθὴσ
Ἀμφίχροος ζώναις πλείοσιν ἑλκομένη.
Τοὔνεκεν, ἢ φεύγειν γραπτὸν δέμασ, ἠὲ φυλάσσειν.
Μὴ δ' ἐπιλωβητὸν εἶδος ἀλιπαρ ἔχειν,
Ἰσὸν Πηνελόπης, τὴν, νὺξ λύεν, ἦμαρ ὕφαινεν,
Ἔνδοθι τὴν Ἑκάβην, ἔκτοθι τὴν Ἑλένην.
Εἰ μὲν δὴ μῆχόσ τι λαθεῖν πόσιν, οὐ μὲν ἀνεκτὸν,
Εἶδος ἀποκρύπτειν θειότερον βροτέῳ,
Μή σε θεὸς τοίοισιν ἀμείψηται χαλεπήνασ,
Τίς, πόθεν ὁ πλάστης. ἔῤῥε μοι ἀλλοτρίη.
Οὔ σ' ἔγραψα κύων, ἀλλ' ἔπλασα εἰκόν' ἐμοῖο.
Πῶς εἴδωλον ἔχω εἴδεος ἀντὶ φίλου;
Ἀλλ' ἔμπης, νούσῳ τι προήσομεν. εἰ δ' ἀείδελον
Ἐστὶ πίναξ γραφέων εἶδος ἐπ' εἴδους ἔχων,
Στήλην αἶσχος ἴσθι βροτοῖς περίφαντον ἐγείρειν
Μορφὴν, ἣν σὺ γράφεις ἔμπνοον, Ἀλκινόου.
Κῆπος Ἀδώνιδος, ἡ δὲ τεὴ χάρις, ὠλεσίκαρπος.
Πουλύποδος χροιὴ, γράμματ' ἐπὶ ψαμάθων.
Πῶς δὲ σύ γ' εἶδος ἔχουσα κολοίϊον, εἴγε κολοιὸν
Εὔπτερον ἀλλοτρίοισ ἄνθεσι μῦθος ἔχων,
Αὖθισ γυμνὸν ἔθηκε γελοίϊον. οὐκ ἀλεγίζεισ
Αἴσχεος ὑστατίου, κάλλεος ὀλλυμένου.
Ἔλπῃ δ' ἀσυμφέλικτον ἔχειν γάνος, οὐ μετὰ δηρὸν

NN

Ὄψεαι ἀλλοτρίου κάλλεος ὅσσον ἄχος.
Πυνθάνομαι ὦ τί φέριστον ἔχει πλάσις, ἥν ποτε γῆρας
Ῥικνώσῃ μορφὴν, τὴν πάρος ἀνθοφόρον.
Τῆμος, ὅτ' ἀγλαφός ἐστι μελέων πλάσις, ὡς πυρίκαυστον
Λείπεσθαι σαρκῶν λείψανον ἐκ κονίης.
Ὀψὲ μετακλαίειν δὲ μελέων δόλον, οὔτε πίθηκον
Ῥυτίσιν ἐν πυκιναῖς ὥσε τὸ λειπόμενον.
Τοίη ψευδομένων μελέων χάρις. ἀλλὰ φερίστη,
Νῦν στῆσον μορφῆς ἔκτυπον, ὡς τὸ πάρος.
Ἀτρεκὲς οὐ μὲν ἔγωγε ὀΐομαι, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Μηδένα μὴ δ' ἀνδρῶν εὔξεαι ὄμματ' ἔχειν,
Οἵ σε πάρος κλήϊζον, ἐπ' ὄμματα δ' εἶχον ἑτοῖμα
Τῇ καὶ τῇ σοβαροῖς ἴθμασι κινυμένην.
Καὶ τὸ, γέλως, ἀνδρῶν λήθειν γένος ἰχανόωσα,
Μνῆσαι σῆς μορφῆς ἄνδρας ἐπεπαύσαο.
Ἄνδρες γὰρ τείψαντο τὰ φάρμακα, οἷς σὺ γέγηθας,
Ληϊσταὶ μεγάρων, τέκτονες ἧς μανίης.
Ταῦτ' οὐ σωφροσύνης τὰ σοφίσματα, μαχλοσύνης δέ.
Γαῦ γοῦν ὅ τεχνάζῃ ἄρρεσι, μαχλοσύνη.
Φασὶ ταὼ μεγάλαυχον, ἐπὴν πτερίκυκλον ἐγείρῃ
Αὐχένα κυρτώσας χρύσεον ἀστερόεις,
Κλάζειν θηλυτέραις φιλοτήσιον. εἰ δὲ σὺ μορφὴν
Οὐ σφετερίζωσι γράψας ὄμμασι, θαῦμά μ' ἔχει.
Εἰ μὲν γὰρ πόσιος σεῦ ἔχεις πόθον, ὡς σὸν ἐκεῖνος,
Ἐξέτι τοῦ, ὅτε σε ἤγαγε τ' ἐς θαλάμους
Κουριδίην, θαλέθουσαν, ἔχεις χάριν. εἰ δὲ σύ γ' ἄλλων
Ὄμμασιν ἀνδανέεις, τοῦτο πόσις στυγέει.
Κεύθειν λώϊόν ἐστι βελέων χάριν οἷσι δόμοισιν,
Ἠὲ ψευδομένην οὐχ ὁσίως προφέρειν.
Τῇ μὲν γὰρ, πόσις ἐστὶν ἐπάρκιος. εἰ δ' ἐθέλῃ πολλοῖς
Ἵσταται, ὥς τε λίνον ἱπταμένων ἀγέλῃ,
Τέρπῃ τερπομένῳ, καὶ ἀμείβεαι ὄψιν ὀπωπῇ.
Αὐτὰρ ἔπειτα γέλως, καὶ λόγος ἀντίθετος,
Κλεπτόμενοι τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ θάρσος ἔχοντες.
Μηκέτι μοι τὰ πρόσω φθέγγεο γλῶσσα λάλε,
Ἀλλὰ τὸ δ' ἀτρεκέως μυθήσομαι, οὐδὲν ἄκεντρον

Videbis alienæ pulchritudinis quantus dolor:
Audio optimum quiddam hebere formationẽ, si qñ senectus
Incuruauerit formam olim florigeram.
Tunc: cum indepicta est membrorũ formatio: ut igne succensæ
Linquantur carnium reliquiæ, ex puluere.
Sero autem deplorare membrorum dolum, cum simiam
Rugis in densis compulit, quod relictum est.
Talis mentientium membrorum gratia: sed o optima
Nunc statue formæ efformem ut antea.
Verum non equidem existimo: sed multo prius
Neminem neq; uiuorum præcabere oculos habere.
Qui te antea illustrabant, in oculos autem habebant paratos
Hinc & inde grauibus gressibus motam.
Et hoc risus. uirorum latere genus cupiens:
Mystas tuæ formæ uiros traxisti
Viri. n. triuerunt medicamenta, quibus tu delectaris
Prædatores atriorum fabri suæ insaniæ.
Hæc non temperantiæ commenta, libidinis autem.
Omne. n quod struis maribus: libido.
Aiunt pauonem iactabundum, cum rotam fecerit
Collum curuans aureum sydereus,
Clamare fœmellis gratulabundum. si autem tu formam
Non uigentibus pingis oculis: admiratio me habet.
Si. n. mariti tui habes desyderium: ut tuum ille:
Ex eo usq; cum te duxit in thalamos
Puellulam, uigentem, habes gratiam. Si uero tu aliorum
Oculis places: hoc maritus odit.
Occultare melius est membrorum gratiam suis domibus,
Quam mentientem non sancte proferre.
Huic quidem maritus sufficit. si uero in multis
Stat ut linum uolatilium gregi
Delectaris delectato, & reddis aspectum aspectui.
Sed deinde risus, & sermo oppositus.
Occultati primum: hinc uero audaciam habentes.
Non amplius mihi ulteriora loquere lingua loquax.
Sed hoc uere dicam, nihil sine aculeo.

207

Eorum, quæcunq; fœmellis luduntur erga iuuenes
Omnia.n.mutuo simul sequuntur ut ferrum,
Quod magnes trahit aliud sub aliud agens.
Quoniam utinam cerusis & fucationibus loco mulierum
Splenderent uel abunde uiri inconsulti,
Qui tantam turpitudinem habentes in oculis cōtubernalem,
Delectantur uitio nebulam induti.
Alias quidem feriunt uerborum iactibus illustres:
Ipsi uero in suis tupitudinibus sunt sues.
Quippe cito & aris in obscuris deciderint.
Contenti Circes inunctionibus feriparis.
Qui neq; odere, & ut igni aridam matricem
Iaciunt, quam trahere, melius est:q̃ ferre.
Alium.n.alius quis uir ornamentis mulierum
Vincant stultitia plus habere uolens.
Sæpe.n.facultatum indigi, ut excitent
Iniuriam suarum uxorum, plus habent laboris.
Inimico autem nunq̃ porrexisti eius ensem, neq; torrenti
Tuas in aristas porrexisti facile iter.
Pandorā canunt igne cadenti subrepto,
Pœnam hominibus repensam uenisse
Pro igne ignem alium, bono malum ut urat,
Et plus exerceat pulchritudinibus ingeniosis
Dæmonas aliud quidpiam furtiuum in unum agentes
Collectam fraudem uiris admouisse.
Insidiantem cœnando dolosam, impudētem, sermōe blandā,
Oblectamentum perniciosum facem semper urentem.
Non tamen fabulis credo, si autem iubes:
Ne tu fias pandora ingeniosa.
Pandoræ generis sunt impudentes, sed tu Christi
Imago temperantia splendeas, & mentibus.
Alia autem non amplius fabula, mea autem uerba audit
Quæ tibi diuinis loquar ex uerbis.
Non audis & antea tuum patrem ut decepit
Homicidæ ligni pulchricolor nitor
Decepit, uirenti'q; statim eiecit ex paradiso.

Τῶν, ὅσα θηλυτέραις παίζεται ἀμφὶ νέοις.
Πάντα γὰρ ἀλλήλοισιν ἅμ' ἕσπεται, ὥς τε σίδηρος,
Ὃν μαγνῆσσ' ἐρύει, ἄλλον ὑπ' ἄλλον ἄγει.
Ὡς ὄφελον καὶ μύθοις καὶ φύκεσιν ἀντὶ γυναικῶν
Στίλβειν καὶ λιπαρῶς ἀνέρας ἀφραδέας,
Οἳ τόσον αἶσχος ἔχοντες ἐν ὀφθαλμοῖσι σιώοικον,
Τέρπονται κακίῃ, ἀχλὺν ἐφεσσάμενοι.
Ἄλλας μὲν βάλλουσιν ἐπεσβολίῃσι φαεινάς,
Αὐτοὶ δ' ἐν σφετέροις αἴσχεσιν εἰσὶ σύες.
Ἦ τάχα καὶ συφεοῖσιν ἐνὶ σκοτίοισι πέσοιεν
Εἰρχθέντες Κίρκης χρίσμασι θηροτόκοις,
Οἳ μήτ' ἐχθαίρουσι, καὶ ὡς πυρὶ κάγκανον ὕλην
Βάλλουσ', ἣν ἐρύθειν λαθρίον ἠὲ φέρειν.
Ἄλλον γάρ τ' ἄλλος τις ἀνὴρ κόσμοισι γυναικῶν
Νικῶσ' ἀφραδίῃ πλεῖον ἔχειν ἐθέλων,
Πολλάκι καὶ κτεάνων ἐπιδευέας, ὥς κεν ἐγείρειν
Ὕβριν ἑῶν ἀλόχων, πλεῖον ἔχουσι φόνον.
Ἐχθρῷ δ' οὔπω τ' ὄρεξας ἑὸν ξίφος, ὃ δὲ χαράδρῃ
Σοῖσιν ἐπ' ἀστάχυσιν ὤπασας εὐδίην.
Πανδώρην ἐνέποισι πυρὸς μαλεροῖο κλαπέντος,
Ποινὴν ἡμβρίοιο ἄντιτον ἐλθέμεναι,
Ἀντὶ πυρὸς, πῦρ ἄλλο, καλὸν, κακὸν, ὥς κε φλέγῃσι,
Καὶ πλέον, ἀσκῆσαι κάλλεσι δαιδαλέοις,
Δαίμονας, ἄλλοτι δ' ἄλλον ἐπίκλοπον εἰς ἓν ἄγοντας,
Συμφερτὴν ἀπάτην ἀνδράσιν ἐμπελάσαι,
Δειπνολόχην, δολόεσσαν, ἀναιδέα, μειλιχόμυθον,
Τερπωλὴν ὀλοὴν, δαλὸν ἀειφλεγέα.
Οὐ μὲν δὴ μύθοις ἐπιπείθομαι. εἰ δὲ κελεύεις,
Μὴ σύ γε Πανδώρη γίνεο δαιδαλέη,
Πανδώρης γένος εἰσὶν ἀναιδέες, ἀλλὰ σὺ Χριστοῦ
Εἰκὼν, σωφροσύνῃ λάμπεο καὶ πραπίσιν.
Ἄλλος δ' οὐκέτι μῦθος, ἐμὸν δ' ἐπέων ἐπάκουσον,
Οἷς σοι θεοτάτων φθέγξομαι ἐκ λογίων.
Οὐκ ἀΐεις καὶ πρόσθε τεὸν πατέρ' ὡς ἀπάτησεν
Ἀνδροφόνοιο φυτοῦ εὔχροος ἀγλαΐη;
Ἤπαφεν, εὐθαλέος τε ἄφαρ βάλεν ἐκ παραδείσου,

δυσμενέος τε δόλοις, πρόφασιν τ' ἀλόχου.
Οὐδέ σοι νόμος ἐστὶ παλαίτερος ἠδ' ἔτι κείνου,
μήποτ' ἐπ' εὐχροίῃ θάρσος ἔχειν θύγατερ.
Γαῖ μὲν κάλλος ἐμοί, βαιὴ χάρις εἶαρ ἔδειξε,
καὶ χειμὼν κρυερὸς ὤλεσεν ἐξαπίνης.
Ἢ νοῦσός μιν ἔκαμψεν ἀχρεῖον, ἢ χρόνος αἰνὸς
ὤλεσε, τηκεδανῶν κύκλα φέρων ἐτέων.
Τοῦτο δὲ καὶ πλέον ἐστὶ γελοίϊον, οἶδεν ἄκοσμον
εἶδος ἔχουσα γυνή, καὶ πατέρες Δανάην,
Αἴσχεϊ κυδιόωσα, τὸ δ' αἶσχιον, ὡς ἐνέπουσιν
ἴδριες, οὐ γὰρ ἐγὼ τῆσδε κακορραφίης,
Ξανθὴν νοῦσον ἔχουσι, καὶ ἀλλήλας ἐθέλουσι
κεύθειν. τί περ ἐνόσου τῆσδε χερειότερον.
Τέκτων, τέκτονος ἔργον ἐπίσταται, ἴδρις ἀοιδὸς,
ἴδριν ἀοιδοσύνης, φῶρα δὲ φὼρ ἐδάη,
Ἀλλ' αἵ γ' οὐκ ἐθέλουσι τάπερ νοέουσι, νοεῖσθαι.
Ἦρ' ἐτεὸν κακίη ὄμματα πηρὰ φέρει.
Ὡς δ' ἀνδρὸς τίουσι τάπερ γελόωσι πρόσωπα,
τερπόμενοι χροιαῖς κινυμένων πινάκων.
Οὐκ ὅσσον πινάκεσσιν ὀΐομαι, ὅσσον ἐπ' ἀνδρῶν
θυμῷ, τοῦ, τελέθει χρώματα μαρτυρίη.
Γηθαίνομ' ὡς κενεὴν καὶ ἀνείδεον ὑψορόφωνον
ἠχώ ποθέων, παλαίζεθ' ὑπὲρ σκοπέλων.
Καὶ μορφῆς τις ἑῆς ποτ' ἐράσσατο, καὶ κατὰ πηγῆς
ἥλατ', ἐπ' εἰδώλῳ κάλλεος οὐλομένου.
Ἄλλη δ' αὖ ποταμοῖο καλοῖς ἐπεμήνατο ῥείθροις,
μαινομένη, οὐδ' ὄχθας ἥγ' ἀπέλειπε φίλας.
Λαιπηρὸν ὕδωρ, χείρεσσιν ἀφυσσαμένη, ἀφρὸν ἔμαρπτεν.
Ἀλλ' οὐδ' ὥς, πυρόεις ὕδασι λῆγε πόθος.
Οὕτω τυφλὸν ἔρως καὶ ἀνάρσιον. οὐ μέγα θαῦμα,
εἴ τινα καὶ σὺ νέων, τηλενόοιο βάλοιο,
εὔχροος, ἁβροχίτων, ῥοδοδάκτυλος, ὑψικάρηνος,
οὐχ οἷα, ἀλλὰ τόσοις, ὁσσατίοισι γραφῇ.
Πείθομαι, ὥς ποτε ταῦρον ἀνὴρ σοφὸς ἤπαφε τέχνῃ,
χρώμασι μορφώσας δουρατέην δάμαλιν.
Ξεῖνος ἔρως, ἀπνόοισιν ἐπ' εἴδεσιν ἔμπνοα βαίνει,

Inimicique dolus: deceptio'que uxoris.
Hæc tibi lex est patria usque ex illo
Nunquam in bono colore fiduciam habere o filia.
Omnem .n. pulchritudinem mihi parua gratia uet tulit:
Et hyems frigida perdidit confestim.
Vel morbus ipsam flexit immaturum: aut tempus graue
Perdidit, consumentium annorum ferens orbes.
Hoc autem & plus est ridiculum. nouit inornatam
Speciem habens mulier. & calcat danaen
Turpitudine gloriata. sed turpius cum dicant
Gnaræ. non enim ego huius malæ futuræ sum.
Communem morbum habent, & mutuo uolunt
Cælare. quid nam morbo hoc peius?
Faber fabri opus nouit: peritus cantor
Peritum cantilenæ: furem uero fur didicit.
Sed hæ non uolunt quæ sciunt sciri.
Certe uerum. uitium fert cæcos oculos.
Qemadmodum autem uiui honorant, quas uident: facies:
Delectati coloribus, quæ mouentur: tabellarum.
Nequaquam tantum tabellis puto: quantum in uirorum
Animo: cuius existunt colores tistimonium.
Audio inanem, & efformem postuocalem
Echo quendam cupientem, errasse supra scopulos.
Et formam quendam suam adamasse: & in fontem
Desiluisse ob simulachrum pulchritudinis pernitiosæ:
Aliam autem rursus fluuii pulchris insaniuisse fluentis.
Insaniebat, neque ripas hæc relinquebat caras.
Prensabat aquam, manibus hauriebat, spumam capiebat:
Sed neque sic igneum aquis desinebat desyderium.
Sic res cæca amor es, & incommoda. non admodum mirum
Siquem & tu iuuenum longe a mente ieceris.
Bonicolor, delitiose uestitus roseis digitis, celsiceps
Non unum, sed tot, quot pingeris.
Audio olim taurum uirum sapientem decepisse arte
Coloribus formantem ligneam iuuencam.
Communis amor non spirantibus in speciebus spirãter gradit

209

Quando & tu iuuenibus commenta es tale scelus.
Orpheus feris persuadebat. tu uero uiris, quibus similis
Feris est mens. & quæ fœmineo amore insanit uita.
Si non carnibus gratificare, pro carnibus
Oculis, & hoc, morbus aerius amor.
Sed inuulnerata tota? certe neq; hoc bonum
Est mihi inanis gloriam habere uitii.
Sic autem & multis gloriam scripseris indecoram:
Et quam uis sapiens existens, facilis res cursu uitium.
Aliorum quidem sordentem uitam machinamentis occulta.
Tibi uero temperãtiam, & nigrum quiddam fer.
Si. n. temperantes sunt floridæ, nunq̃ aliis
Persuaseris fœminis temperantem animum habere.
Verbum autem nostræ legis neq; oculos iacere
Vxorem in alienam adulterinis desyderiis.
Principium. n. amoris impudentis aspectus impudens.
Quem uir fugiens, & uitium fugiet.
Quomodo autem tu tantum amoris in uiris cestum agens
Nuptiifrago o mulier longe manes a uitio?
Sed age si tibi & fabulã conuenientem fabulabor
Turpitudinibus uestris. canicies uero res loquax.
Iniudicatum erat antea mortale genus: qui'q; optimus,
Qui'q; deterior, ut fama uetus.
Multi quidem uidebantur incõmodi existentes optimi:
Multi uero rursus boni ex contrario inconsulti.
Gloria uilissimos: uilitas uero optimos
Sequebatur. nequaq̃ iustitia his retributis.
Sed non latuit regem deum uitium regnans.
Sero autem indignatus, tale dixit uerbum.
Non fas est bonis meam gloriam, atq; malis
Esse: sic. n. esset maius uitium.
Quare bis ego signum bonum præbebo:
Vt bene cognoscas qui malus, qui'q; bonus.
Sic fatus. rubefecit genas bonis
Sanguinem sub cutem fundens, turpitudine expulsa.
Fœminis uero præcipue, quoniam & specie raræ.

Ὁππότε καὶ σὺ νέοις μήσαο τοῖον ἄγρας.
Ὀρφεὺς θῆρας ἔπειθε, σὺ δ' ἀνέρας, οἷσιν ὁμοῖος
Θήρεσιν ἐστὶ νόος, θηλυμανής τε βίος.
Εἴ τοι μὴ δέρκεαι χαρίζεαι, ἀντὶ δὲ σαρκῶν,
Ὄμμασι, καὶ τὸ, νόσος ἡδίη φιλότης.
Ἀλλ' ἄζωστος ὅλη; ναὶ πείθομαι, οὐδὲ τὸ δ' ἐσθλὸν
Ἔστιν ἐμοὶ, κενεῆς δόξαν ἔχειν κακίης.
Ὧς δ' ἂν καὶ πολλῇσι νόμον γράψαις ἄκοσμον
Καὶ πινυτή περ ἐοῦσ'. εὔδρομον ἡ κακίη.
Ἄλλων μὲν ῥυπόωντα βίον τε χιτώσμασι κεύθειν,
Σοὶ δὲ σαοφροσύνην καί γε μέλαν φορέειν.
Εἰ γὰρ σώφρονές εἰσιν ἐπανθέες, οὔποτ' ἂν ἄλλας
Πείσαις θηλυτέρας σώφρονα θυμὸν ἔχειν.
Μῦθος δ' ἡμετέροιο νόμου, μὴ δ' ὄμματα βάλλειν
Ἐῦνιν ἐπ' ἀλλότριον, μοιχαλίοισι πόθοις.
Ἀρχὴ γὰρ φιλότητος ἀναιδέος ὄψις ἀναιδής,
Τὴν κεν ἀνὴρ φεύγων, καὶ κακότητα φύγοι.
Γῶς δὲ σὺ τόσσον ἔρωτος ἐπ' ἄνδρασι κεστὸν ἄγουσα
Λυσιγάμοιο γυναι τῆλε μένεις κακίης.
Εἰ δ' ἄγε σοι καὶ μῦθον ἐοικότα μυθολογήσω
Αἰγῶπιν ὑμετέροιο. ἡ πολιὴ δὲ λάλον.
Ἄκριτον ἦν τὸ πάροιθε βροτῶν γένος, ὅς τε φέριστος,
Ὅς τε χερειότερος, ὡς φάτις ὠγυγίη.
Πολλοὶ μὲν δοκέεσκον ἀνάρσιοι, ὄντες ἄριστοι,
Γολλοὶ δ' αὖτ' ἀγαθοὶ, ἔμπαλιν ἀφραδέες.
Κῦδος ἀτιμοτάτοισιν, ἀτιμίη δ' ἔτ' ἀρίστοις
Ἔσπετο, οὔτε δίκη τῶν δ' ἐπαμειβομένων.
Ἀλλ' οὐ λῆθεν ἄνακτα θεὸν κακίη μεθέουσα,
Ὀψὲ δ' ἀλαστήσας, τοῖον ἔειπεν ἔπος.
Οὐ θέμις ἐστ' ἀγαθοῖσιν ὁμὸν κλέος ἠδὲ κακοῖσιν
Ἔμμεναι, ὧδ' ἂν ἔοι πλειοτέρη κακίη.
Τοὔνεκα, τοῖσιν ἐγὼ σημήϊον ἐσθλὸν ὀπάσσω,
Ὄφρ' εὖ γινώσκῃς, ὅς κακὸς, ὅς τ' ἀγαθός.
Ὣς εἰπὼν, ἐρύθηνε παρήϊα τοῖς ἀγαθοῖσιν
Αἷμ' ὑπὸ δέρμα χέας, αἶσχος ὀρνυμένου.
Θηλυτέραις δὲ μάλιστα, ἐπεὶ καὶ εἶδος ἀραιαὶ,

Καὶ κραδίην ἁπαλαὶ, πλεῖον ὑπεσκέδασε.
Τοῖς δὲ κακοῖσιν ἔπληξε, καὶ ἄβροτον εἶδος ἔθηκε.
Τοὔνεκεν οὐδ' ὀλίγον αἴσχεσι συμφέρεται.
Τὴν, σύ μοι ἰη ἐοῦσα πολύχροε, οὐ γὰρ ἔρευθος
Αἰδέομ', εἰ καί μοι χρῶσον ὑπέρθε φέρεις,
Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἔρευθος, ἀναιδείης ἀνέρευθος
Ἔκγονον, ὃ κλύζει ὄμβρος ὁ πρὶν σοφόμορον,
Μὴ γράφε τῆς τὸ πρόσωπον ἀτάσθαλε, μὴ δὲ δολώσῃς
Σὸν χρόα, κάλλος ἐμοὶ μοῦνον, ὃ δῶκε φύσις.
Καὶ γὰρ πλοῦτος ἐμοὶ πατρώϊος, ἐστὶν ἀρείων
Τοῦδ', ὃν ἐμὴ παλάμη οὐχ ὁσίως συνάγει,
Καὶ τυτθός περ ἐὼν, πολὺ πλείονος. ὡς δὲ γυναῖκα
Στέργω κουριδίην, οὐχὶ δὲ μοιχιδίην.
Καὶ γραπτῶν παίδων πολὺ φέρτεροι, οὓς ἐφύτευσα,
Καί περ ἀρειοτέρων, οἵ γε χερειότεροι.
Τὴν, σὺ μνωομένη, τήρει δέμας οἷον ἐτύχθη,
Μὴ δ' ἐθέλειν δοκέειν αὖθ' ἑτέρης ἑτέρη.
Κελτοὶ μὲν κρίνουσι γόνον ῥήνοιο ῥεέθροις,
Καὶ χρυσὸν καθαροῦ ἄνθρακές εἰσι κρίσις.
Σὸν δὲ σαόφρονα θυμὸν ἀγαλλεῖ κάλλει μορφῆς
Σταθμοῖμ' ἀσβολόεις μή σε γράφοι βελίας.
Ἢ γὰρ τέφραν ἔθηκεν ὅλην, ἢ καπνὸν ἔχευε,
Τόσσον ἀεικίσσας, τέρψιος αἴτι ἔσῃς.
Οὐ χρυσὸς λιθάκεσσι διαπλοκὸς ὄμματα βάλλων
Αὐγαῖς ἠερίαις, τίμιος εὐγενέταις,
Δειροπέδη στήθεσσι περίζοχος, οὔας ἀτίζων
Ἄχθει μαργαρέῳ ἀμφιπερικραδάων,
Οὐδ' ὅπος ἀμφὶ κάρηνον ὑπέρτατος, οὐ πολύχρυσος
Ἐσθὴς λεπταλέων δαίδαλα ἔργα μίτων,
Πορφύρεα, χρύσεια, διαλαμπέα, σιγαλόεντα,
Οὐδὲ πετάλων φάρμακα λευγαλέα,
Κόσμος θηλυτέραις, οὐ χείλεα πορφυρόεντα,
Οὐ γραπτῶν βλεφάρων ὀφρὺν ὑπέρθε φέρειν,
Κυανέην, διερὰς τε κόρας ἔνδοθεν ἑλίσσειν,
Οὐκ ὀπὶ θρυπτομένῃ εὐμενέος οὔας ἄγειν,
Οὐδὲ χέρας τε, πόδας τε, φίλῳ καὶ ἡδέϊ δεσμῷ
Χρυσῷ σφιγγομένην, δούλιον εὖχος ἔχειν,

Et corde molles, magis subdissipauit.
Malis, aût fixit, & immutabile intus posuit.
Quapropter neq; parum dedecori confertur.
Quorum tu mihi sola existens multicolor, non. n. ruborem
reuereor: & si mihi tantum desuper fers;
Hoc. n. est rubor impudentiæ irrubescentia
Proles, quã obruit imber prior sodomorum.
Ne pingas faciem o pernitiosa, neq; adulteres
tuum corpus. pulchritudo mihi sola, quã dedit natura:
Nã diuitiæ mihi paternæ sunt meliores
Iis, quas mea manus non sancte colligit.
Et paruæ licet existentes, multo pluris, ut autem mulierem
Amo puellulam, non autem adulteram.
Et ex scriptis filiis multo meliores, quos genui,
Licet melioribus qui deteriores,
Quorum tu memor, serua corpus: quale est fabricatum.
Neq; uelis uideri pro altera, altera.
Celti quidem iudicant prolem Rheni fluentis.
Et auri puri carbones sunt iudicium.
Tuum autem temperantem aĩum deformi pulchritudĩe formæ
pondere fuligineus ne te pingat Belias.
Aut. n. cinerem posuit totam, aut fumum fudit.
Tantũ deturpans delectatione pro tanta.
Non aurum lapillis implicitum oculos iaciens.
Splendoribus aeriis pretiosum nobilibus.
Colare pectoribus circuncurrens: aurem deprimens
Oneret gemmeo circumuibrans.
Neq; quantum circum caput supremum, non auro referta
Vestis tenuium ingeniosa opera filorum.
Purpurea, aurea, resplendentia: fulgida
Neq; genarum medicamenta pernitiosa.
Ornatus mulieribus non labra purpurea.
Non pictarum palpebrarum supercilium desuper feras
Cœruleum, humentes'q; pupillas interius uolue.
Non uoci delicatæ benignam aurem duc.
Neq; manus'q; pedesq; caro, & iucundo uinculo
Aureo stringens, seruilem gloriam habe.

211

Neq; uero ungentis mollibus tuum corpus, uel caput
Inungere · mortuos consectantur uultures.
Neq; in oribus tuis ineptam cibo escam
Mollias mouens hinc & inde genam:
Veluti contemnens temperantes: ex dentibus uero
Mitte, & humentibus spumam ab oribus.
Neq; stellarum fulgoribus exulta: non ostende,
Speciem a scissis ingeniosis biforibus
Spectans uidentes. ne extollare seruorum
Multitudine. non ancillis imaginibus tui cordis.
Veris nuntii sunt hirundines, flos, fructus,
Dominæ ancillæ. & hoc animaduerte mihi.
Horum. n. & si ununquodq; inornatus quidam leuis:
Omnia quidem simul inuicem firma est mors.
Flos, unus est mulieribus amandus bonus rubor
Pudor. hoc pingit pictor noster.
Dabimus, si desyderas, & secundum. pallorem trahas
Pulchritudini tuæ Christi absumpta laboribus.
Precibusq;, suspiriis'q;, & diebus, noctibus'q; insomnibus.
Hæc & iniugatorum medicamenta, & iugatorum.
Colores quidem parietibus dimittimus, atq; mulieribus
Iis: quot rabies sordes animæ est iuuenum.
Illæ & lasciuiant impudenter, & rideant.
Nobis autem neq; uidere lasciuas fas est.
Mos est mulieribus res pretiosa, domi manere
Plurimum, & diuinis alloqui sermonibus.
Tela'q;, fuso'q;. hoc. n. præmium est mulierum:
Ancillis opera distribuere, seruos uitare.
Labiis uincla ferre, & oculis, atq; genis.
Neq; pedem extra uestibula sæpe habere.
Delectari fœminis temperantibus, sed uiro solo,
Cui mitram diuinitus soluisti uirgineam.
Et huic modum ferre. tu quidem fiduciæ, ut præbeas
Fidem, q; externis procul manes a luminibus.
Quis primus colorauit dei figmentum? ut pereat
Primus impudentiam coloribus immiscens.

Οὐδὲ μύροις μαλακοῖσι τεὸν δέμας, ἠὲ κάρηνον
   χρίεσθαι, νεκροὺς ἀμφιέπουσι γύπες.
Μὴ δὲ μὲν ἐν στομάτεσσι τεοῖς ἄβρωτον ἐδωδὴν
   μαλθάσσειν, δονέουσ' ἔνθα καὶ ἔνθα γένυν,
Οἷα περιφρονέουσα σαόφρονας, ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντων
   Γέμπειν, καὶ διερῶν ἀφρὸν ἀπὸ στομάτων.
Μὴ δὲ λίθων στεροπῇσιν ἀγάλλεο, μὴ περιφαίνειν
   Εἶδος ἀπὸ χρυσῶν δαιδαλέων διθύρων,
Ἀγριομένη λύσσοντας. ἀείρεο μὴ θεραπόντων
   Πληθύϊ, μὴ δμωαῖς εἴκουσι σῆς κραδίης.
Εἴαρος ἄγγελοί εἰσι χελιδόνες, ἄνθος ὀπώρης,
   Δεσποίνης δμωαί, καὶ τόδε φράζεό μοι.
Τῶν δὲ γὰρ εἰ καὶ ἕκαστον ἀκοσμίη ἲς ἐλαφρή,
   Πάντα γ' ἅμ' ἀλλήλοις ἔμπεδός ἐστι μόρος.
Ἄνθος δ' ἐστὶ γυναιξὶν ἐράσμιον, ἐσθλὸν ἔρευθος,
   Αἰδώς. τοῦτο γράφει ζωγράφος ἡμέτερος.
Δώσομεν, εἰ ποθέεις, καὶ δεύτερον, ὦχρον ἐφέλκοις
   Καλλεῖ σῷ, χρυσοῦ τηκομένη καμάτοις,
Εὐχαῖς τε, στοναχαῖς τε, καὶ ἤμασι, νυξί τ' ἀΰπνοις.
   Ταῦτα καὶ ἀζυγέων φάρμακα, καὶ ζυγίων.
Χρώματα μὲν τοίχοισι περήσσομεν, ἠδὲ γυναιξί,
   Ταῖς, ὁπόσαις λύσση βόρβορός ἐστι νέων.
Κεῖναι καὶ σκιρτῶσιν ἀναιδέα, καὶ γελόωσιν,
   Ἡμῖν δ' οὐδ' ὁρᾶαν μαχλάδας ἐστὶ θέμις.
Ὁ ζόφος ἐστὶ γυναιξὶ ἐπίτιμον, οἴκαδε μίμνειν
   Πλείονα, καὶ θείοις προσλαλέειν λογίοις,
Ἱστῷ τ', ἠλεκάτῃ τε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γυναικῶν
   Δμωαῖς ἔργα νέμειν, δμῶας ἀλευέμεναι,
Χείλεσι δεσμὰ φέρειν, καὶ ὄμμασιν, ἠδὲ πεδαῖς,
   Μὴ δὲ πόδας προθύρων πολλάκις ἐκτὸς ἔχειν.
Χαίρειν θηλυτέρῃσι σαόφροσιν, ἀνδρὶ δὲ μούνῳ,
   Τῷ, μίξω θεόθεν λύσαο παρθενίην,
Καὶ σῷ, μέζα φέρειν σύ γε θάρσεος, ὥς κεν ὀπάζοις
   Πίστιν, ὅτι ξείνων τῆλε μένεις φαέων.
Τίς πρῶτος χροίησε θεοῦ πλάσιν, ὡς ἀπὸ λοιγὸν
   Γράψας αἰκελίην χρώμασιν ἐγκεράσας.

Πῶς δ' ὁπότ' ἀρνευτῆρες ἀναιδέες, ἄνδρες ἄνανδροι
Εἴδωλον μορφῆς ἀνδρόθι κευθομένης
Ἔνδοθεν ἐστήριξαν, τὰ δ' ἔσσεται, οἷς ἐπέοικεν
Ἅλματα, καὶ λιγυρῶν αἰσχρὰ λύσις μελέων,
Ἀνδράσιν ἀφραδέεσσιν ἑαδότα, ὡς ἄρα καί τε,
Ἐσσάμεναι μορφὴν ἔκτοθεν ἀλλοτρίην,
Κωμικὸν, οὐχ ἱερὸν αἰδοῦς σκέπας, ἔνθεν ἔπειτα,
Κίνυνται μορφῆς ἄξια δαιδαλέης,
Τῇ περιμοχλίζουσι θύρας, κληῖδες, ἔσοπτρα,
Φάρμακα, φαρμακίδες, ἄζομον οὐδὲ τέγος.
Ταῦτ' εἶδος γραφίης κενεαυχέος. ἀκοσμίης δὲ,
Οὐδὲν ἀμοχθότερον σώφρονος ἀγλαΐης.
Εἰ δὲ σὺ κάλλεϊ τόσσον ἐπιπλάστῳ βλεμεαίνεις,
Οὔποτ' ἂν ἀπλάστῳ σώφρονα θυμὸν ἔχοις.
Ἐσθὴρ εἶδος ἔτευξεν ἐράσμιον, ἀλλά τι κείνης
Ἔργον ἀριπρεπέης, ἔθνος ἔμεινεν ὅλον.
Γραψέ ποτ' ὄμματα πόρνης Ἰεζάβελ ἀγελιόθυμος,
Λοῦσε γυμνὴν πόρνας αἵματι πορνιδίῳ.
Σοὶ δ' οὔτ' ὀργὴν ἄνακτος ἑλεῖν χόλον, οὔτ' ἐνὶ πόρναις
Μοῖραν ἔχειν, ὤ μοι φείδεο σωφροσύνης.
Οὐ ζομέεις ἱδρῆας ὑποκλίνουσα κάρηνον,
Σκηνὴν ἀμφιθέτοις εἴδεσι λαμπομένην;
Οὐ δὲ χέρας φιάσειεν, ἐπὴν ἐς μύστιν ἐδωδὴν
Τείνῃς, αἷς σὺ γράφεις πένθιμον ἀγλαΐην;
Πῶς δὲ σύ γ' ἀθλοφόροισιν, ὅσοις ἴσῃ τι χορείην
Λαὸς πανσυδίῃ τίμιον αἷμα σέβων,
Εἶδος ἄγεις πολλῶν θελκτήριον, ὡς ἀγορῆτις,
Πληθὺν ἐφελκομένη ἐν μεγάλῳ πτολίων,
Ἢ θηρῶν δείκηλον ὁμοίϊα, οἳ, προφέρουσιν
Ἑρπυστὰς σκολιῶν δειμαλέοι λαγόνων.
Ἀλλὰ γύναι, μύθοισιν ἐπιπείθεο ἡμετέροισι,
Μή σε νόος ζώσῃ χεῖρας ἐπ' εἶδος ἄγων.
Μὴ σύ γε μὴ κείνῃσιν ὁμόστολος ὦ τέκος εἴης,
Μὴ σύ γε συμφράδμων, μὴ δὲ συνωροφίη.
Ἄλλῃσιν τὰ περισσὰ, σὺ δ' ἄζεο χείλεσιν ἀνδρῶν,
Καὶ κληϊζομένη. τοῦτο γυναιξὶ κλέος.

Quemadmodum autem natatores impudentes, uiri imbelles
Simulachrum formæ intus absconsæ
Extrinsecus statuerunt: ea autem consequũt: Quæcũq; cõuenit
Saltationes, & stridulorum turpis solutio membrorum,
Viris inconsultis placentia, sic utiq; hæ
Indutæ formam extrinsecus alienam
Comicum non sacrum pudoris tegmen, inde postea
Mouentur formæ digna ingeniosæ.
Huic circum laborant fores: claues, specula,
Medicamenta ueneficæ, intremens neq; tectum
Hæc formæ picturæ inanis gloriæ, Caluitiei autem
Nihil illaboriosius temperanti splendore.
Si autem tu pulchritudine tantum inductitia insanis:
Nunq̃ inculto temperantem animum habueris.
Esther specie fuit amabilis: sed quid illius
Opus decoris? gens mansit tota.
Pinxit olim oculos scorti Iezabel animisera:
Abluit tamen scorta sanguine meretricio.
Tibi uero neq; opus regis capere iram, neq; in scortis
Partem potes. qua re mihi parcas temperantiæ
Non tremis sacerdotes declinans caput.
Tentorium utrinq; positis speciebus splendens,
Neq; manus horrent, quando in arcanam escam
Tendis: quibus tu pingis lugubrem nitorem.
Quomodo autem tu quidẽ certaminiferis, quot statuit chores
Populus passim pretiosum sanguinem colens:
Speciem agis multorum pellectiuam, ut forum quoddam
Multitudinem trahens in medio urbium.
Aut ferarum demonstratoribus similia, qui proferunt
Reptilia clandestinorum formidolosi ilium.
Sed o mulier uerbis obtempera nostris:
Nec te mens uulneret manus in speciẽ agens:
Ne tu quidem: ne illis connauigans o filia fueris:
Ne tu consilii socia, neq; contubernalis.
Aliis superflua, tu autem uereare, labiis uirorum
Et celebrata. hoc est mulieribus gloria.

Grego. N v

καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς καπερ-
ναοὺμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ
ἰησοῦς. καὶ ἡ θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. Ἐλη-
λακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε, ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν ἰησοῦν
περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον,
καὶ ἐφοβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς. ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. ἤθε-
λον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ
τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑπῆγον. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος, ἑστηκὼς πέραν τῆς
θαλάσσης, ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἕν, εἰς ὃ ἐνέβη-
σαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον. ἄλ-
λα δὲ πλοιάρια ἦλθεν ἐκ τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν
ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου. ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος, ὅτι ἰησοῦς οὐκ
ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ
ἦλθον εἰς καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν ἰησοῦν. καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέ-
ραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ ῥαββεί. πότε ὧδε γέγονας; ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, καὶ εἶπεν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν. ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι
εἴδετε σημεῖα, ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων, καὶ ἐχορτάσθητε.
Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν, τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν, τὴν μέ-
νουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει. τοῦτον
γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν. τί ποιῶμεν, ἵνα
ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; ἀπεκρίθη ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς.
τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. εἶπον
οὖν αὐτῷ. τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν, καὶ πιστεύσωμέν σοι;
τί ἐργάζῃ; οἱ πατέρες ἡμῶν, τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ. καθώς ἐστι
γεγραμμένον. ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. εἶπεν οὖν
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν. οὐ μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν
ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν, ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν. κύριε,
πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. ἐγώ
εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, ὁ ἐρχόμενος πρός με, οὐ μὴ πεινάσει. καὶ ὁ
πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ διψήσει πώποτε. ἀλλ᾽ εἶπον ὑμῖν, ὅτι καὶ ἑω-
ράκατέ με.

ζήτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἑφεξῆς τετραδίου.

Et cum ascendissent nauim: uenerunt trans mare in Caphar
naum. Et tenebræ iam factæ erant: & non uenerat ad eos
iesus. Mare autem uento magno flante exurgebat. Cum re-
migassent ergo quasi stadia uigitiquinq;, aut triginta: uident Iesū
ambulantem supra mare : & proximum naui fieri,
& timuerunt. Ille autem dicit eis. Ego sum nolite timere. Vo-
luerunt ergo accipere eum in nauim: & statim nauis fuit in
terra: ad quam ibant. Altera die turba, quæ stabat trans
mare: uidit qa nauicula alia nō erat ibi nisi una, quam ascende-
rant discipuli eius, & quia non introisset cum discipulis suis:
Iesus in nauim: sed soli discipuli eius abissent. Ali
æ uero supueneřt naues a tyberiad iuxta locū ubi māducauerāt
panē gratias agente dño. Cum ergo uidisset turba: qa Iesus nō
esset ibi: neq; discipuli eius: ascenderunt in nauiculas: &
uenerūt Capharnaum quærētes Iesū. Et cū iuenissent eū trans
mare: dixerunt ei. Rabbi quando huc uenisti? Respondit
eis Iesus & dixit. Amen amen dico uobis: quæritis me nō quia
uidistis signa: sed quia manducastis ex panibus. & saturi estis.
Operamini non cibum qui perit: sed qui perma-
net in uitam æternam: quem filius hominis dabit uobis. Hunc
enim pater signauit deus. Dixerūt ergo ad eū. Quid faciem⁹ ut
operemur opera dei? Respondit Iesus & dixit eis.
Hoc est opus dei: ut credatis in eum: quem misit ille. Dixerunt
ergo ei. Quod ergo tu facis signū: ut uideamus & credam⁹ tibi?
Quid operaris? Patres uři māducauerunt manna i deserto: sicut
scriptū ē. Panem de cœlo dedit eis manducare. Dixit ergo
eis Iesus: Amen amen dico uobis: non Moses dedit uobis
panem de cœlo: sed pater meus dat uobis panem de
cœlo uerum. Panis enim uerus est: qui de
cœlo descendit: & dat uitam mūdo. dixerūt ergo ad eum: Dñe
semper da nobis panem hunc. Dixit eis Iesus: Ego
sum panis uitæ: qui uenit ad me: non esuriet: &
qui credit in me: non sitiet in æternū. Sed dixi uobis: quia & ui
distis

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

214

Si quidem tibi uita omnino libera fuit a uinculis:
Christo uiue soli omnia excutiens.
Virgo splendida, prudens, clara consiliis
Sponsum tui cordis immaculatum habens Christum.
Si uero te lateris cepit desyderium, a quo diuisa es:
Solum latus complecti carum.
Bonum aculeum habens, liberum pro malo.
Aliis autem affectibus neq; in somnis occurre.
Et tu dei magni adstatrix, neq; tu lates
Si quando humili muliebre aliquid commisceas,
Est & in sordentibus olim uestibus delicatio indecens.
Et grauitas mollibus. gnari non pauci.
Ruga tibi plus est scito uel maxima
Vulnera in mundo uiuens. reuereare testimoniũ.
Neq;.n. in sordentibus gutta tantum: quantulum
Videtur in puris uestibus æquicoloribus.
Hæc quidem si persuaserimus, profuerimus: sin autem faciem:
Firmaris: splendueris bis tantum, si desyderas,
Auroq;, electroq;, & argento, atq; ebore.
Talia largior ego nuper pulchritudinem pingentibus.
Columna quidem parata, ego autem inscriptionem ĩprimam.
Huc ades quibuscũq; carũ ẽ pulchritudine oblectandi:

IN MAGNVM BASILIVM FVNEBRIA, SEV SEPVLCHRALIA.

Corpus sine anima prius uiuere, q̃ me sine te
Basili amice Christi cultor, existimabam
Sed toleraui, & substinui, qd moramur? nõ me sublatũ
Locabis in beatorum, tuum'q; chori ordinem.
Ne me deseras, ne sepulchrum adiuro: nunq̃ tui
Obliuiscar: neq; uolens. Gregorii oratio hæc est.
Cum Basilii deisapi rapuit spiritum
Trinitas, libenter hinc festinantis:
Omnis quidem cœlestis exercitus lætatus est eunte:
Omnis autem cappadocum lamentata est ciuitas.
Non solum uer, sed mũdus magnopere clamauit: periit præco:
Periit pacis uinculum decoræ.

Εἰ μὲν σοί γε βίος πανελεύθερος ἔπλετο δεσμῶν,
Χριστῷ ζῶε μόνῳ, πάντ' ἀποσεισαμένη,
Παρθένος αἰγλήεσσα, περίφρων, ἀγχιμόμητις,
Νυμφίον ἧς κραδίης ἁγνὸν ἔχουσα λόγον.
Εἰ δέ σέ γε πλευρῆς εἷλεν πόθος, ἧς ἐκεάσθης,
Μούνην γε πλευρὴν ἀμφιέπειν φιλίην,
Ἐσθλὸν φίλτρον ἔχουσα, ἐλεύθερον αἴτι κακοῖο,
Τοῖς δ' ἄλλοις πάθεσιν, μηδ' ὄναρ αὐτιάαν.
Καὶ σὺ Θεοῦ μεγάλοιο πρασάτι, οὐ δὲ σὺ λήθεις,
Ἥν ποτε σῷ χθαμαλῷ θῆλυ τι συγκεράσῃς.
Ἔστι καὶ ἐν ῥυπόωσί ποθ' εἵμασι θρύψις ἄσημος,
Καὶ σεμνότης μαλακοῖς, ἴσοροι οὐκ ὀλίγοι.
Ῥυτίς σοι πλέον ἐστὶν, ἐπίστασο, ἢ τὰ μέγιστα
Τραύματα κοσμοβίων. ἄζεο μητρυιήν.
Οὐ δὲ γὰρ ἐν ῥυπόωσι ῥανὶς τόσον, ὁσσάτιόν περ
Φαίνεται ἐν καθαροῖς εἵμασιν ἰσοχρόοις.
Ταῦτ' εἰ μὲν πείθοιμεν, ὀνήσομεν, εἰ δὲ πρόσωπον
Στήσειας, λάμποις δὶς τόσον, εἰ ποθέεις,
Χρυσῷ τ', ἠλέκτρῳ τε, καὶ ἀργύρῳ, ἠδ' ἐλέφαντι.
Τοῖα χαρίζομ' ἐγὼ ταῖς νεοκαλλιγράφοις.
Ἡ στήλη μὲν ἕτοιμος, ἐγὼ δ' ἐπίγραμμα χαράξω.
Δεῦρ' ἴθ' ὅσοισι φίλον, κάλλει τερπόμενοι.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΕΠΙΚΗΔΙΑ, ΕΙΤΕ ΕΠΙΤΑΦΙΑ.

Ὦμα δίχα ψυχῆς ζώειν πάρος, ἢ ἐμὲ σεῖο,
Βασίλιε Χριστοῦ λάτρι φίλ' ᾠόμην.
Ἀλλ' ἔτλην, καὶ ἔμεινα. τί μέλλομεν. οὔ μ' ἀναείρας,
Θήσεις ἐς μακάρων σήν τε χοροστασίην;
Μή με λίπῃς μὴ, τύμβον ἐπόμνυμι, οὔποτε σεῖο
Λήσομαι, οὐδ' ἐθέλων. Γρηγορίοιο λόγος.
Ἡνίκα Βασιλίοιο θεόφρονος ἥρπασε πνεῦμα
Ἡ Τριὰς, ἀσπασίως ἔνθεν ἐπειγομένου,
Πᾶσα μὲν οὐρανίη στρατιὴ γήθησεν ἰόντι,
Πᾶσα δὲ Καππαδοκῶν ἐστονάχησε πόλις,
Οὐκ οἶον, κόσμος δὲ μέγ' ἴαχεν, ὤλετο κῆρυξ,
Ὤλετο εἰρήνης δεσμὸς ἀριπρεπέος.

Κόσμος ὅλος μύθοισιν ὑπ' ἀντιπάλοισιν ἀεικῶς
σείεται, ὁ τριάδος κλῆρος ὁμοσθενέος.
Αἰαῖ βασιλείου δὲ μεμυκότα χείλεα σιγῇ.
Ἔγρεο, καὶ στήτω σοῖσι λόγοισι σάλος,
σαῖς τε θυηπολίῃσι, σὺ γὰρ μόνος ἶσον ἔφηνας,
καὶ βίοτον μύθῳ, καὶ βιοτῇ τι λόγον.
Εἷς θεὸς ὑψιμέδων, ἕνα δ' ἄξιον ἀρχιερῆα
ἡμετέρη γενεὴ εἶδέ σε βασίλειε,
ἄγγελον ἀτρεκίης ἐριηχέα, ὄμμα φαεινὸν
χριστιανοῖς, ψυχῆς κάλλεσι λαμπόμενον,
Πόντου καππαδόκων τε μέγα κλέος εἰσέτι καὶ νῦν.
λίσσομ' ὑπὲρ κόσμου ἵστασο δῶρ' ἀνάγων.
Ἐνθάδε βασιλείοιο βασίλειον ἀρχιερῆα
θέντο με καισαρέες, Γρηγορείοιο φίλον,
ὃν περὶ κῆρι φίλησα, θεὸς δέ οἱ ὄλβια δοίη,
ἄλλα τε, καὶ ζωῆς ὡς τάχος ἀντιάσαι
ἡμετέρης. τί δ' ὄνειαρ ἐπὶ χθονὶ δηθύνοντα
τήκεσθ', οὐρανίης μνωόμενον φιλίης.
Τυτθὸν ἔτι πνείεσκες ἐπὶ χθονὶ, πάντα δὲ χριστῷ
δῶκας ἄγων, ψυχὴν, σῶμα, λόγον, παλάμας,
βασίλειε χριστοῖο μέγα κλέος, ἔρμ' ἱερήων,
ἔρμα πολυσχίστου νῦν πλέον ἀτρεκίης.
Ὦ λόγοι, ὦ ξυνὸς φιλίης δόμος, ὦ φίλ' ἀθῆναι,
ὦ θείου βιότου τηλόθι συνθεσίαι,
Ἴστε τόδ', ὡς βασίλειος ἐς οὐρανὸν, ὡς ποθέεσκε,
γρηγόρειος δ' ἐπὶ γῆς, χείλεσι δεσμὰ φέρων.
Καισαρέων μέγ' ἄεισμα φαάντατε ὦ βασίλειε,
βροντὴ σεῖο λόγος, ἀστεροπὴ δὲ βίος.
Ἀλλὰ καὶ ὣς, ἕδρην ἱερὴν λίπες, ἤθελεν οὕτω
χριστὸς, ὅπως μίξῃς ὡς τάχος οὐρανίοις.
Βένθεα πάντ' ἐδάης τὰ πνεύματος, ὅσσα τ' ἔασι
τῆς χθονίης σοφίης, ἔμπνοον ἱρὸν ἔης,
Ὀκταετῆ λαοῖο θεόφρονος ἡνία τείνας.
τοῦτο μόνον τῶν σῶν ὦ βασίλει' ὀλίγον.
Χαίροις ὦ βασίλειε, καὶ εἰ λίπες ἡμέας ἔμπης.
Γρηγορείου τόδε σοι γράμμ' ἐπιτυμβίδιον,

Mundus totus a sermonibus aduersariis indecenter
Quatitur trinitatis hæreditas æquipotentis.
Eheu Basilii clausa labia silent.
Excitare:ac cesset tuis sermonibus perturbatio:
Tuis'q; sacrificiis·tu.n·solus æque ostendisti
Et sermone uitã, & uita sermonem.
Vnus deus celsipotens.unũ uero dignum antistitem
Nostra ætas uidit te Basili
Nuntium ueritatis magnisonum, oculum clarum
Christianis animæ pulchritudinibus splendentem.
Maris Cappadocum'q; magna gloria etiam nunc
Supplico pro mũdo: stes dona adducens.
Hic Basilii Basilium antistitem
Posuerunt me Cæsarienses, Gregorii amicum:
Quem præter cor amaui.deus ei beata tribuat:
Aliaq;, & uitæ q̃ celerrime occurrere
Nostræ.quæ nam utilitas in terra morantem
Absumi:cœlestis memorem amicitiæ?
Parum etiam spirasti in terra·omnia autẽ Christo
Tradidisti ducens, animam, corpus, sermonem, manus.
Basili Christi magna gloria:firmamentum sacerdotum.
Firmamentum multifidæ nunc maxime ueritatis.
O sermones, o communis amicitiæ domus, o caræ Athenæ,
O diuinæ uitæ diu consortia,
Scitis hoc, Basilium in cœlum profectum, ut optabat,
Gregorium uero in terra labiis uincla ferentem.
Cæsariensium magna gloria illustrissime o Basili:
Tonitru tuus sermo, fulgur uero uita.
Attamen sedem sacram dereliquisti.uoluit ita
Christus, ut miscereris q̃ celerrime cœlestibus.
Profunda omnia edoctus es spiritus, quæcunq; sunt
Terrenæ sapientiæ:spiritale sacrum eras.
Octo annos populi dei sapi habenas rexisti.
Hoc solum a te o Basili parũ fuit.
Valeas o Basili, & si liquisti nos tamen.
Gregorii est hoc tibi scriptum sepulchrale:

216

Sermo hic, quem amabas: habes debitum o Basili
Amicitiæ, & tibi donum abominatissimum.
Gregorius Basili tuo pulueri dedicaui
Inscriptiuncularum hanc duodecadem.

EIVSDEM SENTENTIOSA DISTICHA.

Oni principii, & finem esse optimum,
b Recte probant exitus rerum.
Principiũ pariens mortalibus bonum finem,
Vitæ purgatio est diuine exercita.
Sermonibus alatus, ne extra alas uola.
Nam neq; uolucris uolat absq; alis.
Cognitio maxima est gloria mortalibus:
malum uero hac male utentibus.
Inanis gloria nullo pacto te corripiat:
Et, n. callida res hæc simplicioribus.
Bene agens, serua te ipsum, in hoc ut maneas.
Celer. n. est in deterius cursus.
Risus contineatur, & ira accipiat finem.
Ociosum autem penitus prohibeatur uerbum.
Deum time primum, & parentes honora.
sacerdotes lauda. senes reuerenter habe.
Filium patri nequaq̃ iusta dicere
Neq; lex definit, neq; ante leges, natura.
Quæ pati ab alio non uis omnino
Ea & tu ne facere alii uelis.
Non graue est ira iis, qui grauia egerunt.
Et. n iudicat huiusmodi iustitia.
Labia sapientia stillant dulcissimos sermones.
Guttur autẽ amarũ eructat pugnas
Fluenta dulcoris facunda scaturit lingua.
Sermones autem malos gignit os temerarium.
Amici amant & quæ amicis amica.
Inimici uero uilipendunt turpiter amicos.
Mendicos latent diuitum fores:
Splendidæ uero aulæ diuitibus semper amicæ.

Μῦθος ὅδ᾽ ὃν φιλέεσκες, ἔχεις χρέος ὦ βασίλειε
τῆς φιλίης, καί σοι δῶρον ἀπευκτότατον.
Γρηγόριος βασίλειε τεῇ κονίῃ ἀνέθηκα
τῶν ἐπιγραμμάτων τήνδε δυσωδινάδα.

ΤΟΥ̂ ΑΥ̓ΤΟΥ̂ ΓΝΩΜΙ
ΚᾺ ΔΙ΄ΣΤΙΧΑ.

ρχῆς καλῆς κάλλιστον εἶναι καὶ τέλος,
ἀ ὀρθῶς δοκοῦσιν οἱ ὅροι τῶν πραγμάτων.
Ἀρχὴ καλὸν τίκτουσα τοῖς βροτοῖς πέρας,
βίου κάθαρσις ἐν θεῷ ἀσκουμένη.
Λόγοις πτερωθεὶς, μὴ πτερῶν ἔξω πέτου,
πτερῶν γὰρ οὐδὲ πλέον ἵπταται δίχα.
Γνῶσις βροτῶν μέγιστον ἐν βίῳ κλέος,
κακὸν δὲ αὕτη τοῖς κακῶς κεχρημένοις.
Κενή σε δόξα μηδόλως συναρπάσῃ,
καὶ γὰρ πανοῦργον ἐστὶ τοῖς ἁπλουστέροις.
Εὖ δρῶν, φυλάττε σαυτὸν ἐν τούτῳ μένειν,
ταχὺς γάρ ἐστι πρὸς τὸ χεῖρον ὁ δρόμος.
Γέλως κρατείσθω, καὶ θυμὸς λάβοι πέρας,
Ἀργὸς δὲ παντάπασιν εἰργέσθω λόγος.
Θεὸν φοβοῦ πρώτιστα, καὶ γονεῖς τίμα,
ἱερεῖς ἐπαίνει, πρεσβύτας σεπτῶς ἔχε.
Υἱὸν δίκαια πατρὶ μηδόλως λέγειν,
θεσμός θ᾽ ὁρίζει, καὶ πρὸ θεσμῶν, ἡ φύσις.
Οἷα πρὸς ἄλλων μὴ παθεῖν ὅλως θέλεις,
τοιαῦτα καὶ σὺ μὴ δὲ δρᾶν ἄλλῳ θέλε.
Οὐ δεινὸν ὀργὴ δεινὰ τοῖς εἰργασμένοις,
καὶ γὰρ δικάζει τοῖς ὁμοίοις ἡ δίκη.
Χείλη σοφὰ στάζουσιν ἡδίστοις λόγοις,
φάρυγξ δὲ πικρὸς, ἐξερεύγεται μάχας.
Ῥεῖθρα γλυκασμοῦ γλῶσσα βλύζει στομύλη,
ῥήσεις δὲ φαύλας ἄκριτον χυνᾷ στόμα.
Φίλοι φιλοῦσι καὶ ἄχρις φίλοις φίλα,
ἐχθροὶ δὲ φαυλίζουσιν αἰσχρῶς τοὺς φίλοις.
Πτωχοῖς φίλοις κλείθουσι πλουσίων θύραι,
λαμπραὶ δὲ αὐλαὶ, πλουσίοις ἀεὶ φίλαι.

Ὕδωρ ποτὸν φέριστον, εὐκρατεῖ φιλίας,
Θολοῖ δὲ τὸν νοῦν συλλαβοῦσα κραιπάλη.
Οὐκ οἶδεν οἶνος σωφρονίζειν τὴν φύσιν,
Κινεῖ δὲ μᾶλλον ἡδονὰς προξενῶν.
Νοῦς λεπτὸς, ὄγκον ἐκδιώκει γαστρὸς,
Τἀναντία γὰρ τοῖς ἐναντίοις μάχη.
Κρείσσων τροφὴ σύμμετρος εὐφρουμένη,
Ἢ δεῖπνος ἁβρὸς, ὃν ἔπλασέ τις τὸναρ
Πλουτοῦσι μωροὶ τοῖς ὀνείρασι πλέον,
Ἢ χρημάτων ἄβυσσον οἱ κεκτημένοι.
Κρείσσων ἄπαις, ἢ μωρὰ κύειν ἔκγονα,
Ὁ μὲν γὰρ, ἄπαις, οἱ δὲ πολλοὶ, καὶ κακοί.
Γαντὶ βροτῷ θνήσκοντι, πᾶσα γῆ τάφος,
Πᾶν γὰρ τὸ ἐκ γῆς, γῆ τε, καὶ εἰς γῆν πάλιν.
Ποιμὴν ἀμέλγει, εἰ θέλει, καὶ τοὺς τράγους,
Ἀλλ' αὐτὶ γάλακτος, αἱμάτων πηγὰς ὕσει.
Ἡ σὺς ἐποπτεύουσα δειπνοποιΐαν,
Οἶδε τραπέζης τοὺς ὅρους μὴ συγχέειν.
Βίαζε καὶ σὺ τοὺς ἀτάκτους μὴ λύειν,
Τάξιν πρεπώδη καὶ νόμοις ἡρμοσμένην.
Νόμον φυλάττων, τοὺς φόβους ἔξω βαλῇς,
Φόβων γὰρ ἔξω πᾶς ὁ τῶν νόμων φύλαξ.
Κυβέρνος ἴδμων, φεύξεται τρικυμίας,
Καὶ δεινὰ πάντα νοῦς σοφὰς φέρων φιλίας.
Ζωῆς ἄριστον μὴ φρόνει τἀναντία,
Καὶ γὰρ πρόδηλος τῆς κακίας ἡ πλάνη.
Μέγιστος ἄκμων οὐ πτοεῖται τοὺς ψόφους,
Καὶ νοῦς ἐχέφρων πάσχων ἐκ κρούει βλάβην.
Φύλλων λαγωοὺς ἐκφοβοῦσιν οἱ κτύποι,
Ἄνδρας δ' ἀνάνδρους αἱ σκιαὶ τῶν πραγμάτων.
Μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον,
Ὡς τῷ λέγοντι τοῦ τρέφειν λελησμένῳ.
Ῥήτωρ πονηρὸς, τοὺς νόμους λυμαίνεται,
Ἁγνὸς δὲ ῥήτωρ, εὔκρατος ἁρμονία.
Γελῶσιν οἱ πλουτοῦντες ὀρφανῶν ψόγοις,
Αὐτῶν γελῶσι τὴν θεοῦ τιμωρείαν.

Aqua, potus optimus, temperat mentes.
Turbat autem mentem corripiens crapula.
Nescit uinum moderari naturam.
Mouet autem magis uoluptates excitans.
Mens tenuis molem abigit uentris.
Contraria.n. contrariis pugna.
Melior est cibus modicus facile comparatus,
Quam cœna delicata, quam finxit quis in somnis.
Ditescunt stulti somniis plus
Quam pecuniarum abyssum possidentes.
Melior orbitas filiorum, q̃ stultos procreare filios,
Ille quidem solus: hi uero multi & mali.
Omni mortali morienti, omnis terra sepulchrum.
Omne.n. quod ex terra est: terra'q;, & in terram rursus.
Pastor mulget si uult & hircos:
Sed pro lacte sanguinũ fontes pluet.
Sus inspectans cœnificium
Nouit mensæ terminos non confundere.
Coge & tu inordinatos: non solue
Ordinem decentem: & legibus accommodatum.
Legem seruans, metus extra iacias:
Sine metu .n. est, seruator legum.
Gubernator peritus fugiet tempestates:
Et grauia omnia mens sapientes ferens mentes.
Vitæ optimæ ne sapias contraria:
Et enim manifestus est uitii error.
Maxima incus non timet strepitum,
Et mens sapiens omne extrudit nocumentum.
Foliorum strepitus perterrent lepores:
Viros autem molles umbræ rerum.
Odi pauperem diuiti largientem
Vt dicenti nutriendi oblito.
Orator improbus leges corrumpit.
Bonus uero orator, temperata gubernatio.
Rident diuites pupillorum miserorum obprobria.
Ipsam rident dei ultionem.

218

Legibus circuncurret ad perniciem.
Qui non fert legitime obseruantiam legis.
Innatum est pauperibus non sapere admodum.
Diuitibus.n.neq; cura uitæ est.
Erudi stultos ut possibile est natura.
Habebunt.n.fortasse & mentes præter spem.
Percutiens ferrum, accendit & lapides:
Durum autem flagellum instruit cor.
Iusiurandum pessimum est dare, & accipere.
Forte.n.ambobus offendisti iustitiam.
In æuum thesaurissa qui extra finem.
Hic.n.deficit & ante finem.
Ne ama diuitias, quas soluit tempus.
Quæ.n.tempus condidit, & soluet tempus.
Turpe est mulierculis uirilem morem efferre:
Temperantibus enim ordo, pudor hesternus.
Procliuis res est uoluptas utentibus:
Et ut accedit, abit lapidis instar.
Nullæ diuitiæ dolentibus sanitate potiores.
Sapienter & hanc natura semper uult.
Sonitus maris uiri insipientis sermones:
Grauant litora: non impinguant herbas.
Persuadent dona uel sapientes obuidere.
Hominibus autem aurum uenatio est: ut auibus laqueus.
Senectutem mœrores pariunt uel ante tempus:
Quæ.n.mos abstulit, non statuet tempus.
Diuitiæ, celerrimus malorum minister.
Nam prompta est potentia ad maleficium.
Nulla est possessio amico melior.
Ne improbum uirum possideas unq̃ amicum.
Ordo honoretur, & antecedat imperio.
Imperium enim ipse est, ac imperii sempet custos.
Mens concitabunda, tinea est depascens ossa.
Viret autem corpus curas præteriens.
Nulla satietas natura temperanter se habet.
Et enim ignis solet in materias currere.

Νόμοισ πειθαρχεῖται πρὸσ ἀλήθειαν,
ὁ μὴ νόμου φυλάξειν ἀνόμωσ φορῶν.
Πέφυκε τοῖσ πένησι μὴ φρονεῖν μέγα,
Τοῖσ πλουσίοισ γὰρ οὐδὲ φροντὶς τοῦ βίου.
Παίδευε μωρούς, ὡς ἐφελκτὸν τῇ φύσει,
Ἔχουσι γάρ που καὶ φρένασ παρ' ἐλπίδα.
Πλήττων σίδηροσ, ἐκ πυροῖ καὶ τοὺσ λίθοις.
Σκληρὰ δὲ μάστιξ, παιδαγωγεῖ καρδίαν.
Ὅρκοις ἥκιστον διδόναι καὶ λαμβάνειν,
Ἴσως γὰρ ἄμφω προσκεκρούκασ τῇ δίκῃ.
Εἰσ αἰῶνα θησαύριζε τὸν ἔξω τέλους,
Οὗτοσ γὰρ ἐκλέλοιπε καὶ πρὸ τοῦ τέλους.
Μὴ δὴ φίλει τὸν ὄλβον, ὃν λύει χρόνοσ,
Ἃ γὰρ χρόνοσ δόμησε, καὶ λύσει χρόνος.
Αἰσχρὸν γυναίοισ ἄρσεν ἦθος ἐκφέρειν,
Ταῖς κοσμίαισ γοῦν, τάξις ἡ αἰδὼσ ἐστίν.
Καὶ ταυτὸσ ἐστὶν ἡδονὴ τοῖσ χρωμένοισ,
Καὶ ὡς πρόσεισιν, οἴχεται λίθου δίκην.
Οὐδεὶσ ὑγιείασ πλοῦτοσ ἀλγοῦσι πλέον,
Σοφῶς καὶ ταύτην ἡ φύσις ἀεὶ θέλει.
Ἦχοι θαλάσσησ ἀνδρὸς ἄφρονοσ λόγοι,
Βείθοντες ἀκταῖς οὐ πιαίνουσι χρόασ,
Πείθουσι δῶρα καὶ σοφοὺσ παραβλέπειν.
Βροτοῖς δὲ θήρα χρυσὸσ, ὡς πτηνοῖσ παγή.
Γῆρας λύπαι τίκτουσι, καὶ πρὸ τῶν χρόνων.
Ἃ γὰρ τόπος καθεῖλεν, οὐ στήσει χρόνος.
Γλῶττοσ τάχιστος τῶν κακῶν ὑπηρέτης,
Καὶ γὰρ πρόχειρον εἰσ κακουργίαν κράτοσ.
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν βέλτιον κτῆμα φίλου.
Πονηρὸν ἄνδρα μηδέ ποτε κτήσῃ φίλον.
Τάξις τιμάσθω, καὶ προηγείσθω κράτοις,
Κράτοσ γὰρ αὕτη, καὶ κράτοις ἀεὶ φύλαξ.
Νοῦς ἐμμερίμνος, σῆς βιβρώσκων ὀστέα.
Θάλλει δὲ σῶμα, φροντίδας παρέχειν.
Οὐδεὶς κόρος πέφυκε φθόνωσ ἔχειν,
Καὶ γὰρ τὸ πῦρ εἴωθε ταῖς ὕλαισ θέλειν.

219

Οἶνος πάθοις ἔνυδρος ἐκλελοιπότος,
Ὕλη γὰρ εἰσρέουσα ῥώννυσι φλόγα.
Φεύγουσιν ὀργὰς οἱ δίκας δεδοικότες,
Θυμὸν γὰρ ὀξάπτουσι πολλάκις δίκαι.
Δεινὸν πόνοις κάμνοντι προσθεῖναι πόνους,
Ἀλλ' οὖν φόνους ἔπαυσε πολλάκις πόνος.
Ἄλλοι μὲν ἄλλων τοὺς φόνους δεδοικότες,
Ἄλλοις ὁρῶνται κινδυνεύοντες πόνοις.
Δόξης ἀεὶ φρόντιζε τῆς αἰωνίου,
Ἡ γὰρ παροῦσα, ἐκδύεται καθημέραν.
Οὐδεὶς μετ' ὀργῆς ἀσφαλῶς βουλεύεται,
Τὰ γὰρ μετ' ὀργῆς, οὐδέπω βουλὴν ἔχει.
Δεινὸν σφαλέντες, καὶ κακοῦργον ἀσπίδες,
Διπλῆ γυναικὸς δεινότης ἐν θηρίοις.
Γέθοισι γυμνὰ τοὺς ὁρῶντας ὀστέα,
Ὡς οὐδὲν ἡμῖν προσφυὲς τῶν ἐνθάδε.
Εἰλοξὰ βαίνουσι καρκίνων γόνοι,
Γεῖραν λάβωσι μητρικῶν βαδισμάτων.
Δώσεις προδήλως ἐκβιάζων τὴν φύσιν
Καλοὺς μαθητὰς ἐκ κακῶν διδασκάλων.
Κόσμει σεαυτὸν τοῖς καλοῖς τεκμηρίοις,
Καὶ μὴ πένητος ὀρφανοῦ καταφρόνει.
Θεοῦ διδόντος, οὐδὲν ἰσχύει φθόνος,
Καὶ μὴ διδόντος, οὐδὲν ἰσχύει κόπος.
Τίκτεις ἔχιδνα, μὴ φοβοῦ τὰς ὠδίνας,
Ἔχεις λαβοῦσα μητρικοῦ πεῖραν τόκου.
Οὐδεὶς ἀριστεὺς ἐκ προδήλου δειλίας,
Νίκαι γὰρ ἐστράπτουσι τὰς εὐφημίας.
Ἀνὴρ ὑπνώδης, ἀρετῆς ὀνείρατων,
Μύστης γὰρ ὕπνος φασμάτων, οὐ πραγμάτων.
Εἴωθε πείθειν μὴ θέλοντας ἡ βία,
Ἄγχει γὰρ αὕτη καὶ γίγαντας πολλάκις.
Δήμου σφαλέντος, πᾶς ἀγύρτης ἄρχεται.
Δῆμος δὲ πάντη τῶν καλῶν ἀταξία.
Ἔργον πάρεργον οὐδαμῶς ἔργον λέγω,
Τῶν γὰρ πρὸ ἔργων καὶ καταφρονητέον.

Vinum excitatio est passionis: quæ defecit.
Materia.n.influens roborat flammam.
Fugiunt iras: qui iudicia timent.
Iram.n.semper accedunt iudicia.
Graue est laboribus laboranti labores addere:
Attamen labores sæpe sedauit labor.
Alii quidem, qui aliorum labores timent:
Aliis uidentur periclitari laboribus.
Gloriæ semper curam habe æternæ.
Nam præsens mentitur quotidie.
Nullus cum ira tute decernit.
Nam quæ cum ira fiunt, nunq̃ consilium habent.
Mala res est dracones, malefica res & aspides,
Duplex mulieris malitia inter feras.
Persuadent nuda uidentes ossa
Nihil hic esse nobis cognatum.
Si oblique meat cancrorum soboles,
Experientiam capiunt maternorum incessuum.
Dabis manifeste cogens naturam
Bonos discipulos ex malis magistris.
Orna te ipsum bonis indiciis:
Et ne pauperem orphanum sperne.
Deo dante, nihil ualet inuidia.
Et non dante, nihil ualet labor.
Paris uipera. ne time partus dolores.
Potes accipere partus materni experientiam.
Nullus est optimas ex manifesto timore.
Victoriæ.n.tribuunt laudationes.
Vir somnolentus, inuentor somniorum est.
Sacer.n.est somnus uisorum: non rerum.
Solet persuadere nolentes uiolentia.
Strangulat hæc.n.sæpe & gigantas.
Populo decepto, omnis circulator incipit.
Plebs uero est omnino bonarum rerum inordinatio.
Opus præter rem non opus dico.
Ea.n. quæ fiunt præter rem, spernenda sunt.

220

Ad mortua humi proiectorum membra
Ordo honoratur canibus collectis.
Auro loquente, omnis infecta oratio.
Persuadere enim nouit: licet natura loqui non possit.
Poterunt & nunc, quæ ad pacem sunt, ferre,
Qui in caducis uitæ insaniunt.
Rota est instabiliter firmata
Parua hæc & multimoda uita.
Sursum mouetur: & trahitur deorsum.
Non stat enim: quamuis uideatur fixa esse.
Fugiens tenetur, & manens excurrit:
Exultat uero sæpe, nec fugere potest.
Trahit, detrahit motu statum,
Ac si nihil sit uita: describens,
Quam fumus, aut somnium, aut flos herbæ.
Ait quidam aliquando auarus hæc.
Malo fortunæ gu tam, q̃ mentis dolium.
Cui quis contradixit ex sapientibus.
Gutta mentis mihi sit magis, q̃ profundum fortunæ.

FINIS

SCIPIONIS CARTEROMACHI.

Regorius musas multo plus q̃ Homerus
g Diuinorum carminum ostendit ministras.
Ac potius, totum a musis dixit Homerus,
Gregorium autem afflat spiritus diuinior.

Ἢ πρὸς τὰ νεκρὰ τῶν χαμαιριφῶν μέλη
Ταύταις ἐμμᾶται, τῶν κυνῶν ἠθροισμένων.
Χρυσοῦ λαλοῦντος, ἅπας ἄπρακτος λόγος,
Πείθειν γὰρ οἶδε, κἂν μὴ πέφυκε λέγειν.
Ἔξουσι καὶ νῦν τὰ πρὸς εἰρήνην φέρειν
Οἱ πρὸς τὰ ῥευστὰ τοῦ βίου μεμηνότες.
Τροχὸς γάρ ἐστιν ἀστάτως πεπηγμένος
Ὁ μικρὸς οὗτος καὶ πολύστροφος βίος,
Ἄνω κινεῖται, καὶ περισπᾶται κάτω,
Οὐχ ἵσταται γὰρ, κἂν δοκῇ πεπηγέναι,
Φεύγων κρατεῖται, καὶ μένων ἀποτρέχει,
Σκιρτᾷ δὲ πολλὰ, καὶ τὸ φεύγειν οὐκ ἔχει,
Ἕλκει καθέλκει τῇ κινήσει τὴν στάσιν.
Ὡς οὐδὲν εἶναι τὸν βίον διαγράφων,
Ἢ καπνὸν, ἢ ὄνειρον, ἢ ἄνθος χλόης,
Ἔφησε τίς που τῶν φιλοχρύσων τάδε,
Θέλω τύχης σταλαγμὸν, ἢ φρενῶν πίθον.
Πρὸς ὃν τις ἀντέφησε τῶν φιλοσόφων,
Ῥανὶς φρενῶν μοι μᾶλλον, ἢ βυθὸς τύχης.

ΤΕΛΟΣ.

ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΤΕΡΟΜΑΧΟΥ.

Γρηγόρειος μοῦσα πολλῷ πλέον ἤπερ Ὅμηρος,
Θειοτάτων ἐπέων, δεῖξεν ὑπειρέτιδας.
Ἢ μᾶλλον, τό γε πᾶν, μουσῶν ὕπο λέξεν Ὅμηρος,
Γρηγορείῳ δ' ἔπνευ πνεῦμ' ἄρα θειότερον.

221

222

Gregorii labor sum. quadricarmen uero seruo.
Sententiis spiritalibus, monimentum sapientiæ.

Ctiuam ne uitā præponeres, an cōtemplatiuam?
a Visio perfectorum hæc opus est: illa uero plurium.
Ambæ quidem sunt commodæ'q;, & amicæ.
Tu uero ei, cui natura aptus es, attende magis.
Interrogauit me quidam quæstionem ex iis: quæ de spiritu:
Si purgatus fueris inq̄, sed sum prudens.
Si purgatus fueris. nunc uero opus est expiationibus.
Vnguentum uasi putrido non creditur.
Neq; repugna, neq; assentire omnibus sermonibus.
Sed iis, quos didiceris, & quantum, & quando.
A deo uero plus pendeas: q̄ eum tuearis.
Orationi pugnat omnis oratio, uitæ autem quis?
Aut ne doce: aut doce moribus, & opere.
ne hac quidem trahas: hac uero retrahas manu.
minus opus erit uerbis ei, qui fecerit, quæ oportet.
Pictor plus docet imaginū exemplis.
Vobis dico maxime: qui præsidetis:
Oculum esse non tenebris plenum.
Ne præsessores rei malæ uideamur.
Si. n. lux talis, tenebræ quantæ?
Mutū opus, melius inefficaci sermone.
Sine uita quidem nullus unq̄ exaltatus est:
Multi uero sine sermone bene loquente.
Non loquentium. n. sed bene uiuentium gratia est.
Donū deo pulcherrimū sunt mores.
Si omnia etiam tuleris, nil feres digni.
Quod et pauper tribuit, id adfer.
Mercedem meretricis Christus non partitur.
Nihil unq̄ uoue ne ex caducis quidem rebus deo.
Dei. n. est prius: q̄ accipias. cur igitur dicens,
Abscondis quæ tua sunt, non tribuens? o nouū debitum.
Ananias te persuadeat, Saphira'q;.

Γ ρηγορίου πόνος εἰμί· τετραστίχῳ δὲ φυλάσσω
γνώμαις πνευματικαῖς, μνημόσυνον σοφίης.

ϖ Ρᾶξιν προτιμήσειας, ἢ θεωρίαν;
ὄψις τελείων ἔργον· ἡ δὲ, πλειόνων.
ἄμφω μὲν εἰσι δεξιαί τε, καὶ φίλαι.
σὺ δὲ, πρὸς ἣν πέφυκας, ἐκτείνου πλέον.
Η ρετό με τίς πρόβλημα τῶν ἐκ πνεύματος.
ἣν ἐκρυπτώθης εἶπον· ἀλλὰ σωφρονῶ.
ἣν ἐκρυπτώθης. νοῦ δὲ δεῖ καθαρσίων.
μύρον δοχεῖον σαπρὸν οὐ πιστεύεται.
Μ ήτ' ἀντίτεινε πᾶσι, μήθ' ἕπου λόγοις.
ἀλλ' οἷς ἐπίσῃ, καὶ ὅσον καὶ πηνίκα.
θεοῦ δὲ πλεῖον ἐξέχου, ἢ προστάτει.
λόγῳ παλαίει πᾶς λόγος, βίῳ δὲ τίς;
Μ ὴ διδάσκειν, ἢ διδάσκειν τῷ τρόπῳ.
μὴ τῇ μὲν, ἕλκειν, τῇ δ' ἀπωθεῖσθαι χεροῖν.
ἧττον δεήσῃ τοῦ λέγειν, πράττων ἃ δεῖ.
γραφεὺς διδάσκει τὸ πλέον τοῖς ἐκτύποις.
Υ μῖν λέγω μάλιστα τοῖς τοῦ βήματος,
ὀφθαλμὸν εἶναι μὴ σκότους πεπλησμένον.
μὴ καὶ πρόεδροι τοῦ κακοῦ φαινώμεθα.
εἰ γὰρ τὸ φῶς τοιοῦτον, τὸ σκότος πόσον;
Α φωνον ἔργον, κρεῖσσον ἀπράκτου λόγου.
βίου μὲν οὐδεὶς πώποθ' ὑψώθη δίχα.
λόγου δὲ πολλοὶ, τοῦ καλῶς ψοφουμένου.
οὐ γὰρ λαλούντων, εὖ βιούντων δ' ἡ χάρις.
Δ ῶρον θεῷ κάλλιστόν ἐστιν ὁ τρόπος.
κἂν πάντ' ἐνέγκῃς, οὐδὲν οἴσεις ἄξιον.
ὃ καὶ πένης δίδωσι, τοῦτο πρόσφερε.
μίσθωμα πόρνης, ἁγνὸς οὐ μερίζεται.
Μ ηδέν ποτ' εὔξῃ μὴ δὲ τῶν μικρῶν θεῷ.
θεοῦ γάρ ἐστι πρὶν λαβεῖν· τί οὖν λέγων,
κλέπτεις τὰ σαυτοῦ μὴ δούς; καινοῦ χρέους,
ἀναιδίας σε πειθέτω, σάπφειρά τε.

OO

223

Π ανήγυριν νόμιζε τόνδε τὸν βίον.
ἣν ὢ πραγματεύσῃ, κέρδος. αὐτάλλαγμα γὰρ
μικρῶν τὰ μείζω, καὶ ῥέοντ᾽ ἀϊδίων.
ἣν δ᾽ αὖ παρέλθῃ, καιρὸν ἄλλον οὐκ ἔχεις.
Π ολὺς μὲν ἐστὶν ὁ προκείμενος δρόμος.
πλείων δ᾽ ὁ μισθός. μὴ βλέπων τὸ πᾶν ἅμα,
τοῦ παντὸς ἀρθῇς, καὶ πλέεις οὐ πᾶν ἅμα.
καὶ τοῦτο πεῖρα πολλάκις τοῦ δυσμενοῦς.
Μ ὴ σφόδρα θαῤῥεῖν, μήδ᾽ ἀπελπίζειν ἄγαν.
τὸ μὲν, γὰρ ἐκλύει σε. τῷ δ᾽ ἀναστρέπῃ.
τὸ μὲν, κατόρθου. τοῦ δ᾽ ἔχου. τοῦ δ᾽ οὐ φθόνος.
οὐχ ὡς ὁδοῦ τὸ λεῖπον ἀχρειοῖ πόνον.
Μ ὴ θερμὸν ἅπτειν, ἐμμένειν δ᾽ οἷς ἂν κείνης.
κρεῖσσον προκόπτειν, ἢ τί κόπτειν τοῦ καλοῦ.
καὶ γὰρ κακοὺς καλοῦμεν, οὐχὶ τοὺς κάτω,
τοὺς δ᾽ ἣν ἰχ᾽ ὑψωθῶσι, πίπτοντας μέγα.
Σ πινθὴρ ἀνάπτει καὶ βραχὺς πολλὴν φλόγα,
καὶ σπέρμ᾽ ἐχίδνης πολλάκις διώλεσε.
τοῦτ᾽ οὖν ὁρῶν, ἔκκλινε καὶ μικρὸν βλάβος.
μικρὸν μὲν ἐστὶν, εἰς δὲ μεῖζον ἔρχεται.
Ε ρύνασαι τὸν πλεῖον, ἢ τὰ τῶν πέλας.
τὸ μὲν, γὰρ, αὐτὸς κερδανεῖς, τὸ δ᾽ οἱ πέλας.
κρείσσων λογισμὸς πράξεων, ἢ χρημάτων.
τὰ μὲν, γάρ ἐστι τῆς φθορᾶς, τὰ δ᾽ ἵσταται.
Ο νοῦς ἀεί σοι καμνέτω τυπούμενος
θείοις νοήμασί τε, καὶ βίου λόγοις.
γλώσσης δὲ φείδου. καὶ γὰρ εὐκολωτέρα
βλάπτειν. τὸ κέρδος δ᾽ ἧσσον εὖ κινουμένης.
Ο ψις σιωπήσασί με. πλὴν ἀλλ᾽ ἐχέθη.
εἴδωλον οὐκ ἔστησα τῆς ἁμαρτίας.
εἴδωλον ἔστη πεῖραν. πρᾶξιν ἐκπεφεύγαμεν.
βαθμοὶ τὰ δ᾽ εἰσὶ τῆς πλάνης τοῦ δυσμενοῦς.
Κ ηρῷ τὰ ὦτα φράσσε πρὸς φαύλους λόγους,
ᾠδῶν τε τερπνῶν ἐκμελῆ λιγυσμάτων.
τοῖς δ᾽ αὖ καλοῖς τε, κἀγαθοῖς, ἀεὶ δίδου
εἰπεῖν, ἀκοῦσαι, καὶ δρᾶσαι μικρὸν μέσον.

Μὴ

Ferias puta esse hanc uitam,
Si negociaueris, lucrum. permutatio. n. est.
Paruorũ cũ magnis, & cũ caducis æternorum.
Si uero prætereant feriæ: aliud tempus non habes.
Multus quidem est propositus cursus,
Amplior uero merces. ne uidens totum simul:
A toto tollaris. & non totum nauigas simul.
Atq; hoc tentatio sæpe diaboli facit.
Ne nimium confide: neq; despera nimis.
Hoc. n. dissoluit te: ab hoc euerteris.
Hoc quidé perficias: huic uero inhæreas. at huius nõ inuidia.
Non ut uiæ reliquum inutilé reddit laborem.
Ne immodeste res aggredere: mane uero in iis: quæ iudices.
Melius sensim procedere: q̃ aliquid abrumpere boni.
Et, n. malos uocamus: non qui inferius,
Sed qui cum eleuati fuerint: ceciderunt ualde.
Scintilla accendit uel breuis multã flammam.
Et semen uiperæ sæpe perdidit.
Hoc itaq; uidens: uita uel paruam læsionem.
Parua quidem est: sed in maius procedit.
Scrutare quæ tua sunt magis: q̃ quæ propinquorum.
Hoc. n. ipse lucraberis: illud propinqui.
Melior consyderatio actuum, q̃ pecuniarum.
Hæ n. sunt corruptionis: illi uero permanent.
Mens semper tibi laboret impressa
Diuinis cogitationibus'q; & uitæ orationibus.
Linguæ uero abstine. & enim facilior
Ad nocendum. lucrum uero minus bene mota.
Visio corripuit me: tamen detenta est.
Simulachrum non constitui peccati.
Simulachrum stetit: conatum effugimus.
Gradus hæc sunt deceptionis diabolicæ.
Cera aures obstrue ad prauos sermones:
Ad'q; cantuũ delectabilium suauitates molles.
Rursus uero honestis'q; & bonis semper præbe
Dicendo, audiendo, & fac paruum medium.

Grego. O

224

Ne supra modũ odorum soluaris effœminationibus,
Tactus'q̃ leuitatibus, neq̃ gustibus.
Quid unq̃ uiriliter ages ab his uictus?
Seorsum sunt mulierum, & masculorum suauitates.
Da inquit uenter si cibo accepto tẽperatus fueris,
Dabo prompte. si uero inferioribus dederis
Stercus: accipies quidem: sed non copiosum.
At si continens fueris: dabimus & copiosum.
Risus risu bene sapientibus dignus,
Maxime quidem omnis, magis uero meretricius.
Risus inordinatus effert & lachrymam.
Meliores tristes mores, q̃ immodesti.
Pulchrytudinem esse puta mentium ornamentum:
Non quod pingunt manus, aut dissoluit tempus:
Sed quæ uisu mentis prudentis cognoscitur,
Turpitudinẽ uero pariter mentium inornatum.
Mœrores præcesserunt, uoluptates, cõfidentiæ, timore:
Diuitiæ paupertas: gloria: dedecus: sedes:
Fluant ut uolunt, nihil attingit
Ex iis: quæ non ꝑmanent hominem bene confirmatum.
Exaltare uita potius, q̃ cogitatione.
Illa quidem deificat te: hac uero decidis admodũ.
Consequeris uero hoc non paruis mensus.
Et si plurimũ eleueris: infra mandata eris.
Gloriam sequere neq̃ omnem, neq̃ nimis.
Melius. n. esse, q̃ uideri. si uero immoderatus es:
Nec inanem uenare, nec nouam.
Quid. n. simiæ lucrum, si uideatur leo?
Lauda quidem alium, sed tu ne glorieris laudatus.
Nam timendũ est te laudibus carere.
Sed ne alium quidem statim ante: q̃ experientia didiceris.
Ne forte prauus uisus: sit tibi dedecori.
Male audire melius, q̃ male dicere.
Cum proponat quis alium in reprehensionem:
Vt lætificet te: te ipsum positum arbitrare.
Sic maxime indignaberis oratione.

Μ ἡ σφόδρα δ᾽ ὀσμῶν ἐκλύου θηλύσμασιν,
ἀφῆς τε λειότησι, μὴ δὲ γεύσεσιν·
τί αὖ ποτ᾽ ἀνδρίσαιο τῶνδ᾽ ἡττώμενος;
χωρὶς γυναικῶν, κἀῤῥένων ἡδύσματα.
Δ ὸς εἶπε γαστήρ· τὴν λαβοῦσαν σωφρονῇς,
δώσω προθύμως· τὴν δὲ τοῖς κάτω δίδως,
κόπρον λάβοις μὲν, ἀλλ᾽ ὅμως μὴ πλουσίαν.
εἰ δ᾽ οὖν καταίσχοιο, δώσομεν καὶ πλουσίαν.
Γ έλως γέλωτος εὖ φρονοῦσιν, ἄξιος.
μάλιστα μὲν, πᾶς. τὸ πλέον δ᾽, ὁ πορνικός.
γέλως ἄτακτος, ἐκφέρει καὶ δάκρυον.
κρεῖσσον κατηφὲς ἦθος, ἢ τεθρυμμένον.
Κ άλλος νόμιζε τὴν φρενῶν εὐκοσμίαν,
οὐχ ἣν γράφουσι χεῖρες, ἢ λύει χρόνος.
ὅτε δ᾽ ὅπερ νοῦ σώφρονος γνωρίζεται,
αἶσχος δ᾽ ὁμοίως τῇ φρενῶν ἀκοσμίᾳ.
Λ ῦπαι προῆλθον· ἡδοναί· θάρρη· φόβοι·
πλοῦτος. πενία· δόξα· δυσκλεία· θρόνοι·
ῥείτωσαν ὡς θέλουσιν. οὐδὲν ἅπτεται
τῶν οὐ μενόντων, ἀνδρὸς εὖ βεβηκότος.
Τ ύφου βίῳ τὸ πλεῖον, ἢ φρονήματι.
ὁ μὲν, θεοῖς σε. τῷ δὲ, καὶ πίπτεις μέγα.
τεύξῃ δὲ τούτου, μὴ μικροῖς μετρούμενος.
καὶ πλεῖστον ἀρθήσῃ, κάτω τῆς ἐντολῆς.
Δ όξαν δίωκε, μήτε πᾶσαν, μήτ᾽ ἄγαν·
κρεῖσσον γὰρ εἶναι, τοῦ δοκεῖν· εἰ δ᾽ ἄμετρος εἶ,
μὴ τὴν κενὴν θήρευε, μήτε τὴν νέαν.
τί γὰρ πιθήκῳ κέρδος, εἰ δοκεῖ λέων;
Α ἴνει μὲν ἄλλον, μὴ φρόνει δ᾽ αἰνούμενος·
καὶ γὰρ δέος σε τῶν ἐπαίνων ὑστερεῖν·
μήδ᾽ ἄλλον εὐθὺς, πρίν γε τῇ πείρᾳ μάθῃς·
μή πως σ κακοῦ φανέντος, αἰσχύνην ὄφλῃς.
Κ ακῶς ἀκούειν κρεῖσσον, ἢ λέγειν κακῶς.
ὅταν προθῇ τις ἄλλον εἰς κωμῳδίαν,
ὡς εὐφρανῶν σε, σαυτὸν ἐγκεῖσθαι δόκει·
ὧδ᾽ ἂν μάλιστα δυσχεράνοις τῷ λόγῳ.

Μηδὲν μέγ᾽ εἴπῃς εὐπλοῶν πρὸ πεισμάτων.
πολλοῖς πρὸς ὅρμον εὐπλοοῦν ἔδυ σκάφος.
πολλοὶ προσωρμίσθησαν ἐκ τρικυμίας.
μὴ ἀσφάλεια, μὴ ὀνείδιζε τύχας.

Κρεῖσσον καλῶς βιοῦντα, καὶ πονούμενον,
παρρησιάζεσθαί τι πρὸς τὸν δεσπότην.
ἢ μὴ καλοῖς θάλλοντ᾽ ἀπαιτεῖσθαι δίκην,
εἰ καὶ τὰ πάντα σὺν λόγῳ πορεύεται.

Γρόσου τὰ πάντα καὶ θεὸν κτῆσαι μόνον.
εἰ γὰρ μεριστὴς χρημάτων ἀλλοτρίων.
εἰ δ᾽ οὐ θέλεις τὰ πάντα, δὸς τὰ πλείονα.
εἰ δ᾽ οὐδὲ τοῦτο, τοῖς περιττοῖς εὐσέβει.

Καλόν τι, σὴ τῶν ἁρπάζειν, καὶ τοῦ φθόνου.
χριστὸν χρεώστην μᾶλλον, ἢ τὰ πάντ᾽ ἔχειν.
ὃς καὶ βασιλείαν, κλάσματος χαρίζεται.
χριστὸν σκέπεις, τρέφεις τε, τὸν πτωχὸν τρέφων.

Πένης προσῆλθεν· εἶτ᾽ ἀπῆλθε μὴ τυχών.
δέδοικα χριστὲ, μὴ κάτω τῆς σῆς χερὸς
χρήζων, ἀπέλθοιμ᾽ ἐν δεῆς ἐμοῖς νόμοις.
ὁ γάρ τις οὐκ ἔδωκε, μὴ δ᾽ ἐλπιζέτω.

Γένητος ἀνδρὸς, οὐδὲν ἀσφαλέστερον.
πρὸς τὸν θεὸν νένευκε, καὶ μόνον βλέπει.
σὺ δ᾽ ἀγκαλίζου· ἀετὸς γὰρ ὡς λόγος
πολὺς, καλιᾷ λεπτὸν ὄρνιν ἀμφέπει.

Κρεῖσσον πενία μὴ δικαίας κτήσεως.
καὶ γὰρ νόσος γε, τῆς κακῆς εὐεξίας.
λιμῷ μὲν, οὔτις ῥαδίως διεφθάρη.
τοῖς δ᾽ αὖ κακίστοις, πότμος ἡ μοχθηρία.

Τί δεσπότης, ἢ δοῦλος, ἢ φαύλη τομή;
εἷς πᾶσι πλάστης· εἷς νόμος· κρίσις μία.
ὑπηρετοῦ μὲν, ὡς δὲ σύνδουλον βλέπε.
ὅταν δὲ λυθῇς, τιμιώτερος φανεῖς.

Οἱ δ᾽ οἰκέται τί καὶ μάλιστα οἱ θεοῦ;
μὴ φευγέτωσαν ἐννοεῖν τοῖς δεσπόταις.
ἐλεύθερον καὶ δοῦλον ὁ τρόπος γράφει.
καὶ χρηστὸς ὤφθη δοῦλος, ἀλλ᾽ ἠλευθέρου.

Nil nimis dicas bene nauigans ante rudentes.
Multis ad portũ bene nauigans submersa est nauis.
Multi portu potiti sunt ex tempestate.
Vna tutela, non obiicere fortunas.
Melius bene uiuentem, ac laborantem,
Libere quid loqui aduersus dominum:
Quã non bonis florentem: exigi pœnam:
Et si omnia cum ratione proficiscantur.
Dimitte omnia: & deum posside solum.
Es. n. distributor pecuniarum alienarum.
Si uero non uis omnia, da plura:
Si uero ne hoc quidem, superfluis sis pius.
Pulchrum quid ab eruginibus eripere: & inuidia.
Christum debitorem magis, q̃ omnia habe:
Qui uel regnum frusto permutat.
Christum operis, nutris'q; pauperẽ nutriens.
Pauper aduenit, deinde abiuit non consecutus.
Timeo Christe ne & ego tua manu
Indigens: abeam indigus meis legibus.
Quod enim quis non dedit: neq; speret.
Paupere uiro nil tutius.
Ad deum annuit, & solum spectat.
Tu uero amplectere, aquila eni, (ut prouerbium
Multum) nido paruos pullos circum gubernat.
Melior paupertas iniqua possessione.
Nam morbus est malæ habitudinis.
Fame quidem nullus facile confectus est.
Sed rursus pessimis interitus prauitas est.
Quid dominus, quid seruus, quid praua distributio?
Vnus omnibus formator, una lex, unum iudicium.
Seruiatur tibi quidem, sed tu conseruũ uide.
Cum autem solutus fueris, liberior apparebis.
Ministri uero quid et maxime dei?
Ne fugiant esse beneuoli dominis.
Liberũ: & seruum mores describunt.
Et Christus uisus est seruus, sed liberabat.

226

ἑωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε. πᾶν, ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει·
καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με, οὐ μὴ ἐκβαλῶ ἔξω. ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμ-
ψαντός με. τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρὸς, ἵνα πᾶν,
ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχά-
τῃ ἡμέρᾳ. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵνα
πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱόν, καὶ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. καὶ
ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἐγόγγυζον οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ αὐ-
τοῦ, ὅτι εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, καὶ ἔλεγον,
οὐχ οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ υἱὸς ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα, καὶ
τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγει οὗτος, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα. ἀπε-
κρίθη οὖν ὁ ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. οὐ-
δεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με, ἑλκύσῃ
αὐτόν. καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἔστι γεγραμμένον
ἐν τοῖς προφήταις, καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ θεοῦ. πᾶς ὁ ἀκού-
ων παρὰ τοῦ πατρός μου, καὶ μαθών, ἔρχεται πρός με, οὐχ ὅτι τὸν πα-
τέρα τὶς ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακε τὸν πατέ-
ρα. ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον.
Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ
ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαί-
νων, ἵνα τὶς ἐξ αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ. ἐγώ εἰμι ἄρτος ὁ ζῶν,
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς. ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσε-
ται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ, ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστὶν, ἣν ἐγὼ
δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ ἰου-
δαῖοι λέγοντες. πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;
εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. ἀμήν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν. ἐὰν μὴ φάγητε τὴν
σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν
ἐν ἑαυτοῖς. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν
αἰώνιον. καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ
μου, ἀληθῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου, ἀληθῶς ἐστι πόσις. Ὁ τρώ-
γων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐ-
τῷ. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ
τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καταβάς.

ζέτει τὸ λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐφεξῆς τετραδίου.

distis & nō credidistis. Omne quod dat mihi pr̄:ad me ueniet:
& eum, qui uenit ad me:non eiiciam foras:quia descendi de
cœlo:non ut faciam uoluntatem meam:sed uoluntatē ei⁹:q mi
sit me. Hæc est enim uoluntas eius qui misit me patris:ut omne
quod dedit mihi:non perdam ex eo:sed resuscitē illud ī nouissi
mo die. Hæc est autem uoluntas patris mei:qui misit me:ut
omnis, qui uidet filium, & credit ī eum:habeat uitam æternā: &
ego resuscitabo eū ī nouissīo die. murmurabāt ergo iudæi die il
lo:quia dixisset:ego sū panis uiu⁹:q de cœlo descēdi. et dicebāt:
Nonne hic est Iesus filius Ioseph:cuius nos nouimus patrem &
matrem? Quomodo ergo dicit hic:quia de cœlo descēdi? Rñ
dit ergo Iesus & dixit eis: Nolite murmurare inuicem. Ne
mo potest uenire ad me: nisi pater: qui misit me: traxerit
eum:& ego rescitabo eum in nouissimo die. Est scriptum
in prophetis. Erunt omnes docibiles dei. Omnis qui audi
uit a patre:& didicit uenit ad me, non quia pa
trem uidit quisq̄. nisi is qui est a deo:hic uidit pa
trem. Amen amē dico uobis:q credit in me habet uitā æternā.
Ego sum panis uitæ. Patres uestri manducauerunt manna in
deserto & mortui sunt Hic est panis de cœlo descen
dēs:ut siquis ex ipso mādūcauerit: nō moriat̄. Ego sū pāis uiu⁹:
qui de cœlo descendi:siquis manducauerit ex hoc pane: ui
uet in æternū. Et panis, quē ego dabo caro mea est: quam ego
dabo pro mundi uita. Litigabant ergo iudæi
ad īuicē dicētes: Quō pōt hic nob̄ carnē suā dar̄ ad māducādū?
Dixit ergo eis Iesus. Amē amē dico uobis:nisi māducaueritis
carnem filii hominis & biberitis eius sanguinē:nō hēbitis uitā
ī uob̄. Qui māducat meā carnē:& bibit meū sanguinē:hēt uitā
æternam:& ego resuscitabo eum in nouissimo die. Caro enim
mea uere est cibus:& sanguis meus uere est potus. Qui mandu
cat meam carnem, & bibit meū sanguinē, ī me māet & ego ī il
lo Sicut misit me uiuēs pater:& ego uiuo ꝓpter patrem:& qui
māducat me:& ipse uiuet propter me. Hic ē panis: qui de cœlo
descendit

Quære reliquum in medio sequentis quaternionis.

227

Malus autem audire erubesce: non ignobilis.
Genus.n.sunt: qui olim putruerunt.
Generis principium esse, melius: q̃ soluere genus.
Quod honestum est esse, q̃ ex honestis natum esse.
Dei solius, diuinorumq; inexplebiliter habe:
Qui accipientibus & plus gratificatur.
sitiens sitiri abunde semper fluens.
in cæteris uero & patere uinci.
Ne omnia uince. neq; semper studium habe.
Bene uinci melius, q̃ uincere male.
Nam luctator non substratus
Omnino uincitur. sæpe uero superior.
Et damno afficiare aliquo. hoc sæpe lucrum.
Sicut purgare plantam ad fertilitatem.
Si uero non bene quid addis iis: quæ nunc habes:
Materiæ fers ignem, aut morbum corpori.
Si nil debes deo ultionis:
Neq; ipse sis debitoribus misericors.
Si uero scis debere, & tu præbe te mitem.
Misericordia enim misericordia a deo ponderatur.
Cum aliquando iniuria accenderit tuam mentem:
Memento Christi illius uulnerum.
Quanta'q; portio hæc sunt eorum, quæ dominus.
Sed quod mœrore afficit, ut aqua extingues.
Amor, Ebrietas, Zelotypiaq; & dæmon æqua.
Ad quos accessere: sapientiam obruerunt.
Liquatio. oratio. lachryma medicinæ.
Hæc medicina nostrarum ægritudinum.
Iusiurandum fuge omne. Quomodo igitur persuadebimus?
Oratione, moribus'q; orationem probantibus.
Negatio est dei falsum iusiurandum.
Quid opus est tibi deo? mores medios pone.
Quod probitatis præceptum est compendiosissimum?
Talis sis amicis, & proximis:
Quales tibi hos esse uis.
Et quod compendiosius? Christi passiones.

Κακῶς δ' ἀκούων αἰσχύνου, μὴ δυσγενής.
γένος γάρ εἰσιν οἱ πάλαι σεσηπότες.
γένους προάρχειν κρεῖσσον, ἢ λύειν γένος,
ὡς καλὸν εἶναι, ἢ καλῶν πεφυκέναι.

Θεοῦ μόνου, θείων τε ἀπλήστως ἔχειν.
ὃς τοῖς λαβοῦσι καὶ πλέον χαρίζεται.
διψῶν, τὸ διψᾶσθ' ἀφθόνως ἀεὶ ῥέων.
ἐν τοῖς δὲ λοιποῖς, καὶ φθορὰν ἡσσώμενος.

Μὴ πάντα νικᾶν, μηδ' ἀεὶ σπουδὴν ἔχε.
καλῶς κρατεῖσθαι κρεῖσσον, ἢ νικᾶν κακῶς.
καὶ γὰρ παλαιστὴς οὐχ ὁ κείμενος κάτω,
πάντως κρατεῖται. πολλάκις δ' ὑπέρτερος.

Καὶ ζημιοῦ τί. τοῦτο κέρδος πολλάκις,
ὥσπερ καθαίρειν φυτὸν εἰς εὐκαρπίαν.
εἰ δ' οὐ καλῶς τί προστιθεῖς, οἷς νῦν ἔχεις,
ὕλη φθορᾶς πῦρ, ἢ νόσον τῷ σώματι.

Εἰ μηδὲν ὀφλεῖς τῷ θεῷ τιμωρίας,
μὴ δ' αὐτὸς ἴσθι τοῖς ὀφλοῦσι συμπαθής.
εἰ δ' οἶδας ὀφλών, καὶ πρόχρησον τὸ πρᾶον.
οἴκτῳ γὰρ οἶκτος τῷ θεῷ σταθμίζεται.

Ὅταν ποθ' ὕβρεις ἐκκαλῇ τὴν σὴν φρένα,
μνήσθητι χριστοῦ, τῶν ἐκείνου θαυμάτων,
πόση τε μοῖρα ταῦτα, τῶν τοῦ δεσπότου.
ὡς δ' ἂν τὸ λυποῦν, ὥσπερ ὕδατι σβέσαις.

Ἔρως, μέθη, ζῆλός τε, καὶ δαίμων, ἴσα.
οἷς ἂν προσέλθῃ τὸ φρονεῖν ἐπέκλυσε.
τῆξις. προσευχή. δάκρυον. τὰ φάρμακα.
ἢ δ' ἰατρεία τῶν ἐμῶν νοσημάτων.

Ὅρκον δὲ φεῦγε πάντα. πῶς οὖν πείσομεν
λόγῳ τρόπῳ τε τὸν λόγον πιστουμένῳ;
ἄρνησίς ἐστι τοῦ θεοῦ ψευδορκία.
τί δεῖ θεοῦ σοι; τὸν τρόπον μέσον τίθει.

Τί χρηστότιμος δόγμα συντομώτερον;
τοιοῦτος ἴσθι τοῖς φίλοις, καὶ τοῖς πέλας,
οἵους σεαυτῷ τούσδε τυγχάνειν θέλεις.
καὶ συντομώτερόν τι τὰ χριστοῦ πάθη.

228

Πιστοὺς φίλους νόμιζε μηδὲν ἄξιον,
ὃν οὐ κρατὴρ ἔδειξε, καιροῦ δὲ ζάλη,
ὃς οὐ χαρίζετ', ἢ μόνον τὸ συμφέρον·
ἔχθρας ὅρους γίνωσκε, φιλίας δὲ μή.

Τἄλλα βλέπων ὀφθαλμὸς, αὑτὸν οὐ βλέπει.
ἀλλ' οὐδὲ τἄλλα, ἢν ἄγαν λημμῶν τύχῃ·
τούτου χάριν, σύμβολον εἰς ἅπαντ' ἔχειν·
καὶ γὰρ χερὸς χεὶρ, καὶ ποδὸς ποῦς ἐνδεής.

Εἰ τοῖς καλοῖς ἕποιο νουθετούμενος,
οὐκ ἐντραπήσῃ τοῖς κακοῖς γελώμενος·
ὅταν ποτ' αἰσχρὸν ἐννοῇς, νόμιζέ σοι
πολλοὺς παρεῖναι, καὶ σεαυτὸν ἐντρέπου.

Ἀεὶ προτίμα τοὺς καλοὺς τῶν μὴ καλῶν·
κακοῖς δ' ὁμιλῶν, καὶ κακὸς πάντως ἔσῃ·
κακοῦ παρ' ἀνδρὸς μήποτε χρηστὸν πάθῃς·
ζητεῖ γὰρ ὧν βίωκε συγγνώμην ἔχειν.

Ἐγώ τι κέρδος ἐκλέγω καὶ δυσμενοῦς.
τὰς γὰρ λαβὰς φεύγοντας, ἀσφαλεστέρους
εἶναι παραινῶ, καὶ τὸ πικρὸν φάρμακον·
ὅμως δέδοικα, καὶ τὸ ἡδὺ μέμφομαι.

Καλοὺς ἀμείβου, τοὺς κακοὺς περιφρόνει·
κἂν τοῖσδε κείσθω τοῦ παθεῖν μηδὲν, χάρις,
ὡς ἂν καλοὺς καὶ τούσδε ποιήσῃς χρόνῳ·
τῷ μακροθύμῳ, χρηστότης, καλὴ δόσις.

Πᾶσι μὲν ἴσθι χρηστὸς, εἰ τοῦτο σθένος·
πλέον δὲ, τοῖς ἔγγιστα· τοῦ, χάριν λέγω;
τίς ἄν σε πιστεύσειε τοῖς ξένοις καλὸν
εἶναι, τὸν οὐ δίκαιον, οἷς ὀφείλεται;

Τί πάντα τὸν δύστηνον αἰτιώμεθα
ἐχθρὸν, διδόντες τῷ βίῳ σῶν ἐξουσίαν;
μέμφου σεαυτὸν, ἢ τὸ πᾶν, ἢ τὸ πλέον·
τὸ πῦρ παρ' ἡμῶν· ἡ δὲ φλὸξ, τοῦ πνεύματος.

Μὴ σφόδρ' ἕπεσθαι παιγνίοις ἐνυπνίων,
μηδ' ἐκπτόητον εἰς ἅπαντ' ἔχειν φρένα,
μηδὲ πτεροῦ μοι δεξιοῖς φαντάσμασι·
λόχος τάδ' ἐστὶ πολλάκις τοῦ δυσμενοῦς.

Fido amico puta nihil dignum:
quem non poculum ostendit:sed temporis fortuna,
Qui non gratificatur, q̄ solum conducibile.
Inimicitiarum terminos cognosce:Amicitiæ uero minime.
Alia uidens oculus:se ipsum non uidet.
Sed neq; alia:si nimis lipposus fuerit.
hu.us rei gratia consultorem ad omnia habe.
Nam manu manus, & pede pes indiget.
Si bonos sequeris admonitus:
Ne te pudeat a malis derideri.
Cum aliquando turpe cogites:puta tibi
Multos adesse:& te tui ipsius pudeat.
Semper pluris facias bonos, q̄ non bonos.
Cum malis consuetudinem habēs, & malus oīno eris.
malo a uiro nunq̄ bonum accipe:
Quærit eorum:quæ in uita fecit:ueniam habere.
Ego quid lucri eligo uel ab inimico.
Nam ansas fugientes tutiores
Esse moneo: & amaram medicinam.
Tamen timeo:& suauem culpo.
Bonos remunerare:malos despice.
Et his habenda gratia est:si nihil noceatur.
Vt bonos & hos facias tempore.
Magnanimitate.bonitas pulchrum donum.
Omnibus sis bonus:si hoc robur.
Magis autem proximis. cuius gratia id dico?
Quis te credet hospitibus bonum
Esse,non iustum quibus debetur?
Cur in omnibus miserum accusamus.
Satanam.cum dederimus uitæ potestatem?
Accusa te ipsum aut omnino, aut magis.
Ignis a nobis:flamma uero a uento.
Ne ualde sequere lusus somniorum,
Ne attonitā ad omnia habe mentem.
Ne uola mihi dextris uisionibus.
Insidiæ hæc sunt sæpe Satanæ.

229

Spes proponatur dextri omnis finis.
Si eni auxiliator est quis peioris:
Quomodo non boni iustum est esse, & amplius?
Non enim fero malo uictus.
Existima fortuna prudentiam tutiorem.
Hæc enim est rerum impetus.
Hæc uero gubernatio. nihil disciplina
Puta melius: quæ sola possidetur.
Factiuum ostende non malefaciendo:
Sed bene quid faciendo: si uis esse deus.
Hoc est uiri scientis affinitatem.
Interficit autem facile & pastinaca & scorpio.
Turpe est iuuenem sene imbecillorem
Esse: senē uero imprudentiorem iuuene.
Tamen hic quidem secundum tempus sit ualde sapiens
Hunc uero pulcherrimum & ante tempus sapere.
Semper quidem exerce salutem.
Occasio uero maxime uitæ solutio.
Senectus uenit. exitum præco clamat.
Vnusquisq; instruare prope enim iudicium.
Finis sermonis: duplex quædam negatio dei
Opere, uerboq; ne surripiare circunspice.
Semper persequitur occultis luctamentis:
Ne indigeas ultimarum purgationum:

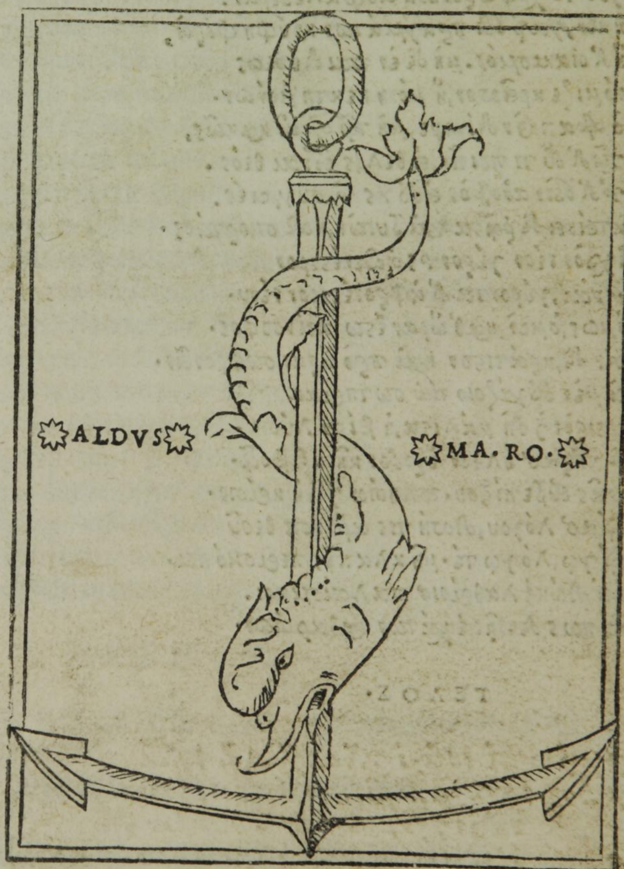
FINIS.

AA CC EE GG II LL NN Quinterniones. OO uero est duernio.
BB DD FF HH KK MM quaterniones.

Venetiis ex Aldi Academia mense Iunio. M.DIIII

Ε λπὶς προκείσθω δεξιοῦ παντὸς τέλους.
εἰ γὰρ συνεργός ἐστί τις τοῦ χείρονος,
πῶς οὐ καλοῦ δίκαιον εἶναι καὶ πλέον;
οὐ γοῦν φθάρω γε τῷ κακῷ νικώμενος.
Η γοῦ τύχης φρόνησιν ἀσφαλεστέραν.
ἡ μὲν, γάρ ἐστι πραγμάτων κούφη φορὰ,
ἡ δ' οἰακισμός. μὴ δὲ ἐν παιδεύσεως
νόμιζε κρεῖσσον, ἢ μόνη κεκτημένων.
Τ ὸ δραστικὸν δείκνυε, μὴ τῷ δρᾶν κακῶς,
τῷ δ' εὖ τι ποιεῖν, εἰ θέλεις εἶναι θεός.
τὸ δ' ἐστὶν ἀνδρὸς εἰδότος τὸ συγγενές.
κτείνει δὲ ῥᾶστα καὶ ξυτὼν, καὶ σκορπίος.
Α ἰσχρὸν νέον γέροντος ἀσθενέστερον
εἶναι, γέροντα δ' ἀφρονέστερον νέου.
ὅμως, ὅμως, καθ' ὥραν ἔστω πάνσοφος.
τὸν δὲ, κράτιστον καὶ πρὸ ὥρας σωφρονεῖν.
Α εἰ μὲν ἐργάζοιο τὴν σωτηρίαν.
καιρὸς ἐστὶ δὴ μάλιστα, ἡ βίου λύσις.
τὸ γῆρας ἦλθεν. ἔξοδον κῆρυξ βοᾷ.
πᾶς εὐτρεπίζου. πλησίον γὰρ ἡ κρίσις.
Γ ἔρας λόγου, διαστή τις ἄρνησις θεοῦ
ἔργῳ, λόγῳ τε. μὴ κλαπῇς περισκόπει.
ἀεὶ διώκει λαθραίοις παλαίσμασι.
μήπως δεηθῇς ἐσχάτων καθαρσίων.

ΤΕΛΟΣ.

ALDVS
MA. RO.

